יהוה

INSTITVTIO THEOLOGICA
ANDOVER FVNDATA MDCCCVII.
Ps. CXIX. 169.
כדברך הבינני
JOH. XVII. 17.
ὁ λογος ὁ σος αληθεια ἐστι
ΑΚΡΟΓΩΝ
ΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

LYSIAE
ORATIONES

AD CODICEM PALATINUM NUNC DENUO COLLATUM

RECENSUIT

CAROLUS SCHEIBE

ACCEDUNT ORATIONUM DEPERDITARUM FRAGMENTA

EDITIO ALTERA AUCTA ET EMENDATA.

LIPSIAE

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXVIII.

CAROLO LUDOVICO KAYSERO

HEIDELBERGENSI

S.

PRAEFATIO.

Haec Lysiae editio altera quod non solum ab omnibus ceteris quotquot vulgatae sunt editionibus, sed etiam ab ea quam ipse anno 1852 curavi longe distat, factum est maxime diligentissima codicis Palatini sive Heidelbergensis X (88) collatione, quam mea gratia denuo confecit C. L. Kayserus, vir de Lysia insigniter meritus ac mihi, quod grato animo palam profiteor, meisque studiis humanissime favens. Ad huius enim scripturam codicis verba oratoris vel imprimis seu potius unice revocanda esse constat, ex quo Herm. Sauppius vir doctissimus mihique amicissimus id *quod* Emperius aliique coniectura assequuti erant ad liquidum perduxit in epistola critica ad God. Hermannum (Lipsiae 1841), illum librum manuscriptum ab ipso versatum excussumque fontem esse, ex quo reliqui ad unum omnes deducti sint, Laurentiani vero C, quem praeter ceteros sequendum sibi arbitratus est Imm. Bekkerus, scriptorem fuisse ingeniosum illum quidem et Graecae linguae peritissimum, sed qui tamen suopte iudicio et arbitrio permulta vel immutaverit vel inseruerit. Cuius librarii mutationes etsi multae sunt a Sauppio Baiteroque (quos breviter Turicenses appellare libet) in egregio corpore oratorum Atticorum Turici a. 1838—1850 in lucem emisso remotae, tamen mihi iam tum quum primum edebam Lysiam, haud exiguus numerus locorum, in quibus falsae codicis Laurentiani C opinationes propagatae haeserant, ad auctoritatem archetypi erat revocandus. Ac primum quidem in *collocandis verbis* scriptor istius libri, maiorem scilicet sermonis elegantiam consectans aut, si quid insolentius positum esset, id ad vulgarem ordinis verborum consuetudinem redigere studens saepius discessit ab exemplo suo Heidelbergensi: sequutus est I. Bekkerus, cuius quot et quanta sint quum in alios veterum scriptores tum in oratores Atticos merita non est quod exponam hoc loco, ac ne Turicenses quidem critici sustulerunt huiusmodi correctiones. Singulos locos tunc a me restitutos deinceps enumerabo, ante uncos codicis X scripturam, subinde ordinem verborum eum notans, quem secundum cod. C retinuerunt cum I. Bekkero editores Turicenses. Or. 6. § 7. αὐτῷ οὐδὲν χαρισαμένοις ego cum X] οὐδὲν χαρισαμένοις αὐτῷ Bekk. et Turr. cum C. Eiusdem or. § 36. τούτῳ

cipuae lectiones, eas non pluris quam hominum doctorum coniecturas aestimandas duxi H. Sauppium sequutus in epist. crit. ad G. Hermannum p. 9. Ac Vindobonensem quidem unum omnium fidelissime ad exemplum archetypi expressum esse quicunque varietatem lectionis Reiskianam (Vol. VI. p. 659 sqq.) cum nova nostra Palatini collatione comparaverit facile animadvertet.

In *formis* verborum id laboravi, ut Lysiam, quo neminem magis Attice loquutum esse artium scriptores et grammatici consentiunt omnes, Atticum repraesentarem. Quare partim meo partim aliorum iudicio haec restitui: καθιστάναι ter pro καθιστάνειν, χρέως ter pro χρέους coll. Buttm. I. p. 241. Lobeckio ad Phryn. p. 391. Reisigio in enarr. ad Oedip. Col. p. LVII., τεθνεῶτος cett. ubique pro τεθνειότος cett., ἕνεκα quater pro οὕνεκα, quod etiam Schoemannus ad Isaeum p. 481. ab oratoribus pariter ac poetis arcendum esse suadet (εἵνεκα vero et ἕνεκεν, nisi codex archetypus alteram formam obtinet, non mutavi), Πειραιῶς pro Πειραιέως, quod fere ubique invenitur in cod. X, optativorum formas in ειαν exeuntes quater pro terminatione αιεν (quanquam ab aliis scriptoribus, ut Antiphonte, Platone, Xenophonte, Demosthene vulgarem formam repudiatam non esse facile concesserim. V. Maetzner. ad Antiph. p. 122. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 369.), κατάξαντες pro κατεάξαντες, ἐωνούμην pro ὠνούμην, ποθήσομαι pro ποθέσομαι, νεῶν pro νηῶν, Ἀκαδήμεια pro Ἀκαδημία *), Χολλείδης pro Χολλίδης, ἐνέπληντο pro ἐνεπέπληντο, ἐξεκλησιάζετε pro ἐκκλησιάζετε, οὑτοσί pro οὗτος, ubicumque nomen eius, quem orator digito vel oculis designat, articulo carens praecedit aut sequitur (cfr. Elmslei. ad Aristoph. Acharn. 1062. sive 1049. ed. Br. Cobet. orat. de arte interpr. p. 95. mearum Emendatt. Lys. fasc. p. 29. n. sq.) in or. 3. § 4. or. 8. § 10. or. 13. § 41. et 52. or. 23. § 1., fragm. 1. § 2., fragm. 8.: alia, quae omnia suis locis commemorabuntur infra. Cogitans tamen ad unam normam non omnia esse exigenda, illius studii non adeo tenax fui, ut Cobetum, virum cetera ingeniosum atque in Lysia perquam versatum, usquequaque sequens contra codicis archetypi fidem usumque aliorum scriptorum tentarem ἠντιβόλει, quod legitur ter, ὤμνυε (v. ad or. 19. § 26.), ἐλεεινός, ἐληιζόμην, εὐνοοῦντες (or. 13. § 13.), κακονοοῦντες (or. 29. § 10.). Quod συνοίδασιν intactum reliqui or. 11. § 1. et δῴη or. 6. § 19., id feci propterea, quod has orationes ab Lysia abiudicandas esse existimavi; ὤφλησεν autem ex or. 13. § 65. non sustuli, quum illud incisum insiticium mihi esse videretur.

Iam eos locos singulatim adiiciam, in quibus vel discessi ab auctoritate codicis X, vel verba oratoris aliter constitui atque factum

---

*) De Latina huius vocabuli mensura v. C. Lachmann. ad Lucret. III. 374. p. 159. et 160.

est a superioribus editoribus, I. Bekkero potissimum et Turicensibus, quorum nomina ad eas scripturas apposui, quas assensu suo probaverunt, ne quibus rebus mea editio a ceteris distaret quenquam fugeret. De quibus autem verbis nihil annotavi, ea quemadmodum in orationis serie scripta exstant, ita in archetypo contineri putanda sunt. Lectiones codicis Palatini Bekkerianas insignivi eadem qua summus criticus usus est littera X simplici, Kayserianas vero binis litteris coniunctis X^K. Quotiescumque *vulgo* probatam receptamque scripturam aliquam dixi, et Bekkerianam et omnes quotquot eam exceperunt editiones intelligi volui. Emendationes, quarum suum cuiusque auctorem ut investigarem maximam operam dedi, non solum petii ex ipsorum editorum animadversionibus, quorum novissimus Westermannus qua est iudicii sobrietate coniectandi libidinem compescens complures codicis optimi lectiones adhuc neglectas in suum locum restituit (cfr. eiusdem Commentationum criticarum in scriptores Graecos pars IV. Lips. 1853.), sed etiam e Dobraei adversariorum tomo I. p. 192—262. (Cantabrigiae 1831.), e Foertschii commentatione critica de locis nonnullis Lysiae et Demosthenis (Lipsiae anno 1827. edita) et ex eiusdem observationibus criticis in Lysiae orationes (Halis Sax. a. 1829.), ex Emperii observationibus in Lysiam (Brunsvigae 1833.) et ex eiusdem opusculis p. 313—315. (Gottingae 1847.), e Bakii scholicorum hypomnematum tomo II. (Lugduni Bat. 1839.) et III. (1844.), ex H. G. Hamakeri quaestionibus de nonnullis Lysiae orationibus (Lugduni Bat. 1843.)*), e Cobeti oratione de arte interpretandi (Lugd. Bat. 1847.), ex G. A. Hirschigii emendationibus, quae sunt in miscellaneorum philologorum et paedagogicorum nova serie fasc. I. p. 126—145. (Amstelodami 1850.), e L. Kayseri censuris, quas fecit de editione priore Rauchensteinii in diurnis eruditorum Monacensibus a. 1848. n. 223. et 224., de mea in iisdem diurnis a. 1852. n. 48—51. deque Rauchensteinii editione orationum Lysiae selectarum valde laudanda in annalibus Heidelbergensibus a. 1853. n. 14. et 15, denique e Rauchensteinii censura meae editionis annalibus philologicis et paedagog. Lipsiensibus 1852. inserta p. 138—151., atque ex aliis aliorum hominum eruditorum animadversionibus. Praeterea Th. Bergkius meus et C. Halmius vir mihi carissimus per litteras aliquot suspiciones mecum communicaverunt: meas ipsius coniecturas quasdam defendere ac tueri studebam in Emendationum Lysiacarum fasciculo Strelitiae novae a. 1852. emisso.

Or. 1. Inscr. *Λυσίου· ὑπὲρ τοῦ ἐρατοσθένους φόνου, ἀπολογία.* X^K. || § 1. *ἡγοῖσθε καὶ* (sine interpunctione) X^K. || *ζημίας μακρὰς* habet etiam X^K (certe litterae *α* similior quam *ι* ductus est). || § 6. *ὦ Ἀθηναῖοι* nunc e X^K (qui *ὦ ἀ̃* perinde at-

*) Contra quas ego scripsi Vindicias Lysiacas, quae prodierunt Lipsiae 1845.

que in § 7. exaratum habet, ubi recte lectum est ab interpretibus)*) edidi: ὦ ἄνδρες vulgo. || μήτε λυπεῖν] μήτε ἀπιστεῖν coni. Bergkius. V. Reisk. et Foertsch. observatt. crit. in Lys. oratt. p. 47. || § 7. τῷ πρώτῳ χρόνῳ X^K. || [ἀγαθῇ] inclusi Dobraeo au-
Δ
ctore. || § 9. ἴσα X^K, ut ubique. || ὦ X^K, h. e. ὦ ἄνδρες, quemadmodum recte legerunt interpretes, at librarius codicis C inde ef-
Δ
fecit ὦ δικασταί: aliquoties invenitur ὦ ἄν, ut § 32. || § 12. παιδίῳ Bekk. (Turr.): παιδὶ libri. || πρότερον δὴ nunc e coni. Sauppii reposui: πρότερον δὲ vulgo. || § 14. ἐρομένου δέ μου X^K. || εἰπὼν] ὑπονοῶν G. A. Hirschig. in miscellan. philol. et paedag. novae seriei fasc. I. p. 127., recte puto. || § 15. ὑποπεμφθεῖσα
ἐπι
NO: ὑποπεμφθεῖσα X. || αὕτη δὲ Taylorus (Turr.): αὐτὴ δὲ libri
ἦν
(Bk.). || παρ' αὐτῇ X^K (eadem manu). || § 17. τέχνην Bekk. coll. or. 6. § 7. (Turr.): τὴν τέχνην libri. || § 19. τότ' ἤδη X^K: τότε ἤδη vulgo. || § 20. πεισθείη Reiskius (Bk. Turr.): προσθείη libri. || § 22. πέντε ....] Punctis appositis significavi aliquid deesse mihi videri. V. Reisk. et Bakius in schol. hypomn. II. p. 198 sqq. || οὐδὲν ἂν libri: οὐδένα Bekk.: οὐδέν' ἂν Westermannus. V. Schaefer. ad Dem. p. 42, 21. et ad Plut. V. p. 52. || § 24. ὡς οἷόν τε] ὡς οἷός τε Hirschig. coll. § 42. || § 26. ἐποιήσω Coraes in Isocr. II. p. 290. (Bk. Turr.): ἐποίησας libri. || § 27. ἐδύνατο etiam X^K, quod cum propter Bekk. silentium Turr. et me fugeret, dedimus ἠδύνατο. || § 29. *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* e Coislin. et N recepi (Turr.): est etiam in X^K, non *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ*, quod ceteri libri habent. V. ad or. 3. § 14. || § 30. τὸν νόμον] „Immo τὸν νόμον τὸν —" Westerm., recte fortasse. || ἐφ' ἡμῶν Bergk.: ἐφ' ὑμῶν libri (Bk. Turr.). || ἀποδέδοται O: ἀποδίδοται cett. || τούτου — φόνου Reisk. (Turr.): τοῦτον — φόνον libri. || § 31. ἐπ ἔθηκε (sic) X^K. || § 32. ἐὰν δὲ γυναῖκα] Cfr. potissimum C. Fr. Hermanni commentat. de iniuriarum actionibus. Gotting. 1847. p. 25 sqq. || § 33. αὐτοις X^K. || § 37. Σκέψασθε δέ] δὲ add. corr. M. || § 41. τῶν φίλων τῶν ἐγγυτάτω] του φίλου τῶν ἐγγ. Hamakerus in quaestt. Lys. p. 2. Bergkius vel τῶν φίλων τοῦ ἐγγ. vel τῶν φίλων τὴν ἐγγ., quod quidem, si minus toleranda erit vulg. scriptura (v. Vindicc. Lys. p. 3.), maxime placet. || § 42. ἐκείνῃ nunc restitui e libris cum Westerm. coll. or. 2. § 13. 16. or. 17. § 9., adde or. 23. § 6. Foertsch. observatt. crit. in Lys. or. p. 65.: ἐν ἐκείνῃ Markl. (Turr. et ego in ed. I.). Item omisi

---

*) Ibi enim Bekkerus in margine annotans ἄνδρες] ἀθηναῖοι C, videtur codicum notas permutasse, quum in ordine verborum sit ὦ Ἀθηναῖοι.

nunc praepos. § 13. || μ' (ρ superscr.) X^K h. e. μάρτυρες, non μαρτυρίαι, quod in X inesse quispiam colligat e Bekkeri notis. || § 43. οὕτως περὶ X^K: οὕτω περὶ vulgo. || πώποτε γεγένηται X^K et O (nisi quod ille πωποτε sine accentu habet): γεγένηται πώποτε vulgo. || § 44. ἤλπιζον corr. M (Turr.): ἤλπιζον μὲν cett., unde Emperius probabiliter coni. ἤλπιζόν ποθεν. || § 45. οὐδὲ ἑωρακὼς corr. M (Bk. Turr.): οὔτε ἑωρ. cett. || § 47. ἐξαμαρτήσονται CN et corr. M: ἐξαμαρτησουσιν (σονται superscr.) X. || § 48. ταῖς ζημίαις] ταῖς ἐσχάταις vel ταῖς μεγίσταις ζημ. Reisk. Illud Westerm. recepit. V. Foertsch. observatt. p. 55. || § 49. ὅ τι ἂν οὖν XCN: ὅ τι ἂν οὐ M: οὖν om. Bk.

Or. 2. § 1. ἴσον X^K. || οὐδὲ μιᾶς X^K. || § 2. πανταχῇ nunc e X^K (qui πανταχῆ) CFN recepi: πανταχοῦ vulgo. || § 3. γνώμαις nunc restitui e XCMNV: μνήμαις vulgo. V. Reisk. p. 55. || § 4. Ἄρεως CTU (Turr.): Ἄρεος cett. (Bk.). || ἐνομίζοντο δὲ libri (West.): δὲ om. Reisk. (Turr. et ego in I.). V. Foertsch. in comment. crit. p. 41. || § 6. περὶ τῶν λοιπῶν ἄμεινον βουλεύσασθαι XCMNUV (nunc cum West.): ἄμεινον περὶ τῶν λοιπῶν βουλ. F (Bk. Turr. ego I.): περὶ τῶν λοιπῶν βουλ. ἄμεινον G. || ἐποίησαν Bekk. in add. (Turr.): ἐποιήσαντο libri. || τὴν ἑαυτῶν δικαίως X^K CFGMNU (nunc): τὴν αὑτῶν δικ. V. (Turr. et ego I.). || § 7. τὰ αὑτῶν X^K. || δοῦναι τῶν nunc e libris praeter F, qui δοῦναι τὴν τῶν habet, restitui cum West. || § 8. οὐδὲ μιᾶς X^K (ut ubique). || § 9. εἰς τὴν αὑτῶν X^K. || § 10. ἐπὶ τῷ πολέμῳ X. || ὧνπερ ἕνεκα X^K: ὧνπερ ἕνεκεν G (vulgo): ὧνπερ ἕνεκ' U. || § 12. ἡρακλέους (ο superscr.) X^K. || § 13. οὐκ ἐγγὺς] imo οὐδ' ἐγγὺς, quod requirit sedes negationis. || ἔσονται ἄνδρες γενόμενοι coni. G. A. Hirschig. || § 15. διὰ δὲ τὴν FG: δὲ cett. om. || τοὺς ἱκέτας αὐτῶν e libris praeter FGU (qui τοὺς ἱκ. παρ' αὐτῶν) nunc restitui cum West. coll. F. Vatero in Iahnii annal. philol. Suppl. t. IX. p. 48. || ἐκείνους τοῖς F: ἐκείνους δὴ τοῖς G: ἐκείνους δὲ τοῖς (ους superscr.) cett. || § 17. ἐκβάλλοντες XCFMNUV. || § 19. βασιλευομένοις — διδασκομένοις (ους superscr.) X. || § 20. τὴν αὑτῶν ἀρετὴν X^K. || διεκινδύνευσαν] δὶς ἐκινδύνευσαν C. Schiller. in ed. Andoc. p. 82. coll. Dem. Epit. § 10. || § 21. δουλώσεσθαι e X^K reposui: δουλώσασθαι vulgo. Cfr. § 36. || [τοὺς Ἕλληνας] nunc seclusi Emperio suasore. || ἄλλων] πολλῶν XCMUV. || § 22. πόλιν ἴωσιν X^K, ita tamen, ut λιν et ωσιν recentiore atramento scripta sint: in mg. legitur γρ. πόλεων eadem manu, quae posteriorem syllabam voc. πόλιν aut renovavit aut mutavit. || § 23. ταῦτα διενοοῦντο nunc e X reposui: τοιαῦτα διεν. vulgo. || οὐ λογισμῷ.... εἰδότες libri praeter F, qui οὐ λογισμῷ δόντες, et G, qui οὐ λογισμῷ ἰδόν-

τες. Plurimorum librorum scripturam defenderunt Reisk. in Var. Lect. p. 664 sq. et Foertsch. in observatt. p. 58 sqq. „Num ἐνδόντες, εἰδότες?“ Saupp. Reiskio p. 84. post λογισμῷ videtur deesse χρώμενοι. Mihi aliquando in mentem venit οὐ λογισμῷ εἴκοντες τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. || τῇ αὐτῶν ἀρετῇ X^K. || ἐνέμειναν XCMNUV. || § 24. post τὴν δ' ἐκ τῶν in X^K omnia madore corrupta sunt usque ad § 28. πεζὴν quod erasum est. || § 29. ὑφισταμένου] Quattuor extremae litterae in rasura scripta sunt in X^K, ut supra § 22. || § 30. ἐμβάντες F (Turr. coll. § 32. 40.). Cett. aut ἐσβάντες aut βάντες aut εἰσβάντες (X). || § 31. ἔμελλον....] Mihi ἀπώλοντο videtur excidisse. || μάχεσθαι malim abesse cum G. A. Hirschigio coll. Lycurgi Leocr. § 48. || § 32. ἀμφότερα δὲ X^K: ἀμφότερα δ' vulgo. || § 34. οὐκ ἂν ἰδὼν X^K: ἰδὼν οὐκ ἂν FG (vulgo). || οἷος] Priores tres litterae in X^K rec. atr. exaratae sunt, quo etiam τῇ post τῇδε suprascr. || § 35. ἀπίστου, ὑπὲρ τοῦ προσιόντος κινδύνου coni. Emperius, idem mox ὑπὲρ τῆς φιλότητος delebat. || κινδύνου; cum interrog. signo X^K. || Σαλαμῖνι; οἷς Marklandus: σαλαμινίοις X^K (ductus post σαλαμι a rec. m. est): σαλαμινίοις cett. praeter F, qui σαλαμῖνι. || § 36. τὸ θάνατον CN (Turr.): τὸ . θανατον (eraso ν) X^K: τὸν θάνατον cett. (Bk.) || τὸν αὐτῶν libri (τὸν αὐτ̃ X^K, ita tamen, ut littera τ inducta sit a correctore ac spiritus, lenis et nota litteris υτ suprascripta ab eadem correctrice manu sint, prae qua nequit explorari, quid antiqua dederit): τὸν αὐτῶν τῷ αὐτὸν FG (Bk.). Cfr. Klotz. quaestt. crit. I. p. 15. || συμφοράν, ἃ Taylor. (Bk. Turr.): ἃ om. libri. || § 37. ἱερῶν δὲ] Fort. πυνθανόμενοι δὲ ἱερῶν μὲν. || § 38. παιᾶνας (ita ut ᾶ medium e correctione sit) X^K. || § 39. μητέρων praeter μ rec. atram. scriptum in X^K. || λογισμὸς δ' libri: λογισμός τε Steph. (Bk. West.). || § 40. ἡ πολὺ (ι subscr. rec. atram.) et in mg. ἡ X^K. || αὐτῶν ψυχὰς X^K. || § 41. [πολιτευομένων] ego de meo addidi, cfr. Polyb. IV. 76. 2., ubi eadem est oppositio. Reisk. voluerat αὐτονομουμένων interponi. Praeterea ante ἐλευθερίας cum Reiskio desidero κοινῆς vel ἑτέρων. || τῆς αὐτῶν X^K. || § 42. τῶν ἄλλων συμμάχων nunc e X aliisque codd. edidi: τῶν ἄλλων ἁπάντων συμμ. FG (vulgo). || καίτοι] καὶ γάρ τοι Reisk.: καὶ γὰρ Dobr. || § 43. ἀναμφισβήτητα τἀριστεῖα Reisk. et fortasse F (Bk. Turr.): ἀναμφισβήτητ' ἀριστεῖα G: ἀναμφισβητήτως ἀριστεῖα cett. || § 44. παρασχόντες] ασ et ό rec. atram. correcta habet X^K, ita ut ipse quoque παρέχοντες habuisse videatur. || καὶ τοῖς ἄλλοις] καὶ om. X. || τειχιζόντων nunc e XCMN edidi: διατειχιζόντων vulgo. || § 45. ἕξουσι X^K: ἕξουσιν vulgo. || τῶν Ἑλλήνων Reisk. (Turr.): cett. om. artic. (om. Bk. West.). || θαλάσσης X (nunc): θαλάττης FU (vulgo). || § 46. τ8 βασιλέως X^K, sed articulum et syllabam ιαν ως rec. atram. addita habet. || τεγεάται X^K. || § 47. βέβαιον

(sic. corr. rec. atram.) X^K. || καὶ ναυμαχοῦντες supra versum rec. atram. add. X^K. || τοὺς βαρβάρους] art. om. X. || § 50. αὐτῶν ψυχ. X^K. || § 53. αὐτῶν ἀπελθόντες idem. || § 54. μὲν οὐ X^K C N: μὲν οὖν οὐ vulgo. || ἢ λόγος ἢ χρόνος X^K et plurimi libri: ἢ χρόνος ἢ λόγος vulgo. || μηνῦσαι X^K. || § 55. ἴσον X^K. || § 57. δεῖ] ἔδει Markl. || πάλεων] πολέμων coni. Saupp. || § 58. Ἐπέδειξαν] Ἐπεδείξαντο G. A. Hirschig. Sed v. § 69. extr. et or. 18. § 3. || § 59. θάλασσαν nunc e X: θάλατταν GUV (vulgo). V. Benseler. ad Isocr. Areop. p. 122. || ἐγκαθεστᾶσιν Stephan. (Bk. Turr.): libri vel ἐγκαθιστᾶσιν (in quibus X) vel ἐγκαθιστῶσιν vel ἐκ καθιστᾶσιν. || § 62. δουλείας οὐχ X: δουλείας ὡς οὐχ cum FG Bekk. || § 63. Editores Turr. coni. τείχη δὲ νέα ἀντὶ — ἀνέστησαν vel τείχη δὲ ἀντὶ — νέα ἀνέστησαν, recte opinor. || μετέδοσαν FGUV: μετέδωκαν cett., in quibus X. || § 65. οἷοί τε X^K: οἷοί τ' vulgo. || ἐγίνοντο X et NV (nunc): ἐγένοντο vulgo. || § 67. καινοὶ Tayl. in lect. Lys. p. 246 ed. Reisk. (Bk. Turr.): κοινοὶ libri. || § 67. extr. ἐπιδείξαντες etiam X^K. || § 68. βέβαιον ἂν Markl. Libri ἂν om. (om. Bk. Turr.) || § 69. τήν τε ἐκείνων X^K: τήν τ' ἐκ. vulgo. || § 70. μὲν γὰρ πατρίδι libri (Turr. coll. Foertsch. observatt. crit. p. 60 sq.) praeter FV, qui γὰρ om. (om. Bk.) || § 71. αὐτοὺς μὲν X^K || § 73. [καὶ θάψαι] uncos admovi Reiskio auctore. || § 76. ἴσον X^K. || § 79. ὑπὲρ τῶν Franzius (Turr.): τῶν libri om. (om. Bk.) || καίτοι γὰρ X^K, at statim § 80. καὶ γάρ τοι habet.

Or. 3. Inscr. Πρὸς Σίμωνα ἀπολογία nunc e X^K (qui Λυσίου πρὸς Σίμωνα ἀπολογία) edidi: Ἀπολογία πρὸς Σίμωνα vulgo. || § 2. γίγνονται X^K: γίνονται vulgo. || § 3. περὶ τοιούτων πραγμάτων Franz. (Turr. coll. § 40. 48.): περὶ τῶν τραυμάτων libri (Bk.). || συνοίσεσθαι etiam X^K. || § 4. φαίνομαι etiam X^K. || Σίμων οὑτοσί Cobetus: Σίμων οὗτος libri (Bk. Turr.). || § 5. ὅσα δὲ εἰς X^K: ὅσα δ' εἰς vulgo. || § 9. πρέποντά ἐστι Dobraeus (Turr.): πρέποντα ἔσται libri (Bk.). || § 10. λαβὼν δὲ XIO. || § 11. εἰσαρπάσειαν ego de meo: εἰσαρπάσαιεν libri. || § 12. οὗτοι δ' ἐκπηδῶσιν ἐφ' ἡμᾶς ἤδη μεθύοντες nunc edidi e Reiskii coniectura (ita tamen, ut ἤδη non ad μεθύοντες, sed ad ἐκπηδῶσιν pertineat): ἤδη μεθύοντες. οὗτοι δ' ἐκπηδῶσιν ἐφ ἡμᾶς libri (Bk.): οὗτοι δ' ἤδη μεθ. ἐκπηδῶσιν ἐφ' ἡμᾶς Schottus (Turr. West.): καὶ δὴ μεθ. οὗτοι ἐκπηδ. ἐφ' ἡμᾶς Bakius in schol. hypomn. II. p. 204: τότε δὴ μεθ. οὗτοι ἐκπ. ἐφ' ἡμᾶς Kayserus. Aliquando conieci scripsisse Lys. ἐνταῦθα δὴ μεθ. οὗτοι ἐκπ. ἐφ' ἡμᾶς: ἐνταῦθα enim exitu verbi superioris ἐξερχόμεθα absorptum esse putavi. || § 14. κἀνταῦθα Markl. (Turr.): καὶ ταῦτα libri. V. Saupp. epist. crit. ad G. Hermannum p. 10 sq. || ἵνα — γενέσθαι, οὔτε libri praeter C, qui δι' ἃ — γενέσθαι, ἔνθα οὔτε (Bk.). || ἔλαβεν ex CO dedi, quum X habeat ἔλα, quod scribas codicum illorum recte legisse puto: ἔσχεν

corr. M, quod commendat Saupp. ep. crit. p. 11. coll. § 27. || ὧν ἐγὼ Markl.: ὡς ἐγὼ libri (Bk. Turr.). || Tit. *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* nunc ego scripsi: *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* vulgo: om. X^{K}, lacuna totidem litterarum relicta, et IM. Cfr. ad or. 1. § 29. et or. 7. § 10. || § 15. *μαρτυρόμενον*] Malim *διαμαρτυρόμενον*. || § 17. *οὕτως ὑβρισθέντα* XIMO. || § 18. *μάχης δὲ*] *μάχης* XIO: *πολλῆς δὲ μάχης* M. || *τυπτόντων αὐτὸν* librorum plurimorum, in quibus X, scripturam revocavi: „porro illis puerum (*αὐτὸν* = *μειράκιον*, v. § 35.) caedentibus“. Tam ebrii erant, ut ipsum puerum a Simone amatum verberibus peterent, quod sobrii certo facturi non fuissent. *τυπτόντων αὐτῶν* corr. CO (Turr. et ego in I. coll. § 37.): *πιπτόντων αὐτῶν* Reisk. in Var. lect. p. 670: *τυπτόντων αὐτοὺς* Hamaker. in quaestt. de nonnullis Lys. loc. p. 2. *ἐπὶ δὲ πιπτόντων αὐτῶν* nuper coni. Rauchensteinius. || § 19. *πώποτε ἐνεκάλ.* X^{K}: *πώποτ᾽ ἐνεκάλ.* vulgo. || § 20. *τῶν κακῶν*] art. e solo Vindob. accessit. || *περὶ αὐτοῦ* hic habet X^{K}. || *καταφρονήσας*] *καταφρονήσεως* XI. || *ἀγῶναμε* X^{K}. || *ρ´ μ´* in mg. idem. || § 23. *ἀμφοτέρους* Tayl. (Bk. Turr.): *ἅμ᾽ ἀμφοτέρους* libri. || *ἐκβάλλων*] V. fragm. 37. Moneo Hirschigii caussa. || *μάλιστα*] *μέγιστα* coni. Hamaker. Sed v. Vindicc. Lys. p. 5. || § 25. *βουλομένους*] *βουλόμενος* XIO et pr. M. || § 27. *ταῖς αὐτοῦ* X^{K} ut § 29. || § 28. *ἐγὼ δ᾽*] *δ᾽* om. XIMO. || § 29. *φοιτῶν*] *παροινῶν* coni. Hamaker. p. 3. V. Vindicc. Lys. p. 6. || § 31. *ὡς ἐγὼ*] *ὡς* om. XIO. || § 33. *μηνύσαι* X^{K}. || § 34. *εἰς τοσοῦτο* X (nunc): *εἰς τοσοῦτον* vulgo. || § 35. *γενομένης*] *λεγομένης* Bakius. || *ῥίψαι* (*ων* supra scr.) X^{K}. || *φεῦγον* X. || § 36. *χρὴ* Bekker. (Turr.): *χρῆν* libri. || *περὶ αὐτῶν* h. l. habet X^{K}. || § 37. *ταῦτα εἰκότα*] *ταῦτα μὲν εἰκότα* coni. Reisk.: *ταῦτα εἰκότα μέν* Saupp. || *περὶ αὐτῶν* CO (Turr.): *παρ᾽ αὐτῶν* cett. (Bk.) || § 40. *παίδων*] *παιδικῶν* e solo M Bekk., sed ipse confert or. 4. § 7. || § 41. [*τραύματος*] nunc cum G. A. Hirschigio seclusi. || § 42. *κατάξαντες* Dobraeus et Cobet.: *κατεάξαντες* libri (Bk. Turr.). || § 43. *παιδιῶν* C (Turr.): *παιδικῶν* cett. (Bk.), v. Vindicc. Lys. p. 6. || *οὕτως καὶ* X (nunc): *οὕτω καὶ* IMO: *οὕτως* vulgo. || § 44. *ἠπίστασθε* Bernhardy synt. Gr. p. 375: *ἐπίστησθε* libri (Bk. Turr.). || *πολὺ ἂν*] *πολὺ καὶ* X^{K} et CIMO, defensum ab Klotzio in quaestt. crit. p. 44. Equidem, nisi error scribae est, quod crediderim, ita corrigendum putem: *πολὺ καὶ δικαιότερον ἂν αὐτὸς.* || *καθίστη*] *καθίστησι* Emperius. || § 45. *στρατείας* Tayl. (Bk. Turr.): *στρατιᾶς* libri. || *ἀκοσμότατος* Emperius (Turr.): *κοσμιώτατος* libri (Bk.) || § 47. *μὴ περιίδητε*] *μή με περιίδητε* cum Reiskio Bekkerus: sed v. or. 7. § 25. 43. cfr. Vindicc. Lys. p. 13 sqq.

Or. 4. [*ΑΔΗΛΟΝ*] addendum vidit Tayl. || § 1. *περὶ τούτου ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν περὶ τούτου διαλλαγαί* X^{K}. || *ἔλαβον* X. ||

ἀπέδωκε X^K et C (Turr.): ἀπέδωκα cett. (Bk.) V. Foertsch. observatt. crit. p. 76 sq. || § 2. [δι'] ἐκείνην] δι' seclusi Hamakeri suasu. || φανερῶς X^K et O: φανερος C. || ἃ ἔλαβεν Tayl.: ἢ ἔλ. libri. || γ' ἀληθῆ G. A. Hirschig coll. § 12: τἀληθῆ libri. || § 4. ἧς Scaliger (Turr.): ᾗ libri (Bk.): ἣν voluit Reisk. || § 5. αὐτὸς αὐτὸν] Prius αὐτὸς Reiskio delendum videbatur, uncis inclusum est a Bekk. Sed v. Foertsch. comment. crit. p. 43. || § 6. extr. et 7. πρόνοια Tayl. (Bk. Turr.): προνοίᾳ libri. || § 7. οὐ γὰρ ἂν] ἂν add. C et corr. M. || ἀλλ' οἴκοθεν ἔχοντες] Videtur aut ἐγχειρίδιον (§ 6.) aut σίδηρον aut ὅπλα excidisse: ὄστρακον enim intelligi nequit. || νῦν δὲ ὁμολ. X^K: νῦν δ' ὁμολ. vulgo. || § 8. ἐναντίος XCMO. || ἀνάγκη δὲ X^K: ἀνάγκη δ' vulgo. || § 9. τραῦμά τε Reisk.: τραῦμά γε libri, unus O τραῦμά γ'. || § 10. κατεῖπεν X^K: κατεῖπε vulgo. || κοινὰ X^K. || § 11. πρότερος τοῦτον] Fortasse πρότερος τούτου cfr. § 15. || ῥᾴδιον αὐτῇ τοῖς Reisk. (Turr.), quod idem voluit X, qui ῥᾴδιον αὐτὴ τοῖς: cett. ῥᾴδιον τοῖς (Bk.). || τούτοις ποιῆσαι ....] Punctis nunc significavi aliquid deesse mihi videri, quod appareat e § 12. τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν. || § 12. ἰσχῦσαι X^K. || § 13. In ed. I. edidi e coniectura Hamakeri: δεινόν γε· εἰς — [ἔδωκα τὸ ἀργύριον] — ἐξῆν ἂν μοι χρ., in Vindicc. Lys. p. XI. seclusis verbis ἔδωκα τὸ ἀργ. particulam εἰ servandam, ἂν vero expungendam duxi. Nunc revocavi codd. scripturam. Westermanno verba ἐκ τῶν πολεμίων glossam sapere videntur. || ποιοῦνται] σπουδὴν ποιοῦνται anonymus Taylori: πειρῶνται Stephan.: περὶ παντὸς vel περὶ πλείστου ποιοῦνται Reisk.: προαιροῦνται Baiter.: ἀντιποιοῦνται Saupp. (cfr. Aeschin. or. 2. § 33.): βούλονται vel γλίχονται Emper.: possis etiam ἔργον ποιοῦνται, ut est in Isocr. or. 16. § 40. Plat. Phaedr. p. 232. A. || § 15. τοὺς αὐτοῦ X^K. || πότερον πρότερος nunc Marklando auctore scripsi: πότερον πρότερον libri. || § 16. αὔτη] αὐτὴ XCMO. || § 16. extr. et 17. οὐδὲν ἐν ταύτῃ. ἔγωγ' ἂν ἄνισον εἶχον βασανισθείσης] Locum corruptum dedi, uti scriptus est in libris (praeter C), nisi quod ἂν ἄνισον dedi, quod fortasse legitur in M, pro eo quod illi habent ἂν ἴσον. C: οὐδὲν αὐτήν. καίτοι ἔγωγ' οὐκ ἴσον εἶχον βασαν. Sauppius suspicatur: οὐδέν. οὐδὲ ταύτης ἂν ἴσον εἶχον βασαν. In ed. I. proposui: οὐδέν. ταύτης (per anaphoram) ἔγωγ' ἄνισον ἔχων βασανισθείσης ἀλλ'. Rauchenstein coniecit: καὶ οὐ λήσειν ἤμελλεν οὐδέν. ταύτης ἔγωγ' ἄνισον εἶχον βασαν. Denique Kayserus per litteras indicavit mihi Lysiam sibi tale aliquid scripsisse videri: καὶ μάλιστα ᾔδει ὅτι διὰ — γεγένηται. καίτοι (vel simpliciter καὶ) οὐ λήσειν ἡγούμην οὐκ ἴσον ἔγωγε ἔχων βασανισθείσης ταύτης. || § 18. ἐστιν, ἐν ὑπολόγῳ Markl.: ἐστιν ὑπολόγῳ C: ἐστι μὲν ὑπὸ λόγῳ cett. || προὐνοήθην Augerus: προνοηθῆναι libri, quod defendebat

Foertsch. observ. crit. p. 77. || § 19. ἀλλ' ἀλογώτατον Sluiter. e Coraes ad Isocr. p. 298. (Turr.): ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν libri (Bk.)

Or. 5. § 1. ἱκετεύοντος G. A. Hirschig (v. etiam fragm 78. § 4., cfr. or. 18. § 27. or. 21. § 21: κελεύοντος libri. || § 2 οὕτως μετοικεῖν X^K: οὕτω μετ. vulgo. || § 5. ὅ τι ἂν] nunc eg ἂν, quod deesse viderunt Turr., adieci ante ἀγαθὸν, om. libri.

Or. 6. Inscr. om. libri. || § 1. ἔδησε τὸν ἵππον] πο XEM. supplevit Taylorus ex Harpocr. v. ῥόπτρον. || § 2. ὅτι Ἀν δοκίδης μηνύων τοὺς αὑτοῦ (αὐτοῦ X^K) συγγενεῖς καὶ φίλου ἀπώλλυε (ἀπολλύων X^K), φάσκων αὐτοὺς συνεργοὺς εἶναι quae pone λέγοντος posita erant, Reisk. insiticia esse vidit, seclusit Bekkerus, ego omisi cum Turr. || § 3. ἐπισταμένοις ὅτι nun e libris revocavi: in ed. I. expunxi ὅτι, mox τιμωρεῖσθαι scribens (Emendationum Lysiac. fasc. p. 30). || τιμωρεῖτον nunc e Dobraei coni. dedi cum West.: τιμωρεῖτε X: τιμωρεῖται EKM: „immo τιμωροῦνται." Saupp. || ἔσεσθαι . . . .] Mihi pariter ac Dobraeo sub fine deesse aliquid videri punctis indicavi. Sauppius aut in ὄντα latere aut post hoc excidisse suspicatur τιμωρὸν vel simile quid. || § 4. δι' ἡμᾶς („nostra culpa" Vindicc. Lys. p. 59 sq.) nunc ego de meo emendavi: libri enim ἡμᾶς (sine δι'), unus G ὑμᾶς. Vulgo ἡμῶν. || θυσίας θύσει nunc scripsi e certissima emendatione Cobeti (in comment. philol.): θυσιάσουσι X et GK: θυσιάσει vulgo. || εὔχεται XK. || Ἐλευσινίῳ — Ἐλευσῖνι Palmerius: Ἐλευσῖνι — Ἐλευσινίῳ libri. || μυστηρίοις libri (Turr. coll. Andoc. or. 1. § 110.) praeter C, qui ἐν τοῖς μυστηρίοις (Bk.). || § 5. τῆς ἑορτῆς . . . . ἢ θύειν] Verbum aliquod adveniendi deesse patet. Baiterus ex ἢ θύειν effecit ἦλθον, deleto ἢ ante θεωρεῖν, quod iam Tayloro in mentem venerat. Ego vero ἢ θύειν εἰς ταύ την τὴν πανήγυριν tuear Thucyd. 6, 54. ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον. § 6. διὰ τὰ ἠσεβημένα — γιγνώσκεσθαι delenda censet G. Hirschig. || ᾧ ἂν ξυγγένηται] ὅσοις ξυγγεγένηται coni. Ra chenstein. Mihi nunc scribendum videtur ὅτῳ οὖν ξυγγεγένηται § 7. πλεῖστον] πλείστων XG. || ὃς μόνος] ὡς μόνος XGKM. κακόν, — κακόν.] Prius κακόν Valckenarius tollebat, posteri Tayl. et Hirschig. coll. or. 9. § 20. || § 9. τοσοῦτον XM (nunc τοσοῦτο vulgo: v. or. 6. § 33. cfr. or. 3. § 34. || ἱερά . . . Lacuna est unius versus in C. || § 11. [μᾶλλον ἢ ἧττον] nunc clusi Tayloro auctore. || [Ἀνδοκίδης] item ego seclusi. In m observatt. in oratores Att. p. 41 sq. conieci Ἀρχίππῳ. || προσσχ Turr.: πρόσχητε libri. || καίπερ ego in iisdem observatt. in or Att. p. 41. (Turr.): καὶ libri (Bk.). Vulg. retinet West. et fendit in Commentatt. crit. IV. p. 3. eadem ratione, quam Ma landus inierat. || Ἄρχιππον Palmerius et Schott. (Turr.): Ἀρίστ πον libri (Bk.). || τὸν αὐτοῦ X^K. || § 12. ἑρμαί X^K. || πρᾶ ἔχοι X^K. || § 13. ἐπίτιμοι ὄντες nunc mihi glossema videtur μεθέξουσι; (interrogative) X^K. || ὑπὲρ αὐτοῦ X^K. || ἀλλὰ καὶ]

nunc uncis liberavi monitu C. Schilleri ad Sluiteri lectt. Andoc. p. 121. et Westermanni in Commentatt. crit. IV. p. 3. coll. or. 25. § 13. Possit et *ἀλλ' ἤδη* coniici. || *ἦτε καὶ ἐστὲ* nunc e X[K] recepi, etsi locum sanum esse vix puto: *καὶ* om. GKM (non X): *ἦτε, αὐτοί ἐστε* coni. Kayserus. Totum locum sic refingendum statuit Reiskius: *εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ὄντες αὐτοί ἐστε οἱ ἀφελόντες* (vel *ἀνελόντες*) *τὰς τιμωρίας τῶν θεῶν, ὑμεῖς αὐτοί, ἀλλ' οὐχ οὗτοι αἴτιοι ἔσονται*, ad sententiam recte, ut opinor. Quod Emperius *ἦ γε* coniecit pro *ἦτε* non intelligo. || *οὐχ οὗτοι* Reisk. et Saupp.: *οὐχ* om. libri (om. Bk. Turr.). || § 14. *καὶ ἀπολύεται οὐδὲν δόξας ἀδικεῖν* nunc ego reposui ex egregia Lobeckii in Aglaoph. p. 1094. emendatione: *καὶ πολλοῦ οὐδὲ δόξαν ἀδικεῖν* X et G: *καὶ πολλοὺς οὐδὲ δόξαν ἀδικεῖν* cett. praeter C, cuius inane commentum *καὶ πολλοὶ οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν* omnes post Bekkerum editores propagavimus. || *ὁμολογούντων* Reisk.: *ὁμολογουμένων* libri (Bk. Turr.). || § 15. *αὐτὸς*] *οὗτος* Dobr. || *κατὰ* om. X et GKM. || *τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου* cum Dobr. malim abesse: *πάγου* om. libri uno, ut videtur, K excepto. || Post *πόλιν* quae libri habent *ἢ τραύματος ἐκ προνοίας* Bekk. inclusit, ego Tayloro monente cum Turr. omisi. Cfr. Meier. de *bonis* damnat. p. 100. n. 331. || *ἐὰν κατίῃ* C: *ἐὰν μὲν κατίῃ* X et cett. || *οὐ τιμωρήσεσθε*] *οὐ* om. X et cett. libri. || § 17. *τοσοῦτο* XCKM. || *περὶ τὰ*] *περὶ τὰς* XCG. || *τῇ αὐτοῦ* X[K]. || *περὶ ταῦτα τὰ ἱερά*] *τὰ ἱερά* exterminandum statuit Valckenarius apud Sluiterum. || § 18. *ἀπάγοντι*] *ἀγαγόντι* Dobraeus. || § 19. *εἰς τὰ ἁμαρτήματα*] *διὰ τὰ ἁμαρτ.* Emper. monens *ἵνα* valere ubi: *εἰς ἃ ἡμάρτητο αὐτῷ* Kayserus coll. or. 31. § 20. Westerm. post *εἰς* nonnulla excidisse existimat. || *προφάσει*] *προσκλήσει* Kayser. || *δῴη*] „Apud quemvis alium scriptorem corrigeres *δῷ* vel *δοίη*.“ Turr. Infra tamen § 21. legitur *παραδοίη*. || § 20. *οὐδὲ γὰρ* Reisk.: *οὔτε γὰρ* libri (Bk. Turr.). || *ὁ δὲ θεὸς τέλος*] Nunc malim *οὐδὲ ὁ θεὸς τέλος* („ac ne deus quidem eos morte immittenda ab his malis liberat“). Reisk. voluerat *ὁ δὲ θεὸς οὐδὲ τέλος*. || *τέλος τούτων* Scaliger (Bk.): *τέλος τούτῳ* libri (Turr.). || § 21. *ἐξ ἐπιβολῆς* Tayl.: *ἐξ ἐπιβουλῆς* libri. Meier. de lite Att. p. 35. n. 26. || *ἔδησεν*] *ἐδέησεν* libri: *λέληθεν* Valckenarius. At v. Meier. de lite Att. p. 179. n. 34. || § 22. *μὴ μηνυτὴς* Stephan.: libri *μὴ* om. || *ἢ ἀργυρίου* Taylor.: *μαρτυρίου* libri. || *ἔχειν*] *ἐμὴν* XGK. || § 23. *τῶν αὐτοῦ συγγενῶν* X[K]. || *ἀφανὴς αὐτῷ*] *ἀφανὴς ἦν αὐτῷ* Tayl. || § 24. *μηνύσαι* ut § 23. X[K]. || *ἱερῶν* margo X, qui in ordine verborum habet *ἱερῶν*, ut CGK: *γέρων* M. || *μηδ' ἀδικούμενον* Reisk. (Turr. v. eae observatt. in orat. Att. p. 41.): *μὴ ἀδικουμένῳ* (Bk.). || § 25. *γάρ πω* Reisk.: *γάρ που* libri (Bk. Turr.). || *Ἀθῆναι* Bekkerus: *Ἀθηναίων* libri: *Ἀθηναῖοι* Reiskiana. || § 26. *Κιττιέων*] *Κιτιέων* Ald., quod placet. || § 27. *ἐπὶ τῶν* Tayl. Libri vel

ἐπεὶ τῶν, vel ἐπ' εἶ τῶν (X) vel ἐπειδὴ τῶν. || . . . . θεὸς λήθην ἔδωκεν] Ante haec verba fere haec videntur excidisse τοσαύτην δὲ αὐτῷ τῶν ἀσεβημάτων (sive ἀδικημάτων). Turr. autem locum sic e codd. dederunt πόλιν, ἐπεὶ τῶν τετρακοσίων θεὸς λήθην ἔδωκεν. || § 28. εἴρχθη ego scripsi: εἵρχθη vulgo. Eustath. ad Od. α, 27. Buttm. gr. Gr. ampl. II. p. 125. Lobeck. ad Aiac. p. 338. Maetzner. ad Antiph. p. 37. Frank. ad Aeschin. Tim. § 16. C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus. Gotting. 1847. p. 20. n. 56. || ἀποδρὰς δὲ Reisk.: ἀποδράσας libri (δὲ add. solus M). Malim ἀποδρὰς δὲ καί. || ἀφίκοιτο] ἀφίκετο Tayl. ἀφῖκτο Kayser. Equidem vulg. non sollicitaverim: „aufugiebat omnia in quotquot adveniebat loca, s. ut primum in ea advenit" (repetitionis notione subiecta). || § 29. ἐπὶ δημοκρατίας nunc ego de meo correxi: εἰς δημοκρατίαν libri. Cfr. § 27. κατέπλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων. Kayserus coni. οὔσης δημοκρατίας coll. or. 7. § 27. Taylorus εἰς δημοκρατουμένην τὴν ἑαυτοῦ πόλιν (Westerm. item). || εἰς τὴν αὑτοῦ ego nunc scripsi: εἰς τὴν αὐτοῦ X[x]: εἰς τὴν ἑαυτοῦ vulgo. εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν insiticia putat Dobr. || πρυτάνεσιν Dobr. (Turr.): πρυτανεῦσιν libri (Bk.). || ἐνθάδε] ἐνθαδε G: ἐνθένδε XKM. || τοῖς θεοῖς] τοῖς ἔργοις Markl. An deest aliquid quale πειθόμενοι (vel χαριζόμενοι) τοῖς θεοῖς καὶ βεβαιοῦντες? || § 30. ἠσέβησεν] Nunc malim ἠσέβηκεν coll. § 21. || ἐν τῷ αὐτῷ] In ed. I. auctore Reiskio adieci ἐνιαυτῷ. Sed v. or. 20. § 35. Schillerus ad Sluiteri lect. Andoc. p. 114. conferri iubet Fritzsch. in praef. ad Sept. Dial. p. XI. || § 31. καὶ ὅταν] καίτοι ὅταν Markl. || τὸν αὑτοῦ X[x]. || τὸ τὸν βίον βιοῦν ego in observatt. in oratores Att. p. 50. (Turr.): libri βιοῦν om. || ἐπινοῶν nunc ego de meo reposui: ἐπινοεῖν libri (Bk. Turr.). || § 32. αὐτὸν X[x]. || ἥμισος X[x] et K. || κρείττων C (Turr.): κρεῖττον X et cett. (Bk.) || ἀλύπῳ nunc auctore Stephano scripsi: ἀλύπως libri (Bk. Turr.). || ἢ add. solus C. || § 33. Εἰς τοσοῦτον X[x]: Εἰς τοσοῦτο vulgo. V. or. 6. § 9. || τὰ πολιτικὰ πράττειν Valckenarius diatr. Eur. p. 254. (Foertsch. comment. crit. p. 1 sqq. Turr.): τῇ πόλει καὶ πράττει (Bk.). || καὶ ἐπιτιμᾷ τῶν ἀρχόντων τισὶ καὶ ἀποδοκιμάζει Reisk.: Dobr. τισί tollebat. Sed v. Foertsch. l. d. p. 2. coll. Lobeckio ad Soph. Aiac. 475. || § 35. ἔχω] ἔχει Franz. coll. § 6. || § 36. τῆς δὲ ταραχῆς Palmer. (Bk. Turr.): τῆς δ' ἀρχῆς X[x]. || αὐτὸ τοῦτον ego de meo. Cfr. or. 13. § 51. or. 30. § 19. Foertsch. observatt. p. 28: αὐτὸ τοῦτο libri (Bk. Turr., τοῦτο secludentes). V. Emendatt. Lysiac. fasc. p. 21 sq. n. || § 38. οὔτε ὧν Reisk. (Turr.): οὔτε τῶν libri (Bk.). || πειραιῶς hic habet X[x], sed infra § 39. πειραιέως. || οὐδενὶ γὰρ ἡμῶν X[x]: οὐδενὶ γὰρ ὑμῶν vulgo. || καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι] Fortasse καὶ τοῦτον τῶν αὐτῶν

ἡμῖν ἀπολαῦσαι vel καὶ τοῦτον τῶν ἡμετέρων ἀπολαῦσαι coll. or. 28. § 6: Rauchenstein coniecit καὶ τῶν αὐτῶν τοῦτον ἡμῖν. || § 39. μὲν δὴ] μὰ Δί' Reisk. sed cfr. or. 13. § 27. || ἐπειδὴ] εἰ δὴ Kayserus. V. Reisk. || ἐνδημοῦντες nunc scripsi e Markl. et Kayseri coniectura: ἐνδεεῖς ὄντες libri. V. § 44. || ἀποδημοῦντος M: cett., in quibus X, ἀποδημοῦντες. || § 42. κηφισίου (sic) X^K, sed mox legitur κηφισιείω. || λέγειν G. Hermannus de part. ἄν p. 130. (Turr.): λέγει libri: λέγῃ Bekkerus. Cfr. or. 31. § 9. | οὐδ' ἂν δύναισθε X (nunc): οὐκ ἂν δύν. CGM (Bk. Turr.). || αὐτῇ] αὐτοῦ X et GK. || § 43. κολάζητε C: κομίζητε X et cett. | τὴν αὐτοῦ X^K. || § 44. οὐκοῦν X^K. || ἐξεληλεγμένοι Reisk. (Turr.): ἐξηλεγμένοι libri (Bk.). || ἀθῷοι] Ἀθηναῖοι libri: ἀζήμιοι cum Emperio Westerm. Mihi vero αθωιοι facilius in αθηναιοι depravari potuisse videtur, quam ἀζήμιοι. || δόξειν] δόξειεν libri. ||

λ

§ 45. πλὴν] πρὶν CKM: πρὶν X^K. || ἐπὶ τῶν λ X^K. || Ἐλευσινόθεν Reisk. (Bk. Turr.): ἐλευσινιόθεν libri. || ἀγαπητῶς — σωθῆναι nunc e X C et corr. M restitui: ἀγαπητῶς — σωθέντα cett. In proecdosi de meo dedi: ἀγαπητῶς ἔχειν — σωθέντα. || § 46. εἰς τί σκεψ. nunc reposui ex emendatione Marklandi, nisi quod ille εἴς τι: εἴ τι σκεψ. libri. || § 47. καίτοι Auger. et Bekk. (Turr.): καὶ libri. || § 48. γενόμενος . . . .] Hic aliquid excidisse videtur. Franz. interponenda putat haec οὐδὲν συμβαλλόμενος. Confirmat lacunae suspicionem signum .· in mg. X^K bis positum. || ἀγαθὸν γίνοιντο X^K (non γένοιντο): ἀγαθὸν γένοιντο CGKM (Turr. et ego I.): γένοιτο Bekk. || § 49. γενομένην X^K et C: γινομένην GKM (West.). || εἰσάγων libri (West.) praeter C, qui εἰσαγαγὼν (Bk. Turr. ego I.). || ἐπαρθεὶς] Westerm. coni. ἀποροῦσι. Sed quae opposita sunt ἕνεκα τῆς μετοικίας aliud quid scripsisse auctorem orationis docent: ἐπαρθεὶς κέρδει Reisk. Mihi nunc ἐπὶ πράσει scribendum videtur. || εἰσαγαγόντες X et CGK || ἀνταποδούς . . . .] „Post hanc vocem in C lacuna est trium paginarum.“ Bekk. De cod. X v. Saupp. epist. crit. p. 7. || ἀγαθὸν ποιήσας] Nunc corrigendum esse puto ἀγαθὸν ἐποίησας. || § 50. ἐποίει Tayl. (Turr.): ποιεῖ libri (Bk.). || § 51. ἐπ'εδείκνυε X^K. || ἱερεῖα XGKM. || § 52. ἱερῶν αὐτῶν XK. || § 53. καθαίρειν] Post hoc verbum erant haec ἀρὰν ἀπάγεσθαι, quae ex interpretamento nata esse vidit Tayl., om. Bk. Turr. || § 54. Concinnius esset τῶν μὲν ἀνθρώπων. || § 55. ὑμᾶς; (interrog.) X^K.

Or. 7. In inscriptione *ΠΕΡΙ* ex Harpocr. et Photio sumptum servavi pro *ΥΠΕΡ*, quod e codd. Lysiae cum Bekk. rursus edidit West. || § 1. ἀπροσδοκήτοις Tayl.: ἀπροσδοκήτως libri. || κοινοὶ Stephan.: οἱ κοινοὶ libri. || § 2. νυνί με] νυνί γε Emperius. || φασιν ἀφανίζειν nunc e Marklandi coni. edidi (West.): φασιν om. libri. Kayserus φασι ante σηκὸν poni volebat. Sauppius,

quod X habet οἰόμενοι (superscr. ἡγου), coniecit ἀφανίζειν λέγουσιν, οἰόμενοι. || οἰόμενοι nunc e CO reposui, X enim habet οἰόμενοι (superscr. ἡγου): ἡγούμενοι vulgo. || ἀπελέγξαι nunc e Westermanni et Rauchensteinii coni. dedi: ἀποδεῖξαι libri. || αὐτοῖς Saupp.: αὐτοῖς libri. || § 3. καὶ δεῖ με nunc restitui: καὶ δεινὸν μὲν Bakius schol. hypomn. II. p. 213. (ego in I.) || ἅμ' — ἀκούσαντα Saupp. (ep. crit. p. 11.): ἐν — ἀκούσασι C (Bk.): ἀλλ' — ἀκούσαντας X et cett. || § 4. δημευθέντων τῶν ὄντων δ' ἐκείνου] δημευθέντων δὲ τῶν ὄντων ἐκείνου Reisk. et Bk. Fortasse τῶν ὄντων δ' ἐκείνου δημευθέντων. || ἐωνούμην ego correxi: ὠνούμην libri (Bk. Turr.). cfr. or. 22. § 11. Rauchenstein. ex Emperii coni. dedit ὠνοῦμαι. Imperfecto usus est Lysias, quemadmodum Andoc. de myster. § 134., siquidem ἐωνησάμην Atticum non est. Lobeck. ad Phryn. p. 138. || § 5. τοῦ μὲν προτέρου χρόνου] ἐμὲ διὰ τὸν πρότερον χρόνον Hamaker. Sed v. meae Vindicc. Lys. p. 10 sqq. || μυρίαι O: μορία M: μορίαι X et cett. || § 6. ὁ πόλεμος Dobr. (Turr.): libri om. artic. (om. Bk.) || φίλων] ψιλῶν Hamak. Sed v. m. Vindicc. Lys. p. 14 sqq. || τῶν τῇ πόλει] Nunc malim τῶν τότε τῇ πόλει. || ἄπρακτον O (Turr.): ἄπραστον M et fortasse etiam X[K], sed ductu non satis certo, ut inde ἄπρατον (superscr. ω) factum esse videatur a cett. scribis. || πλεῖον X pr. (qui πλεῖον) πλείω C (Bk.): πλείονα cett. V. Saupp. ep. crit. p. 12. || § 7. οὐ θαυμαστὸν δ'] δ' accessit e solo C. || πολλὰ ἐν ἐκείνῳ] Nunc suspicor πάντα ἐν ἐκείνῳ. || § 10. ὃς δύο ἔτη Harpocr. Suid. Phot. v. σηκός (Turr. Saupp. ep. crit. p. 103.): δύο δ' ἔτη Lysiae libri (Bk.). || τρίτῳ δὲ X[K] (qui tamen τριτω): τρίτῳ δ' ἔτει vulgo. || ὁμοίως] τελευταῖος Hamaker. Sed v. m. Vindicc. p. 16. || πρωτέως X et CMO. || δεῦρο ἴτε X (Turr.): δεῦρ' ἴτε CM (Bk.). δευρῆτε O. || μάρτυρες. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Markl. (Turr.) Post ἴτε in X[K] lacuna est octo fere litterarum, in mg. μ. (superscr. ρ) (i. e. μάρτυρες), sed mox in tit. μαρτυρίαι habet. Cett. vel μάρτυρες. — Μαρτυρίαι, vel simpliciter μαρτυρίαι. || § 11. σηκὸν] οἶκον X et CMO. || φανερωτέρως Markl. (Turr.): φανερῶς libri (Bk.). || § 12. αἱρούμενος nunc e Sauppii emendatione cum West. et Rauch. scripsi: ἡγούμενος libri. Tayl. et Madvig. (in Philologi II. suppl. p. 19. n. 12.) ἡγούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ἢ ὡς et hic et § 31. || ἵνα ἡγῆσθέ] V. Sintenis in Philologo VI. p. 750. || ἐγίνετο X[K] (cfr. § 32. extr.): ἐγένετο vulgo. || ποιήσαντι] μὴ ποιήσαντι Markl.: περιποιήσαντι Kayserus: Rauchenstein. totum locum sic scribendum suspicatur: ὅ τι κέρδος ἐγένετ' ἂν μοι ἀφανίσαντι καὶ ἥτις ζημία περιποιήσαντι. || § 13. ἐγίνετο X[K]: ἐγένετο vulgo. || § 14. . . . . . πολλὰς ἂν] Nunc ante πολλὰς mihi aliquid deesse videri punctis indicavi. ἐγὼ δὲ τοὐναντίον

πολλὰς ἂν Hamakerus: ἐγὼ δὲ πολλὰς ἂν Kayserus: πολλὰς δ' ἂν Emperius (West. Rauchenst.): πολλὰς γὰρ ἂν Turr. et ego in I.: simplicissima medela est, quam in Vindicc. Lys. p. 20. proposui ὢν πολλὰς ἄν, sed nunc etiam αὐτὸς addi velim. || § 16. ἂν εἰδείην] ἂν ᾔδειν Emperius et Hamaker., recte fortasse. || § 17. οἰκετῶν Palmer.: εἰκότων libri. || τοῖς εἰργασμένοις] τοῖς δ' εἰργασμένοις Rauchenst. V. Hamaker. quaestt. Lys. p. 14. || ἀνενεγκεῖν C: ἂν ἐνεγκεῖν X et cett. || § 18. [τοὺς παριόντας ἢ] nunc auctoribus Dobraeo et Kaysero seclusi: τοὺς περιοικοῦντας γείτονας scripsit Hamak. l. d. p. 14 sq. || ἀποκρυπτόμενοι οἰόμεθα nunc ego de meo edidi: ἀποκρυπτόμεθα libri: ἀποκρυπτόμεθα καὶ οἰόμεθα G. A. Hirschig. (Rauch.) || § 19. τοῦτον CM: τούτων X et cett. || οὕτως τολμηρὰς X[K]: οὕτω τολμ. vulgo. || § 20. ὑπέλιπες Franz. (Turr.): ἀπέλιπες libri. || § 21. πεῖσαι] Defendi posse scio, sed tamen nunc malim πείσας: neque enim in ipso persuadendo posita erat salus, sed persuadendo orator eam effectum iri sperabat. || ἐθέλει σοι] ἐθέλει μοι X et CM. || § 22. φήσας μ' ἰδεῖν Reisk.: φῂς μὴ δεῖν libri. V. Vindicc. Lys. § 21 sqq. || διαγιγνώσκειν X[K]: διαγινώσκειν vulgo. || § 23. πάσχω· ὃς εἰ μὲν] πάσχω· εἰ μὲν West. (comment. crit. IV. p. 5.): πάσχω· εἰ μὲν γὰρ vel πάσχω, ὅτι εἰ μὲν ego conieci in Vindicc. p. 23: πάσχω ὑπὸ τούτου vel τουτουί, ὃς εἰ μὲν Hamakerus probante Kaysero. Vulg. defendit Rauchenst. coll. or. 13. § 77. or. 12. § 30. or. 19. § 10. Isocr. or. 18. § 37, quos tamen locos non tam intolerabili obscuritate et duritie laborare, quam hunc nostrum recte monuit Kays. in diar. Heidelb. 1854. nro. 15. p. 227. Quidni igitur scribas πάσχω, ὅσῳ εἰ μὲν: „Iniquissima igitur patior, quatenus (quandoquidem) si" etc., plane ut est apud Herod. V. 49. Cfr. Isaei or. 1. § 48. Thucyd. VI. 89. ibique intpp. Ellendt. in lex. Soph. II. p. 378., nec absimile est illud Lys. or. 4. § 13. || ταύτην τὴν ζημίαν nunc e libris Kaysero et Rauch. suadentibus revocavi: τὴν post Bekk. om. omnes editores. || τούτου μὲν] τοῦτο μὲν X[K]. || ἅμα Bekk.: ἄλλαι X[K], cett. vel ἄλλα vel ἀλλά. || τε] libri γε. || § 25. καὶ τὴν πατρίδα e coni. Kayseri (qui tamen καὶ om.) cum West. addidi coll. or. 3. § 32. 38: om. libri. || ἐπιμελουμένους XCO (Turr.): ἐπιμελομένους Bk. || § 25. ἐργαζόμενον C: ἀργαζομένους M: ἐργαζομένους X et O: nunc tamen malim ἐπεργαζόμενον coll. § 29. || § 26. [οὕτω] cum Dobr. et Hamak. inclusi. || ὡς ἀφανίζων νυνὶ κρίνομαι; nunc Westermanno auctore interrogationis signum pone κρίνομαι posui. Antea post haec verba tanquam ab οὐ δήπου suspensa punctum erat. ἠφάνιζον ὡς νυνὶ κρίνομαι Hamak.: ἀφανίζων ὡς νυνὶ κρίνομαι Kays. nunc in diar. Heidelb. l. d. p. 227. Rauchenstein. locum ita fere interpretatur, ut nos fecimus in Vindicc. p. 25. || § 27. ἢ ἐπὶ τῶν λ X[K]. || ἐξῆν] ἐξὸν Auger. Dobr. Hamak. Sed v. m. Vindicc.

Lys. praefat. p. VII. || τοιοῦτο X et CM (nunc): τοιοῦτον vulgo. || § 29. ἀπεργαζόμενον X[K]. || ἀπογράψαι] ἀπέγραψέ X et cett. || με Tayl. (Turr.): με ἐγγὺς libri. || § 30. περὶ ὧν αὐτοὶ σύνιστε] περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν ἐμοὶ σύνιστε Kayser. coll. § 22. et or. 13. § 18., recte mea sententia. Sed ad veritatem forsitan propius accedas, si corrigas περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν σύνιστε ἐμαυτῷ, ταῦτ' ἀνασχ. || § 31. πεποίηκα ἢ ὡς Tayl. et Madvig (v. ad § 12.). Turr. consuli iubent Fritzsch. quaestt. Lucian. p. 90. || τἄλλα X[K]. || § 32. ἄλλης delebat G. A. Hirschig coll. § 3. Sed v. § 30. or. 18. § 11. or. 26. § 9. nos in observatt. in or. Att. p. 9 sq. || § 33. μαρτυρεῖ μᾶλλον, ἢ (sic interpunctum) X[K]. || § 34. γὰρ ἔχων Reisk.: παρέχων libri. || πάντες εἰσὶν] πάντες ἔτι εἰσὶν coni. West. et Rauch., quae mea quoque aliquando coniectura fuit, sed potest defendi vulg. || ἕτοιμός εἰμι nunc de mea coni. iam diu in Vindicc. Lys. p. 27. proposita, in quam eandem incidit etiam Kays., edidi: ἕτοιμος ἤμην libri, unde West. (comment. crit. IV. p. 6.) ἕτοιμος ἢ μὴν, falso: Dobr. ἕτοιμος εἴην (Turr. et ego in I.). || § 35. δοκεῖ δεινὸν εἶναι cod. Venetus Taylori (Markl. Kays.): δοκεῖν εἶναι X et C: δοκεῖ εἶναι vulgo. || περὶ αὐτῶν X[K]. || κατηγοροῦσιν] καταγορεύουσιν Cobet. in Mnemosyne 1854. fasc. 1. Sed v. or. 1. § 20. Antiph. or. 1. § 10. (Vindicc. Lys. p. 30.) || Post κακῶν interrogationis signum sustuli. || § 36. οἶμαι] εἶναι libri. || εἶναι] εἰπεῖν libri. || § 37. ἤλεγχον nunc ego de meo correxi: ἔλεγον libri. Cfr. Lycurgi Leocr. § 33. οἵ τ' ἐξελέγχοντες τῷ ἔργῳ (servi) et ibid. § 29. ἔλεγον ταῦτε Kays. in diariis Monac.: ἔλεγον καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειάν τι idem in diar. Heidelberg. l. d. p. 233. Post ἔλεγον verba ἃ οὗτος ἐβούλετο transponenda censuit Bekk. || προσῆκεν Markl. (Turr.): προσήκει libri. || μετ' ἐμοῦ nunc e Stephani coniectura reposui, quanquam veram eam esse non praestiterim: nam μήτ' ἐμοῦ X et MO, unde μὴ κατ' ἐμοῦ Kays. in diar. Heidelb. l. d. p. 233.: πρὸς ἐμοῦ C (vulgo). || § 38. τοῦτον Tayl.: τούτῳ libri. || αἰτιᾶσθαι Kayserus in diar. Heidelb. p. 234. || § 39. [ἐγνωκέναι] addidi cum Hamak. quaestt. p. 22.: om. libri: ὑποπτεύειν potius addi voluit Kayserus in diar. Monac., ᾐσθῆσθαι idem in diar. Heidelb. p. 234. || ἡγοῦμαι ὅτι libri praeter C, qui ἡγοῦμαι νομίζειν ὅτι (Bk. Turr.). || ἐχθρῶν om. X et MO. || οἱ τοιοῦτοι Reisk.: artic. om. libri. || § 40. ᾐτιάσαντο operae Bekkeri Berolinenses per errorem. || βούλεσθε] Quidni ἐβούλεσθε? || ἕνεκα CMO: οὕνεκα X. || ἥδιον Tayl. Libri vel ἤδη (X), vel δή. || ἐμὲ αὐτῶν Schott. (Turr.): ἐμὲ αὐτὸν libri (Bekk. cum Reiskio ἐμὲ αὐτός). || § 42. παρὰ] ἢ ἄρα XM, εἰ ἄρα O.

Or. 8. § 1. ἐπεγκαλῶ] Fortasse ἐγκαλῶ. || τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν] τοὺς μὲν γὰρ παρ' οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν Emperius. Ego conieci τοῖς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι μελήσειν: Westermannus vero τοῖς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι διοίσειν. |

ἐπιτηδείοις Tayl.: ἀνεπιτηδείοις libri (Bk. Turr.). || § 3. τάχα δὴ βοηθῶν exterminanda censet Cobetus: nunc ego suspicor τάχα δὴ βοηθῶν τούτοις (incusatis), οἷς (quibus rebus) ἡμάρτηκε. || εἰπάτω (i. e. quisque vestrum, quod assumendum e voc. τις): εἴπατε cum Cobeto West. || οὖν om. C (om. Bk.) || επ' ἤγγειλε (sic) X^{K}. || § 4. καίτοι οὕτως] καιτοιουτως (sine acc.) X^{K}. Locus corruptissimus, cui multa sunt adhibita sanandi genera, quorum ut aliud alio incertius est et contortius, ita improbabilius. || ὅ τι Emper.: ὅτι vulgo. || κατ' ἐμοῦ, ταὐτὰ λέξαιμι nunc ego de Marklandi coni. scripsi: κατ' ἐμοῦ ταῦτα, δόξαιμι libri (vulg.). Male cum Emperio Westerm. ita distinxit: κατ' ἐμοῦ ταὐτά, λέξαιμι. || ταῦτα λέγοιμι X^{K} et DGO. || § 5. οὐκ ἔχειν ὅπως O: οὐκ ἐκεῖνο πῶς X et DG: δι' ἐκεῖνο ὅπως C. || ἐλευσῖναδε X^{K}. || οἵτινες μὲν] μὲν a Bekk. seclusum tuentur Turr. coll. or. 10. § 15. Plat. Civit. IV. p. 421. B. V. p. 479. A. || ἄνδρα λάθρα Coisl. Taylori et Sangermannensis Augeri: λάθρα ἄνδρα cett. || § 6. ἀπειπόντα X et CGO. || § 7. αὐτὸς Schott. (Turr.): οὗτος libri: τοιοῦτον Reisk. (Bk.) || ὑπερεῖδε X^{K} et CDO. || ἑώρων D: θεωρῶν X et cett. || ὑμᾶς μὲν πλουτοῦντας] sic ego de meo orationem complevi (West.): ὑμᾶς μὲν om. libri. || ὑμᾶς ante ὑπώπτευον nunc de meo inserere malui, quam sequi alteram meam coniecturam, qua pronomine ὑμᾶς omisso συνόντας scribendum esse suspicatus sum. Neque enim quisquam, quod ipse consuetudinem cum aliquo habet, gravate ferre dicitur, sed quod alii secum. || § 8. καὶ ταῦτα δ' ὅτι — ἀπαγγελεῖν ἡμῖν] καὶ ταῦτα δ' ὅτε πρὸς τοὺς τελευταίους ἐλέγετε, οὐκ ᾤεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν Saupp. et Cobet.: καὶ ταῦτα διὰ τί — ἐλέγετε Emperius. Ceterum pro τελευταίους Franz. voluit ἐπιτηδείους: si quid mutandum, ἀναγκαίους probabilius videtur. || ἀπαγγελεῖν C: ἀπαγγέλειν D: ἀπαγγέλλειν X et GO. || κἀνταῦθα σοφ. καλὸν εἶναι, „putabatis in eo quoque praeclaram sapientiam conspicuam esse“: καὶ ταῦτα σοφ. καλὸν εἶναι Saupp. || εἰδότες Reisk. (Turr.): εἰπόντες libri (Bk.). || § 9. ταὐτὰ Scaliger: τὰ (sic) X^{K}: τὰ cett. || ἐμοῖς Steph.: ἐμοὶ libri. || ἐξήτουν X^{K}. || § 10. τοῦ ἵππου — φάσκων] Locus lacunosus et depravatus. τοῦ ἵππου πρὸς Ἡγέμαχον, κάμνοντα τὸν ἵππον ἀνάγειν με βουλόμενον Dobraeus. Emperius autem in superioribus coni. πρᾶξαί με τά, dein pro μαχόμενον voluit Μάχων vel Ἡγέμαχος. Mihi pone ἵππου et nomen eius, de quo infra loquitur orator, et verbum, e quo accusativus πράξαντά με pendebat, excidisse videtur. Tum pro μαχόμενον κάμνοντα, quod Reisk. defendit interpretans equum qui in pugna defatigatus est, nescio an scribendum sit μαραινόμενον καὶ κάμνοντα. || οὑτοσὶ Cobet.: οὗτος libri. || § 11. σφῶν γε Dobr. (Turr.): ἐφ' ὧν γε libri. || μετὰ τούτων] μὴ ὑπὸ τούτων West. || ἀδικουμένῳ μοι μηδὲν] διῳκούμην, περὶ τούτων μοι μηδὲν Dobr.: an forte διῳκούμην αἰτουμένῳ μοι μηδέν? || ἀντιλέξειν

nunc ego de meo correxi: ἀντιλέγειν libri. || § 12. ἀντέπραττον] ἀντέλεγον Emper. || Fortasse παρόντων οὖν τῶν. || ὀργιζόμενος nunc auctore Markl. dedi: ὁριζόμενος libri. || δοκοίην C: δοκοίη X et cett. || ἆρα γε X^x. || ἀποτρέψειν Markl. (Turr.): ἀποτρέπειν libri. || κωλύσαιτε Reisk.: κωλύσετε libri. || ἐξελέγχειν ἔτι; Reisk.: ἐξελέγχειν ὅτι libri praeter C, qui ἐξελέγχειν (et sic Bk. Turr.). || § 13. ἐπιλέγειν Emper. (Turr.): ἐκλέγειν libri (Bk.). || ἔπειτα nunc ego correxi (ἔπειτα enim et εἶτα cum indignatione interrogantis esse notum est): ἐπεὶ libri: ἔπειτα τί Baiter.: ἢ τί Emper. || § 14. νῦν ἤδη καὶ πάλαι] νῦν ad Γινώσκω, πάλαι ad ζητοῦντας pertinere mihi videtur: quare, si quid mutandum, fortasse καὶ expungendum. Sed Lobeck. ad Phryn. p. 323. n. νῦν τε καὶ πάλαι (cfr. or. 10. § 20.), Emper. vero νῦν τε δὴ

a

καὶ πάλαι. || πάντα μᾶλλον] πάντων C: πάντων X et cett. || § 15. μετὰ τοῦτο Auger. (Turr.): μετὰ τοῦτον libri (Bk.). || § 16. κακῶσαι λείπετε ἤδη οὐδέν ego emendavi e vestigiis codicum: κακώσας λέπτιδι οὐδέν X: κακώσας λέππιδι οὐδέν DO: κακώσας λέπτη δε G: κακῶσαι λείπετε οὐδὲν C (Bk. Turr.). || ἐλλείπετε Franz. et Emper. || ὅτε C: ὅταν X et G: ὅτι DO. || ἐλέγετε κακῶς] ἔλεγε καλῶς X: ἔλεγε κακῶς cett. || βοηθεῖτε, πάντ' εἴρηκα DO: βοηθεῖτε πάντες, εἴρηκα X et G (Bk. Turr.): βοηθεῖτε, πάντα γὰρ ἂν εἴρ. C || § 17. κατὰ τί δὴ DO, ut videtur (Bk.): κατὰ τί δή τι X et G: κατὰ τί δή ποτε C (Turr.). || οὐκ ἐφυλαττ. Reisk.: οὐκ om. libri. || ἐλέγετε κακῶς, παρακαταθήκην ἔχων nunc ego emendavi: ἐλέγετε, καὶ παρακαταθ. ἔχων X: καὶ om. C (om. vulgo). || § 18. ὅ τι ζημιωθήσομαι] ὅ τι καὶ ζημ. Cobet. || ποθήσομαι DO: ποθέσομαι cett. (Bk. Turr.) || ἐμαρτυρεῖτε X. || § 19. ἀλλ' ὡς C: ἀλλ' om. cett. || εὐνοοῦντες nunc dedi auctore Benselero de hiatu p. 183: εὔνους ὄντες libri: εὔνοι ὄντες cum Reiskio omnes ed. Quanquam scio Cobetum in orat. de arte interpr. p. 94. εὐνοεῖν et κακονοεῖν Atticum esse negare. V. ad or. 13. § 13. et or. 29. § 10. Cfr. Soph. Aiac. 689. Aristoph. nubb. 1411. Xen. Cyr. 8. 2, 1. || ἐπ' εἰδ' ἂν (sic) X^x. || μὴ ξυνῶ Markl. (Turr.): μηνύσω X et DGO: μηνίσω C (Bk.). || τρέψεσθε Markl.: τρέπεσθε libri. || ἀπαχθήσεσθε etiam X^x. || ὁ εἷς C: art. om. cett. || αὐτὸν hic habet X^x.

Or. 9. § 1. περὶ παντὸς Markl. (Turr.): περὶ τοῦ παντὸς libri (Bk.). || § 2. ὅτι μὲν X et C (nunc): ὅτι μὲν οὖν cett. (vulgo). || εὔνοιαν] ἄνοιαν Reisk., ἀνίαν Bergk., εὐήθειαν Jacobs. et Dobr., δύσνοιαν vel εὐχέρειαν Emper. De ceteris v. Franz. ad h. l. || οὐκ ἂν θαυμάσαιμι;] nunc Foertschii observatt. crit. p. 7 sq. suasu signum interrogationis posui, ceteri punctum: τοῦτ' ἂν θαυμάσαιμι Markl. || § 3. τὴν ἀπολογίαν

τε

Franz. (Turr.): libri art. om. (om. Bk.) || § 4. προπέρυσιν] πρὸ

(sic fere) X^k. || ὑπετυπούμην habet etiam X^k. || § 5. Φιλίου] Φιλέου Bekk.: Φιλίνου Dobraeus. || § 6. V. C. Fr. Hermanni de iniuriarum actionibus comment. Gottingae 1847. p. 5 sqq. || ἐπαγγείλαντος τινὸς (sic) X^k. || ἀπαγορεύοντος] ἀγορεύοντος Reisk., recte opinor, cfr. § 9. 10. || § 7. [δὲ] inclusi Reiskium et Emperium sequutus (servarunt Bk. Turr.). || τοὺς παραδόντας Reisk. et Emper. (Turr.): τοὺς παρόντας καὶ libri (Bk.). || γραφήν] „die Denunciationsacte": ἀπογραφήν Reisk.: ἐγγραφήν Westerm. || ἐννοοῦντες nunc scripsi secundum X^k, qui ἐννοοῦντες (ύμενοι supra scr.): ἐννοούμενοι cett. (vulgo). || δι' ἰδίας nunc ego dedi e coni. Bakii schol. hypomn. II. p. 247. et hic et § 22: διὰ τὰς libri. Possis etiam διὰ τὰς ἰδίας, ut or. 13. § 44. || ἔκριναν] „deest citatio testium." Baiter. Assentior. cfr. § 9. Reiskius ad Νόμος addi voluerat Μάρτυρες. || § 9. ἐκτίσαι X^k. || § 11. εὐθύνας ὑπέσχον] εὐθύνας ὑποσχόντες Rauchenstein. in Annal. philol. et paedag. Lips. p. 142. Equidem vulg. veram esse puto, sed post ὑπέσχον aut addendum aut intelligendum censeo τούτων. Strategi enim non omnino nullam rationem rettulerunt, quod fieri per leges non poterat, sed non rettulerunt illius multae exactae (τῆς ἐπιβολῆς τῶν πραχθέντων). || ἀπηλλαγμένος εἴην Schott. et Emperius (Turr.): ἀπηλλαγμένοι εἶεν libri (Bk.). || οὐδ' ἐννόμως Emperius (Turr.): libri οὐδ' om. (om. Bk.) || διδόασι δὲ X^k: διδόασι δ' vulgo. || εὐθύνας Sluiter (Turr).: αὐτοὶ εὐθύνας Reisk.: λόγους Dobr.: αὐτοῖς libri. || § 13. εἰδέναι] εἰδῆσαι X et C. || § 14. διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν libri ante Reisk. editi: διὰ τὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἡλικίαν X et O, unde διὰ τὴν ἀν. καὶ τὴν ἡλ. Westerm.: sed καὶ ἀνάγκῃ διὰ τὴν ἡλικίαν Dobr., quod nunc mihi probatur: διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀνάγκην C (Bk. Turr.). || πάσχοιμι . . . .] Nunc mihi nonnulla deesse videri punctis significavi. || § 15. βουλεύσασθαι Reisk. (Turr.): βουλεῦσαι libri (Bk.). || § 16. ἅπαντος λόγου Dobr. (Turr.): ἅπαντος τοῦ λόγου libri. || τί δ' ἂν ἔπραξαν Saupp. (ep. crit. p. 13.): πᾶν δ' ἂν ἔπρ. Franz. Libri praeter C, qui add. ἄν, πᾶν ἔπραξαν. Mihi aliquando scribendum videbatur [εἰκότως δὲ] πᾶν ἂν ἔπρ. || τοῦ ἀδίκου Markl.: τοῦ δικαίου libri (Bk.): τοῦ δικαιοῦν cum Dobr. Turr. coll. Hesych. v. δικαιῶσαι, Suida v. δικαιούμενος, Wesselingio ad Herod. V. 92.: τὰ δίκαια Emperius. || § 17. ἀλλὰ γὰρ Turr.: ἀλλὰ γὰρ εἰ libri. Fortasse ἀλλὰ γὰρ καί. || οὕτως] οὔτε X et CO. || τὸ πέρας] τὸ μέρος Emperius. || ἐξήλασαν] ἐξελαύνουσιν vel ζητοῦσιν ἐξελαύνειν coni. Rauchenst. in Annal. Lips. p. 143. Mihi nunc ἐξελάσαι scribendum videtur, ut id ex ἐπεχείρησαν pendeat. || § 18. τοῖς δ' αὐτῶν X^k. || § 19. ἐκ παντὸς τρόπου Dobr. (Turr.) Libri ἐκ παντὸς τοῦ τρόπου (Bk.). || καὶ ante ἠδικηκότες add. solus C, cett. om. || § 20. ἂν ἠγανάκτουν] ἂν uncis, quibus circumdederam in ed. I., nunc liberavi.

Westerm. comment. crit. IV. p. 7. || τῆς πόλεως . . . .] Reisk. στερηθῆναι vel ἐκπεσεῖν addendum esse censet, quod probans ego puncta apposui. || **§ 21.** περὶ τῆς ἀπογρά ἀγωνίζομαι (sic) X^K. || πιστεύων X. || ἐν τῇ πόλει] ἐν om. X et CO. || παραχθεὶς Markl. coll. § 18. Cfr. etiam or. 13. § 22. 55 (Turr.). Libri πραχθεὶς (Bk.). || τί με χρὴ διανοηθέντα] μεῖναι addendum esse censenti Reiskio nunc assentior. Aut ipsum hoc vult, aut με χρὴ expungi Rauchenst. in Annal. Lips. p. 143. Foertsch. autem in observatt. crit. p. 8 sqq. defendit vulg. || ἀτυχήμασι Reisk.: ἀδικήμασι libri.

Or. 10. Inscr. κατὰ Θεομνήστου (ά non add.) X^K. || § 2. γὰρ αὐτὸ Emper. (Turr.): γὰρ αὐτὸν libri (Bk.). || § 3. περὶ τοῦ πατρός] Fortasse περὶ τοῦ ἐμοῦ πατρός vel περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ, quae opponantur illis § 2. τὸν ἑαυτοῦ. || § 4. τριάκοντα τρία Scaliger: libri τρία om. || ἐξ ὅτου δ' Reisk.: libri δ' om. || ὑπὸ τῶν λ' X^k. || οὔτε τί ἐστιν ὀλ. E. Ziel in diurnis antiquariis 1844. p. 415 sq. coll. or. 11. § 2. Iam Stephan. voluerat οὔτ' ὅ τι ἐστιν ὀλ. Libri οὔτ' εἰ ἔστιν ὀλ. (Bk. Turr.) || ἐπεβούλευσα ἂν Markl.: libri ἂν om. Aliter comparata sunt illa in or. 11. § 2. || ἐδυνάμην X^K: ἠδυνάμην vulgo. || § 5. προσήκει X et C. || ἀνάγκη με οὖν X^K. || Tit. μάρτυρες om. etiam X^K. || § 7. δεῖν post οἶμαι nunc interposui ex or. 11. § 3. Rauchenst. monitu. || τούτων] nescio an ex or. 11. § 3. hic substituendum sit τῶν ἔργων, cfr. nostrae or. § 10. || [ἀπεκτόνασί τινας — καὶ ὅσοι] add. Auger. et Dobr. coll. or. 11. § 3. (add. Turr., nisi quod Saupp. hic quidem τῶν αὐτῶν abesse mavult), om. cum libris Bekk. || ἂν ἔργον Turr. coll. or. 11. § 4. Libri ἂν om. (om. Bk.) || § 8. εἴπῃ habet X^K priore loco, deinde εἴποι. || § 9. ῥίψα X^K. || λέγοντι „οὐδέν μοι μέλει" nunc correxi e Markl. sententia: alioquin qui sequitur indicativus ἐστι non habet quo explicetur Libri λέγοντι οὐδέν σοι μέλει (μέλλει X) et Bekk.: λέγοντι ὅτι οὐδέν σοι μέλει ego in ed. I. cum Franzio et Zielio l. d. p. 114.: λέγοντι ὅτι οὐδέν σοι μέλοι Lennep. ad Phalar. ep. p. 190.: λέγοντι οὐδέν σοι μέλειν Steph. (Turr. West.) || ῥίψαι X^K, ut assolet. || § 10. τῶν ιᾶ γενόμενος X^K. || εἴ τις ἀπάγοι] εἰ τὴν ἀπάγ. X. || ἀλλ' ἀφίεις X^K. || οὐκ ἂν φάσκοι X. || μαχῇ Bekk.: μάχη (sic) X^K, μάχῃ cett. || § 11. κακῶς Taylor.: καλῶς libri. || § 12. δόξαντα Reisk.: δείξαντα libri. || εἴη . . . .] Pone hoc verbum mihi videtur ἀφεῖναι deesse. Reisk. post κτεῖναι interposuit ἀποφεύγειν (Bk.). Foertsch. observatt. p. 14 sqq. ἀφεῖναι pone κτεῖναι interserendum putavit. || εἰπόντι σε] fortasse idem voluit scriptor cod. X^K, qui εἶπε τι σε σε (hac figura: ℸ π Ƭ ό σε): abbreviator enim § 6. τῷ εἰπόντι σε, nisi forte scripsit Lysias ὅς (vel ὅτι) ἐπετίμησέ σοι. || ῥίψαι X^K. || οὐδὲν ἐν Markl. (Turr.): οὐδὲν libri (Bk.). || § 13. οὐκ οὖν (interrog.)

scripsi nunc e X^K et ex or. 11. § 6., ubi πῶς οὖν οὐ δεινόν legitur: οὐκοῦν vulgo. || δέῃ σε Markl. (Turr.): δεήσῃ libri (Bk.). || λαμβάνειν (ab ἀξιοῖς suspensum) libri. V. Klotz. quaestt. crit. I. p. 9.: λαμβάνεις Tayl. (Bk.): ἐκλαμβάνειν Reisk. coll. or. 11. § 6. || οὕτως σὺ X^K: οὕτω σὺ vulgo. || ὥστε οὐδέποτε X^K: ὥστ' οὐδέπ. vulgo. || § 14. ὥστε οὐκ X^K: ὥστ' οὐκ vulgo. || Καί μοι Markl. (Turr.): καίτοι libri (Bk.). Cfr. § 15. || Tit. νόμος deest in X^K relicto spatio, νό in mg. legitur. || § 15. ἀλλὰ νῦν] ἀλλὰ νῦν γ' Reisk. (Bk.) V. quem Turr. conferri iubent Elmslei. ad Eur. Med. p. 219. Adde Aeschin. or. 1. § 48. Herod. IX. 42. Arist. Acharn. 1032. Foertsch. observatt. crit. p. 4. || μὴ παρέχῃ] μὴ om X. || πράγματα] πρᾶγμα X. || §. 16. ποδοκάκῃ X et C et hic et infra. || πέντε] non solus C, sed etiam X^K habet δέκα (ἡμέρας Ī), quod nisi apud Demosthenem Timocr. § 105. δέκα scribendum est, hic repudiari oportet. Saupp. coniecit ἡμέρας πέντε καὶ νύκτας ἴσας coll. illo Demosth. loco. || ἐὰν Auger. (Turr.) V. Dem. l. d. Boeckh. oecon. civil. Ath. vol. I. p. 491. n. a. ed. II.: ἐὰν μὴ libri (Bk.). || προτιμήσῃ μηλιαια (sic) X^K. ταὐτό nunc ego de meo scripsi: αὐτό Harpocrat. v. ποδοκάκκη (Turr.). Lysiae libri αὕτη ἐστίν (Bk.). || καλεῖται] καλεῖ X. || ἐξελθὼν, i. e. e carcere. Saupp. coni. εἰσελθὼν. || § 17. Τοῦτο τὸ nunc e X restitui: Τούτων τὸ C: Τούτων τὸ μὲν Bekk. (vulgo). Cfr. § 18. Τὸ στάσιμον τοῦτο. || ὀμόσαντα Harpocrat. v. ἐπιορκήσαντα (Turr.). Lysiae libri ὀμόσαι (Bk.). || ἀπίλλειν] ἀπείλλειν X. || τὸ ἀποκλείειν νομίζεται] τοῦτο ἀποκλείειν νομ. Markl. || διαφέρον C: διαφέρον X. || τουτουὶ Markl. Libri τουτὶ (Bk. Turr.). || § 19. πολοῦνται C: πωλοῦνται X (mox etiam πωλεῖσθαι X^K). V. Westermann. ad Plut. Sol. c. 23. p. 57. Praeterea cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 583. C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus p. 28. Becker. in Charicle II. p. 137 sqq. ed. II. et C. Fr. Hermann. ibid. p. 142 sq. || οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν Schott. et Herald. animadv. in Salmas. V. 8 (qui tamen εἶναι om.). Libri οἰκῆος καὶ βλάβης τὴν δούλην εἶναι ὀφείλειν. Herm. Schelling. de Solonis legg. p. 138. καὶ οἰ-
ἤρου
κῆος βλάβης τὴν διπλῆν εἶναι ὀφείλειν. || § 20. σιδηροῦς X. || νῦν τε C: νῦν X. || § 21. ἀκοῦσαί τινα nunc Foertschio auctore in observatt. p. 15 sq. cum West. scripsi pro ἀκούσαντα: ἔστι ζῆν ἀκούσαντα vel ἔστιν ἀκοῦσαι Dobraeus. || ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα add. C, om. X. || § 22. τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας, κ Markl.: τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξιώσει X^K: οὐδὲ C. || § 23. φήσαιτε] φήσητε praeter C etiam X^K. || κατεσκέδασται Reisk.: κατεσκεύασται libri. || § 24. δωρεὰν Schott.: δῶρον libri. || ἐν ᾗ] ἐν ᾧ Emper.: ἐφ' ᾗ Westerm. Nunc sanum puto. || ἐλεήσειε X^K: ἐλεήσειεν vulgo. || § 25. λέγοντα Reisk. (Turr.): καὶ λέγοντα libri (Bk.). || § 26. ἀκούσαντα] ἀκούσαντά τε malit Bekkerus. ||

μηδ' ὑβρίζοντί τε καὶ λέγοντι nunc ex mea coni. dedi iam i ed. I. proposita secundum or. 11. § 9.: καὶ ὑβρίζοντι καὶ λέ γοντι libri (vulgo). ‖ μείζω X^κ. ‖ αἰσχρὰς αἰτίας Bekk. cu Reisk. ‖ ἀκηκοότι; ὅς Reisk.: ἀκηκοότος libri. ‖ § 27. καὶ ἄλ λους] καὶ καλοὺς Dobr. ‖ μεθ' ὑμῶν] μεθ' ἡμῶν X^κ, sed h. illud praestat. ‖ εὐθύνην] εὔθυναν or. 11. § 9., quod et h. l. or. 25. § 30. reponi malim. ‖ § 28. [ἀνῃρῆσθαι] ego addidi or. 11. § 10. Libri om. ‖ ἱεροῖς add. Wassius apud Taylorum or. 11. § 10., om. libri. ‖ § 29. νεανίαι] νεανικώτεροι G. Hirschigius. Fortasse μᾶλλον νεανίαι: illud enim propter id qu sequitur μᾶλλον excidisse videtur. ‖ τοσοῦτο μᾶλλον X^κ. ‖ οὐ ἔχουσιν] γυναικῶν ἔχουσιν Reisk., probante Kaysero: οὐκ ἰσχ ουσιν Westerm. ‖ § 30. τρέφεσθαι Markl. (Turr. coll. or. 11 § 11.): τρέπεσθαι libri (Bk.). ‖ οὐδεμίαν Markl. coll. or. 11. § 11 (Turr.): οὐδεμιᾷ libri (Bk.). ‖ § 31. γένοιτο: μείζων (sic suprascr. eadem m.) X^κ. ‖ διώκω μὲν nunc ego correxi ex or. 11. § 12: μὲν om. libri.

Or. 11. Inscr. κατὰ θεομνήστου β. X^κ. ‖ § 3. ὁπόσοι Stephan.: ὁποῖοι libri. ‖ τοῦτον Bekk. in add. (Turr.): τουτονί libri (Bk.). ‖ § 4. καλῇ σε Markl. (Turr.): καλέσῃ libri (Bk.). ‖ τύπτειν φῇ Emperius (Turr.): τύπτοι X^κ: τύπτῃ C (Bk.). Iam Stephanus voluerat τύπτειν εἴπῃ. ‖ § 5. εἴποι Franz. et Turr. e Vindobon.: εἴπῃ cett. ‖ ῥίψαι X^κ, ut ubique. ‖ ἔξω θέμενος] ἐκδεδυμένος εἴη Markl., recte opinor. ἐξέδυέ τινος Emperius. ‖ § 6. οὐδ' εἴ τις C: εἰ μή τις X. ‖ ἐάν τις φῇ X^κ. ‖ ἐὰν μὲν (non μή) τις γε εἴπῃ X^κ. ‖ τιμωρεῖσθαι Turr. coll. or. 10. § 13. Libri τιμωρεῖν (Bk.). ‖ ἀξιοῦν Tayl. (Turr.): ἄξιον libri (Bk.). ‖ § 7. [ἀκοῦσαι] add. Turr. coll. or. 10. § 21. ‖ ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν Markl. coll. or. 10. § 21. (Turr.): ἐγὼ οὖν δεξαίμην libri (Bk.). ‖ πατέρα ἔχειν] ἔχειν om. X, quare hoc verbum malim post γνώμην poni secundum or. 10. § 21. ‖ καίτοι γε Contius et Franz. (Turr.): καί γε libri (Bk.). ‖ § 8. βελτίων οὗτος Sluiterus coll. or. 10. § 23. Libri βελτίονος ὄντος (Bk. Turr.). ‖ τῷ σώσαντι nunc ego correxi ex or. 10. § 23. Libri artic. om. ‖ § 9. κινδύνους add. Taylorus: libri om. ‖ ἐπ' ὀλιγαρχίας Baiterus: ὑπ' ὀλιγ. libri (Bk. Turr.). Cfr. or. 10. § 27. ‖ § 10. ἢ ante εἰ τεθνηκὼς ego addidi ex or. 10. § 28. Libri om. V. Markland p. 370. ed. Reisk. Index Reisk. v. ἤ. Lys. or. 2. § 73. or. 25 § 23. Isaei or. 1. § 20. Heindorf. ad Plat. Gorg. p. 183. Schaef. ad Dem. p. 191, 22. Schoemann. ad Isaeum p. 186. ‖ § 11. ἰδόντα Schottus: libri ἰδιώτας.

Or. 12. § 2. προτοῦ X^κ. ‖ § 3. κατηγορίαν ποιήσομαι X. ‖ § 5. φάσκοντες δὲ nunc ex Emperii coni. cum Rauch. scri psi: δὲ om. libri. ‖ ἀδίκων] ἀδικούντων Bakius in schol. hypomn II. p. 259. ‖ τραπέσθαι] προαγαγέσθαι Hamakerus: προτρέπεσθαι

Kayser. in diurnis Heidelb. || τοιαῦτα nunc e Markl. coni. dedi cum Rauch.: καὶ τοιαῦτα libri. || § 6. πένεσθαι, τὴν δ' Markl. et Emper. (Turr.): γενέσθαι τὴν libri (Bk.). || § 7. περὶ οὐδενὸς] παρ' οὐδὲν Cobet. V. Rauch. in edit. II. || ἕνεκα C: οὕνεκα X. || § 11. ὡμολόγησα C: ὡμολ͡ο X^K, quod nescio an ὡμολόγουν significet. || φιάλας ἀργυρᾶς nunc e C revocavi, quum idem voluisse videatur X^K, qui φιαλας ἀρ͡ρ habet: φιάλας ἀργυρίου in ed. I. edidi, nota Bekkeri inductus. || § 12. δ' ἐμοὶ etiam X^K habet. || εἰς τοῦ ἀδελφοῦ nunc e mea coni. (Vindicc. p. 41.) scripsi: εἰς τὰ τοῦ ἀδ. libri. || § 13. παρεκελεύετο] Bekk. cum C παρακελεύεται. || § 14. πρόθυμον] προθύμως G. A. Hirschig. || § 17. ὑπ' ἐκείνων libri (Turr.): ἐπ' ἐκείνων Ald. (Bk.) Cfr. Foertsch. observatt. p. 20. || § 18. ἔτυχεν] intell. δούς. || § 19. τοῦ αὐτῶν X^K. || § 20. ὥσπερ οὐκ ἂν ἕτεροι nunc Sauppio auctore cum Rauch. scripsi: οὐκ om. libri. || γε ὄντας] ἔχοντας XC. || πάσας τὰς] μὲν interponi voluit Reiskius, recte. || εἰσενεγκόντας] ἐνεγκόντας X. || πᾶν τὸ in X^K supra scripsit manus recentior, quae accentus in ἐχθρὸν et πολλοὺς fecit acutos. || λυσαμένους· τοιούτων ἠξίωσαν] sic interpunxi e Bergkii sententia: λυσαμένους τοιούτων ἠξίωσαν vulgaris est distinctio, quam tuetur Kayserus τοιούτων ἠξίωσαν delebat Hamakerus. || § 24. ἔρεσθαι X^K. || ὅσιον] ὅσον XC. || ὅ τι Brunck. ad Aristoph. pac. v. 118. (in add.) et Bekk. (Turr.): εἴ τι libri. || § 25. Ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν;] μὴ om. X, seclusit Rauch., sed necessarium est ob id quod praecedit Ἀντέλεγον. || § 26. ἀποκτείναις Bekk. coni. in add. (Turr.): ἀποκτείνῃς C atque etiam X^K, quod ipsum (scil. cum ι subscr.), nisi reponendum erit ἀποκτείναις, ita probo, ut pro σώσειας malim σώσῃς ἡμᾶς. Bekk. ἀποκτείνοις. || § 27. προσετάχθη Reisk. (Bk. Turr.): ἐτάχθη libri, quod defendit Foertsch. observ. p. 18 sqq. || ἐπεί τοι Taylorus: ἐπεὶ Rauch.: ἔπειτα libri (Bk. Turr.). || πίστιν] πεῖραν Bergk. || ἧττον Canterus: πίστιν libri. Marklandus voluit omitti ut e superiore πίστιν natum. || ἐτύγχανε X^K: ἐτύγχανεν vulgo. || [ἐναντίαν] ante γνώμην nunc ego de meo interserui. || § 29. αὐτῆς] i. e. τῆς τῶν τριάκοντα, seclusit Dobr., aut abesse malunt aut scribi αὐτῶν Turr. || παρὰ τοῦ Canterus: παρ' αὐτοῦ libri. || § 30. μὲν δὴ C: μηδὲν δὴ X. || σώζειν τε αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα παρόν nunc dedi e Sauppii coni.: σώζοντα αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφ. ὂν X: σώζων αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφ. (omisso ὂν) C: σώζοντα αὐτόν, κατὰ τὰ τ. ἐψ. Baiter. (ego in ed. I.): σώζειν ἐξὸν καὶ αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψ. coni. West., illud ὄν, quod est in X, negligens. Totum locum post Markl. ita constituit Kayserus: οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ κατὰ τὰ τ. ἐψ., ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα αὐτὸν συλλ. ἀπ., quam sententiam facilius assequare scribens οὐκ ἐν τῇ

οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζοντα αὐτὸν παρὰ τὸ τούτοις ἐψηφισμένον (sc. ut Polemarchus in domo sua comprehenderetur) *συλλ. ἀπήγ.* ‖ § 31. *τοῖς διὰ* Reisk. (Turr.): *τούτοις διὰ* libri (Bk.). ‖ § 33. *περὶ αὐτῶν — παρ' αὐτοῖς — περὶ αὐτῶν* X^K. ‖ § 34. *ἐποίησας* nunc dedi auctore Dobr. cum Rauch.: *ποιήσας* libri (vulgo). ‖ *ἐτύχετε — ἀπεψηφίσασθε*] *ἐτυγχάνετε — ἀπεψηφίζεσθε* Kayserus (Rauch.), recte fortasse. ‖ *περὶ αὐτοῦ* X^K. ‖ § 35. *ἡμέτεροι* X^K. ‖ *πολίται* X^K. ‖ *περιέργους*] Nunc malim *περιέργως*. ‖ *ὑπὲρ ἡμῶν* X^K. ‖ *τιμωρουμένους* Markl. (Turr. coll. or. 13. § 74.): *τειρομένους* Canter. (Bk.): *τηρομένους* libri. ‖ § 36. *οὐκ οὖν* X^K: *οὐκοῦν* Bk. ‖ *ὅτε* nunc ex omnibus libris dedi, etiam e X^K, qui *ὅτ'* (h. e. *ὅτε*): *ὅτι* Markl. (vulgo). Dissen. ad Dem. de cor. § 114. V. ad or. 19. § 6. ‖ *τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης*] Nunc malim *τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῆς θαλάττης*, quanquam vulg. quodammodo defendi posse non negaverim. Reisk. *ναυαγοῦντας* interponendum censuit. ‖ *τούτους δὲ* nunc ex libris dedi: *τούτους δὲ δὴ* vulgo. ‖ *ὑφ' ὑμῶν* C: *ἀφ' ὑμ.* X. ‖ § 38. *ἐστὶ* X^K: *ἐστὶν* vulgo. ‖ *κατηγορούμενα* X. ‖ *ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν*] *ἐξαπατῶσιν ὑμᾶς* Bakius. ‖ *ἡ πόλεις* Markl.: *ἡ* libri om. ‖ § 39. *ἐπεὶ* vereor ut sanum sit. Fortasse *ἔπειτα* „hoc si iste facere instituerit, tum" cett. ‖ *ὑμετέραν* Reisk. (Turr.): *ἡμετέραν* libri (Bk.). ‖ § 40. [*τοσαῦτα*] pone *ἐσκύλευσαν* nunc de mea coni. inserui. ‖ *ὅτι ἑαυτοῖς* scripsi auctore Classeno post Sluiterum, qui *ὅτι αὐτοῖς* (sic Turr. et ego in ed. I.): libri *οἷς αὐτοῖς* (Bk.): *ς* enim in *οἷς* corruptum ex *ε*. Nisi forte locus ita constituendus est: *ἀλλ' ὡς αὐτοῖς — νομίζοντες εἶναι* eadem constructione, qua usus est Lys. in nostrae or. § 69. *πραττούσης μὲν — εἰδότες δὲ ὅτι*. — ‖ § 41. Post *ἐπαινεῖν* Tayloro praeeunte aliquid excidisse putat Kayserus in annal. Heidelb. p. 228. ‖ § 42. *ἔπραξαν* X. ‖ *ἔπραττε* X^K: *ἔπραττεν* vulgo. ‖ Post *παρέξομαι* in X^K relinquitur spatium decem fere litterarum. ‖ § 43. *τῷ ἡμετέρῳ* X^K. ‖ § 44. *φυλάρχους*] *φρουράρχους* C. Fr. Hermann. in progymn. in Aristoph. Equit. 2. p. 18. Sed v. nos in Vindicc. Lys. p. 47. ‖ *φυλακὰς*] *φυλὰς* Taylor. Sed v. nos l. d. p. 40. (Cfr. liber meus qui inscribitur die oligarchische Umwälzung p. 35. n. 11.) ‖ *χειροτονεῖν* X^K. ‖ *ψηφίσαισθε* Bekk. (Turr.): libri vel *ψηφίσησθε* (X) vel *ψηφίσεσθε*. ‖ § 45. *ἡμᾶς* X^K. ‖ § 46. *αὐτοῦ Ἐρατοσθένους* Nomen secludendum et tum *ἀκούσαντας καὶ οἳ* scribendum censet Kayserus in annal. Heidelb. p. 229. V. die oligarchische Umwälzung p. 35. n. 11. ‖ § 47. extr. lacuna est in X^K ut § 42. § 48. *ψευδεῖς εἶεν*] Rauchenst. in add. coni. *ψευδεῖς εἰσιν*. *ἀλλὰ τὰ* C: *ἀλλὰ τἀληθῆ* X. ‖ § 49. *εὖνοι φασὶν* X^K. ‖ § 50. *ἐν τῷ λόγῳ*] *ἐν τοῖς λόγοις* Kays. in annal. Heid. p. 228. coll. § 25. ‖ *ἐνταυθοῖ* X (Turr.): *ἐνταῦθα* C. G. Dindorfius ex praecepto Elmsleii ad Aristoph. Acharn. 152. correxisset *ἐνταυθοῖ*. Sed v. praeter Schaeferum ad complures Demosthenis locos G. Her

mann. ad Arist. nubb. 813. Maetzner. ad Antiph. p. 201. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 221. Fritzsch. in comment. de Aristoph. Acharn. (Rostochii 1831) p. 33. Kühner. ad Xen. memor. IV. 2, 13. || αὐτῷ] αὐτὰ ᾧ X: fortasse αὐτὰ (illa ipsa XXXvirorum consilia) τούτῳ, nisi vero gravius mendum delitescit. || τοσοῦτον] ὅτι τοσαῦτα X^x: τοσαῦτα C. || § 51. ἀμφότερα ταῦτα] ἀμφότερά τε ταῦτα Hamakerus, probabiliter. || γιγνομένας X^x: γινομένας vulgo. || ὁπότεροι] ὁπότεροί μοι, unde Reisk. coni. ὁπότεροι μόνοι. || § 52. εἰ γὰρ nunc e Schotti et Sintenis (Philol. VI. p. 751.) emendatione edidi: καὶ γὰρ libri: καὶ γὰρ εἰ Canterus (vulgo). || τὴν αὐτοῦ X^x. || εὔνοιαν Markl.: libri συνουσίαν (Bk. Turr.). || ἔσεσθαι] Conieceram in Vindicc. Lys. p. 53. σπείσεσθαι. Sed v. Rauch. || ἐλευσίνάδε X^x. || § 53. ἐδείξαμεν nunc e Geelii ap. Hamak. p. 33. emendatione scripsi: ἔδοξαν libri: ἔδειξαν cum Cantero Rauch. || Πειραιῶς Tayl. (Turr.): Πειραιέως libri (Bk.). || Λαμπτρεὺς Tayl. (Tur. coll. Schoemann. ad Isae. p. 273. Adde Ross. dem. Att. p. 126 sq. Keil. anal. epigraph. et onomat. p. 176.: libri Λαμπρεὺς (Bk.). || κριτία τῇ ἐκείνων (om. καὶ) οἷς X^x. || αὐτοὶ Markl.: αὐτοὺς X: αὐτοὺς C (Bk. Turr.): αὖτις Reisk., Bergkius tollendum putat. V. Emendationum Lysiac. fasc. p. 25. || Πειραιεῖ Reisk. (Turr.): Πειραιεῖ ἢ libri (Bk.). || § 56. οἷς καὶ nunc ego de meo reposui: „quibus (i. e. τοῖς ἐξ ἄστεος, a quibus creati erant) etiam manifesto ostenderunt", cfr. § 92. 93.: οἳ καὶ libri (ego in ed. I. Emendatt. Lys. p. 24. n.): ἢ καὶ Reiskius (Bk. Turr.), sed qua id ratione ostenderint, § 57. demum describitur. Quare Bergkius οἳ omnino expungi volebat. || τεθνεῶτες C: τεθνειότες X. || § 57. ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως Sluiterus (Turr.): δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως libri, quae si servare volueris, deinceps necessario scribendum erit εἰ δ' ὑμεῖς δικαίως, οἱ τριάκ. ἀδίκως, eamque rationem iam in ed. I. a me propositam sequutus est West. || δὴ ἑτέρων] δι' ἑτέρων X^x. || § 58. κρείττους αὐτῶν X^x. || στρατεύεσθαι nunc e X cum Rauch. restitui: στρατεύσασθαι C (vulgo). || § 59. ἐδανείσαντο X^x. || ᾐτήσατο nunc e X cum Rauch. recepi: ᾐτήσαντο vulgo. || § 60. οἷς ὑμεῖς Tayl.: οὓς ὑμεῖς libri. || § 61. οὐ δεῖ] οὐ om. X. || ὅμως δὲ X^x: ὅμως δ' vulgo. || πλείστων Reisk. (Turr.): πλεῖστον libri (Bk.). || § 62. Φέρε δὴ habet praeter C etiam X^x, non Φέρε δὲ, quod recepit Bekk. || ὡς ἂν C: ἂν om. X. || ἀπολογήσεσθαι Markl. (Turr.): ἀπολογήσασθαι libri (Bk.). || ἐκείνῳ Tayl. (Turr.): ἐκείνοις libri (Bk.). || § 63. οὐ γὰρ] καὶ γὰρ Kayserus et ego coniecimus. Sed v. Rauch. || § 64. τοὺς Θηραμένους ego de meo: τοῦ Θηραμ. libri. V. ad or. 30. § 2. et ad or. 32. § 26. Nusquam in hac oratione articulus nomini Theramenis praefigitur. || αἰτίου — γεγενημένου Bekk. (Turr.):

αἰτίους — γεγενημένους libri. || § 65. *ὑπ' αὐτῶν* Saupp.: *ὑπ' αὐτοῦ* libri (Bk.). || § 66. *ἑαυτὸν παρεῖχεν* Dobr. (Turr.): *ἑαυτὸν τῇ πόλει παρεῖχεν* libri (Bk.). || *κάλαισχρον* praeter C etiam X^K^. || *προτέρους* Canterus (Turr.): *πρασοτέρους* libri (Bk.). || § 67. *ἀρχιπτόλεμον* praeter C etiam X^K^. || *ἀπώλεσε* X^K^: *ἀπώλεσεν* vulgo. || § 68. *τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων*] V. Vindicc. Lys. p. 57 sq. et Rauch. Nisi vero tale aliquid scriptum fuit, quale *τιμώμενος δὲ καὶ ὕστερον, καὶ τῶν μεγίστων*. || § 69. *σωτήρια* nunc e Markl. emendatione edidi articuli defectu maxime motus (Turr.): *σωτηρίαν* libri (Bk. et ego in ed. I.). || *πολεμίων ἕνεκεν* Vindob. (Turr.): *πολ. εἵνεκεν* C (Bk.): *πολ. οὕνεκεν* X. Sententia: „ne hostes comperiant." Sed *βλάβης* ante vel post *ἕνεκεν* intrudi volebat Kays. in annal. Heidelb. p. 229. || *ἐν τοῖς αὐτοῦ* X^K^. || *ταῦτα ἃ* nunc scripsi e vestigiis codicis X^K^, qui pariter ac C *ταῦτα* habet: *ταῦθ' ἃ* vulgo. || *ἐπετρέψατε*] *ἐπέμψατε* X. || *καὶ γυναῖκα* X^K^. || § 70. *οὕτως δὲ* X^K^, qui *οὕτ* (h. e. *οὕτως*): *οὕτω δὲ* vulgo. || *αὐτὸς ἐκείνοις* Canter.: *αὐτοῖς ἐκείνοις* libri. || *πειραιέως* X^K^. || *περιαιρεῖν* (sic) X^K^. || *καταλύσαι* X^K^. || § 71. *ὑπ' ἐκείνων* nunc e Marklandi et Rauch. coni. scripsi: *ὑπ' ἐκείνου* libri (vulgo). Reiskius *ὑπ' ἐκείνου* retinens deinceps scribi voluit *ὑπ' αὐτῶν*. || § 72. *παρόντων* X^K^. || *αὐτοῖς μηδεὶς* nunc e X recepi: *μηδεὶς αὐτοῖς* C (vulgo). || *μηδὲ ἀπειλοῖ* Turr.: *μήτε ἀπειλοῖτο* libri: *μηδὲ αἰτιῷτο* Emperius. || *ψηφίσοισθε* X et C. || § 73. *ἐκέλευσεν ἡμᾶς* X. || *ἐγιγνώσκετε* X^K^: *ἐγινώσκετε* vulgo. || *ἐξεκλησιάζετε* scripsi Sauppii monitu, qui contulit or. 13. § 73. 76. Adde Buttmann. ad Demosth. Mid. p. 102. Krüger. ad Thucyd. 8, 93.: *ἐκκλησιάζετε* libri (Bk.). || § 74. *μέλοι*] *μέλλοι* X^K^. || *περὶ σωτηρίας* libri (Turr.): *περὶ σωτηρίας* [*ὁ λόγος*] Bekk. Cfr. Aristoph. equit. 87. || *ποιήσεθ' — κελεύει* nunc Cobeto auctore scripsi cum Rauch.: *ποιήσαιθ' — κελεύοι* libri (vulgo). || § 75. *οἱ δὲ ᾤχοντο* X^K^ (qui *οἱ δ'' ᾤχοντο*, ita ut alter ductus supervacaneus sit): *οἱ δ' ᾤχ.* vulgo. || *τοῦτο γ' οὖν* (sic) X^K^. || § 76. *δέκα δὲ οὓς*] *δὲ* habet X^K^, at infra *δέκα ἐκ τῶν* (sine *δ'*). || *τὴν αὐτῶν* X^K^. || § 77. *δεῖ*] *δοκεῖ* X. || *οὐδὲν φροντιζόντων* Dobr. et Emperius (Turr.): *οὐδὲν φροντίζων* X: *φροντίζων* C (Bk.). || *αὐτὸς ἔργῳ* Markl. et Dobr. (Turr.): *αὐτοῖς ἔργῳ* C (Bk.): *αὐτῷ ἔργῳ* X. || § 78. *αἰτίου γεγενημένου* Reiskius: *αἴτιοι γεγενημένοι* X^K^, quo illud sane melius est. || *αὐτοὺς φίλους* X^K^. || *τῆς αὐτοῦ* X^K^. || *ἤδη γὰρ*] Saupp. malit *δὶς γὰρ* vel *ἤδη δὶς γάρ*. || § 79. [*μὲν*] add. Reisk. (add. Bk. Turr.) || § 80. *μέλειν* X^K^. || § 81. *Κατηγόρηται* cum Bakio in schol. hypomn. II. p. 263. emendavi (v. Emendatt. Lys. fasc. p. 18 sq.): *κατηγορεῖτε* libri: *Καταγνῶτε* Emperius, probante Kaysero in annal. Heid. p. 229.: cui coniecturae,

ut alia mittam, non conveniunt quae sequuntur ὁ μέντοι ἄγων κ. τ. λ. ‖ δὴ Ἐρατοσθένους ego de meo. δὲ Ἐρατ. libri. ‖ αὐτός] ὁ αὐτὸς vel αὐτὸς Markland. et Kays. ‖ κρινομένων nunc e Reiskii emendatione dedi cum Rauch. pro γινομένων. ‖ § 83. ἀκρίτως X, ut supra § 82. ‖ δημεύσαιτε nunc cum Reiskio rescripsi (Bk.): δημεύσετε libri (Turr. et ego in ed. I,). Schoemann. ad Isaeum p. 186. ‖ οἰκίας] Nunc malim τὰς οἰκίας. ‖ § 84. δίκην] δίκην ἱκανὴν Reisk.: ἱκανὴν δίκην G. A. Hirschigius. Sintenis in Philol. VI. p. 751. ἱκανὴν ante οὐκ ἂν inserendum statuit. ‖ δύναισθε Bekk.: δύνησθε libri. ‖ τοσοῦτον ἢ nunc e Reiskii coni. scripsi: τοσοῦτον δ' libri. In ed. I. δ' inclusi. V. Rauch. ‖ § 85. ἐνθυμουμένοις C (Bk.). ‖ ἐδύναντο Markl. (Turr.): δύναιντο libri (Bk.). ‖ ἐλθεῖν C: ἐλεῖν (sic) X^{K}. ‖ τῶν [τε] Saupp. Libri τε om. ‖ § 86. Ἀλλὰ καὶ τῶν] Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῶν Kayserus, probabiliter. ‖ ξυνεροούντων Bekk. (Turr.): ξυνεργούντων XC: συνερούντων Reisk. ‖ κἀγαθοί] ἢ ἀγαθοὶ X. ‖ αἰτήσονται] i. e. ἐξαιτήσονται, v. or. 30. § 33., et αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου sunt in or. 14. § 22. Ipsum ἐξαιτήσονται Kaysero auctore (qui tamen addit αὐτούς) substituit Rauch., expungi volebat Bergk. (Cfr. Emendatt. Lys. p. 9. n.) ‖ τὴν αὐτῶν X^{K}. ‖ τῆς τούτων Markl. Libri om. τούτων. ‖ ἀπολλύναι Markl. Libri ἀποδοῦναι. ‖ οὐδὲ τὰ Reisk.: οὔτε τὰ X: οὕτω τὰ C. ‖ § 87. τὸ ὑμέτερον πλῆθος nunc e Dobr. coni. reposui τοῦ ὑμετέρου πλήθους libri. V. Kays. et Rauch. in ed. ‖ § 88. τεθνεώτων C: τεθνειότων X. ‖ δεινὸν εἰ] δεινὸν οἱ X. ‖ ἀπολέσασι δήπου ἐπ' nunc dedi e Sauppii emendatione (ep. crit. p. 14.): ἀπολέσασιν ἤπου X: ἀπολέσασιν ἤ που ἐπ' Reisk. (ego in ed. I.): ἀπολ. ἐπ' C (Bk. Turr.). ‖ ὁπότε βοηθεῖεν X^{K}. ‖ § 89. πολλῷ nunc ego emendavi: nam πολλοὶ praeter C etiam X^{K}· πολὺ vulgo. ‖ ῥᾴδιον libri (Turr.): ῥᾷον Stephan. (Bk.) Isaei or. 8. § 50. V. Lobeck. ad Phryn. p. 403. ‖ § 90. δείξατε] δείξετε Markl. ‖ περὶ τῶν πραγμάτων] Nunc malim περὶ τούτων τῶν πραγμάτων vel περὶ τοιούτων πραγμ. ‖ ὡς ὀργιζόμενοι] Num expungendum ὡς? ‖ ἐποιεῖτε nunc restitui e libris (v. Rauch.): ποιεῖτε Cobet. (ego in ed. I.) ‖ § 91. ἀποψηφίζεσθαι] V. Foertsch. observ. p. 25. ‖ κρύβδην εἶναι τὴν ψῆφον nunc ego de meo edidi eadem collocatione, quae est ap. Dem. or. 19. § 239. (Rauch.): εἶναι om. X: κρύβδην τὴν ψῆφον εἶναι C (vulgo). ‖ § 92. πειραιέως praeter C etiam X^{K}, ut § 94. 95. ‖ διὰ τούτων C (Turr.): διὰ τοῦτον X (Bk.). ‖ ἄστεος ἐστὲ X^{K}. ‖ § 93. [ἂν] nunc seclusi Baitero auctore. ‖ ὀνειδιῶν XC. ‖ § 94. πονηροτάτων Reisk.: πονηροτέρων libri. ‖ σφετέρας Markl.: ὑμετέρας libri. ‖ § 95. ἀπέκτειναν Bekk. (Turr.): ἀπέκτεινον X: ἀπέκτενον C. ‖ ἀφέλκοντες Reisk.: ἀφελόντες libri. ‖ § 96. φονέας αὐτῶν X^{K}. ‖ τὴν αὐτῶν X^{K}. ‖ § 98. μὴ πάθητε] μὴ ἐπάθετε C. Halmius mihi indicavit sibi scribendum videri. ‖ σωτή-

ϱια Reisk.: σωτήϱία X: σωτηϱία cett. || § 99. [οὐδὲν] add. Canterus. || ὑπέϱ τε Saupp. (Turr.) Libri τε om. (om. Bk.) || § 100. ἡμῶν Augerus: ὑμῶν libri. || εἴσεσθαι] εἰσόψεσθαι Hamakerus. Sed v. Vindicc. Lys. p. 61 et 78. || καταψηφιεῖσθαι etiam nunc retinui, quanquam puto latere κατεψηφισμένους ἔσεσθαι vel φανήσεσθαι, quo simul id quod sequitur particip. πεποιημένους faciliorem explicatum habet: κατεψηφίσθαι Baiterus (Rauch. West.), quod non omnino necessarium esse ex or. 13. § 94 et 95 apparet. Kaysero cum Reiskio post πεποιημένους videtur φανήσεσθαι excidisse.

Or. 13. [ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ] quod titulo additur in codd. nunc seclusi e Dobraei sententia, qui confert § 85. V. Hoelscher. de vita et script. Lys. p. 81 sq. Saupp. ep. crit. p. 140. || § 1. V. Vindicc. Lys. p. 63 sqq. || τυγχάνει οὖν μοι X[k]. || § 4. καὶ δὴ ὅ τι Marklandus: καὶ διότι libri. || ἀκϱιβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον] ἀκϱ. μαθ. ἥδιον ἂν Cobetus. || § 5. ἐν τῇ πόλει] ἐν expungi voluit Hamak. Sed v. Vindicc. Lys. p. 66. et Rauch. || § 6. γίγνεσθαι, ἐπεβούλευον (sic interp.) X[k]. || μάλιστα — καταστήσασθαι] μάλιστα — καταστήσεσθαι Markl.: μάλιστ' ἂν — καταστήσασθαι Emperius: μάλιστα ἐπιτήδειον — καταστήσασθαι Reiskius. || § 8. ἕτοιμοι εἶεν] ἠτιμοῖεν X. || κλεοφῶν τὲ (sic) X[k]. || § 9. ποιήσειν libri (Turr.). V. Foertsch. observatt. p. 78. Saupp. ep. crit. p. 32.: ποιήσει Bekk. || ἄλλό τι X[k], ut § 14. || § 11. ἔμεινεν C: ἔμενεν X. || καὶ τὰ κακὰ] καὶ τὰ κατὰ X[k]. || ἀνδρεεῖς X[k]. || ἀπόϱως pro glossemate habet Kayserus, non iniuria, cfr. § 53. || § 12. καταλῦσαι X[k]. || εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσόμενος] V. Vindicc. Lys. p. 66 sqq.: εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσάμενος Markl. || ἐν τῇ πϱοφάσει] ἐπὶ τῇ πϱοφ. Baiterus. At cfr. or. 7. § 20. V. Hamaker. de nonn. Lys. locis p. 15. nos in Vindicc. Lys. p. XII sq. || § 13. στϱατηγῶν Markl. Libri στϱατιωτῶν. || εὐνοοῦντες] εὖνοι ὄντες Cobet. V. ad or. 8. § 19. || ἦν] οἵαν Cobet. || § 14. κατασκάψαι Bekkerus (Turr.): διασκάψαι libri. || § 15. γενομένην G. A. Hirschig.: λεγομένην libri (Bk. Turr.), quod defendit Rauch. V. Emendatt. aliquot Lycurgeae p. 3. || ἐπιτϱέψαι] ἐπιτϱέψειν Steph.: ἂν ἐπιτϱέψαι Markl. Cfr. § 47. || νεῶν Turr., qui tamen non receperunt. Libri νηῶν (Bk. Turr.). || § 17. δὲ ταῦτα] δ' ἐκ τούτων Hamak. Sed v. Vindicc. Lys. p. 69. || τούτους Markl.: τοῦτον libri. || § 19. ὑποφαίνοιτο] ἀποφαίνοιτο malit Bekk.: οὕτω φαίνοιτο Kayser. || ἐκπέμπουσι] ὑποπέμπουσι aptius indicat Rauch. coll. or. 1. § 15.: ἐπιπέμπουσι Saupp. || [τὴν πϱὸ τῶν τϱ. βουλεύουσαν] inclusi Dobraeo et Hamakero auctoribus. || § 20. ἡ πϱὸ] ἡ om. X. || ὡς ἴστε, μάλιστα] ὡς οἷόν τε μάλ. Sed v. Vindicc. Lys. p. 70. || πολλοὶ οἱ nunc ego de meo correxi: οἱ om. libri. || ὑστέϱαν Tayl. Libri ὑμετέϱαν. || βουλὴν τὴν Reisk. Libri art. om. || ψηφίσματα τὰ Bekk. (Turr.) Libri art. om. || οὐκ ἐπ' Foertsch. comment. crit.

p. 9. Libri οὐκέτι. ‖ ἅπαντα ἐλέγετο nunc restitui: ἅπαντα ἐγένετο Markl (ego in ed. I.). V. Reisk. et Rauch., qui contulit Dem. or. 23. § 20. Adde § 23. et Maetzner. ad Lycurg. p. 273. ‖ ούσιν] οὐκ οὖσιν X. ‖ τὸν νοῦν προσέχ. X (Turr.): τὸν νοῦν ἧσσον προσέχ. cum Reiskio Bekkerus: τὸν ν. μὴ προσέχ. C. ‖ § 22. ψηφίζεται nunc ego de meo dedi: ψηφίσετε X: ψηφίσατο C: ἐψηφίσατο vulgo. ‖ Tit. ψήφισμα deest in X. ‖ § 23. οἱ αἱρεθέντες Reisk.: Libri οἱ διαιρεθέντες. ‖ προήσεσθαι Reiskius: προσήσεσθαι libri (West.): hoc vero esset: „negaverunt se hoc in se admissuros s. dixerunt se hoc reformidaturos esse. V. Xen. memor. II. 7, 11. ‖ παράξειν Cobet. cfr. § 32. 55. et or. 9. § 18. 21. Libri παρέξειν (Bk. Turr. West. comment. crit. IV. p. 7). V. etiam ad or. 23. § 9. ‖ § 24. τὸ ὄνομα X et C. ‖ μουνυχιάσιν, ut statim et § 52. X^K. ‖ ἐκεῖ ἦσαν Tayl. (Turr.): ἐκίνησαν X: ἐκάθισαν C (Bk.). ‖ ποιήσασθαι Foertsch. observatt. p. 26. (Turr.): ποιῆσαι libri (Bk.). ‖ § 25. ὑποβάλλωσιν X. ‖ § 26. εἰ μή τι σοι X^K. ‖ § 27. ὅμοιά γε] ὅμοια γὰρ Cobetus. ‖ μὲν γὰρ nunc e Cobeti coni. edidi: μέν γε libri (vulgo). ‖ ὑπῆρχε; (cum signo interrogat.) X^K. ‖ κατέλιπες nunc ex G. A. Hirschigii coni. cum Rauch. scripsi: ἀπέλιπες libri (vulgo). ‖ § 28. ἢ ἐκείνοις ἐκπλεῦσαι X (nunc cum West.): ἐκπλεῦσαι ἢ ἐκείνοις C (vulgo). ‖ ὡς δὲ Tayl. Libri ὥστε. ‖ σοῦ τὸ Reisk. (Bk. Turr. coll. § 50.): τοῦτο C: οὕτω X. ‖ § 29. Pro titulo est lacuna in X^K, ψ. est in mg. ut § 33. Ceterum ante ΨΗΦΙΣΜΑ additum velim ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ‖ hic in X^K est μουνυχίαζε. ‖ § 30. ἐκομίσθησαν (Agoratus, strategi taxiarchique) X^K: ἐκομίσθη (quod ferri nequit, quum nomen Ἀγόρατος sequatur in apodosi) vulgo. ‖ τῶν αὐτοῦ X^K. ‖ Tit. ἐρώτησις deest sine lacuna. ‖ § 31. πλειόνων αὐτὸν Tayl.: πλειόνων αὐτὸς libri. ‖ ἐργάζεσθαι, καὶ αὐτὸς Saupp. ep. crit. p. 24 sq.: ἐργάζεσθαι αὐτὸς X: ἐργάζεσθαι αὐτὸν ὥστ' C (Bk.). Kays. in annal. Heidelb. coni. ἐργάζεσθαι ὥστε καὶ οὑτοσί. ‖ κατηγορηκέναι] κατειρηκέναι Cobet. in Mnemosynes fasc. 1. (1854.) coll. § 50. V. ad or. 7. § 35. ‖ § 32. μουνυχιάσιν X^K. ‖ [μετὰ τοῦτο προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν] delenda esse vidit Dobraeus ut petita e § 56., deleverunt Turr. conferentes § 53. ‖ ἀπέχρη ἡ ἐν τῇ βουλῇ γεγενημένη Bremius et Cobetus: ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις μὲν ἡ γεγενημένη X (in qua scriptura μὲν ἡ videtur iteratio initii insequentis verbi esse): ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις ἡ γεγενημένη C (Bk.): ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις μόνη (e Reiskii coni.) γεγενημένη Turr.: ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μόνον γεγενημένη Rauchenst. ‖ ἀλλ' οὐκ οἶμαί σε ἔξαρνον ἂν γενέσθαι nunc ego de meo emendavi: ἀλλ' οἶμαί σε ἔξαρνον γενέσθαι X: οὐ γὰρ οἶμαί σε ἔξ. γενέσθαι C (Bk. Turr.), unde cum Reiskio in ed. I. scripsi οὐ γὰρ ἂν οἶμαί σε ἔξ. γεν. Pro ἂν γενέσθαι possis etiam cum Cobeto γενήσεσθαι. ‖ Tit ἐρώτησις iterum deest in X, ut § 30. ‖

§ 33. Tit. *ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ*. Reisk. (Turr.) Libri singulares (Bk.). || *καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ καὶ τὰ*] Utrumque *τὰ* deleri voluit Hamak. Sed v. Vindicc. Lys. p. 71. || § 34. *κατεσκάφη καὶ* Reisk.: libri *κατεσκάφησαν*. || *καὶ τί οὐ τῶν δεινῶν* Saupp. (ep. crit. p. 78.): libri *καὶ τοιοῦτον δεινὸν* (Bk.). || § 35. *κατεστάθησαν*] Quidni *κατέστησαν*? || Pro titulo *ψ.* est in mg. X[K], ut § 29. || § 37. *καδδίσκους* praeter C habet etiam X[K]. || *τὴν μὲν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν . . . .*] Sic nunc ego scribendum existimavi secundum X puncta insuper adiiciens. *τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν* C (vulgo: solus Rauch. codicis huius additamentum seclusit): *τὴν μὲν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν, τὴν δὲ σώζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν* post Ald. Reiskiana, recte fortasse. Totum incisum secludendum censet Kayserus in annal. Heidelb. p. 230. || *ὥστε ἐκ* X[K]: *ὥστ' ἐκ* vulgo. || § 38. Tit. *ὀνόματα* deest X. || § 39. *ἀδελφήν*] *ἀδελφόν* X. || *τοὺς αὐτῶν* X[K]. || § 40. *μέλαν τε ἱμάτιον ἠμφιεσμένη . . . .*] Sic nunc scripsi e X, punctis insuper adiectis: aliquid enim deesse iam Reiskius sensit *καὶ δακρύουσα* vel *καὶ πενθοῦσα* addendum esse ratus. Kayserus in annal. Heid p. 230. *καὶ ἀποκειραμένη* supplevit coll. Isaei or. 4. § 7. et Eur. Iph. Aul. 1416. In ed. I. pro *τε* cum Koenio ad Corinth. p. 72 *τὸ* edidi. || § 41. *τὰ αὑτοῦ* nunc e X scripsi (qui tamen ex more *τὰ αὐτοῦ*): *τὰ ἑαυτοῦ* vulgo. || *τουτουὶ* Cobet.: *τούτου* libri (Bk. Turr.). || *αἴτιος ἦν*] *αἴτιος αὐτῷ ἦν* Cobetus. || *τουτῳί* idem: *τούτῳ* libri (Bk. Turr.). || *τῷ αὐτοῦ* X[K]. || *ὑπὲρ αὐτοῦ* Saupp. coll. § 42. 92. 94. Cett. *ὑπὲρ αὑτοῦ*. || § 42. *κυεῖν* C (Turr.): *κύειν* X (Bk.): illud recepi haud ignarus eorum quae observavit Lobeck. ad Soph. Aiac. p. 182 sqq. || *τῇ αὐτοῦ* X[K]. || *ἐξ αὐτοῦ* X[K]. || *τῷ γενομένῳ*] Vir doctus in Mnemosynes p. III. (1854) coniecit *αὐτῷ ἀνδρὶ γενομένῳ*. || *ὑπὲρ αὐτοῦ* X[K]. || § 43. *ἐκ ποδῶν* X[K]. || § 44. *μὴ* supra *ἐλεεῖν* recentiore manu suprascr. in X[K]. || § 45. *σφετέρους αὐτῶν* inclusi Dobraeo auctore. || *καταλείποντες* Hamakerus: *καταλιπόντες* libri (Bk. Turr.). || *οἳ ἠλπιζον — ταφήσεσθαι* delebat Hamak. Sed v. Vindicc. Lys. p. 71 sq. || *σφετέρων αὐτῶν* uncis inclusit Rauch. || *τελευτήσειαν* Cobet. Libri *τελευτήσαιεν* (Bk. Turr.). || § 46. *γένοιτο* Tayl.: *γένοιντο* libri. || *ἔτι δὲ τὰ τείχη — πόλεως τὴν πόλιν* insiticia putat Hamakerus coll. § 43. || *ὡς* ante *κατεσκάφη* seclusit Rauch. || *τὰ νεώρια*] *τὰ* om. X. || *τὴν ἀκρόπολιν ἡμῶν* X et C. || § 47. *οὐσίας* om. X et C. || *ταῦτα ἐκεῖνοι* — § 48. *τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων* expungenda censet Hamak. ut conflata e § 15. 16. 33. || § 48. *βουλομένους*] *βουλόμενός γ'* Ziel. in diurnis antiquar. 1844. p. 415. Sed cfr. § 16. || *πρᾶξαι τῇ πόλει*] *πρᾶξαι τὴν πόλιν*. Sed v. Voemel. ad Hegesippi or. de Halonn. p. 150. || *τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν* libri (Turr.): *τῇ βουλῇ ἐπιβουλ.* Reisk. (Bk. West.): [*τῇ πόλει*] *ἐπιβουλ.* Rauch. Sed v. Kayser. in

annal. Heidelb. p. 230. || [τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ] seclusi Vanderheidio auctore. V. Tayl. || § 49. δεῖ γὰρ nunc e libris restitui: δεῖν γὰρ (partic.) ego in ed. I. || ὃ οὐκ ἂν nunc e Vindob. scripsi: κἂν X: ὅπερ οὐκ ἂν C (Bk. Turr. West.): οὐκ ἂν ego in ed. I. Totum locum sic constituit Cobetus: καὶ γὰρ ὡς οὐ κατεμήνυσε — τοῦ θανάτου οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε ἀποδεῖξαι. || [ἀποδεῖξαι] ego iam in ed. I. de meo secluseram. || § 50. Tituli in mg. X^K leguntur (non omittuntur). || § 51. ἐμήνυσε ταῦτα] ἐμήνυσε πάντας coni. Reiskius: ego nunc ταῦτα deleverim. || οὐδ' ἂν τοῦτο Stephan. (Turr.) Libri οὐδ' ἂν τούτου (Bk.). || καταλυθείη ἂν Markl. Cfr. Xen. Anab. V. 9, 28 (ibique Krügerus). Thucyd. II. 93.: καταλυθείησαν libri: καταλυθείη Bekk. (Turr. Rauch.) || τούτου libri (Turr.): τούτου Bekk. V. Foertsch. observatt. p. 27 sq. Cfr. Emendatt. Lys. fasc. p. 21. nota. || § 52. ὑπερβολή X. || ἐκείνων nunc revocavi e X[K] et C: ἐκεῖνο enim non habet X. || μέμνησθε Tayl. (Turr.): μεμνῆσθαι libri (Bk.). Cfr. Emendatt. Lys. fasc. p. 21. || τουτῳί Cobetus: τούτῳ libri (Bk. Turr.). || ὅ τ' ἐπὶ (divisim) X[K]. || οἱ ἐγγυηταὶ Markl. Libri art. om. || § 53. ἐπίθου Cobet. Libri ἐπείθου (Bk. Turr.). || Ἀθηναίων nunc e Vindob. recepi, nam Ἀθηναίως X[K] habet: Ἀθηναίους vulgo. || Post ἔτυχον Kays. in annal. Heid. p. 230. interponi vult ῥᾳστώνης. || § 54. Καριδεύς e Bergkii emendatione scripsi. Cfr. Steph. Byz. v. Καρία p. 359, 16 ed. Mein. Libri Καριεύς, unde Palmerius Ἰκαριεύς, quod receperunt editores omnes, falso. Hunc enim Xenophontem civem Atheniensem esse non potuisse demonstravi in Emendatt. Lys. fasc. p. 9 sqq. Praeterea idem Bergk. coniecit Καρυεύς vel Καμιρεύς. || οὔπω ....X, in C est lacuna novem litterarum (om. Bk. Turr.). V. Reisk. ad h. l. et liber quem inscripsi Die oligarchische Umwälzung p. 52 nota 18.: οὔπω coni. Westermann. (Commentat. crit. IV. p. 9): οὕτως ὡς ἴστε Rauch. || οὐκ ἄξιοι habet X[K] (e Bekkeri nota coniiciat aliquis οὐκ abesse). || ἀπώλλυσαν] ἀπώλεσαν Hamakerus. Sed v. Emendatt. Lys. p. 9. nota. || τὰ ἥδιστα] τὰ βέλτιστα Hamak. V. Vindicc. Lys. p. 76. || § 55. ἀναφέρειν τί X[K]. || τοῦ τῶν τῶν τριάκοντα X[K] (prius τῶν in extrema pagina est). || οὗτος οὖν Dobr.: οὑτοσὶ οὖν libri (Bk. Turr.). || ἐν μουνυχιάσιν X. || εὑρίσκονται Reisk.: εὑρίσκων τε X: εὑρίσκουσι C. || § 56. τἀληθῆ Augerus (Turr. coll. § 50., or. 6. § 23. 24. Andoc. or. 1. § 20.): libri ἀληθῆ (Bk.), quod non defenditur locis ab Westermanno allatis or. 1. § 28. or. 4. § 12. 13. or. 19. § 54. || δικαίως καταψηφισάμενοι] Hic equidem δικαίως in ed. I. deletum volebam transpositumque ante ἐκεῖνος § 57. Kayserus vero nunc in annal. Heidelb. p. 230. neutrum necessarium putans § 57. flagitat ἦ που Ἀγόρατος καὶ δικαιότερον ἀποθανεῖται vel σφόδρα γε δικαίως ἀποθαν., atque iam Reiskius voluerat ἦ που Ἀγ. γε πολὺ δικαιότερον ἀποθ. || δημίῳ Schottus. Libri δήμῳ. ||

§ 37. ὅς γε Toupius ad Longin. p. 211. Libri ὥστε. || § 58. Χολλείδῃ Harpocrat. p. 185, 3. Libri Lysiae Χολλίδῃ (Bk. Turr.). Cfr. Meier. de gentil. Att. p. 54. Ross. dem. Att. p. 63. (coll. p. 140.) Stephan. Byz. I. p. 695, 6. ed. Meinek. (qui illic Χολλεῖδαι scripsit, quanquam libri Χολλίδαι habent, sed vs. 8. cod. optimus Rehdig. Χολλειδεύς et vs 8. et 9. idem Χολλειδῶν). || μουνυχιάσιν X^{K}. || § 59. ἀπογράψας ἀπέκτεινας Jacobs. animadvers. in Athen. p. 172. (nunc recepi): ἀπογράψας X et Coisl.: ἀπέγραψας C (Turr. et ego in ed. I.): ἀπέτριψας Reisk. (Bk.) || τοῦτο μέντοι X^{K}. || οὐ καθαρῶς Taylor. coll. Luciani Tim. 52. Adde eiusdem Rhetor. praec. 24. Dem. or. 57. § 55. Libanii vita Dem. p. 5, 6. Bekk. Herod. I. 147.: οὐ καλῶς libri. Dobraeus voluerat οὐκ ἀληθῶς. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 13. || § 61. καὶ ὑπὸ σοῦ] Nunc malim καὶ αὐτὸς ὑπὸ σοῦ. || [καὶ Ξενοφῶν — ὁ Θάσιος] seclusi Dobraeo auctore, qui haec desumpta putat e § 54. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 12. Ceterum ὁ ξενοφῶν X. || τῆς τότε Markl.: τῆς τε libri. || ἀπέγραφες Tayl. Libri ἀπεγράφης. || § 62. εἰ μὲν X (nunc): εἰ μὲν οὖν C (vulgo). || οὐδὲ πώποτε οὐδ' ὑφ' ὑμῶν X^{K}. || § 63. συλληφθέντες γε nunc ego correxi: συλληφθέντες δὲ X^{K}: δὲ om. vulgo. || § 64. μέντοι C: μὲν X. || Εὐμάρης Stephan.: libri Εὐμαρής. || § 65. [Πολλὰ τοίνυν — § 67. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει ab interpolatore intrusa esse ostendit Hamak. p. 53 sqq. Quare nunc uncis circumsaepsi cum Rauch. || Πολλὰ] Τἄλλα Dobr. et Foertsch. observatt. p. 31., Bekk. coni. Πάντα. || ὤφλησεν] Si haec Lysiae esse persuasum haberem, cum Sauppio corrigerem ὤφλεν. || § 66. ἱκανῶς Bekk. (Turr.): κακῶς libri. || § 67. ἀστῆς C: αὐτὸς X. || § 68. φαινιππίδην X. || ἐνθάδε Markl. Libri ἐνθένδε. || § 69. ἢ που τοῦ C (Turr.): ὑπὸ τοῦ X: ἤπου τούτου Tayl. (Bk.) || § 70. φησὶν] φήσει Kayserus in annal. Heid. p. 231. || Ἀθηναῖον] ἀθηναῖ (i. e. Ἀθηναῖον) X^{K}, dein ἀθηναῖον, ut correctio (ex ω in o) statim facta appareat. || αὐτον ἐδῆμος (sic) X^{K}. || § 71. ἐπετυχέτην] περιετυχέτην Cobet. || ἅμα τούτῳ ego de meo: ἀλλὰ τούτῳ X: ἀλλ' ἐν τούτῳ C (Bk. Turr.). || Ἀγόρατος δὲ Markl. Libri Ἀγόρ. τε. || οἶδε] εἶδε Dobr. et Hamak. At v. Vindicc. Lys. p. 78. || Ψήφισμα.] Hoc ipsum decretum inesse in Ussingii Inscript. Graec. ined. (Havn. 1847.) nro. 56. vidit Bergkius in diurnis antiquar. 1847. p. 1099 sq. || § 72. πεποιημένον . . . .] Plura hic desiderari vidit Taylor. || τὰ σφῶν nunc e Sauppii coniect. dedi: τὰ om. libri. || § 73. οὗτος πολὺ] οὑτοσὶ πολὺ Sauppius apud Rauch. || πολὺ ἡμῶν X. || κατεφρόνει nunc cum Cobeto scripsi (Rauch.): καταφρονεῖ libri. ||

η
ἐξεκ — κλσιαζε X^{K} (sic eadem m. suprascr., in ἐξεκ versus finitur; est tamen eadem forma § 76. in medio versu). || οὐκ ἀπέκτεινε Contius (Turr.). Libri οὐκ ἂν ἀπέκτεινε. || δι' ὃ Saupp.: δι' ἃν

libri (Bk. Turr.). Cfr. § 76. || ἐκεῖνοι ἀπέθανον X. || § 74. ἢ ἐπὶ] ὅτ' ἐπὶ X, unde in ed. I. effeci ἢ τότ' ἐπὶ. || ἂν λαβόντες] ἀναλαβόντες X. || φυγόντων Turr.: φευγόντων libri (Bk.). || § 75. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται, ἀδικεῖ] Ad προσποιεῖται est ἀποκτεῖναι intelligendum. V. Rauch.: εἰ μὲν οὖν μὴ ἀπέκτεινας, πρὸς πολιτείαν ἀδικεῖς Hamakerus. Ego vero in Vindicc. Lys. p. 80 sq. conieceram εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται πολίτης εἶναι (vel etiam ποιητὸς εἶναι coll. Aristot. Pol. III. 1. p. 71. ed. Göttling.), ἀδικεῖ. || § 77. ἀπὸ Φυλῆς X (nunc recepi): τοῖς ἀπὸ Φυλῆς C (vulgo). || τινες ἐπὶ Φυλῇ Rauch. (nunc): τ. ἐπὶ Φυλὴν libri: Dobr. secludi volebat. || § 78. οὐχ οὕτω nunc e C revocavi, quum X^{K} habeat οὕτω, non οὔπω (om. οὐχ): οὔπω οὕτω vulgaris lectio ante Bekk. (Turr. et ego in ed. I.). Ceterum in X^{K} sic distinctum: αὐτούς, ταῦτα λέγων ὅτι οὕτω. || § 79. ἐπὶ Φυλῇ auctoribus Westerm. et Kaysero scripsi: ἐπὶ Φυλὴν libri, seclusit cum Dobr. Rauchenst. || σύσκηνος γιγνόμενος X^{K}. || οὔτε ὁ ταξίαρχος nunc e Sauppii coniectura scripsi: libri art. om. || § 80. αἱ διαλλαγαὶ Dobr. Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || hic praeter consuetudinem πειραιῶς habet X^{K}. || καὶ ἐκεῖ Schott. (Turr.): καὶ ἐκεῖνος X: καὶ τότε C (Bk.). || § 81. πύλαις Palmerius (Bk. Turr.). Libri φυλαῖς. || § 82. V. Vindicc. Lys. p. 82 sqq. || καὶ ἐπὶ Φυλῇ C (nunc): καὶ ἐπὶ Φυλὴν X (ego in ed. I.). || οὐδεὶς γὰρ — αἴτιος delebat Dobr., ut e § 79 huc translata. || πολίτας Tayl. Libri ὁπλίτας. || κατέταξε X^{K}: κατέταξεν vulgo. || § 83. ἐγὼ μὲν οἶμαι in ed. I. cum Reiskio uncis circumdederam. V. Rauch. || § 85. καὶ διισχυρίζεσθαι X^{K} (non καὶ ἰσχυρίζεσθαι, quod fortasse C habet, ut Bekkerus notas codicum permutasse videatur): καὶ τῷδὶ ἰσχυρίζεσθαι Reisk. (Bk.): καὶ τούτῳ ἰσχυρίζεσθαι Kayser. in annal. Heid. p. 231. || ἐπαγωγῇ X, sed non plane certum Kays. dicit sic legi in cod., infra sane est ἐπαγωγῇ, sed § 86. ἀπαγωγῇ. || ὃ πάντων C: ὃ om. X. || ῥᾳστώνην Dobr. et Emper. (Turr.) Libri ἔνοχος ὢν ῥᾳστώνην (Bk.). || αὐτῷ εἶναι X^{K}. || § 86. Locum desperatum et saepe tentatum sic dedi, ut legitur in libris mscr., nisi quod οὐκ ante οἰόμενοι interposui cum Tayloro. — Sauppius et Rauchensteinius coniuncti in huius editione ita coniecerunt: δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν τότε, ἀλλὰ διισχυριζόμενοι, σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι, Διονύσιον τῇ ἀπαγωγῇ, ἣν ἀπάγει, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τό γε ἐπ' αὐτοφώρῳ. ἢ πῶς οὐκ ἂν εἴη; πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ — ἀπογράψας. τίς ἂν ἀποκτείνειε καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου; Ceterum v. Saupp. ep. crit. p. 142. et Rauchenstein. in Philologo V. p. 519 sq. Equidem ἐπέχω. || τίνας ἀποκτ. X^{K}. || § 87. οἴεται] Foertsch. observ. p. 34. et nos in Vindicc. Lys. p. 52 sq. || ὁ αἴτιος Emperius (Turr.). Libri art. om. (om.

Bk.) Paullo ante οὐκ οὖν X^K, sicut dedimus, οὐκοῦν Bekk. || § 88. ἐν [τῷ] Πειραιεῖ] nunc Baitero auctore art. seclusi cum Rauch. || ἐμποδὼν γ' οὖν X^K. || ἐπ' αὐτοφώρῳ τι] Reisk. τι om.: Dobr. et Emper. τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ. V. Vindicc. Lys. p. 85. Ceterum ἐπ' αὐτοφ. τί X^K. || τῷ πράγματι Reisk. Libri τῷ γράμματι. || οὔ τι πιστεύει Reisk. (nunc cum Turr.): οὔτε πιστ. X: οὐ πιστεύει C (Bk. ego in I.). || § 90. εἶχον ἄν τινα Baiterus. Libri ἄν om. (om. Bk. Turr.) || οὐδέν · οὐδένα Reisk.: libri οὐδέν om. || τοῖς ἐν Πειραιεῖ nunc ex emendatione Palmerii scribere malui, quam probare Baiteri coniecturam ἢ τοῖς ἐν ἄστει. Libri τοῖς ἐν ἄστει, unde equidem suspicor τοῖς ἐν Πειραιεῖ ἀλλὰ τοῖς ἐν ἄστει vel τοῖς ἐν ταὐτῷ. || § 91. „C post δήμου lacunam habet versus dimidii. πεποιῆσθαι inserebat Reiskius.“ Bekk. In X^K nullum est lacunae vestigium. || αὐτοῦ X^K, ut et infra. || προδοὺς C. — In ed. Reisk. barbare προδόσας: in X Coisl. Vindob. est προδόντα, unde Reisk. προδοὺς πάντα, recte fortasse. || οὐ κατὰ Emperius (Turr.): οὐ καὶ διὰ libri (Bk.). || § 92. ὑμῶν ἐνὶ X. || ὑμῖν ἐπέσκηψαν καὶ ἡμῖν X. || ἔμβραχυ Dobraeus: βραχὺ libri (Bk. Turr.). V. Emendatt. Lys. fasc. p. 30 nota. || τί ἐκεῖνοι X^K. || § 93. ἀνεῖναι] ἀφεῖναι Markl. At recte Turr. conferunt Xen. Hell. II. 3, 51. Adde Anab. VII. 6, 30. || περιεστηκότα Markl. Libri παρεστηκότα. || ἐργάσησθε] ἐργάσεσθε Baiterus. || οὐ μόνον τοῦτο C: οὐ μόνον τουτ X. || τῇ αὐτῇ] ἀλλὰ τῇ αὐτῇ X, unde ἅμα τῇ αὐτῇ Dobr. (West.): mihi ἀλλὰ videtur repetitum esse e superiore versu. || § 94. γινώσκετε X^K: γιγνώσκετε vulgo. || αὐτῶν X^K. || § 95. ἐγένοντο] ἐγένετο maluit Saupp. || αἴτιον τούτων] αἴτιον τοῦτον X. || [ἅπαντα] seclusi Tayloro suadente. Sententiae aptum foret καθ' ἕκαστον. || § 96. ἐδόκει Markl. Libri δοκεῖ. || οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε ἔπειτα delenda censuit Reiskius.

Or. 14. § 1. παρέσχε. ὥστε X^K. || § 2. τοσοῦτο X (nunc): τοσοῦτον C (vulgo). || ἐπ' ἐνίοις Reisk. Libri ἐπινικίοις, quod tuetur Kayserus, sed obstat genetivus ὧν. Tamen ego quoque aliquid fortius et significantius requiro quam ἐπ' ἐνίοις. || τοὺς ἐχθροὺς] Emperius aut ἑτέρους aut etiam τοὺς ἑτέρους scribendum putat. Ego vero καὶ τοὺς ἐχθροὺς scripserim. || § 3. περὶ μὲν X (nunc): περὶ μὲν οὖν C (vulgo). || [Ἀνάγνωθι — ΝΟΜΟΣ.] secludenda esse vidit Bakius schol. hypomn. II. p. 280. || § 6. ὅσοι ἐὰν X^K. || § 7. ἀστρατίας praeter C etiam X^K. || καταλεγεὶς ὁπλίτης nunc e Stephani emendatione edidi: ὃ καταλέγεις ὁ πατὴρ X et Vindob.: ὁ καταλεγεὶς ο πηρον Coisl. et Sangermann.: οὐ κατελέγη, λειποταξίου δὲ ὅτι C (Bk.): καταλεγεὶς ο ; παρῆν, λειποταξίου δὲ ὅτι Emper. (Turr. et ego in ed. I.): Totum locum sic constituit Bergkius καταλεγεὶς ὁπλίτης οὐκ ἐπεξῆλθε μεθ' ὑμῶν στρατοπεδευομένων, λειποταξίου δὲ ὅτι οὐ παρέσχε (in X et Vindob. est οὐ παρέσχε). Kayserus

vero ita: καταλεγεὶς οὐ παρῆν, οὐδὲ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν τάξαι, οὔτ' ἐξῆλθε μεθ' ὑμῶν στρατοπεδευόμενος, δειλίας δὲ κ. τ. ἕ. V. Rauchenstein. in annal. Lips. p. 145 sq. || ἐξῆλθε Reisk. Libri ἐπεξῆλθε (Bk. Turr.). || στρατοπεδευόμενος Tayl. (Turr.): στρατοπέδῳ μόνος XC (Bk.): στρατοπεδευομένων Reiskiana. || δεῖν αὐτὸν Schott. et Emper. (Turr.): δεῖ ἕκαστον libri (δεῖν ἕκαστον Bekk.). || ὁπλιτῶν Stephan.: πολιτῶν libri. || § 8. ποιήσεσθαι] ποιήσασθαι X^K (non ποιήσεσθαι). || § 9. Οὗτος C: ὅτι X. || τῶν πολιτῶν libri (Turr.): τῶν ὁπλιτῶν Reisk. (Bk.) || § 10. ἱππεύσαντες δὲ Stephanus: ἵππου ὄντες δὲ X: ἔφιπποι δὲ ὄντες C (Bk.): ἱππεύοντες δὲ Emperius (Turr.). || καὶ τὸν ἄλλον nunc e X^K recepi: καὶ om. vulgo. || § 11. ὅτι, εἰ] ὅτ' εἰ X^K. || δειλίαν deleri vult G. A. Hirschig. || § 12. τὸν ὑφ' ὑμῶν Reisk. Libri τὰ ὑφ' ὑμῶν. || § 13. ἐὰν — καταψηφίσησθε Coraes ad Isocr. II. p. 313., qui aut illud, quod ego recepi, aut εἰ—καταψηφιεῖσθε, quod ediderunt Turr., legi voluit. Libri ἐὰν — καταψηφιεῖσθε (Bk.). Duplex protasis per eandem coniunctionem (ἐὰν — ἐὰν et εἰ — εἰ) et in principio et in fine enunciati introducta est etiam Lys. or. 21. § 6. or. 26. § 7. Dem. de cor. § 217. (v. Dissen. ad Dem. de cor. p. LXVI.), Aeschin. or. 2. § 33. || § 14. ψιλοὶ Markl. Libri φίλοι. || § 15. τἀρεστὰ X^K: τὰ ἀρεστὰ vulgo. || τὴν ψῆφον φέρειν C: φέρειν deest in X^K lacuna relicta. || § 16. ἐξαιτήσονται] αἰτήσονται G. A. Hirschig. Cfr. § 22. || τοσαύτην δειλίαν deleri vult idem. || ὃν εἰ] ὃν om. X. || § 17. ὅτε C: ὅταν X. Sic infra § 36. ὅτε μὲν C: ὅταν μὲν X. || παῖς ὢν Reisk. (Turr.): παῖς ἦν καὶ C (Bk.): παῖς ἦν X. || τὰ τοῦ πατρὸς Reisk.: τὰ πατρὸς X: τοῦ πατρὸς C. || § 18. τὸ αὐτῶν Baiter.: τὸ αὐτῶν libri (Bk.). || μηδὲν ἂν nunc e Taylori coniectura dedi: μηδένα ἂν libri. In ed. I. cum Cobeto scripseram μηδένα [ἂν]. || μηδ' ἂν τὰς nunc e X recepi: μηδὲ διὰ τὰς C (vulgo), in qua scriptura Cobetus μηδὲ alienum existimavit. || § 20. προσταττόμενα] πραττόμενα X^K, ut § 21., ubi varietatem scripturae memorat Bekk., h. l. neglectam. || § 21. ποιούμενοι, φιλοτιμούμενοι δὲ] ποιοῦνται, φιλοτιμούμενοι (sine δὲ) Reisk., quod nunc mihi probatur. || οὐδὲν ἀλλ' ἔδει X. || γὰρ ἂν Baiter. Libri ἂν om. (om. Bk. Turr.) || ἡγοῖντο Markl. — Libri ἡγοῦντο (vulgo). || § 22. ἱππεύει δεδοκιμασμένος Scaliger: ἱππεύειν δεδοκιμασμένος X: ἱππεύειν δεδοκιμασμένος ἐστὶν C (Bk.): ἵππευε δεδοκιμασμένος Markl. (Turr.) || αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνῆσθαι Dobr. et Baiterus ad Lycurg. p. 153 sq. (Turr.): αὐτοὶ ὀργίζεσθαι, μεμνῆσθαι X: αὐτοὶ ὀργίζεσθαι μεμνῆσθαι δὲ C: αὐτῷ ὀργίζεσθαι, μεμνῆσθαι Bekk. || ποιήσουσι X^K: ποιήσουσιν vulgo. || § 23. τὸν Ἀλκιβιάδην] Nunc aut expungi articulum aut τουτονὶ Ἀλκιβ. corrigi malim. || τὴν αὑτοῦ Markl. (Turr.): τὴν αὐτοῦ libri (Bk.). || § 24. ἀποδέχεσθαι X^K. || § 25. ἔπινε μὲν Turr.: ἔπινεν Reisk. (Bk.): ἔτι μὲν X: νυκτός τε C. ||

ὑπὸ τῷ ἀετώματι est Bergkii in exercitatt. crit. spec. VI. (Marburgi 1851.) p. 7. coll. Harpocr. v. ἀετός emendatio. Alii coniecerunt vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ (Turr.), vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ εἵματι vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ στρώματι (Bk.), vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ στρωματεῖ. X[K] habet ὑπὸ τῷ αὐτοματι (sic sine accentu): C autem ὑπὸ τῷ αὐτῷ οἰκήματι. || ἐκώμαζε δὲ Reisk.: ἐκώμαζε X: καὶ ἐκώμαζε C. || δόξει Coisl. Vindob. Sangerm. (Turr.): δείξει X: δόξειεν C (Bk.). || §. 26. ὑπὸ Ἀλκιβιάδου libri (Turr.). V. Dobr. et Emper. observ. p. 36 sq.: ὑπὸ Ἀρχεβιάδου cum Reisk. Bekkerus. || Ὀρνεὰς nunc ego correxi (v. Steph. Byz. I. p. 496. ed. Meinek. et Thucyd. VI. 7.), quanquam obscura res est: ὀρνεοὺς X[K] (non ὠρεοὺς) et γρ. C: ὠρεοὺς C (Turr. et ego in I.): Ὀρεοὺς Bekk. || τελευτῶν δὲ] τελευτῶντά τε X[K]. || § 27. οὕτως ἐμίσει] οὕτω μισεῖ X[K]. || οὐδ' ἂν Reisk.: οὐδὲ libri. || Ἀρχεβιάδης Reisk. Libri Ἀρχιβιάδης. || § 28. τοὺς αὐτοῦ X[K]. || τὴν αὐτοῦ γυναῖκα X. || ὡς οὐκ ἀδελφὸν] G. A. Hirschig. coni. οὐχ ὡς ἀδελφὸν. || αὐτῆς — ἐκείνης] Nunc aut alterutrum delendum videtur, aut cum Markl. αὐτοῦ — ἐκείνης scribendum. || τὴν αὐτοῦ Turr.: τὴν αὐτοῦ X: τὴν ἑαυτοῦ C (Bk.). || § 29. πεπραγμένων] γεγραμμένων praeter C etiam X[K]. || ἀλλ' ὃν Reisk. Libri ὃν μᾶλλον (Bk. Turr.), in qua scriptura illud ipsum delitescit quod dedi: μᾶλλον autem hic nihil valet. || οὗτος X (Turr.). V. Cobet. p. 88.: ὅδ' C: ὁ δ' Bekk. || πολοστὸν X[K]. || τῶν ὀνειδῶν τῶν Markl.: τῶν εἰδῶν τῶν X: τῶν C. || προσόντων Cobet. coll. Dem. de cor. § 264.: προσηκόντων libri (Bk. Turr.). || § 30. Ἀλκιβιάδου, ὃς ἔπεισε] ἀλκιβιάδου· ἔπεισε X[K]. || δεκέλλειαν X[K]. || § 31. ὅντινα λαμβάνετε C: ὅντινα λαμβάνεται X: ὅντιν' ἂν λαμβάνητε Reisk. || § 32. ἄξιον εἵνεκα praeter C etiam X[K]: ἄξιον ἕνεκεν vulgo. || στρατεύσας Markl. Libri στρατεύσασθαι. || § 33. Φυλὴν] φυλακὴν X. || § 35. [αὐτῷ] nunc ego seclusi: αὐτῷ enim suprascr. in X[K], quanquam eadem m. || § 37. αὐτῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις ego de meo. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 24. — Libri αὐτοῖς Λακεδαιμ. (Bk.): αὐτῶν Λακεδαιμονίοις cum Markl. Turr. || § 38. αὐτοῦ καταγν. X[K]. || § 39. ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Reisk. Libri art. om. || τοῖς τριάκοντα] τοῖς λ' X[K]. || καὶ τὸν πατρὸς πρὸς μητρὸς πάππον Turr. secundum Harpocr. v. Ἀλκιβιάδης. Cfr. Vater. Rerum Andocid. I. p. 12. nota: καὶ τὸν πρὸς μητρὸς X[K] (non om. praepositionem): καὶ τὸν μητρὸς Bekk. || § 40. μηδὲ μίαν X[K]. || § 42. διακείμενοι — πολιτευόμενοι] πολιτευόμενοι — διακείμενοι Bekk. in add., cui nunc assentior. || ἀλλ' ἅπερ πεπόνθασιν, ἅπαντα πεποιήκασι, καὶ ἃ πεποιήκασι καὶ πεπόνθασιν nunc ego de mea coni. correxi („sed ea ipsa, quae passi sunt, ea omnia patraverunt, et quae patraverunt, ea etiam passi sunt"): ἀλλ' ἅτε πεπόνθασιν ἅπαντα ἃ πεποιήκασι καὶ πεπόνθασι X[K]: ἀλλὰ καὶ πεπόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα C, quod nihili est

(vulgo). || § 43. ἀπολογεῖται X^K. || ἥσθησθε Dobr. et Boissonad. ad Philostr. epist. p. 98.: ἴστε Reisk. (Turr.): libri εἴσεσθε (Bk.). || § 46. πολλοστὸν] τὸ πολοστὸν X^K, sed articulus erat reiiciendus. V. Foertsch. observatt. p. 42 sq. || § 47. ψηφιοῦνται C: ψηφίσονται X. || Titulos tres add. Markl. (add. Turr., om. Bk.)

Or. 15. § 1. τῆς ἀστρατίας X^K, ut § 4. || κοινοὺς] κοινωνοὺς X. || ᾧ ἂν nunc e Reiskii emendatione scripsi (Rauchenstein. in annal. Lips. l. d. p. 146.): ὡς ἂν libri (Bk. Turr.): οἷς ἂν Markl. (ego in ed. I.) || § 2. εἰ ἐν Reisk. Libri ἐν om. || διδόντες Tayl. Libri διαδόντες. || τῶν μὲν μὴ [καταψηφίζεσθαι, τῶν δὲ] καταψηφίζεσθαι Turr.: τὸν μὲν μὴ καταψηφίζεσθαι X: μὴ καταψηφίζεσθαι C (Bk.). Marklandus voluerat τῶν μὲν καταψηφίζεσθαι, τῶν δὲ μή. || § 3. γένοιτο, εἰ] γένοιτο, ἢ εἰ Meier. in Comment. V. 3. de orat. Andoc. c. Alcib. p. 15. n. 147., quod etsi Graecis valde usitatum (v. ad or. 11. § 10.), necessarium tamen non est. || τολμήσει ὁ Markl. Libri τολμήσειε. || ἐν ταῖς Reisk. Libri ἐμβάς. || § 4. ὅ τι X^K, ut passim. || διοίσει Bekkerus: δεήσει libri. || τούτων C: τούτου ὢν X. || § 5. ἀφαιρῶν C: φένων X. || § 6. ἕως ἐδοκιμάσθησαν Dobr. — Libri ἕως ἂν ἐδοκιμάσθησαν (Bk. Turr.). || § 7. ἐπὶ τούτων (sic corr.) X^K. || § 8. δικαίως χαρίζοισθε] δικαίως ὀργίζοισθε Foertsch. comment. p. 12 sq.: ἀδίκως χαρίζοισθε Markl.: εἰ καὶ μὴ δικαίως, χαρίζοισθε Reisk. || § 9. μεγάλης ζημίας εἶναι X^K. || § 10. τὴν αὐτοῦ X^K. || ὅς ἂν] οἷς ἂν X. || § 11. ἐλάττονος Markl. — Libri ἐλαττόνων. || ὁπλίτας] πολίτας, in mg. vero ὁπλίτας, eadem, ut videtur, manu X^K. || ἐξουσίαν αὐτῷ X^K.

Or. 16. § 3. φαίνωμαι καὶ nunc e Reiskii coni. cum Rauch. dedi: libri καὶ om. || οὔτ' ἐπεδήμουν libri (Bk.): οὐδ' ἐπεδήμουν Turr. Sed cfr. G. Hermann. ad Elmsleii Medeam v. 4. et 1321. et ad Aiac. 1199. || § 4. μεθισταμένῃ τῇ πολιτείᾳ X et C. || § 5. σχόντες nunc e Sauppii novissima emendatione cum Rauch. edidi: ἔχοντες libri. || § 6. ἀναπράξητε nunc ex Harpocr. v. κατάστασις (p. 107.) scripsi: ἀναπράττηται X^K: ἀναπράττητε cett. (vulgo): ἀναπράξαιτε nunc Saupp. (Rauch.) De coniunctivo v. Bremii excurs. ad Lys. I. p. 436. || § 7. ἀποδείξειαν Cobet. Libri ἀποδείξαιεν (vulgo). || γνῶναι ὅτι nunc cum Kaysero correxi: libri γνῶναι διότι (vulgo), quae non minus διττογραφία est, quam in Isaei or. 3. § 50.*) || § 8. ὥστε μηδὲν

---

*) Apud Isocratem autem διότι saepius pro ὅτι usurpatum est hiatus evitandi caussa (v. Benseler. ad Areopag. p. 409. et praef. ad Isocr. I. p. V.), nec in Demosthene Dinarchoque istum usum spreverim. V. Maetzner. ad Dinarch. p. 91.

δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε] ὥστ' εἰ μηδὲν διαβάλλομαι ἡγεῖσθε X[K]. Correxit primus, ni fallor, Taylorus. || Pro titulo lacunam habet X[K] et μ^{ρι}_{α} (sic) in mg. || § 10. μὴ δὲ πώποτέ μοι X[K]. || § 11. διῴκηκα Saupp. — Libri διῴκησα (Bk. Turr.). || § 13. ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας] ἀσφάλειαν εἶναι δὴ νομ. vulgo ante Reiskium: ἀσφάλειαν εἶναι καὶ ἄδειαν νομίζ. vel voce ἀσφάλειαν sublata εἶναι ἄδειαν νομίζ. Sauppius apud Rauch.: ἀσφάλειαν εἶναι Kayserus in annal. Heidelb. l. d. p. 231. Equidem nunc puto scripsisse Lysiam ἀσφάλειαν εἶναι δεινὸν νομίζοντας. || ἔφην] ἔτι X. || extr. Pro titulo lacunam habet X[K] et μαρτ^{α} in mg. || § 14. ἀνάβητε, μάρτυρες Steph. (Turr.) Libri μάρτυρες om. (om. Bk.) || extr. Pro titulo X[K] μ^{ρ} habet in mg. ut etiam § 17. extr. || § 15. ἐνθανόντων] Markl. vel ἔνθα θανόντων, quod vereor ut Lysianum sit, vel ἐνταῦθα θανόντων, quod malim. Certe ἐναποθανόντων usitatius erat. || στειριέως τοῖς πα σιν ἀνοίς (sic) X[K]. || § 16. ψηφισαμένων — φοβουμένων] ψηφισαμένων — φοβουμένων δὲ Rauch.: ψηφισαμένων δὲ — φοβουμένων Kayser. in annal. Heidelb. l. d. p. 231. || ἀποχωρίσαι] ἀποκληρῶσαι Markl. et Kayserus l. d. Sed mente intelligendum ἀπὸ τοῦ λοιποῦ στρατοπέδου. || § 18. εἴ τις τολμᾷ] εἴ τις τομᾷ Hamakerus. Sed v. Vindicc. Lys. p. 86. || § 19. περιερχόμενοι nunc ego Emperio auctore, Kaysero suasore cum Rauch. reposui: ἀπερχόμενοι libri (Bk.): ἀμπεχόμενοι Dobr. (Turr. ego in I.) || § 20. τῶν τῆς πόλεως libri (i. e. „ὅτι οὐδέν ἐστι μέρος τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, ὃ οὐκ ἔπραξαν“ Reisk.): τὰ τῆς πόλεως cum Dobraeo Turr. et nuperrimi editores.

Or. 17. Inscr. Δημοσίων ἀδικημάτων nunc e X[K] dedi omissa praepos. Περὶ, quae vulgo additur. Περὶ δημοσίων χρημάτων Schott. (Bk. Turr.) Πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρημάτων Hoelsch. Inscriptio utique falsa est, sive ἀδικημάτων sive χρημάτων ponitur. || § 1. ἀναγκαῖον μοι X[K]. || § 2. τοσοῦτόν γε Steph. — Libri τοσοῦτόν τε. || δανεῖσαι, ὧν] δανεῖσαι, καὶ ὧν X. || ὡς δ' ἐχρήσατο X (nunc recepi cum West.): ἃ δ' ἐχρήσ. vulgo. || § 3. τἄλλα X[K]. || § 4. αὐτῶν τῶν ἀπογραφῶν Reisk.: αὐτῶν ἀπογράφω libri. || τέτταρες X (nunc): τέσσαρες C (vulgo). || ὅτι οὐκ ἂν παραλιπόντες — δημεύειν πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπέγραφον, [ἀπογράφοντες] καὶ ἃ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. Sic ego locum emendavi, addens ἀπογράφοντες de mea coniectura et cum Reiskio καὶ ἃ ἐγὼ pro καὶ λέγω scribens, quod habet X[K] (non λόγῳ), qui idem τὴν articulum post δημεύειν interponit aut ex διττογραφίᾳ τ' ἦν aut e syllaba proxime antecedentis verbi δημεύειν natum. ἂν autem participio adiectum recte tuetur Sauppius in epist. crit. p. 15., bene de argumentatione Lysiae disserens. De toto loco v. Emendatt. Lys. fasc. p. 15 sqq.,

de τρεῖς γὰρ καὶ τέτταρες Wex. in prolegom. ad Taciti Agric. p. 29 sqq. Cod. C haec habet: ὡς οὐκ ἂν παρέλιπον, — δημεύειν οἱ πάντα τοῦ Ἐράτ. ἀπογράφοντες· ἐγὼ δὲ πολὺν ἤδη χρ. κέκτημαι (Bk.). || οὐδ' ἑτέρωθεν X^K. || § 5. ἀμφισβήτουν X^K. || χρέως Saupp. — Libri χρέους (Bk. Turr.). || Κικυνοῖ C (nunc cum West. coll. Ross. dem. Att. n. 6. Aristoph. nubb. 135. et 211., ubi cod. Ravennas eandem formam habet): κινδυνοι X: Κικιννοῖ Steph. (vulgo). Sic etiam § 8. || διεγράψαντο Meier. de lite Att. p. 27. n. et Dobr. — Libri διέγραψαν (Bk. Turr.). V. Emendatt. Lys. fasc. p. 17. || λαχόντος Bekkerus (Turr.): λαχόντες libri. || § 6. τὰ Ἐρασιφῶντος] τὰ Ἐράτωνος Meier. de bonis damnat. p. 192. Cfr. Emperii observatt. p. 37 sq. || ἔδοξεν X^K: ἔδοξε vulgo. || τὰ δύο X itemque extrema § (nunc recepi, v. Emendatt. Lys. fasc. p. 20. nota): τὼ δύο C (Bk. Turr. ego in I.). || § 7. τετίμηνται intell. cum Reisk. et Dobr. οἱ σύνδικοι. Scaliger et Cobetus voluerunt τετίμηται. || ἀποκηρυχθέντων C: ἐπικηρυχθέντων X. || τοῦ Κικ. Bekk. (Turr.): libri τὸ Κικ. || τρία ἔτη Reiskius e Vindobonensi, in X^K non omissum est sed plane detritum. Sic in eiusdem sequenti versu δίκαι vix potest legi, atque etiam § 9. καὶ ante αὗται αἱ ἀπογραφαὶ obscurum. || ναυτοδίκας] αὐτοδίκας X. || § 9. πλεόνων X^K. || ἢ τῷ] ἢ in X suprascr. eadem m. rubro atramento. || Pro titulo lacuna est in X^K, nihil tamen in mg. notatum. || § 10. Ὅτι μὲν] οὖν, quod e solo Vindob. vulgo addebatur, non additur in X, nunc omisi. || ἀφεὶς Turr. coll. § 6. Libri ἀφιεὶς (Bk. Turr.). || ἐναντίον ὑμῶν] Dubium, non est quin plura interciderint.

Or. 18. Inscr. ΤΩΝ ΤΟΥ Bekk. in ed. Oxoniensi (Turr.), in Berolinensi ΤΟΥ, ut est etiam in X^K. Deinde ΕΠΙΛΟΓΟΣ nunc seclusi. V. Hamaker. quaestt. p. 65 sqq. m. Vindicc. Lys. p. 86 sqq. || § 1. οἷοί Bekk. (Turr.): οἵ libri. || πολῖται X^K. || § 2. καὶ [μεγάλων] ἀγαθῶν] καὶ e Galeno XVIII. 2. p. 657. ed. Kühn. ediderunt Turr. pro ἰδίᾳ, quod est in libris: ego aliquando in observatt. in orat. Att. p. 40. conieceram ἤδη. Deinde μεγάλων oppositionis caussa addendum esse vidit Baiterus. || § 3. τὴν αὐτοῦ Saupp.: αὑτοῦ libri (Bk.). || ἐπεδείξατο, quod ipsum voluit et X^K, qui ἐπέδειξα, et Vindob., qui ἐπεδείξα, scripsi e Reiskii coni. in var. lect. p. 698.: ἐπέδειξε cett., ut or. 1. § 58. (Bk. Turr.) || § 4. ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Reisk. Libri art. om. || ἐπιβουλευόντων X^K in mg. a manu rec., in ipsa oratione βουλευόντων, ut est etiam in C. || § 5. ληφθεὶς] κληθεὶς vel παρακληθεὶς Kayserus, quarum emendationum si alterutra admittatur, certe ἀλλ' vel καὶ interponendum erit post πείθεσθαι, ut verba καὶ ἐν τοιούτῳ καιρῷ κληθεὶς cohaereant cum eo quod infra sequitur εἵλετο. Nam quod a XXXviris ad dominationis societatem invitatus est hoc afflicto tempore Eucrates, non fuit constantiae signum, sed potius id, quod repudiavit illum honorem. Quare aut

aliud quid in corrupto verbo latere, aut illud ab imperito interprete (pro αἱρεθεὶς) ascriptum esse existimaverim. || ἐπιδεῖν τείχη X^k. || καταδεδουλωμένον X. || § 6. ἐνομίζετο — αὐτῷ Baiterus: ἐνόμιζε — αὐτῶ X^k: ἐνόμιζε — αὐτῷ cett. (Bk.) || § 7. τῆς πόλεως Dobr. (Turr.): τῆς πολιτείας libri (Bk.). || λελειτουργηκόσι] κεχορηγηκόσι G. A. Hirschig. || λειτουργοῦσι] ὑπουργοῦσι Dobr. Emper. Hamak. (Cfr. m. Vindicc. Lys. praef. p. VIII.): πεποιηκόσι Kayserus (West.), ad sententiam recte. Mihi vero nunc καὶ τετριηραρχηκόσι κάλλιστα et tum ἀλλὰ προθύμως λελειτουργηκόσι scribendum videtur. || § 8. καίτοι — τῶν ὄντων deleri voluit Hamak., ut conflata e § 12. et 22. || ὡς κακοὶ ὄντες X^k. || § 9. extr. ἐχαρίζετο nunc ego de mea coniectura (Vindicc. Lys. p. 55.) addidi: ἔχαιρε solus C, cett. om. || αὐτῷ τῆς καθόδου Baiter., αὐτῷ τῆς κ. cett. omnes. || § 10. Ἀκαδήμειαν Cobetus. Libri ἀκαδημίαν (Bk. Turr.). Cfr. Steph. thes. s. v. Buttmanni gr. Gr. II. p. 283. Aristoph. nubb. 1005. ibique Hermann., Alexis apud Athen. VIII. p. 336. E., Steph. Byz. I. p. 56. ed. Mein., ubi codd. omnes illam formam nobis probatam obtinent, nisi quod optimus Rehdig. Ἀκαδημεία exhibet. In Hyperidis fragm. or. κατὰ Δημοσθένους nuper invento ed. Saupp. vol. II. p. 351. a. vs. 4. est Ἀκαδημίας. || § 11. ἐγεγένητο] Cum Tayl. malim ἐγένετο. || οἷς μάλ.] Cum Reiskio malim οὓς μάλ. || § 12. ἡμᾶς ὄντας X (nunc recepi cum West.): ὄντας ἡμᾶς C (vulgo). || τοιούτους] τηλικούτους Hamak. (Cfr. m. Vindicc. Lys. p. 92.) || § 13. Πολίοχος Tayl. et Bergkius in epistola Andocidi Schilleriano adiuncta p. 140. coll. Harpocr. v. Πολίοχος (Turr.): πολίχο X^k (quod Kaysero πολίαχος esse videtur, non πολίσχος, ut Bekk. annotavit): πολίαχος C: Πολιοῦχος Galenus: Πολίαρχος Stephan. (Bk.) || αὐτῶ X^k. || ἀπόδειξιν] ἐπίδειξιν Emperius. || extr. τὰ ἐναντία X (nunc recepi): τἀναντία C (vulgo). || § 14. ἐζημιώσατε nunc ego de mea coni. (Vindicc. Lys. p. 89.) reposui: ἐζημίωσε libri (vulgo). || παρανόμων φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός] παρανόμων διώκοντος καὶ φεύγοντος τ. αὐτοῦ ἀνδρ. Meier. de lite Att. p. 111. n. 27., Hamakerus ab interprete adiecta esse putat. || § 15. αὐτοῖς X^k. || τὰς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀκύρους add. C, om. X, item mox μὲν post τοῖς. || ὀργίζοισθε] ὀργίζεσθε Cobetus, ὀργιεῖσθε Reiskius. || § 16. φθονῆσαι] depravatum: θαυμάσαι Markl., ὀργισθῆναι Rauchenst. || [οἱ] τὰ τῆς πόλεως [πράττοντες] διάκειται nunc ego edidi de mea coni. iam in Vindicc. Lys. p. 93. proposita, in quam postea etiam Kays. incidit: οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες διάκεινται libri (vulgo). Hamakerus coniecit ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλτιστον ᾖ, τοῦτο ὑμεῖς ψηφίζεσθε, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, ταῦτα οἱ ῥήτορες λέγουσι. || § 17. τὰ αὐτῶν X^k. || δημεύεσθαι C: δεδημεῦσθαι X. || εἰκότως ἠμελεῖτε praeter C etiam X^k. || ὁμόνοιαν μὲν Bekk. in add., quod nunc placet. || § 18. ἐπὶ τιμωρίαν — πλουτῆσαι . . .]

Nunc puto verbum excidisse in fine, quale ἠβούλεσθε. In ed. I. verba ἐπὶ τιμωρίαν — τραπόμενοι Baitero auctore uncis inclusi ut conflata e § 19. Reiskius voluerat τραπομένοις, Rauchenstein. nuper deleto verbo τραπόμενοι scribendum coniecit ἐπὶ τιμωρίᾳ τῶν παρεληλυθότων. || § 19. συγγνώμη μὴ XC. || ταύτην Markl.: αὐτήν libri. || τῆς αὐτῶν X^K. || κακῶς] κακοὺς X^K, quod propter oppositum χρηστοὺς fortasse probandum. || § 20. ἑωρᾶτε X (Turr.): ἑωρᾶτο C (Bk.). || πείθησθε] πίθησθε Cobet. || § 21. ἐπεὶ καὶ (sic) X^K. || § 22. ἀθλιωτάτους Stephan.: libri ἀθλιοθεάτους. || [ἡμᾶς] ante παῖδας nunc ego de meo seclusi. || § 23. ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἧς] ὑπὲρ ἧς πολ. Taylor., ὑπὲρ ἧς Emper. || § 24. ἀναβιβάσομαι X (Turr.): ἀναβιβάσωμαι C (Bk.). || § 25. τὸ μέρος] τὸ om. X.

Or. 19. Inscr. ὑπὸ τῶν ἀριστοφάνους χρημάτων πρὸς το δημόσιον X^K. || § 1. ολλήν μοι X^K (omissa litt. initiali). || ἐγὼ μὲν] μὲν expungebat Emperius. || § 2. γιγνώσκουσιν X^K: γινώσκ. vulgo. || § 3. ἡμεῖς δὲ X^K: ἡμεῖς δ' vulgo. || § 4. ὥστε X^K: ὥσθ' vulgo. || ὑπὲρ πάντων τῶν πεπραγμένων] ὑπὸ πάντων ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων Saupp.: ὑπὸ πάντων τῶν παραγενομένων Stoll. in Philol. VI. p. 659. (West. Rauch.) post Dobraeum, qui ὑφ' ἁπάντων τῶν παραγεγενημένων. V. tamen Kayser. in annal. Heidelb. l. d. p. 232. || οἳ δ' αὖ X^K. || § 5. ὅτ' οὖν] ὅτι οὖν Cobet. Sed v. ad or. 12. § 36. || § 6. ἰδεῖν] δεινότατον X^K: correxit Markl. || ἀποδέχεσθαι Reisk. Libri ἀποδέχεσθε. || § 7. οὐδὲ γὰρ Dobr. et Emperius (Turr.): οὐ γὰρ libri (Bk.). || δεινὴ ἡ Reisk. Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || § 8. δοκοῦσι μοι X^K. || § 9. εἰς αὐτὸν X^K, ut statim § 10. || τετραπλάσια (i. e. δ' πλάσια) nunc e Spengelii emendatione scripsi coll. § 59. et 61.: διπλάσια libri (vulgo). || § 10. λάβωσιν C (Bk. Turr.): μὴ δῶσιν X: κληρονομήσωσιν Markl. coll. Aeschin. or. 1. § 30.: ὠφεληθῶσιν Kayserus. Mihi nunc gravior corruptela subesse videtur. Fortasse enim tale quid scripserat Lysias: κληρονομήσωσι κατὰ δόσιν vel κληρονομηθῇ κατὰ δόσιν (per testamentum, ut hoc opponatur hereditati ab intestato, τοῖς πατρῴοις). || § 11. ἀληθῆ ἐστι X^K. || ἀκροασαμένους ἡμῶν codex Stephani: ἀκροασαμένων ὑμῶν X^K, ἀκροασαμένων ἡμῶν (ut videtur) C. || νομίζητε Reisk. (Turr.): νομίζεται X^K (non νομίζετε): νομίσητε C (Bk.). || § 12. τὴν ἀδελφὴν] Malebam cum Tayloro τὴν ἐμὴν ἀδελφήν. || § 13. τῇ τε πόλει ἔν γε Reisk.: τῇ πόλει ἔν τε libri. || ἀλλ' ὅτε Sluiterus: αλλο τε (sic) X^K: ἄλλως τε cett. || ἐκ τοῦ βίου πᾶν καὶ X^K. || § 14. ἐν ἡλικίᾳ Cobet.: ἐν τῇ ἡλικίᾳ libri. || § 15. οὐκ ἔδωκεν nunc scripsi e Bekkeri coni.: οὐ δέδωκεν libri (vulgo). || Φαίδρῳ ὄντι] ὄντι Φαίδρῳ Taylor., φαιδρωόντι X^K. || τὸ ἴσον X^K, ut semper. || § 16. ὥστε X^K: ὥστ' vulgo. || ἐγένετοὖν ἔλλησπ. X^K. || § 17. υἱεῖ Baiterus coll. § 12. 36. 40. 47. Libri υἱῷ (Bk. Turr.). ||

§ 18. *πολλοῖς δὴ* nunc ego de Sauppii (ap. Rauch.) coniectura scripsi: *πολλοῖς ἂν* libri (West.): *πολλοῖς ἄλλοις* cum Reiskio ego in ed. I. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 27 sq. || *ἦν*] „illi licebat per vitae condicionem vel conveniebat intra modestos privatarum rerum limites consistere." Bekk. conferri iubet Hemsterhuis. ad Luciani I. p. 430.: *ἐπιμελὲς ἦν* Kayserus: *ἤρκει* Jacobs. in additam. animadvers. in Athen. p. 270. Si quid mancum esse videatur, scripserim equidem *ἡδομένῳ ἦν* vel *ἱκανὸν ἦν*. || *ἀνήλωσε* X: *ἀνάλωσεν* C (Bk.), quam ipsam formam ubique reponendam esse iudicat Cobetus, at res contra se habet. Benseler. ad Isocr. Areopag. p. 135. || § 19. *ἐξ αὐτῶν ὧν*] *ἐξ ὧν* Cobetus. || *Διονυσίου* nunc e Sauppii (ap. Rauch., quem vide) coni. scripsi: *καὶ Λυσίου* libri: *καὶ Λυσίου Διονυσίῳ* Kayserus. || *τῶν παραγενομένων* nunc e X restitui („audivi a Piraeensium iis qui tunc aderant"): *τῶν* om. C (om. vulgo): *τότε παραγενομένων* coni. Westerm. || § 21. *τἄλλα* X[k]. || § 22. *εἰκὼν* X (Bk. Turr.): *λαβὼν* C. *πείθων* coni. Jacobsius, *ἔχων* Cobetus, *ἀπορῶν* Kayserus in annal. Heidelb. p. 232. Mihi vero nunc scribendum videtur *ἀπιών*, quod accommodatum est ad id quod sequitur *τῇ δὲ προτεραίᾳ ᾗ ἀνήγετο*. || *ᾗ ἀνήγετο* nunc scripsi: v. Buttm. ad Dem. Mid. p. 553, 11. (§ 119.): *ᾗ* X, quod Turr. tuentur compluribus locis: *ᾗ ἦ* C (ego in ed. I.). || § 23. *αὐτῷ ἠκουσῶν*] *αὐτῶν ἠκουσῶν* X: *αὐτῷ ἠκοῦσα* C. || *μηδὲν*] Nunc malim cum Markl. *μηδενός*. || *ἐκ Κύπρου*] cum *ἐπιστολῶν δ' αὐτῷ ἠκουσῶν* iungenda sunt, siquidem defendi possunt: *ἐν Κύπρῳ* Marklandus, pone *πατρὸς* collocanda censet Reisk., eiiciendа Rauchenst. || *ἀντί τι*] *ἀντὶ* X. || *οὐκ εἰ ἦν δυνατὸς*] *οὐκ εἰην* (sic, ut § 13.) *δυνατὸς* X[k]: *οὐκ εἰ δυνατὸς ἦν* C: *οὐχ ἃ δυνατὸς ἦν* Bekkerus. || *Εὔνομον.....*) Nunc significavi aliquid deesse. *Εὔνομον καὶ τοὺς ἄλλους μάρτυρας* add. Auger. et Saupp. *Εὔνομον. Μαρτυρία. Κάλει μοι καὶ τοὺς ἄλλους μάρτυρας.* Westerm. idque placet. || § 24. *ἔχρησαν*] *ἐχρήσαντο* X[k], unde coniicio scripsisse oratorem *ἔχρησαν τοῦτο*. || § 25. *ὃ δὲ μέγιστον*] *τὸ δὲ μέγ.* Cobet. At v. Bernhardy synt. Gr. p. 297 sq. Similibus locis idem flagitat Cobetus, hoc igitur loco monuisse satis erit. || *πυριλάμπους* X. || *αὐτῷ — [ὡς Ἀριστοφάνην] καὶ λαβεῖν — ἃς ἔχοι* Etiamnunc teneo hanc meam emendationem. De meo enim *ὡς Ἀριστοφάνην*, quippe quod videatur interpretamentum praegressi *αὐτῷ* (i. e. ad Aristophanem) seclusi, deinde interposui *καὶ* ante *λαβεῖν* denique *ἃς ἔχοι* ex Ald. dedi. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 4 sqq. [*αὐτῷ*] — *ὡς Ἀριστοφάνη καὶ λαβεῖν — ἃς ἔχοι* Bergkius. *χρυσῆν, ἣν ὑποθήσειν εὐθέως Ἀριστοφάνει λαβὼν ἐκκ. μνᾶ* Kayser.: *ὅτι ἔλαβε μὲν — χρυσῆν, δώσει δ' Ἀριστοφάνει λαβὼν ἐκκ. μνᾶς ἐπ' αὐτῇ ἵν' ἔχοι* Sauppius cum eoque nunc Rauch. Libri habent *αὐτῷ — ὡς Ἀριστοφάνην* (*Ἀριστοφάνη* C) *λαβεῖν — ἂν* (*ὡς ἃς* C) *ἔχοι* et sic Bekk. et Turr., nisi quod ille *ὡ*

ἔχοι, hi ἂς ἔχοι. Praeterea φιάλην χρυσῆν C: φιάλης μὲν χρυσῆς X. || τὰ τῆς τριηραρχίας ego de meo (Emendatt. Lys. fasc. p. 7.): τὰς τριηραρχί^σ (sic) X^κ. Quae eadem m. suprascripta sunt signa, iis Sauppius in editione Rauchensteinii indicari putat τὴν τριηραρχίαν, idque reposuit Rauchensteinius. Mihi secus videtur. τὰς τριηραρχίας vulgo. || λύσεσθαι Stephan. (Turr.): λύσασθαι libri (Bk.). || καὶ χρημάτων Stephan. (Turr.): libri καὶ om. (om. Bk.) || § 26. δεομένου δέ μου (sic, μου est in initio alterius versus) X^κ. || τὸ χρυσίον Saupp. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || ὤμνυε] ὤμνυ Cobet. Sed v. Krügeri gr. Gr. I. § 36. n. 2. (Thucyd. V. 19. et 24. Lys. or. 6. § 51.) || Post ἐπειδὴ C lacunam habet litterarum duodecim, nulla est in X. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 6. || ἥδιστ' ἂν Markland. (Turr.) Libri ἂν om. (om. Bk.) V. Emendatt. Lys. fasc. l. d. || § 28. Titulus ex C accessit, om. in X. || ὅτι πρὶν Sluiter. et Dobr. (Turr.): ὅτι πρὶν νικοφήμῳ ἢ καὶ ἀριστοφάνει πρὶν libri: ὅτι Ἀριστοφάνει, πρὶν Reisk. (Bk.) || ἡμᾶς, οὐκ nunc ego de meo reposui pro γε μὴν οὐκ, quod est in X^κ, vel οὐδὲν, quod habet C (Bk.), vel γῇ μὲν οὐκ, quod ceteri (Turr. et ego in ed. I.). Bekkerus post νικῆσαι desideravit Κόνωνα, unde Sauppius apud Rauch. coni. Κόνωνα, οὐκ. || ἀλλ' εἰ χωρίδιον (sic) X^κ. || δ' ἢ Reisk.: δὲ libri. || § 29. ἢ ἐ ἔτεσιν X^κ. || οὐσίας] αἰτίας X. || δὶς χορηγῆσαι Reisk.: διαχορηγῆσαι libri. || οἴεσθαι] οἴεσθε in ed. I. scripsi cum Reiskio, signo interrogationis post καταλελοιπέναι posito. Sed v. Emendatt. Lys. fasc. p. 21. χρῆναι expungi volebat Emperius. || § 30. ἄξια λόγου revocavi e C: ἀξιολόγου enim habet X^κ, quem cod. ἄξιον λόγου habere auctor erat Bekkerus. || ἔχοιεν ἂν C: ἔχοι ἂν X. || τοιαῦτα ἃ Tayl. — Libri ἃ om. || § 31. τὰ χρήματα Saupp. Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || φύλακα revocavi e X^κ et C: φύλακας in ed. I. dederam nota Bekkeri in errorem inductus. || κατεστήσαμεν ἐν Emperius. Libri ἐν om. (om. Bk. Turr.) || [ἐμῇ] seclusi (om. Turr. post Tayl. et Emperium). || πλεῖον ἢ Saupp. in epist. crit. p. 39. Libri πλείω ἢ (Bk.). || § 32. ἐνοφείλεσθαι Bekk. coni., recte opinor. || ἂς ᾤχετο etiam X^κ, ἃ ᾤχ. in Bekkeriana Berol. per errorem operarum. || § 34. ἠξιοῦτε ἂν C (nunc recepi): ἠξίουν X: ἂν omisi in ed. I. cum Turr. || τοὺς ἀναγκαίους τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας nunc ego de mea coni. reposui coll. § 38.: nam X^κ habet τοὺς ἐκείνου (sic cum lacuna) καὶ τοὺς προσήκοντας. In ed. I. cum Sauppio edidi καὶ τοὺς προσήκοντας τοὺς ἐκείνου. || ἀπολέσαι Bergkius. Libri ἀπολέσθαι. || πολοστὸν X^κ, sed mox πολλοστὸν, ut § 39. 42. || § 35. τούτων nunc ego correxi: τοῦτον X, τοῦτο^αι C (vulgo): τούτοιν Reiskius. || οἴονται] οιοντε X. || ὁμολογήσειαν ἂν Emperius (Turr.). Libri ἂν om. (om. Bk.) ||

πλείονα] Saupp. mavult πλεῖον. || § 36. ταὐτὰ γνῶναι] ταῦτα γνῶναι X^κ: ταὐτὰ γνῶναι καὶ Cobet. Sed v. Markl. ad h. l. || παρ' αὐτοῖς X^κ. || σᾶ Cobetus (nunc recepi): ἴσα libri. V. Rauch. || § 37. αὐτῷ X^κ. || § 38. δημεύσαιτε Reisk. (Bk. Turr.) Libri δημεύσετε. Kayserus coni. ἐδημεύσατε et tum ἐλάβετε. V. § 61. || τὰ Τιμοθέου C: τὰ τοῦ Τιμ. X, quod nescio cur non recepi. || ἐλάττονα δ' nunc ego de meo. ἐλάττω ἐὰν X (Turr.): ἔλαττω δὲ C: ἔλαττω ἂν cum Sauppio Rauch.: ἐλάττω τε δὴ Kayserus in annal. Heidelb. l. d. p. 233. || λάβοιτ' ἢ ἐκ Palmer.: λάβοι τὴν ἐκ X: λάβοιτε ὡς καὶ ἐκ C. || τοῦτο ἕνεκα X. || ἂν ἀξιοῖτε nunc ego scripsi: ἠξιοῦτε ἂν Markl. et Kays.: ἠξιοῦτε X (Turr. et ego in ed. I.): ἀξιοῖτε ἂν C (Bk.). || § 39. εἰκός] intell. ἐστι. Kayserus vero in annal. Heidelb. p. 233. coni. εἰκότως vel δικαίως coll. § 44. || § 40. κεφάλαιον τί γίγνεται X^κ. || § 41. αὐτὸς γὰρ] αὐτο σ (sic) γὰρ X^κ. || νόσῳ] νήσῳ Tayl. et Emper. || διέθετο Tayl. et Emper. (Turr.) Libri ᾔσθετο (Bk.). || τούτων μάρτυρας] τοῦτον μάρτυρα XC. || Pro titulo lacuna relinquitur in X^κ, sed titulus ipse in mg. desideratur. || § 42. ὠήθησαν εἶναι X^κ. || καὶ οἰκίαν Marklandus (Boeckh. oecon. civil. Athen. I. p. 89. ed. alt.). Libri καὶ οὐσίαν. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 26. nota, ubi contuli § 29. || κατεχορήγησε δὲ Reisk.: καὶ ἐχορήγησε δὲ X: καὶ ἐχορήγησε C. || ὑπὲρ αὐτοῦ X^κ. || § 43. ναῦς] μνᾶς X. || § 44. ὥστε X^κ: ὥστ' vulgo. || αἰτιάσαισθε Dobraeus, qui idem etiam αἰτιῷσθε coniecit Kaysero probante. Libri αἰτιᾶσθε, quod servans Rauch. cum Turr. omisit ἂν particulam. || ἐπεὶ Reisk. (Turr.): ἐπὶ X: εἰ C (Bk.). || δοκούντων εἶναι Reisk.: δοκούντων εἰ libri. || § 45. ἔμπροσθεν X (nunc recepi cum West.): πρόσθεν C (vulgo), cfr. § 53. || καὶ ζῶντες] οἱ ζῶντες Tayl. || ἐφάνη] ἐφάνησαν X. || § 46. πλεῖον praeter C etiam X^κ (qui εἶναι, πλεῖον): πλέον vulgo. || ἐνειμάσθην δὲ τὼ υἱέε C: ἐνειμάσθη δὲ τῷ υἱεῖ X. || ἑκάτερος Dobr. Libri ἑκατέρω (vulgo). || Θάλλου Turr. (sic Boeckh. quoque scribit in inscr. navali X. d. vs. 89. p. 384.): Θαλλοῦ cett. || ἔφη] ἐφάνη Bakius coni. in schol. hypomn. II. p. 242. Sed v. Boeckh. oecon. civil. Ath. I. p. 629. ed. alt. || § 47. ταλάντων] τάλαντα Reisk. Turr. conferunt Faesium in miscell. crit. Seebod. II. p. 703. || [ἦν] post ἔνδον nunc ego de meo seclusi: ἔνδον εἶναι Markl. probantibus Kaysero et Rauch. || Νικήρατος δὲ X^κ: Νικήρατος δ' vulgo. || καταλείπειν Kayserus (nunc recepi cum Rauch.): καταλιπεῖν libri. || § 48. ὅτε libri (Turr.): ὅς, ὅτε Reisk. (Bk.) || πλεῖστα Reisk.: ὅς πλεῖστα, unde Foertsch. observatt. p. 46. coni. ὡς πλ. || ὥς φησι] ὥς φασι Tayl. || τότε, τούτου τὸ νῦν nunc ego de mea coni. distinxi et correxi (τότε, tunc quum id fiebat, interpretante Reiskio, oppositum est voci νῦν): τότε τούτου τοίνυν X: τὸ τούτου τοίνυν C (Bk.): τὸ δὲ τούτου τοίνυν coniecit Saupp. Quod nisi cui τότε placeat, scribat per me licet ποτέ. || τίμημα X^κ: τίμημ' vulgo. ||

παρ' οἷς κατέλιπεν] οἷσπερ ἂν κατέλιπεν Emperius. παρ' οἷς κατέθετ' ἂν nuper coni. Kayser. in annal. Heid. p. 226. || § 49. φαινόμεθα δὴ] δὴ om. X. || ἐψευσμένοι] ἐψηφισμενοι XC. || τεθνεώτων Markl.: τεθνεῶτος libri. || ἐξενεχθεῖεν ἂν X[K]. || § 50. ἢ ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παρὰ τῶν ν. κ. ἐμπ. λαβεῖν] ἢ et λαβεῖν, in X omissa, addita sunt in C. Nunc igitur puto scripsisse Lysiam ἢ ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παραλαβεῖν (vel simpliciter λαβεῖν) παρὰ τῶν ν. κ. ἐμπ. || ἀπογράφοντος Reisk. (Turr.): ἀπογραφέντος libri (Bk.). || § 51. ἁπάντων] ἀπόντων X. || εἶτα ἔπαθε C: εἶτα εἰ ἔπαθε X. || πρὶν Steph.: πλὴν libri. || εἶτα οἱ προσήκοντες] εἶτ' οὐχ οἱ προσήκ. vel ἆρ' οὐχ οἱ προσήκ. G. A. Hirschig. Si quid mutandum sit, vocabulo εἶτα, quod forsitan e superiore εἶτα huc irrepserit, expuncto simpliciter scribi possit οὐχ vel οὐχὶ οἱ προσήκοντες. || εἰδότας] εἰδότες X. || καὶ δὴ ego correxi in observatt. in oratt. Att. p. 40. (Turr.) Libri καὶ ἰδίᾳ (Bk.). || γέ τινας Markl. (Turr.): τέ τινας X: τινὰς C (Bk.). || ἀπολέσθαι οἱ ῥᾳδίως τολμῶντες Kayserus coll. § 49.: ῥᾳδίως ἀπολέσθαι οἱ τολμῶντες libri (vulgo). || § 52. ὁ τάλαντα ὅ δ' X[K]. || § 53. μεταγιγνώσκειν X[K]: μεταγινώσκειν vulgo. || § 54. μᾶλλον ἢ] ἢ μᾶλλον XC. || ἀπολέσαι Reisk. Libri ἀπολέσθαι, quod defensum ivit Foertsch. observatt. p. 47 sq. || § 55. ὑμῖν περὶ δ' (sic spatio relicto) X[K], unde coniicias scriptum exstitisse ὑμῖν ἱκανῶς, περὶ δ'. || ὑμῖν εἰπεῖν X (nunc recepi cum West.): ὑμῖν om. C (om. vulgo). || οὐδὲ τῷ πατρὶ X[K]. || οὐδὲ πρὸς δικαστηρίῳ οὐδὲ πρὸς βουλευτηρίῳ X[K] (nisi quod ι subscriptis caret): οὔτε πρὸς δικαστ. οὔτε πρὸς βουλ. vulgo. || § 56. ἔχειν τί X[K]. || § 57. οἱ προαναλίσκοντες] οἳ προαναλίσκουσι Rauch. Sed v. Saupp. ap. Rauch. || μόνον X (nunc recepi): μόνου vulgo. || οὐ δὲ πώποτε X[K]. || καὶ καθ' ἑκάστην X (nunc rec.): καθ' ἑκάστην C (vulgo). || Titulus λειτουργίαι deest in X. || § 58. καὶ τοῖς χρήμασι] αὐτοῖς χρήμασι X[K]. || δοκοῦντά Markl. (Turr.) Libri δοκοῦντάς (Bk.). || δαπάνην] δίκην Reisk. Sed v. Rauch. ad h. l. (ἐξ ἀρχῆς = a principio, von Hause aus). || § 59. εἴσεσθαι] ἔσεσθαι X. || [μου] extr. seclusi Dobraeo auctore. || § 60. τὸν αὐτοῦ X[K]. || εἰς λάθη X[K]. || § 61. ὃν ὑμεῖς] ὃ νῦν εἰς X. || δημεύσαιθ' C: δημεύσηθ' X. || ὥστε οὐ X[K]; ὥστ' οὐ vulgo. || ὠφελήσεσθε C: ὠφεληθήσεσθε X (West.). || § 62. ὥσπερ ἐκεῖνον] ὥσπερ εἰ ἐκεῖνον X[K], fortasse ὥσπερ καὶ ἐκεῖνον. || τῷ γ' ἔργῳ Markl.: τῷ τ' ἔργῳ. || πάλαι ταῦτ' ἐστί....] πάλαι ὑμέτερα ταῦτ' ἐστι Reisk.: πάλαι τῆς πόλεως ταῦτ' ἐστί Dobraeus: τῆς πόλεως ταῦτ' ἐστί Saupp. Ego conieci in ed. I. πάλαι ταῦτ' ἐστι κοινά. || ὑμῖν δὲ libri (Turr.): ὑμῖν τε Steph. (Bk.) || § 63. ἀθλητάς, οἷς nunc de Reiskii coniect. reposui: οἷς om. X: ἀθλητάς, καὶ C (Bk. Turr. ego in I.): ἀθληταῖς Tayl. (West.): ἀθλητής Markl.

Or. 20. In titulo cum X^K omisi *δήμου καταλύσεως ἀπολογία*, quae vulgo adduntur. || § 1. *ἦσαν αὐτῶν*] „erant in eorum numero“. *ἦσαν* tamen delebat Emperius. || *οὗτος τυγχάνει*] In Lysiae oratione scriberem *οὑτοσὶ τυγχ.* || § 2. *κατηγοροῦσι δὲ αὐτοῦ*] *αὐτοι* in X^K suprascr. eadem m. || *ἄριστα διαγνοῖεν ἂν* C (vulgo): *ἄριστα διαγνοῖεν* X: *ἂν* pone *ἄριστα* ponendum censuit Cobetus, cui fortasse obtemperandum est. || *ὁποῖοι τινὲς εἰσιν* X^K. || § 3. *τί διαπράττεσθαι* X^K. || *παρ' ὑμῖν;* X^K. || *ἢ — ἱκανός* nunc cum C et Reiskio scripsi, femininum enim *ἱκανὸς* exemplo caret: *ἢ — ἱκανός* X: *ἢ — ἱκανή* Markl. || § 4. *ἁμαρτήματ' αὐτοῦ* X^K. || *ὥστε αὐτοῦ**) X^K. || *ἢ αὐτοῦ ἕνεκα* nunc e Rauchenst. coni. dedi: *ἢ* om. libri. || *οἳ δ' ἐν βοιωτοῖς* X^K. || *ἐπιθυμῆσαι διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα* nunc e X^K recepi: *ἐπιθυμῆσαι* (ceteris omissis) C (vulgo). Bekkerus in X legi ait *ἐπιθυμῆσαι μηδὲ διὰ τ. πρ. ἁμ.*, sed *μηδὲ* Reiskius demum adiecit in ed. sua. || § 5. *οἷος τὲ ἐστιν* X^K. || *ἀδικεῖν ἐν*] *ἀδικεῖν μὲν* habet X^K (non *ἐν*): *ἀδικεῖν* C. Correxit Reiskius. || § 6. *προέδωκε*] *προὔδωκε* mavult Saupp. || *οἳ δ' οὐχ ὑπέμ.* (sic) X^K. || § 8. *οὐκ ἀπηχθάνοντο*] *οὐκ* om. X. An forte fuit *μὴ ἀπηχθάνοντο*? || *οἱ δὲ ἀπέθνησκον* X^K: *οἱ δ' ἀπέθν.* vulgo. || *φόβος τῶν πεπονθότων*] *φόνος τῶν πεπονθ.* Reiskius. *φόβος ὁ τῶν κατηγόρων* Kayserus, cfr. § 18. et 21. Totum locum sic refingi voluit Markl. *τὸ δέος τὸ τῶν κατηγόρων καὶ ὁ φόβος τῶν πεπονθότων*. || § 9. *μὴ δὲ* X^K. || § 10. *τὸ ὑμέτερον — πείσεται* in X^K recentiore manu scripta sunt, quum antiqua evanuisset. || *ἡμέραις;* cum signo interrogationis cum X^K scripsi: *ἡμέραις·* vulgo. Item mox *οὗτοι πονηροί;* (interr.), quum vulgo esset *οὗτοι πονηροί*. || Eadem illa rec. manus in mg. ascripsit *λογιστήριον* tanquam indicem. || § 11. *ἔν γε ταῖς* C: *ἔν τε ταῖς* habet etiam X^K (non *ἐν ταῖς*). || *κατηγόρησ(αν ψευδῆ τοῦ πατρὸ).* quae inclusi eadem illa manus rec. restauravit. || *Φρύνιχον αὐτοῦ*] Nunc malim *Φρυνίχου αὐτὸν*. || *ἔφησαν* X^K, non *ἔφασαν*, ut Bekk. refert et ut vulgo editur. || *ἂν τῷ ἄστει* X^K. || § 12. *τῷ τρόπω τῷ* C: *τῷ τρόπῳ τῷ* X. || *καὶ μὴ* X (nunc recepi): *μὴ καὶ* C (vulgo). || *ὑμῶν ἐστι* X^K. || § 13. *καταλογεὺς* repetit in mg. X^K manus recentior. || *ἐνναχισχιλίους* praeter C habet etiam X^K, non *ἐναχισχ.* || *δημοτῶν*] *πολιτῶν* Emperius. || *γράφοι* ego correxi in observatt. in orat. Att. p. 57. (Turr.): libri *γράφῃ* (Bk.). || *οὐχοἳ* (sic) X^K, ita § 19. et alibi. || *πλείους* Dobr. (Turr.): libri *πλείστους* (Bk.): *ἐξ ἐλαττόνων πλείους* Kayserus, recte opinor. ||

---

*) Hinc non iam annotabitur haec codicis Xk scriptura, quae legitur praeterea in or. 21. § 22. or. 22. § 10. or. 23. § 10. 13. or. 25. § 13. or. 26. § 14. or. 27. § 7. or. 28. § 4 (bis). 6. 9. 12. or. 29. § 3. 4. 8. 12 (*τὰ αὐτῶν*). or. 30. § 5. 7. 26. 27. or. 31. § 33.

§ 14. τῶν δ' εἰπόντων X^K: τῶν δὲ εἰπ. vulgo. || § 15. ἠδικηκότες delebat G. A. Hirschig. Sed v. nostrae observatt. in or. Att. p. 41. || οὐδ' ἔδοξαν Dobr. et ego l. d.: libri οὐδὲν ἔδοξαν (Bk. Turr.). || § 16. ὑμεῖς αὐτοὶ — παρέδοτε] ὑμᾶς αὐτοὺς — παρέδοτε Emperius. Dobraeus pone τοῖς πεντακισχιλίοις omissum putavit τὰ πράγματα, quod ego probans puncta apposui. || καὶ εἰ αὐτοὶ] καὶ ^q αὐτοὶ X^K (sic εἰ eadem m. suprascr.): καὶ οἷς αὐτοὶ Markl. (Bk.) || χρῆν Markl. Libri χρὴ. || οὗτος δ' ἐν πολλοῖς δηλοῖ — ἐβούλετο] Kayserus tale quid scriptum fuisse suspicatur οὗτος δ' ἐν πολλοῖς δῆλος ὑμῖν εὔνοων, ὃς καί, εἴ πέρ τι νεωτ. ἐβούλετο. || § 17. ὅ τί πως nunc ego de meo emendavi: τις ὅπως X^K (non τίς ὅπως): ὅπως τι C (vulgo). || § 18. ὤφλε C: ὤφειλε X. || ἔρημον Reiskius (Turr.): ἐρήμ^ν (sic) X^K: ἐρήμην cett. (Bk.) || εἶχε μαρτυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν] εἶχε μαρτυρίαν, ἐμαρτύρει Franzius: εἶχεν, ἐμαρτύρει Baiterus: εἶχεν, ἠνείχετο μαρτυρεῖν Saupp. et Funkhaenel. Ego in observatt. in orat. Att. p. 50 sq. conieci εἶχε μαρτυρεῖν, ἐμαρτύρει. || δεδοικότες] μηδὲν δεδοικότες Reiskius. || § 19. ἢ praeter C etiam X^K: ἡ Bekk. || γ' ἂν] ἄγαν X. || ἀφεῖτε Dobr. (Turr.) Libri ἀφῆτε (Bk.). || ξένος τὶς X^K. || ἡμᾶς αὐτοὺς] Neque αὐτοὺς quicquam valet h. l. et oppositio requiritur voc. ξένος. Quare nunc scribendum suspicor ἡμᾶς ἀστοὺς ὄντας vel πολίτας ὄντας. || ὑμῖν] ἐν ὑμῖν („vestro decreto") Reisk. || γενέσθαι; cum signo interrog. X^K: γενέσθαι. vulgo. || § 20. ἀπόντες Markl. Libri ἅπαντες. || αἴτιοι εἰσίν X^K. || § 21. τὸ, τε_ (sic) ὑμέτερον X^K. || § 23. ὅσων οὐδεμιᾶς στρατείας] ὅσων οὐ δὲ μιᾶς στρατιᾶς X^K: ὅτι οὐδεμιᾶς στρατιᾶς C: ὅσων ἐστρατεύσασθε οὐδεμιᾶς στρατείας Reisk. Aut ita explicanda erit scriptura vulgata, aut fortasse scribendum ὅσον οὐ (tantum non) οὐδεμιᾶς στρατείας. || ἐξείη Dobr. (Turr.): ἐξῇ libri (Bk.). || εἰσφέρῃ praeter C etiam X^K. || τὲ τὰς X^K. || § 24. οὐκ ἦν...] Post haec aliquid deesse mihi videtur. Kayserus ἄχρηστος supplet, Rauchenstein. conieci ὑμῖν δ' οὐκ ἦν, πρὶν ἐμὲ καταλεγῆναι εἰς τοὺς ἱππέας, εἰδέναι, οἷος ἦν κ. τ. λ. coll. § 25. || τοὺς ἱππέας X (Turr.): καταλεγμένον εἰς τοὺς ἱππέας C (Bk.): omnino abesse malunt Turr. || σῶν C: σῶον X. || ἀνεσώθη X^K. || ἐληιζόμην Tayl. (Bk. Turr.): ἠλπιζόμην X: ὁπλιζόμην C: ἐλῃζόμην Cobetus. At tum corrigendi erunt Andoc. or. 1. § 101. Thucyd. I. 5. Xen. Anab. V. 1. 9. alii. || § 25. ἠνάγκαζον ἱππεύειν] haec ut sana habeam ne nunc quidem a me impetrare possum (v. Observatt. in orat. Att. p. 52.), conferens Thucyd. VI. 94. et 98. Fortasse ἠναγκάζοντο ἵππους παρέχειν vel πορίζειν. || ἱππεύειν, ἵππευον καὶ X, cuius scripturam nunc revocavi (v. Observatt. in orat. Att. p. 51.), putans primis huius § verbis corruptis illis ac mutilatis dixisse oratorem se initio, fortasse quod equi deerant, in hopli-

tarum numero necessario dimicasse. In ed. I. dedi ὁπλιτεύειν cum Foertschio, omittens insuper cum Bekk. et Turr. illa quae desunt in C ἵππευον καὶ. || ὁπλιτεύων. ὢν Stephan. (Turr.), cfr. § 28.: ὢν om. X: ὁπλιτεύων καὶ ὑπὲρ τούτων C (Bk.). || μ in mg. X[k], in ordine verborum nulla lacuna, quae tamen est § 26. et 28. extr. || § 27. ἀποδοῦναι ἐμοί nunc rescripsi e X: ἀποδοῦναί μοι C (vulgo). || ἀγαθὰ (i. e. τὰ ἐγγεγραμμένα) nunc recepi e X: ἀγαθὸς C (vulgo): ἀγαθοῦ Markl. || καὶ ἔτι, ὅτε] καὶ ὅτε ἔτι coni. Reisk. || καίτοι ταῦτα (i. e. τὸ ἥκειν: „atqui hoc et vobis et illis tunc utile et salutare fuisset") nunc e X[k] recepi: καίτοι ταὐτὰ vulgo. Reisk. in var. lect. p. 705. coniecerat καὶ τοιαῦτα ἅ. Mox ὑμῖν τε mallem. || § 28. καὶ τ ἀδελφ τὸν νεώτατον (sic) X[k]. || οἷ οὐ Tayl. Libri οἷ om. || § 29. αὐτοὶ οἵ — ἴσασιν, οἵτινες] Nunc malim αὐτοί τε οἵ — ἴσασιν, καὶ οἵτινες vel αὐτοί τε οἵ — ἴσασιν καὶ ὑμῶν οἵτινες. || ἤτε] εἴτε X[k]. || ἧττον' Reisk. post Steph.: ἧττον libri (etiam X[k]). || Titulum add. solus C. || § 30. εἰς ὑμᾶς, δικαίως τούτων nunc e X[k] scripsi et distinxi: εἰς ὑμᾶς οὐ δικαίως, τούτων C, ut videtur (vulgo). Antehac conieceram ὡς ὑμᾶς ἀδικῶν, τούτων. || εἰ — πάσχειν] vocula τι alicubi deest. || § 31. οὐ γὰρ Turr. Libri οὐ γὰρ ἂν (Bk.). || extr. ὅταν Dobr. (Turr.): ὅς ἂν libri. Possis etiam ὅσ' ἂν vel ὅσα ἄν. || § 32. λόγον τὸν Markl. (Turr.) Libri λεγόντων (Bekk. alteram Marklandi coniecturam λόγον τῶν expressit). || extr. ἡμῶν] ὑμῶν X. || § 33. ἡμῖν] ἣν μὲν Scaliger, quod nunc perplacet: ἣν ἡμῖν Reisk. || οὐκ ἔστι πόθεν nunc ego correxi post Cobetum (p. 100.), qui οὐκ ἔστιν ὁπόθεν. Libri οὐκ εἴη πόθεν, unde Markl. coni. οὐκ ἂν εἴη πόθεν (West.). || ἐκτίσωμεν nunc cum Cobeto edidi. Libri ἐκτίσομεν. || extr. ἀξιούμεθα nunc ego de meo scripsi (coll. § 24. 33.): ἄξιοί ἐσμεν Cobetus. Libri ἀξιοῦμεν. || § 34. δι' αὐτὸν G. A. Hirschig. (nunc cum West. recepi): καὶ αὐτὸν libri. || δικαιότεροι ἐστὲ X[k]. || § 35. ἐξαιτοῦνται σφᾶς nunc ego de meo correxi. Libri ἐξαιτοῦνται ὑμᾶς. || ἀλλὰ ἐλεήσατε X[k]: ἀλλ' ἐλεήσατε vulgo. || § 36. ὅστις δ' Steph. — Libri δ' om. || ἐλεήσαντες ἀποψηφίσασθε Scaliger: ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι X: καὶ ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι C. || μηδὲ — τὸ σωθῆναι Dobr. (Turr.) Libri μηδὲν — τοῦ σωθῆναι (Bk.).

Or. 21. „Priorem orationis partem deesse primus notavit Vanderheidius." Turr. || § 1. περὶ ὅτου τινὸς X[k]. || § 4. Κηφισοδώρῳ Clinton in fast. Hellen. ad a. 402, 4. et Bergk. in calce Andocidis Schilleriani p. 138. (Turr.) Libri Κηφισοδότῳ (Bk.). || § 6. ἄριστά μοι πλεῖ praeter C etiam X[k]. || § 7. στρατηγὸς ὢν] ὢν add. solus C. || § 8. φρεάριος praeter C etiam X[k]. || Μυτιλήνῃ nunc ego correxi. Libri Μιτυλήνῃ. V. Steph. Byz. s. v. I. p. 465. Mein. cfr. p. 119, 3. Item apud Dem. or. 13. § 8. et or. 15. § 19. cod. Σ eandem formam habet. V. Wesse-

ling. ad Herod. I. 160. Duker. ad Thucyd. III. 25. Schoemann. ad Isaeum p. 408. Bähr. ad Herod. I. 27. || § 9. ἐπειδὴ καὶ τοῖς Markl.: ἐπειδὴ δὲ τοῖς X: ἐπειδὴ τοῖς C. || ἐκόμισα] ἐκομισάμην Rauchenst., haud temere. || § 10. εἶχον] εἶλον Xᴷ. || Ναυσίμαχον Schott. et Bergk. l. d. p. 140. (Turr.) Libri Λυσίμαχον (Bk.). || § 10. Titulus μ ρη in mg. Xᴷ, lac. in ordine verborum. || § 13. προσιόντα Reisk. Libri προσσόντα. || ἁρπάζεται; Xᴷ. || θελόντων X (nunc recepi, cfr. or. 1. § 6. or. 19. § 15. Lobeck. ad Phryn. p. 7. ad Aiac. p. 81 sq. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 408.): ἐθελόντων C (vulgo) probante Benselero ad Isocr. Areop. p. 261. || § 14. ἐὰν δέμε Xᴷ. || τἆλλα Xᴷ. || § 15. τῶν μὲν ὑμετέρων Dobr. (nunc recepi oppositionis gratia): τῶν μὲν ἑτέρων libri. || μὴ ἐπιθυμήσ. Schott. Libri μὴ om. || § 16. μὲν τῶν ὄντων nunc e Reiskii coni. dedi: μὲν τῶν ἐμῶν vir eruditus apud Tayl. (West.): μὲν τῶν X: μὲν C (vulgo). || § 17. δικαίως σώζεσθαι] δικαίως σωθήσεσθαι Markl., δικαίως ἂν σώζεσθαι Reisk. Equidem ἂν pone σώζεσθαι collocaverim. || ἐξαιτήσαιντο nunc ex Emperii coni. scripsi. Libri ἐξῃτήσαντο. || τοιοῦτον] τοιούτων X. || ταύτην χάριν nunc e Kayseri coni. reposui: ταύτην τὴν χάριν Westerm. Libri τὴν χάριν. || § 18. τοῦτο δ' οὐκ ἂν C (Bk. Turr.), cuius tamen codicis scripturam veram non puto: nam τοῦτό γε X, unde Dobraeus fortasse rectius οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γε (West.). || ἔχοι τίς Xᴷ. || αἰσχροῦ τινος Xᴷ. || τῶν ἰδίων Bekk. (Turr.) Libri art. om. || πεπολιτεῦσθαι καὶ ὑμᾶς nunc ego de meo distinxi („vos quoque scire me in republica versatum esse“): πεπολιτεῦσθαι, καὶ ὑμᾶς vulgo: πεπολιτεῦσθαι, καὶ ὑμᾶς δὲ coni. Rauch. ad or. 19. § 5. || δεῖν Reisk. Libri δεῖ. || § 19. μὴ μόνον] μὴ μόνων X. || ἀλλὰ τῶν ἰδίων X (nunc recepi): ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων cett. (vulgo). || τὴν λειτουργίαν] Dobr. art. mavult abesse. || μήθ' ὑφ' ἡδονῆς] μήθ' ἡδονῆς C (Bk.). V. Saupp. ep. crit. p. 15 sq. || οὐκ ἂν δυνάμενοι δ' X, qui ουκαν· δυνάμενοι δ' secundum Kayserum: οὐ δυνάμενοι δ' C (Bk.). V. Saupp. ep. crit. l. d. || οὕτω διακείμενος] V. fragm. 53. § 3. || § 21. ἐν τῷ δήμῳ — ὑμῖν] Emperius aut ἐν τῷ δεινῷ scribendum, aut ὑμῖν delendum esse coniecit. || δι' ἃ Dobr. et Foertsch. comment. p. 16. (Turr.) Libri ἅ. || § 22. μαινοίμην γὰρ ἂν Bekk. (Turr.): ἂν om. libri. || § 23. οὐδὲ πώ ποτε Xᴷ. || δέον....cum Turr. edidi: δέον X: δέον ἐμνήσθην C (Bk.). Rectius Reiskius coni. δέον ἐνεθυμήθην, Bakius schol. hypomn. III. p. 253. δέον ἐλογισάμην. Nuper Rauchenst. suspicatus est δέον, δεινὸν ἡγούμην. An fuit δέον, ἐνενόουν? || τοσοῦτ πενεστέρους (sic) Xᴷ. || § 24. οὐδ' εἴ ποτε] οὐδέποτε X. || § 25. γενέσθαι, καὶ nunc ex Hoelscheri (de Lys. p. 100.) coniectura scripsi: γενέσθαι, ἢ libri. || ἀνάξια] ἄξια X. || μὲν ἡμῶν praeter C etiam Xᴷ.

Or. 22. § 1. ὅτι] „qui dicerent (intelliguntur autem amici frumentariorum) se mirari quod frumentarios accusavissem.“ Tamen ὅτε cum Sauppio reposuit Rauch. || τοὺς λόγους nunc auctore G. A. Hirschigio cum Rauch. dedi: τοὺς om. libri. || § 2. ἀκρίτως XC. || γνώσεσθε τὰ δίκ. X^K. || § 3. ἕνεκα ego scripsi et hic et § 12. et or. 32. § 10. pro οὕνεκα, quod est in libris. || § 4. ἕνεκα δεδιὼς τὰς αἰτίας;· αἰσχρὸν δ' ἡγοῦμαι Dobr. (Turr.) Libri ἕνεκα· δεδιὼς δὲ τὰς αἰτίας αἰσχρὸν ἡγοῦμαι (Bk.). || § 5. καὶ εἰπὲ] καὶ om. XC. || μέτοικος εἶ; Ναί.] μέτοικος εἶναι X^K a pr. m., secunda signum; post εἶ et acutum ναί adiecit. || ἀξιοῖς ἢ] ἢ delendum censet Sauppius. || φορμῶν] φορμός in mg. a rec. m. habet X^K. || ὧν ὁ νόμος] Fort. ὅσων ὁ νόμος vel ὅσον ὁ νόμος. || πλείω σῖτον] πλείω om. X. || § 7. Χρῆν Reisk. Libri χρή. || § 8. ἠρώτων μὲν X. || τέσσαρες Bergk. in commentat. de reliq. comoed. Att. antiquae p. 18. (Bakius schol. hypomn. III. p. 258.) Libri δύο (quod exarabatur δ'). Cfr. Boeckh. oecon. civil. I. p. 118. ed. alt. || § 9. δ' ἐπὶ τῇσδε Bekk. (Turr.): ἐπίτηδες X: ἐξεπίτηδες C: δ' ἔτι τῆτες vel δ' ἐπὶ τῆτες Reisk. (var. lect. p. 707.): δὲ τῆτες Emperius. || ΜΑΡΤΥΡΙΑ nunc scripsi e X^K, qui μ^{ια} in mg., in ordine verborum pone παρέξομαι spatium octo fere litterarum habet. ΜΑΡΤΥΣ vulgo. || § 10. οὐχ' ὑπὸ X^K, ut ubique. || ἀπολογήσασθαι X. || § 11. Ἀλλὰ γάρ nunc cum ed. Reisk. et Bekk. rescripsi: Ἀλλὰ μὲν γάρ libri: μὲν inclusit Rauch. || οὐκ ἐλεύσεσθαι] V. Lobeck. ad Phryn. p. 38. Tamen οὐ καταφεύξεσθαι Rauch., quod ipsum ego quoque aliquando coniecceram vel οὐκέτι φεύξεσθαι. || ἡμῖν πωλοῖεν X (nunc cum West.): ὑμῖν πωλ. C (vulgo). || § 12. ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Markl. (Turr.) Libri ὑμῖν μάρτυρας παρέχομαι. (Bk.) || § 13. τίμιον] nunc abesse malim. || § 14. αὐτοὶ Markl. Libri οὗτοι. || κεκλεῖσθαι] Saupp. mavult κεκλῇσθαι. || § 15. ὑμῖν, ἐν οἷσπερ] ἡμῖν. ἐν οἷς περ X^K. || οἱ πολέμιοι] οὐδ' οἱ πολέμιοι Reisk. || §. 16. ἀπεκληροῦτε nunc auctore Markl. reposui: ἀποκληροῦτε libri (vulgo). || § 17. ὑμῖν ἐστιν praeter C etiam X^K: ἐστιν ὑμῖν Turr. et ego in ed. I., a Bekkero in errorem inducti. || ἐφ' ὑμῖν γὰρ — πιστεύειν] ἐφ' ὑμῖν γάρ ἐστιν — πιστεύειν Reisk. Ego nunc coni. ἐφ' ὑμῖν γὰρ — πιστεύειν ἐστίν. || § 18. [λαμβάνειν] Nunc hoc verbum ex eo quod infra positum est δίκην λαμβάνειν huc irrepsisse puto. Westermanni sententiam non satis intelligo. || ἐπεθυμεῖτε Reiskius. Libri ἐπιθυμεῖτε (Bk. Turr.). || δίκην λαμβάνειν;] Reiskius ἢ παρὰ τῶν ὁμολογούντων mente addendum censuit, ipsis Lysiae verbis addi vult Kayserus in annal. Heidelb. p. 234. || § 19. τοῖς ἐν τῇ πόλει — καταγνῶτε] πάσῃ τῇ πόλει, ὥστε πεύσονται πάντες — θάνατον τούτων καταγνῶτε coni. Kayserus l. d. Ceteris non mutatis certe τούτων recte correctum puto. || § 20. παραδείγματος

seclusit Dobr. || οὕτω γὰρ ἔσονται] V. Rauchenst. || δὲ ὅτι X^K: δ' ὅτι vulgo. || αἱροῦνται] αἰτοῦνται X. || παύεσθαι nunc ego emendavi: παύσεσθαι enim habet praeter C etiam X^K: παύσασθαι vulgo. || § 21. ἐφ' οὓς Reiskius Libri ἐφ' οἷς (Bk. Turr.). Cfr. § 17. || τίν' αὐτοὺς Reiskius: τίνα αὐτοὺς C: τὴν αὐτὴν X. || ἐκεῖσ' ἂν X^K. || εἰσπλέουσιν Reisk. coll. § 17. Libri ἐκπλέουσιν.

Or. 23. § 1. τουτῳί ego scripsi. Libri τούτῳ (Bk. Turr.). Cfr. § 9. et ad or. 3. § 4. || § 2. ὁπόθεν δημοτεύοιτο] ὁπότε δημοτ. X . || ἥστινος X^K. || προσκαλεσάμενος] προσκαλεσόμενος Bakius. Sed v. Meier, die Privatschiedsrichter p. 24 sq. Ceterum Tayl. coni. προσκαλεσάμενος αὐτὸν πρὸς τοὺς (sine καὶ) — καὶ ἐλθών. || Ἱπποθωντίδι Sauppius coll. Boeckhii C. Inscr. pluribus locis. Libri Ἱπποθοωντίδι (Bk.). || § 3. Ἑρμᾶς, ἵνα οἱ] ἑρμασινᾶ. οἱ X: ἑρμασινᾶς, οἱ C. || γινώσκοιεν X^K (qui εἴ τιναγινώσκοιεν): γιγνώσκοιεν vulgo. || φεύγοι Reiskius. Libri φύγοι (Bk. Turr.). || § 4. τὲ δίκας X^K. || extr. ρ μ in mg. X^K spatio relicto, ut § 8. || § 6. γινώσκοι X^K: γιγνώσκ. vulgo. || § 8. ἀληθῆ ἐστι X^K, ut § 14.: ἀληθῆ ἐστί Bekker. || § 9. ἐμαρτύρησεν] ἐμαρτύρετο cum Westermanno (comment. crit. IV. p. 10.) Rauchenst. Quod quidem mihi quoque placeret, nisi ἐμαρτύρησεν ad testimonium in hac ipsa oratoris caussa modo dictum referri putarem. Qui enim § 7. universe dicebatur εἷς δέ τις, is est idem Nicomedes, qui Pancleonem servum sibi fugitivum esse affirmabat. Quod ita esse quum ex aliis rebus tum ex eo quod praeter Nicomedem et feminam cum Nicomede de Pancleone rixantem (§ 11.) nemo hunc sibi servum addictum esse aiebat. Neque tamen idcirco § 8. ad καὶ τὸν cum Tayloro nomen Νικομήδην addere opus est. || παράξειν Cobetus et Kayser. in annal. Heid. p. 234. (nunc recepi): παρέξειν libri. || εἰς ἀγορὰν] V. Westerm. commentat. crit. IV. p. 7. || § 10. ἀντιγραφῆς] ἀντιγρᾶ (sic) X^K: ἀντιγράψεως C (Bk.). || § 11. τοῦτον [ἐξαιροῖτο] ἢ ἄγοι φάσκων nunc ego scripsi post Reiskium, qui τοῦτον ἐξαιροῖτο ἢ εἰς δουλείαν ἄγοι φάσκων coniecit: τοῦτον ἀφαιροῖτο ἢ ἄγοι φάσκων Saupp. (ego in ed. I.) Libri τοῦτον ἄγοι ἢ φάσκων (Bk. Turr.). Aperte inter ἀφαιρεῖσθαι et ἐξαιρεῖσθαι εἰς ἐλευθερίαν discrimen facit Lysias, v. § 9. 10. et imprimis § 12. || § 13. δόξαι ἂν ὑμῖν Πλαταιεὺς εἶναι X^K: δόξαι ἂν ὑμῖν εἶναι Πλαταιεύς vulgo. || § 14. αὐτοῦ τὸν Ἀριστόδικον] αὐτὸν τὸν ἀριστόδικον (antea § 13. ἀριστόδημος) habet X^K. Fortasse notas codicum confudit Bekk. atque in C inesse αὐτοῦ significare voluit. || § 15. ᾤκει ἐκεῖ Markl. Libri ἐκεῖ om. || τούτων ὑμῖν] ὑμῖν operae Bekkeri omiserunt. || Post hanc orationem in X^K dimidiata pagina 112 a. et tota 112 b. relinquitur vacua.

Or. 24. § 1. *πολλοῦ* X^K littera initiali omissa, ut or. 19. || *πρότερον γὰρ*] *γὰρ* om. X. || *ἄλλό μοι* X^K. || § 2. *οὐ μὲν γὰρ — με συκοφαντεῖ, οὐδ' ὡς — [ψεύδεται]* · nunc e Cobeti emendatione dedi, praeterea *με* ante *συκοφαντεῖ* e C inserens: *εἰ μὲν γὰρ — με, συκοφαντεῖ, εἰ δ' ὡς — ψεύδεται* libri. *οὐ μὲν γὰρ — με συκοφαντεῖ, εἰ δ' ὡς — ψεύδεται* nunc Saupp. in ed. Rauchensteinii, qua coniectura omnis perit concinnitas, ut praetermittam *τιμωρεῖται* pro *τιμωρεῖσθαί μέ φησιν* positum perquam durum esse. || § 3. *καλῶς* deleri vult Cobetus. || § 4. *οἷον, διὰ* (sic) X^K. || § 5. *ἐν τῇ τέχνῃ* Baiterus mavult abesse, cfr. § 9. || *τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς τέχνης εὐπορίας* X^K. || *τὸν ἄλλον τὸν ἐμὸν βίον* C: *τῶν ἄλλων τὸν ἐμὸν βίον* X: *τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν* G. A. Hirschig., quo tamen non opus. V. or. 6. § 24. Krügeri gr. Gr. § 50. 9. n. 1. || *τυγχάνει* libri (Turr.): *τυγχάνει ὤν* Reisk. (Bk.), quum Ald. habeat *τυγχάνω*. Turr. conferri iubent or. 20. § 36. Schneider. ad Plat. Civit. I. p. 151. V. Krügeri gr. Gr. § 56. 4. n. 3. || § 6. *ἢν ἂν* Tayl. (Turr.) Libri *ἧς ἂν* (Bk.). || § 7. *ἐστὶν ὦ βουλὴ* X^K. || *τοὺς καὶ* Reisk.-Libri *καὶ τούς*. || *μηδέμε* X^K. || § 8. *ἐχόμενα* X: *ἑπόμενα* C (Bk. Turr.). V. Saupp. ep. crit. p. 16. coll. Graseri adversar. Platon. p. 89. || § 9. *προκαλεσαίμην* Reiskius: *προσκαλεσαίμην* libri. || *τύχοι τι* Emperius (Turr.): libri *τύχοι τις* (Bk.). || *γενόμενον* X (Turr.). Libri *γενόμενος* (Bk.). || *εἶναι; καὶ ἔστι τι* nunc ego de meo scripsi (*τοιοῦτον εἶναι*, i. e. conditionem permutandarum fortunarum recusare: pendet e verbis *δεινόν ἐστι*): *εἶναι καὶ ἔτι* libri (Bk.): *εἶναι; καὶ τί ἔτι* Saupp. ep. crit. p. 16.: *εἶναι; καὶ τί* C. Halmius: denique *εἶναι ὁμολογεῖν ἂν καὶ ἔτι ἀπορώτερον;* Kayserus. || § 10. *ἔγνων γάρ* ego de meo in ed. I. emendavi, quam emendationem ne nunc quidem reiicere volui, etsi *εἰκὸς γάρ*, quod Kayserus proposuit, sententiae magis convenire non diffiteor: *ἐγὼ γάρ* libri: *ἐγὼ γὰρ ὁρῶ* cum Sauppio Rauch. De toto loco cfr. Emendatt. Lys. fasc. p. 1 sqq. || *πάντας τοὺς* X: *πάντας οἶμαι τοὺς* C (Bk. Turr.). || *τοιοῦτόν τι* Sauppius ap. Rauch. e X, ut hic narrat (in mea collatione nihil est annotatum): *τοιοῦτον ῥαστώνην τινὰ* C (Bk. Turr.): *τοιοῦτον ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν* Kayserus. (In Emendatt. Lys. l. d. conieceram *τοιοῦτον τοῦτο ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν*.) || [*ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν*] ego seclusi ut ab interprete profecta. || § 12. *σιωπῷν ἂν* nunc ego correxi: *ἂν* om. libri. Kayserus, qui particulam inserendam esse vidit, in annal. Heid. p. 234. post *τοῦτον* eam posuit. || *δυνατός εἰμι* nunc de Kayseri coni. reposui: *δυνατὸς εἴην* libri. Cfr. eiusdem § verba extrema et § 14. 18. || § 14. *οὐθ' οὗτος εὖ ποιῶν*] *οὐθ' οὗτος ὑμῖν εὖ ποιῶν* Reisk. (ironice: „neque hic vobiscum consentit, in quo recte facit, quod ego factum laudo“): *οὐθ' ὅστις εὖ φρονῶν* Marklandus: *οὐθ' οὗτος εὖ νοῶν* Sauppius: *οὐθ' οὗτος εὖ φρονῶν* Rauchenst. An fuit: *οὐθ' οὗτος ὑμῖν*

ὡς εὖ ποιῶν („tanquam in ea re recte faciat"). || ὥσπερ ἐπὶ κλήρου X^K. || § 15. Λέγει C: λέγω X^K (non λέγων). || πρᾳόνως μηδὲ Turr. Libri πρᾷον ὡς μηδὲ (Bk.). Emperius voluerat πρᾳόνως μηδὲν. V. Rauchenst. || § 16. πενομένους] Cum Reiskio malim τοὺς πενομένους. || ταῖς αὐτῶν ῥώμαις hic habet praeter consuetudinem X^K. || § 18. οὓς ἐὰν (sic) X^K. || ὑπάρξαντας] συνάρξαντας X^K, correxit iam Steph. || § 20. μυροπωλεῖον, ὁ δὲ C: μυροπώλιον, οἱ δὲ X. || ὅπη ἂν τύχοι X^K. || ὡς τοὺς ἐγγυτάτω] τοὺς om. X. || ὡς τοὺς πλεῖστον] ὡς οὐ πλεῖστον X^K, et hoc et illud correxit Stephan. || ἁμοῦ Bekkerus (Turr.): ἄλλου libri. || § 22. μηδ' οὗ] μὴ δ' οὗ X^K. || μόνου Markl. Libri μόνον. || § 23. δειλαιότατος] δικαιότατος X. || θῆσθε Bekkerus (Turr.): θέσθε libri. || τὴν ψῆφον Tayl. Libri τῇ ψήφῳ. || § 25. ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς] ἀλλ' add. C, om. X. || extr. ἁπάντων] ἐνδεὴς ἁπάντων Reisk., ἁπαντῶν Westerm., δι' ἁπάντων Rauch., κινδυνεύων Kays. in annal. Heidelb. p. 234. In ed. I. ἅπαντα conieci.

Or. 25. § 1. ὁμοίως — ὀργίζεσθαι X (nunc recepi, cfr. Emendatt. Lys. fasc. p. 19 sq., ubi attuli Herod. I. 39. Thucyd. V. 88. Dem. or. 19. § 238. Nunc addo ipsius Lysiae or. 18. § 19.): εἰ ὁμοίως — ὀργίζεσθε C (vulgo). || οἳ ἀμελοῦντες] εἰ ἀμελ. Markl. et C. Halmius. || οἳ σαφῶς] εἰ σαφῶς Reisk., ὅτι σαφῶς West., καὶ σαφῶς Kays. in ann. Heid. p. 231. Quidni καὶ οἳ σαφῶς? || τοὺς μηδὲν Reiskius: τοὺς μὲν X. || κερδαίνειν ἢ] „lucrum facere sive mercedem accipere, aut alioquin (i. e. nisi eam acceperint) vobis persuadere." κερδαίνειν καὶ iam Taylorus, quod ut reciperem monuit me Halmius. Nunc autem utrumque pro glossemate habendum esse Kayserus in annal. Heid. p. 231. mihi persuasit. || τὴν γνώμην ταύτην] τὴν αὐτὴν γνώμην nunc Rauchenst. coniecit. V. Reisk. || § 2. γεγένηται Dobr. Libri γεγένηνται (Bk. Turr.). || ὁμοῦ κατηγορηκέναι nunc ego cum Markl. scripsi. Libri ἐμοῦ κατηγ. (vulgo). || ἀποδείξω Stephanus: ἀποδεῖξαι (ειν) X: ἀποδείξω C. || ἅπαντας ψευδομ.] ἅπαντα ψευδομ. Stephan. idque placet. || πειραιέως X^K. || ὁ βέλτιστος Reiskius. Libri art. om. || § 3. καθιστάναι Coraes ad Isocr. p. 438. (Turr.) Libri καθιστάνειν (Bk.). || χρηματίζοιντο idem. Libri χρηματίζειν τὸ. || § 4. ἐὰν ἀποφανῶ] Imo ἐὰν φανῶ. || § 5. εἰδίαμε X^K. || καὶ μέγα κέρδος] οἱ μέγα κέρδος coni. C. Halmius. Si quid mutandum, fort. scribendum οἱ καὶ μέγα κέρδος. || § 7. ἀποφαίνων deleri vult Kayserus in annal. Heid. p. 231. || § 8. ἐν ὑμῖν ἐστι X^K. || § 9. ἀμφοτέρων τῶν Reiskius. Libri art. om. || πειραιέως X^K. || αὖθις Reiskius: αὐτοῖς X: αὐτῶν C. Equidem aut scribi malim αὖ τῆς, i. e. τῆς ὀλιγαρχίας, aut cum Marklando et Bekkero omnino abesse. || ἐπολιόρκουν τοὺς μεθ' αὐτῶν nunc ego de meo correxi („nonnulli e factione optimatium vobiscum

contra Eleusinem egressi oppugnabant eos, qui suae ipsorum factionis erant, i. e. XXXviros eorumque socios"): *ἐπολιορκοῦντο μεθ' αὐτῶν* X[K]: *ἐπολιορκοῦντο μεθ' ἑαυτῶν* C: *ἐπολιορκοῦντο μετ' αὐτῶν* vulgo. || § 10. *ἥτις αὐτοῖς* nunc restitui e X, qui *ἥ τις* (εἴ) *αὐτοῖς* habet: *εἴ τις αὐτοῖς* vulgo. || *ἐγίγνετο ὠφέλεια* X[K]: *ἐγίνετο ὠφέλεια* ego in ed. I.: *ὠφέλεια ἐγίνετο* C (Bk.). || *οὕτως γὰρ* X[K]: *οὕτω γὰρ* vulgo. || *ποιοῖσθε*] *ποιῆ*(αι)— *σθε* (sic, *σθε* novum versum inchoat) X[K]: *ποιῆσθε* C. || *δικαιοτάτην τὴν* Rauchenstein. Libri art. om. || § 11. *εὐθύνας δεδωκότες*] *ἢ εὐθύνας* (vel *εὐθύναις*) *ἑαλωκότες* Emperius: *εὐθύνας οὐ δεδωκότες* Marklandus: *ἢ εὐθύνας ὠφληκότες* Kayserus coll. or. 10. § 27. V. Reisk. ad h. l. et Saupp. in ed. Rauchensteinii. || *παρ' ὑμῖν μᾶλλον* X[K]. || *οὐκ ἄξιον*] *οὐκ ἄξιον περὶ τῶν τοιούτων* Rauchenst. haud temere. || *ἀποδέχεσθαι* Tayl. (Turr.) Libri *ὑποδέχεσθαι* (Bk.). || § 12. *ἰδίᾳ — δημοσίᾳ* e Stephani sententia dedi: *ἰδία — δημοσία* libri (Bk. Turr.). || *τετριηράρχηκα* ego in observatt. in orat. Att. p. 57. correxi. Libri *ἐτριηράρχησα* (Bk. Turr.). || § 13. *προσταττομένων*] *πραττομένων* X. || *ἐδαπανώμην*] *ἐδαπανῶμεν* X: *ἐδαπάνουν* C. || *συμφορὰ γίνοιτο* praeter C etiam X[K]: *συμφ. γένοιτο* vulgo. || *ἀλλὰ* [*καὶ*] *ἐκ*] *καὶ* cum Emperio inclusi. || § 14. *οὔτε τῶν* Markl. et Emperius (Turr.). Libri *οὔτε ἐπὶ τῶν* (Bk.). Cfr. or. 30. § 7. || *οἱ τριάκοντα* (quod scribebatur *οἱ λ'*) Markl. (Turr.): *οἵδε* libri: *οἱ δέκα* Reisk. (Bk.) || *οὕτως ψευδομένους* X[K]: *οὕτω ψευδομένους* vulgo. || § 15. *κεχρῆσθαι* Reiskius. Libri *χρῆσθαι*. || § 16. *οὐδ' εἷς — οὐδὲ δίαιταν* X (Bk.): *οὐδ' εἷς — οὔτε δίαιταν* C: *οὔτ' εἷς — οὔτε δίαιταν* Turr. || *ὀργίζεσθε* Ald. Libri *ὀργίζοισθε*. || *ὥστε ἐν ὀλιγ.* X[K]: *ὥστ' ἐν ὀλιγ.* vulgo. || § 18. *Ἡγοῦμαι δέ* X[K]: *Ἡγοῦμαι δ'* vulgo. || *μηδὲν*] *οὐδὲν* C (Bk.). || *ἐχθροὺς*] *ἐκ τοῦ* X. || *ἐκβάλλοντας* X. || *ἀφῃρημένους*] *ὑφῃρημένους* Sauppius. || *ὑπολειφθήσεται* Dobr. Libri *ἀπολειφθήσεται* (Bk. Turr.). || § 19. *κοινὰ γίγνεσθαι* X[K]: *κοινὰ γίνεσθαι* vulgo. || § 20. *ἡγεῖσθαι* C: *ἡγεῖσθε* X, quod ut soloecum nollem receptum a Westerm. || § 21. *κακὸν*] *ἀγαθὸν* X. || § 22. *στασιάζοντας — ἐκκεκηρυγμένους ἐκ τοῦ ἄστεος* Taylorus (Turr. coll. or. 31. § 8., adde or. 12. § 95.). Libri *στασιάζοντας ἐκ τοῦ ἄστεος — ἐκκεκηρυγμένους* (Bk.). Verba *ἐκ τοῦ ἄστεος* expungi maluit Dobr. || *τοὺς δὲ ἄλλους* C: *τοὺς ἄλλους δὲ* X. || *πλείους δὲ ὄντας*] *πλείους / ὄν—* X[K] (lineam / post *πλείους* positam pro *δὲ* habet Kayserus passim sic *ἡ* scripto): *πλείους δ' ὄντας* C (Bk. Turr.). || *ὑπὲρ ἡμῶν*] *ὑπὲρ ὑμῶν* X. || *κατιέναι* delendum censuit Saupp.: in eandem ego incideram coniecturam. Sed v. Foertsch. observatt. p. 11. || § 23. *οὕτως διακειμένους* X[K]: *οὕτω διακειμένους* vulgo. || § 25. *μνησθῆναι*

καὶ nunc e Baiteri coni. dedi: καὶ libri om. || § 27. οὕτως διετέθητε X^k (et quidem puncto post διετέθητε posito): οὕτω διετέθητε vulgo. || τοὺς μὲν X (Turr.): ὥστε τοὺς μὲν C (Bk.). || § 28. πειραιέως X^k bis. || διεκελεύσαντο Taylorus: διελύσαντο libri. || ἂν παραμεῖναι Taylor. in annot. poster. VI. p. 55. ed. Reisk. (Turr.) Libri ἂν om. (om. Bk.) || § 29. ἡγοῦμαι δὲ X^k: ἡγοῦμαι δ' vulgo. || § 30. πολλὰς δὲ X^k: πολλὰς δ' vulgo. || εὐθύνην] Fort. εὔθυναν, v. ad or. 10. § 27. || § 31. ὅμως Reiskius: libri ὁμοίως, quod defendebat Funkhaenel. in diurnis antiquariis 1845. suppl. nro. 17. || οὕτως ῥαδίως X^k: οὕτω ῥαδίως vulgo. || § 32. καὶ τούτων μὲν] ἢ τούτων μὲν per interrogationem Kayser. in annal. Heid. p. 231., quod § 30. dictum sit τούτων δ' ἄξιον θαυμάζειν. Nihilo minus vulg. habere mihi videtur quo defendatur. || καὶ δέξαιντ' ἂν] καὶ δέξαι τ' ἂν (sic) X^k. Cum Reiskio ego addi velim δι' ἑαυτούς. Kayserus in annal. Heidelb. p. 231. coniecit οἳ καὶ δέξαιντ' ἂν post Marklandum, qui οὗτοι καὶ δέξαιντ' ἂν vel οὗτοι δέξαιντ' ἄν. || § 33. διὰ τοὺς τῶν ἐκ Πειραιῶς Turr. (nunc recepi): τῶν om. libri. Non infitior tamen me malle διὰ τοὺς ἐκ Πειραιῶς κινδυνεύσαντας vel διὰ τοὺς ἐκ Πειραιῶς omisso voc. κινδύνους, propterea quod oppositum est δι' ἑτέρους. || αὐτοῖς ἐξεῖναι Sauppius: αὐτοῖς ἐξ. Bekk. cum libris. || δι' ἑτέρους Taylorus (Turr.): δι' ἑτέρου X: δι' ἑτέρων C (Bk.). || τούτους μὲν ἐπιλύσεσθαι] hanc depravatam scripturam servare malui, quam amplecti Sauppii emendationem τούτους μὲν ὑποδύσεσθαι, quam veram non puto. τούτους μὲν ἐπιλύσασθαι X: αὐτοὺς μὲν ἐπιλύσεσθαι C: τούτους μὲν ἐπηλυγάσεσθαι Reisk. (Ruhnken. ad Timaeum v. ἐπηλυγάζονται p. 85 sq.): mihi potius tale quid latere videtur quale hoc est τούτου μὲν (τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται) ἀπελαθήσεσθαι vel ἐκβληθήσεσθαι vel ἐκπεσεῖσθαι. || τὸ αὐτὸ πάντες] hanc quoque scripturam cod. X intactam reliqui, quod mihi de certa emendatione non constitit: δι' αὐτὸ πάντες C (Bk.): τὸ αὐτῶν πάντες Emperius: τῷ αὐτῷ πάντες Baiterus: τοῦτο ὑποτυποῦντες Sauppius ap. Rauchenst. (certe oportebat ὑποτοποῦντες scribi, ut or. 9. § 4.): τοιοῦτοί γ' ὄντες Westermannus: τοῦτο δείσαντες Kayserus, quae mihi verisimillima videtur emendatio, ita tamen, ut scribatur τοῦτ' αὐτὸ δείσαντες. || δι' ἄλλων] nunc malim δι' ἄλλον, cfr. § 32. et hac ipsa § δι' ἑτέρους. || § 34. κατανοῆσαι C: κατηγορῆσαι X. || αὐτοί τε Reiskius: αὐτοὶ δὲ libri. || § 35. περὶ ὑμᾶς C (Turr.): περὶ ἡμᾶς X (Bk.). || εἰς ὑπο.....] C lacunam habet paginarum 2½. De X v. Saupp. ep. crit., qui inter hanc et eam quae hic sequitur orationem in X olim orationem nunc plane deperditam κατὰ νικίδου ἀργίας fuisse ex indice illi codici praemisso cognovit.

Or. 26. Tit. om. X et cett. codd. || § 1. δοκιμασέαν X^k. || πο ήσεσθαι C: ποιήσασθαι X. || ἀμφότερα habet etiam X^k

(ἀμφο^{τέρ}): ἀμφοτέρων C. || § 2. ὑμῖν μεταδοῦναι] ὑμῖ μεταδ. X. || extr. καταγιγνώσκουσιν X^{K}: καταγινώσκουσι vulgo. || § 3. ἀκούω μὲν nunc ego de meo emendavi. Lib ἀκούομεν. V. § 16. || ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων δι Baiterus: ὑπὲρ ὧν αὐτὸν κατηγοροῦμεν ὧν διὰ X^{K} (Bk. Tur omisso altero ὧν): ὑπὲρ ὧν αὐτοῦ κατηγοροῦμεν οὐ διὰ C. ἀπολογήσασθαι X. || § 4. αὐτῷ ἀναθήματα] αὐτῶν ἀνα coni. Reisk. || § 5. extr. μὴ εὐήθεις] ἵνα μὴ εὐήθεις Reisk. δοκῆτε] δοκεῖτε. (sic) X^{K}. || § 6. ἀλλὰ ἀνάγκη X^{K}: ἀλλ' ἀνάγ vulgo. || ἀδύνατον Taylorus: δυνατὸν X: οὐ δυνατὸν C (B Turr.) || πληρωθῆναι libri (Turr.): κληρωθῆναι Marklandus (Bk.); § 7. προσδοκῆσαι δεῖ] προσδοκῆσαι X^{K} (non addito δεῖ): προ δοκᾶτε C (Bk.). V. Foertsch. observatt. p. 29. || δοκιμασθέν nunc scripsi secundum X^{K}, qui δοκισθέντα. Scribebatur δοκι μασθέντ'. || ἐξιοῦσαν Vindobon. et Scaliger. Libri ἀξιοῦσαν. || τῷ ἐνιαυτῷ] τῷ ἑαυτοῦ ἐνιαυτῷ coni. Reiskius. || § 8. init. οὐ τοῦτο] οὐ om. X^{K}, add. Stephanus. || § 9. ἥκιστα περὶ libri (Turr. coll. Bernhardyi synt. Gr. p. 200.): περὶ seclusit Bekkerus. || τῇ πολιτείᾳ seclusit idem. At v. Foertsch. comment. p. 21. || παραλαβόντες Markl. et Emperius (Turr.). Libri προλαβόντες (Bk.). || § 10. εἰ μὲν X (nunc rec.): εἰ μὲν δὴ C (vulgo). || ἐδοκιμάζετο] ἐδοκιμάζετε X, add. C ἅτε βεβουλευκότος. || ἅρμα] τοὔνομα Reiskius, γράμμα Emperius. || νῦν δὲ X (nunc rec.): νυνὶ δὲ C. || μηδὲ βεβουλευκὼς om. C. V. Saupp. ep. crit. p. 21. || φανοῖσθε] φανεῖσθε Bekkerus. || § 11. ἐβούλευσεν] ἐβούλευσας X, unde Reisk. effecit ἐβούλευσεν ἄν, recte fortasse. || ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν Markl. et Emperius (Turr.). Libri ταύτης δὲ τῆς ἀρχῆς (Bk.) || κύριος] κύριός τε X. || § 12. καθήκειν] προσήκειν coni. Franzius. || πῶς οἴεσθε] ὡς οἴεσθε X. || δικάζοντα, ὃν] ὃν om. X. || αὐτὸς οὗτος C: αὐτὸς ὢν οὗτος X: αὐτὸς ὢν τοιοῦτος Ald. (Reisk.) || § 13. ἆρ' οὐκ Stephanus. Libri ἆρ' οὖν. || ἡγήσασθαι X. || αὐτῶν αἰτίους ἡγήσεσθαι, ὅταν γένωνται] πάντων αἰτίους ἡγήσεσθαι, ὅσα ἐγένοντο Markl.: πάντων αἰτ. ἡγ. ὅσα γεγένηται Kayserus. Mihi nunc scribendum videtur αὐτῶν αἰτ. ἡγ. ὅταν ταῦτα γένωνται (vel γένηται) ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. || κἀκεῖνοι X (nunc recepi), ab orphanis enim orator redit ad cives: κἀκεῖνο vulgo. Possis etiam κἂν ἐκεῖνοι. || [Θρασύβουλος] nunc seclusi Kaysero auctore. || Λαοδάμαντα X^{K}, ut § 14. || τε ἀποδοκιμασθῆναι] γε ἀποδ. X. || ὃς ὅπως C: ὃς om. X. || διάκειται Scaliger. διακεῖσθαι X: διέκειτο C (Bk. Turr.). De toto loco v Emendatt. Lys. fasc. p. 31 sq. || § 14. τοῦτον δοκιμάσητε nunc ego scripsi (Emendatt. Lys. p. 32.). αὐτὸν δοκιμάσητε libri. | ἀγών Turr.: erat ἀγών. || ᾗ σκοπεῖν habet X^{K} sine ulla correctione. || § 15. init. in X^{K} est Λεωδάμαντι, ut mox. || καθιστάναι Turr. coll. or. 25. § 3. Libri καθιστάνειν (Bk.). || ὑμῖν δὲ τόνδ

ἀποδοκιμάσαι, δόξετε γὰρ κἀκεῖνον δικαίως ἀποδοκιμάσαι X, praeterquam quod post δικαίως additur ἄν, quod delevi Dobraeo auctore (Turr.). V. imprimis Saupp. ep. crit. p. 17 sqq.: καὶ εἰ μὲν τόνδε ἀποδοκιμάσετε, δόξετε κἀκεῖνον δικαίως ἂν ἀποδοκιμάσαι C (Bk.). || extr. ἐὰν δὲ μὴ δὲ τόνδε οὐκ ἐκεῖνον X[K]. || § 16. ἐξαμαρτανόντων] ἐξαμαρτόντων G. A. Hirschigius coll. § 20. || § 18. τοιούτους τοὺς Markl. Libri art. om. || ἐκφυγεῖν Markl. (Turr.) Libri ἐκφεύγειν (Bk.). || a γεγενημένων usque ad οἵας ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ δήμου (incl.) recentiore atramento litterae restauratae sunt in X[K]. || § 19. ὃ ἄλογον δοκεῖ Stephanus: τὸ ἄλογον δοκεῖ X: τὸ ἄλογον δοκοῦν C (Bk. Turr.). V. Emendatt. Lys. fasc. p. 32. || § 20. πολλὰ Reisk. Libri πολλούς. || τοιαῦτά σοι ἐγὼ Turr. Libri τοιαύτας οἵας ἐγὼ (Bk.). || § 21. οὐθ' ὡς ὁ πατὴρ habet X[K] (non οὐδ'), at deinceps οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι. || § 22. πᾶν γὰρ] πάντα γὰρ X. || § 23. ἡμᾶς X (nunc rec. cum West.): ὑμᾶς C. || § 24. τοῦτο] Malim τοσοῦτο. || ἑκατέρῳ Reisk. (Turr.) Libri ἑκατέρων (Bk.).

Or. 27. Inscr. κατὰ ἐπικρά καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν ἐπίλογος ὡς θεόδωρος (ut genetivi forma incerta sit) X[K]. || § 1. ἐπιλείψει Reiskius (Turr.). Libri ὑπολείψει (Bk.). || § 2. ἧττον τοσοῦτον] τοσοῦτον om. C (om. Bk.). || πλῆθος....] Punctis aliquid deesse mihi videri significavi. Confirmat lacunae suspicionem X[K], qui πλῆθος et eandem notam in mg. habet: πλῆθος τῶν κινδύνων Franzius: βλάβος Reiskius: ἔχθος sensui aptum fore putat Sauppius. || ὑμῖν] ἡμῖν X. || γίνεται X[K]: γίγνεται vulgo. || ὁπόταν scripsi pro ὁπότε ἄν. || § 3. τὴν πόλιν Marklandus. Libri τῇ πόλει (Bk. Turr.). || καταστάντες] κατασταθέντες G. A. Hirschig. || § 4. Ὀνομάσαντος] Ὀνοσάνδρου vel Ὀνομακρίτου Reiskius: Ὀνομακλέους Franzius. Rerum memoriae convenerit Τιμαγόρου (Athen. VI. p. 251. Dem. de f. Legat. § 137.) || τούτου δὲ] τούτε δὲ X[K]. || ἀπεψηφίσασθε] ἀποψηφίσασθαι X, quod nisi concinnitas obstaret, defendi posset. || ἁπάντων] ἀμφοῖν Schottus, quod aut ipsum aut simpliciter αὐτῶν malim. || ἀλλ' αὐτοὶ C, αὐτοὶ X. || § 5. τότε πάντες] τοὺς πάντας X. || § 6. ἔχουσι Dobraeus. Libri ἕξουσι (Bk. Turr.). || ὀφθῶσιν] ληφθῶσιν G. A. Hirschig. || ἀδικημάτων] λημμάτων idem. Franzius comparat Plat. Civit. II. p. 365. extr. || § 8. αὐτοῖς κρίσιν C: αὐτοὺς κρίσιν X. || δεδωκέναι] Kayserus addit δοκεῖν, probabiliter. || § 9. οὐ δὲ ταῦτα X[K]. || § 10. εἰσφορὰς Reiskius (Turr.): εἰσφορὰν libri (Bk.). || § 11. ὑμεῖς C: ὑμῖν X. || ἔστιν ὅτε] Fort. ἔστι μὲν ὅτε. || § 12. οἱ ἀδικούμενοι Contius et Brunckius ad Soph. Antig. 260. Libri art. om. || ἐξαιτεῖσθαι libri Reiskiani: ἐξαιτεῖσθε X: ἐξαιτήσονται C (Bk. Turr.). Nisi statuere velis e superiore verbo ποιήσουσιν infinitivum ἐξαιτεῖσθαι pendere, pro

illo aut ἐπιχειρήσουσιν vel ζητήσουσιν substituendum aut tale verbum alicubi excidisse putandum erit. Totum locum sic refingendum esse existimat Kayserus: εἰθισμένοι οἱ δημόται καὶ φίλοι καὶ κλαίοντες ἐξαιτήσονται αὐτοὺς κ. τ. λ. ‖ § 13. ἀποδείξαντες X^K. ‖ οὕτως πείθειν X^K: οὕτω πείθειν vulgo. ‖ ὥστ' Turr.: ὥστε Marklandus (Bk.): ἴσως τ' X: καὶ ἴσως C. ‖ § 14. δεήσεσθαι] δεήσασθαι Emperius, quam formam Graecis inauditam recepit Westermannus, rectius δεηθῆναι Kayserus, sed neque ex hac forma δεήσεσθαι natum esse verisimile est, et ea quae antecedunt ἔτι δὲ τοὺς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι χρὴ labem contraxisse puto. ‖ τὰ ὑμέτερα] Libri art. om. ‖ ὑμᾶς αὐτόγε X^K. ‖ § 15. εἰ ὑμεῖς παρὰ X^K. ‖ § 16. τιμήσατε Stephanus. Libri τιμωρήσατε.

Or. 20. § 1. αὐτῷ πολλάκις] Nunc malim αὐτῷ οὐδὲ πολλάκις. ‖ § 3. ἐπὶ ante τοῖς τοιούτοις delebat G. A. Hirschig. ‖ § 4. πάντας] πάντας ἂν Cobetus. Marklandus voluerat ἔγωγ' ἂν πάντας. ‖ § 5. καὶ ἐπειδὴ Stephanus. Libri ἐπειδὴ καί. ‖ § 6. ἐπειδὴ δὲ τάχιστα X^K. ‖ ἐνέπληντο Cobetus coll. Aristoph. vesp. 1304 sq. Libri ἐνεπέπληντο (Bk. Turr.). ‖ τῶν ὑμετέρων] τῶν om. XC. ‖ § 7. ἅμα Reiskius. Libri ἀλλά. ‖ ὑφῄρηνται Reiskius (Turr.). Libri ἀφῄρηνται. ‖ καθιστάναι Turr. Libri καθιστάνειν (Bk.). ‖ οὕτως γὰρ X^K: οὕτω γὰρ vulgo. ‖ τὸν νοῦν ἡμᾶς X^K. ‖ ἕξειν] ἄξειν Cobetus. V. Benseler. ad Isocr. Areop. p. 93. ‖ § 8. οὕτως τελευτήσας X^K: οὕτω τελευτήσας vulgo. ‖ ἤδη τί δοκουν^τ. (sic) X^K. ‖ § 9. τῶν χρημάτων] τῶν om. XC. ‖ παρὰ τῶν ἐχθρῶν] παρὰ τῶν προέδρων ego conieci in Observatt. in orat. Atticos p. 39., quod etiam nunc verum puto. ‖ διαφθείρειν X (Turr.): διαφθείροντας C (Bk.). V. Sauppii ep. crit. p. 21 sq. ‖ § 10. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι nunc edidi cum Schotto: ὦ ἄνδρες δικασταί libri (vulgo). ‖ § 11. ὅστις libri (Turr.): ὅτι ὅστις Stephanus (Bk.). V. Foertsch. observatt. p. 54. Sauppii ep. crit. p. 23. ‖ § 12. ἁλικαρνασοῦ praeter C etiam X^K. ‖ οὐ τὴν αὐτὴν nunc Sauppio auctore (ep. crit. p. 22.) scripsi: τοιαύτην libri (Bk.): οὐ τοιαύτην Ald. (Turr. et ego in I.) ‖ ἀλλ' ὅσοι X (Turr.): ὅσοι C (Bk.). ‖ § 13. ἰσχύειν Marklandus (Turr.). Libri ἴσχειν (Bk.). ‖ εἶναι πολείτας X^K. ‖ ὑπόλογον Stephanus. Libri ὑπὸ λόγον. ‖ § 14. ποιήσειαν ego de meo. Libri ποιήσαιεν (Bk. Turr.). ‖ ὑμᾶς αὐτοὺς X^K. ‖ ποιήσωσι libri (Turr.): ποιήσουσι Marklandus (Bk.). ‖ § 15. ὅτε γὰρ ἡγησάμεθα Reiskius et Kayserus coniecerunt, ἐπάσχομεν solus Kayserus. Vulg. tamen defendi potest: „Quotiescumque opinamur salutem nos consequutos, graviora patimur,“ ut sententia generalis sit. ‖ καὶ τοὺς ὑμετ. — ποιήσετε post βουλεύεσθε § 16. poni voluit Bekkerus. Sed v. nos in Schneidewini Philol. V. p. 359 sqq. ‖ § 16. habet αὐτῶν X^K. ‖ § 17. καὶ οἱ Ἁλικαρν. Reisk. Libri

rt. om. (om. Bk. Turr.) Ceterum ἁλικαρνασεῖς praeter C tiam X^K. || αὐτοῖς scripsi cum Sauppio. || τὴν δίκην] δίκην (Bk.).

Or. 29. § 2. ποῖ χρὴ] ποῦ χρὴ X. || πῇ ζητῆσαι] ποῖ ητ. XC. || § 3. πωλητὴν Dobraeus et Emperius (Turr.). Libri πολιτῶν (Bk.). || τριήραρχον αὐτὸν] αὐτὸν om. C (om. Bk.). || § 4. οἱ μὲν τὰς] Reiskius voluerat οἱ μὲν τὰς μεγίστας. V. Foertsch. observatt. p. 54 sq. || § 5. προσήκειν X (Turr.): προσήκει C (Bk.). || δεδόχθαι Markl. et Emperius. Libri δέδοκται (Bk. Turr.). Baiterus abesse vult. || § 6. περὶ Ἐργοκλέους nunc X restitui: παρ' Ἐργοκλέους C (vulgo). || μεσεγγυηθέντη (sic) X^K. || [καὶ μὴ κατηγορεῖν] inclusi Dobraeo auctore ut cum verbis proxime sequentibus pugnantia. || ἐπειδὴ] ἐπειδὰν X^K, sicut C. || βουλομένων Taylorus. Libri βουλομένην (Bk. Turr.). || μηνύειν libri (Turr.): μηνύσειν Stephanus (Bk.). V. Foertsch. observatt. p. 56. || § 7. τριηραρχίαν nunc correxi cum Tayloro coll. § 4. Libri τριήραρχον (vulgo). || § 8. οὐδὲν γὰρ] Planius erat οὗτος γὰρ οὐδέν. || καὶ πολλῷ πλεῖον αὐτῷ τούτων ego nunc de meo emendavi: καὶ πολλῷ πλεῖον δ' αὐτῷ τούτων X^K (nisi forte latet πλείονα αὐτῷ): καὶ πολλῷ πλεῖον' αὐτῷ τούτων Ald., κ. π. πλείω αὐτῷ τούτων Bekkerus (vulgo). || § 9. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν Cobetus, perinde ac § 11. (Emendatt. Lys. fasc. p. 27.) Utrobique libri καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν (Bk. Turr.). || ὑμέτερα αὐτῶν X^K: ὑμέτερ' αὐτῶν vulgo. || § 10. κακονοοῦντες] κακόνοι ὄντες Cobetus. Cfr. or. 13. § 13. || § 11. τῆς αὐτοῦ Turr.: τῆς αὐτοῦ cett. || § 12. εἴησαν] οἳ ἦσαν X. || πειραιέως X. || § 13. οὓς ἐὰν λαμβ. X^K.

Or. 30. § 1. τινὲς εἰς κρίσιν X^K: τινες εἰς κρ. Bekk. || ἀξιῶ] ἄξιον C (Bk.). || § 2. οἷα τὴν πόλιν libri, etiam X^K (Turr.): ὅσα τὴν πόλιν Bekk. cum Ald. || τοὺς Σόλωνος Reisk. Libri τοῦ Σόλωνος. V. nos ad or. 12. § 64. || αὐτὸν habet h. l. X^K. || ἑξέτη Taylorus. Libri ἓξ ἔτη. || § 3. τεταμιευμέθα] ἐταμιευόμεθα Kayserus in annal. Heid. p. 232., recte fortasse. Contra Coraes ad Isocr. II. p. 200. perfecto hoc servato paullo post παρέχονται scribi vult. || § 4. ἔπειτα διωρισμένον Ald.: ἐπὶ τὰ διωρισμένα X: ἔπειτα διωρισμένα C. || ἀναγράφειν, αὐτὸν ἁπάντων κύριον ἐποιήσατο Aldus (Turr.): ἀναγράφειν αὐτὸν. ἁπάντων κύριον ἐποιήσατε X^K: ἀναγράφειν, αὐτὸν ἁπάντων κύριον ἐποίησεν C (Bk.). || καὶ ὅσα.... διαχειρίσας Turr. post Reiskium, qui recte coni. καὶ ὅσα οὐδεὶς ἄλλος διαχειρίσας. X habet καὶ ὅσα χειρίσας, C autem καὶ τοσαῦτα χειρίσας, unde Bekkerus καὶ τοσαῦτα διαχειρίσας. || § 6. ἁπάντων γε αὐτῶν τὴν Turr.: ἁπάντων Γ ἀν (sic, una littera deleta) τὴν X^K: ἁπάντων τὴν C (Bk.): ἁπάντων αὐτῶν τὴν Franzius. Particula γε sane in illa editorum Turr. emendatione incommode posita. ἁπάντων ἀθρόων τὴν Marklandus: ἁπάντων συλλήβδην τὴν Kayserus in annal. Heid

p. 232. Ego nunc coniicio ἁπάντων ἐνταῦθα τὴν vel ἁπάντων ἐν ταὐτῷ τὴν. || ποιήσασθε libri (nunc rec.): ποιήσασθαι Markl. (vulgo.) || § 7. τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ Vindob. (Turr.): τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε X: ἐγὼ δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε C (Bk.). || τετρακοσίων Taylorus, sicut infra etiam. Libri τριακοσίων. || ἐνθυμεῖσθε· τούτων Sauppius: ἐνθυμεῖσθε τῶν X: ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκ τῶν (Bk.). Non tamen diffiteor mihi magis placere vel Marklandi illud ἐνθυμ. τῶν τοιαῦτα λεγόντων ἐὰν ἀκούσητε vel Westermanni ἐνθυμ. ὅτι εἰ ἀκροᾶσθε (vel ἀνέχεσθε) τῶν τοιαῦτα λεγ. || τετρακοσίων πλεῖον ἢ χίλιοι X, nisi quod τετρακοσίων a Tayloro pro τριακοσίων correctum est (Turr.): πλεῖον ἢ χίλιοι τῶν τριακοσίων C (Bk. praeterquam quod τετρακοσίων scripsit). || § 8. πεντακισχιλίων nunc Tayloro auctore cum Rauch. edidi: τριακοσίων X[K]: τρισχιλίων vulgo. || § 9. οἶμαι — νομίζω] οἶμαι — νομίζων X. νομίζω seclusit Rauch., at ne sic quidem locum persanatum puto. Kayserus ad sententiam recte videtur coniecisse οἶμαι, θαυμαστόν ἐστιν ὑμᾶς Νικόμαχον vel Νικόμαχον ὑμᾶς. Nunc vero mihi simplicissima emendatio haec videtur οἶμαι — νομίζειν Νικόμαχον ἑτέροις ὡς ἀδικοῦσι μνησικακεῖν ἄξιον, ὃν ἐγώ. || ὡς ἀδικοῦσι nunc ex emendatione Kayseri scripsi: ἀδίκως X[K]: ἀδίκοις cett. In ed. I. pro insiticio habui assentientemque nactus sum Rauchensteinium. || § 10. καὶ οὐ τὰ Reiskius. Libri οὐ om. || Κηφισιεὺς Palmerius: Κηφισεὺς XC. || δείσαντας X[K]. || § 11. Νικομαχίδην] Νικόμαχον Palmerius. Sed v. Hemsterhus. ad Luciani Tim. 44. Foertsch. comment. p. 34. Schoemann. ad Isaeum p. 344. C. Fr. Hermann. Abhandlungen p. 47. n. 14. || § 12. Χρέμων Schottus (Turr. coll. § 14.). Libri Κλεοφῶν (Bk.). || § 13. ὁπόσοι ἡμῶν X[K] (sed fuit ὑμῶν). || ἴσως τὶς ἦν X[K]. || § 14. στρομαχίδης praeter C habet etiam X[K]. || § 15. καὶ τῆς εὐνοίας] καὶ particulam quibus in ed. I. incluseram uncis nunc rursus liberavi. || συγκαλεσάντων (τ υ supra scr.) X. || § 16. οὐδένα X (Turr.): οὐδὲν C (Bk.). || τοὐτὸν Sauppius coll. Dem. or. 25. § 66. Dinarcho ap. Harpocr. v. ὑπόλογος. V. Saupp. ep. crit. p. 23.: τουτ X[K] (qui αὐτὸ τουτ ὑπολόγον): τοῦτο C (Bk.). || μέρος τί X[K]. || § 17. στηλῶν Taylorus: εὔπλων X: ὅπλων C || § 18. χρὴ μανθάνειν Turr.; μανθάνειν χρὴ C (Bk.): μανθάνειν X. || ὥστε ἄξιον X[K]: ὥστ' ἄξιον vulgo. || παρέδοσαν, ὥστε ἄξιον ἡμῖν τὰς] παρέδοσαν ἡμῖν, ὥστ' ἄξιον τὰς Reiskius et Baiterus, quorum coniecturam expressit Rauchenst. || τῆς τύχης ἕνεκα] τῆς γε τύχης ἕνεκα G. A. Hirschig. coll. or. 31. § 29. Vel hoc vel ἀλλὰ τῆς τύχης ἕνεκα ego quoque conieceram. Sed v. ad or. 10. § 15. || § 19. [ἔπειτα] nunc cum Rauch. seclusi. ἔπειτ ἃ X[K]. Westerm. coni. ἐπεὶ ταῦτα μᾶλλον. || ἔτι δὲ] ἔπειτα Kayserus in annal. Heid. p. 232., ἔπειτα δὲ Bergkius, qui in annal. philol. et paedag.

Lips. 1852. 4. p. 392. locum sic constituit ἐπεὶ τὰ μάλιστα συμφέρει τῇ πόλει, ἔπειτα δὲ ἃ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, εἰ δυνήσ. ἱκανῶν. ‖ προσιόντων et infra προσιόντα Reiskius. Libri προσιόντων et προσόντα. ‖ § 20. ἱκανὰ ἦν ἃ nunc e Marklandi emendatione cum Bekk. rescripsi: ἱκανὰ εἶναι libri (Turr. et ego in I.). ‖ § 21. καίτοι οὗτος Reiskius (nunc recepi. Turr.): καὶ τούτοις libri (Bk.): κᾆτα οὗτος Jacobs. in Athen. p. 320. et Rauch.: κἆθ' Cobetus: κἀκεὶ τούτοις ego post Markl. in ed. I. ‖ καὶ εἰ] εἰ δὲ C (Bk.). ‖ ὑμῖν] ἡμῖν X. ‖ § 22. σύλας (pignora) ego nunc de meo emendavi: σύλα X[K]: σῦλα vulgo. ‖ δύο τάλαντα] Nisi amplius duo talenta mutuo sumserant Athenienses, scribendum videtur τὰ δύο τάλαντα. V. die oligarchische Umwälzung zu Athen p. 123. n. 20. ‖ καὶ τὰ τείχη] καὶ om. X. ‖ ἡ βουλεύουσα] ἡ ἀεὶ βουλεύουσα Sluiterus, recte. ‖ τὰ πονηρότατα Reisk. Libri art. om. (om. Bk. Turr.) ‖ § 23. καθιστᾶσι Reiskius. Libri καθιστῶσι. ‖ προσέχουσι] γὰρ add. Marklandus, δὲ Sauppius: illud malim. ‖ αὐτῷ τιμήσ. Reiskius: αὐτῶν τιμήσ. Vidob.: αὐτὸν τιμήσ. cett. ‖ § 26. ἀλλὰ ὅτε X[K]: ἀλλ' ὅτε vulgo. ‖ χρήματα C: χρήμασι X. ‖ ἀλλὰ τῶν] ἀλλὰ καὶ τῶν Cobetus. Sed v. Schoemann. ad Isaeum p. 334. ‖ § 27. πεπρᾶσθαι X[K]. ‖ § 28. αὐτοῖς libri (Turr.). V. Emperii observatt. p. 45. et nostra in Vindicc. Lys. p. 106.: αὐτοὺς Marklandus (Bk.). ‖ § 29. δεινότατον ·] δεινότατον, ὅτι C (Bk.). ‖ οὐ προσήκει] οὐδὲν προσήκει Reiskius. ‖ § 30. ὑπὸ τούτων C: ὑπὸ τῶν X. ‖ § 32. ζητήσουσι [πείθειν] scripsi e sententia Franzii et Turr.: ζητήσουσι X (Turr.): ζητοῦσι C (Bk.), uterque sine πείθειν: αἰτήσουσι Foertschius (West.). ‖ § 33. ὥσπερ ἂν τούτους nunc e libris restitui: ἂν enim cum σώζοντας iungendum, quod prope necessarium erat, ne deprecatores illi vere Nicomachum servaturi esse viderentur: ὥσπερ καὶ τούτους Turr., ὥσπερ δὴ τούτους Cobetus, ὥσπερ αὐτοὺς τούτους ego in ed. I. (Emendatt. Lys. fasc. p. 26.) ‖ ἐπὰν] ἐπ' ἂν X[K]. ‖ οὔτε Νικόμαχος οὔτε τῶν seclusit Dobraeus. Nomen Νικόμαχος suspectum. Ego in Vindicc. Lys. p. 107. conieci οὔτε Τισαμενὸς οὔτε τῶν vel τῶν ὑπὲρ Νικομάχου. ‖ § 35. τοίνυν] οὖν C (Bk.). ‖ ἀξιούμενοι] ἐξαιτούμενοι Sauppius. V. Koen. ad Gregor. Cor. p. 157. Bekkeri anecd. p. 80. ‖ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς dedi e coni. Turr. Libri ὑμᾶς om. Marklandus voluerat ὑμᾶς παρακαλοῦμεν. ‖ καὶ μὴ πρὸ nunc e Marklandi coni. scripsi: καὶ om. libri (om. vulgo). ‖ ὑμετέραν νομοθεσίαν] ἡμετέραν νουθεσίαν X.

Or. 31. § 1. excidit littera initialis in X[K]. ‖ βουλευτήριον Bekkerus. Libri δικαστήριον. ‖ συμβουλεύσειν X[K] (Turr.): συμβουλεύειν Bekk. ‖ § 2. ἔνεστί τε libri (Turr.): ἔνεστι δὲ Bekk. ‖ τινὰ οἶδε X[K]. ‖ § 3. ἐγώ τε Marklandus. Libri ἔγωγε. ‖ διατοῦτο X[K], ut § 25. ‖ ὅ τι ἱκανῶς X[K], nisi quod ὅτι legitur (Turr.): εἴ τι ἱκ. Bekk. ‖ § 4. εἰσὶ τῷ λόγῳ, ἀποφῆναι ego de

meo. Libri art. om., editi distinguunt εἰσι, λόγῳ ἀποφῆναι. Reiskius εἰσι λέγειν. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 35 sq. Etiam X^1 post λόγῳ virgulam habet. Praeterea nunc ἀποφῆναι ἂν scribendum suspicor. || ἐξ ὧν — ὑπολίπω nunc auctore G. A. Hirschigio cum Rauch. scripsi. Libri ἐξ ὧν — ὑπολίπωμαι. Emperius ἐξ deleri voluit. || § 6. μετέχουσι· X^K: μετέχουσιν· vulgo. || καὶ γὰρ οἳ] καὶ γὰρ X^K sine οἳ, quod Steph. add.: ὅσοι δὲ C (Bk. Turr.). || πατρὶς αὐτοῖς ἐστιν X^K (Turr.): πατρίς ἐστιν αὐτοῖς C (Bk.). || § 6. extr. πατρίδα ἑαυτοῖς praeter C etiam X^K (non αὐτοῖς), et sic dedi. || § 8. κατὰ τοῦτο] κατὰ τοσοῦτον C (Bk.). || οἱ δ' εἰς X^K. || τὰ ἐναντία] τἀναντία C (Bk.). || § 9. ἐνθάδε] „immo ἐνθένδε“ Bekk. || τούτων τί X^K. || κατειργασμένοις C et Reiskius; κατεργασαμένῳ X, unde nisi proverbialis loquutio esset ἐκ ἐξειργασμένοις (Steph. thes. v. ἐξεργάζομαι p. 1283. ed. Didot.), corrigerem κατειργασμένῳ. || παρασχεῖν nunc restitui e X: παρέσχεν vulgo. Cfr. or. 6. § 42 ἕξει ὅ τι λέγειν. Hermann. de part. ἄν p. 130. || § 10. καίτοιγε ego de meo: καὶ γὰρ libri: καίτοι Bekkerus (Turr.). Cfr. or. 1. § 42. or. 8. § 11. or. 11. § 7, ubi καίγε in codd. est pro καίτοιγε. || § 11. γνώμῃ τοῦτο] τοῦτο γνώμῃ C (Bk.). || τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων] τῶν ταῦτ' ἠδικηκότων G. A. Hirschig. Sed v. Markl. in ed. Reisk. p. 476. || § 12. ἣν ταλαιπωρεῖν Taylorus. Libri ἢ ταλαιπωρεῖ. || ὁρᾶται X^K. || § 13. ὃς οὔ τι Sauppius in ep. crit. p. 103. (ὃς οὐ iam Marklandus, ὃς οὐχὶ Bremius voluerat): οὔτ' εἰ libri. οὐ γὰρ Reisk. (Bk. Turr.) || φαίη δ' ἂν ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐλεγχόμενος nunc ego emendavi post Kayserum, qui φήσει δὲ αὐτὸς ταῦτα ἐλεγχόμενος coniecit. φυγὰς κατὰ ταὐτὰ καὶ αὐτὸς γενόμενος Westermannus (Rauch.), in qua coniectura κατὰ ταὐτὰ ab h. l. aliena sunt: φημὶ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς παραγενόμενος Sluiterus et Sauppius: φὴ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γενόμενος X: καὶ ταῦτα, ὡς φησί, καὶ ἀστὸς γενόμενος C. || § 14. μέντοι τί X^K. || § 15. εἰσενεγκεῖν] εἰσενέγκειεν Reiskius. || § 16. ἐνθάδ' Ald.: ἔνθα X, om. C. || ἐλέγχειν αὐτόν.] In ed. I. puncta apposueram, quibus probationem ipsam excidisse indicarem. || Μαρτυρία τῶν αἱρεθέντων μετὰ Διοτίμου e notis cod. X eruit Sauppius ep. crit. p. 81. (μαρτυρία τῶν αἱρεθέντων μετὰ διο X^K in mg.) Bekkerus notis illis non recte intellectis dedit Μαρτυρία τῶν περὶ Διότιμον (Turr.): C habet Μάρτυρες. || § 17. ὠφελήσει — κερδανεῖ C: ὠφελήσοι — κερδαίνοι X: ὠφελῆσαι — κερδαίνοι Ald. Totum locum sic constituit Cobetus: οὐχ ὅπως ὠφέλησε τὴν πόλιν ἐν τοιούτῳ καιρῷ καὶ ἀπορίᾳ καταστᾶσαν ἀλλὰ καὶ κερδαίνειν — παρεσκευάσατο. V. or. 33. § 3. || ὁρώμενος X. || § 18. οἳ νῦν αὐτὸν] οἳ νῦν αὐτῷ Reiskius et Cobetus. „Sed v. Antiph. or. 1. § 11. or. 2. α. § 2. or. 3. γ. § 6. Dem. Mid. § 107. c. Pantaen. § 59.“ Turr. Adde Eur. Androm. 735. Maetzner. ad Antiph. p. 128. || § 19. τό τε, ἀφελόμενον X^K. || § 20. οἶδα

Taylorus: ἤδη X: οἶμαι C. || δίκαιον εἶναι nunc ex Emperii emendatione reposui pro ἱκανὸν εἶναι, quod non usurpatur illo modo ab Atticis scriptoribus. || ὁποῖός τις ἦν — αὐτὴν Xᴷ. || § 21. ἑαυτῆς] αὐτῆς C (Bk.). || παραλιποῦσα] παραλείπουσα Vindob., quod nunc placet, siquidem illa mulier Antiphani tres minas adhuc viva tradidit. || ἄρα δῆλον Xᴷ. || ἂν ποιήσοντα] ἂν delebat Dobraeus. Sed cfr. quae conferri iubent Turr. eorundem annot. ad Lycurgum p. 131. et 270. Adde Frankii Quaestiones Aeschin. (Fuldae 1841.) p. 11. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 155. Baeumlein. de modis Graecis p. 358 sq. || § 22. μικρὰ nunc ex Emperii emendatione scripsi pro vulg. μηδ'. || § 23. extr. spatio relicto titulus non legitur in mg. Xᴷ. || § 24. Τί οὖν libri: Τί ἂν οὖν Bekk. (Turr.) Sed v. Hermann. de part. ἄν p. 157 sqq. Bernhardy synt. Gr. p. 411., interpretes ad Lycurgum § 144., imprimis Maetzner. p. 32?. || περὶ τὴν πατρίδα] περὶ delebat Cobetus. || τότε κακὸν Venetus Taylori et C: τότε ἀγαθὸν Xᴷ. || ἤδη — ἤδη] Prius ἤδη ego in ed. I. pro insiticio habui, πάλαι Cobetus substitui voluit, pro altero νῦν δὴ maluit Westermannus: in iterato vero vocabulo acumen quoddam quaesitum inesse intellexit Rauchensteinius. || τετιμήσεται] τιμήσεται Cobet. || § 25. τοὺς πονηροὺς vir celeberrimus apud Taylorum: τοῖς πονηροῖς libri. || § 26. οὐχ ὅπως μὴ τιμωρηθήσεται . . . . . nunc Reiskio auctore edidi: μὴ om. libri. Ceterum desunt nonnulla. Sluiterus addidit ἀλλὰ καὶ βουλεύειν, Marklandus ἀλλ' ὅπως τιμηθήσεται, Rauchensteinius ἀλλ' ὅπως τιμήσεται. || δικαίως γ' ἂν nunc e libris revocavi (τ' X pro γ'): δίκαιός γ' ἂν ἦν scripsi cum Cobeto in ed I. || ὅστις] Ne quis εἴ τις requirat, cfr. or. 4. § 41. Aristoph. equit. 1275. Bernhardy synt. Gr. p. 291 sq. Maetzner. ad Antiph. p. 244. || τιμωρίας nunc Dobraeo auctore correxi: ἀπορίας libri (vulgo): ἀτιμίας Kayserus coll. § 29. || ἐκκλησιάζοιτε nunc e Kayseri in annal. Heidelb. p. 231. emendatione scripsi (West.): ἐκκλησιάζεται X (Turr.): ἐκκλησιάζοιτο C (Bk.): ἐκκλησιάζεσθαι in ed. I. dedi, quanquam vel ἀγωνίζεσθαι vel ἐξετάζεσθαι requiri autumavi. Totum locum sic refingendum putat Kayserus l. d. καίτοι δικαίως γ' ἄν, ὅστις — ἐλευθερίαν, οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν αὐτόν, ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν καὶ τῆς μεγίστης ἀτιμίας ἐκκλησιάζοιτε. || § 28. οὐ γὰρ δήπου Cobetus. Libri οὐ γὰρ ἂν δήπου (Bk. Turr.). || τοιοῦτόν ποτε] τοιοῦτόν τοτε Xᴷ, τοιοῦτον τότε C. || § 30. διότι ποτε Xᴷ. || ἐδείχθη] tuetur Kayserus vel ἐπεδείχθη scribendum existimat: εἰσήχθη scripsi in ed. I. (Emendatt. Lys. fasc. p. 23.): ἐνομίσθη Dobraeus, ἐτάχθη Sauppius, παρεδείχθη Rauchensteinius. || γίγνεσθαι Xᴷ: γίνεσθαι vulgo. || § 31. καὶ οὕτω συντιμηθῆναι] καὶ οὑτωσί γε τιμηθῆναι coniecit Reiskius: καὶ οὕτως ἀξίων vel καὶ τοιούτων ὄντων τιμηθῆναι Rauchensteinius: τὴν κάθοδον ὑμῖν τιμηθῆναι Kayserus in annal. Heidelb. p. 232. An forte scripsit Lysias διὰ

τούτους (intell. τοὺς κινδύνους) ἂν τιμηθῆναι? || § 32. βουλεύεσθαι] βούλεσθαι X. || extr. ἄλλων γε] ἄλλων τε X, ἄλλων C. || § 33. διαμαχούμενος Marklandus. Libri διαμαχόμενος (Bk. Turr.). || § 34. τούτων αὐτοὺς Reiskius: τούτων αὐτῶν libri. || ὄντες αὐτοὶ] ὄντες αὐτῷ X. || κοινὰ] καινὰ Taylorus, δεινὰ Turr. Verum ἀλλότρια non ad παραδείγματα, sed ad ἐπιτηδεύματα refertur. Planius dixisset καὶ κοινὰ παραδείγματα καὶ — ἀλλότρια. Vulg. tuetur etiam Foertschius observatt. p. 57 sq.

Or. 32. Argumentum prius una cum initio orationis usque ad § 4. τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα legitur in Walzii rhetor. Graec. V. p. 546 sq., alterum in Dionysii Hal. t. V. p. 497 sq., cui totum huius orationis fragmentum debetur. || § 5. et 7. Θρασύλου Turr. Libri Θρασύλλου, quod ego recepissem, nisi or. 21. § 7. propter codicis X ceterorumque auctoritatem Θρασύλου probandum fuisset. Duplex enim λ alibi libri mscr. tuentur. V. Schoemann. ad Isae. p. 354 sq. Lobeck. Patholog. p. 137. || δικαίῳ περὶ Saupp. coll. § 23. (ep. crit. p. 143.), quum codd. AB Grosii habeant καὶ ὥσπερ. Cett. ἑτέρῳ εἰς (Bk.). || § 6. Post τετταράκ. μνᾶς.... Sauppio conferenti § 15. videntur fere haec excidisse: ἐγγείους δὲ δισχιλίους δραχμὰς δεδανεισμένας. || § 8. ἐπιλειπόντων Reisk. (Turr.) Libri ὑπολειπόντων (Bekk. ὑπολιπόντων, unde Emper. p. 48. ἐπιλιπόντων). || § 8. αὐτῇ Tayl. (Turr.) Libri αὐτῆς (Bk.). || § 10. ἕνεκα Dobson. Libri οὕνεκα. V. ad or. 22. § 3. || § 11. πολὺ ἂν εἴη ἔργον ego scripsi, eodem verborum ordine, qui est § 26. Libri πολλὰ ἂν εἴη. Iam Cobet. p. 97. scite voluerat πολὺ ἂν ἔργον εἴη, sed ἔργον facilius ante λέγειν poterat excidere. || ἠντιβόλει] Cobet. p. 97. ἠντεβόλει. || § 12. extr. δὲ αὐτοῖς] ὁ αὐτὸς Emperius. || § 13. ἐξέπλει Tayl. Libri ἐξέλιπε. || παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην Contius (Turr.). Libri vel παρ' αὐτοῦ παρακαθήκην vel παρ' αὐτοῦ καταθήκην (Bk.). || [κατα]λιπεῖν ego post Dobr., qui coni. λιπεῖν. Possis etiam ἐκλιπεῖν, modo ne ἀπολιπεῖν, quod voluit Westermannus. Libri καταλιπεῖν. || § 14. διοικίσει Reisk. (Bk. Turr.) Libri διοικήσει. || Κολλυτοῦ Turr. Libri Κολυττοῦ. Praeter locos a Turr. e C. Inscr. allatos v. G. Kiessling. de Hyperide comment. I. in Lycurgi deperd. or. fragm. p. 157 sq. Frank. ad Aeschin. Timarch. § 41. Maetzner. ad Dinarch. or. 1. § 76. || extr. πρὸς αὐτήν nunc Reiskio auctore edidi. Libri πρὸς ταύτην (vulgo). || § 15. ἐγγείους codd. AB Grosii atque etiam Reisk. in var. lect. (Turr.) Libri ἐγγύους (Bk.). || ἅπερ libri (Turr.). Cfr. § 6. Reisk. ἃ παρ' (Bk.). || § 18. πιστεῦσαί τινα] Malim abesse τινα. || § 19. [εἰς ἀλλήλους] nunc ego seclusi, quippe quae Tayloro teste libris mscr. desint: πρὸς ἀλλήλους Emperius (West.). || § 20. ἔχειν Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἑλεῖν. || τρέψειε Contius et Dobr. (Turr.) Libri στρέψειε (Bk.). || γναφεῖον Reisk. (Turr.) Libri γναφεῖον ἱμα-

τια (Bekk. ἱμάτια inclus.). || § 21. αὐτῷ Reisk. (Turr.) Libri αὐτῶν (Bk.). || τὸ δὲ τούτοις λελόγισται Reisk. (Turr.) Libri τούτοις λελογίσθαι (Bk.). V. Emendatt. Lys. fasc. p. 32. || ἐφ' ᾧ Sylburg. (Turr.) Libri ἐφ' ὧν (Bk.). || § 22. τῶν παιδίων AB Grosii (Turr.). Cett. τῶν παίδων. || χρημάτων T et B Grosii (Turr.). Cett. τῶν χρημ. (Bk.) || § 24. αὐτοῖς ὀρφανοῖς οὖσι ego de meo. Libri τοῖς ὀρφανοῖς οὖσι (Bk. Turr.). Reisk. voluerat τούτοις ὀρφ. οὖσι. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 23 sq. || αὐτοῦ θυγατριδῶν Helmstad. et regii Taylori (Turr.). Cett. θυγατριδῶν αὐτοῦ (Bk.). V. Saupp. ep. crit. p. 143 sq. || § 25. ὅποι AB Grosii (Turr.). Cett. ὅπῃ (Bk.). || § 26. τὸν Ἀλέξιδος AB Grosii (Turr.). Cett. τοῦ Ἀλέξιδος (Bk.). V. ad or. 12. § 64. || § 29. [τῶν τετταράκοντα μνῶν] add. Markl. Libri om. (om. Bk. Turr.) || ἀπολωλεκὼς] Aut τι ἀπολωλεκὼς scribendum aut cum Reiskio ἀπολωλεκὼς οὐδὲν. || εἰληφὼς] ὠφληκὼς Emperius.

Or. 33. Ex eodem Dionys. Hal. V. p. 520 sqq. R. Cfr. Diodor. Sic. XIV. 109. || § 1. πλούτου AB Grosii (Turr. coll. or. 2. § 80.). Cett. πλούτῳ (Bk.). || § 3. σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων Markl. (Bk. Turr.) Libri σοφῶν τῶν λίαν χρηστῶν. || πολλὰ μὲν αὐτῆς] G. A. Hirschigius coniecit πολλὰ μὲν μέρη αὐτῆς. || § 4. τῶν αὐτῶν] τῶν ἀτυχούντων Marklandus, ἀτυχούντων Westermannus, τῶν εὖ νοούντων Sauppius, τῶν τἀναντία Dobraeus, τῶν ἐναντίον Dryander de Antiphonte p. 66. Mihi nunc scribendum videtur πονούντων vel τῶν πονούντων. || § 5. αὐτὸς] Sauppius malit οὗτος. || § 7. καιομένην] κακουμένην Dobraeus. || οὐκ ἀδίκως καὶ — καὶ „qui principes sunt Graecorum non iniuria (sive: idque iure) quum propter virtutem sibi insitam tum propter rerum bellicarum scientiam" (v. Emendatt. Lys. fasc. p. 8. nota): quod moneo G. A. Hirschigii caussa, qui coniecit οὐκ ἀδίκως ἀλλά. || διὰ τὴν τῶν πρὸς Reiskius. Libri διὰ τὴν πρὸς (Bk. Turr.): διὰ τὴν περὶ Westerm. post Reiskium ad Dionys. Hal. V. Emendatt. Lys. fasc. p. 8. || § 9. οὐκ ἂν ἐνορῶν] οὐκ ἂν ἀγανακτήσειεν ὁρῶν Baiterus: οὐκ ἀνιᾶται ὁρῶν Dobraeus.

Or. 34. Et Ὑπόθεσις et ipsum orationis fragmentum debetur eidem Dionys. Hal. V. p. 525 sqq. In Ὑποθ. τοῖς γῆν scripsi cum Baitero pro τοῖς τὴν γῆν coll. § 4. || § 1. δὶς ἤδη Dobr. (Turr.) Libri διὸ δὴ (Bk.). || § 2. ἐστὶ Markl. et Emper. (Turr.) Libri εἰσὶν (Bk.). || § 3. [οὔτε οὐσίᾳ] add. Saupp. coll. or. 18. § 6. Libri om. (om. Bk.) Stephan. addebat οὔτε ἡλικίᾳ, Markl. οὔτε πλούτῳ. || ἐκεκτήμεθα scripsi cum Emperio p. 46., quae forma plusquamperfecti sola est Lysiaca. Cfr. (or. 2. § 17. extr.) or. 19. § 27. or. 24. § 11. or. 31. § 14. fragm. 78. AB Grosii et Ald. ἐκτήμεθα (Turr.). Cett. ἐκτησάμεθα (Bk.). || οὐχ ὅπως Stephan. (Turr.) Libri οὐχ οὕτως (Bk.). || Ἀθηναίων

τινὰ ἀπώσομεν Turr. Libri ἵνα Ἀθηναίων τινὰ ποιήσομεν. || ἀπολοῦμεν libri. ἀπελῶμεν cum Reiskio Bekkerus. || § 4. πεί θησθε Sluiter. (Turr.) Libri πειθώμεθα (Bk.). || [κἂν] add. Franz. Libri om. (om. Bk.) Reisk. add. solum ἐν (add. Turr.). || οὐ τοὺς γῆν Markl. (Turr.) Libri καὶ οὐ τοὺς γ. || § 6. εἶτα τοιούτων Baiter. Libri εἶτα τοῖς τῶν (Bk. Turr.). Sluiter. voluerat εἶτα τούτων. || ἐρωτῶσι Markl. (Turr.) Libri ἐρῶσι (Bk.). || § 7. μὲν πείθω] Nunc coniicio μὴ πειθώμεθα: „nisi illis (Lacedaemoniis) obtemperamus.“ || τὸν κίνδυνον] Articulum nunc ego de meo adieci. || καὶ Ἀργείους] καὶ nunc ego de meo adieci. || § 8. τούτους οὐ καταδουλ. Reisk. (Turr.) Libri οὐ om. (om. Bk.) || [ἧττον] add. Reisk. et Emper. p. 46. (Turr.) Libri om. (om. Bk.) || § 9. ὦ Ἀθηναῖοι AB Grosii (Turr.). Cett. ὦ ἄνδρες (Bk.). || ἡμῖν λέλειπται AB Grosii (Turr.). Cett. ἡμῶν λέλ. (Bk.) ἡμῖν μόνη λέλ. Reiskius, qui et supra μιᾷ μάχῃ coniecit, haud temere. || § 10. ἀλλὰ γὰρ Reisk. (Bk. Turr.) Libri γὰρ om. || καὶ ἐλπίζοντας] Immo ἐλπίζοντας δὲ. || ἐλπίζ. τὸ Tayl. (Turr.) Libri ἐλπίζ. ἐπὶ τὸ (Bk.). Sluiter. ἐλπίζοντας ἔτι τὸ (probante Franzio), postremo Westermannus κατελπίζοντας δ᾽ ἔτι, sed illud verbum non videtur Lysiae aetatis fuisse. || § 11. οὐκ οὖν ego scripsi. Bk. et Turr. οὐκοῦν.

FRAGMENTA.

Non omnia Lysiae fragmenta, quotquot reperta sunt, in mea editione repetenda curavi, sed singulis verbis, quae quidem a grammaticis vel lexicographis e perpetuitate orationis Lysiacae exempta afferuntur, omissis ea tantum recepi, quae continuo sermone continerentur atque aliquem certe qualemcumque funderent sensum. Post Taylorum, I. Bekkerum, alios scite ea diligenterque tractavit Lud. Hoelscherus in perutili libro qui est de vita et scriptis Lysiae oratoris Berol. 1837.*) Nemo tamen in illa colligenda, disponenda, emendanda, explicanda plura et maiora habuit merita quam H. Sauppius in Oratorum Attic. vol. II. p. 170—216.: cui quae accepta refero una cum iis quae ab aliis depromsi quaeque ipse et in priore et in hac editione novavi hoc loco enumerabo.

*) De quo libro quid sentirem publice professus sum copioseque exposui in Iahnii annalium philol. et paedag. vol. XXXI. fasc. 4. (1841.) p. 355 sqq.

Fragm. 1. § 1. *νομίζω δ'* Saupp. Erat *νομίζων.* || *περιιδεῖν αὐτὸν* Saupp. Erat *περιιδ. αὐτόν.* || § 2. *καταθήσω δέ* nunc ego de meo correxi. Erat *καὶ οἴσω δέ.* Cfr. Plat. Legg. IX. p. 921. D. || *τουτονὶ* ego de meo. Erat *τοῦτον.* || *γεγονότα* Sauppius. Erat *γεγονέναι.* || § 3. *προδόσεις* Saupp. ex AP. Cett. *προπόσεις* (Bk.). || § 4. *τοῦ τεθνεῶτος* Saupp. e C. Cett. *τούτου τεθν.* || § 5. [*ὅσῳ ἐλάττους ἦσαν*] auctore Casaubono delevit Saupp. conferens Demetr. *περὶ ἑρμ.* § 128. et 262. Phot. lex. p. 483, 21. Suid. 2, 2. p. 593. || *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* add. Saupp. || **Fr. 5.** *Ἀρχεβιάδης* Saupp., qui tamen non recepit. Libri *Ἀρχιβιάδης*. Tayl. hoc fragm. recte ad orationem X. contra Archebiadem referre videtur. Apud Pollucem falso Isaeum pro Lysia horum verborum auctorem appellari docet Harpocr. v. *πλειστηριάσαντες* et *ἐπίγειον*, quod *ἐπίγυον* scribendum esse vidit Boeckh. tit. naval. p. 162. || **Fr. 7.** *Οὔτε* libri (Saupp.). Erat *Οὐ.* || *δύναιντο* ego in observatt. in orat. Att. p. 57. (Spp.) Erat *δύνανται.* || **Fr. 8.** *πεποίηκεν οὑτοσί· γρ.* distinxit Saupp., ego vero *οὑτοσί* pro *οὗτος* correxi. Erat *πεποίηκεν· οὗτος γρ.* || **Fr. 10.** *τρίς, ἐὰν* Dobraeus et ego in observatt. in orat. Att. p. 54. (Spp.) Erat *τίσαι· ἄν.* De *δραχμὰς* Sauppius confert fragm. lex. rhet. Cantabr. 671, 11. 12. || **Fr. 14.** *τὰ παρ' ὑμῶν* nunc ego correxi. Antea omittebatur articulus: de cuius ante pronomen demonstrativum collocatione v. Krügeri gramm. Gr. § 50. 11. n. 20., ubi e Demosthene haec afferuntur *αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι.* In ed. I. *τὰ* ante *γράμματα* posui (Emendatt. Lys. fasc. p. 35.). *γράμματα* sunt inscriptiones s. tituli honorifici. || *τὴν ἀρετήν*] Fort. *τὴν ἐμὴν ἀρετὴν* vel *τὴν ἀρετὴν τὴν ἐμήν.* || **Fr. 16.** § 1. *εἴην* Franz. (Spp.) Libri *ἦν.* || *χρέως* ego correxi. Libri *χρέους* (Spp.). || *δόξης* Saupp. coll. p. 605, 2. Libri *δοκῇς.* || *ἀλλ' ἄπει λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ* Saupp. coll. p. 605, 3., ubi *ἀλλὰ καὶ λαβ. ἐπὶ τ. σ.* Hoc loco libri *ἀλλὰ λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ.* || § 2. *δὲ εἶ* Reisk. in indice Graeco p. 784. (Spp.) Libri *δέ εἰμι.* || *συμβολαίου* Emperius (Spp.). Libri *συμβουλεύειν.* || *ἐνεκάλει* Bekk. (Spp.) Libri *ἐνεκαλεῖτο.* || *ἕως*] Meier, Die Privatschiedsrichter u. die öffentlichen Diaeteten p. 7 sq. coni. *εἰ καί.* || **Fr. 22.** *αὐτὴν* ego scripsi (Spp.). Erat *αὐτήν.* || **Fr. 23.** *εἴχετε — ἠξιοῦτε* Saupp. Erat *ἔχετε — ἀξιοῦτε.* Deinde Saupp. coni. *τῶν θυγατέρων ἠξιοῦτε ἐπιδικάσασθαι.* || Post or. XV. ausus non sum orationem contra Dexippum, ab Harpocr. seu forte ab eius librariis Lycurgo tributam, Lysiae vindicare, quamvis hanc Sauppii coniecturam veri speciem habere non negem. || **Fr. 29.** *Περὶ τοῦ Διογένους κλήρου* Spengel. e Monac. et Paris. (Hoelsch. Spp.) Erat *Ὑπὲρ Διογένους· καὶ πρωί.* || *ὁπότε* Monac. et Paris. (Hoelsch. Spp.) Cett. *ὅτε.* || **Fr. 31.** *ὁ τῶν* libri. Saupp. edidit *ὁ τῶν ι' τῶν.* || **Fr. 32.** Duo fragm. in unum coniunxit Bekk.

scribens ἀμφισβητεῖ pro ἀμφισβητεῖν. || Ἆρα οὖν Hoelsch. (Spp.) Cod. Ἄρα οὐκ. || **Fr. 33.** Meier. de lite Att. p. 320 sq. Isaei esse vidit: sequuti sunt Hoelsch. et Saupp. || ἐς Βόθυνον Saupp. ad Isaei fragm. p. 231. coll. Harpocr. v. βόθυνος (p. 45. Bk.) et Cratino in Bekk. Anecd. p. 85, 2. Libri ἐν βοθύνοις. || De **fr. 34.** egi in Actis societ. Graecae Lips. 2. p. 97 sq. || εἴς τι libri (Spp.). εἰς τὸ Bekkerus. || ταὐτὰ libri (Spp.). τοιαῦτα Bekkerus. Pone βουκεφάλια Sauppio fere haec excidisse videntur: εἶχε δὲ Λυσιμένης σκεῦος. || **Fr. 40.** ἰέναι Bekk. (Spp.) Erat εἶναι. || **Fr. 41.** Τοῖς — συνῴκουν Spengel. ad Varron. p. 632. e vestigiis cod. Monac. (Spp.): Πρὸς τοὺς — συνοικοίη Putschius (Bk.). || **Fr. 43.** ἐπιτροπείαν Saupp. cum cod. A Grosii p. 600. Codd. hic omnes ἐπιτροπίαν, p. 600. autem ἐπιτροπὴν cett. (Bk.) || **Fr. 48.** et **49.** coniunxit Saupp., quod dubitari possit utrum in oratione aliqua dicta fuerint an apophthegmata Iphicratis habenda sint. || XXXIII. Hanc orationem Saupp. non diversam putat a quinta. || **Fr. 52.** πλείονος Dobr. (Spp.) Erat πλείονα. || **Fr. 53. § 2.** αὐτῶν Saupp. Erat αὐτῶν. || **Fr. 54.** συσκευασάμενος nunc ego correxi. Erat ἐσκευασμένος. || λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων ὑπὸ μάλης ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 378. (Spp.) Erat ὑπὸ μάλης λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων. || **Fr. 55.** πάθοι Krehlii servavi, quamvis verum esse minime persuasum habeam. Monac. Spengelii (ad Varron. p. 633.) ΠΑΘΟΙ, unde Saupp. παῖς εἴη. Nunc suspicor ἢ νόθος. || οὐκ] Putsch. οὐδείς. || μητέρα τούτων τῶν Saupp. e Monac., qui μητερα αυτου του τον. Spengel. μητέρα αὐτοῦ τούτων τῶν. || **Fr. 56.** τε ἢ] Ego in Iahnii annal. l. d. p. 379. malebam τε καί. || XXXX. Titulum Πρὸς Λαΐδα cum Sauppio dedi ex Athen. XIII. p. 586. E. et Harpocr. Athenaeus autem XIII. p. 592. E. κατὰ Λαΐδος probante Hoelsch. || **Fr. 61.** Κάμψαντι — ἐστὶ e Suida et proborum codd. vestigiis dedit Hoelsch. et Saupp. Erat Ἔστι δὲ κάμψαντι — omisso altero ἐστὶ. || πάνυ πολλή Bekk. in fragm. Lys. Libri vel πάνυ πολλοῖς vel πάνυ πολὺς vel εὐρυχωρίᾳ πάνυ πολλῇ. || XXXXIII. Orationem unam eamque κατὰ Μικίνου, non πρὸς Μικίνην (vel Μικρίνην vel Σμικρίνην cfr. Athen. VIII. p. 365. B. Harpocr. v. ἐπιβλῆτας) fuisse e verbis Anonymi in Rhetor. Gr. VII. p. 286. recte collegisse videtur Sauppius. || **Fr. 65.** τὰ add. Saupp. In libris deerat. || ἑτέρας αἰτίας cod. Monac. et Emper. observ. p. 47. (Hoelsch. Spp.) Erat ἑταίρας ἀπίας (Bk.). || **Fr. 68.** οὐκ οἶνος Lusac. exercit. acad. I. p. 30. et Bergk. comment. de reliq. comoed. Att. p. 428. n. (Spp.) Erat οὐ κεῖνος. Vales. ad Harpocr. νοῦ κεῖνος. || μεν....] Sauppio p. 194. videtur καὶ πεπλασμένας vel simile partic. excidisse. || **Fr. 71.** Tria exempla a Theophrasto afferri vidit Markl. (Spp.) || συγγένειαν εὐμένειαν intactum reliqui. Saupp. τε συγγένειαν καὶ εὐγένειαν, qui τε ex Helmstad., καὶ de suo addiderit et εὐγένειαν

eum Markl. scripserit. An forte τὴν τῆς συγγενείας εὐμένειαν? || **Fr. 72.** δ' ὀπώραν ego correxi in Schneidewini Philol. I. p. 185. (Spp.) — Libri δὲ δῶρα. Lud. Dindorf. ad Diodor. vol. IV. p. 285 sq. voluerat δὲ τὰ ὡραῖα. || τὸν ἀγρόν Etym. M. (qui antea ἀποδοὺς). Phot. et Suid. τὸ ἀργύριον. || **Fr. 75.** § 3. καταλλαγεὶς ego de meo. Cfr. § 2. Erat ἀπαλλαγεὶς. Olim in observatt. in orat. Att. p. 46. conieci διαλλαγεὶς, quod recepit Sauppius. De toto loco v. Emendatt. Lys. fasc. p. 32 sqq. || καθίστατο ego de meo. Libri vel ἀφίστατο vel ἀφίσταται (Spp.). Cobet. p. 96. ἀφίκετο. || ὥστε ἐτύγχανε libri. Ego in observatt. in orat. Att. p. 46 proposui ὥστε ὅτ' ἐτύγχανε (prob. Hoelsch.). || παριόντα ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 382. (Spp.) Erat tum ἀπιόντα tum παριόντων. || § 4. Verba ἐζηλωκὼς μὲν — πλούσιος εἶναι ego deleri volui in Iahnii annal. l. d., tuitus est Saupp. || τοὺς ἐν τῇ πόλει ego de meo. Omittebatur art. τοὺς. || **Fr. 76.** forsitan ipsum initium orationis fuerit. || LIII. Πρὸς Τληπόλεμον Saupp. Libri ABV: πρὸς Ταχπόλεμον. Cett. πρὸς τὸν Πόλεμον, unde effecerunt πρὸς τὸν Πολέμωνα (Bk. Hoelsch.). || **Fr. 78.** § 1. θαυμάσῃ Saupp. e p. 596. Erat θαυμάζῃ. || § 3. οὐσίαν] Nunc malim οἰκίαν propter praegressum εἰσιόντων. || § 4. οὖν Saupp. ex A Grosii. Cett. οὖν μοι. || ἱκετεύοντος G. A. Hirschig. (V. ad or. 5. § 1.) Erat κελεύοντος (Spp.). || **Fr. 79.** οὗτος — αὐτῷ ego correxi in observatt. in or. Att. p. 46 sq. (Hoelsch. Spp.) Erat οὐδὲν — αὐτῷ. || περὶ δὲ ego ibid. Erat περὶ sine δὲ. || **Fr. 80.** οἴεσθε ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 384. (Spp.) Erat οἴεσθαι. || **Fr. 82.** Φιλωνίδης δ' nunc dedi. Erat ὁ Φιλ. δ'. || **Fr. 84.** forsitan ex or. 32. sumptum fuerit. Cfr. illic § 17. extr. et § 23. || **Fr. 89.** ὑμῖν περὶ ψυχῆς Bekk. Libri ἡμῖν περὶ φυγῆς. || **Fr. 91.** ναυτικοὺς ἡμᾶς] Saupp. coniecit ναυτικὰ τὰ ἡμῶν. Ego breviloquentiam vulgatae excusem. || **Fr. 92.** ᾧ μὲν πολύ, πολύς, ᾧ δὲ μικρόν, μικρός] Boissonad. ad Choricium, Gaz. p. 325. proposuit ᾧ μὲν πολύς, ᾧ δὲ μικρός. || **Fr. 95.** κνημίαν Saupp. cum V coll. Poll. X. 157. Erat κνημίδα. || **Fr. 97.** Πολλαχῇ Saupp. Erat Πολλαχοῦ.

Scribebam Strelitia nova Megapolitana.

Car. Scheibe.

LYSIAE

vita orationumque praecipuae virtutes

secundum

Dionysium Halicarnassensem V. p. 452 sqq. ed. Reiskianae*).

---

1 Λυσίας ο Κεφάλου Συρακουσίων μὲν ἦν γονέων, ἐγεννήθη δὲ Ἀθήνησι μετοικοῦντι τῷ πατρί, καὶ συνεπαιδεύθη τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ἀθηναίων· ἔτη δὲ πεντεκαίδεκα γεγονὼς εἰς Θουρίους ᾤχετο πλέων σὺν ἀδελφοῖς δυσὶ κοινωνήσων τῆς ἀποικίας, ἣν ἔστελλον Ἀθηναῖοί τε καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς δωδεκάτῳ πρότερον ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· καὶ διετέλεσεν αὐτόθι πολιτευόμενος ἐν εὐπορίᾳ πολλῇ μέχρι τῆς συμφορᾶς τῆς κατασχούσης Ἀθηναίους ἐν Σικελίᾳ. μετ᾽ ἐκεῖνο δὲ τὸ πάθος στασιάσαντος τοῦ δήμου ἐκπίπτει σὺν ἄλλοις τριακοσίοις Ἀττικισμὸν ἐγκληθεῖσι· καὶ παραγενόμενος αὖθις εἰς Ἀθήνας κατὰ ἄρχοντα Καλλίαν, ἕβδομον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἔχων, ὡς ἄν τις εἰκάσειεν, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου διετέλεσε τὰς διατριβὰς ποιούμενος Ἀθήνησι. πλείστους δὲ γράψας λόγους εἰς δικαστήριά τε καὶ βουλὰς καὶ πρὸς ἐκκλησίας εὐθέτους, πρὸς δὲ τούτοις πανηγυρικούς, ἐρωτικούς, ἐπιστολικούς, τῶν μὲν ἔμπροσθεν γεγενημένων ῥητόρων ἢ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀκμασάντων ἠφάνισε τὰς δόξας, τῶν δὲ ἐπιγενομένων οὐ πολλοῖς τισι κατέλιπεν ὑπερβολήν, ἅτ᾽ ἐν ἁπάσαις ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων καὶ μὰ Δί᾽ οὔτοιγε ταῖς φαυλοτάταις εὐδοκιμῶν. τίνι δὲ κέχρηται χαρακτῆρι λόγων καὶ τίνας ἀρετὰς εἰσενήνεκται νῦν ἤδη πειράσομαι λέγειν.

2 Καθαρός ἐστι τὴν ἑρμηνείαν πάνυ καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανών, οὐ τῆς ἀρχαίας, ᾗ κέχρηται Πλάτων καὶ

---

*) Haec quoniam tironibus magis quam doctis destinata volui, et omittenda curavi ea, quae illis minus utilia esse videbantur, et pauca mutavi, quae aperte depravata sunt.

Θουκυδίδης, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζούσης. κατὰ τοῦτο μὲν δὴ τὸ μέρος, ὅπερ ἐστὶ πρῶτον καὶ κυριώτατον ἐν λόγοις, λέγω δὲ τὸ καθαρεύειν τὴν διάλεκτον, οὐδεὶς τῶν μεταγενεστέρων αὐτὸν ὑπερεβάλετο· ἀλλ' οὐδὲ μιμήσασθαι πολλοὶ δύναμιν ἔσχον, ὅτι μὴ μόνος Ἰσοκράτης.

Ἑτέραν δὲ οὐδὲν ἐλάττω ταύτης ἀρετὴν πολλοὶ μὲν ἐζήλω- 3
σαν τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀκμασάντων, οὐδεὶς δὲ βεβαιότερον ἐπεδείξατο. τίς δ' ἔστιν αὕτη; ἡ διὰ τῶν κυρίων τε καὶ κοινῶν καὶ ἐν μέσῳ κειμένων ὀνομάτων ἐκφέρουσα τὰ νοούμενα. ἥκιστα γὰρ ἄν τις εὕροι Λυσίαν τροπικῇ φράσει χρησάμενον· καὶ οὐκ ἐπὶ τούτῳ μόνον ἐπαινεῖν ἄξιον, ἀλλ' ὅτι καὶ περιττὰ καὶ σεμνὰ καὶ μεγάλα φαίνεσθαι τὰ πράγματα ποιεῖ τοῖς κοινοτάτοις χρώμενος ὀνόμασι καὶ ποιητικῆς οὐχ ἁπτόμενος κατασκευῆς. ὅμως δὲ τοῖς ἰδιώταις διαλέγεσθαι δοκῶν πλεῖστον ὅσον ἰδιώτου διαφέρει. καὶ ἔστι ποιητὴς κράτιστος λελυμένης ἐκ μέτρου λέξεως, ἰδίαν τινὰ λόγων εὑρηκὼς ἁρμονίαν, ᾗ τὰ ὀνόματα κοσμεῖ τε καὶ ἡδύνει μηδὲν ἔχοντα ὀγκῶδες μηδὲ φορτικόν.

Τρίτην ἀρετὴν ἀποφαίνομαι περὶ τὸν ἄνδρα τὴν σαφή- 4
νειαν, οὐ μόνον τὴν ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τοῖς πράγμασιν. ἔστι γάρ τις καὶ πραγματικὴ σαφήνεια οὐ πολλοῖς γνώριμος· τεκμαίρομαι δὲ, ὅτι τῆς μὲν Θουκυδίδου λέξεως καὶ Δημοσθένους, οἳ δεινότατοι πράγματα ἐξειπεῖν ἐγένοντο, πολλὰ δυσείκαστά ἐστιν ἡμῖν καὶ ἀσαφῆ καὶ δεόμενα ἐξηγητοῦ· ἡ δὲ Λυσίου λέξις ἅπασά ἐστι φανερὰ καὶ σαφὴς καὶ τῷ πάνυ πόρρω δοκοῦντι πολιτικῶν ἀφεστάναι λόγων. καὶ εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν δυνάμεως ἐγίνετο τὸ σαφές, οὐκ ἄξιον ἦν αὐτὸ ἀγαπᾶν, νῦν δὲ ὁ πλοῦτος τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐκ πολλῆς αὐτῷ περιουσίας ἀποδείκνυται ταύτην τὴν ἀρετήν. καὶ οὐκ ἐπὶ μὲν τῆς ἑρμηνείας τοιοῦτός ἐστιν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασιν ἄκαιρός τις καὶ μακρός· συνέστραπται δέ, εἴ τις καὶ ἄλλος, καὶ πεπύκνωται τοῖς νοήμασι. καὶ τοσούτου δεῖ τῶν οὐκ ἀναγκαίων τι λέγειν, ὥστε καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων ἂν δόξειε παραλιπεῖν, οὐ μὰ Δί' ἀσθενείᾳ εὑρέσεως αὐτὸ ποιῶν, ἀλλὰ συμμετρήσει τοῦ χρόνου, πρὸς ὃν ἔδει γενέσθαι τοὺς λόγους· βραχύς γε μὴν οὕτως, ὡς μὲν ἰδιώτῃ δηλῶσαι βουλομένῳ τὰ πράγματα, ἀποχρώντως, ὡς δὲ ῥήτορι περιουσίαν δυνάμεως ἐνδείξασθαι ζητοῦντι, οὐχ ἱκανῶς.

5 Μετὰ ταυτας ἀρετὴν εὑρίσκω παρὰ Λυσίᾳ πάνυ θαυμαστήν, ἧς Θεόφραστος μέν φησιν ἄρξαι Θρασύμαχον, ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι Λυσίαν. τίς δ' ἔστιν ἣν φημι ἀρετήν; ἡ συστρέφουσα τὰ νοήματα καὶ στρογγύλως ἐκφέρουσα λέξις, οἰκεία πάνυ καὶ ἀναγκαία τοῖς δικανικοῖς λόγοις καὶ παντὶ ἀληθεῖ ἀγῶνι.

6 Ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐνάργειαν πολλὴν ἡ Λυσίου λέξις· αὕτη δέ ἐστι δύναμίς τις ὑπὸ τὰς αἰσθήσεις ἄγουσα τὰ λεγόμενα. γίγνεται δὲ ἐκ τῆς τῶν παρακολουθούντων ὑπολήψεως. ὁ δὲ προσέχων τὴν διάνοιαν τοῖς Λυσίου λόγοις, οὐχ οὕτως ἔσται σκαιὸς ἢ δυσάρεστος ἢ βραδὺς τὸν νοῦν, ὃς οὐχ ὑπολήψεται τὰ δηλούμενα ὡς γινόμενα ὁρᾶν, καὶ ὥσπερ παροῦσιν οἷς ἂν ὁ ῥήτωρ εἰσάγῃ προσώποις ομιλεῖν, ἐπιζητήσει τε οὐδὲν εἰκός· τοὺς μὲν γὰρ δοκοίη ἂν δρᾶσαι, τοὺς δὲ παθεῖν, τοὺς δὲ διανοηθῆναι, τοὺς δὲ εἰπεῖν.

7 Κράτιστος γὰρ δὴ πάντων ἐγένετο ῥητόρων φύσιν ἀνθρώπων κατοπτεῦσαι καὶ τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἀποδοῦναι πάθη τε καὶ ἤθη καὶ ἔργα. ἀποδίδωμί τε οὖν αὐτῷ καὶ τὴν εὐπρεπεστάτην ἀρετήν, καλουμένην δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἠθοποιΐαν· ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ εὑρεῖν δύναμαι παρὰ τῷ ῥήτορι τούτῳ πρόσωπον οὔτε ἀνηθοποίητον οὔτε ἄψυχον. τριῶν τε ὄντων ἐν οἷς καὶ περὶ ἃ τὴν ἀρετὴν ταύτην συμβέβηκεν εἶναι, διανοίας τε καὶ λέξεως καὶ τρίτης τῆς συνθέσεως, ἐν ἅπασι τούτοις αὐτὸν ἀποφαίνομαι κατορθοῦν. οὐ γὰρ διανοουμένους μόνον ὑποτίθεται χρηστὰ καὶ ἐπιεικῆ καὶ μέτρια τοὺς λέγοντας, ὥστε εἰκόνας εἶναι δοκεῖν τῶν ἠθῶν τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ τὴν λέξιν ἀποδίδωσι τοῖς ἤθεσιν οἰκείαν, ᾗ πέφυκεν αὐτὰ ἑαυτῶν κράτιστα δηλοῦσθαι, τὴν σαφῆ καὶ κυρίαν καὶ κοινὴν καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις συνηθεστάτην. ὁ γὰρ ὄγκος καὶ τὸ ξένον καὶ τὸ ἐξ ἐπιτηδεύσεως ἅπαν ἀνηθοποίητον. καὶ συντίθησί γε αὐτὴν ἁπλῶς πάνυ καὶ ἀφελῶς, ὁρῶν ὅτι οὐκ ἐν τῇ περιόδῳ καὶ τοῖς ῥυθμοῖς ἀλλ' ἐν τῇ διαλελυμένῃ λέξει γίνεται τὸ ἦθος. καθόλου δέ, ἵνα καὶ περὶ ταύτης εἴπω τῆς ἀρετῆς, οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος ῥητόρων τῶν γε τῇ ὁμοίᾳ κατασκευῇ χρησαμένων τοῦ λόγου, εἴτε ἥδιον συνέθηκεν εἴτε πιθανώτερον. δοκεῖ μὲν γὰρ ἀποίητός τις εἶναι καὶ ἀτεχνίτευτος ὁ τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ χαρακτήρ, καὶ οὐ θαυμάσαιμ' ἂν εἰ πᾶσι μὲν τοῖς ἰδιώταις, οὐκ ὀλίγοις δὲ καὶ τῶν φιλολόγων, ὅσοι μὴ μεγάλας ἔχουσι τριβὰς περὶ λόγους, τοιαύτην τινὰ παράσχοι δόξαν, ὅτι ἀνεπιτηδεύτως

καὶ οὐ κατὰ τέχνην, αὐτομάτως δέ πως καὶ ὡς ἔτυχε σύγκειται. ἔστι δὲ παντὸς μᾶλλον ἔργου τεχνικοῦ κατεσκευασμένος. πεποίηται γὰρ αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀποίητον, καὶ δέδεται τὸ λελυμένον· καὶ ἐν αὐτῷ τῷ μὴ δοκεῖν δεινῶς κατεσκευάσθαι τὸ δεινὸν ἔχει.

Οἴομαι δὲ καὶ τὸ πρέπον ἔχειν τὴν Λυσίου λέξιν οὐδενος 8
ἧττον τῶν ἀρχαίων ῥητόρων, κρατίστην ἁπασῶν ἀρετὴν καὶ τελειοτάτην, ὁρῶν αυτὴν πρός τε τὸν λέγοντα καὶ πρὸς τοὺς ἀκούοντας καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα (ἐν τούτοις γὰρ δὴ καὶ πρὸς ταῦτα τὸ πρέπον) ἀρκούντως ἡρμοσμένην. καὶ γὰρ ἡλικίᾳ καὶ γένει καὶ παιδείᾳ καὶ ἐπιτηδεύματι καὶ βίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐν οἷς διαφέρει προσώπων τὰ πρόσωπα, τὰς οἰκείας ἀποδίδωσι φωνάς· πρός τε τὸν ἀκροατὴν συμμετρεῖ τὰ λεγόμενα οἰκείως, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον δικαστῇ τε καὶ ἐκκλησιαστῇ καὶ πανηγυρίζοντι διαλεγόμενος ὄχλῳ. διαφοράς τε αὐτῷ λαμβάνει κατὰ τὰς ἰδέας τῶν πραγμάτων ἡ λέξις. ἀρχομένῳ μὲν γάρ ἐστι καθεστηκυῖα καὶ ἠθική, διηγουμένῳ δὲ πιθανὴ καὶ ἀπερίεργος, ἀποδεικνύντι δὲ στρογγύλη καὶ πυκνή, αὔξοντι δὲ καὶ παθαινομένῳ σεμνὴ καὶ ἀληθινή, ἀνακεφαλαιουμένῳ δὲ διαλελυμένη καὶ σύντομος. ληπτέον δὴ καὶ τὸ πρέπον τῆς λέξεως παρὰ Λυσίου.

Ὅτι μὲν γὰρ πιθανὴ καὶ πειστικὴ καὶ πολὺ τὸ φυσικὸν 9
ὑποφαίνουσα καὶ πάνθ᾽ ὅσα τῆς τοιαύτης ἰδέας ἔχεται, πρὸς εἰδότας οὐδὲν ἴσως δεῖ λέγειν· δι᾽ ὄχλου γὰρ ἤδη τοῦτό γε, καὶ οὐδείς ἐστιν ὅστις οὐχὶ καὶ πείρᾳ καὶ ἀκοῇ μαθὼν ὁμολογεῖ πάντων ῥητόρων αὐτὸν εἶναι πιθανώτατον.

Μίαν δὲ ἀρετὴν ἔτι τοῦ ῥήτορος ἐπιδείξομαι κρίνας καλ- 10
λίστην τε καὶ κυριωτάτην καὶ μόνην ἢ μάλιστα τῶν ἄλλων τὸν Λυσίου χαρακτῆρα δυναμένην βεβαιῶσαι. τίς δέ ἐστιν ἥδε ἡ ἀρετή; ἡ τοῖς πᾶσιν ἐπανθοῦσα τοῖς τ᾽ ὀνόμασι καὶ τῇ τάξει χάρις, πρᾶγμα παντὸς κρεῖττον λόγου καὶ θαυμασιώτατον. ῥᾷστον μὲν γάρ ἐστιν ὀφθῆναι καὶ παντὶ ὁμοίως ἰδιώτῃ τε καὶ τεχνίτῃ φανερόν, χαλεπώτατον δὲ λόγῳ δηλωθῆναι καὶ οὐδὲ τοῖς κράτιστα εἰπεῖν δυναμένοις εὔπορον. ταύτην μέντοι κρατίστην τε ἀρετὴν καὶ χαρακτηριστικωτάτην τῆς Λυσίου λέξεως ἔγωγε πείθομαι, εἴτε φύσεως αὐτὴν δεῖ καλεῖν εὐτυχίαν εἴτε πόνου καὶ τέχνης ἐργασίαν, εἴτε μικτὴν ἐξ ἀμφοῖν ἕξιν ἢ δύναμιν, ᾗ πάντας ὑπερέχει τοὺς λοιποὺς ῥήτορας.

Τριχῇ δὲ νενεμημένου τοῦ ῥητορικοῦ λόγου καὶ τρία πε- 11

ρειληφότος γένη, τό τε δικανικὸν καὶ τὸ συμβουλευτικὸν καὶ τὸ καλούμενον ἐπιδεικτικὸν ἢ πανηγυρικόν, ἐν ἅπασι μὲν τούτοις ἐστὶν ὁ ἀνὴρ λόγου ἄξιος, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς δικανικοῖς ἀγῶσι. κἂν τούτοις δὲ αὐτοῖς ἀμείνων ἐστὶ τὰ μικρὰ καὶ παράδοξα καὶ ἄπορα εἰπεῖν καλῶς ἢ τὰ σεμνὰ καὶ μεγάλα καὶ εὔπορα δυνατῶς. ὁ βουλόμενος δὴ τὴν Λυσίου δύναμιν ἀκριβῶς καταμαθεῖν ἐκ τῶν δικανικῶν αὐτὴν μᾶλλον λόγων ἢ ἐκ τῶν πανηγυρικῶν τε καὶ συμβουλευτικῶν σκοπείτω.

ARGUMENTA ORATIONUM BREVITER DESCRIPTA.

Orat. 1. Euphiletus accusatus, quod Eratosthenem, quem in stupro uxoris suae deprehensum interemerat, contra legem insidiose allectum abreptumque e via et ad aram confugientem interemisset, apud heliastas in iudicio ἐπὶ Δελφινίῳ rege sacrorum referente caedem illam iustam fuisse defendit.

Orat. 2 funebris in Ceramico, ubi sepeliebantur qui pro patria mortui erant, habita (si quidem habita est) circa ol. 96, 4. (387. a. Chr. n.) ad celebrandam memoriam eorum Atheniensium, qui bello quod dicitur Corinthiaco Corinthiis contra Lacedaemonios eorumque socios opem ferentes occubuerant. Laudationem hanc alii tribuunt Lysiae, alii, quorum ego sententiae accedo, ab eo abiudicandam censent.

Orat. 3. Is, cui haec oratio scripta est, amator Theodoti pueri Plataeensis, a Simone, qui et ipse illum puerum amabat, vulneris de industria illati (τραύματος ἐκ προνοίας) reus factus, ab hoc crimine, quod exilio et bonorum publicatione puniebatur, apud Areopagitas se defendit post cladem ol. 96, 4. a. Chr. n. 393. ab Atheniensibus sociisque ad Corinthum acceptam (§. 45.).

Orat. 4. Similis est caussa superiori. Duo cives Athenienses communi consilio et sumptu servam emerant. Lite autem de bonorum permutatione composita quum inter eos convenisset etiam ut utriusque communis esset serva, alter eam contra pactionem initam apud se conclusam retinuit. Quapropter hic male ab altero mulcatus illum τραύματος ἐκ προνοίας postulavit. Reus se defendit hac oratione, quam mutilam esse patet.

Orat. 5. Callias μέτοικος a servis suis indicatus, quod sacrilegium commiserit, hac δευτερολογίᾳ defenditur apud heliastas praesidibus, ut videtur, undecimviris.

Orat. 6, item δευτερολογία. Andocides, qui ob mysteria Cereris profanata atque Hermas deiectos ol. 91, 2. a. Chr. n.

415. ita ἀτιμίᾳ affectus erat, ut neque templa deorum adire neque sacris interesse neque rempublicam administrare ei liceret, tamen ab exilio bis, et quidem sub dominatione Quadringentorum ol. 92, 2. a. Chr. n. 411. et post Thrasybuli reditum ol. 94, 1. a. Chr. n. 404., in patriam redux hac lege se teneri noluit. Quare tertio post reditum eius anno, i. e. ol. 95, 1. a. Chr. n. 400. a Cephisio, Agyrrhio, Meleto, Epichare ἔνδειξις ad regem sacrorum delata eodemque praeside acta est apud heliastas. Hanc autem orationem a Lysia scriptam non esse inter omnes hodie constat. Meleto eam tribuit Hoelscherus. alii a rhetore posterioris aetatis (Demetrio Phal.) confectam esse statuunt.

Orat. 7. Orator, homo opulentus (§. 14. 21. 31.) a Nicomacho quodam iuvene (§. 29.) primo accusatus, quod Suniade archonte (ol. 95, 4. a. Chr. n. 397.) oleam sacram eamque publicam (μορίαν §. 2.), postea truncum oleae sacrae saeptum (σηκόν) exciderit, quod crimen publicatione bonorum et exilio puniebatur, se defendit apud Areopagitas rege sacrorum referente. Oratio aliquanto post ol. 95, 4. a. Chr. n. 397. habita est.

Orat. 8. Quum orationum Lysiacarum omnium corruptissima sit maximeque mutila et lacunosa, de caussa et argumento magis coniectura augurari licet, quam quicquam pro certo pronunciari potest. Is qui verba facit duodecim minas Polycli mutuo dederat, pignori acceperat equum vitiosum iam et morbidum, quem quum illi reddere vellet repeteretque pecuniam, intercessit Diodorus, cum oratore familiaritate coniunctissimus, ne restitueret equum suadens Polyclemque sine controversia pecuniam redditurum affirmans. Equo mortuo et re ad arbitros delata Diodorus ad Polyclis partes transiit: hinc ille cum familiaribus suis oratori omnibus modis obtrectare, clam eum vexare, passim iniquos de eo sermones iactare, quamvis amicitiam simulans, nunquam destiterat. De qua re conqueritur qui hanc oratiunculam habet atque amicitiam renunciat. Epistola Reiskio, Dobraeo epitome visa est, Spengelius exercitationem eam ante anarchiam confectam esse censet, Hoelscherus Lysiae orationem esse negat, negat propter hiatum evitatum etiam Benselerus de hiatu p. 183.

Orat. 9. Polyaenus, miles emeritus, qui ob privatas inimicitias iterum militiae erat ascriptus, quum hoc aegre ferens indignationem verbis paullo liberioribus declarasset, multa a strategis ei imposita est, nondum tamen exacta, sed in album relata et praefectis aerarii (τοῖς ταμίαις) commissa, qui quidem caussa cognita poenam suo periculo remittunt. Adversarii autem Polyaeni designationem bonorum (ἀπογραφήν) detulerunt ad undecimviros, quibus ille praesidibus apud heliastas se defendit. Ceterum haec quoque oratio dubitatum est a quibusdam num genuina sit.

Orat. 10. Theomnestus a Lysitheo quodam per εἰσαγγελίαν accusatus erat, quod quanquam arma abiecisset, tamen pleno civium iure uteretur: in qua caussa quum actor huius orationis et Dionysius Lysitheo testes affuissent, Theomnestus illi exprobraverat, quod patrem interemisset. Is propterea actionem κακηγορίας contra Theomnestum instituit habuitque orationem in heliaea praesidibus thesmothetis ol. 99, 1. a. Chr. n. 384.

Orat. 11. Epitomen esse superioris orationis posteriore tempore confectam hodie constat.

Orat. 12. Eratosthenes, qui solus e XXXviris cum Phidone post restitutam libertatem Athenis remanserat, ab ipso Lysia accusatur, quod Polemarchum, Lysiae fratrem, inquilinum opulentum, collegis suis XXXviris indicta caussa trucidandum tradiderit. Acta est haec caedis (φόνου) caussa, qua orator simul ipsos petit XXXviros, Euclide archonte statim post victos illos expulsosque ol. 94, 2. a. Chr. n. 403., fortasse apud heliastas ad Delphinium.

Orat. 13. Agoratus, Eumaris servi filius, quum obsessis Athenis apud senatum indicavisset viros quosdam bonos nobilesque in quibus Dionysodorum taxiarchum contra rempubl. coniurasse, effecerat ut illi a XXXviris capitis damnarentur. Horum dominatione eversa restitutoque populari imperio Agoratus a Dionysio, fratre Dionysodori, et ab eo, cui Lysias hanc orationem scripsit, occisi leviro, per ἀπαγωγὴν ad undecimviros deductus et caedis (vel potius βουλεύσεως) reus factus est. Oratio igitur, quae post Dionysii orationem dicta videtur, habita est in heliastarum iudicio praesidibus undecimviris aliquanto post ol. 94, 4. a. Chr. n. 401. (§. 83. 84. coll. §. 56.)

Orat. 14. Deuterologia est ab advocato (συνηγόρῳ) Archestratidis (§. 3.) apud milites strategis et hipparchis praesidibus habita contra Alcibiadem, Alcibiadis clarissimi filium, sceleribus multis inquinatum, qui λειποταξίου accusatur, quod se suo arbitratu ex hoplitarum, inter quos conscriptus erat, numero exemerit, ut, quamvis ἀδοκίμαστος esset, minus periculosam subiret equestrem militiam. De tempore nihil certum, nisi caussam post ol. 94, 2. a. Chr. n. 403. oratam esse. Falkius eam ad ol. 96, 2. a. Chr. n. 395. refert satis probabiliter.

Orat. 15, in eadem caussa contra eundem dicta. Boeckhius eam in oecon. civ. I. p. 368. ed. alt. non ab ipso Lysia, sed ab aequali eius scriptam esse autumat, quae sententia mihi quoque probatur, Marklandus finem prioris fuisse cumque illa cohaesisse coniecit, τριτολογία videtur Schoemanno et Hoelschero.

Orat. 16. Mantitheus sorte designatus senator quum in vitae examine (δοκιμασίᾳ) apud senatum decedentem institutc accusatus esset, quod in equitum numero sub XXXviris militasset, hanc criminationem falsam esse et rebus ipsis et vitae suae probitate suisque in rempublicam meritis demonstrat. Defensionem hanc intra ol. 96, 3. a. Chr. n. 394. (§. 13. 15. 16.) et ol. 97, 3. a. Chr. n. 390. (§. 15.) dictam esse probabile est.

Orat. 17. Erato, qui actoris avo duo talenta debebat, quum mortuus esset filiis Erasiphonte, Eratone, Erasistrato relictis, aliquanto post omnia eius bona publicare populo visum est in iisque etiam agrum Sphettium, quem actor diu possederat, ex quo tempore Erasistrato, qui unus tum fratrum in urbe erat, de universo debito litem intenderat caussamque obtinuerat. Quare lite aerario mota (διαδικασίᾳ) res ad iudicium venit, cui praesunt οἱ σύνδικοι. Incidit oratio in ol. 95, 3. a. Chr. n. 398.

Orat. 18. Populari imperio revocato instauratisque iudiciis quidam apud populum rettulerat, ut criminis alicuius caussa publicarentur facultates Eucratis, Niciae fratris, strategi, paullo post expugnatas Athenas interfecti. Ille quum caussa cecidisset, aliquanto post Poliochus eadem re iterum ad iudices delata publica fieri Eucratis bona iussit. Quod ne accideret cavere studuit alter Eucratis filius hac defensione (non δευτερολογίᾳ, v. Hamakeri quaestt. p. 67 sqq. et meae Vindicc. Lys. p. 90 sqq.),

quam non integram, sed mutilatam habemus. E §§ 10. 15. 19. Krügerus orationem ol. 95, 4. a. Chr. n. 397. scriptam esse coniecit.

Orat. 19. Aristophanes eiusque pater Nicophemus quum proditionis, ut videtur, damnati indicta caussa obiissent, bona eorum post pacem restitutam publicata sunt: quae quum opinione minora esse viderentur, Aristophanis socer in suspicionem venit de aliqua pecuniae parte clam aversa, ideoque facultates eius in indicem bonorum publicandorum relatae sunt (ἀπογραφή), ipse lite instituta in iudicium vocatus est. Hic vero quum decessisset, filius in heliastarum iudicio, cui praeerant οἱ σύνδικοι, hac oratione patrem defendit ol. 98, 1. vel 2. a. Chr. n. 388. vel 387.

Orat. 20. Polystratus in numerum τῶν καταλογέων, qui consilio et auctoritate optimatium nomina quinquies mille civium ad comitia convocandorum in tabulis inscriberent, electus atque invito animo in Quadringentorum receptus senatum, cui summa reipubl. permissa est, redintegrato populari imperio propter facinus aliquod absens grandi pecunia multatus est. Aliquanto post denuo perduellionis (δήμου καταλύσεως) reus a filio hac, ut verisimile est, δευτερολογίᾳ defenditur. Orationem, cuius Lysiam auctorem non fuisse persuasum habeo, in id quod XXXvirum dominationem praecessit tempus incidere consentaneum est.

Orat. 21. Hac oratione, cuius priorem partem temporum iniuria interiisse patet, reus, quisquis fuit, utrum contra crimen munerum a se acceptorum (§ 21 sq.), an potius contra ἀπογραφὴν (§ 16.) sese defenderit dubium est. Utique se defendit ille et totius vitae institutum et sua in rempubl. merita recensendo. Quod a grammaticis titulo adiectum est vocabulum ἀπαράσημος, significat id orationem nomine rei carere. Habita videtur circa ol. 94, 3. a. Chr. n. 402.

Orat. 22. Lege cautum erat, ne quis amplius quinquaginta φορμοὺς frumenti coemeret. Quam legem quum migrassent mercatores frumentarii, res per εἰσαγγελίαν delata est ad senatum, in quo complures statim undecimviris tradendos illos censuerunt. Hanc autem sententiam impugnans is qui nostram orationem dixit tandem obtinuit ut caussa thesmothetis tradere-

tur agereturque in iudicio heliastarum. In hoc igitur ne illâ repugnantiâ dardaniis gratum fecisse videretur, ipse eos hac oratione accusavit damnandosque iudicavit. Tempus incertum.

Orat. 23. Pancleo fullo ad polemarchum in ius vocatus ab actore, qui ab illo contumeliis affectus erat, exceptione fori (παραγραφῇ) utebatur, se non μέτοικον sed Plataeensem esse ideoque iure civis Attici uti contendens, rem vero ad polemarchum, qui de inquilinis ius dicebat, pertinere negans. Iam falsam esse hanc παραγραφὴν demonstrat orator. Recte igitur Hoelscherus orationem sic putat inscriptam fuisse: κατὰ τῆς Παγκλέωνος παραγραφῆς.

Orat. 24. Is qui verba facit quod corpore invalidus et egenus erat, stipendium ex aerario accepit. Exstitit autem qui, ut hoc subsidio hominem privaret, per εἰσαγγελίαν eum neque inopem esse neque ἀδύνατον indicaret: exercere enim artem quaestuosam, equos ascendere, similia. Adversus hanc delationem in prytania senatus, ubi δοκιμασία invalidorum instituebatur, factam habita est haec oratio leporis facetiarumque plena aliquanto post XXXviros exactos (§ 25. coll. § 8. 22.). Ab Lysia eam abiudicat Boeckhius in oecon. civ. I. p. 343. ed. alt.

Orat. 25. Hanc defensionem fuisse verisimile est in δοκιμασίᾳ apud heliastas a magistratu quodam designato oratam, qui in illo vitae examine ab Epigene, Demophane, Clisthene sycophantis accusatus erat, quod per XXXvirorum dominatum in urbe remansisset. Titulus igitur falsus. Scripta esse videtur intra ol. 96, 2. et 3. (403. et 402. a. Chr. n.)

Orat. 26. Thrasybulus Collytensis auctoritate sua effecerat ut Leodamas archontis eponymi dignitatem sortitus in examine sollemni a senatoribus instituto reprobaretur. Euander autem vicarius eius constitutus quum sibi quoque metueret, quod sub XXXvirorum imperio inter equites stipendia meruerat, thesmothetis persuasit ut suam probationem in penultimum anni diem differrent. Tum igitur iuvenis post XXXvirorum demum dominationem sui iuris factus Euandrum in senatu accusat fortasse ol. 99, 2. a. Chr. n. 383. die penultimo (Hoelscher. p. 109. Saupp. ep. crit. p. 19 sqq.).

Orat. 27. Deuterologia est, qua Epicrates surreptae pe-

cuniae publicae (κλοπῆς δημοσίων χρημάτων) in ratione magistratus a se gesti reddenda postulatur: iudicio praesunt logistae. Tituli autem et paragraphi primae verba καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν mihi pariter ac Falkio a rhetore male adiecta esse videri dixi in Vindicc. Lys. p. 94., quam sententiam ipso illo additamento ὡς Θεόδωρος confirmari puto. Oratio ad ol. 98, 2. (a. Chr. n. 387.) refertur a Falkio, a Franzio ad ol. 97, 1. (392.)

Orat. 28. Ergocles, Thrasybuli Stiriensis paullo ante occisi amicus eiusdemque in imperio collega, perduellionis, peculatus repetundarumque per εἰσαγγελίαν denunciatus atque iussus publicarum pecuniarum rationem referre hoc epilogo in contione (non in iudicio, ut ex insequenti oratione constat) accusatur ol. 97, 3. a. Chr. n. 390.

Orat. 29. Ergoclis capite damnati bona publicata quum opinione hominum minora essent, Philocrati, quaestori eius atque amico, de aversis fortunis eius suspecto caussa ἀπογραφῆς intenditur ol. 97, 4. a. Chr. n. 389.

Orat. 30. Post imperium Quadringentorum sublatum Nicomachus, servo patre natus, inter νομοθέτας, qui obsoletas Solonis leges recognoscerent et conformarent, receptus in eoque collegio ἀναγραφεὺς creatus, qui leges recognitas in columellis quattuor mensium spatio incidendas curaret, in hoc negotio integrum sexennium consumpsit munusque illud foedissime administratum obtinuit usque ad XXXviros, a quibus in exilium eiectus est. Libertate restituta in patriam reversus iterum officio conscribendarum legum, quae quidem ad sacra pertinebant, eadem perfidia et libidine per quattuor annos functus quum rationem reddere nollet, hac oratione in iudicio, cui decem logistae praeerant, ἀλογίου accusatus est ol. 95, 2. a. Chr. n. 399.

Orat. 31. Philo Acharnensis professus ad sortitionem senatorii muneris (nondum autem sortitus § 33.) in δοκιμασίᾳ apud senatum decedentem instituta a senatore quodam ut indignus impugnatur maxime quod, quamvis a XXXviris expulsus, tamen non alterius utrius partis fuerit.

Orat. 32. V. argumenta Graeca orationi ipsi praemissa. Est δευτερολογία in caussa male gestae tutelae (δίκη ἐπιτροπῆς) a marito filiae Diodoti, qui erat frater Diogitonis rei, e filia Dio-

gitonis susceptae pro uxoris fratribus apud heliastas archonte praeside habita ol. 94, 4. a. Chr. n. 401.

Orat. 33. V. argumentum fragmento praemissum. Olympicus ludis Olympicis habitus ol. 98, 1. a. Chr. n. 388.

Orat. 34. Scripta est ol. 94, 2. a. Chr. n. 403. Ceterum v. argumentum Graecum.

ΛΥΣΙΑΣ.

1.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ. St. p. 92

Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὦ ἄνδρες, τὸ τοιού-
τους ὑμᾶς ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γε-
νέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθό-
τες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων
ἔχοιτε, ἥνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ
ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ
τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευόντων τὰς ζημίας μικρὰς ἡγοῖ-
σθε. καὶ ταῦτα οὐκ | ἂν εἴη μόνον παρ' ὑμῖν οὕτως 2
ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ
μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ὀλιγαρχίᾳ
ἡ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγι-
στα δυναμένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χείριστον τῶν
αὐτῶν τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταύ-
την τὴν ὕβριν ἅπαντες ἄνθρωποι δεινοτάτην ἡγοῦνται.
περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς 3
νομίζω τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχειν, καὶ οὐδένα οὕτως ὀλι-
γώρως διακεῖσθαι, ὅστις οἴεται δεῖν συγγνώμης τυγχά-
νειν ἢ μικρᾶς ζημίας ἀξίους ἡγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων
ἔργων αἰτίους· ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες, τοῦτό με δεῖν ἐπι- 4
δεῖξαι, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν
ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς
ἐμοὺς ᾔσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν
ἐμὴν εἰσιών, καὶ οὔτε ἔχθρα ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ οὐδεμία ἦν
πλὴν ταύτης, οὔτε χρημάτων ἕνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα

πλούσιος ἐκ πένητος γένωμαι, οὔτε ἄλλου κέρδους οὐ-
δενὸς πλὴν τῆς κατὰ νόμους τιμωρίας.
5 Ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντα ἐπιδείξω τὰ
ἐμαυτοῦ πράγματα, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλὰ λέγων τἀ-
ληθῆ· ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἡγοῦμαι σωτηρίαν,
6 ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα δυνηθῶ τὰ πεπραγμένα. Ἐγὼ
γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα ἠγα-
γόμην εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διε-
κείμην ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίαν ἐπ' ἐκείνῃ εἶναι ὅ τι
ἂν θέλῃ ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ προσ-
εῖχον τὸν νοῦν ὥσπερ εἰκὸς ἦν· ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον
γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ
παρέδωκα, ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι·
7 ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, ὦ Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν
βελτίστη· καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς [ἀγαθὴ]
καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα· ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ
ἐτελεύτησε, πάντων τῶν κακῶν ἀποθανοῦσα αἰτία μοι
8 γεγένηται. ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ
γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα, χρόνῳ δια-
φθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν
ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν
9 αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ'
ὑμῖν διηγήσασθαι) οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον
τὰ ἄνω τοῖς κάτω, κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν
ἀνδρωνῖτιν. ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μή-
τηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦεσθαι δέοι,
κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν
10 ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω. καὶ οὕτως ἤδη
συνειθισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω
καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ
καὶ μὴ βοᾷ. καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως ἐγίνετο,
καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἠλιθίως διε-
Reisk.

κείμην ὥστε ᾤμην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρο-
νεστάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει. Προϊόντος δὲ τοῦ χρό- 11
νου, ὦ ἄνδρες, ἧκον μὲν ἀπροσδοκήτως ἐξ ἀγροῦ, μετὰ
δὲ τὸ δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ ἐδυσκόλαινεν, ὑπὸ
τῆς θεραπαίνης ἐπίτηδες λυπούμενον, ἵνα ταῦτα ποιῇ·
ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔνδον ἦν· ὕστερον γὰρ ἅπαντα ἐπυθό-
μην. καὶ ἐγὼ τὴν γυναῖκα ἀπιέναι ἐκέλευον καὶ δοῦναι 12
τῷ παιδίῳ τὸν τιτθόν, ἵνα παύσηται κλαῖον. ἡ δὲ τὸ
μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς ἂν ἀσμένη με ἑωρακυῖα
ἥκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ὠργιζόμην καὶ ἐκέ-
λευον αὐτὴν ἀπιέναι, „ἵνα σύ γε“ ἔφη „πειρᾷς ἐνταῦθα
τὴν παιδίσκην· καὶ πρότερον δὴ μεθύων εἷλκες αὐτήν.“
κἀγὼ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δὲ ἀναστᾶσα καὶ ἀπιοῦσα προσ- 13
τίθησι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ τὴν κλεῖν
ἐφέλκεται. κἀγὼ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος οὐδ' ὑπο-
νοῶν ἐκάθευδον ἄσμενος, ἥκων ἐξ ἀγροῦ. ἐπειδὴ δὲ ἦν 14
πρὸς ἡμέραν, ἧκεν ἐκείνη καὶ τὴν | θύραν ἀνέῳξεν. ἐρο-
μένου δ' ἐμοῦ τί αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν
λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν παρὰ τῷ παιδίῳ, εἶτα ἐκ τῶν
γειτόνων ἐνάψασθαι. ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦτα οὕτως
ἔχειν ἡγούμην. ἔδοξε δέ μοι, ὦ ἄνδρες, τὸ πρόσωπον
ἐψιμυθιῶσθαι, τοῦ ἀδελφοῦ τεθνεῶτος οὔπω τριάκονθ'
ἡμέρας· ὅμως δ' οὐδ' οὕτως οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πράγ-
ματος, ἐξελθὼν ᾠχόμην ἔξω σιωπῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα, 15
ὦ ἄνδρες, χρόνου μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ
ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεταί μοί
τις πρεσβῦτις ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖσα
ἣν ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον ἤκουον· αὕτη δὲ
ὀργιζομένη καὶ ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι οὐκέτι ὁμοίως
ἐφοίτα παρ' αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξεῦρεν ὅ τι εἴη τὸ
αἴτιον. προσελθοῦσα οὖν μοι ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος τῆς 16
οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, „Εὐφίλητε“ ἔφη „μηδεμιᾷ

πολυπραγμοσύνῃ προσεληλυθέναι με νόμιζε πρός σε· ὁ
γὰρ ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς
ὢν ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν τὴν
εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βασα-
νίσῃς, ἅπαντα πεύσῃ. „ἔστι δ'" ἔφη „Ἐρατοσθένης Οἴη-
θεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέ-
φθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ τέχνην
17 ἔχει." ταῦτα εἰποῦσα, ὦ ἄνδρες, ἐκείνη μὲν ἀπηλλάγη,
ἐγὼ δὲ εὐθέως ἐταραττόμην, καὶ πάντα μου εἰς τὴν γνώ-
μην εἰσῄει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας, ἐνθυμούμενος μὲν
ὡς ἀπεκλείσθην ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμιμνησκόμενος δὲ
ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ
αὔλειος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ τέ μοι ἡ γυνὴ ἐψιμυ-
θιῶσθαι. ταῦτά μου πάντα εἰς τὴν γνώμην εἰσῄει, καὶ
18 μεστὸς ἦν ὑποψίας. ἐλθὼν δὲ οἴκαδε ἐκέλευον ἀκολου-
θεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς τὴν ἀγοράν, ἀγαγὼν δ' αὐ-
τὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τινὰ ἔλεγον ὅτι ἐγὼ πάντα εἴην
πεπυσμένος τὰ γινόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ· „σοὶ οὖν" ἔφην
„ἔξεστι δυοῖν ὁπότερον βούλει ἑλέσθαι, ἢ μαστιγωθεῖ-
σαν εἰς μύλωνα ἐμπεσεῖν καὶ μηδέποτε παύσασθαι κα-
κοῖς τοιούτοις συνεχομένην, ἢ κατειποῦσαν ἅπαντα τἀ-
ληθῆ μηδὲν παθεῖν κακὸν ἀλλὰ συγγνώμης παρ' ἐμοῦ
τυχεῖν τῶν ἡμαρτημένων. ψεύσῃ δὲ μηδέν, ἀλλὰ πάντα
19 τἀληθῆ λέγε." κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρνος ἦν, καὶ
ποιεῖν ἐκέλευεν ὅ τι βούλομαι· οὐδὲν γὰρ εἰδέναι· ἐπει-
δὴ δὲ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἐρατοσθένους πρὸς αὐτήν, καὶ εἶ-
πον ὅτι οὗτος ὁ φοιτῶν εἴη πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐξεπλάγη
ἡγησαμένη με πάντα ἀκριβῶς ἐγνωκέναι. καὶ τότ' ἤδη
πρὸς τὰ γόνατά μου πεσοῦσα, καὶ πίστιν παρ' ἐμοῦ λα-
20 βοῦσα μηδὲν πείσεσθαι κακόν, κατηγόρει πρῶτον μὲν
ὡς μετὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειτα ὡς αὐτὴ τε-
λευτῶσα εἰσαγγείλειε καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθείη,

Reisk.

καὶ τὰς εἰσόδους οἷς τρόποις προσίοι, καὶ ὡς Θεσμοφο-
ρίοις ἐμοῦ ἐν ἀγρῷ ὄντος ᾤχετο εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τῆς
μητρὸς τῆς ἐκείνου· καὶ τἆλλα τὰ γενόμενα πάντα ἀκρι-
βῶς διηγήσατο. ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, εἶπον 21
ἐγώ, „ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται·
εἰ δὲ μή, οὐδέν σοι κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἔμ' ὡμολογη-
μένων. ἀξιῶ δέ σε ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδεῖξαι·
ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι λόγων, ἀλλὰ τὸ ἔργον φανερὸν
γενέσθαι, εἴπερ οὕτως ἔχει.“ ὡμολόγει ταῦτα ποιήσειν. 22
καὶ μετὰ ταῦτα διεγένοντο ἡμέραι τέσσαρες ἢ πέντε, ...
ὡς ἐγὼ μεγάλοις ὑμῖν τεκμηρίοις ἐπιδείξω. πρῶτον δὲ
διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέ-
ρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος καὶ φίλος. τούτῳ
ἡλίου δεδυκότος ἰόντι ἐξ ἀγροῦ ἀπήντησα. εἰδὼς δ' ἐγὼ
ὅτι τηνικαῦτα ἀφιγμένος οὐδὲν ἂν καταλήψοιτο οἴκοι
τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν· καὶ ἐλθόντες οἴ-
καδε ὡς ἐμέ, ἀναβάντες εἰς τὸ ὑπερῷον ἐδειπνοῦμεν.
ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ εἶχεν, ἐκεῖνος μὲν | ἀπιὼν ᾤχετο, 23
ἐγὼ δὲ ἐκάθευδον. ὁ δ' Ἐρατοσθένης, ὦ ἄνδρες, εἰσέρ-
χεται, καὶ ἡ θεράπαινα ἐπεγείρασά με εὐθὺς φράζει ὅτι
ἔνδον ἐστί. κἀγὼ εἰπὼν ἐκείνῃ ἐπιμελεῖσθαι τῆς θύρας,
καταβὰς σιωπῇ ἐξέρχομαι, καὶ ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ
τόν, καὶ τοὺς μὲν ἔνδον κατέλαβον, τοὺς δὲ οὐκ ἐπιδη-
μοῦντας εὗρον. παραλαβὼν δ' ὡς οἷόν τε ἦν πλείστους 24
ἐκ τῶν παρόντων ἐβάδιζον. καὶ δᾷδας λαβόντες ἐκ τοῦ
ἐγγύτατα καπηλείου εἰσερχόμεθα, ἀνεῳγμένης τῆς θύ-
ρας καὶ ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης. ὤσαντες
δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσιόντες ἔτι
εἴδομεν αὐτὸν κατακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ δ' ὕστε-
ρον ἐν τῇ κλίνῃ γυμνὸν ἑστηκότα. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, 25
πατάξας καταβάλλω αὐτόν, καὶ τὼ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς
τοὔπισθεν καὶ δήσας ἠρώτων διὰ τί ὑβρίζει εἰς τὴν οἰ-

κίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών. κἀκεῖνος ἀδικεῖν μὲν ὡμολόγει,
ἠντιβόλει δὲ καὶ ἱκέτευε μὴ αὐτὸν κτεῖναι ἀλλ' ἀργύριον
26 πράξασθαι. ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι „οὐκ ἐγώ σε ἀποκτενῶ,
ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ παραβαίνων περὶ ἐλάτ-
τονος τῶν ἡδονῶν ἐποιήσω, καὶ μᾶλλον εἵλου τοιοῦτον
ἁμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ
εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι καὶ
27 κόσμιος εἶναι.“ οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐκεῖνος τούτων ἔτυ-
χεν ὧνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττον-
τας, οὐκ εἰσαρπασθεὶς ἐκ τῆς ὁδοῦ, οὐδ' ἐπὶ τὴν ἑστίαν
καταφυγών, ὥσπερ οὗτοι λέγουσι· πῶς γὰρ ἄν, ὅστις ἐν
τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπεσεν εὐθύς, περιέστρεψα δ'
αὐτοῦ τὼ χεῖρε, ἔνδον δὲ ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, οὓς
διαφυγεῖν οὐκ ἐδύνατο, οὔτε σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτε
28 ἄλλο οὐδὲν ἔχων, ᾧ τοὺς εἰσελθόντας ἂν ἠμύνατο. ἀλλ',
ὦ ἄνδρες, οἶμαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ μὴ τὰ δίκαια
πράττοντες οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν ἀληθῆ,
ἀλλ' αὐτοὶ ψευδόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι ὀρ-
γὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων πα-
ρασκευάζουσι. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

29 Οὐκ ἠμφισβήτει, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ὡμολόγει ἀδικεῖν,
καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνῃ ἠντιβόλει καὶ ἱκέτευεν, ἀπο-
τίνειν δ' ἕτοιμος ἦν χρήματα. ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκείνου τι-
μήματι οὐ συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νόμον ἠξίουν
εἶναι κυριώτερον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην, ἣν ὑμεῖς
δικαιοτάτην εἶναι ἡγησάμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύ-
ουσιν ἐτάξατε. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἐκ τῆς στή-
λης τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐξ
Ἀρείου πάγου, ᾧ καὶ πάτριόν ἐστι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀποδέ-
δοται τοῦ φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαρρήδην εἴρηται
τούτου μὴ καταγινώσκειν φόνον, ὃς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ
ἑαυτοῦ μοιχὸν λαβὼν ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσηται.
καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ 31
δίκαια ταῦτα ἡγήσατο εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς
ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε. καίτοι
δῆλον ὅτι, εἴ τινα εἶχε ταύτης μείζω τιμωρίαν ἐπὶ ταῖς
γαμεταῖς, ἐποίησεν ἄν. νῦν δὲ οὐχ οἷός τε ὢν ταύτης
ἰσχυροτέραν ἐπ' ἐκείναις ἐξευρεῖν, τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ
ταῖς παλλακαῖς ἠξίωσε γίνεσθαι. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ
τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον 32
ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην
ὀφείλειν, ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξ-
εστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι. οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς
βιαζομένους ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ
τοὺς πείθοντας· τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ
διπλῆν ἐποίησε τὴν βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν δια- 33
πραττομένους βίᾳ ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς
δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν ὥστ'
οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας | γυναῖκας ἢ
τοῖς ἀνδράσι, καὶ πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέ-
ναι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδήλους εἶναι ὁποτέρων τυγχάνου-
σιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν· ἀνθ' ὧν ὁ τὸν
νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ 34
τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες
εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην
λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότερον χρὴ τούτους ἰσχυ-

35 ρους ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι πάσας
τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα, περὶ
ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορῶμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες
σκεψώμεθα ὅ τι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν. οὗτοι τοίνυν περὶ
τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην δίκην λαμβά-
36 νειν παρακελεύονται. οἷς ὑμᾶς ἀξιῶ τὴν αὐτὴν γνώμην
ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν τοῖς μοιχοῖς ποιήσετε,
ὡς καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοιχοὺς εἶναι, εὖ
εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ ἑαυτῶν λέγωσι
καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας εἰσιέ-
ναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἅψεται. πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι τοὺς
μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἐᾶν δεῖ, τὴν δὲ ψῆφον
τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γάρ ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ
πόλει κυριωτάτη.
37 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες· κατηγοροῦσι γάρ μου ὡς
ἐγὼ τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέ-
λευσα τὸν νεανίσκον. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, δίκαιον μὲν ἂν
ποιεῖν ἡγούμην ᾡτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναῖκα τὴν
38 ἐμὴν διαφθείραντα λαμβάνων· εἰ μὲν γὰρ λόγων εἰρη-
μένων ἔργου δὲ μηδενὸς γεγενημένου μετελθεῖν ἐκέ-
λευον ἐκεῖνον, ἠδίκουν ἄν· εἰ δὲ ἤδη πάντων διαπεπραγ-
μένων καὶ πολλάκις εἰσεληλυθότος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν
ἐμὴν ᾡτινιοῦν τρόπῳ ἐλάμβανον αὐτόν, σωφρονεῖν
39 ἐμαυτὸν ἡγούμην· σκέψασθε δὲ ὅτι καὶ ταῦτα ψεύδον-
ται· ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες,
ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, φίλος ὢν Σώστρατος καὶ οἰ-
κείως διακείμενος ἀπαντήσας ἐξ ἀγροῦ περὶ ἡλίου δυ-
σμὰς συνεδείπνει, καὶ ἐπειδὴ καλῶς εἶχεν αὐτῷ, ἀπιὼν
40 ᾤχετο. καίτοι πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμήθητε ὅτι,
εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβούλευον Ἐρατοσθένει, πό-
τερον ἦν μοι κρεῖττον αὐτῷ ἑτέρωθι δειπνεῖν ἢ τὸν συν-
δειπνήσοντά μοι εἰσαγαγεῖν; οὕτω γὰρ ἂν ἧττον ἐτόλμη-

σεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν. εἶτα δοκῶ ἂν ὑμῖν
τὸν συνδειπνοῦντα ἀφεὶς μόνος καταλειφθῆναι καὶ ἔρη-
μος γενέσθαι, ἢ κελεύειν ἐκεῖνον μένειν, ἵνα μετ' ἐμοῦ
τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἂν δοκῶ 41
ὑμῖν τοῖς ἐπιτηδείοις μεθ' ἡμέραν παραγγεῖλαι, καὶ κε-
λεῦσαι αὐτοὺς συλλεγῆναι εἰς οἰκίαν τῶν φίλων τῶν ἐγ-
γυτάτω, μᾶλλον ἢ ἐπειδὴ τάχιστα ᾐσθόμην τῆς νυκτὸς
περιτρέχειν, οὐκ εἰδὼς ὅντινα οἴκοι καταλήψομαι καὶ
ὅντινα ἔξω; καὶ ὡς Ἁρμόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖνα ἦλθον
οὐκ ἐπιδημοῦντας (οὐ γὰρ ᾔδειν), ἑτέρους δὲ οὐκ ἔνδον
ὄντας κατέλαβον, οὓς δ' οἷός τε ἦν λαβὼν ἐβάδιζον. καί- 42
τοιγε εἰ προῄδειν, οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν καὶ θεράποντας
παρασκευάσασθαι καὶ τοῖς φίλοις παραγγεῖλαι, ἵν' ὡς
ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσῄειν (τί γὰρ ᾔδειν εἴ τι κἀ-
κεῖνος εἶχε σιδήριον;), ὡς μετὰ πλείστων δὲ μαρτύρων
τὴν τιμωρίαν ἐποιούμην; νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς τῶν ἐσομέ-
νων ἐκείνῃ τῇ νυκτί, οὓς οἷός τε ἦν παρέλαβον. Καί
μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· σκέψασθε 43
δὲ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς οὕτως περὶ τούτου τοῦ πράγματος,
ζητοῦντες εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα πώποτε
γεγένηται πλὴν ταύτης. οὐδεμίαν γὰρ εὑρήσετε. οὔτε 44
γὰρ συκοφαντῶν γραφάς με ἐγράψατο, οὔτε ἐκβάλλειν
ἐκ τῆς πόλεως ἐπεχείρησεν, οὔτε ἰδίας δίκας ἐδικάζετο,
οὔτε συνῄδει κακὸν οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθηται
ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, οὔτε εἰ ταῦτα διεπραξάμην,
ἤλπιζον χρήματα λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ τοιούτων πραγμά-
των ἕνεκεν θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσι. τοσούτου 45
τοίνυν δεῖ | ἢ λοιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ
ἡμῖν γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ ἑωρακὼς ἦν τὸν ἄνθρωπον

πώποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί. τί ἂν οὖν βουλόμενος
ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευον, εἰ μὴ τὸ μέγιστον
46 τῶν ἀδικημάτων ἦν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἠδικημένος; ἔπειτα παρα-
καλέσας αὐτὸς μάρτυρας ἠσέβουν, ἐξόν μοι, εἴπερ ἀδί-
κως ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, μηδένα μοι τούτων
συνειδέναι;

47 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ
νομίζω ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἁπάσης· οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὁρῶντες οἷα
τὰ ἆθλα πρόκειται τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων, ἧττον
εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτήσονται, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ὁρῶσι τὴν
48 αὐτὴν γνώμην ἔχοντας. εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον τοὺς
μὲν κειμένους νόμους ἐξαλεῖψαι, ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτι-
νες τοὺς μὲν φυλάττοντας τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ταῖς ζη-
μίαις ζημιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομένοις εἰς αὐτὰς ἁμαρτά-
49 νειν πολλὴν ἄδειαν ποιήσουσι. πολὺ γὰρ οὕτω δικαιό-
τερον ἢ ὑπὸ τῶν νόμων τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἳ
κελεύουσι μέν, ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν οὖν βούλη-
ται χρῆσθαι, οἱ δ᾽ ἀγῶνες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις
καθεστήκασιν ἢ τοῖς παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας
50 καταισχύνουσι γυναῖκας. ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ
σώματος καὶ περὶ τῶν χρημάτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ἁπάντων κινδυνεύω, ὅτι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις ἐπει-
θόμην.

2.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΤΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ ΒΟΗΘΟΙΣ.

Εἰ μὲν ἡγούμην οἷόν τε εἶναι, ὦ παρόντες ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ, λόγῳ δηλῶσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀρετήν, ἐμεμψάμην ἂν τοῖς ἐπαγγείλασιν ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐξ ὀλί-

Reisk.

γων ἡμερῶν λέγειν· ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ πᾶς
χρόνος οὐχ ἱκανὸς λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τού-
των ἔργοις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πόλις μοι δοκεῖ, προνοου-
μένη τῶν ἐνθάδε λεγόντων, ἐξ ὀλίγου τὴν πρόσταξιν
ποιεῖσθαι, ἡγουμένη οὕτως ἂν μάλιστα συγγνώμης αὐ-
τοὺς παρὰ τῶν ἀκουσάντων τυγχάνειν. ὅμως δὲ ὁ μὲν 2
λόγος μοι περὶ τούτων, ὁ δ' ἀγὼν οὐ πρὸς τὰ τούτων
ἔργα ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας.
τοσαύτην γὰρ ἀφθονίαν παρεσκεύασεν ἡ τούτων ἀρετὴ
καὶ τοῖς ποιεῖν δυναμένοις καὶ τοῖς εἰπεῖν βουληθεῖσιν,
ὥστε καλὰ μὲν πολλὰ τοῖς προτέροις περὶ αὐτῶν εἰρῆ-
σθαι, πολλὰ δὲ καὶ ἐκείνοις παραλελεῖφθαι, ἱκανὰ δὲ καὶ
τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἐξεῖναι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ γῆς ἄπειροι
οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς, πανταχῇ δὲ καὶ παρὰ πᾶσιν
ἀνθρώποις οἱ τὰ αὑτῶν πενθοῦντες κακὰ τὰς τούτων
ἀρετὰς ὑμνοῦσι.

Πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους τῶν 3
προγόνων δίειμι, μνήμην παρὰ τῆς φήμης λαβών· ἄξιον
γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις κἀκείνων μεμνῆσθαι, ὑμνοῦντας
μὲν ἐν ταῖς ᾠδαῖς, λέγοντας δ' ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν γνώ-
μαις, τιμῶντας δ' ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις, παιδεύ-
οντας δ' ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων ἔργοις τοὺς ζῶντας.

Ἀμαζόνες γὰρ Ἄρεως μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέ- 4
ρες, οἰκοῦσαι δὲ παρὰ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν, μόναι
μὲν ὡπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν
πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβᾶσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπει-
ρίαν τῶν ἐναντίων ᾕρουν μὲν τοὺς φεύγοντας, ἀπέλει-
πον δὲ τοὺς διώκοντας ἐνομίζοντο δὲ διὰ τὴν εὐψυχίαν
μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλέον γὰρ
ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς ἰδέαις
ἐλλείπειν. ἄρχουσαι δὲ πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν 5
τοὺς περὶ αὐτὰς καταδεδουλωμέναι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε

p. 47—57.

τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ με-
γάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τὰ μαχιμώτατα τῶν
ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν. τυχοῦσαι δ'
ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει,
καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον
ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖ-
6 κες. μόναις δ' αὐταῖς οὐκ | ἐξεγένετο ἐκ τῶν ἡμαρτη-
μένων μαθούσαις περὶ τῶν λοιπῶν ἄμεινον βουλεύσα-
σθαι, οὐδ' οἴκαδε ἀπελθούσαις ἀπαγγεῖλαι τήν τε σφε-
τέραν αὐτῶν δυστυχίαν καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων
ἀρετήν· αὐτοῦ γὰρ ἀποθανοῦσαι, καὶ δοῦσαι δίκην τῆς
ἀνοίας, τῆσδε μὲν τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον
μνήμην ἐποίησαν, τὴν δὲ ἑαυτῶν πατρίδα διὰ τὴν ἐν-
θάδε συμφορὰν ἀνώνυμον κατέστησαν. ἐκεῖναι μὲν οὖν
τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν ἑαυτῶν δικαίως
ἀπώλεσαν.

7 Ἀδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευ-
σάντων καὶ ἡττηθέντων μάχῃ, οὐκ ἐώντων Καδμείων
θάπτειν τοὺς νεκρούς, Ἀθηναῖοι ἡγησάμενοι ἐκείνους
μέν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγί-
στην, τοὺς δὲ κάτω τὰ αὑτῶν οὐ κομίζεσθαι, ἱερῶν δὲ
μιαινομένων τοὺς ἄνω θεοὺς ἀσεβεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶ-
τον πέμψαντες κήρυκας ἐδέοντο αὐτῶν δοῦναι τῶν
8 νεκρῶν ἀναίρεσιν, νομίζοντες ἀνδρῶν μὲν ἀγαθῶν εἶ-
ναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούντων
δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν εὐ-
ψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι, οὐ δυνάμενοι δὲ τούτων τυχεῖν
ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, οὐδεμιᾶς διαφορᾶς πρότερον
πρὸς Καδμείους ὑπαρχούσης, οὐδὲ τοῖς ζῶσιν Ἀργείων
9 χαριζόμενοι, ἀλλὰ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῷ πολέμῳ ἀξιοῦν-
τες τῶν νομιζομένων τυγχάνειν πρὸς τοὺς ἑτέρους ὑπὲρ
ἀμφοτέρων ἐκινδύνευσαν, ὑπὲρ μὲν τῶν, ἵνα μηκέτι εἰς

Reisk.

τοὺς τεθνεῶτας ἐξαμαρτάνοντες πλείω περὶ τοὺς θεοὺς
ἐξυβρίσωσιν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑτέρων, ἵνα μὴ πρότερον εἰς
τὴν αὑτῶν ἀπέλθωσι πατρίου τιμῆς ἀτυχήσαντες καὶ
Ἑλληνικοῦ νόμου στερηθέντες καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἡμαρ-
τηκότες. ταῦτα διανοηθέντες, καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύ- 10
χας κοινὰς ἁπάντων ἀνθρώπων νομίζοντες, πολλοὺς
μὲν πολεμίους κτώμενοι, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμα-
χον ἐνίκων μαχόμενοι. καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς τύχης ἐπαρθέν-
τες μείζονος παρὰ Καδμείων τιμωρίας ἐπεθύμησαν, ἀλλ'
ἐκείνοις μὲν ἀντὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἐπε-
δείξαντο, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ἆθλα ὧνπερ ἕνεκα ἀφί-
κοντο, τοὺς Ἀργείων νεκρούς, ἔθαψαν ἐν τῇ αὑτῶν
Ἐλευσῖνι. περὶ μὲν οὖν τοὺς ἀποθανόντας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ
Θήβας τοιοῦτοι γεγόνασιν.

Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ ἀνθρώ- 11
πων ἠφανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔφευγον μὲν Εὐρυ-
σθέα, ἐξηλαύνοντο δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυ-
νομένων μὲν τοῖς ἔργοις, φοβουμένων δὲ τὴν Εὐρυσθέως
δύναμιν, ἀφικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἱκέται ἐπὶ τῶν
βωμῶν ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένου δὲ αὐτοὺς Εὐρυσθέως 12
Ἀθηναῖοι οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ τὴν Ἡρακλέους
ἀρετὴν μᾶλλον ᾐδοῦντο ἢ τὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτῶν ἐφο-
βοῦντο, καὶ ἠξίουν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ
δικαίου διαμάχεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δυναμένοις χαριζό-
μενοι τοὺς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένους ἐκδοῦναι. ἐπι- 13
στρατεύσαντος δ' Εὐρυσθέως μετὰ τῶν ἐκείνῳ τῷ χρό-
νῳ Πελοπόννησον ἐχόντων, οὐκ ἐγγὺς τῶν δεινῶν
γενόμενοι μετέγνωσαν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην
ἥνπερ πρότερον, ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτῶν πεπονθότες, ἐκείνους τ' οὐκ εἰδότες ὁποῖοί τινες
ἄνδρες ἔσονται γενόμενοι· δίκαιον δὲ νομίζοντες εἶναι, 14
οὐ προτέρας ἔχθρας ὑπαρχούσης πρὸς Εὐρυσθέα, οὐδὲ

κέρδους προκειμένου πλὴν δόξης ἀγαθῆς, τοσοῦτον κίν-
δυνον ὑπὲρ αὐτῶν ἤραντο, τοὺς μὲν ἀδικουμένους ἐλε-
οῦντες, τοὺς δ' ὑβρίζοντας μισοῦντες, καὶ τοὺς μὲν κω-
λύειν ἐπιχειροῦντες, τοῖς δ' ἐπικουρεῖν ἀξιοῦντες,
ἡγούμενοι ἐλευθερίας μὲν σημεῖον εἶναι μηδὲν ποιεῖν
ἄκοντας, δικαιοσύνης δὲ τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν, εὐ-
ψυχίας δ' ὑπὲρ τούτων ἀμφοτέρων, εἰ δέοι, μαχομένους
15 ἀποθνῄσκειν. τοσοῦτον δ' ἐφρόνουν ἀμφότεροι, ὥστε
οἱ μὲν μετ' Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ' ἑκόντων | ἐξήτουν
εὑρίσκεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἠξίουν Εὐρυσθέα αὐ-
τὸν ἱκετεύοντα τοὺς ἱκέτας αὐτῶν ἐξελεῖν. παραταξά-
μενοι δ' ἰδίᾳ δυνάμει τὴν ἐξ ἁπάσης Πελοποννήσου
στρατιὰν ἐλθοῦσαν ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τῶν Ἡρακλέ-
ους παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς ἄδειαν κατέστησαν, ἀπαλ-
λάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς ψυχὰς ἠλευθέρωσαν, διὰ
δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους τοῖς αὑτῶν κινδύ-
16 νοις ἐστεφάνωσαν. τοσοῦτον δὲ εὐτυχέστεροι παῖδες
ὄντες ἐγένοντο τοῦ πατρός· ὁ μὲν γάρ, καίπερ ὢν ἀγα-
θῶν πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις, ἐπίπονον καὶ φι-
λόνεικον καὶ φιλότιμον αὑτῷ καταστήσας τὸν βίον τοὺς
μὲν ἄλλους ἀδικοῦντας ἐκόλασεν, Εὐρυσθέα δὲ καὶ ἐχ-
θρὸν ὄντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐξαμαρτάνοντα οὐχ οἷός τε ἦν
τιμωρήσασθαι· οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ διὰ τήνδε τὴν πόλιν
τῇ αὐτῇ εἶδον ἡμέρᾳ τήν θ' ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν
τῶν ἐχθρῶν τιμωρίαν.

17 Πολλὰ μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις
μιᾷ γνώμῃ χρωμένοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. ἥ
τε γὰρ ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί,
πανταχόθεν συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες τὴν
ἀλλοτρίαν ᾤκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν
18 ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ πατρίδα. πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι
ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβαλόντες τὰς παρὰ σφίσιν αὐτοῖς

Reisk

δυναστείας δημοκρατίαν κατεστήσαντο, ἡγούμενοι τὴν πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ' ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευθέραις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντο, νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς 19
τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες, ἡγησάμενοι θηρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βίᾳ κρατεῖσθαι, ἀνθρώποις δὲ προσήκειν νόμῳ μὲν ὁρίσαι τὸ δίκαιον, λόγῳ δὲ πεῖσαι, ἔργῳ δὲ τούτοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ νόμου μὲν βασιλευομένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομένους.

Καὶ γάρ τοι καὶ φύντες καλῶς καὶ γνόντες ὅμοια, 20
πολλὰ μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐνθάδε κειμένων εἰργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα καὶ πανταχοῦ οἱ ἐξ ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν κατέλιπον. μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν.
ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν 21
ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ τὴν Εὐρώπην δουλώσεσθαι, ἔστειλε πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν. ἡγησάμενοι δέ, εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἢ ἑκοῦσαν φίλην ποιήσαιντο ἢ ἄκουσαν καταστρέψαιντο, ῥᾳδίως τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἄρξειν, ἀπέβησαν εἰς Μαραθῶνα, νομίσαντες οὕτως ἂν ἐρημοτάτους εἶναι συμμάχων [τοὺς Ἕλληνας], εἰ ἔτι στασιαζούσης τῆς Ἑλλάδος ᾧ τινι χρὴ τρόπῳ τοὺς ἐπιόντας
ἀμύνασθαι, τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ 22
τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρειστήκει, ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν, ἐκείνοις καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι· προθύμως γὰρ τοῖς ἀδικουμένοις ἥξουσι βοηθήσοντες· εἰ δ' ἐνθάδε πρῶτον ἀφίξονται, οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολμήσειν ἑτέρους σῴζοντας φανερὰν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους
ὑπὲρ αὑτῶν καταθέσθαι. οἱ μὲν τοίνυν ταῦτα διενο- 23
οῦντο· οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι οὐ λογισμῷ *** εἰδότες

p. 73—85.

τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους, ἀλλὰ νομίζοντες τὸν εὐ-
κλεᾶ θάνατον ἀθάνατον περὶ τῶν ἀγαθῶν καταλείπειν
λόγον, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ
τῇ αὑτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν. καὶ αἰσχυνόμενοι
ὅτι ἦσαν οἱ βάρβαροι αὐτῶν ἐν τῇ χώρᾳ, οὐκ ἀνέμειναν
πυθέσθαι οὐδὲ βοηθῆσαι τοὺς συμμάχους, οὐδ᾽ ᾠήθη-
σαν δεῖν ἑτέροις τῆς σωτηρίας χάριν εἰδέναι, ἀλλὰ σφί-
24 σιν αὐτοῖς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας. ταῦτα μιᾷ γνώμῃ πάν-
τες γνόντες ἀπήντων ὀλίγοι πρὸς πολλούς· ἐνόμιζον γὰρ
ἀποθανεῖν μὲν αὐτοῖς μετὰ πάντων προσήκειν, ἀγαθοὺς
δ᾽ εἶναι μετ᾽ ὀλίγων, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς ἀλλοτρίας διὰ
τὸν θάνατον κεκτῆσθαι, τὴν δ᾽ ἐκ τῶν κινδύνων μνή-
μην ἰδίαν καταλείψειν. ἠξίουν δ᾽, οὓς μὴ μόνοι νικῷεν,
οὐδ᾽ ἂν μετὰ συμμάχων δύνασθαι· καὶ ἡττηθέντες μὲν
ὀλίγῳ τῶν ἄλλων προαπολεῖσθαι, νικήσαντες δὲ καὶ τοὺς
25 ἄλλους ἐλευθερώσειν. ἄνδρες δ᾽ ἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ
τῶν μὲν σωμάτων ἀφειδήσαντες, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀρετῆς οὐ
φιλοψυχήσαντες, καὶ μᾶλλον τοὺς παρ᾽ αὐτοῖς νόμους
αἰσχυνόμενοι ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον φο-
βούμενοι, ἔστησαν μὲν τρόπαια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τῶν
βαρβάρων ἐν τῇ αὑτῶν, ὑπὲρ χρημάτων εἰς τὴν ἀλλο-
26 τρίαν ἐμβαλόντων, παρὰ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, οὕτω δὲ
διὰ ταχέων τὸν κίνδυνον ἐποιήσαντο, ὥστε οἱ αὐτοὶ τοῖς
ἄλλοις ἀπήγγειλαν τήν τ᾽ ἐνθάδε ἄφιξιν τῶν βαρβάρων
καὶ τὴν τῶν προγόνων νίκην. καὶ γάρ τοι οὐδεὶς τῶν
ἄλλων ἔδεισεν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος κινδύνου, ἀλλ᾽ ἀκού-
σαντες ὑπὲρ τῆς αὑτῶν ἐλευθερίας ἥσθησαν. ὥστε οὐ-
δὲν θαυμαστόν, πάλαι τῶν ἔργων γεγενημένων, ὥσπερ
καινῶν ὄντων ἔτι καὶ νῦν τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ὑπὸ πάν-
των ἀνθρώπων ζηλοῦσθαι.

27 Μετὰ δὲ ταῦτα Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, κατα-
φρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος,

ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγενημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμ-
φορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθὴς δ' ὢν κακῶν
καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασά-
μενος χιλίαις μὲν καὶ διακοσίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ
πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν, ὥστε καὶ
τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἂν ἔργον
εἴη καταλέξαι· τὸ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλήθους· 28
ἐξὸν γὰρ αὐτῷ χιλίαις ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ τὸ στενώ-
τατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιὰν ἐκ τῆς
Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἡγούμενος τὴν
διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν ἔσεσθαι· ἀλλ' ὑπεριδὼν καὶ τὰ 29
φύσει πεφυκότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρωπί-
νας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάσσης ἐποιήσατο,
πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν
Ἑλλήσποντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω· ὑφισταμένου οὐ-
δενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακουόντων, τῶν δὲ
ἑκόντων προδιδόντων. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἱκανοὶ ἦσαν ἀμύ-
νασθαι, οἱ δ' ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφότερα δ'
ἦν αὐτοὺς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος. Ἀθηναῖοι δ' 30
οὕτω διακειμένης τῆς Ἑλλάδος αὐτοὶ μὲν εἰς τὰς ναῦς
ἐμβάντες ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἐβοήθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ
καὶ τῶν συμμάχων ἔνιοι εἰς Θερμοπύλας ἀπήντησαν,
ἡγούμενοι διὰ τὴν στενότητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον
οἷοί τ' ἔσεσθαι διαφυλάξαι. γενομένου δὲ τοῦ κινδύνου 31
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀθηναῖοι μὲν ἐνίκων τῇ ναυμα-
χίᾳ, Λακεδαιμόνιοι δέ, οὐ ταῖς ψυχαῖς ἐνδεεῖς γενόμενοι,
ἀλλὰ τοῦ πλήθους ψευσθέντες καὶ οὓς φυλάξειν ᾤοντο
καὶ πρὸς οὓς κινδυνεύσειν ἔμελλον, ... οὐχ ἡττηθέν-
τες τῶν ἐναντίων, ἀλλ' ἀποθανόντες οὗπερ ἐτάχθησαν
μάχεσθαι, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν μὲν δυστυχησάντων, 32
τῶν δὲ τῆς παρόδου κρατησάντων, οἱ μὲν ἐπορεύοντο
ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν, οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι πυθόμενοι

μὲν τὴν γεγενημένην Λακεδαιμονίοις συμφοράν, ἀποροῦντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασιν, εἰδότες δ' ὅτι, εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται, ἐπιπλεύσαντες χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν λήψονται, εἰ δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβήσονται, ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ἁλώσονται, ἀμφότερα δὲ οὐ δυνήσονται, ἀμύνασθαί τε
33 καὶ φυλακὴν ἱκανὴν καταλιπεῖν, δυοῖν δὲ προκειμένοιν, πότερον χρὴ τὴν πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων γενομένους καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγησάμενοι κρεῖττον εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ πενίας καὶ φυγῆς ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ πλούτου δουλείαν τῆς πατρίδος, ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν, ἵν' ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα τὰς
34 δυνάμεις | κινδυνεύσωσιν, ὑπεκθέμενοι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ μητέρας εἰς Σαλαμῖνα, συνήθροιζον καὶ τὸ τῶν ἄλλων συμμάχων ναυτικόν. οὐ πολλαῖς δ' ὕστερον ἡμέραις ἦλθε καὶ ἡ πεζὴ στρατιὰ καὶ τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν βαρβάρων, ὃ τίς οὐκ ἂν ἰδὼν ἐφοβήθη, ὡς μέγας καὶ δεινὸς τῇδε τῇ πόλει κίνδυνος ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων
35 ἐλευθερίας ἠγωνίσθη; ποίαν δὲ γνώμην εἶχον ἢ οἱ θεώμενοι τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις, οὔσης καὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἀπίστου καὶ τοῦ προσιόντος κινδύνου, ἢ οἱ μέλλοντες ναυμαχήσειν ὑπὲρ τῆς φιλότητος, ὑπὲρ τῶν
36 ἄθλων τῶν ἐν Σαλαμῖνι; οἷς τοσοῦτον πανταχόθεν περιειστήκει πλῆθος πολεμίων, ὥστε ἐλάχιστον μὲν αὐτοῖς εἶναι τῶν παρόντων κακῶν τὸ θάνατον τὸν αὑτῶν προειδέναι, μεγίστην δὲ συμφοράν, ἃ ὑπὸ τῶν βαρβάρων
37 εὐτυχησάντων τοὺς ὑπεκτεθέντας ἤλπιζον πείσεσθαι. ἦ που διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν πολλάκις μὲν ἐδεξιώσαντο ἀλλήλους, εἰκότως δὲ σφᾶς αὐτοὺς ὠλοφύραντο, εἰδότες μὲν τὰς σφετέρας ναῦς ὀλίγας οὔσας, ὁρῶντες δὲ πολλὰς τὰς τῶν πολεμίων, ἐπιστάμενοι δὲ τὴν μὲν πόλιν Reisk.

ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην καὶ μεστὴν
τῶν βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καιομένων, ἁπάντων δ' ἐγγὺς
ὄντων τῶν δεινῶν, ἀκούοντες δ' ἐν ταὐτῷ συμμεμιγμέ- 38
νου Ἑλληνικοῦ καὶ βαρβαρικοῦ παιᾶνος, παρακελευσμοῦ
δ' ἀμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν διαφθειρομένων, καὶ
τῆς θαλάττης μεστῆς τῶν νεκρῶν, καὶ πολλῶν μὲν συμ-
πιπτόντων καὶ φιλίων καὶ πολεμίων ναυαγίων, ἀντι-
πάλου δὲ πολὺν χρόνον οὔσης τῆς ναυμαχίας δοκοῦντες
τοτὲ μὲν νενικηκέναι καὶ σεσῶσθαι, τοτὲ δ' ἡττῆσθαι
καὶ ἀπολωλέναι. ἦ που διὰ τὸν παρόντα φόβον πολλὰ 39
μὲν φήθησαν ἰδεῖν ἃν οὐκ εἶδον, πολλὰ δ' ἀκοῦσαι ὧν
οὐκ ἤκουσαν. ποῖαι δ' οὐχ ἱκετεῖαι θεῶν ἐγένοντο ἢ θυ-
σιῶν ἀναμνήσεις, ἔλεός τε παίδων καὶ γυναικῶν πόθος
οἶκτός τε πατέρων καὶ μητέρων, λογισμὸς δ', εἰ δυστυ-
χήσειαν, τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν; τίς οὐκ ἂν 40
θεῶν ἠλέησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου;
ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν; ἢ τίς τῆς τόλμης
αὐτοὺς οὐκ ἂν ἠγάσθη; ἦ πολὺ πλεῖστον ἐκεῖνοι κατὰ
τὴν ἀρετὴν ἁπάντων ἀνθρώπων διήνεγκαν καὶ ἐν τοῖς
βουλεύμασι καὶ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, ἐκλιπόν-
τες μὲν τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς δ' ἐμβάντες, τὰς δ' αὐ-
τῶν ψυχὰς ὀλίγας οὔσας ἀντιτάξαντες τῷ πλήθει τῷ τῆς
Ἀσίας. ἐπέδειξαν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις, νικήσαντες τῇ 41
ναυμαχίᾳ, ὅτι κρεῖττον μετ' ὀλίγων [πολιτευομένων]
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδυνεύειν ἢ μετὰ πολλῶν βασι-
λευομένων ὑπὲρ τῆς αὐτῶν δουλείας. πλεῖστα δὲ καὶ 42
κάλλιστα ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας
συνεβάλοντο, στρατηγὸν μὲν Θεμιστοκλέα, ἱκανώτα-
τον εἰπεῖν καὶ γνῶναι καὶ πρᾶξαι, ναῦς δὲ πλείους
τῶν ἄλλων συμμάχων, ἄνδρας δ' ἐμπειροτάτους. καίτοι
τίνες ἂν τούτοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἤρισαν γνώμῃ καὶ
πλήθει καὶ ἀρετῇ; ὥστε δικαίως μὲν ἀναμφισβήτητα 43

τἀριστεῖα τῆς ναυμαχίας ἔλαβον παρὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰ-
κότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν τοῖς κινδύνοις ἐκτή-
σαντο, γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς ἐκ τῆς Ἀσίας
βαρβάροις τὴν αὑτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο.
44 Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιούτους αὑτοὺς παρα-
σχόντες καὶ πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες τῇ
ἰδίᾳ ἀρετῇ κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκτή-
σαντο· ὕστερον δὲ Πελοποννησίων τειχιζόντων τὸν
Ἰσθμόν, καὶ ἀγαπώντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομιζόντων δ'
ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου, καὶ διανοου-
μένων τοὺς ἄλλους Ἕλληνας περιιδεῖν ὑπὸ τοῖς βαρβά-
45 ροις γενομένους, ὀργισθέντες Ἀθηναῖοι συνεβούλευον
αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην ἕξουσι, περὶ ἅπασαν τὴν
Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν· εἰ γὰρ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
Ἑλλήνων προδιδόμενοι μετὰ τῶν βαρβάρων ἔσονται,
οὔτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε τούτους ὠφελή-
σειν τὸ ἐν | Ἰσθμῷ τεῖχος· ἀκινδύνως γὰρ ἔσεσθαι τὴν
46 τῆς θαλάσσης ἀρχὴν βασιλέως. διδασκόμενοι δὲ καὶ νο-
μίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε ποιεῖν καὶ κακῶς βουλεύε-
σθαι, Ἀθηναίους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα
αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς· ἀποδράντων
δὲ ὑπὸ νύκτα τῶν πλείστων συμμάχων ἐκ τῶν τάξεων
διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ
Τεγεᾶται τοὺς βαρβάρους ἐτρέψαντο, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ
Πλαταιεῖς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἐνίκων μαχόμενοι τοὺς
ἀπογνόντας τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπομείναντας τὴν δου-
47 λείαν. ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ καλλίστην τελευτὴν τοῖς
προτέροις κινδύνοις ἐπιθέντες, βέβαιον μὲν τὴν ἐλευθε-
ρίαν τῇ Εὐρώπῃ κατειργάσαντο, ἐν ἅπασι δὲ τοῖς κινδύ-
νοις δόντες ἔλεγχον τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς, καὶ μόνοι καὶ
μεθ' ἑτέρων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, καὶ
πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὑπὸ πάν-

των ἠξιώθησαν, καὶ μεθ' ὧν ἐκινδύνευον καὶ πρὸς οὓς
ἐπολέμουν, ἡγεμόνες γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος.

Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάντος 48
διὰ ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμέ-
νων, μέγα μὲν ἅπαντες φρονοῦντες, μικρῶν δ' ἐγκλη-
μάτων ἕκαστοι δεόμενοι, ναυμαχίας Ἀθηναίοις πρὸς Αἰ-
γινήτας καὶ τοὺς ἐκείνων συμμάχους γενομένης ἑβδομή-
κοντα τριήρεις αὐτῶν ἐλάμβανον. πολιορκούντων δὲ 49
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Αἴγυπτόν τε καὶ Αἴγιναν, καὶ
τῆς ἡλικίας ἀπούσης ἔν τε ταῖς ναυσὶ καὶ ἐν τῷ πεζῷ
στρατεύματι, Κορίνθιοι καὶ οἱ ἐκείνων σύμμαχοι, ἡγού-
μενοι ἢ εἰς ἔρημον τὴν χώραν ἐμβαλεῖν ἢ ἐξ Αἰγίνης
ἄξειν τὸ στρατόπεδον, ἐξελθόντες πανδημεὶ Γεράνειαν
κατέλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δ' ἐγγὺς 50
ὄντων, οὐδένα ἐτόλμησαν μεταπέμψασθαι· ταῖς δ' αὐ-
τῶν ψυχαῖς πιστεύσαντες καὶ τῶν ἐπιόντων καταφρονή-
σαντες οἱ γεραίτεροι καὶ οἱ τῆς ἡλικίας ἐντὸς γεγονότες
ἠξίουν αὐτοὶ μόνοι τὸν κίνδυνον ποιήσασθαι, οἱ μὲν ἐμ- 51
πειρίᾳ τὴν ἀρετήν, οἱ δὲ φύσει κεκτημένοι· καὶ οἱ μὲν
αὐτοὶ πολλαχοῦ ἀγαθοὶ γεγενημένοι, οἱ δ' ἐκείνους μι-
μούμενοι, τῶν μὲν πρεσβυτέρων ἄρχειν ἐπισταμένων,
τῶν δὲ νεωτέρων τὸ ἐπιταττόμενον ποιεῖν δυναμένων,
Μυρωνίδου στρατηγοῦντος ἀπαντήσαντες αὐτοὶ εἰς τὴν 52
Μεγαρικὴν ἐνίκων μαχόμενοι ἅπασαν τὴν δύναμιν τὴν
ἐκείνων τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι καὶ τοῖς οὔπω δυναμένοις,
τοὺς εἰς τὴν σφετέραν ἐμβαλεῖν ἀξιώσαντας εἰς τὴν ἀλ-
λοτρίαν ἀπαντήσαντες, τρόπαιον δὲ στήσαντες καλλί- 53
στου μὲν αὑτοῖς ἔργου, αἰσχίστου δὲ τοῖς πολεμίοις, οἱ
μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ δ' οὔπω δυνάμενοι, ταῖς δὲ
ψυχαῖς ἀμφότεροι κρείττους γενόμενοι, μετὰ καλλίστης
δόξης εἰς τὴν αὑτῶν ἀπελθόντες οἱ μὲν πάλιν ἐπαιδεύ-
οντο, οἱ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἐβουλεύοντο.

p. 106—112.

54 Καθ' ἕκαστον μὲν οὐ ῥᾴδιον τὰ ὑπὸ πολλῶν κιν-
δυνευθέντα ὑφ' ἑνὸς ῥηθῆναι, οὐδὲ τὰ ἐν ἅπαντι τῷ
χρόνῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. τίς γὰρ ἂν
ἢ λόγος ἢ χρόνος ἢ ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο μηνῦσαι τὴν
55 τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν; μετὰ πλείστων
γὰρ πόνων καὶ φανερωτάτων ἀγώνων καὶ καλλίστων
κινδύνων ἐλευθέραν μὲν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα, μεγί-
στην δ' ἀπέδειξαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ἑβδομήκοντα
μὲν ἔτη τῆς θαλάττης ἄρξαντες, ἀστασιάστους δὲ παρα-
56 σχόντες τοὺς συμμάχους, οὐ τοῖς ὀλίγοις τοὺς πολ-
λοὺς δουλεύειν ἀξιώσαντες, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντας
ἀναγκάσαντες, οὐδὲ τοὺς συμμάχους ἀσθενεῖς ποιοῦν-
τες, ἀλλὰ κἀκείνους ἰσχυροὺς καθιστάντες, καὶ τὴν αὑ-
τῶν δύναμιν τοσαύτην ἐπιδείξαντες, ὥσθ' ὁ μέγας βα-
σιλεὺς οὐκέτι τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει, ἀλλ' ἐδίδου τῶν
57 ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐφοβεῖτο, καὶ οὔτε τριήρεις
ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς Ἀσίας ἔπλευσαν, οὔτε τύραν-
νος ἐν τοῖς Ἕλλησι κατέστη, οὔτε Ἑλληνὶς πόλις ὑπὸ τῶν
βαρβάρων ἠνδραποδίσθη· | τοσαύτην σωφροσύνην καὶ
δέος ἡ τούτων ἀρετὴ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν. ὧν
ἕνεκα δεῖ μόνους καὶ προστάτας τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγε-
μόνας τῶν πόλεων γίγνεσθαι.

58 Ἐπέδειξαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις τὴν ἑαυτῶν
ἀρετήν. ἀπολομένων γὰρ τῶν νεῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ εἴτε
ἡγεμόνος κακίᾳ εἴτε θεῶν διανοίᾳ, καὶ συμφορᾶς ἐκείνης
μεγίστης γενομένης καὶ ἡμῖν τοῖς δυστυχήσασι καὶ τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησιν, ἐδήλωσαν οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ὅτι
59 ἡ τῆς πόλεως δύναμις τῆς Ἑλλάδος ἦν σωτηρία. ἑτέρων
γὰρ ἡγεμόνων γενομένων ἐνίκησαν μὲν ναυμαχοῦντες
τοὺς Ἕλληνας οἱ πρότερον εἰς τὴν θάλασσαν οὐκ ἐμβαί-
νοντες, ἔπλευσαν δ' εἰς τὴν Εὐρώπην, δουλεύουσι δ'
πόλεις τῶν Ἑλλήνων, τύραννοι δ' ἐγκαθεστᾶσιν, οἱ μὲν

Reisk

*μετὰ τὴν ἡμετέραν συμφοράν, οἱ δὲ μετὰ τὴν νίκην τῶν
βαρβάρων. ὥστ' ἄξιον ἦν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ τότε κείρα- 60
σθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ πενθῆσαι τοὺς ἐνθάδε κειμένους, ὡς
συγκαταθαπτομένης τῆς αὑτῶν ἐλευθερίας τῇ τούτων
ἀρετῇ· ὡς δυστυχὴς μὲν ἡ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὀρ-
φανὴ γενομένη, εὐτυχὴς δ' ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἑτέρων
ἡγεμόνων λαβόμενος· τῇ μὲν γὰρ τούτων στερηθείσῃ
δουλεία περιέστηκε, τῷ δ' ἄλλων ἀρξάντων ζῆλος ἐγγί-
νεται τῆς τῶν προγόνων διανοίας. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐξή- 61
χθην ὑπὲρ πάσης ὀλοφύρασθαι τῆς Ἑλλάδος· ἐκείνων δὲ
τῶν ἀνδρῶν ἄξιον καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ μεμνῆσθαι, οἳ
φεύγοντες τὴν δουλείαν καὶ περὶ τοῦ δικαίου μαχόμενοι
καὶ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας στασιάσαντες, πάντας πολε-
μίους κεκτημένοι εἰς τὸν Πειραιᾶ κατῆλθον, οὐχ ὑπὸ
νόμου ἀναγκασθέντες, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως πεισθέντες,
καινοῖς κινδύνοις τὴν παλαιὰν ἀρετὴν τῶν προγόνων
μιμησάμενοι, ταῖς αὑτῶν ψυχαῖς κοινὴν τὴν πόλιν καὶ 62
τοῖς ἄλλοις κτησάμενοι, θάνατον μετ' ἐλευθερίας αἱρού-
μενοι ἢ βίον μετὰ δουλείας, οὐχ ἧττον ταῖς συμφοραῖς
αἰσχυνόμενοι ἢ τοῖς ἐχθροῖς ὀργιζόμενοι, μᾶλλον βου-
ληθέντες ἐν τῇ αὑτῶν ἀποθνήσκειν ἢ ζῆν τὴν ἀλλοτρίαν
οἰκοῦντες, συμμάχους μὲν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔχοντες,
πολεμίους δὲ τοὺς πρότερον ὑπάρχοντας καὶ τοὺς πολί-
τας τοὺς ἑαυτῶν. ἀλλ' ὅμως οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων 63
φοβηθέντες, ἀλλ' ἐν τοῖς σώμασι τοῖς ἑαυτῶν κινδυνεύ-
σαντες, τρόπαιον μὲν τῶν πολεμίων ἔστησαν, μάρτυρας
δὲ τῆς αὑτῶν ἀρετῆς ἐγγὺς ὄντας τοῦδε τοῦ μνήματος
τοὺς Λακεδαιμονίων τάφους παρέχονται. καὶ γάρ τοι
μεγάλην μὲν ἀντὶ μικρᾶς ἀπέδειξαν τὴν πόλιν, ὁμονοοῦ-
σαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν, τείχη δὲ ἀντὶ τῶν
καθῃρημένων ἀνέστησαν. οἱ δὲ κατελθόντες αὐτῶν, 64
ἀδελφὰ τὰ βουλεύματα τοῖς ἔργοις τῶν ἐνθάδε κειμένων*

ἐπιδεικνύντες, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν ἀλλ' ἐπὶ
σωτηρίαν τῆς πόλεως ἐτράποντο, καὶ οὔτ' ἐλαττοῦσθαι
δυνάμενοι οὔτ' αὐτοὶ πλέον ἔχειν δεόμενοι τῆς μὲν αὑ-
τῶν ἐλευθερίας καὶ τοῖς βουλομένοις δουλεύειν μετέδο-
σαν, τῆς δ' ἐκείνων δουλείας αὐτοὶ μετέχειν οὐκ ἠξίω-
65 σαν. ἔργοις δὲ μεγίστοις καὶ καλλίστοις ἀπελογήσαντο,
ὅτι οὐ κακίᾳ τῇ αὑτῶν οὐδ' ἀρετῇ τῶν πολεμίων πρό-
τερον ἐδυστύχησεν ἡ πόλις· εἰ γὰρ στασιάσαντες πρὸς
ἀλλήλους βίᾳ παρόντων Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων
ἐχθρῶν εἰς τὴν αὑτῶν οἷοί τε ἐγένοντο κατελθεῖν, δῆλον
ὅτι ῥᾳδίως ἂν ὁμονοοῦντες πολεμεῖν αὐτοῖς ἐδύναντο.

66 Ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τοὺς ἐν Πειραιεῖ κινδύνους ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ζηλοῦνται· ἄξιον δὲ καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἐνθάδε κειμένους ἐπαινέσαι, οἳ τῷ πλήθει βοηθήσαντες καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας μαχόμενοι, πατρίδα τὴν ἀρετὴν ἡγησάμενοι, τοιαύτην τοῦ βίου τελευτὴν ἐποιήσαντο· ἀνθ' ὧν ἡ πόλις αὐτοὺς καὶ ἐπένθησε καὶ ἔθαψε δημοσίᾳ, καὶ ἔδωκεν ἔχειν αὐτοῖς τὸν ἅπαντα χρόνον τὰς αὐτὰς τιμὰς τοῖς ἀστοῖς.

67 Οἱ δὲ νῦν θαπτόμενοι, βοηθήσαντες Κορινθίοις
ὑπὸ παλαιῶν | φίλων ἀδικουμένοις καινοὶ σύμμαχοι
γενόμενοι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην Λακεδαιμονίοις ἔχον-
τες (οἱ μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐφθόνουν, οἱ δὲ
ἀδικουμένους αὐτοὺς ἠλέουν, οὐ τῆς προτέρας ἔχθρας
μεμνημένοι, ἀλλὰ τὴν παροῦσαν φιλίαν περὶ πολλοῦ
ποιούμενοι) πᾶσιν ἀνθρώποις φανερὰν τὴν αὑτῶν ἀρε-
68 τὴν ἐπεδείξαντο. ἐτόλμησαν γὰρ μεγάλην ποιοῦντες τὴν
Ἑλλάδα οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὑτῶν σωτηρίας κινδυνεύειν,
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμίων ἐλευθερίας ἀποθνή-
σκειν· τοῖς γὰρ Λακεδαιμονίων συμμάχοις περὶ τῆς ἐκεί-
νων ἐλευθερίας ἐμάχοντο. νικήσαντες μὲν γὰρ ἐκείνους

Reisk.

τῶν αὐτῶν ἠξίουν, δυστυχήσαντες δὲ βέβαιον ἂν τὴν
δουλείαν τοῖς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατέλιπον.

Ἐκείνοις μὲν οὖν οὕτω διακειμένοις ὁ βίος οἰκτρὸς 69
καὶ ὁ θάνατος εὐκτός· οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθα-
νόντες ζηλωτοί, παιδευθέντες μὲν ἐν τοῖς τῶν προγόνων
ἀγαθοῖς, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τήν τε ἐκείνων δόξαν δια-
σώσαντες καὶ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξαντες. πολλῶν 70
μὲν γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι γεγένηνται τῇ ἑαυτῶν πατρίδι,
ἐπηνώρθωσαν δὲ τὰ ὑφ' ἑτέρων δυστυχηθέντα, πόρρω
δ' ἀπὸ τῆς αὑτῶν τὸν πόλεμον κατέστησαν. ἐτελεύτησαν
δὲ τὸν βίον, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθνῄσκειν, τῇ
μὲν γὰρ πατρίδι τὰ τροφεῖα ἀποδόντες, τοῖς δὲ θρέψασι
λύπας καταλιπόντες. ὥστε ἄξιον τοῖς ζῶσι τούτους πο- 71
θεῖν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὀλοφύρεσθαι καὶ τοὺς προσήκον-
τας αὐτῶν ἐλεεῖν τοῦ ἐπιλοίπου βίου. τίς γὰρ αὐτοῖς ἔτι
ἡδονὴ καταλείπεται τοιούτων ἀνδρῶν θαπτομένων, οἳ
πάντα περὶ ἐλάττονος τῆς ἀρετῆς ἡγούμενοι αὑτοὺς μὲν
ἀπεστέρησαν βίου, χήρας δὲ γυναῖκας ἐποίησαν, ὀρφα-
νοὺς δὲ τοὺς αὑτῶν παῖδας ἀπέλιπον, ἐρήμους δ' ἀδελ-
φοὺς καὶ πατέρας καὶ μητέρας κατέστησαν; Πολλῶν δὲ 72
καὶ δεινῶν ὑπαρχόντων τοὺς μὲν παῖδας αὐτῶν ζηλῶ,
ὅτι νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἵων πατέρων ἐστέ-
ρηνται, ἐξ ὧν δ' οὗτοι γεγόνασιν, οἰκτείρω, ὅτι πρεσβύ-
τεροι ἢ ὥστε ἐπιλαθέσθαι τῆς δυστυχίας τῆς ἑαυτῶν. τί 73
γὰρ ἂν τούτων ἀνιαρότερον γένοιτο, ἢ τεκεῖν μὲν καὶ
θρέψαι [καὶ θάψαι] τοὺς αὑτῶν, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ ἀδυνά-
τους μὲν εἶναι τῷ σώματι, πασῶν δ' ἀπεστερημένους
τῶν ἐλπίδων ἀφίλους καὶ ἀπόρους γεγονέναι, ὑπὸ δὲ
τῶν αὐτῶν πρότερον ζηλοῦσθαι καὶ νῦν ἐλεεῖσθαι, πο-
θεινότερον δ' αὐτοῖς εἶναι τὸν θάνατον τοῦ βίου; ὅσῳ
γὰρ ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν, τοσούτῳ τοῖς καταλειπομέ-
νοις τὸ πένθος μεῖζον. πῶς δ' αὐτοὺς χρὴ λῆξαι τῆς λύ- 74

πης; πότερον ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς; ἀλλὰ τότε
αὐτῶν εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους μεμνῆσθαι. ἀλλ' ἐν ταῖς
εὐτυχίαις ταῖς κοιναῖς; ἀλλ' ἱκανὸν λυπῆσαι, τῶν μὲν
σφετέρων τέκνων τετελευτηκότων, τῶν δὲ ζώντων ἀπο-
λαυόντων τῆς τούτων ἀρετῆς. ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδίοις κινδύ-
νοις, ὅταν ὁρῶσι τοὺς μὲν πρότερον ὄντας φίλους φεύ-
γοντας τὴν αὐτῶν ἀπορίαν, τοὺς δ' ἐχθροὺς μέγα φρο-
75 νοῦντας ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τούτων; Μόνην δ' ἂν
μοι δοκοῦμεν ταύτην τοῖς ἐνθάδε κειμένοις ἀποδοῦναι
χάριν, εἰ τοὺς μὲν τοκέας αὐτῶν ὁμοίως ὥσπερ ἐκεῖνοι
περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα, τοὺς δὲ παῖδας οὕτως ἀσπαζοί-
μεθα ὥσπερ αὐτοὶ πατέρες ὄντες, ταῖς δὲ γυναιξὶν εἰ
τοιούτους βοηθοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοιμεν, οἷοίπερ
76 ἐκεῖνοι ζῶντες ἦσαν. τίνας γὰρ ἂν εἰκότως μᾶλλον τι-
μῷμεν τῶν ἐνθάδε κειμένων; τίνας δ' ἂν τῶν ζώντων
δικαιότερον περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα ἢ τοὺς τούτοις προσ-
ήκοντας, οἳ τῆς μὲν τούτων ἀρετῆς τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις
ἀπέλαυσαν, ἀποθανόντων δὲ μόνοι γνησίως τῆς δυστυ-
χίας μετέχουσιν.
77 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι·
οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὄντες θνητοί· ὥστε τί
δεῖ, ἃ πάλαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ τούτων νῦν
ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύ-
σεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ
τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; οὔτε | γὰρ τοὺς πο-
νηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον
78 ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν
τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν
λοιπὸν χρόνον, ἄξιον τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πεν-
θεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἥ τε φύσις καὶ νόσων ἥτ-
των καὶ γήρως, ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰ-
79 ληχὼς ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμο-

Reisk.

νεωτάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ τῶν μεγίστων καὶ
καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν,
οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὑτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμεί-
ναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν
κάλλιστον. καὶ γάρ τοι ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνῆ-
μαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἳ 80
πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ
ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετήν. καὶ γάρ τοι θάπτονται
δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σο-
φίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ
τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους
τιμᾶσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θα- 81
νάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι
κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμά-
των ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὑτῶν
κατέλιπον· ὅμως δ' ἀνάγκη τοῖς ἀρχαίοις ἔθεσι χρῆσθαι,
καὶ θεραπεύοντας τὸν πάτριον νόμον ὀλοφύρεσθαι τοὺς
θαπτομένους.

3.

| ΠΡΟΣ ΣΙΜΩΝΑ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πολλὰ καὶ δεινὰ συνειδὼς Σίμωνι, ὦ βουλή, οὐκ
ἄν ποτ' αὐτὸν εἰς τοσοῦτον τόλμης ἡγησάμην ἀφικέσθαι,
ὥστε ὑπὲρ ὧν αὐτὸν ἔδει δοῦναι δίκην, ὑπὲρ τούτων ὡς
ἀδικούμενον ἔγκλημα ποιήσασθαι καὶ οὕτω μέγαν καὶ
σεμνὸν ὅρκον διομοσάμενον εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ μὲν οὖν 2
ἄλλοι τινὲς ἔμελλον περὶ ἐμοῦ διαγνώσεσθαι, σφόδρα
ἂν ἐφοβούμην τὸν κίνδυνον, ὁρῶν ὅτι καὶ παρασκευαὶ
καὶ τύχαι ἐνίοτε τοιαῦται γίγνονται, ὥστε πολλὰ καὶ παρὰ
γνώμην ἀποβαίνειν τοῖς κινδυνεύουσιν· εἰς ὑμᾶς δ'
εἰσελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων τεύξεσθαι. μάλιστα δ' 3

ἀγανακτῶ, ὦ βουλή, ὅτι περὶ τοιούτων πραγμάτων εἰ-
πεῖν ἀναγκασθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ αἰσχυ-
νόμενος, εἰ μέλλοιεν πολλοί μοι συνείσεσθαι, ἠνεσχόμην
ἀδικούμενος. ἐπειδὴ δὲ Σίμων με εἰς τοιαύτην ἀνάγκην
κατέστησεν, οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἅπαντα διηγήσομαι
4 πρὸς ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, εἰ μὲν
ἀδικῶ, μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν· ἐὰν δὲ περὶ
τούτων ἀποδείξω ὡς οὐκ ἔνοχός εἰμι οἷς Σίμων διωμό-
σατο, ἄλλως δὲ ὑμῖν φαίνωμαι παρὰ τὴν ἡλικίαν τὴν
ἐμαυτοῦ ἀνοητότερον πρὸς τὸ μειράκιον διατεθείς, αἰ-
τοῦμαι ὑμᾶς μηδὲν με χείρω νομίζειν, εἰδότας ὅτι ἐπι-
θυμῆσαι μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις ἔνεστιν, οὗτος δὲ βέλ-
τιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστατος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς
συμφορὰς φέρειν δύναται. οἷς ἅπασιν ἐμποδὼν ἐμοὶ γε-
γένηται Σίμων οὑτοσί, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω.

5 Ἡμεῖς γὰρ ἐπεθυμήσαμεν, ὦ βουλή, Θεοδότου,
Πλαταϊκοῦ μειρακίου, καὶ ἐγὼ μὲν εὖ ποιῶν αὐτὸν
ἠξίουν εἶναί μοι φίλον, οὗτος δὲ ὑβρίζων καὶ παρανο-
μῶν ᾤετο ἀναγκάσειν αὐτὸν ποιεῖν ὅ τι βούλοιτο. ὅσα
μὲν οὖν ἐκεῖνος κακὰ ὑπ' αὐτοῦ πέπονθε, πολὺ ἂν ἔργον
εἴη λέγειν· ὅσα δὲ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐξημάρτηκεν, ἡγοῦμαι
6 ταῦθ' ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι. πυθόμενος γὰρ ὅτι τὸ
μειράκιον ἦν παρ' ἐμοί, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν
νύκτωρ | μεθύων, ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν
γυναικωνῖτιν, ἔνδον οὐσῶν τῆς τε ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς καὶ
τῶν ἀδελφιδῶν, αἳ οὕτω κοσμίως βεβιώκασιν ὥστε καὶ
7 ὑπὸ τῶν οἰκείων ὁρώμεναι αἰσχύνεσθαι. οὗτος τοίνυν
εἰς τοῦτο ἦλθεν ὕβρεως ὥστ' οὐ πρότερον ἠθέλησεν
ἀπελθεῖν, πρὶν αὐτόν, ἡγούμενοι δεινὰ ποιεῖν οἱ παρα-
γενόμενοι καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες, ἐπὶ παῖδας κόρας
καὶ ὀρφανὰς εἰσιόντα, ἐξήλασαν βίᾳ. καὶ τοσούτου ἐδέη-
σεν αὐτῷ μεταμελῆσαι τῶν ὑβρισμένων, ὥστε ἐξευρὼν
Reisk.

οὗ ἐδειπνοῦμεν ἀτοπώτατον πρᾶγμα καὶ ἀπιστότατον
ἐποίησεν, εἰ μή τις εἰδείη τὴν τούτου μανίαν. ἐκκαλέσας 8
γάρ με ἔνδοθεν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξῆλθον, εὐθύς με τύ-
πτειν ἐπεχείρησεν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸν ἠμυνάμην ἐνστάς,
ἔβαλλέ με λίθοις. καὶ ἐμοῦ μὲν ἁμαρτάνει, Ἀριστοκρί-
του δέ, ὃς παρ' ἐμὲ ἦλθε μετ' αὐτοῦ, βαλὼν λίθῳ συν-
τρίβει τὸ μέτωπον. ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἡγούμενος 9
μὲν δεινὰ πάσχειν, αἰσχυνόμενος δέ, ὅπερ ἤδη καὶ πρό-
τερον εἶπον, τῇ συμφορᾷ, ἠνειχόμην, καὶ μᾶλλον ᾑρού-
μην μὴ λαβεῖν τούτων τῶν ἁμαρτημάτων δίκην ἢ δόξαι
τοῖς πολίταις ἀνόητος εἶναι, εἰδὼς ὅτι τῇ μὲν τούτου
πονηρίᾳ πρέποντά ἐστι τὰ πεπραγμένα, ἐμοῦ δὲ πολλοὶ
καταγελάσονται τοιαῦτα πάσχοντος τῶν φθονεῖν εἰθι-
σμένων, ἐάν τις ἐν τῇ πόλει προθυμῆται χρηστὸς εἶναι.
οὕτω δὲ σφόδρα ἠπορούμην ὅ τι χρησαίμην, ὦ βουλή, 10
τῇ τούτου παρανομίᾳ, ὥστε ἔδοξέ μοι κράτιστον εἶναι
ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως. λαβὼν δὴ τὸ μειράκιον
(ἅπαντα γὰρ δεῖ τἀληθῆ λέγειν) ᾠχόμην ἐκ τῆς πόλεως.
ἐπειδὴ δὲ ᾤμην ἱκανὸν εἶναι τὸν χρόνον Σίμωνι ἐπιλα-
θέσθαι μὲν τοῦ νεανίσκου, μεταμελῆσαι δὲ τῶν πρό-
τερον ἡμαρτημένων, ἀφικνοῦμαι πάλιν. κἀγὼ μὲν ᾠχό- 11
μην ἐς Πειραιᾶ, οὗτος δ' αἰσθόμενος εὐθέως ἥκοντα τὸν
Θεόδοτον καὶ διατρίβοντα παρὰ Λυσιμάχῳ ὃς ᾤκει πλη-
σίον τῆς οἰκίας ἧς οὗτος ἐμεμίσθωτο, παρεκάλεσέ τινας
τῶν τούτου ἐπιτηδείων. καὶ οὗτοι μὲν ἠρίστων καὶ ἔπι-
νον, φύλακας δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοῦ τέγους, ἵν', ὁπότε
ἐξέλθοι τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσειαν αὐτόν. ἐν δὲ τούτῳ 12
τῷ καιρῷ ἀφικνοῦμαι ἐγὼ ἐκ Πειραιῶς, καὶ τρέπομαι
παριὼν ὡς τὸν Λυσίμαχον· ὀλίγον δὲ χρόνον διατρί-
ψαντες ἐξερχόμεθα. οὗτοι δ' ἐκπηδῶσιν ἐφ' ἡμᾶς ἤδη
μεθύοντες. καὶ οἱ μέν τινες αὐτῷ τῶν παραγενομένων οὐκ
ἠθέλησαν συνεξαμαρτεῖν, Σίμων δὲ οὑτοσὶ καὶ Θεόφιλος

καὶ Πρώταρχος καὶ Αὐτοκλῆς εἷλκον τὸ μειράκιον. ὁ δὲ
13 ῥίψας τὸ ἱμάτιον ᾤχετο φεύγων. ἐγὼ δὲ ἡγούμενος ἐκεῖνον μὲν ἐκφεύξεσθαι, τούτους δ', ἐπειδὴ τάχιστα ἐντύχοιεν ἀνθρώποις, αἰσχυνομένους ἀποτρέψεσθαι, ταῦτα διανοηθεὶς ἑτέραν ὁδὸν ᾠχόμην ἀπιών· οὕτω σφόδρ' αὐτοὺς ἐφυλαττόμην, καὶ πάντα ταῦτα ὑπὸ τούτων
14 γιγνόμενα μεγάλην ἐμαυτῷ συμφορὰν ἐνόμιζον. κἀνταῦθα μὲν, ἵνα φησὶ Σίμων τὴν μάχην γενέσθαι, οὔτε τούτων οὔτε ἡμῶν οὐδεὶς οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτε ἄλλο κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν, ὧν ἐγὼ τοὺς παραγενομένους ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Ὅτι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας, ὦ βουλή, και ἐπιβουλεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ τούτῳ, ὑπὸ τῶν παραγενομένων μεμαρτύρηται ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μὲν μειράκιον εἰς γναφεῖον κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συνεισπεσόντες ἦγον αὐτὸν βίᾳ, βοῶντα καὶ κεκραγότα καὶ μαρ-
16 τυρόμενον. συνδραμόντων δὲ ἀνθρώπων πολλῶν καὶ ἀγανακτούντων τῷ πράγματι καὶ δεινὰ φασκόντων εἶναι τὰ γινόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν ἐφρόντιζον, Μόλωνα δὲ τὸν γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς ἐπαμύνειν
17 ἐπιχειροῦντας συνέκοψαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς οὖσι παρὰ τὴν Λάμπωνος οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων ἐντυγχάνω, δεινὸν δὲ ἡγησάμενος εἶναι καὶ αἰσχρὸν περιιδεῖν οὕτως ἀνόμως καὶ βιαίως | ὑβρισθέντα τὸν νεανίσκον, ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ. οὗτοι δέ, διότι μὲν τοιαῦτα παρηνόμουν εἰς ἐκεῖνον, οὐκ ἠθέλησαν εἰπεῖν ἐρωτηθέντες, ἀφέ-
18 μενοι δὲ τοῦ νεανίσκου ἔτυπτον ἐμέ. μάχης δὲ γενομένης, ὦ βουλή, καὶ τοῦ μειρακίου βάλλοντος αὐτοὺς καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀμυνομένου καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόντων ἔτι δὲ τυπτόντων αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἐμοῦ

Reisk.

ἐμυνομένου, καὶ τῶν παραγενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν ἁπάντων ἐπικουρούντων, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς κεφαλὰς ἅπαντες. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι 19
οἱ μετὰ τούτου παροινήσαντες, ἐπειδὴ τάχιστά με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέοντό μου συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἀδικούμενοι ἀλλ' ὡς δεινὰ πεποιηκότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τεττάρων ἐτῶν παρεληλυθότων οὐδέν μοι πώποτε ἐνεκάλεσεν οὐδείς. Σίμων δ' οὑτοσί, ὁ πάντων τῶν 20
κακῶν αἴτιος γενόμενος, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγε δεδιὼς περὶ αὑτοῦ, ἐπειδὴ δὲ δίκας ἰδίας ᾔσθετο κακῶς ἀγωνισάμενον ἐξ ἀντιδόσεως, καταφρονήσας μου οὑτωσὶ τολμηρῶς εἰς τοιοῦτον ἀγῶνά με κατέστησεν. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων 21
ἀκηκόατε· ἐβουλόμην δ' ἄν, ὦ βουλή, Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀκούσαντες τἀληθῆ ῥᾳδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ οὐδὲν μέλει τῶν ὅρκων ὧν διωμόσατο, πειράσομαι καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται διδάσκειν ὑμᾶς. Ἐτόλμησε γὰρ 22
εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἔδωκε Θεοδότῳ, συνθήκας πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, ἐγὼ δὲ ἐπιβουλεύσας ἀπέστησα αὐτοῦ τὸ μειράκιον. καίτοι ἐχρῆν αὐτόν, εἴπερ ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, παρακαλέσαντα μάρτυρας ὡς πλείστους κατὰ τοὺς νόμους διαπράττεσθαι περὶ αὐτῶν. οὗτος δὲ τοιοῦτον οὐδὲν πώποτε φαίνεται ποιήσας, ὑβρί- 23
ζων δὲ καὶ τύπτων ἀμφοτέρους ἡμᾶς καὶ κωμάζων καὶ τὰς θύρας ἐκβάλλων καὶ νύκτωρ εἰσιὼν ἐπὶ γυναῖκας ἐλευθέρας. ἃ χρὴ μάλιστα, ὦ βουλή, τεκμήρια νομίζειν ὅτι ψεύδεται πρὸς ὑμᾶς. σκέψασθε δὲ ὡς ἄπιστα εἴρηκε. 24

τὴν γὰρ οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἅπασαν πεντήκοντα καὶ δια-
κοσίων δραχμῶν ἐτιμήσατο. καίτοι θαυμαστὸν εἰ τὸν
ἑταιρήσοντα πλείονος ἐμισθώσατο ὧν αὐτὸς τυγχάνει
25 κεκτημένος. εἰς τοῦτο δ' ἥκει τόλμης ὥστε οὐκ ἐξαρκεῖ
περὶ τούτου μόνον αὐτῷ ψεύσασθαι, περὶ τοῦ δεδωκέναι
τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ καὶ κεκομίσθαι φησί· καίτοι πῶς εἰ-
κός ἐστι τότε μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα ἐξαμαρτάνειν οἷα κατη-
γόρηκεν οὗτος, ἀποστερῆσαι βουλομένους τὰς τριακο-
σίας δραχμάς, ἐπειδὴ δὲ ἀπεμαχεσάμεθα, τηνικαῦτα
ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῷ, μήτε ἀφειμένους τῶν
ἐγκλημάτων μήτε ἀνάγκης ἡμῖν μηδεμιᾶς γενομένης;
26 ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, πάντα αὐτῷ ταῦτα σύγκειται καὶ
μεμηχάνηται, καὶ δοῦναι μέν φησιν, ἵνα μὴ δοκῇ δεινὰ
ποιεῖν, εἰ μηδενὸς αὐτῷ συμβολαίου γεγενημένου τοι-
αῦτα ἐτόλμα ὑβρίζειν τὸ μειράκιον, ἀπειληφέναι δὲ
προσποιεῖται, διότι φανερός ἐστιν ἐγκαλέσας οὐδέποτ'
ἀργύριον οὐδὲ μνείαν περὶ τούτου οὐδεμίαν ποιησά-
μενος.

27 Φησὶ δ' ἐπὶ ταῖς αὑτοῦ θύραις ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς
διατεθῆναι τυπτόμενος. φαίνεται δὲ πλεῖον ἢ τέτταρα
στάδια ἀπὸ τῆς οἰκίας διώξας τὸ μειράκιον οὐδὲν κακὸν
ἔχων, καὶ ταῦτα πλέον ἢ διακοσίων ἰδόντων ἀνθρώπων
ἔξαρνός ἐστι.

28 Λέγει δ' ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τού-
του ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπείλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀπο-
κτενεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι,
ὦ βουλή, ῥᾴδιον εἶναι γνῶναι ὅτι ψεύδεται, οὐ μόνον
ὑμῖν τοῖς εἰωθόσι σκοπεῖσθαι περὶ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ
29 καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι. τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ
προνοηθεὶς καὶ ἐπιβουλεύων ἦλθον ἐπὶ | τὴν Σίμωνος
οἰκίαν μεθ' ἡμέραν, μετὰ τοῦ μειρακίου, τοσούτων ἀν-
θρώπων παρ' αὐτῷ συνειλεγμένων, εἰ μὴ εἰς τοῦτο μα-

νίας ἀφικόμην ὥστε ἐπιθυμεῖν εἰς ὧν πολλοῖς μάχεσθαι,
ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι ἀσμένως ἄν με εἶδεν ἐπὶ ταῖς
θύραις ταῖς αὐτοῦ, ὃς καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν φοιτῶν
εἰσῄει βίᾳ, καὶ οὔτε τῆς ἀδελφῆς οὔτε τῶν ἀδελφιδῶν
φροντίσας ζητεῖν με ἐτόλμα, καὶ ἐξευρὼν οὗ δειπνῶν
ἐτύγχανον, ἐκκαλέσας ἔτυπτέ με. καὶ τότε μὲν ἄρα, ἵνα 30
μὴ περιβόητος εἴην, ἡσυχίαν ἦγον, συμφορὰν ἐμαυτοῦ
νομίζων τὴν τούτου πονηρίαν· ἐπειδὴ δὲ χρόνος διεγέ-
νετο, πάλιν, ὡς οὗτός φησιν, ἐπεθύμησα περιβόητος
γενέσθαι; καὶ εἰ μὲν ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἶχεν 31
ἄν τινα λόγον τὸ ψεῦδος αὐτῷ, ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυ-
μίαν ἠναγκαζόμην ἀνοητότερόν τι ποιεῖν τῶν εἰκότων·
νῦν δὲ τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο, ἀλλ' ἐμίσει πάντων
ἀνθρώπων μάλιστα, παρ' ἐμοὶ δ' ἐτύγχανε διαιτώμενον.
ὥστε τῷ ὑμῶν πιστὸν ὡς ἐγὼ πρότερον μὲν ἐξέπλευσα 32
ἐκ τῆς πόλεως ἔχων τὸ μειράκιον, ἵνα μὴ τούτῳ μαχοί-
μην, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην πάλιν, ἦγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν τὴν Σίμωνος, οὗ πλεῖστα ἔμελλον πράγματα
ἕξειν; καὶ ἐπεβούλευον μὲν αὐτῷ, οὕτω δὲ ἦλθον ἀπα- 33
ράσκευος, ὥστε μήτε φίλους μήτε οἰκέτας μήτε ἄλλον
ἄνθρωπον παρακαλέσαι μηδένα, εἰ μὴ τοῦτό γε τὸ παι-
δίον, ὃ ἐπικουρῆσαι μέν μοι οὐκ ἂν ἠδύνατο, μηνῦσαι δὲ
ἱκανὸν ἦν βασανιζόμενον, εἴ τι ἐγὼ ἐξημάρτανον; ἀλλ' εἰς 34
τοσοῦτο ἀμαθίας ἀφικόμην, ὥστε ἐπιβουλεύων Σίμωνι
οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν οὗ μόνον οἷόν τ' ἦν λαβεῖν, ἢ νύ-
κτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἦλθον οὗ αὐτὸς ἔμελ-
λον ὑπὸ πλείστων ὀφθήσεσθαί τε καὶ συγκοπήσεσθαι,
ὥσπερ κατ' ἐμαυτοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξευρίσκων, ἵν' ὡς
μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθείην; Ἔτι τοίνυν, ὦ 35
βουλή, καὶ ἐκ τῆς μάχης τῆς γενομένης ῥᾴδιον γνῶναι
ὅτι ψεύδεται. τὸ γὰρ μειράκιον ὡς ἔγνω, ῥίψαν θοιμά-
τιον, φεῦγον ᾤχετο, οὗτοι δὲ αὐτὸν ἐπεδίωκον, ἐγὼ δὲ

36 ἑτέραν ἀπελθὼν ὁδὸν ᾠχόμην. καίτοι ποτέρους χρὴ αἰ-
τίους τῶν γεγενημένων εἶναι νομίζειν, τοὺς φεύγοντας
ἢ τοὺς ζητοῦντας καταλαβεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι
πᾶσιν εἶναι δῆλον ὅτι φεύγουσι μὲν οἱ περὶ αὑτῶν δε-
37 διότες, διώκουσι δὲ οἱ βουλόμενοί τι ποιῆσαι κακόν. οὐ
τοίνυν ταῦτα εἰκότα, ἄλλως δὲ περὶ αὐτῶν πέπρακται,
ἀλλὰ καταλαβόντες τὸ μειράκιον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἦγον βίᾳ,
ἐντυχὼν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μειρακίου
δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δὲ ἐκεῖνόν τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ
ἔτυπτον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν ὑπὸ τῶν παραγενομένων με-
μαρτύρηται. ὥστε δεινὸν εἰ περὶ τούτων ἐγὼ δόξω προ-
νοηθῆναι, περὶ ὧν οὗτοι τυγχάνουσιν οὕτω δεινὰ καὶ
38 παράνομα πεποιηκότες. τί δ' ἂν ποτε ἔπαθον, εἰ τἀναν-
τία τῶν νῦν γεγενημένων ἦν, εἰ πολλοὺς ἔχων τῶν ἐπι-
τηδείων ἐγώ, ἀπαντήσας Σίμωνι, ἐμαχόμην αὐτῷ καὶ
ἔτυπτον αὐτὸν καὶ ἐδίωκον καὶ καταλαβὼν ἄγειν βίᾳ
ἐζήτουν, ὅπου νῦν τούτου ταῦτα πεποιηκότος ἐγὼ εἰς
τοιοῦτον ἀγῶνα καθέστηκα, ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πατρίδος
39 καὶ τῆς οὐσίας τῆς ἐμαυτοῦ ἁπάσης κινδυνεύω; Τὸ δὲ
μέγιστον καὶ περιφανέστατον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς
καὶ ἐπιβουλευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ὥς φησιν, οὐκ ἐτόλμησε
τεττάρων ἐτῶν ἐπισκήψασθαι εἰς ὑμᾶς. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι,
ὅταν ἐρῶσι καὶ ἀποστερῶνται ὧν ἐπιθυμοῦσι καὶ συγ-
κοπῶσιν, ὀργιζόμενοι παραχρῆμα τιμωρεῖσθαι ζητοῦσιν,
οὗτος δὲ χρόνοις ὕστερον.
40 Ὅτι μὲν οὖν, ὦ βουλή, οὐδενὸς αἴτιός εἰμι τῶν γε-
γενημένων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι νομίζω· οὕτω δὲ διά-
κειμαι πρὸς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων διαφοράς,
ὥστε καὶ ἄλλα πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ κατα-
γεὶς τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ οὐκ ἐτόλμησα αὐτῷ ἐπισκή-
ψασθαι, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι, εἰ ἄρα περὶ | παίδων
ἐφιλονεικήσαμεν ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλους, τούτου ἕνεκα

Reisk.

ἐξελάσαι τινὰς ζητῆσαι ἐκ τῆς πατρίδος. ἔπειτα δὲ καὶ 41
οὐδεμίαν ἡγούμην πρόνοιαν εἶναι [τραύματος], ὅστις μὴ
ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσε. τίς γὰρ οὕτως ἐστὶν
εὐήθης, ὅστις ἐκ πολλοῦ προνοεῖται ὅπως ἕλκος τις αὐ-
τοῦ τῶν ἐχθρῶν λήψεται; ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ οἱ τοὺς 42
νόμους ἐνθάδε θέντες, οὐκ εἴ τινες μαχεσάμενοι ἔτυχον
ἀλλήλων κατάξαντες τὰς κεφαλάς, ἐπὶ τούτοις ἠξίωσαν
τῆς πατρίδος φυγὴν ποιήσασθαι· ἢ πολλούς γ' ἂν ἐξή-
λασαν· ἀλλ' ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναί τινας
ἔτρωσαν, ἀποκτεῖναι δὲ οὐκ ἠδυνήθησαν, περὶ τῶν
τοιούτων τὰς τιμωρίας οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο,
ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβούλευσαν καὶ προὐνοήθησαν,
ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦναι· εἰ δὲ μὴ
κατέσχον, οὐδὲν ἧττον τό γ' ἐκείνων πεποιῆσθαι. καὶ 43
ταῦτα ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις ὑμεῖς οὕτω διέγνωτε
περὶ τῆς προνοίας. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ ὅσοι ἐκ
μέθης καὶ φιλονεικίας ἢ ἐκ παιδιῶν ἢ ἐκ λοιδορίας ἢ
περὶ ἑταίρας μαχόμενοι ἕλκος ἔλαβον, εἰ ὑπὲρ τούτων
ὧν, ἐπειδὰν βέλτιον φρονήσωσιν, ἅπασι μεταμέλει, οὕ-
τως καὶ ὑμεῖς μεγάλας καὶ δεινὰς τὰς τιμωρίας ποιήσεσθε,
ὥστε ἐξελαύνειν τινὰς τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς πατρίδος.

Θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας. οὐ γὰρ 44
τοῦ αὐτοῦ μοι δοκεῖ εἶναι ἐρᾶν τε καὶ συκοφαντεῖν, ἀλλὰ
τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων.
ἐβουλόμην δ' ἂν ἐξεῖναί μοι παρ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
ἐπιδεῖξαι τὴν τούτου πονηρίαν, ἵνα ἠπίστασθε ὅτι πολὺ
ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἠγωνίζετο ἢ ἑτέρους
ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς κίνδυνον καθίστη. τὰ μὲν οὖν 45
ἄλλα ἐάσω· ὃ δ' ἡγοῦμαι ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι καὶ
τεκμήριον ἔσεσθαι τῆς τούτου θρασύτητος καὶ τόλμης,
περὶ τούτου μνησθήσομαι. ἐν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ
ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς

Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχητι καὶ
ἔτυπτεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόν-
των, δόξας ἀκοσμότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος
Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.
46 Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου,
ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμόν ἐστιν ἔξω τοῦ πράγ-
ματος λέγειν, ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοί εἰσιν οἱ βίᾳ εἰς
τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗ-
47 τοι οἱ βίᾳ ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς. ὧν ὑμεῖς
μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ περιίδητε ἐκ
τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς
κινδύνους κεκινδύνευκα καὶ πολλὰς λειτουργίας λελει-
τούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένη-
μαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν προγόνων οὐδείς, ἀγαθῶν δὲ πολ-
48 λῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεη-
θείην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ
καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιού-
τους ἀγῶνας καταστῆναι.

4.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΕΚ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΝ [ΑΔΗΛΟΝ].

Θαυμαστόν γε, ὦ βουλή, τὸ διαμάχεσθαι περὶ τού-
του, ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν διαλλαγαί, καὶ τὸ μὲν ζεῦγος
καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἐξ ἀγροῦ κατὰ τὴν ἀντίδοσιν
ἔλαβε, μὴ ἂν δύνασθαι ἀρνηθῆναι ὡς οὐκ ἀπέδωκε,
φανερῶς δὲ περὶ πάντων διαλελυμένον ἀρνεῖσθαι τὰ
περὶ τῆς ἀνθρώπου, μὴ κοινῇ ἡμᾶς χρῆσθαι συγχωρῆ-
2 σαι. καὶ τὴν μὲν ἀντίδοσιν [δι'] ἐκείνην φανερός ἐστι
ποιησάμενος, τὴν | δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀπέδωκεν ἃ ἔλαβεν, οὐκ
ἂν ἄλλην ἔχοι εἰπεῖν (βουλόμενός γ' ἀληθῆ λέγειν) ἢ ὅτι
Reisk

οἱ φίλοι περὶ πάντων ἡμᾶς τούτων συνήλλαξαν. ἐβου- 3
λόμην δ' ἂν μὴ ἀπολαχεῖν αὐτὸν κριτὴν Διονυσίοις, ἵν'
ὑμῖν φανερὸς ἐγένετο ἐμοὶ διηλλαγμένος, κρίνας τὴν
ἐμὴν φυλὴν νικᾷν· νῦν δὲ ἔγραψε μὲν ταῦτα εἰς τὸ
γραμματεῖον, ἀπέλαχε δέ. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, 4
Φιλῖνος καὶ Διοκλῆς ἴσασιν· ἀλλ' οὐκ ἔστ' αὐτοῖς μαρ-
τυρῆσαι μὴ διομοσαμένοις περὶ τῆς αἰτίας ἧς ἐγὼ φεύγω,
ἐπεὶ σαφῶς ἔγνωτ' ἂν ὅτι ἡμεῖς ἦμεν αὐτὸν οἱ κριτὴν
ἐμβαλόντες καὶ ἡμῶν εἵνεκα ἐκαθέζετο. Ἀλλ' ἦν, εἰ βού- 5
λεται, ἐχθρός· δίδωμι γὰρ αὐτῷ τοῦτο· οὐδὲν γὰρ δια-
φέρει. οὐκοῦν ἦλθον αὐτὸς αὐτὸν ἀποκτενῶν, ὥς οὗτός
φησι, καὶ βίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθον. διὰ τί οὖν οὐκ
ἀπέκτεινα, ὑποχείριον λαβὼν τὸ σῶμα, καὶ τοσοῦτον
κρατήσας ὥστε καὶ τὴν ἄνθρωπον λαβεῖν; φρασάτω
πρὸς ὑμᾶς. ἀλλ' οὐκ ἔχει εἰπεῖν. Καὶ μὴν οὐδείς γε 6
ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι θᾶττον ἂν ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν
ἢ πὺξ παιόμενος. φαίνεται τοίνυν οὐδ' αὐτὸς αἰτιώμε-
νος τοιοῦτόν τι ἔχοντας ἡμᾶς ἐλθεῖν, ἀλλ' ὀστράκῳ φησὶ
πληγῆναι. καίτοι φανερὸν ἤδη ἐξ ὧν εἴρηκεν, ὅτι οὐ
πρόνοια γεγένηται. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἤλθομεν, ἀδήλου 7
ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ εὑρήσομεν ὄστρακον ἢ οὕτως αὐτὸν
ἀποκτενοῦμεν, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχοντες ἂν ἐβαδίζομεν. νῦν
δὲ ὁμολογούμεθα πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ'
οἴνου ἐλθόντες. ὥστε πῶς ταῦτ' ἐστὶ πρόνοια; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι οὐδαμῶς. Ἀλλ' οὗτος ἐναντίως τοῖς ἄλλοις 8
δύσερώς ἐστι, καὶ ἀμφότερα βούλεται, τό τε ἀργύριον
μὴ ἀποδοῦναι καὶ τὴν ἄνθρωπον ἔχειν. εἶτα ὑπὸ τῆς ἀν-
θρώπου παρωξυμμένος ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν,
ἀνάγκη δὲ ἀμύνασθαι. ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἐμὲ περὶ πολλοῦ
τοτὲ δὲ τοῦτόν φησι ποιεῖσθαι, βουλομένη ὑπ' ἀμφοτέ-
ρων ἐρᾶσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὐκόλως εἶχον καὶ 9
νῦν ἔτι ἔχω· ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκει, ὥστε

οὐκ αἰσχύνεται τραῦμά τε ὀνομάζων τὰ ὑπώπια καὶ ἐν κλίνῃ περιφερόμενος καὶ δεινῶς προσποιούμενος διακεῖσθαι ἕνεκα πόρνης ἀνθρώπου, ἣν ἔξεστιν αὐτῷ
10 ἀναμφισβητήτως ἔχειν ἐμοὶ ἀποδόντι τἀργύριον. καὶ φησὶ μὲν δεινῶς ἐπιβουλευθῆναι καὶ πρὸς ἅπανθ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖ, ἐξὸν δ' ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανισθείσης τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν· ἣ πρῶτον μὲν τοῦτ' ἂν κατεῖπεν, πότερα κοινὴ ἡμῖν ἦν ἢ ἰδία τούτου, καὶ πότερα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου ἐγὼ συνεβαλόμην ἢ οὗτος ἅπαν ἔδωκε, καὶ εἰ διηλλαγμένοι ἢ ἔτι ἐχθροὶ
11 ἦμεν, ἔτι δὲ εἰ μεταπεμφθέντες ἤλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος, καὶ εἰ οὗτος ἦρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα. τούτων καθ' ἓν ἕκαστον καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἦν ὅ τι οὐ ῥᾴδιον αὐτῇ τοῖς τε ἄλλοις ἐμφανὲς καὶ τούτοις ποιῆσαι. . . .

12 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε πρόνοια ἐγένετο οὔτε ἀδικῶ τοῦτον, ὦ βουλή, ἐκ τοσούτων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν ὑμῖν ἐπιδέδεικται· ἀξιῶ δ' ὅσον ἂν ἐγένετο σημεῖον τούτῳ πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν φυγόντος ἐμοῦ τὴν βάσανον, τοσοῦτον ἐμοὶ τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐ ψεύδομαι, διότι οὗτος οὐκ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνθρώπο ποιήσασθαι τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἰσχῦσαι το τούτου λόγους, ὅτι φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν εἶναι· ὁμοί γὰρ προσήκει κἀμοὶ τῆς ἐλευθερίας, τὸ ἴσον καταθέν
13 ἀργύριον. ἀλλὰ ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἦ δειν γε· εἰ εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος ἔδωκα τὸ ἀργύριον ἐ τῶν πολεμίων, ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλ μην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πυθ σθαι παρ' αὐτῆς τἀληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τ κρίσιν καθέστηκα; καὶ μὲν δὴ πολὺ ἂν δικαιότερον ἐ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ βασανισθείη ἢ ἐπὶ τῇ ἐκ τῶν πολεμί λύσει πραθείη, ὅσῳ παρὰ μὲν ἐκείνων βουλομένων ἀπ

Rei

λῦσαι ἔστι καὶ ἄλλοθεν | εὐπορήσαντι κομισθῆναι, ἐπὶ
δὲ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενον οὐ δυνατόν· οὐ γὰρ ἀργύριον
λαβεῖν προθυμοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβαλεῖν
αὐτὸν ποιοῦνται. ὥσθ' ὑμῖν προσήκει μὴ ἀποδέχεσθαι 14
αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀξιοῦντος βασανισθῆναι τὴν ἄν-
θρωπον, ὅτι αὐτὴν ἐλευθέραν ἐσκήπτετο εἶναι, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον συκοφαντίαν καταγινώσκειν, ὅτι παρα-
λιπὼν ἔλεγχον οὕτως ἀκριβῆ ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ῥᾳδίως
ᾠήθη. οὐ γὰρ δή που τήν γε τούτου πρόκλησιν πιστο- 15
τέραν ὑμᾶς νομίζειν δεῖ τῆς ἡμετέρας, ἐφ' οἷς τοὺς αὑ-
τοῦ οἰκέτας ἠξίου βασανίζεσθαι. ἃ μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ᾔδε-
σαν, ἐλθόντας ἡμᾶς ὡς τοῦτον, καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν·
εἰ δὲ μεταπεμφθέντες ἢ μή, καὶ πότερον πρότερος ἐπλή-
γην ἢ ἐπάταξα, ἐκείνη μᾶλλον ἂν ᾔδει. ἔτι δὲ τοὺς μὲν 16
τούτου οἰκέτας ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν,
ἀνοήτως ἄν τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν
ἐμοῦ κατεψεύσαντο· αὕτη δὲ ὑπῆρχε κοινή, ὁμοίως ἀμ-
φοτέρων ἀργύριον κατατεθεικότων, καὶ μάλιστα ᾔδει.
διὰ ταύτην ἅπαντα τὰ πραχθέντα ἡμῖν γεγένηται, καὶ
οὐ λήσει οὐδὲν ἐν ταύτῃ. ἔγωγ' ἂν ἄνισον εἶχον βασα- 17
νισθείσης, ἀλλ' ἀπεκινδύνευον τοῦτο· πολὺ γὰρ περὶ
πλείονος τοῦτον ἢ ἐμὲ φαίνεται ποιησαμένη, καὶ μετὰ
μὲν τούτου ἐμὲ ἠδικηκυῖα, μετ' ἐμοῦ δ' οὐδεπώποτε εἰς
τοῦτον ἐξαμαρτοῦσα. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ μὲν εἰς ταύτην
κατέφυγον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτῇ.

Οὔκουν δεῖ ὑμᾶς, ὦ βουλή, τηλικούτου ὄντος τοῦ 18
κινδύνου, ῥᾳδίως ἀποδέχεσθαι τοὺς τούτου λόγους, ἀλλ'
ἐνθυμουμένους ὅτι περὶ τῆς πατρίδος μοι καὶ τοῦ βίου
ὁ ἀγών ἐστιν, ἐν ὑπολόγῳ ταύτας τὰς προκλήσεις ποιεῖ-
σθαι. καὶ μὴ ζητεῖτε τούτων ἔτι μείζους πίστεις· οὐ γὰρ
ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἀλλ' ἢ ταύτας, ὡς οὐδὲν εἰς τοῦτον
προὐνοήθην. ἀγανακτῶ δ', ὦ βουλή, εἰ διὰ πόρνην καὶ 19

δούλην ἄνθρωπον περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθέστηκα, τί κακὸν πώποτε τὴν πόλιν ἢ αὐτὸν τοῦτον εἰργασμένος, ἢ εἰς τίνα τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν ἐξαμαρτών; οὐδὲν γάρ ἔμοιγέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον, ἀλλ' ἀλογώτατον πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν ἐμαυτῷ διὰ τούτους ἐπαγαγέσθαι. πρὸς οὖν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν τῶν τόδε τὸ χωρίον ἐχόντων ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με, καὶ μὴ περιίδητε ἐπὶ τούτῳ γενόμενον, μηδὲ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ περιβάλητε· οὐ γὰρ ἄξιος οὔτ' ἐγὼ φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ, οὔτε οὗτος τοσαύτην δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ὧν φησιν ἠδικῆσθαι, οὐκ ἠδικημένος.

5.

ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ ΙΕΡΟΣΥΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ὦ ἄνδρες δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἄν μοι καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δέ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, ἱκετεύοντος καὶ δεομένου, καὶ φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ ἕως ἔζη τῷ πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους γεγενημένων, μὴ βοηθῆσαι Καλλίᾳ τὰ δίκαια
2 ὅπως ἂν δύνωμαι. ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ' ὑμῶν ἢ ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις εἰς τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν δὲ οἱ ἐπιβουλεύοντες οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνον ποιοῦσι τὸν βίον τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίοις οὖσιν.
3 ὑμᾶς δὲ ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν θεραπόντων λόγους πιστοὺς | νομίζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλίᾳ μὲν οὐδεὶς πώποτε οὔτ' ἰδιώτης ἐνε- Reisk.

κάλεσεν οὔτε ἄρχων, οἰκῶν δ' ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς ἐποίησεν, οὐδεμίαν δὲ σχὼν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφῖκται, οὗτοι δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκότες καὶ πολλῶν κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος αἴτιοι γεγενημένοι περὶ ἐλευθερίας
νυνὶ ποιοῦνται τοὺς λόγους. καὶ οὐ θαυμάζω· ἴσασι 4
γὰρ ὅτι, ἂν ψευδόμενοι ἐλεγχθῶσιν, οὐδὲν μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων πείσονται, ἐὰν δὲ ὑμᾶς ἐξαπατήσωσι, τῶν παρόντων κακῶν ἔσονται ἀπηλλαγμένοι. καίτοι τοὺς τοιούτους οὔτε κατηγόρους οὔτε μάρτυρας πιστοὺς χρὴ νομίζειν εἶναι, οἵτινες αὐτοὶ μεγάλα κερδαίνοντες περὶ ἑτέρων ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι τῷ δημοσίῳ βοηθοῦντες εἰς κινδύνους σφᾶς αὐτοὺς καθ-
ιστᾶσιν. ἄξιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι οὐ τούτων ἴδιον ἡγεῖ- 5
σθαι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κοινὸν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει: οὐ γὰρ τούτοις μόνοις εἰσὶ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἳ πρὸς τὴν τούτων τύχην ἀποβλέποντες οὐκέτι σκέψονται ὅ τι ἂν ἀγαθὸν εἰργασμένοι τοὺς δεσπότας ἐλεύθεροι γένοιντο, ἀλλ' ὅ τι ψεῦδος περὶ αὐτῶν μηνύσαντες.

6.

ΚΑΤ' ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ.

.... ἔδησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ ῥόπτρου τοῦ ἱεροῦ ὡς ἀποδιδούς, τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ὑφείλετο. οὗτος οὖν ὁ ταῦτα
ποιήσας θανάτῳ τῷ ἀλγίστῳ ἀπώλετο, λιμῷ· πολλῶν 2
γὰρ καὶ ἀγαθῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατιθεμένων ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐσθίειν. καὶ ταῦτα πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ
ἱεροφάντου λέγοντος. δίκαιον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι νῦν 3
ἐπὶ τούτῳ τὰ τότε λεχθέντα ἀναμνῆσαι, καὶ μὴ μόνον

τοὺς τούτου φίλους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου λόγων
ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἑτέρου. ἀδύνα-
τον δὲ καὶ ὑμῖν ἐστι, περὶ τοιούτου πράγματος φέρουσι
τὴν ψῆφον, ἢ κατελεῆσαι ἢ καταχαρίσασθαι Ἀνδοκίδῃ,
ἐπισταμένοις ὅτι ἐναργῶς τὼ θεὼ τούτω τιμωρεῖτον
τοὺς ἀδικοῦντας. ἐλπίσαι οὖν χρὴ πάντα ἄνθρωπον ὄντα
καὶ ἑαυτῷ καὶ ἑτέρῳ ἔσεσθαι.....
4 Φέρε γάρ, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῷος ἀπαλλαγῇ δι'
ἡμᾶς ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν
ἐννέα ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ ἡμῶν
καὶ θυσίας θύσει καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ πάτρια, τὰ
μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσῖνι ἱερῷ,
καὶ τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς
5 ἀδικῇ μηδὲ ἀσεβῇ περὶ τὰ ἱερά; καὶ τίνα γνώμην οἴεσθε
ἕξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφικνουμένους, ἐπειδὰν ἴδωσι
τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ καὶ ἀναμνησθῶσι πάντα τὰ ἠσε-
βημένα αὐτῷ, ἢ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύτης
τῆς ἑορτῆς .... ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν βου-
6 λόμενοι ἢ θεωρεῖν; οὐδὲ γὰρ ἀγνὼς ὁ Ἀνδοκίδης οὔτε
τοῖς ἔξω οὔτε τοῖς ἐνθάδε διὰ τὰ ἠσεβημένα. ἀναγκαίως
γὰρ ἔχει ἀπὸ τῶν πολὺ διαφερόντων ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν
ἔργων τοὺς ποιήσαντας γιγνώσκεσθαι. ἔπειτα δὲ καὶ
διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰτα-
λίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν,
Κύπρον· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν ξυγγέ-
7 νηται, πλὴν τοῦ Συρακουσίου Διονυσίου. οὗτος δὲ ἐκ
πάντων εὐτυχέστατός ἐστιν ἢ πλεῖστον γνώμῃ διαφέρει
τῶν ἄλλων, ὃς μόνος τῶν συγγενομένων Ἀνδοκίδῃ οὐκ
ἐξηπατήθη ὑπ' ἀνδρὸς τοιούτου, ὃς τέχνην ταύτην ἔχει
τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ φίλους ὅ
τι ἂν δύνηται κακόν. ὥστε μὰ τὸν Δία οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν
ὑμῖν αὐτῷ οὐδὲν χαρισαμένοις | παρὰ τὸ δίκαιον λαθεῖν
Reisk

τοὺς Ἕλληνας. νῦν οὖν ὑμῖν ἐν ἀνάγκῃ ἐστὶ βουλεύ- 8
σασθαι περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστιν ἅμα τοῖς τε νόμοις τοῖς
πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον,
ἢ τοὺς νόμους ἐξαλειπτέον ἐστὶν ἢ ἀπαλλακτέον τοῦ
ἀνδρός.

Εἰς τοσοῦτον δὲ τόλμης ἀφῖκται, ὥστε καὶ λέγει περὶ 9
τοῦ νόμου, ὡς καθῄρηται ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος καὶ ἔξε-
στιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ ἱερά....
ἂν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. καίτοι 10
Περικλέα ποτέ φασι παραινέσαι ὑμῖν περὶ τῶν ἀσεβούν-
των, μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμμένοις νόμοις περὶ
αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς Εὐμολπίδαι
ἐξηγοῦνται, οὓς οὐδείς πω κύριος ἐγένετο καθελεῖν οὐδὲ
ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θέντα ἴσασιν·
ἡγεῖσθαι γὰρ ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις
ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς διδόναι δίκην. Ἀνδοκίδης δὲ τοσοῦ- 11
τον καταπεφρόνηκε τῶν θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμω-
ρεῖν, ὥστε πρὶν [μᾶλλον ἢ ἧττον] ἢ ἐπιδεδημηκέναι δέκα
ἡμέρας ἐν τῇ πόλει προσεκαλέσατο δίκην ἀσεβείας πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ ἔλαχεν [Ἀνδοκίδης], καίπερ πεποιηκὼς
ἃ οὗτος πεποίηκε περὶ τοὺς θεούς, καὶ ἵνα μᾶλλον πρόσ-
σχητε τὸν νοῦν, φάσκων τὸν Ἄρχιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν
Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῷον. ὁ δὲ Ἄρχιππος ἠντιδίκει ἦ 12
μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν
ὧνπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ· ὅμως μέντοι ἵνα μὴ ὑπὸ τούτου
τοιούτου ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη.
καίτοι ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας
λαβεῖν, ἦ που ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον
καὶ εὐσεβές ἐστιν.

Ἀλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτὴς τὰ ἔσχατα 13
πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμοι

p. 192–207.

ὄντες μεθέξουσι. καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογήσεται,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων κατηγορήσει. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους
οἱ ἐπιτάξαντες καταδέξασθαι ἀδικοῦσι, καὶ τοῦ αὐτοῦ
ἀσεβήματος αἴτιοί εἰσιν· εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ἦτε,
καὶ ἐστὲ οἱ ἀφελόντες τὰς τιμωρίας τῶν θεῶν, ἀλλ' οὐχ
οὗτοι αἴτιοι ἔσονται. ὑμεῖς οὖν μὴ βούλεσθε εἰς ὑμᾶς
τὴν αἰτίαν ταύτην περιτρέψαι, ἐξὸν τὸν ἀδικοῦντα κολά-
14 σασιν ἀπηλλάχθαι. ἔπειτα δ' ἐκεῖνοι μὲν ἀρνοῦνται τὰ
μεμηνυμένα, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ ποιῆσαι. καίτοι καὶ ἐν
Ἀρείῳ πάγῳ, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ δικαστη-
ρίῳ, ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δὲ ἀμ-
φισβητῇ, ἐλέγχεται, καὶ ἀπολύεται οὐδὲν δόξας ἀδικεῖν.
οὔκουν ὁμοίαν χρὴ γνώμην ἔχειν περί τε τῶν ἀρνουμέ-
15 νων καὶ περὶ τῶν ὁμολογούντων. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ
εἶναι· ἂν μέν τις ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσ-
ωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, αὐτὸς μὲν κατὰ τοὺς νόμους
τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου φεύξεται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος
πόλιν, καὶ ἐὰν κατίῃ, ἐνδειχθεὶς θανάτῳ ζημιωθήσεται·
ἐὰν δέ τις τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν
θεῶν, οὐδ' αὐτῶν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν ἢ
εἰσιόντα τιμωρήσεσθε; καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον
καὶ ἀγαθόν ἐστιν ἐπιμελεῖσθαι, ὑφ' ὧν καὶ εὖ καὶ κακῶς
16 δυνήσεσθε πάσχειν. φασὶ δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς
διὰ τὰ ἐνθάδε ἀσεβήματα ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν ἐξ-
είργειν. ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες περὶ ἐλάττονος
17 ποιεῖσθε τὰ παρ' ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ ὑμέτερα. το-
σοῦτο δ' οὗτος Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος γεγέ-
νηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρια ἱερὰ καὶ
ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δὲ ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει.
ὀργίζεσθαι οὖν χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς
ἀδικοῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ
μὲν γὰρ ὥσπερ ἀλλότριόν ἐστιν ἁμάρτημα, τὸ δ' οἰκεῖον.

Reisk.

καὶ μὴ οὓς μὲν ἔχετε ἀδικοῦντας ἀφίετε, τοὺς δὲ φεύ- 18
γοντας ζητεῖτε συλλαμβάνειν, ἐπικηρύττοντες τάλαντον
ἀργυρίου δώσειν τῷ | ἀπάγοντι ἢ ἀποκτείναντι. εἰ δὲ
μή, δόξετε τοῖς Ἕλλησι κομπάζειν μᾶλλον ἢ τιμωρεῖσθαι
βούλεσθαι. ἐπεδείξατο δὲ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὅτι θεοὺς οὐ 19
νομίζει. οὐ γὰρ ὡς δεδιὼς τὰ πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαρ-
ρῶν, ναυκληρίᾳ ἐπιθέμενος τὴν θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ
θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵνα ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα
ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δῴη δίκην. ἐλπίζω μὲν οὖν αὐτὸν 20
καὶ δώσειν δίκην, θαυμάσιον δὲ οὐδὲν ἄν μοι γένοιτο.
οὐδὲ γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει, ἀλλ' αὕτη μέν ἐστιν
ἀνθρωπίνη δίκη. πολλαχόθεν δὲ ἔχω τεκμαιρόμενος
εἰκάζειν, ὁρῶν καὶ ἑτέρους ἠσεβηκότας χρόνῳ δεδωκό-
τας δίκην, καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων
ἁμαρτήματα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κιν-
δύνους ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν, ὥστε πολλοὺς
ἤδη ἐπιθυμῆσαι τελευτήσαντας τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι.
ὁ δὲ θεὸς τέλος τούτων λυμηνάμενος τῷ βίῳ θάνατον
ἐπέθηκε. σκέψασθε δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου τὸν βίον, 21
ἀφ' οὗ ἠσέβηκε, καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερός ἐστιν. Ἀνδο-
κίδης γὰρ ἐπειδὴ ἥμαρτεν, ἐξ ἐπιβολῆς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ
δικαστήριον, ἔδησεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ, εἰ μὴ
παραδοίη τὸν ἀκόλουθον· εὖ δ' ᾔδει οὐ δυνησόμενος 22
παραδοῦναι, ὃς διὰ τοῦτον καὶ τὰ τούτου ἁμαρτήματα
ἀπέθανεν, ἵνα μὴ μηνυτὴς γένοιτο. καίτοι πῶς οὐ θεῶν
τις τὴν τούτου γνώμην διέφθειρεν, ὃς ῥᾷον ἡγήσατο
δεσμοῦ τιμήσασθαι ἢ ἀργυρίου ἐπ' ἐλπίδι τῇ αὐτῇ; ἐκ δ' 23
οὖν τούτου τοῦ τιμήματος ἐδέδετο ἐγγὺς ἐνιαυτόν, καὶ
ἐμήνυσε δεδεμένος κατὰ τῶν αὐτοῦ συγγενῶν καὶ φί-
λων, ἀδείας δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τἀληθῆ μηνῦσαι.
καὶ τίνα αὐτὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὁπότε τὰ μὲν ἔσχατα
καὶ τα αἴσχιστα ἐποίει μηνύων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων,

24 ἡ δὲ σωτηρία ἀφανὴς αὐτῷ; μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπε-
κτονὼς ἦν οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἔδοξε
τἀληθῆ μηνῦσαι καὶ ἐλύθη, καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς
αὐτὸν εἴργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μηδ'
ἀδικούμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν.
25 οὐδεὶς γάρ πω, ἐξ ὅσου Ἀθῆναι ἀείμνηστοί εἰσιν, ἐπὶ
τοιαύτῃ αἰτίᾳ ἠτιμώθη. δικαίως· οὐδὲ γὰρ ἔργα τοιαῦτα
οὐδείς πω εἰργάσατο. καὶ τούτων πότερα τοὺς θεοὺς
26 χρὴ ἢ τὸ αὐτόματον αἰτιᾶσθαι; μετὰ δὲ ταῦτα ἔπλευσεν
ὡς τὸν Κιττιέων βασιλέα, καὶ προδιδοὺς ληφθεὶς ὑπ'
αὐτοῦ ἐδέθη, καὶ οὐ μόνον τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο ἀλλὰ
καὶ τὰ καθ' ἡμέραν αἰκίσματα, οἰόμενος τὰ ἀκρωτήρια
27 ζῶντος ἀποτμηθήσεσθαι. ἀποδρὰς δὲ ἐκ τούτου τοῦ
κινδύνου κατέπλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπὶ τῶν τε-
τρακοσίων .... θεὸς λήθην ἔδωκεν, ὥστε εἰς τοὺς ἠδι-
κημένους αὐτοὺς ἐπεθύμησεν ἀφικέσθαι. ἀφικόμενος δὲ
28 ἐδέθη καὶ ᾐκίσθη, ἀπώλετο δὲ οὐχί, ἀλλ' ἐλύθη. ἔνθεν
δὲ ἔπλευσεν ὡς Εὐαγόραν τὸν Κύπρου βασιλεύοντα, καὶ
ἀδικήσας εἴρχθη. ἀποδρὰς δὲ τοῦτον ἔφευγε μὲν τοὺς
ἐνθάδε θεούς, ἔφευγε δὲ τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ἔφευγε δὲ
εἰς οὓς τὸ πρῶτον ἀφίκοιτο τόπους. καίτοι τίς χάρις τῷ
βίῳ, κακοπαθεῖν μὲν πολλάκις, ἀναπαύσασθαι δὲ μηδέ-
29 ποτε; καταπλεύσας δὲ ἐκεῖθεν δεῦρο ἐπὶ δημοκρατίας εἰς
τὴν αὑτοῦ πόλιν τοῖς μὲν πρυτάνεσιν ἔδωκε χρήματα
ἵνα αὐτὸν προσαγάγοιεν ἐνθάδε, ὑμεῖς δ' αὐτὸν ἐξηλά-
σατε ἐκ τῆς πόλεως, τοῖς θεοῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους
30 οὓς ἐψηφίσασθε. καὶ τὸν ἄνδρα οὐ δῆμος, οὐκ ὀλιγαρ-
χία, οὐ τύραννος, οὐ πόλις ἐθέλει δέξασθαι διὰ τέλους
ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον, ἐξ ὅσου ἠσέβησεν, ἀλώμενος
διάγει, πιστεύων ἀεὶ μᾶλλον τοῖς ἀγνῶσι τῶν γνωρί-
μων διὰ τὸ ἠδικηκέναι οὓς γιγνώσκει. τὸ δὲ τελευταῖον
νῦν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν δὶς ἐν τῷ αὐτῷ ἐνδέ-

Reisk.

δεικται. καὶ τὸ μὲν σῶμα ἀεὶ ἐν δεσμοῖς ἔχει, ἡ δὲ οὐσία 31
αὐτοῦ ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων γίνεται. καίτοι ὅταν
τις τὸν αὑτοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις
διανέμῃ, τοῦτ' ἔστι τὸ τὸν βίον βιοῦν ἀβίωτον. ἃ τού-
τῳ | ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπινοεῖν δίδωσιν, ἀλλὰ τι-
μωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων. τὸ δὲ τε- 32
λευταῖον νυνὶ παραδέδωκεν αὐτὸν ὑμῖν χρῆσθαι ὅ τι ἂν
βούλησθε, οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ' ὑπὸ δαι-
μονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. οὔκουν χρὴ μὰ τὸν Δία
οὔτε πρεσβύτερον ὄντα οὔτε νεώτερον, ὁρῶντας Ἀνδο-
κίδην ἐκ τῶν κινδύνων σωζόμενον, συνειδότας αὐτῷ
ἔργα ἀνόσια εἰργασμένῳ, ἀθεωτέρους γίνεσθαι, ἐνθυ-
μουμένους ὅτι ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπῳ
ἐστὶν ἢ διπλάσιος λυπουμένῳ, ὥσπερ οὗτος.

Εἰς τοσοῦτον δὲ ἀναισχυντίας ἀφῖκται, ὥστε καὶ 33
παρασκευάζεται τὰ πολιτικὰ πράττειν καὶ ἤδη δημη-
γορεῖ καὶ ἐπιτιμᾷ καὶ ἀποδοκιμάζει τῶν ἀρχόντων τισί,
καὶ συμβουλεύει εἰς τὴν βουλὴν εἰσιὼν περὶ θυσιῶν καὶ
προσόδων καὶ εὐχῶν καὶ μαντειῶν. καίτοι τούτῳ πειθό-
μενοι ποίοις θεοῖς ἡγήσεσθε κεχαρισμένα ποιεῖν; μὴ
γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ
τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλή-
σεσθαι. ἀξιοῖ δὲ οὐχ ὡς ἠδικηκὼς ἡσυχίαν ἔχων πολι- 34
τεύεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἐξευρὼν τοὺς τὴν πόλιν
ἀδικήσαντας, οὕτω διανοεῖται, καὶ παρασκευάζεται ὅπως
ἑτέρων μεῖζον δυνήσεται, ὥσπερ οὐ διὰ πρᾳότητα καὶ
ἀσχολίαν τὴν ὑμετέραν οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην, εἰς οὓς
νῦν ἁμαρτάνων οὐ λανθάνει, ἀλλ' ἅμα ἐξελεγχθήσεταί
τε καὶ δώσει δίκην.

Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ· ἀναγκαίως γὰρ 35
ἔχω ὑμᾶς διδάσκειν ἃ οὗτος ἀπολογήσεται, ἵν' ἀκούσαντες
παρ' ἀμφοτέρων ἄμεινον διαγνῶτε. φησὶ γὰρ ἀγαθὰ

p. 222–233.

μεγάλα ποιῆσαι τὴν πόλιν μηνύσας καὶ ἀπαλλάξας δέους
καὶ ταραχῆς τῆς τότε. τίς δὲ τῶν μεγάλων κακῶν αἴτιος
36 ἐγένετο; οὐκ αὐτὸς οὗτος, ποιήσας ἃ ἐποίησεν; εἶτα
τῶν μὲν ἀγαθῶν δεῖ τούτῳ χάριν εἰδέναι, ὅτι ἐμήνυσε,
μισθὸν ὑμῶν αὐτῷ διδόντων τὴν ἄδειαν, τῆς δὲ ταρα-
χῆς καὶ τῶν κακῶν ὑμεῖς αἴτιοί ἐστε, ὅτι ἐζητεῖτε τοὺς
ἠσεβηκότας; οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ τούτου τοὐναν-
τίον ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε δ' ὑμεῖς.
37 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν μέλλειν ἀπολογήσεσθαι ὡς αἱ
συνθῆκαι καὶ αὐτῷ εἰσι, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθη-
ναίοις. καὶ τοῦτο πρόσχημα ποιούμενος οἴεται πολλοὺς
ὑμῶν, δεδιότας μὴ λύσητε τὰς συνθήκας, αὐτοῦ ἀπο-
38 ψηφιεῖσθαι. ὡς οὖν οὐδὲν προσήκει Ἀνδοκίδῃ τῶν συν-
θηκῶν, περὶ τούτου λέξω, οὔτε μὰ τὸν Δία τῶν πρὸς
Λακεδαιμονίους, ἃς ὑμεῖς συνέθεσθε, οὔτε ὧν πρὸς
τοὺς ἐν τῷ ἄστει οἱ ἐκ Πειραιῶς. οὐδενὶ γὰρ ἡμῶν το-
σούτων ὄντων τὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα οὐδ' ὅμοια ἦν τοῖς
39 Ἀνδοκίδου, ὥστε καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι. ἀλλ' οὐ
μὲν δὴ ἕνεκά γε τούτου διαφερόμενοι, ἐπειδὴ καὶ τούτῳ
μετέδομεν τῶν συνθηκῶν, τότε διηλλάγημεν. οὐ γὰρ
ἕνεκα ἑνὸς ἀνδρὸς ἀλλ' ἕνεκα ἡμῶν τῶν ἐξ ἄστεος καὶ ἐκ
Πειραιῶς αἱ συνθῆκαι ἐγένοντο καὶ οἱ ὅρκοι, ἐπεί τοι
δεινὸν ἂν εἴη, εἰ περὶ Ἀνδοκίδου ἀποδημοῦντος αὐτοὶ
ἐνδημοῦντες ἐπεμελήθημεν, ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ
40 τὰ ἁμαρτήματα. ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς
αὐτοὺς συνθήκαις ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπα-
θον ἀγαθόν τι ὑπ' αὐτοῦ; ἀλλ' ὑμεῖς ἐπεμελήθητέ γ
αὐτοῦ; ἀντὶ ποίας εὐεργεσίας; ὅτι πολλάκις δι' ὑμᾶ
41 ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκινδύνευσεν; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρε
Ἀθηναῖοι, τούτῳ ἀληθὴς αὕτη ἡ ἀπολογία, μηδ' ὑμεῖ
ἐξαπατᾶσθε. οὐ γὰρ τοῦτο λύειν ἐστὶ τὰ συγκείμενα,
Ἀνδοκίδης ἕνεκα τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων δίδωσι δίκη

ἀλλ' ἐάν τις ἕνεκα τῶν δημοσίων συμφορῶν ἰδίᾳ τινα
τιμωρῆται.

Ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἕξει 42
ὅ τι λέγειν· τὰ γαρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὑμεῖς οὐδ' ἂν
δύναισθε τῇ αὐτῇ ψήφῳ τόν τε ἀπολογούμενον καὶ τὸν
κατηγοροῦντα κολάσαι. ἀλλὰ νῦν μὲν περὶ τούτου και-
ρός ἐστι γνῶναι τὰ δίκαια, ἕτερος δὲ ἥξει Κηφισίῳ καὶ
ἡμῶν ἑκάστῳ, ὧν οὗτος νῦν | μεμνήσεται. μὴ οὖν καὶ
δι' ἑτέραν ὀργὴν τούτου ἀδικοῦντος νῦν ἀποψηφίσησθε.

Ἀλλὰ λέξει ὅτι μηνυτὴς ἐγένετο, καὶ ἕτερος οὐδεὶς 43
ὑμῖν ἐθελήσει μηνύειν, ἐὰν κολάζητε. Ἀνδοκίδης δὲ
ἔχει τὰ μήνυτρα παρ' ὑμῶν, σώσας τὴν αὑτοῦ ψυχὴν
ἑτέρων διὰ ταῦτα ἀποθανόντων. τῆς μὲν οὖν σωτηρίας
ὑμεῖς τούτῳ αἴτιοί ἐστε, τῶν δὲ κακῶν τῶνδε καὶ τῶν
κινδύνων αὐτὸς ἑαυτῷ, παραβὰς τὰ δόγματα καὶ τὴν
ἄδειαν ἐφ' ᾗ μηνυτὴς ἐγένετο. οὔκουν ἐξουσίαν χρὴ 44
ποιεῖν τοῖς μηνυταῖς ἀδικεῖν (ἀρκεῖ γὰρ τὰ πεποιημένα),
ἀλλὰ παραβαίνοντας κολάζειν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι μηνυ-
ταί, ὁπόσοι ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις ἐξεληλεγμένοι σφᾶς αὐ-
τοὺς ἐμήνυσαν, ἓν γοῦν ἐπίστανται, μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς
ἠδικημένοις, ἡγούμενοι ἀποδημοῦντες μὲν ἀθῷοι καὶ
ἐπίτιμοι δόξειν εἶναι, ἐπιδημοῦντες δὲ παρὰ τοῖς πολί-
ταις τοῖς ἠδικημένοις πονηροὶ δόξειν καὶ ἀσεβεῖς εἶναι.
ὁ γοῦν πάντων πονηρότατος Βάτραχος πλὴν τούτου, γε- 45
νόμενος ἐπὶ τῶν τριάκοντα μηνυτὴς καὶ οὐσῶν αὐτῷ
συνθηκῶν καὶ ὅρκων καθάπερ τοῖς Ἐλευσινόθεν, δεί-
σας ὑμῶν οὓς ἠδίκησεν, ἐν ἑτέρᾳ πόλει ᾤκει. Ἀνδοκίδης
δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀδικήσας περὶ ἐλάττονος αὐ-
τοὺς ἔθετο, εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά, ἢ Βάτραχος τοὺς ἀνθρώ-
πους. ὅστις οὖν καὶ πονηρότερος καὶ ἀμαθέστερος Βα-
τράχου ἐστί, πάνυ δεῖ ἀγαπητῶς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν
σωθῆναι.

46 Φέρε δή, εἰς τί σκεψαμένους χρὴ ὑμᾶς Ἀνδοκίδο
ἀποψηφίσασθαι; πότερον ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλ
οὐδεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἱππεὺ
οὔτε ὁπλίτης, οὔτε τριήραρχος οὔτ' ἐπιβάτης, οὔτε πρ
τῆς συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφοράν, πλέον ἢ τεττα
47 ράκοντα ἔτη γεγονώς. καίτοι ἕτεροι φεύγοντες ἐν Ἑλλησ
πόντῳ συνετριηράρχουν ὑμῖν. ἀναμνήσθητε δὲ κα
αὐτοὶ ἐξ ὅσων κακῶν καὶ πολέμου ὑμᾶς αὐτοὺς περιε
ποιήσατε καὶ τὴν πόλιν, πολλὰ μὲν τοῖς σώμασι πονή
σαντες, πολλὰ δὲ ἀναλώσαντες χρήματα καὶ ἰδίᾳ καὶ δη
μοσίᾳ, πολλοὺς δὲ καὶ ἀγαθοὺς τῶν πολιτῶν καταθά
48 ψαντες διὰ τὸν γενόμενον πόλεμον. Ἀνδοκίδης δὲ ἀπα
θὴς τούτων τῶν κακῶν γενόμενος .... εἰς τὴν σωτηρία
τῇ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ μετέχειν τῆς πόλεως, ἀσεβῶν ἐ
αὐτῇ. ἀλλὰ πλουτῶν γὰρ καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι
καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος καὶ τυράννοις; ἃ νυνὶ κομ-
πάσει, ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους τρόπους. ποία
49 εἰσφορὰν ..... τούτῳ ἀγαθὸν γίνοιντο, καὶ ἐπιστάμε-
νος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν γινομέ
νην, ναυκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν ἐπαρθεὶς σῖτον εἰσάγω
ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. ἀλλὰ μέτοικοι μὲν καὶ ξένοι
ἕνεκα τῆς μετοικίας ὠφέλουν τὴν πόλιν εἰσάγοντες·
δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ὦ Ἀνδοκίδη, ποῖα ἁμαρ
ματα ἀνακαλεσάμενος, ποῖα τροφεῖα ἀνταποδούς .....
50 ...Ἀθηναῖοι, μνήσθητε τὰ πεποιημένα Ἀνδοκίδῃ, ἐνθ
μήθητε δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς, δι' ἣν ὑπὸ τῶν πολλῶν πρ
τιμήθητε. ἀλλ' ἐστὲ γὰρ ὑπὸ τῶν τούτου ἁμαρτημάτ
ἤδη καταπλῆγες διὰ τὸ πολλάκις ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ὥ
οὐδὲ τὰ δεινὰ ἔτι δεινὰ δοκεῖ ὑμῖν εἶναι. ἀλλὰ προσέχ
τὸν νοῦν, δοκείτω δ' ὑμῖν ἡ γνώμη ὁρᾶν ἃ οὗτος ἐπο
51 καὶ διαγνώσεσθε ἄμεινον. οὗτος γὰρ ἐνδὺς στολήν,
μούμενος τὰ ἱερὰ ἐπεδείκνυε τοῖς ἀμυήτοις καὶ εἶπε

Re

φωνῇ τὰ ἀπόρρητα, τῶν δὲ θεῶν, οὓς ἡμεῖς θεοὺς νο-
μίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἁγνεύοντες θύομεν καὶ
προσευχόμεθα, τούτους περιέκοψε. καὶ ἐπὶ τούτοις
ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἑσπέραν
καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν, κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν
καὶ ἀρχαῖον. ὡμολόγησε δὲ οὗτος ποιῆσαι. ἔτι δὲ παρελ- 52
θὼν τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν
αὐτὸν ὡς ἀλιτήριον ὄντα, ταῦτα πάντα βιασάμενος
εἰσελήλυθεν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τῶν
βωμῶν ὧν οὐκ ἐξῆν αὐτῷ, καὶ ἀπήντα τοῖς ἱεροῖς περὶ
ἃ ἠσέβησεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ
τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. τίνα χρὴ ταῦτα ἀνασχέσθαι; ποῖον 53
φίλον, ποῖον συγγενῆ, ποῖον δικαστὴν χρὴ τούτῳ χαρι-
σάμενον κρύβδην φανερῶς τοῖς θεοῖς ἀπέχθεσθαι; νῦν
οὖν χρὴ νομίζειν τιμωρουμένους καὶ ἀπαλλαττομένους
Ἀνδοκίδου τὴν πόλιν καθαίρειν καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι
καὶ φαρμακὸν ἀποπέμπειν καὶ ἀλιτηρίου ἀπαλλάττε-
σθαι, ὡς ἓν τούτων οὗτός ἐστι.

Βούλομαι τοίνυν εἰπεῖν ἃ Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ 54
ἱεροφάντου, πάππος δὲ ἡμέτερος, συνεβούλευσε βου-
λευομένοις ὑμῖν ὅ τι δεῖ χρῆσθαι Μεγαρεῖ ἀνδρὶ ἠσεβη-
κότι. κελευόντων γὰρ ἑτέρων ἄκριτον παραχρῆμα ἀπο-
κτεῖναι, παρῄνεσε κρῖναι τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα, ἵνα
ἀκούσαντες καὶ ἰδόντες σωφρονέστεροι οἱ ἄλλοι ὦσι, τῶν
δὲ θεῶν ἕνεκα οἴκοθεν ἕκαστον, ἃ δεῖ τὸν ἀσεβοῦντα
παθεῖν, αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ κεκρικότα εἰς τὸ δικαστήριον
εἰσιέναι. καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ἐπίστασθε 55
γὰρ ἃ δεῖ ποιῆσαι) μὴ ἀναπεισθῆτε ὑπὸ τούτου. φανε-
ρῶς ἔχετε αὐτὸν ἀσεβοῦντα· εἴδετε, ἠκούσατε τὰ τούτου
ἁμαρτήματα. ἀντιβολήσει καὶ ἱκετεύσει ὑμᾶς· μὴ ἐλε-
εῖτε. οὐ γὰρ οἱ δικαίως ἀποθνήσκοντες ἀλλ' οἱ ἀδίκως
ἄξιοί εἰσιν ἐλεεῖσθαι.

7.

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πρότερον μέν, ὦ βουλή, ἐνόμιζον ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ, ἡσυχίαν ἄγοντι, μήτε δίκας ἔχειν μήτε πράγματα· νυνὶ δὲ οὕτως ἀπροσδοκήτοις αἰτίαις καὶ πονηροῖς συκοφάνταις περιπέπτωκα, ὥστ' εἴ πως οἷόν τε, δοκεῖ μοι δεῖν καὶ τοὺς μὴ γεγονότας ἤδη δεδιέναι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους οἱ κίνδυνοι κοινοὶ γίγνονται καὶ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι καὶ τοῖς
2 πολλὰ ἡμαρτηκόσιν. οὕτω δ' ἄπορος ὁ ἀγών μοι καθέστηκεν, ὥστε ἀπεγράφην τὸ μὲν πρῶτον ἐλαίαν ἐκ τῆς γῆς ἀφανίζειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐωνημένους τοὺς καρποὺς τῶν μοριῶν πυνθανόμενοι προσῄεσαν· ἐπειδὴ δ' ἐκ τούτου τοῦ τρόπου ἀδικοῦντά με οὐδεν εὑρεῖν ἐδυνήθησαν, νυνί με σηκόν φασιν ἀφανίζειν, οἰόμενοι ἐμοὶ μὲν ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπορωτάτην εἶναι ἀπελέγξαι, αὐ-
3 τοῖς δὲ ἐξεῖναι μᾶλλον ὅ τι ἂν βούλωνται λέγειν. καὶ δεῖ με, περὶ ὧν οὗτος ἐπιβεβουλευκὼς ἥκει, ἅμ' ὑμῖν τοῖς διαγνωσομένοις περὶ τοῦ πράγματος ἀκούσαντα καὶ περὶ τῆς πατρίδος καὶ περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνίσασθαι. ὅμως δὲ
4 πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξαι. Ἦν μὲν γὰρ τοῦτο Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δημευθέντων τῶν ὄντων δ' ἐκείνου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς δωρεὰν παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγῳ δὲ πρὸ τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμίσθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντικλέους εἰρήνης οὔσης ἐωνού-
5 μην. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐμὸν ἔργον ἀποδεῖξαι ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ' ἐλαία οὔτε σηκὸς ἐνῆν ἐν αὐτῷ. νομίζω γὰρ τοῦ μὲν προτέρου χρόνου, οὐδ' εἰ πάλαι ἐνῆσαν μυρίαι, οὐκ ἂν δικαίως ζημιοῦ-

σθαι· εἰ γὰρ μὴ δι' ἡμᾶς εἰσιν ἠφανισμέναι, οὐδὲν προσ-
ήκει περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁμαρτημάτων ὡς ἀδικοῦντας
κινδυνεύειν. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ὁ πόλεμος καὶ 6
ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται, καὶ τὰ μὲν
πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ
τῶν φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν
τῇ πόλει γεγενημένων συμφορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην δι-
δοίην; ἄλλως τε καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ δη-
μευθὲν ἄπρακτον ἦν πλεῖον ἢ τρία ἔτη. οὐ θαυμαστὸν 7
δ' εἰ τότε τὰς | μορίας ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ'
αὐτῶν φυλάττειν ἠδυνάμεθα. ἐπίστασθε δέ, ὦ βουλή,
ὅσοι μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθε, πολλὰ ἐν ἐκεί-
νῳ τῷ χρόνῳ δασέα ὄντα ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλαίαις, ὧν
νῦν τὰ πολλὰ ἐκκέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ
τῶν αὐτῶν καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημέ-
νων οὐκ ἀξιοῦτε παρ' αὐτῶν, ἑτέρων ἐκκοψάντων, δίκην
λαμβάνειν. καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωρ- 8
γοῦντας τῆς αἰτίας ἀφίετε, ἦ που χρὴ τούς γ' ἐν τῇ εἰ-
ρήνῃ πριαμένους ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγε- 9
νημένων πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα·
ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε
γενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου
ἄρχοντος· ὃς δύο ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτε ἰδίαν ἐλαίαν 10
οὔτε μορίαν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δὲ ἔτει Δη-
μήτριος οὑτοσὶ εἰργάσατο ἐνιαυτόν· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλ-
κίᾳ Ἀντισθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε
ταῦτα τρία ἔτη. ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Καί
μοι δεῦρο ἴτε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωρ- 11
γῶ. φησὶ δὲ ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηκὸν

p. 258—271.

ὑπ' ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρό-
τερον ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰ ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθω-
μένοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς ἄν τις
φανερωτέρως ἐξελέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον;
οὐ γὰρ οἷόν τε, ἃ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον
ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

12 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι
με φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰκῇ
καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτουν ἄν, αἱρούμενος μᾶλ-
λον λέγεσθαι ὥς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς
βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν, ἵνα
ἡγῆσθέ με σκοπεῖν, εἴπερ τοιούτοις ἔργοις ἐπεχείρουν,
καὶ ὅ τι κέρδος ἐγίνετο τῷ ἀφανίσαντι καὶ ἥτις ζημία τῷ
ποιήσαντι, καὶ τί ἂν λαθὼν διεπραξάμην καὶ τί ἂν φανε-
13 ρὸς γενόμενος ὑφ' ὑμῶν ἔπασχον. πάντες γὰρ ἄνθρωποι
τὰ τοιαῦτα οὐχ ὕβρεως ἀλλὰ κέρδους ἕνεκα ποιοῦσι· καὶ
ὑμᾶς εἰκὸς οὕτω σκοπεῖν, καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐκ τούτων
τὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ἀποφαίνοντας ἥτις ὠφέλεια
14 τοῖς ἀδικήσασιν ἐγίνετο. οὗτος μέντοι οὐκ ἂν ἔχοι ἀπο-
δεῖξαι οὔθ' ὡς ὑπὸ πενίας ἠναγκάσθην τοιούτοις ἔργοις
ἐπιχειρεῖν, οὔθ' ὡς τὸ χωρίον μοι διαφθείρεται τοῦ ση-
κοῦ ὄντος, οὔθ' ὡς ἀμπέλοις ἐμποδὼν ἦν, οὔθ' ὡς οἰ-
κίας ἐγγύς, οὔθ' ὡς ἐγὼ ἄπειρος τῶν παρ' ὑμῖν κινδύ-
νων, εἴ τι τούτων ἔπραττον... πολλὰς ἂν καὶ μεγάλας
15 ἐμαυτῷ ζημίας γενομένας ἀποφήναιμι· ὃς πρῶτον μὲν
μεθ' ἡμέραν ἐξέκοπτον τὸν σηκόν, ὥσπερ οὐ πάντας λα-
θεῖν δέον, ἀλλὰ πάντας Ἀθηναίους εἰδέναι. καὶ εἰ μὲν
αἰσχρὸν ἦν μόνον τὸ πρᾶγμα, ἴσως ἄν τις τῶν παριόν-
των ἠμέλησε· νῦν δ' οὐ περὶ αἰσχύνης ἀλλὰ τῆς μεγί-
16 στης ζημίας ἐκινδύνευον. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀθλιώτατος
ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰ τοὺς ἐμαυτοῦ θεράποντας μη-
κέτι δούλους ἔμελλον ἕξειν ἀλλὰ δεσπότας τὸν λοιπὸν

Reisk.

ὤον, τοιοῦτον ἔργον συνειδότας; ὥστε εἰ καὶ τὰ μέγιστα
ἰς ἐμὲ ἐξημάρτανον, οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν δίκην με παρ'
ὐτῶν λαμβάνειν· εὖ γὰρ ἂν εἰδείην ὅτι ἐπ' ἐκείνοις ἦν
ιαὶ ἐμὲ τιμωρήσασθαι καὶ αὐτοῖς μηνύσασιν ἐλευθέροις
'ενέσθαι. ἔτι τοίνυν εἰ τῶν οἰκετῶν παρέστη μοι μηδὲν 17
ρροντίζειν, πῶς ἂν ἐτόλμησα τοσούτων μεμισθωμένων
ιαὶ ἁπάντων συνειδότων ἀφανίσαι τὸν σηκὸν βραχέος
ιὲν κέρδους ἕνεκα, προθεσμίας δὲ οὐδεμιᾶς οὔσης τῷ
ιινδύνῳ τοῖς εἰργασμένοις ἅπασι τὸ χωρίον ὁμοίως προσ-
ῆκον εἶναι σῶον τὸν σηκόν, ἵν' εἴ τις αὐτοὺς ᾐτιᾶτο,
εἶχον ἀνενεγκεῖν ὅτῳ παρέδοσαν. νῦν δὲ καὶ ἐμὲ ἀπολύ-
σαντες φαίνονται, καὶ σφᾶς αὐτούς, εἴπερ ψεύδονται,
μετόχους τῆς αἰτίας καθιστάντες. εἰ τοίνυν καὶ ταῦτα | 18
παρεσκευασάμην, πῶς ἂν οἷός τ' ἦν πάντας πεῖσαι [τοὺς
παριόντας, ἢ] τοὺς γείτονας, οἳ οὐ μόνον ἀλλήλων ταῦτ'
ἴσασιν ἃ πᾶσιν ὁρᾶν ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ἀποκρυ-
πτόμενοι οἰόμεθα μηδένα εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυν-
θάνονται; ἐμοὶ τοίνυν τούτων οἱ μὲν φίλοι οἱ δὲ διάφοροι
περὶ τῶν ἐμῶν τυγχάνουσιν ὄντες. οὓς ἐχρῆν τοῦτον πα- 19
ρασχέσθαι μάρτυρας, καὶ μὴ μόνον οὕτως τολμηρὰς κα-
τηγορίας ποιεῖσθαι· ὅς φησιν ὡς ἐγὼ μὲν παρειστήκειν,
οἱ δ' οἰκέται ἐξέτεμνον τὰ πρέμνα, ἀναθέμενος δὲ ὁ βοη-
λάτης ᾤχετο ἀπάγων τὰ ξύλα. καίτοι, ὦ Νικόμαχε, χρῆν 20
σε τότε καὶ παρακαλεῖν τοὺς παριόντας μάρτυρας, καὶ
φανερὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα· καὶ ἐμοὶ μὲν οὐδεμίαν ἂν
ἀπολογίαν ὑπέλιπες, αὐτὸς δέ, εἰ μέν σοι ἐχθρὸς ἦν, ἐν
τούτῳ τῷ τρόπῳ ἦσθα ἄν με τετιμωρημένος, εἰ δὲ τῆς
πόλεως ἕνεκα ἔπραττες, οὕτως ἐξελέγξας οὐκ ἂν ἐδόκεις
εἶναι συκοφάντης, εἰ δὲ κερδαίνειν ἐβούλου, τότ' ἂν 21
πλεῖστον ἔλαβες· φανεροῦ γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος
οὐδεμίαν ἄλλην ἡγούμην ἂν εἶναί μοι σωτηρίαν ἢ σὲ
πεῖσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲν ποιήσας διὰ τοὺς σοὺς λό-

p. 271—279.

γους ἀξιοῖς με ἀπολέσθαι, καὶ κατηγορεῖς ὡς ὑπὸ τῆς
ἐμῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐμῶν χρημάτων οὐδεὶς ἐθέλει
22 σοι μαρτυρεῖν. καίτοι εἰ φήσας μ' ἰδεῖν τὴν μορίαν ἀφα-
νίζοντα τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἐπήγαγες ἢ ἄλλους τινὰς
τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου, οὐκ ἂν ἑτέρων ἔδει σοι μαρτύρων·
οὕτω γὰρ ἄν σοι συνῄδεσαν ἀληθῆ λέγοντι, οἵπερ καὶ
23 διαγιγνώσκειν ἔμελλον περὶ τοῦ πράγματος. δεινότατα
οὖν πάσχω· ὃς εἰ μὲν παρέσχετο μάρτυρας, τούτοις ἂν
ἠξίου πιστεύειν, ἐπειδὴ δὲ οὐκ εἰσὶν αὐτῷ, ἐμοὶ καὶ ταύ-
την τὴν ζημίαν οἴεται χρῆναι γενέσθαι. καὶ τοῦτο μὲν
οὐ θαυμάζω· οὐ γὰρ δήπου συκοφαντῶν ἅμα τοιούτων γε
λόγων ἀπορήσει καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν αὐ-
24 τὴν τούτῳ γνώμην ἔχειν. ἐπίστασθε γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ πολ-
λὰς μορίας οὔσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐμοῖς
χωρίοις, ἅς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πολὺ ἦν ἀσφαλέστερον
καὶ ἀφανίσαι καὶ ἐκκόψαι καὶ ἐπεργάσασθαι, ὅσῳπερ ἧτ-
25 τον τὸ ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν ἔμελλε δῆλον ἔσεσθαι. νῦν
δ' οὕτως αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι ὥσπερ καὶ τὴν πα-
τρίδα καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἡγούμενος περὶ ἀμφοτέ-
ρων τούτων εἶναί μοι τὸν κίνδυνον. αὐτοὺς τοίνυν
ὑμᾶς τούτων μάρτυρας παρέξομαι, ἐπιμελουμένους μὲν
ἑκάστου μηνός, γνώμονας δὲ πέμποντας καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτόν· ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἐζημίωσεν ὡς ἐργαζόμενον
26 τὰ περὶ τὰς μορίας χωρία. καίτοι οὐ δήπου τὰς μὲν μι-
κρὰς ζημίας οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς δὲ περὶ
τοῦ σώματος κινδύνους [οὕτω] περὶ οὐδενὸς ἡγοῦμαι·
καὶ τὰς μὲν πολλὰς ἐλαίας, εἰς ἃς ἐξῆν μᾶλλον ἐξαμαρ-
τάνειν, οὕτω θεραπεύων φαίνομαι, τὴν δὲ μορίαν, ἣν
οὐχ οἷόν τ' ἦν λαθεῖν ἐξορύξαντα, ὡς ἀφανίζων νυνὶ
27 κρίνομαι; Πότερον δέ μοι κρεῖττον ἦν, ὦ βουλή, δημο-
κρατίας οὔσης παρανομεῖν ἢ ἐπὶ τῶν τριάκοντα; καὶ οὐ
λέγω ὡς τότε δυνάμενος ἢ ὡς νῦν διαβεβλημένος, ἀλλ'

Reisk

ὡς τῷ βουλομένῳ τότε μᾶλλον ἐξῆν ἀδικεῖν ἢ νυνί. ἐγὼ
τοίνυν οὐδ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὔτε τοιοῦτο οὔτε ἄλλο
οὐδὲν κακὸν ποιήσας φανήσομαι. Πῶς δ' ἄν, εἰ μὴ πάν- 28
των ἀνθρώπων ἐμαυτῷ κακονούστατος ἦν, ὑμῶν οὕτως
ἐπιμελουμένων ἐκ τούτου τὴν μορίαν ἀφανίζειν ἐπεχεί-
ρησα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ δένδρον μὲν οὐδὲ ἕν ἐστι, μιᾶς
δὲ ἐλαίας σηκός, ὥς οὗτός φησιν εἶναι, κυκλόθεν δὲ
ὁδὸς περιέχει, ἀμφοτέρωθεν δὲ γείτονες περιοικοῦσιν,
ἄερκτον δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτόν ἐστιν; ὥστε τίς ἂν
ἀπετόλμησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχειρῆσαι τοι-
ούτῳ πράγματι; Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὑμᾶς μέν, οἷς 29
ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν
μοριῶν ἐλαιῶν ἐπιμελεῖσθαι, μήθ' ὡς ἐπεργαζόμενον
πώποτε ζημιῶσαι μήθ' ὡς ἀφανίσαντα εἰς κίνδυνον κα-
ταστῆσαι, | τοῦτον δ', ὃς οὔτε γεωργῶν ἐγγὺς τυγχάνει
οὔτ' ἐπιμελητὴς ᾑρημένος οὔθ' ἡλικίαν ἔχων εἰδέναι
περὶ τῶν τοιούτων, ἀπογράψαι με μορίαν ἀφανίζειν.

Ἐγὼ τοίνυν δέομαι ὑμῶν μὴ τοὺς τοιούτους λόγους 30
πιστοτέρους ἡγήσασθαι τῶν ἔργων, μηδὲ περὶ ὧν αὐτοὶ
σύνιστε, ταῦτ' ἀνασχέσθαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν λεγόντων,
ἐνθυμουμένους καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἐκ τῆς ἄλλης
πολιτείας. ἐγὼ γὰρ τὰ ἐμοὶ προστεταγμένα ἅπαντα προ- 31
θυμότερον πεποίηκα, ὡς ὑπὸ τῆς πόλεως ἠναγκαζόμην,
καὶ τριηραρχῶν καὶ εἰσφορὰς εἰσφέρων καὶ χορηγῶν καὶ
τἆλλα λειτουργῶν οὐδενὸς ἧττον πολυτελῶς τῶν πολι-
τῶν. καίτοι ταῦτα μὲν μετρίως ποιῶν ἀλλὰ μὴ προθύμως 32
οὔτ' ἂν περὶ φυγῆς οὔτ' ἂν περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας ἠγω-
νιζόμην, πλείω δ' ἂν ἐκεκτήμην, οὐδὲν ἀδικῶν οὐδ'
ἐπικίνδυνον ἐμαυτῷ καταστήσας τὸν βίον· ταῦτα δὲ
πράξας, ἃ οὗτός μου κατηγορεῖ, ἐκέρδαινον μὲν οὐδέν,
ἐμαυτὸν δ' εἰς κίνδυνον καθίστην. καίτοι πάντες ἂν 33
ὁμολογήσαιτε δικαιότερον εἶναι τοῖς μεγάλοις χρῆσθαι

τεκμηρίοις περὶ τῶν μεγάλων, καὶ πιστότερα ἡγεῖσθαι
περὶ ὧν ἅπασα ἡ πόλις μαρτυρεῖ, μᾶλλον ἢ περὶ ὧν μό-
νος οὗτος κατηγορεῖ.
34 Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐκ τῶν ἄλλων σκέψασθαι·
μάρτυρας γὰρ ἔχων αὐτῷ προσῆλθον, λέγων ὅτι μοι
πάντες εἰσὶν οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτήμην ἐπειδὴ παρέ-
λαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμός εἰμι, εἴ τινα βούλοιτο, πα-
ραδοῦναι βασανίζειν, ἡγούμενος οὕτως ἂν τὸν ἔλεγχον
ἰσχυρότερον γενέσθαι τῶν τούτου λόγων καὶ τῶν ἔργων
35 τῶν ἐμῶν. οὗτος δ' οὐκ ἤθελεν, οὐδὲν φάσκων πιστὸν
εἶναι τοῖς θεράπουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ περὶ
αὑτῶν μὲν οἱ βασανιζόμενοι κατηγοροῦσιν, εὖ εἰδότες ὅτι
ἀποθανοῦνται, περὶ δὲ τῶν δεσποτῶν, οἷς πεφύκασι
κακονούστατοι, μᾶλλον ἂν εἵλοντο ἀνέχεσθαι βασανιζό-
μενοι ἢ κατειπόντες ἀπηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν.
36 καὶ μὲν δή, ὦ βουλή, φανερὸν οἶμαι εἶναι ὅτι, εἰ Νικο-
μάχου ἐξαιτοῦντος τοὺς ἀνθρώπους μὴ παρεδίδουν,
ἐδόκουν ἂν ἐμαυτῷ ξυνειδέναι· ἐπειδὴ τοίνυν ἐμοῦ πα-
ραδιδόντος οὗτος παραλαβεῖν οὐκ ἤθελε, δίκαιον καὶ
περὶ τούτου τὴν αὐτὴν γνώμην σχεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦ
37 κινδύνου οὐκ ἴσου ἀμφοτέροις ὄντος. περὶ ἐμοῦ μὲν γὰρ
εἰ ἤλεγχον, οὐδ' ἂν ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο· τού-
τῳ δ' εἰ μὴ ὡμολόγουν ἃ οὗτος ἐβούλετο, οὐδεμιᾷ ζη-
μίᾳ ἔνοχος ἦν. ὥστε πολὺ μᾶλλον τοῦτον παραλαμβάνειν
ἐχρῆν ἢ ἐμὲ παραδοῦναι προσῆκεν. ἐγὼ τοίνυν εἰς τοῦτο
προθυμίας ἀφικόμην, ἡγούμενος μετ' ἐμοῦ εἶναι καὶ ἐκ
βασάνων καὶ ἐκ μαρτύρων καὶ ἐκ τεκμηρίων ὑμᾶς περὶ
38 τοῦ πράγματος τἀληθῆ πυθέσθαι. ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρή,
ὦ βουλή, ποτέροις χρὴ πιστεύειν μᾶλλον, οἷς πολλοὶ
μεμαρτυρήκασιν ἢ ᾧ μηδεὶς τετόλμηκε, καὶ πότερον
εἰκὸς μᾶλλον τοῦτον ἀκινδύνως ψεύδεσθαι ἢ μετὰ το-
σούτου κινδύνου τοιοῦτον ἐμὲ ἔργον ἐργάσασθαι, καὶ

Reisk.

ότερον οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως βοηθεῖν ἢ συκο-
αντοῦντα αἰτιάσασθαι; ἐγὼ μὲν [ἐγνωκέναι] ὑμᾶς 39
γοῦμαι ὅτι Νικόμαχος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πεισθεὶς τῶν
μῶν τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεται, οὐχ ὡς ἀδικοῦντα
λπίζων ἀποδείξειν, ἀλλ' ὡς ἀργύριον παρ' ἐμοῦ λήψε-
θαι προσδοκῶν. ὅσῳ γὰρ οἱ τοιοῦτοί εἰσιν ἐπαιτιώτα-
οι καὶ ἀπορώτατοι τῶν κινδύνων, τοσούτῳ πάντες αὐ-
οὺς φεύγουσι μάλιστα. ἐγὼ δέ, ὦ βουλή, οὐκ ἠξίουν, 40
λλ' ἐπειδήπερ με ᾐτιάσατο, παρέσχον ἐμαυτὸν ὅ τι βού-
εσθε χρῆσθαι, καὶ τούτου ἕνεκα τοῦ κινδύνου οὐδενὶ
γὼ τῶν ἐχθρῶν διηλλάγην, οἳ ἐμὲ ἥδιον κακῶς λέγου-
ιν ἢ σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι, καὶ φανερῶς μὲν οὐδεὶς
ώποτε ἐμὲ αὐτῶν ἐπεχείρησε ποιῆσαι κακὸν οὐδέν, τοι-
ύτους δὲ ἐπιπέμπουσί μοι, οἷς ὑμεῖς οὐκ ἂν δικαίως
ιστεύοιτε. πάντων γὰρ ἀθλιώτατος ἂν γενοίμην, εἰ 41
ρυγὰς ἀδίκως καταστήσομαι, ἄπαις μὲν ὢν καὶ μόνος,
ρήμου δὲ τοῦ οἴκου γενομένου, | μητρὸς δὲ πάντων ἐν-
δεοῦς, πατρίδος δὲ τοιαύτης ἐπ' αἰσχίσταις στερηθεὶς
ἰτίαις, πολλὰς μὲν ναυμαχίας ὑπὲρ αὐτῆς νεναυμαχη-
ώς, πολλὰς δὲ μάχας μεμαχημένος, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν
καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ παρασχών.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, ταῦτα μὲν ἐνθάδε οὐκ οἶδ' ὅ 42
ι δεῖ λέγειν· ἀπέδειξα δ' ὑμῖν ὡς οὐκ ἐνῆν σηκὸς ἐν τῷ
ωρίῳ, καὶ μάρτυρας παρεσχόμην καὶ τεκμήρια. ἃ χρὴ
εμνημένους διαγιγνώσκειν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ
ξιοῦν παρὰ τούτου πυθέσθαι ὅτου ἕνεκα, ἐξὸν ἐπ' αὐ-
οφώρῳ ἐλέγξαι, τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον εἰς τοσοῦτόν
ιε κατέστησεν ἀγῶνα, καὶ μάρτυρα οὐδένα παρασχόμε- 43
νος ἐκ τῶν λόγων ζητεῖ πιστὸς γενέσθαι, ἐξὸν αὐτοῖς
τοῖς ἔργοις ἀδικοῦντα ἀποδεῖξαι, καὶ ἐμοῦ ἅπαντας δι-
δόντος τοὺς θεράποντας, οὕς φησι παραγενέσθαι, πα-
ραλαβεῖν οὐκ ἤθελεν.

8.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΑΣ ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ.

Ἐπιτήδειόν μοι δοκῶ καιρὸν εἰληφέναι περὶ ὧν εἰπεῖν ἐβουλόμην πάλαι· πάρεισι μὲν γὰρ οἷς ἐπεγκαλῶ, πάρεισι δὲ ὧν ἐναντίον ἐπιθυμῶ μέμψασθαι τοῖς ἀδικοῦσιν ἐμέ. καίτοι πολλῷ πλείων ἐστὶ σπουδὴ πρὸς τοὺς παρόντας· τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν, εἰ τοῖς ἐπιτηδείοις ἀνεπιτήδειοι δόξουσιν εἶναι (τὴν γὰρ ἀρχὴν
2 οὐδ' ἂν ἐπεχείρουν ἐξαμαρτάνειν εἰς ἐμέ), τοῖς δὲ βουλοίμην ἂν δόξαι μηδὲν ἀδικῶν τούτους ὑπὸ τούτων ἀδικεῖσθαι πρότερον. ἀνιαρὸν μὲν οὖν ἀναγκάζεσθαι λέγειν περὶ τούτων, ἀδύνατον δὲ μὴ λέγειν, ὅταν ἐναντίον τῆς ἐλπίδος κακῶς πάσχω καὶ τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους ἀδικοῦντας εὑρίσκω.

3 Πρῶτον μὲν οὖν, ἵνα μή τις ὑμῶν τάχα δὴ βοηθῶν οἷς ἐξημάρτηκε πρόφασιν πορίσηται τῆς ἁμαρτίας, εἰπάτω οὖν τίς ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ κακῶς ἀκήκοεν ἢ πέπονθεν, ἢ τίς ἐμοῦ δεηθεὶς οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐγώ τε δυνατὸς ἦν κἀκεῖνος ἐπήγγειλε. τί δῆτά με κακῶς τὰ μὲν λέγειν τὰ δὲ ποιεῖν ἐπιχειρεῖτε, καὶ ταῦτα πρὸς τούτους ἡμᾶς
4 διαβάλλειν, οὓς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διεβάλλετε; καίτοι οὕτως ἐνοχλεῖ, ὥστε περὶ πλείονος ἐποιήσατο δοκεῖν ἐμοὶ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐμοῦ κατειπεῖν. ἃ δ' ἔλεγε, πάντα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι· καὶ γὰρ ἀκούων ἠχθόμην, οὐδ' ἂν ὑμῖν ἐπικαλῶν, ὅ τι ἐλέγετε κατ' ἐμοῦ, ταὐτὰ λέξαιμι· καὶ γὰρ ἂν ἀπολύοιμι τῆς αἰτίας ὑμᾶς, εἴπερ ὑμῖν ταὐτὰ
5 λέγοιμι περὶ ἐμαυτοῦ· ἃ δὲ ὑβρίζειν οἰόμενοι ἐμὲ καταγελάστους ὑμᾶς αὐτοὺς ἐποιεῖτε, ταῦτα λέξω. βίᾳ γὰρ ὑμῖν ἐφάσκετέ με ξυνεῖναι καὶ διαλέγεσθαι, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἔχειν ὅπως ἀπαλλαγῆτέ μου, καὶ τὸ τελευ-

ταῖον ἀκόντων ὑμῶν Ἐλευσῖνάδε ξυνθεωρεῖν. καὶ ταῦτα
λέγοντες οἴεσθε μὲν ἐμὲ κακολογεῖν, ἀποφαίνετε δὲ σκαι-
οτάτους ἑαυτούς, οἵτινες μὲν ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸν
αὐτὸν ἄνδρα λάθρα μὲν ἐλοιδορεῖτε, φανερῶς δὲ φίλον
ἐνομίζετε. χρῆν γὰρ ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς λέγειν ἢ μὴ ξυνεῖ- 6
ναι, καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπειπόντας ὁμιλίαν. εἰ δὲ αἰ-
σχρὸν ἡγεῖσθε τοῦτο, πῶς αἰσχρὸν ἦν ὑμῖν ξυνεῖναι,
πρὸς ὃν οὐδὲ ἀπειπεῖν καλὸν ἡγεῖσθε; καὶ μὴν οὐδὲν αὐ- 7
τὸς ἐξεῦρον ὁπόθεν ἂν εἰκότως ὑπερείδετε τὴν ἐμὴν ὁμι-
λίαν. οὔτε γὰρ ὑμᾶς σοφωτάτους ἑώρων ὄντας, ἐμαυτὸν
δ' ἀμαθέστατον, οὐ μὴν οὐδὲ πολυφίλους ὑμᾶς, ἐμαυτὸν
δ' ἔρημον φίλων, οὐδ' αὖ ὑμᾶς μὲν πλουτοῦντας, ἐμὲ δὲ
πενόμενον, οὐδ' αὖ ὑμᾶς μὲν ὑπερευδοκιμοῦντας, ἐμαυ-
τὸν δὲ διαβεβλημένον, οὐδὲ τὰ μὲν ἐμὰ πράγματα κινδυ-
νεύοντα, | τὰ δ' ὑμέτερα ἀσφαλῶς ἔχοντα. πόθεν ἂν οὖν εἰ-
κότως [ὑμᾶς] ὑπώπτευον ἄχθεσθαί μοι συνόντι; καὶ ταῦ- 8
τα δ', ὅτι πρὸς τοὺς τελευταίους ἔλεγεν, οὓς ᾤεσθε ἀπαγ-
γελεῖν ἡμῖν, κἀνταῦθα σόφισμα καλὸν εἶναι, εἰ περιῆλ-
θετε πάντες ὑμῶν αὐτῶν κατηγοροῦντες ὅτι πονηροῖς
ἑκόντες ὁμιλεῖτε. περὶ μὲν οὖν τοῦ λέγοντος οὐδὲν ἂν
περαίνοιτε πυνθανόμενοι. πρῶτον μὲν γὰρ εἰδότες ἐρή-
σεσθε τὸν εἰπόντα μοι· πῶς γὰρ οὐκ ἴστε πρὸς ὃν ἐλέ-
γετε τὸν λόγον; ἔπειτα κακὸς ἂν εἴην, εἰ ταὐτὰ ποιή- 9
σαιμι αὐτὸν ἅπερ ἐκεῖνος ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
ἐκεῖνος ἡμῖν ἀπήγγελλεν, ἐφ' οἷσπερ ὑμεῖς ἐλέγετε πρὸς
ἐκεῖνον. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐμοὶ χαριζόμενος ἀπήγγειλε
τοῖς ἐμοῖς ἀναγκαίοις, ὑμεῖς δὲ βλάπτειν ἐμὲ βουλόμενοι
πρὸς ἐκεῖνον ἐλέγετε. καὶ ταῦτα εἰ μὲν ἠπίστουν, ἐξε-
λέγχειν ἂν ἐζήτουν· νῦν δέ· ξυμβαίνει γὰρ καὶ ταῦτα
τοῖς πρὸ τοῦ, καὶ ἐμοὶ σημεῖα ταῦτα μὲν ἐκείνων ἐστίν,
ἐκεῖνα δὲ τούτων ἱκανά. πρῶτον μὲν ἅπαντα δι' ὑμῶν 10
πράξαντά με περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἵππου . . . . προσῆγε
p. 295—306.

μαχόμενον κάμνοντα τὸν ἵππον, ἀνάγειν με βουλόμενον
Διόδωρος οὑτοσὶ ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο, φάσκων οὐδὲν
ἀντιλέξειν περὶ τῶν δώδεκα μνῶν Πολυκλέα, ἀλλ' ἀπο-
δώσειν. τότε λέγων ταῦτα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἵππου
κατέστη τελευτῶν ἀντίδικος μετὰ τούτων, λέγων ὡς οὐ
11 δίκαιόν με εἴη κομίσασθαι τὸ ἀργύριον. καίτοιγε σφῶν
γε αὐτῶν κατηγόρουν. εἰ γὰρ ἃ μετὰ τούτων ἀδικου-
μένῳ μοι μηδὲν ἦν δίκαιον εἰπεῖν, ᾖ που καλῶς συν-
έπραττον. καὶ ἐγὼ μὲν ᾤμην φιλοσοφοῦντας αὐτοὺς
περὶ τοῦ πράγματος ἀντιλέξειν τὸν ἐναντίον λόγον· οἱ
12 δ' ἄρα οὐκ ἀντέλεγον ἀλλ' ἀντέπραττον. καὶ διὰ τοῦτο
ἀντέπραττον, ἵνα τὸν ἐμὸν λόγον εἰδείη Πολυκλῆς· ἐδη-
λώθη γὰρ ταῦτα. παρόντων τῶν διαιτητῶν ὀργιζόμενος
ὁ Πολυκλῆς εἶπεν ὅτι καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις ἀδικεῖν
δοκοίην, ὡς πρὸς ἐκεῖνον λέγοιεν. ἆρά γε ταῦτα ξυμβαί-
νει τοῖς ἀπαγγελλομένοις; ὁ γὰρ αὐτὸς ἀπήγγειλεν ὡς
τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ μέλλοντας λέγειν ἀποτρέψειν φάσκοιτε,
τοὺς δέ τινας ἤδη κωλύσαιτε. καὶ ταῦτα τί με δεῖ φανε-
13 ρώτερον ἐξελέγχειν ἔτι; φέρε γάρ, ἤδη πότ' ἐκεῖνος ὅτι
Κλειτοδίκου δεηθεὶς ἐπιλέγειν οὐκ ἔτυχον; οὐ γὰρ δὴ πα-
ρῆν τούτοις· ἔπειτα κέρδος ἦν αὐτῷ διαβάλλειν ἐμὲ πρὸς
ὑμᾶς οὕτω προθύμως, ὥστε σπουδάσαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς
14 ἀναγκαίους πλάσασθαι ταῦτα; Γινώσκω δὲ νῦν ἤδη καὶ
πάλαι ζητοῦντας πρόφασιν, ἡνίκα Θρασύμαχον ὑμᾶς
ἐφάσκετε κακῶς λέγειν δι' ἐμέ. καὶ ἐγὼ μὲν ἠρώτων αὐ-
τὸν εἰ δι' ἐμὲ κακῶς λέγοι Διόδωρον· ὁ δὲ τοσοῦτον
ὑπερεῖδε τὸ δι' ἐμέ· πολλοῦ γὰρ δεῖν ἔφη δι' ὁντινοῦν εἰ-
ρηκέναι Διόδωρον κακῶς. καὶ ταῦτα προσάγοντος ἐμοῦ
πρόθυμος ὁ Θρασύμαχος ἦν ἐξελέγχεσθαι, περὶ ὧν οὗ-
15 τος ἔλεγεν· οὗτος δὲ πάντα μᾶλλον διεπράττετο. μετὰ
τοῦτο Αὐτοκράτης ἐμοῦ παρόντος Θρασυμάχῳ ἔλεγεν
Εὐρυπτόλεμον αὐτῷ μέμφεσθαι, φάσκοντα κακῶς ἀκού-
Reisk.

ιν ὑπ' αὐτοῦ· τὸν ἀπαγγέλλοντα δὲ εἶναι Μηνόφιλον.
εὐθὺς δ' ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν Μηνόφιλον ἐβάδιζε μετ' ἐμοῦ·
κἀκεῖνος οὔτε ἀκοῦσαι πώποτε ἔφασκεν οὔτε ἀπαγγεῖλαι
πρὸς Εὐρυπτόλεμον, καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλ' οὐδὲ δι-
ειλέχθαι πολλοῦ χρόνου. τοιαύτας προφάσεις προφασι- 16
ζόμενοι τότε μὲν ἐκ τῆς ἐμῆς καὶ Θρασυμάχου συνουσίας
ἐστὲ φανεροί, νῦν δὲ ἐπειδὴ ἐκλελοίπασιν ὑμᾶς αἱ προ-
φάσεις, ἐλευθεριώτερόν με κακῶσαι λείπετε ἤδη οὐδέν.
χρῆν μὲν οὖν τότε με γινώσκειν ὀφειλόμενόν μοι ταῦτα
παθεῖν, ὅτε καὶ πρὸς ἐμὲ περὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐλέγετε κα-
κῶς· ἔπειτα καὶ περὶ Πολυκλέους, ᾧ νυνὶ βοηθεῖτε,
πάντ' εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς. κατὰ τί δὴ ταῦτα οὐκ ἐφυλατ- 17
τόμην; εὔηθές τι ἔπαθον. ᾤμην γὰρ ἀπόθετος ὑμῖν εἶ-
ναι φίλος τοῦ μηδὲν ἀκοῦσαι κακὸν δι' αὐτὸ τοῦτο, διότι
πρὸς ἐμὲ τοὺς ἄλλους ἐλέγετε κακῶς, παρακαταθήκην
ἔχων ὑμῶν | παρ' ἑκάστου λόγους πονηροὺς περὶ ἀλλήλων.

Ἐγὼ τοίνυν ἑκὼν ὑμῖν ἐξίσταμαι τῆς φιλίας, ἐπεί 18
τοι μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ' ὅ τι ζημιωθήσομαι μὴ ξυνὼν
ὑμῖν· οὐδὲ γὰρ ὠφελούμην ξυνών. πότερον γάρ, ὅταν
ᾖ τί μοι πρᾶγμα, τότε ποθήσομαι τὸν ἐροῦντα καὶ τοὺς
μαρτυρήσοντας; καὶ νῦν ἀντὶ μὲν τοῦ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ
τὸν λέγοντα πειρᾶσθε κωλύειν, ἀντὶ δὲ τοῦ βοηθεῖν ἐμοὶ
καὶ μαρτυρεῖν τὰ δίκαια ξύνεστε τοῖς ἐμοῖς ἀντιδίκοις καὶ
μαρτυρεῖτε. ἀλλ' ὡς εὐνοοῦντες ἐμοὶ τὰ βέλτιστα ἐρεῖτε 19
περὶ ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ νῦν ὑμεῖς με μόνον κακῶς λέγετε.
τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὐκ ἐμποδὼν ὑμῖν ἔσται. τοιοῦτον γὰρ
πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς πείσεσθε, ἐπειδή περ ὑμῖν ἔθος ἐστὶν
ἕνα τῶν ξυνόντων ἀεὶ κακῶς λέγειν καὶ ποιεῖν· ἐπειδὰν
ὑμῖν ἐγὼ μὴ ξυνῶ, πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τρέψεσθε, κἄπειτα
καθ' ἕνα ἕκαστον ὑμῖν αὐτοῖς ἀπεχθήσεσθε, τὸ δὲ τελευ-
ταῖον ὁ εἷς ὁ λειπόμενος αὐτὸς αὐτὸν κακῶς ἐρεῖ. κερδα- 20
νῶ δὲ τοσοῦτον, ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀπαλλαγεὶς ἐλά-

χιστα κακῶς ὑφ' ὑμῶν πείσομαι· τοὺς μὲν γὰρ χρωμέ-
νους ὑμῖν κακῶς καὶ λέγετε καὶ ποιεῖτε, τῶν δὲ μὴ χρω-
μένων οὐδένα πώποτε.

9.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ.

Τί ποτε διανοηθέντες οἱ ἀντίδικοι τοῦ μὲν πράγμα-
τος παρημελήκασι, τὸν δὲ τρόπον μου ἐπεχείρησαν δια-
βάλλειν; πότερον ἀγνοοῦντες ὅτι περὶ τοῦ πράγματος
προσήκει λέγειν; ἢ τόδε μὲν ἐπίστανται, ἡγούμενοι δὲ
λήσειν περὶ παντὸς πλείω λόγον ἢ τοῦ προσήκοντος ποι-
2 οῦνται; ὅτι μὲν οὐκ ἐμοῦ καταφρονήσαντες ἀλλὰ τοῦ
πράγματος τοὺς λόγους ποιοῦνται, σαφῶς ἐπίσταμαι· εἰ
μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι' εὔνοιαν ὑπὸ τῶν διαβολῶν πει-
3 σθέντας καταψηφιεῖσθαί μου, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι; ᾤμην
μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τοῦ ἐγκλήματος, οὐ
περὶ τοῦ τρόπου τὸν ἀγῶνά μοι προκεῖσθαι· διαβαλλόν-
των δέ με τῶν ἀντιδίκων ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ πάντων
τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς
ἀπογραφῆς ὑμᾶς διδάξω.
4 Ἀφικόμενος προπέρυσιν εἰς τὴν πόλιν, οὔπω δύο
μῆνας ἐπιδεδημηκὼς κατελέγην στρατιώτης. αἰσθόμενος
δὲ τὸ πραχθὲν ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ
κατειλέχθαι. προσελθὼν οὖν τῷ στρατηγῷ ἐδήλωσα ὅτι
ἐστρατευμένος εἴην, ἔτυχον δὲ οὐδενὸς τῶν μετρίων.
προπηλακιζόμενος δὲ ἠγανάκτουν μέν, ἡσυχίαν δ' εἶχον.
5 ἀπορούμενος δὲ καὶ συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν
τί χρήσωμαι τῷ πράγματι, ἐπυθόμην ὡς καὶ δήσειν με
ἀπειλοῖεν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἔλαττω χρόνον Καλλικρά-
τους Πολύαινος ἐνδημοίη. κἀμοὶ μὲν τὰ προειρημένα δι-
6 είλεκτο ἐπὶ τῇ Φιλίου τραπέζῃ· οἱ δὲ μετὰ Κτησικλέους

τοῦ ἄρχοντος, ἀπαγγείλαντός τινος ὡς ἐγὼ λοιδοροῖμι,
τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος ἐάν τις ἀρχὴν ἐν συνεδρίῳ
λοιδορῇ, παρὰ τὸν νόμον ζημιῶσαι ἠξίωσαν. ἐπιβαλόντες
δὲ τὸ ἀργύριον πράξασθαι μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν, ἐξιούσης
δὲ τῆς ἀρχῆς γράψαντες εἰς λεύκωμα τοῖς ταμίαις παρέ-
δοσαν. οἵδε μὲν τάδε διεπράξαντο· οἱ δὲ ταμίαι οὐδὲν 7
ὅμοιον τοῖσδε διανοηθέντες, ἀνακαλεσάμενοι [δὲ] τοὺς
παραδόντας τὴν γραφήν, ἐσκοποῦντο τῆς αἰτίας τὴν πρό-
φασιν. ἀκούσαντες δὲ τὸ γεγενημένον, ἐννοοῦντες οἷα
πεπονθὼς ἦν, τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθον αὐτοὺς ἀφεῖναι,
διδάσκοντες ὡς οὐκ ἐπιεικὲς εἴη τῶν | πολιτῶν τινας δι'
ἰδίας ἔχθρας ἀναγράφεσθαι, ἀποροῦντες δὲ μεταπεῖσαι
αὐτούς, τὸν παρ' ὑμῶν κίνδυνον ὑποστάντες ἄκυρον
τὴν ζημίαν ἔκριναν.

Ὅτι μὲν οὖν ἀφείθην ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐπίστασθε· 8
προσήκειν δὲ ἡγούμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόδειξιν
ἀπηλλάχθαι τοῦ ἐγκλήματος, ἔτι πλείονας καὶ νόμους
καὶ ἄλλας δικαιώσεις παρασχήσομαι. Καί μοι λαβὲ τὸν
νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Τοῦ μὲν νόμου διαρρήδην ἀγορεύοντος τοὺς ἐν τῷ 9
συνεδρίῳ λοιδοροῦντας ζημιοῦν ἀκηκόατε· ἐγὼ δ' ὅτι
μὲν οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀρχεῖον, μάρτυρας παρεσχόμην,
ἀδίκως δὲ ζημιωθεὶς οὔτ' ὀφείλω οὔτ' ἐκτῖσαι δίκαιός
εἰμι. εἰ γὰρ φανερός εἰμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον, ὁ 10
δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν
ὀφείλειν, ἠδικηκὼς μὲν οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρᾳ δὲ ἄνευ
τούτου παραλόγως ζημιωθείς. συνέγνωσαν δὲ καὶ αὐτοὶ 11
σφίσιν ὡς ἠδικηκότες· οὔτε γὰρ εὐθύνας ὑπέσχον, οὔτε
εἰς δικαστήριον εἰσελθόντες τὰ πραχθέντα ψήφῳ κύρια
κατέστησαν. εἰ δ' οὖν ἐζημίωσαν μὲν οἵδε προσηκόντως,
ἐκύρωσαν δ' ἐν ὑμῖν τὴν ἐπιβολήν, τῶν ταμιῶν ἀφέν-

12 των εἰκότως ἂν τοῦ ἐγκλήματος ἀπηλλαγμένος εἴην. εἰ
μὲν γὰρ κύριοι ἦσαν πράξασθαι ἢ ἀφεῖναι, οὐδ' ἐννόμως
ζημιωθεὶς εὐλόγως ἂν ὤφειλον· εἰ δ' ἔξεστι μὲν αὐτοῖς
ἀφεῖναι, διδόασι δὲ εὐθύνας ὑπὲρ ὧν ἂν διαχειρίζωσιν, εἰ
τι ἠδικήκασι, τῆς προσηκούσης ῥᾳδίως δίκης τεύξονται.
13 Ὡι μὲν τρόπῳ παρεδόθην καὶ ἐζημιώθην, ἐπίστα-
σθε· δεῖ δ' ὑμᾶς μὴ μόνον τοῦ ἐγκλήματος τὴν αἰτίαν
ἀλλὰ καὶ τῆς ἔχθρας τὴν πρόφασιν εἰδέναι. Σωστράτῳ
γὰρ φίλος ἐγενόμην πρότερον μὲν τῆς τούτων ἔχθρας,
14 εἰδὼς δὲ περὶ τὴν πόλιν ἄξιον λόγου γεγενημένον. γνώ-
ριμος δὲ γενόμενος διὰ τῆς ἐκείνου δυναστείας οὔτ'
ἐχθρὸν ἐτιμωρησάμην οὔτε φίλον εὐηργέτησα· ζῶντος
μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἐσχόλαζον,
ἐκλιπόντος δὲ τὸν βίον οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ ἔβλαψα οὐ-
δένα τῶν κατηγορούντων, ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτα εἰπεῖν, ἐξ
ὧν ὠφελοίμην ἂν πολὺ δικαιότερον ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων
15 ἢ κακῶς πάσχοιμι... τὴν μὲν οὖν ὀργὴν διὰ τὰ προειρη-
μένα συνεστήσαντο, προφάσεως οὐδεμιᾶς πρὸς ἔχθραν
ὑπαρχούσης. ὁμόσαντες μὲν οὖν τοὺς ἀστρατεύτους κα-
ταλέξειν παρέβησαν τοὺς ὅρκους, προὔθεσαν δὲ τῷ πλή-
16 θει βουλεύσασθαι περὶ τοῦ σώματος, ζημιώσαντες μὲν
ὡς τὴν ἀρχὴν λοιδοροῦντα, κατολιγωρήσαντες δὲ τοῦ δι-
καίου, βιαζόμενοι βλάπτειν ἐξ ἅπαντος λόγου· τί δ' ἂν
ἔπραξαν μέλλοντες μεγάλα μὲν ἐμὲ βλάψειν, πολλὰ δ'
ἑαυτοὺς ὠφελησειν, οἵτινες οὐδετέρου τούτων ὑπάρχον-
17 τος πάντα περὶ ἐλάττονος ποιοῦνται τοῦ ἀδίκου. ἀλλὰ
γὰρ κατεφρόνησαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους, οὐδὲ φοβη-
θῆναι τοὺς θεοὺς ἠξίωσαν, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως καὶ
παρανόμως προσηνέχθησαν, ὥστε ἀπολογήσασθαι μὲν
περὶ τῶν πεπραγμένων οὐδ' ἐπεχείρησαν, τὸ δὲ τελευ-
ταῖον, νομίζοντες οὐχ ἱκανῶς με τετιμωρῆσθαι, τὸ πέρας
18 ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλασαν. διατεθέντες δὲ οὕτω παρανό-

μως καὶ βιαίως, ἐπικρύψασθαι τὴν ἀδικίαν περὶ οὐδενὸς ἐποιήσαντο, παραγαγόντες δὲ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν ἠδικηκότα με οὐδὲν ἐπιδεικνύουσι καὶ λοιδοροῦσι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐπιτηδεύμασιν οὐ προσηκούσας διαβολὰς ἐπιφέροντες, τοῖς δ' αὐτῶν τρόποις τὰς οἰκείας καὶ συνήθεις.

Οἵδε μὲν οὖν ἐκ παντὸς τρόπου προθυμοῦνταί με τῇ 19
δίκῃ ἁλῶναι· ὑμεῖς δὲ μήτε ταῖς τούτων διαβολαῖς ἐπαρ-
θέντες ἐμοῦ καταψηφίσησθε, μήτε τοὺς βέλτιον καὶ δι-
καίως βουλευσαμένους ἀκύρους καταστήσητε. οἵδε μὲν
γὰρ ἅπαντα καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἔπρα-
ξαν, καὶ ἠδικηκότες μὲν οὐδὲν φαίνονται, λόγον δὲ πλεῖ-
στον τοῦ δικαίου ποιησάμενοι. τούτων μὲν οὖν ἀδικούν- 20
των μετρίως ἂν ἠγανάκτουν, ἡγούμενος τετάχθαι τοὺς
μὲν ἐχθροὺς κακῶς | ποιεῖν, τοὺς δὲ φίλους εὖ· παρ'
ὑμῶν δὲ τοῦ δικαίου στερηθεὶς πολὺ ἂν μᾶλλον λυπη-
θείην. δι' ἔχθραν μὲν γὰρ οὐ δόξω κακῶς πεπονθέναι,
διὰ κακίαν δὲ τῆς πόλεως .... λόγῳ μὲν οὖν περὶ τῆς 21
ἀπογραφῆς ἀγωνίζομαι, ἔργῳ δὲ περὶ πολιτείας. τυχὼν
μὲν γὰρ τῶν δικαίων (πιστεύω δὲ τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ)
μείναιμι ἂν ἐν τῇ πόλει· παραχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶνδε εἰ ἀδί-
κως ἁλοίην, ἀποδραίην ἄν. τίνι γὰρ ἐπαρθέντα ἐλπίδι
δεῖ με συμπολιτεύεσθαι, ἢ τί με χρὴ διανοηθέντα, εἰδότα
μὲν τῶν ἀντιδίκων τὴν προθυμίαν, ἀποροῦντα δ' ὅθεν
χρὴ τῶν δικαίων τινὸς τυχεῖν; περὶ πλείστου οὖν ποιη- 22
σάμενοι τὸ δίκαιον, καὶ ἐνθυμηθέντες ὅτι καὶ ὑπὲρ τῶν
περιφανῶν ἀδικημάτων συγγνώμην ποιεῖσθε, τοὺς μη-
δὲν ἀδικήσαντας δι' ἰδίας ἔχθρας μὴ περιίδητε ἀδίκως
τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας.

10.

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Α.

Μαρτύρων μὲν οὐκ ἀπορίαν μοι ἔσεσθαι δοκῶ, ὦ
ἄνδρες δικασταί· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν ὁρῶ δικάζοντας τῶν
τότε παρόντων, ὅτε Λυσίθεος Θεόμνηστον εἰσήγγελλε τὰ
ὅπλα ἀποβεβληκότα, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, δημηγορεῖν· ἐν
ἐκείνῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι
2 τὸν ἐμαυτοῦ. ἐγὼ δ', εἰ μὲν τὸν ἑαυτοῦ με ἀπεκτονέναι
ᾐτιᾶτο, συγγνώμην ἂν εἶχον αὐτῷ τῶν εἰρημένων (φαῦ-
λον γὰρ αὐτὸ καὶ οὐδενὸς ἄξιον ἡγούμην)· οὐδ' εἴ τι
ἄλλο τῶν ἀπορρήτων ἤκουσα, οὐκ ἂν ἐπεξῆλθον αὐτῷ
(ἀνελεύθερον γὰρ καὶ λίαν φιλόδικον εἶναι νομίζω κακη-
3 γορίας δικάζεσθαι)· νυνὶ δὲ αἰσχρόν μοι εἶναι δοκεῖ περὶ
τοῦ πατρός, οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ ὑμῖν
καὶ τῇ πόλει, μὴ τιμωρήσασθαι τὸν ταῦτ' εἰρηκότα. καὶ
παρ' ὑμῶν εἰδέναι βούλομαι πότερον δώσει δίκην, ἢ
τούτῳ μόνῳ Ἀθηναίων ἐξαίρετόν ἐστι καὶ ποιεῖν καὶ λέ-
γειν παρὰ τοὺς νόμους ὅ τι ἂν βούληται.
4 Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτη εἰσὶ τριάκοντα
τρία, ἐξ ὅτου δ' ὑμεῖς κατεληλύθατε, εἰκοστὸν τουτί.
φαίνομαι οὖν τρισκαιδεκέτης ὢν ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν
τριάκοντα ἀπέθνησκε. ταύτην δὲ ἔχων τὴν ἡλικίαν οὔτε
τί ἐστιν ὀλιγαρχία ἠπιστάμην, οὔτε ἂν ἐκείνῳ ἀδικουμέ-
5 νῳ ἐδυνάμην βοηθῆσαι. καὶ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τῶν χρη-
μάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα ἂν αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος
ἀδελφὸς Πανταλέων ἅπαντα παρέλαβε, καὶ ἐπιτροπεύ-
σας ἡμᾶς τῶν πατρῴων ἀπεστέρησεν, ὥστε πολλῶν ἕνε-
κα, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆκέ μοι αὐτὸν βούλεσθαι
ζῆν. ἀνάγκη μὲν οὖν περὶ αὐτῶν μνησθῆναι, οὐδὲν δὲ
δεῖ πολλῶν λόγων· σχεδὸν ἐπίστασθε ἅπαντες ὅτι ἀλη-
θῆ λέγω. ὅμως δὲ μάρτυρας αὐτῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων μὲν 6
οὐδὲν ἀπολογήσεται, ἐρεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἅπερ ἐτόλμα λέ-
γειν καὶ πρὸς τὸν διαιτητήν, ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρή-
των, ἐάν τις εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νό-
μον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾷν
λέγειν. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ περὶ 7
τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι ἀλλὰ τῆς τούτων διανοίας,
καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι, ὅσοι [ἀπεκτόνασί τινας, καὶ ἀν-
δροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅσοι] ἀνδροφόνοι εἰσί, καὶ
ἀπεκτόνασί τινας. πολὺ γὰρ ἂν ἔργον ἦν τῷ νομοθέτῃ
ἅπαντα τὰ ὀνόματα γράφειν, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν
ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ 8
γὰρ δήπου, ὦ Θεόμνηστε, εἰ μέν τίς σ' εἴποι πατραλοίαν
ἢ μητραλοίαν, ἠξίους ἂν αὐτὸν ὀφλεῖν σοι δίκην, εἰ δέ
τις εἴποι ὡς τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν φύσαντα ἔτυπτες, ᾤου
ἂν αὐτὸν ἀζήμιον δεῖν εἶναι ὡς οὐδὲν τῶν ἀπορρήτων
εἰρηκότα. ἡδέως | γὰρ ἄν σου πυθοίμην (περὶ τοῦτο γὰρ 9
δεινὸς εἶ καὶ μεμελέτηκας καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν)· εἴ τίς
σε εἴποι ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα, ἐν δὲ τῷ νόμῳ εἴρητο, ἐάν τις
φάσκῃ ἀποβεβληκέναι, ὑπόδικον εἶναι, οὐκ ἂν ἐδικάζου
αὐτῷ, ἀλλ' ἐξήρκει ἄν σοι ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα λέγοντι
„οὐδέν μοι μέλει· οὐδὲ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι ῥῖψαι καὶ ἀπο-
βεβληκέναι“; ἀλλ' οὐδ' ἂν τῶν ἕνδεκα γενόμενος ἀποδέ- 10
ξαιο, εἴ τις ἀπάγοι τινὰ φάσκων θοἰμάτιον ἀποδεδύσθαι
ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύσθαι, ἀλλ' ἀφείης ἂν τὸν αὐτὸν
τρόπον, ὅτι οὐ λωποδύτης ὀνομάζεται. οὐδ' εἴ τις παῖδα
ἐξαγαγὼν ληφθείη, οὐκ ἂν φάσκοις αὐτὸν ἀνδραποδι-
στὴν εἶναι, εἴπερ μαχῇ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔρ-
γοις τὸν νοῦν προσέξεις, ὧν ἕνεκα τὰ ὀνόματα πάντες
τίθενται. Ἔτι τοίνυν σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί· 11
οὑτοσὶ γάρ μοι δοκεῖ ὑπὸ ῥᾳθυμίας καὶ μαλακίας οὐδ' εἰς

Ἄρειον πάγον ἀναβεβηκέναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅταν τὰς τοῦ φόνου δίκας δικάζωνται, οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὰς διωμοσίας ποιοῦνται, ἀλλὰ δι' οὗπερ ἐγὼ κακῶς ἀκήκοα· ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς
12 ἔκτεινε διόμνυται, ὁ δὲ φεύγων ὡς οὐκ ἔκτεινεν. οὐκοῦν ἄτοπον ἂν εἴη .... τὸν δόξαντα κτεῖναι φάσκοντα ἀνδροφόνον εἶναι, ὅτι ὁ διώκων, ὡς ἔκτεινε, τὸν φεύγοντα διωμόσατο. τί γὰρ ταῦτα, ὧν οὗτος ἐρεῖ, διαφέρει; καὶ αὐτὸς μὲν Θέωνι κακηγορίας ἐδικάσω εἰπόντι σε ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα. καίτοι περὶ μὲν τοῦ ῥῖψαι οὐδὲν ἐν τῷ νόμῳ εἴρηται, ἐὰν δέ τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν
13 ἀσπίδα, πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν κελεύει. οὐκ οὖν δεινόν, εἰ ὅταν μὲν δέῃ σὲ κακῶς ἀκούσαντα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, οὕτω τοὺς νόμους ὥσπερ ἐγὼ νῦν λαμβάνειν, ὅταν δ' ἕτερον παρὰ τοὺς νόμους εἴπῃς κακῶς, οὐκ ἀξιοῖς δοῦναι δίκην; πότερον οὕτως σὺ δεινὸς εἶ ὥστε, ὅπως ἂν βούλῃ, οἷός τ' εἶ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ τοσοῦτον δύνασαι ὥστε οὐδέποτε οἴει τοὺς ἀδικουμένους
14 ὑπὸ σοῦ τιμωρίας τεύξεσθαι; εἶτ' οὐκ αἰσχύνῃ οὕτως ἀνοήτως διακείμενος, ὥστε οὐκ ἐξ ὧν εὖ πεποίηκας τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀδικῶν οὐ δέδωκας δίκην, οἴει δεῖν πλεονεκτεῖν; Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

15 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμᾶς μὲν πάντας εἰδέναι ἡγοῦμαι ὅτι ἐγὼ μὲν ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ οὕτω σκαιὸν εἶναι ὥστε οὐ δύνασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα. βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων διδάξαι, ἄν πως ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ τὸ λοιπὸν ἡμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα. Καί μοι ἀνάγνωθι τούτους τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος τοὺς παλαιούς.

16 ΝΟΜΟΣ. Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας πέντε τὸν πόδα, ἐὰν προστιμήσῃ ἡ ἡλιαία.

Reisk

Ἡ ποδοκάκκη ταὐτό ἐστιν, ὦ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. εἰ οὖν ὁ δεθεὶς ἐξελθὼν ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἕνδεκα κατηγοροίη ὅτι οὐκ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἐδέδετο ἀλλ' ἐν τῷ ξύλῳ, οὐκ ἂν ἠλίθιον αὐτὸν νομίζοιεν; Λέγε ἕτερον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐπεγγυᾷν δ' ἐπιορκήσαντα τὸν Ἀπόλλω. 17
δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν.

Τοῦτο τὸ ἐπιορκήσαντα ὀμόσαντά ἐστι, τὸ δὲ δρασκάζειν, ὃ νῦν ἀποδιδράσκειν ὀνομάζομεν.

Ὅστις δὲ ἀπίλλει τῇ θύρᾳ, ἔνδον τοῦ κλέπτου ὄντος.

Τὸ ἀπίλλειν τὸ ἀποκλείειν νομίζεται, καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο διαφέρου.

Τὸ ἀργύριον στάσιμον εἶναι ἐφ' ὁπόσῳ ἂν βούληται 18
ὁ δανείζων.

Τὸ στάσιμον τοῦτό ἐστιν, ὦ βέλτιστε, οὐ ζυγῷ ἱστάναι ἀλλὰ τόκον πράττεσθαι ὁπόσον ἂν βούληται. Ἐπανάγνωθι τουτουὶ τοῦ νόμου τὸ τελευταῖον.

Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται, 19

καὶ

οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν.

Προσέχετε τὸν νοῦν. τὸ μὲν πεφασμένως ἐστὶ φανερῶς, πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν, τὸ δὲ οἰκῆος θεράποντος.
πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. 20
ἀλλ' εἰ μὴ σιδηροῦς ἐστιν, οἴομαι αὐτὸν ἔννουν γεγονέναι ὅτι τὰ μὲν πράγματα ταὐτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι, | τῶν δὲ ὀνομάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ πρότερον. δηλώσει δέ· οἰχήσεται γὰρ ἀπιὼν ἀπὸ τοῦ
βήματος σιωπῇ. εἰ δὲ μή, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικα- 21
σταί, τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ μεῖζον κακόν ἐστιν ἀκοῦσαί τινα τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκέναι. ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐρριφέναι ἢ τοιαύτην γνώμην ἔχειν

22 περὶ τὸν πατέρα. οὗτος οὖν ἔνοχος μὲν ὢν τῇ αἰτίᾳ,
ἐλάττονος δὲ οὔσης αὐτῷ τῆς συμφορᾶς, οὐ μόνον ὑφ'
ὑμῶν ἠλεήθη, ἀλλὰ καὶ τὸν μαρτυρήσαντα ἠτίμωσεν·
ἐγὼ δὲ ἑωρακὼς μὲν ἐκεῖνο τοῦτον ποιήσαντα ὃ καὶ ὑμεῖς
ἴστε, αὐτὸς δὲ σώσας τὴν ἀσπίδα, ἀκηκοὼς δὲ οὕτως
ἄνομον καὶ δεινὸν πρᾶγμα, μεγίστης δὲ οὔσης μοι τῆς
συμφορᾶς, εἰ ἀποφεύξεται, τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας, εἰ
κακηγορίας ἁλώσεται, οὐκ ἄρα δίκην παρ' αὐτοῦ λήψο-
23 μαι; τίνος ὄντος ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλήματος; πότερον
ὅτι δικαίως ἀκήκοα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε. ἀλλ'
ὅτι βελτίων καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; ἀλλ' οὐδ'
ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα δι-
κάζομαι κακηγορίας τῷ σώσαντι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος
24 ἐν τῇ πόλει κατεσκέδασται. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι μεγάλην
καὶ καλὴν ἐκείνην δωρεὰν αὐτῷ δεδώκατε· ἐν ᾗ τίς οὐκ
ἂν ἐλεήσειε Διονύσιον, τοιαύτῃ μὲν συμφορᾷ περιπε-
πτωκότα, ἄνδρα δὲ ἄριστον ἐν τοῖς κινδύνοις γεγενημέ-
25 νον, ἀπιόντα δὲ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου λέγοντα ὅτι δυσ-
τυχεστάτην ἐκείνην εἴημεν στρατείαν ἐστρατευμένοι,
ἐν ᾗ πολλοὶ μὲν ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ δὲ σώσαντες τὰ
ὅπλα ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων ψευδομαρτυριῶν ἑαλώκασι,
κρεῖττον δὲ ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλθόντι
26 τοιαύτῃ τύχῃ χρῆσθαι; μὴ τοίνυν ἀκούσαντα Θεόμνη-
στον κακῶς τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, μηδ' ὑβρίζοντί τε κα
λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε. τίς γὰρ ἂ
ἐμοὶ μείζων ταύτης γένοιτο συμφορά, περὶ τοιούτου πα
27 τρὸς οὕτως αἰσχρὰς αἰτίας ἀκηκοότι; ὃς πολλάκις μ
ἐστρατήγησε, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους κινδύνους με
ὑμῶν ἐκινδύνευσε· καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις τὸ ἐκείν
σῶμα ὑποχείριον ἐγένετο, οὔτε τοῖς πολίταις οὐδεμί
πώποτε ὦφλεν εὐθύνην, ἔτη δὲ γεγονὼς ἑπτὰ καὶ ἑξή
κοντα ἐν ὀλιγαρχίᾳ δι' εὔνοιαν τοῦ ὑμετέρου πλήθο

Reis

ἀπέθανεν. ἆρ' ἄξιον ὀργισθῆναι τῷ εἰρηκότι καὶ βοηθῆ- 28
σαι τῷ πατρί, ὡς καὶ ἐκείνου κακῶς ἀκηκοότος; τί γὰρ ἂν τούτου ἀνιαρότερον γένοιτο αὐτῷ, ἢ τεθνάναι μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἰτίαν δ' ἔχειν ὑπὸ τῶν παίδων [ἀνῃρῆσθαι]; οὗ ἔτι καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρετῆς τὰ μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τὰ δὲ τούτου καὶ τοῦ τούτου πατρὸς τῆς κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων· οὕτω σύμφυτος αὐτοῖς ἡ δειλία.
καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσῳ μείζους εἰσὶ καὶ 29
νεανίαι τὰς ὄψεις, τοσούτῳ μᾶλλον ὀργῆς ἄξιοί εἰσι· δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται, τὰς δὲ ψυχὰς οὐκ ἔχουσιν.

Ἀκούω δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τοῦτον τὸν 30
λόγον τρέψεσθαι, ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκε ταῦτα ἐμοῦ μαρτυρήσαντος τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν Διονυσίῳ. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν ὀργῇ συγγνώμην δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὡς ἔστιν ἀληθῆ τὰ εἰρημένα. ἐγὼ δὲ δὶς ἤδη περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γάρ πω ᾔδειν ὅτι ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβάλλουσι συγγνώμην ἔχετε.

Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· 31
ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο τούτου μείζων ἀγών μοι. νῦν γὰρ διώκω μὲν κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου φεύγω τοῦ πατρός, ὃς μόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐδοκιμάσθην, ἐπεξῆλθον τοῖς τριάκοντα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. ὧν 32
μεμνημένοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ βοηθήσατε καὶ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς ὀμωμόκατε

νου φεύγω τοῦ πατρός, οὗ μείζων ἀγὼν οὐκ ἂν γένοι
μοι, ὃς μόνος δοκιμασθεὶς τοῖς τριάκοντ' ἐπεξῆλθον
Ἀρείῳ πάγῳ. βοηθήσατ' οὖν κἀκείνῳ κἀμοί.

12.

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ.

Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες
κασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι·
αῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἰ
σται, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρ
των κατηγορῆσαι, μήτε τἀληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπ
τα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπει
2 τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. τοὐναντίον δέ μοι δοκοῦμεν
σεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. πρότερον μὲν γὰρ
τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδεῖξαι, ἥτις εἴη
τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ
θάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀ
ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν.
μέντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας καὶ συμφορὰς το
λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔ
3 ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. ἐ
μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὔ
ἀλλότρια πράγματα πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν
γενημένων τούτου κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πο
λὴν ἀθυμίαν κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως
ἀδυνάτως ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατη
ρίαν ποιήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς
ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.
4 Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέο

ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ
δενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικα-
μεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατού-
νοι ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ
ν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα πονηροὶ 5
ν καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φά-
οντες δὲ χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πό-
ν καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην
απέσθαι, τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων,
ἐγὼ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ τῶν ὑμε-
ρων ἀναμνῆσαι πειράσομαι. Θέογνις γὰρ καὶ Πείσων 6
ἐγον ἐν τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες
πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τι-
ορεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· πάν-
ς δὲ τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν δ' ἀρχὴν δεῖσθαι
ημάτων. καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἔπειθον· 7
οκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο,
μβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. ἔδοξεν
ν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα
τοῖς ᾖ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων
κα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γε-
νηται, ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως πεποιηκότες. δια- 8
βόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἑστι-
τα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδι-
ασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες τὰ ἀν-
άποδα ἀπεγράφοντο. ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώτων εἰ
ύλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· | ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ 9
λλὰ εἴη. εἶπον οὖν ὅτι τάλαντον ἀργυρίου ἕτοιμος
ην δοῦναι· ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. ἠπιστά-
ν μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει,
ως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι
στιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν ἐξώλειαν 10

ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν
με σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοί-
γνυμι· Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ
ἐνόντα καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ
11 λαβεῖν ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολόγησα εἶχεν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρα-
κοσίους κυζικηνοὺς καὶ ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ φιάλας ἀρ-
γυρίου τέσσαρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι, ὁ
12 δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. ἐξιοῦσι
δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνη-
σιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβά-
νουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν ὅπῃ βαδί-
ζοιμεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα
καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκέ-
λευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὑτῶν ἀκολουθεῖν εἰς Δα-
13 μνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρεκελεύετο
καὶ θαρρεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε. καταλαμβάνομεν δὲ αὐ-
τόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ
πάλιν ᾤχοντο. ἐν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδό-
14 κει, ὡς τοῦ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. καλέσας δὲ
Δάμνιππον λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, „ἐπιτήδειος μέν μοι
τυγχάνεις ὤν, ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δ' οὐδέν,
χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι. σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντι
μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν
ἐμὴν σωτηρίαν.“ ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. ἐδόκει
δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι· ἡγεῖτο
15 γὰρ ἅπαν ποιήσειν αὐτόν, εἴ τις ἀργύριον διδοίη. ἐκεί-
νου δὲ διαλεγομένου Θεόγνιδι (ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχα-
νον τῆς οἰκίας, καὶ ᾔδειν ὅτι ἀμφίθυρος εἴη) ἐδόκει μοι
ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι, ἐνθυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν
λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ ληφθῶ, ἡγούμην μέν, εἰ
Θέογνις εἴη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίππου χρήματα

Reisk

ιβεῖν, οὐδὲν ἧττον ἀφεθήσεσθαι, εἰ δὲ μή, ὁμοίως
τοθανεῖσθαι. ταῦτα διανοηθεὶς ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ 16
ἡ αὐλείῳ θύρᾳ τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ
υρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεῳγμέναι
υχον. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖ-
ν πέμπω εἰς ἄστυ, πευσόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ·
ων δὲ ἔλεγεν ὅτι Ἐρατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν
ς τὸ δεσμωτήριον ἀπαγάγοι. καὶ ἐγὼ τοιαῦτα πεπυσμέ- 17
ος τῆς ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε. Πολε-
ιάρχῳ δὲ παρήγγειλαν οἱ τριάκοντα τὸ ὑπ' ἐκείνων εἰθι-
μένον παράγγελμα, πίνειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰ-
εῖν δι' ἥντινα ἔμελλεν ἀποθανεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέ-
ησε κριθῆναι καὶ ἀπολογήσασθαι. καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο 18
ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τεθνεώς, τριῶν ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν
οὐδεμιᾶς εἴασαν ἐξενεχθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι
προὔθεντο αὐτόν. καὶ πολλῶν ὄντων ἱματίων αἰτοῦσιν
οὐδὲν ἔδοσαν εἰς τὴν ταφήν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμά-
τιον ὁ δὲ προσκεφάλαιον ὁ δὲ ὅ τι ἕκαστος ἔτυχεν ἔδωκεν
εἰς τὴν ἐκείνου ταφήν. καὶ ἔχοντες μὲν ἑπτακοσίας ἀσπί- 19
δας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον το-
σοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον καὶ ἔπιπλα καὶ ἱμάτια γυ-
ναικεῖα ὅσα οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι, καὶ ἀνδρά-
ποδα εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστα ἔλαβον, τὰ
δὲ λοιπὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν, εἰς τοσαύτην ἀπλη-
στίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου τοῦ
αὑτῶν ἀπόδειξιν ἐποιήσαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου γυ-
ναικὸς χρυσοῦς ἑλικτῆρας, οὓς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τὸ
πρῶτον ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μηλόβιος, ἐκ τῶν ὤτων
ἐξείλετο. καὶ οὐδὲ κατὰ | τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας 20
ἐλέου παρ' αὐτῶν ἐτυγχάνομεν. ἀλλ' οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ
τὰ χρήματα ἐξημάρτανον, ὥσπερ οὐκ ἂν ἕτεροι μεγάλων
ἀδικημάτων ὀργὴν ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γε ὄντας τῇ

εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἀπήντησεν, ἔπειτα ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὔτ' ἔλεγχον οὔτε βάσανον εἶχεν, ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βουλομένων οἷόν τ' εἶναι ἐξελεγχθῆναι.
32 χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενες, εἴπερ ἦσθα χρηστός, πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλουσιν ἀδίκως ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμένους συλλαμβάνειν. νῦν δέ σου τὰ ἔργα φανερὰ γεγένηται οὐχ ὡς ἀνιωμένου
33 ἀλλ' ὡς ἡδομένου τοῖς γιγνομένοις, ὥστε τούσδε ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι γεγενημένα τῶν τότε λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὐτοῖς εἶναι, ὥστ' ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα τὰ κακὰ εἰργασμένοις τὴν πόλιν πάντα τἀγαθὰ περὶ αὑτῶν
34 λέγειν. τοῦτο μέντοι οὐ φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντειπεῖν. θαυμάζω δὲ τί ἂν ποτε ἐποίησας συνειπών, ὁπότε ἀντειπεῖν φάσκων ἀπέκτεινας Πολέμαρχον. φέρε δή, τί ἂν εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύχετε αὐτοῦ ἢ καὶ υἱεῖς; ἀπεψηφίσασθε; δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Ἐρατοσθένην δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι, ἢ ὡς οὐκ ἀπήγαγεν αὐτόν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. οὗτος δὲ ὡμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν
35 διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἥκουσιν εἰσόμενοι τίνα γνώμην περὶ τούτων ἕξετε. ὧν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες πολῖται μαθόντες ἀπίασιν ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὧν ἂν ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὧν ἐφίενται τύραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ τὸ ἴσον ὑμῖν ἕξουσιν· ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, εἴσονται πότερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν πόλεων ἢ δικαίως. εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες λαβόντες ἀφήσουσιν, ἦ που σφᾶς αὐτοὺς ἡγήσονται περιέργους ὑπὲρ ὑμῶν τιμωρουμέ- Reisk.

ους. οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τοὺς μὲν στρατηγούς, οἳ ἐνίκων 36
ανμαχοῦντες, ὅτε διὰ χειμῶνα οὐχ οἷοί τ' ἔφασαν εἶναι
οὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι, θανάτῳ ἐζημιώσατε,
γούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκείνων
ίκην λαβεῖν, τούτους δέ, οἳ ἰδιῶται μὲν ὄντες καθ'
σον ἐδύναντο ἐποίησαν ἡττηθῆναι ναυμαχοῦντας, ἐπει-
ὴ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν ἑκόντες
ολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτιννύναι, οὐκ ἄρα
ρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις
ημίαις κολάζεσθαι;

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἠξίουν ἱκανὰ εἶναι 37
τὰ κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατ-
ηγορεῖν ἕως ἂν θανάτου δόξῃ τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργά-
σθαι· ταύτην γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν
λαβεῖν. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιού-
των ἀνδρῶν, οἳ οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμέ-
νων δὶς ἀποθανόντες δίκην δοῦναι δύναιντ' ἄν. οὐ γὰρ 38
δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ
πόλει εἰθισμένον ἐστί, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα
μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέ-
γοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν ἀποδεικνύντες ὡς στρα-
τιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς
ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ἢ πόλεις πολεμίας οὔσας φίλας
ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετε αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὅπου τοσού- 39
τους τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν ὅσους τῶν πολιτῶν, ἢ
ναῦς ὅπου τοσαύτας ἔλαβον ὅσας αὐτοὶ παρέδοσαν, ἢ
πόλιν ἥν τινα τοιαύτην προσεκτήσαντο οἵαν τὴν ὑμε-
τέραν κατεδουλώσαντο. ἀλλὰ γὰρ ὅπλα τῶν πολεμίων 40
ἐσκύλευσαν τοσαῦτα ὅσα περ ὑμῶν ἀφείλοντο; ἀλλὰ τείχη
τοιαῦτα εἷλον οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν; |
οἵτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον, καὶ
ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ Λακεδαιμονίων

προσταττόντων περιεῖλον, ἀλλ' ὅτι ἑαυτοῖς τὴν ἀρχὴν οὕτω βεβαιοτέραν ἐνόμιζον εἶναι.

41 Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων ὑπὲρ αὐτῶν, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστιν αὐτούς τε πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους
42 ἐπαινεῖν. οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει τὰ ἐναντία ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς ἔφευγεν ἐξ Ἑλλησπόντου τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν, μετὰ Ἰατροκλέους καὶ ἑτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα οὐδὲν δέομαι λέγειν. ἀφικόμενος δὲ δεῦρο τἀναντία τοῖς βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι ἔπραττε. καὶ τούτων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω· ἐπειδὴ δὲ ἡ ναυμαχία καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὅθεν τῆς στάσεως ἦρξαν, πέντε ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἑταίρων, συναγωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν, ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες· ὧν
44 Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. οὗτοι δὲ φυλάρχους τε ἐπὶ τὰς φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὅ τι δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ οὕστινας χρείη ἄρχειν παρήγγελλον, καὶ εἴ τι ἄλλο πράττειν βούλοιντο, κύριοι ἦσαν· οὕτως οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων πολιτῶν ὄντων ἐπεβουλεύεσθε ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσαισθε
45 πολλῶν τε ἐνδεεῖς ἔσεσθε. τοῦτο γὰρ καὶ ἠπίσταντο, ὅτι ἄλλως μὲν οὐχ οἷοί τε ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἡγοῦντο τῶν παρόντων κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆναι περὶ τῶν μελ-
46 λόντων οὐκ ἐνθυμήσεσθαι. ὡς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγένετο, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, οὐ τοὺς τότε συμπράτ-

Reisk.

τοντας (οὐ γὰρ ἂν δυναίμην), ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ Ἐρατο-
σθένους ἀκούσαντας. καίτοι εἰ ἐσωφρόνουν κατεμαρτύ- 47
ρουν ἂν αὐτῶν, καὶ τοὺς διδασκάλους τῶν σφετέρων
ἁμαρτημάτων σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον, καὶ τοὺς ὅρκους, εἰ
ἐσωφρόνουν, οὐκ ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν πολιτῶν κακοῖς
πιστοὺς ἐνόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς πόλεως ἀγαθοῖς ῥᾳδίως
παρέβαινον. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοσαῦτα λέγω, τοὺς
δὲ μάρτυράς μοι κάλει. Καὶ ὑμεῖς ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. τὸ δὲ τελευταῖον εἰς 48
τὴν ἀρχὴν καταστὰς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχεν, ἄλ-
λων δὲ πολλῶν. καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν
ἂν πρῶτον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ
μηνυτὴν γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι
ψευδεῖς εἶεν, καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τἀληθῆ
μηνύουσιν, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα εἰσ-
αγγέλλουσι, συγκείμενα ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. καὶ 49
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμε-
τέρῳ πλήθει, οὐδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες· ἕτεροι
γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες ὧν οὐχ οἷόν τ' ἦν
μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει. ὁπόσοι δ' εὖνοί φασιν
εἶναι, πῶς οὐκ ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ βέλτιστα
λέγοντες καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;

Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδοίκει, καὶ ὑμῶν τοῦτο 50
ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται. ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ
λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μή, ἐνταυθοῖ
δῆλος ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον
ἐδύνατο ὥστε ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ'
αὐτῶν. χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύ-
την τὴν προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένους,
ὃς εἰς ὑμᾶς πολλὰ ἐξήμαρτεν. ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν 51

ἔχθραν ἐνόμιζεν εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φί-
λους, ὡς ἀμφότερα ταῦτα ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παρα-
στήσω, | καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν
ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γιγνομένας, ὁπότεροι ταῦτα πράξουσι
52 καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσι. εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμέ-
νων ἐστασίαζον, ποῦ κάλλιον ἂν ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ
Θρασυβούλου Φυλὴν κατειληφότος, τότ' ἐπιδείξασθαι
τὴν αὑτοῦ εὔνοιαν; ὁ δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ
πρᾶξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν μετὰ τῶν
συναρχόντων εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ἐλευσῖνάδε τριακοσίους
τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ μιᾷ ψή-
53 φῳ αὐτῶν ἁπάντων θάνατον κατεψηφίσατο. ἐπειδὴ δὲ εἰς
τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν καὶ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν
καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ λόγοι ἐγίνοντο, πολλὰς ἑκά-
τεροι ἐλπίδας εἴχομεν πρὸς ἀλλήλους ἔσεσθαι ὡς ἀμφό-
τεροι ἐδείξαμεν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς κρείττους ὄντες
54 εἴασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δὲ εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς
μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν Φείδωνος καὶ Ἐρατοσθέ-
νους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις ἐχθίστους εἵλοντο,
ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούς τε τριάκοντα
55 μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι. τούτων τοί-
νυν Φείδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος καὶ Ἱπποκλῆς
καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρεὺς καὶ ἕτεροι οἱ δοκοῦντες εἶναι
ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἑται-
ρείᾳ ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω
στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐξ ἄστεος
56 ἐποίησαν· οἷς καὶ φανερῶς ἐπεδείξαντο ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν
ἐν Πειραιεῖ οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐστα-
σίαζον, οὐδ' οἱ τεθνεῶτες αὐτοὺς ἐλύπουν, οὐδ' οἱ μέλ-
λοντες ἀποθανεῖσθαι, ἀλλ' οἱ μεῖζον δυνάμενοι καὶ θᾶσ-
57 σον πλουτοῦντες. λαβόντες γὰρ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν
ἀμφοτέροις ἐπολέμουν, τοῖς τε τριάκοντα πάντα κακὰ

Reisk.

εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ πεπονθόσι. καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως· οὐ γὰρ δὴ ἑτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες ἐκ τῆς πόλεως
ἐξέπεσον, ἀλλὰ τούτων. ὥστε σφόδρα χρὴ ὀργίζεσθαι, 58
ὅτι Φείδων αἱρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ τοὺς μὲν κρείττους αὐτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἕτοιμος ἦν, ὑμῖν δὲ ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔπειθεν αὐτοὺς στρατεύεσθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται,
καὶ ἄλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. οὐ δυνάμενος 59
δὲ τούτων τυχεῖν, εἴτε καὶ τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων εἴτε καὶ αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν τάλαντα ἐδανείσατο, ἵνα ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι. καὶ Λύσανδρον ἄρχοντα ᾐτήσατο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατον δὲ τῇ πόλει, μισοῦντα δὲ μάλιστα τοὺς
ἐν Πειραιεῖ. μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' 60
ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες, καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πεῖσαι, οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην λαβόντες, ὅτι καὶ
ἐκείνοις χάριν ἀποδώσετε. ταῦτα δὲ ἐπίστασθε μὲν καὶ 61
αὐτοί, καὶ οἶδ' ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· ὅμως δέ· ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον ὡς πλείστων τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούειν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δὴ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς ἂν δύνωμαι 62
διὰ βραχυτάτων διδάξω. δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πόλεως. καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῇ,

ὡς Ἐρατοσθένους κινδυνεύοντος Θηραμένους κατηγο-
ρῶ· πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσεσθαι αὐτόν, ὅτι
63 ἐκείνῳ φίλος ἦν καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. καίτοι
σφόδρ' ἂν αὐτὸν οἶμαι | μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευό-
μενον προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται
τὰ τείχη, ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους ὅπως καθαιρεθή-
σεται. οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν
γὰρ Λακεδαιμονίων ἀκόντων ᾠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος
64 δὲ τοὺς πολίτας ἐξαπατήσας καθεῖλε. περιέστηκεν οὖν
τῇ πόλει τοὐναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. ἄξιον μὲν γὰρ καὶ
τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ
τις ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τἀναντία πράττων· νῦν δὲ ὁρῶ τάς
τε ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας, τούς τ' ἐκείνῳ
συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολλῶν ἀγα-
65 θῶν αἰτίου ἀλλ' οὐ μεγάλων κακῶν γεγενημένου. ὃς
πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος ἐγέ-
νετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν
ἑλέσθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προβούλων ὢν
ταὔτ' ἔπραττεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν εὐνούστατος εἶναι τοῖς
66 πράγμασι στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν ᾑρέθη. καὶ ἕως μὲν ἐτι-
μᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πείσανδρον
μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ ἑτέρους ἑώρα προτέρους αὐτοῦ
γινομένους, τὸ δὲ ὑμέτερον πλῆθος οὐκέτι βουλόμενον
τούτων ἀκροᾶσθαι, τότ' ἤδη διά τε τὸν πρὸς ἐκείνους
φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος μετέσχε τῶν Ἀριστοκρά-
67 τους ἔργων. βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν
πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον φιλτάτους
ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν, εἰς τοσοῦτον δὲ κα-
κίας ἦλθεν, ὥστε ἅμα μὲν διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους πίστιν
ὑμᾶς κατεδουλώσατο, διὰ δὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς φίλους
68 ἀπώλεσε. τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος,
αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσε,

• Reisk.

φάσκων πρᾶγμα εὑρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ ἄξιον. ὑπέ-
σχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν μήτε ὅμηρα δοὺς μήτε τὰ τείχη
καθελὼν μήτε τὰς ναῦς παραδούς· ταῦτα δὲ εἰπεῖν μὲν
οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ πιστεύειν. ὑμεῖς δέ, 69
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
βουλῆς σωτήρια, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει,
εἰδότες δὲ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων ἕνε-
κεν τἀπόρρητα ποιοῦνται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὐτοῦ πο-
λίταις οὐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦτα ἃ πρὸς τοὺς πολεμίους
ἔμελλεν ἐρεῖν, ὅμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖ-
δας καὶ γυναῖκας καὶ ὑμᾶς αὐτούς. ὁ δὲ ὧν μὲν ὑπέσχετο 70
οὐδὲν ἔπραξεν, οὕτως δὲ ἐνετεθύμητο ὡς χρὴ μικρὰν καὶ
ἀσθενῆ γενέσθαι την πόλιν, ὥστε περὶ ὧν οὐδεὶς πώ-
ποτε οὔτε τῶν πολεμίων ἐμνήσθη οὔτε τῶν πολιτῶν
ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς ἔπεισε πρᾶξαι, οὐχ ὑπὸ Λακεδαι-
μονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις ἐπαγγελλό-
μενος, τοῦ τε Πειραιῶς τὰ τείχη περιελεῖν καὶ τὴν ὑπάρ-
χουσαν πολιτείαν καταλῦσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ πασῶν
τῶν ἐλπίδων ἀποστερηθήσεσθε, ταχεῖαν παρ' αὐτοῦ τὴν
τιμωρίαν κομιεῖσθε. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικα- 71
σταί, οὐ πρότερον εἴασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως
ὁ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνων καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτη-
ρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς
ἐκ Σάμου, ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον.
τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων, καὶ παρόντων Λυσάνδρου 72
καὶ Φιλοχάρους καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν
ἐκκλησίαν ἐποίουν, ἵνα μήτε ῥήτωρ αὐτοῖς μηδεὶς ἐναν-
τιοῖτο μηδὲ ἀπειλοῖ, ὑμεῖς τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα
ἕλοισθε, ἀλλὰ τἀκείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε. ἀναστὰς 73
δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν ἐπι-
τρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι ἣν Δρακον-
τίδης ἀπέφαινεν. ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι

ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες ταῦτα· ἐγιγνώσκετε γὰρ ὅτι
περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξεκλη-
74 σιάζετε. Θηραμένης δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, (καὶ τούτων
ὑμᾶς αὐτοὺς | μάρτυρας παρέξομαι) εἶπεν ὅτι οὐδὲν
αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν
Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ, δο-
κοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαιμονίοις λέγοι. μετ'
ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς ἄλλα τε πολλὰ εἶπε καὶ
ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι, καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας
ὑμῖν ἔσται ἀλλὰ περὶ σωτηρίας, εἰ μὴ ποιήσεθ' ἃ Θηρα-
75 μένης κελεύει. τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ
ἦσαν, γνόντες τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν
αὐτοῦ μένοντες ἡσυχίαν ἦγον, οἱ δὲ ᾤχοντο ἀπιόντες,
τοῦτο γοῦν σφίσιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν
τῇ πόλει ἐψηφίσαντο· ὀλίγοι δέ τινες καὶ πονηροὶ καὶ
κακῶς βουλευόμενοι τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαν.
76 παρηγγέλλετο γὰρ αὐτοῖς δέκα μὲν οὓς Θηραμένης ἀπέ-
δειξε χειροτονῆσαι, δέκα δὲ οὓς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι
κελεύοιεν, δέκα δ' ἐκ τῶν παρόντων· οὕτω γὰρ τὴν
ὑμετέραν ἀσθένειαν ἑώρων καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν ἠπί-
σταντο, ὥστε πρότερον ᾔδεσαν τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκ-
77 κλησίᾳ πραχθήσεσθαι. ταῦτα δὲ οὐκ ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι,
ἀλλὰ ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα ἐν τῇ
βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν τοῖς φεύ-
γουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, οὐδὲν φροντιζόντων
Λακεδαιμονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέ-
χουσιν ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις
τρόποις ὑπ' ἐμοῦ αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος τοιούτων
τυγχάνοι, πολλὰς πίστεις αὐτὸς ἔργῳ δεδωκὼς καὶ παρ'
78 ἐκείνων ὅρκους εἰληφώς. καὶ τοσούτων καὶ ἑτέρων κα-
κῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ
μεγάλων αἰτίου γεγενημένου τολμήσουσιν αὐτοὺς φί-
Reisk.

ως ὄντας ἀποφαίνειν, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος ϱαμένους ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πονηρίας, καὶ δικαίως ν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος (ἤδη γὰρ αὐτὴν κατέσε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ· δὶς γὰρ ὑμᾶς κατεκυλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρονῶν, τῶν δὲ ιόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι χρώμενος ινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.

Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ 79 τηγορημένα· ἥκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ δεῖ υγγνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώαις, ἀλλὰ παρὰ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τουτουῒ συναρόντων δίκην λαβεῖν, μηδὲ μαχομένους [μὲν] κρείττους ἶναι τῶν πολεμίων, ψηφιζομένους δὲ ἥττους τῶν ἐχϑρῶν. μηδ' ὧν φασι μέλλειν πράξειν πλείω χάριν αὐ- 80 τοῖς ἴστε, ἢ ὧν ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀποῦσι μὲν οῖς τριάκοντα ἐπιβουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε· μηδὲ ῆς τύχης, ἣ τούτους παρέδωκε τῇ πόλει, κάκιον ὑμῖν ὐτοῖς βοηθήσητε.

Κατηγόρηται δὴ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου φί- 81 ων, οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα έπρακται. ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ πόλει καὶ Ἐραοσθένει· οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς ν τῶν κρινομένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ πολογίαν καθέσταμεν. καὶ οὗτοι μὲν τοὺς οὐδὲν ἀδι- 82 οῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἀπολέσανας τὴν πόλιν κατὰ τὸν νόμον ἀξιοῦτε κρίνειν, παρ' ὧν ὐδ' ἂν παρανόμως βουλόμενοι δίκην λαμβάνειν ἀξίαν ῶν ἀδικημάτων ὧν τὴν πόλιν ἠδικήκασι λάβοιτε. τί ἀρ ἂν παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν εἴησαν τῶν ἔργων εδωκότες; πότερον εἰ αὐτοὺς ἀποκτείνοιτε καὶ τοὺς 83 παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν τοῦ φόνου δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ υἱεῖς καὶ ἀδελφοὺς ἀκρίτους ἀπέ-

κτειναν; ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ χρήματα τα φανερὰ δημεύσαι καλῶς ἂν ἔχοι ἢ τῇ πόλει, ἧς οὗτοι πολλὰ εἰλήφασιν
84 τοῖς ἰδιώταις, ὧν οἰκίας ἐξεπόρθησαν; ἐπειδὴ τοίν πάντα ποιοῦντες δίκην παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύναι λαβεῖν, πῶς οὐκ αἰσχρὸν ὑμῖν καὶ ἡντινοῦν ἀπολι ἥντινά τις βούλοιτο παρὰ τούτων | λαμβάνειν; πάν ἄν μοι δοκεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνὶ οὐχ ἑτέρων ὄν τῶν δικαστῶν ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἥ ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τού πονηρίας· τοσοῦτον ἢ ὑμων καταπεφρόνηκεν ἢ
85 ροις πεπίστευκεν. ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆ ἐνθυμουμένους ὅτι οὔτ' ἂν ἐκεῖνα ἐδύναντο ποιεῖν ἑτέρων συμπραττόντων οὔτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν ἐλ μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, οἳ οὐ τού ἥκουσι βοηθήσοντες, ἀλλὰ ἡγούμενοι πολλὴν ἄδ σφίσιν ἔσεσθαι τῶν [τε] πεπραγμένων καὶ τοῦ λοι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, εἰ τοὺς μεγίστων κακῶν τίους λαβόντες ἀφήσετε.

86 Ἀλλὰ καὶ τῶν ξυνερούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυ ζειν, πότερον ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐ ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς τούτων πο ρίας· ἐβουλόμην μέντ' ἂν αὐτοὺς οὕτω προθύμους ε σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι· ἢ ὡς δει λέγειν ἀπολογήσονται καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξι ἀποφανοῦσιν. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδ τὰ δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.

87 Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρ τυροῦντες αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα ἐπιλήσμονα καὶ εὐήθεις νομίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν το ὑμέ τερον πλῆθος ἀδεῶς ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν διὰ δὲ Ἐρατοσθένην καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸ
88 ἦν καὶ τῶν τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. καίτοι οὗτο

Reisl

ν σωθέντες πάλιν ἂν δύναιντο τὴν πόλιν ἀπολέσαι· εῖνοι δέ, οὓς οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον ρας ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν ἐχθρῶν τιμωρίας. οὐκ οὖν νὸν εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἀπολέσασιν δήπου ἐπ' φορὰν πολλοὶ ἥξουσιν, ὁπότε βοηθεῖν τοσοῦτοι παραευάζονται; καὶ μὲν δὴ πολλῷ ῥᾴδιον ἡγοῦμαι εἶναι ὑπὲρ 89
ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀντειπεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι πεποιήσιν ἀπολογήσασθαι. καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένει άχιστα τῶν τριάκοντα κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτο ὸν ἀξιοῦσι σωθῆναι· ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εῖστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, οὐκ οἴονται χρῆναι αὐν ἀπολέσθαι. ὑμεῖς δὲ δείξατε ἥν τινα γνώμην ἔχετε 90
ερὶ τῶν πραγμάτων. εἰ μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε, ῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ οψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ ύτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἕξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάντα προσταχθέντα ἐποιεῖτε· νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς 91
αγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἀποψηφίζεσθαι. τε συμβουλεύω μὴ τούτων ἀποψηφισαμένους ὑμῶν ῶν καταψηφίσασθαι. μηδ' οἴεσθε κρύβδην εἶναι τὴν φον· φανερὰν γὰρ τῇ πόλει τὴν ὑμετέραν γνώμην ήσετε.

Βούλομαι δὲ ὀλίγα ἑκατέρους ἀναμνήσας καταβαί- 92
ν, τούς τε ἐξ ἄστεος καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς ὲν διὰ τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα οντες τὴν ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ εός ἐστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ρχεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκάσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν οις νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἂν τούτοις δουλεύετε. καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν [ἂν] ἐκ τῶν 93

πραγμάτων μεγάλους ἐκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸ
ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲ
γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἠξίουν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζο
εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστε οὐ τῶν ἀγαθῶ
κοινούμενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶ
94 μεταδιδόντες εὔνους ᾤοντο εἶναι. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐ
τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶ
αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, | ἐν
θυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντω
ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δὲ ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστ
πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆ
πόλεως βουλεύεσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρω
οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρα
95 δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν. καὶ πρὸς ὑμᾶς
μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ' ἐκ
Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε,
ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπ
τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφῃρέ
θητε τὰ ὅπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πό
λεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶ
96 ἐκ τῶν πόλεων ἐξῃτοῦντο. ἀνθ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπ
ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν
πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἳ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς
ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς
ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέα
αὐτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζο
μένης εἴασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν βε
97 βαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. ὅσοι δ
τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες κα
εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκη
ρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐ
πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐ

Reisk

ένῃ γῇ, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ. ιολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες γαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς ὴν πατρίδα κατηγάγετε. εἰ δὲ ἐδυστυχήσατε καὶ τούτων 98
μάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ πάθητε οιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὔτ' ἂν ἱερὰ οὔτε βωμοὶ μᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρόπους ὠφέλησαν, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίνεται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν, σοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ' πὶ ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων.

Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν, 99
τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ ἑνὸς κατηγόρου οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ πολλῶν. ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας [οὐδὲν] ἐλλέλειπται, ὑπέρ τε τῶν ἱερῶν, ἃ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δ' εἰσιόντες ἐμίαινον, ὑπέρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν ἐποίουν, ὑπέρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἠδύνασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε. οἶμαι δ' αὐτοὺς ἡμῶν 100
τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἴσεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας, ἡγουμένους, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφίσησθε, αὐτῶν θάνατον καταψηφιεῖσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν τὰς τιμωρίας πεποιημένους.

Παύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἑωράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε. δικάζετε.

13.

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ [ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ].

Προσήκει μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἳ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες

p. 442–447.

τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ κἀμοὶ οὐχ ἥκιστα·
κηδεστὴς γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. τυγχά-
νει οὖν ἐμοὶ ἡ αὐτὴ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ
τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γὰρ οὗτος
τοιαῦτα, δι᾽ ἃ ὑπ᾽ ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπό τε
2 ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, | δικαίως τιμωρηθήσεται. Διονυ-
σόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν καὶ ἑτέρους πολ-
λούς, ὧν δὴ τὰ ὀνόματα ἀκούσεσθε, ἄνδρας ὄντας ἀγα-
θοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα
ἀπέκτεινε, μηνυτὴς κατ᾽ ἐκείνων γενόμενος. ποιήσας
δὲ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων
μεγάλα ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων
ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἔβλα-
3 ψεν. ἐγὼ οὖν, ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ ὅσιον ἡγοῦ-
μαι εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖσθαι καθ᾽ ὅσον
ἕκαστος δύναται· καὶ ποιοῦσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ
παρὰ θεῶν καὶ παρ᾽ ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίγνεσθαι.
δεῖ δ᾽ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς τῶν πραγμά-
4 των ἁπάντων ἀκοῦσαι, ἵν᾽ εἰδῆτε πρῶτον μὲν ᾧ τρόπῳ
ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ᾽ ὅτου, ἔπειτα ᾧ
τρόπῳ οἱ ἄνδρες ὑπ᾽ Ἀγοράτου ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ τι
ἀποθνῄσκειν μέλλοντες ἐπέσκηψαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα
ἀκριβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον καὶ ὁσιώτερον Ἀγοράτου
τουτουῒ καταψηφίζοισθε. ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε ῥᾷστα δι-
δάξομεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι
διηγεῖσθαι.

5 Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ
τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ
πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἵ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ
τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαι-
6 μονίους περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνοντο. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ
τούτῳ οἱ βουλόμενοι νεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει

Reisk. p. 447—452.

ίγνεσθαι ἐπεβούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν
'ληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα,
ς αὐτοὶ ἠβούλοντο, καταστήσασθαι. ἡγοῦντο δὲ οὐδὲν 7
λλο σφίσιν ἐμποδὼν εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστη-
ότας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας καὶ ταξιαρχοῦντας. τού-
ους οὖν ἐβούλοντο ἀμωσγέπως ἐκποδὼν ποιήσασθαι,
να ῥᾳδίως ἃ βούλοιντο διαπράττοιντο. πρῶτον μὲν οὖν
Κλεοφῶντι ἐπέθεντο ἐκ τρόπου τοιούτου. ὅτε γὰρ ἡ 8
ρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνετο, καὶ οἱ παρὰ
ακεδαιμονίων ἥκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷς ἕτοιμοι εἶεν τὴν
ἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκαφείη τῶν
ειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκατέρου, τότε
μεῖς τε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκού-
αντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶν τε
πὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς οὐδενὶ τρόπῳ
ἱόν τε εἴη ποιεῖν ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης, 9
πιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, ἀναστὰς λέγει ὅτι,
ὰν αὐτὸν ἕλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτο-
ράτορα, ποιήσειν ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε
λλο τὴν πόλιν ἐλαττῶσαι μηδέν· οἴοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι
γαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὑρήσεσθαι. πει- 10
θέντες δὲ ὑμεῖς εἵλεσθε ἐκεῖνον πρεσβευτὴν αὐτοκρά-
ορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτονηθέντα
πεδοκιμάσατε, οὐ νομίζοντες εὔνουν εἶναι τῷ πλήθει
ῷ ὑμετέρῳ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα 11
μεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς πολιορκου-
ένους, εἰδὼς τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενον
αὶ διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπι-
ηδείων ἐνδεεῖς ὄντας, νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς ἀπόρως
ὥσπερ διέθηκεν, ἀσμένως ὁποιαντινοῦν ἐθελῆσαι ἂν
ἰρήνην ποιήσασθαι. οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπι- 12
ουλεύοντες καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα

Κλεοφῶντα καθιστᾶσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς
τὰ ὅπλα ἀναπαυσόμενος, τὸ δ' ἀληθὲς ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ
ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη. ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστή-
ριον παρασκευάσαντες καὶ εἰσελθόντες οἱ βουλόμενοι
ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει
13 ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὕστερον ἀφικνεῖται ἐκ Λακεδαί-
μονος. προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε στρατηγῶν τινες καὶ
τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβιχίδης καὶ Διονυσόδωρος,
καὶ | ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν εὐνοοῦντες ὑμῖν, ὥς γ'
ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφόδρα. ἦλθε γὰρ φέ-
ρων εἰρήνην τοιαύτην, ἣν ἡμεῖς ἔργῳ μαθόντες ἔγνω-
μεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν καὶ ἀγαθοὺς ἀπολέ-
14 σαμεν, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐξηλάθημεν. ἦν
γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν
διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη κατασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ
ἄλλο τι ἀγαθὸν τῇ πόλει εὑρέσθαι τάς τε ναῦς παρα-
δοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ
15 τεῖχος περιελεῖν. ὁρῶντες δὲ οὗτοι οἱ ἄνδρες ὀνόματι
μὲν εἰρήνην γενομένην, τῷ δ' ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν
καταλυομένην, οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι ταῦτα γενέσθαι,
οὐκ ἐλεοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ τείχη, εἰ πεσεῖ-
ται, οὐδὲ κηδόμενοι τῶν νεῶν, εἰ Λακεδαιμονίοις παρα-
δοθήσονται (οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων πλεῖον ἢ ὑμῶν
16 ἑκάστῳ προσῆκεν), ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ τρόπου τού-
του τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταλυθησόμενον, οὐδ' (ὥς
φασί τινες) οὐκ ἐπιθυμοῦντες εἰρήνην γίγνεσθαι, ἀλλὰ
βουλόμενοι βελτίω ταύτης εἰρήνην τῷ δήμῳ τῶν Ἀθη-
ναίων ποιήσασθαι. ἐνόμιζον δὲ δυνήσεσθαι, καὶ ἔπρα-
ξαν ἂν ταῦτα, εἰ μὴ ὑπ' Ἀγοράτου τουτουῒ ἀπώλοντο.
17 γνοὺς δὲ ταῦτα Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐπιβουλεύον-
τες ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες οἳ κωλύσουσι τὸν δῆμον κατα-
λυθῆναι καὶ ἐναντιώσονται περὶ τῆς ἐλευθερίας, εἵλοντο,

Reisk.

πρὶν τὴν ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης γενέσθαι, τού-
τους πρῶτον εἰς διαβολὰς καὶ κινδύνους καταστῆσαι,
ἵνα μηδεὶς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀντιλέγοι.
ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. πείθουσι γὰρ 18
Ἀγόρατον τουτονὶ μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ
τῶν ταξιάρχων γενέσθαι, οὐ ξυνειδότα ἐκείνοις, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέν (οὐ γὰρ δήπου ἐκεῖνοι οὕτως
ἀνόητοι ἦσαν καὶ ἄφιλοι, ὥστε περὶ τηλικούτων ἂν
πραγμάτων πράττοντες Ἀγόρατον ὡς πιστὸν καὶ εὔ-
νουν, δοῦλον καὶ ἐκ δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ'
ἐδόκει αὐτοῖς οὗτος ἐπιτήδειος εἶναι μηνυτής. ἐβού- 19
λοντο οὖν ἄκοντα δοκεῖν αὐτὸν καὶ μὴ ἑκόντα μηνύειν,
ὅπως πιστότερα ὑμῖν ὑποφαίνοιτο. ὡς δὲ ἑκὼν ἐμήνυσε,
καὶ ὑμᾶς οἶμαι ἐκ τῶν πεπραγμένων αἰσθήσεσθαι. ἐκ-
πέμπουσι γὰρ εἰς τὴν βουλὴν [τὴν πρὸ τῶν τριάκοντα
βουλεύουσαν] Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλού-
μενον· ὁ δὲ Θεόκριτος οὗτος ἑταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ
καὶ ἐπιτήδειος. ἡ δὲ βουλὴ ἡ πρὸ τῶν τριάκοντα βου- 20
λεύουσα διέφθαρτο καὶ ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὡς ἴστε,
μάλιστα. τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ πολλοὶ οἱ ἐξ ἐκείνης τῆς
βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα
ἐβούλευον. τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω ὑμῖν; ἵν' εἰδῆτε
ὅτι τὰ ψηφίσματα τὰ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκ ἐπ' εὐ-
νοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμε-
τέρου ἅπαντα ἐλέγετο, καὶ ὡς τοιούτοις οὖσιν αὐτοῖς
τὸν νοῦν προσέχητε. εἰσελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν 21
βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ Θεόκριτος μηνύει ὅτι συλλέγονταί
τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς τότε καθισταμένοις πράγμασι.
τὰ μὲν οὖν ὀνόματα οὐκ ἔφη αὐτῶν ἐρεῖν καθ' ἕκαστον·
ὅρκους τε γὰρ ὀμωμοκέναι τοὺς αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ
εἶναι ἑτέρους οἳ ἐροῦσι τὰ ὀνόματα, αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν
ποτε ποιῆσαι ταῦτα. καίτοι εἰ μὴ ἐκ παρασκευῆς ἐμη- 22

νύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἡ βουλὴ εἰπεῖν τὰ ὀνό-
ματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν ποιή-
σασθαι; νυνὶ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ψηφίζεται.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

23 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη, κατέρ-
χονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς τὸν Πειραιᾶ οἱ αἱρεθέντε
τῶν βουλευτῶν, καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζή-
τουν ἄγειν. παραγενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικομένη
καὶ ἄλλοι τινές, ὁρῶντες τὰ πράγματα οὐχ οἷα βέλτιστ
ἐν τῇ πόλει | ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγόρατον οὐκ ἔφασα
προήσεσθαι, ἀφῃροῦντο δὲ καὶ ἠγγυῶντο καὶ ὡμολό-
24 γουν παράξειν εἰς τὴν βουλήν. γραψάμενοι δὲ οἱ βου-
λευταὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐγγυωμένων καὶ κωλυόντων
ἀπιόντες ᾤχοντο εἰς ἄστυ. ὁ δὲ Ἀγόρατος καὶ οἱ ἐγ-
γυηταὶ καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν Μουνυχίασιν· ἐπειδὴ
δὲ ἐκεῖ ἦσαν, ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐδόκει οὖν τοῖς
ἐγγυηταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐκποδὼν ποιήσασθαι
25 τὸν Ἀγόρατον ὡς τάχιστα, καὶ παρορμίσαντες δύο πλοῖ
Μουνυχίασιν ἐδέοντο αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ ἀπελθεῖ
Ἀθήνηθεν, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συνεκπλευσεῖσθαι, ἕως
τὰ πράγματα κατασταίη, λέγοντες ὅτι, εἰ κομισθείη εἰ
τὴν βουλήν, βασανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθήσεται ὀνό-
ματα εἰπεῖν Ἀθηναίων ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ βουλόμενο
26 κακόν τι ἐν τῇ πόλει ἐργάζεσθαι. ταῦτα ἐκείνων δεομέ-
νων, καὶ παρασκευασάντων πλοῖα, καὶ αὐτῶν ἑτοίμω
ὄντων συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγό-
ρατος οὑτοσί. καίτοι, ὦ Ἀγόρατε, εἰ μή τί σοι ἦν παρε-
σκευασμένον καὶ ἐπίστευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι, πῶ
οὐκ ἂν ᾤχου καὶ πλοίων παρεσκευασμένων καὶ τῶν ἐγ-
γυητῶν ἑτοίμων ὄντων σοι συνεκπλεῖν; ἔτι γὰρ οἷόν τ
27 σοι ἦν, καὶ οὔπω ἡ βουλή σου ἐκράτει. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐ
ὅμοιά γε σοὶ καὶ ἐκείνοις ὑπῆρχε. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀθη

Reisk

ναῖοι ἦσαν ὥστε οὐκ ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι· ἔπειτα
πατρίδα σφετέραν αὐτῶν καταλιπόντες ἕτοιμοι ἦσαν
συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ, ἡγησάμενοι ταῦτα μᾶλλον λυσι-
τελεῖν ἢ τῶν πολιτῶν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὑπὸ σοῦ
ἀδίκως ἀπολέσθαι. σοὶ δὲ πρῶτον μὲν κίνδυνος ἦν βα-
σανισθῆναι ὑπομείναντι, ἔπειτα οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ
κατέλιπες· ὥστ' ἐκ παντὸς τρόπου σοὶ μᾶλλον ἢ ἐκείνοις 28
ἐκπλεῦσαι συνέφερεν, εἰ μή τι ἦν ᾧ ἐπίστευες. νῦν δὲ
ἄκων μὲν προσποιῇ, ἑκὼν δὲ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ἀθη-
ναίων ἀπέκτεινας. ὡς δὲ παρεσκευάσθη ἅπαντα ἃ ἐγὼ
λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι καὶ αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ
τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ ἦλ- 29
θον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνυχίαζε, ἑκὼν ἀνέστη Ἀγόρα-
τος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βίᾳ φησὶν ἀφαιρεθῆ-
ναι. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκομίσθησαν, ἀπογράφει 30
Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὑτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα,
ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ καὶ
ἄλλων τινῶν πολιτῶν. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ
ἐγένετο. ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὲν καὶ αὐ-
τὸν ὁμολογήσειν· εἰ δὲ μή, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐτὸν
ἐξελέγξω. Ἀπόκριναι δή μοι.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ἐβούλοντο τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι πλειό- 31
νων αὐτὸν τὰ ὀνόματα ἀπογράψαι· οὕτω σφόδρα ἔρρωτο
ἡ βουλὴ κακόν τι ἐργάζεσθαι, καὶ αὐτὸς οὐκ ἐδόκει αὐ-
τοῖς ἅπαντα τἀληθῆ πω κατηγορηκέναι. τούτους μὲν οὖν
ἅπαντας ἑκὼν ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγκης οὔ-
σης. [μετὰ τοῦτο προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν.]
p. 458—464.

32 ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφόδρα τινὲς ἐπεμελοῦντο ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη ἡ ἐν τῇ βουλῇ [μήνυσις] γεγενημένη), ὥστε καὶ ἐκεῖ παράγουσιν εἰς τὸν δῆμον. Καί μοι ἀπόκριναι, ὦ Ἀγόρατε· ἀλλ' οὐκ οἶμαί σε ἔξαρνον ἂν γενέσθαι ἃ ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

33 Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφίσματα ὑμῖν τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὑτοσὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἔστι φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι· ὡς τοίνυν ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ' ὑφ' ἑνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖ-
34 σθαι, ἐγὼ οἶμαι ὑμῖν ἐν κεφαλαίοις ἀποδείξειν. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι συλληφθέντες ἐδέθησαν, | τότε καὶ ὁ Λύσανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς ὑμετέρους εἰσέπλευσε, καὶ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ
35 τί οὐ τῶν δεινῶν τῇ πόλει ἐγένετο; ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τριάκοντα κατεστάθησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐποίουν ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

36 Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐσώζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἦν κακοῦ

Reisk.

πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς
ὴν βουλὴν αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν.
δὲ κρίσις τοιαύτη ἐγίγνετο, οἵαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπί-
τασθε. οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, 37
ὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ
ρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς
αδίσκους ἀλλὰ φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει
ίθεσθαι, τὴν μὲν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν........·
ὥστε ἐκ τίνος τρόπου ἔμελλέ τις αὐτῶν σωθήσεσθαι;
ἑνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ τῶν τριά- 38
κοντα εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἁπάντων θάνατος κα-
τεγινώσκετο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν Ἀγορά-
του τουτουί· τοῦτον δὲ ἀφεῖσαν ὡς εὐεργέτην ὄντα·
ἵνα δὲ εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνᾶσι, βούλομαι
ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θάνατος αὐτῶν 39
κατεγνώσθη καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποθνήσκειν, μεταπέμπον-
ται εἰς τὸ δεσμωτήριον ὁ μὲν ἀδελφήν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ
δὲ γυναῖκα, ὁ δ' ἥ τις ἦν ἑκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα,
ἵνα τὰ ὕστατα ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν οὕτω τὸν βίον
τελευτήσειαν. καὶ δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται 40
τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰς τὸ δεσμωτήριον, γυναῖκα
ἑαυτοῦ οὖσαν. πυθομένη δ' ἐκείνη ἀφικνεῖται, μέλαν τε
ἱμάτιον ἠμφιεσμένη, ... ὡς εἰκὸς ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς
τοιαύτῃ συμφορᾷ κεχρημένῳ. ἐναντίον δὲ τῆς ἀδελφῆς 41
τῆς ἐμῆς Διονυσόδωρος τά τε οἰκεῖα τὰ αὑτοῦ διέθετο
ὅπως αὐτῷ ἐδόκει, καὶ περὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἔλεγεν
ὅτι αἴτιος ἦν τοῦ θανάτου, καὶ ἐπέσκηπτεν ἐμοὶ καὶ
Διονυσίῳ τουτῳί, τῷ ἀδελφῷ τῷ αὑτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις
πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὑτοῦ Ἀγόρατον· καὶ τῇ γυναικὶ τῇ 42

αὐτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων αὐτὴν κυεῖν ἐξ αὐτοῦ, ἐ
γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ ὅτι τ
πατέρα αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν τιμ
ρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς φονέα ὄντα. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγ
μάρτυρας τούτων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ' Ἀγορ
του ἀπογραφέντες ἀπέθανον· ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδ
ἐποιήσαντο οἱ τριάκοντα, σχεδὸν οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασ
ὡς πολλὰ καὶ δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο·
οὗτος ἁπάντων αἴτιός ἐστιν, ἀποκτείνας ἐκείνους. ἀν
μαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφο
44 τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν
παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε ὡς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προ
κει Ἀγόρατον. ἴστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν
λιτῶν κομισθέντας, οἷοι ἦσαν καὶ ὅσοι, καὶ οἵῳ ὀλέθ
ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπώλοντο· ἴστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευ
νος, ὡς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρήσαντο· μέμνη
δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας ἀπαγομένους
45 τὸ δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν πόλιν ποιήσαν
ἠναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ ὀλέθρῳ ἀπόλ
σθαι, οἱ μὲν γονέας [σφετέρους αὐτῶν] πρεσβύτας κα
λείποντες, οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδω
γηροτροφηθέντες, ἐπειδὴ τελευτήσειαν τὸν βίον, ταφή
σεσθαι, | οἱ δὲ ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἱ δὲ παῖδας μι-
46 κροὺς πολλῆς ἔτι θεραπείας δεομένους· οὓς, ὦ ἄνδρε
δικασταί, ποίαν τινὰ οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν
ἢ ποίαν τινὰ ἂν ψῆφον θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο
ἀποστερηθέντας διὰ τοῦτον τῶν ἡδίστων; ἔτι δὲ τὰ τείχ
ὡς κατεσκάφη, καὶ αἱ νῆες τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν
καὶ τὰ νεώρια καθῃρέθη, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρό-

Reisk

ιολιν ὑμῶν εἶχον, καὶ ἡ δύναμις ἅπασα τῆς πόλεως ιαρελύθη, ὥστε μηδὲν διαφέρειν τῆς ἐλαχίστης πόλεως ·ὴν πόλιν. πρὸς δὲ τούτοις τὰς ἰδίας οὐσίας ἀπωλέσατε, 4 ιαὶ τὸ τελευταῖον συλλήβδην ἅπαντες ὑπὸ τῶν τριάιοντα ἐκ τῆς πατρίδος ἐξηλάθητε. ταῦτα ἐκεῖνοι οἱ ἰγαθοὶ ἄνδρες αἰσθόμενοι οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι τὴν ἰρήνην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποιήσασθαι· οὓς σύ, Ἀγό- 48 ιατε, βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτειιας, μηνύσας αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν [τῷ πλήθει ιῷ ὑμετέρῳ], καὶ αἴτιος εἶ ἁπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν ιῶν γεγενημένων. νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος δυστυχημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως, τιμωρεῖσθε τὸν αἴτιον τούτων.

Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅ τί ποτε 49 τολμήσει πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος αὐτοῖς ἐστι τοῦ θανάτου, ὃ οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε [ἀποδεῖξαι]. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματα αὐτοῦ τὰ ἐκ 50 τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καταμαρτυρεῖ, διαρρήδην ἀγορεύοντα περὶ ὧν Ἀγόρατος κατείρηκεν· ἔπειτα ἡ κρίσις, ἣν ἐκρίθη ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἀφείθη, διαρρήδην λέγει, „διότι“ φησίν „ἔδοξε τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι.“ Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. ΓΡΑΦΑΙ.

Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναιτ' 51 ἂν ἀποδεῖξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσε ταῦτα ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια τῷ δήμῳ τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. οἴομαι δ' οὐδ' ἂν τοῦτο αὐτὸν ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύναι. οὐ γὰρ δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εἰργάσαντο, οἱ τριάκοντα, δεδιότες μὴ καταλυθείη ἂν ὁ δῆμος, τι-

μωροῦντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς ἀπέκτειναν, ἀλλ'
οἶμαι πολὺ τοὐναντίον τούτου.

52 Ἀλλ' ἴσως φήσει ἄκων τοσαῦτα κακὰ ἐργάσασθαι.
ἐγὼ δ' οὐκ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις ὑμᾶ
ὡς μάλιστα ἄκων μεγάλα κακὰ ἐργάσηται, ὧν μὴ οἷόν
τε γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, οὐ τούτου ἕνεκα οὐ δεῖ
ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. εἶτα δὲ καὶ ἐκείνων μέμνησθε, ὅτι ἐξῆ
Ἀγοράτῳ τουτωί, πρὶν εἰς τὴν βουλὴν κομισθῆναι, ὅ
ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκάθητο Μουνυχίασι, σωθῆναι· καὶ γὰ
πλοῖα παρεσκεύαστο καὶ οἱ ἐγγυηταὶ ἕτοιμοι ἦσαν συ
53 απιέναι. καίτοι εἰ ἐκείνοις ἐπίθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλε
σαι μετ' ἐκείνων, οὔτ' ἂν ἑκὼν οὔτε ἄκων τοσούτο
Ἀθηναίων ἀπέκτεινας· νῦν δὲ πεισθεὶς ὑφ' ὧν τό
ἐπείσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων τὰ ὀνό
ματα μόνον εἴποις, μέγα τι ᾤου παρ' αὐτῶν διαπράξ
σθαι. οὔκουν τούτου ἕνεκα δεῖ σε παρ' ἡμῶν συγγνώμ
τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ ἐκεῖνοι παρὰ σοῦ οὐδεμιᾶς ἔτ
54 χον, οὓς σὺ ἀπέκτεινας. καὶ Ἱππίας μὲν ὁ Θάσιος κ
Ξενοφῶν ὁ Καριδεύς, οἳ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑ
τῆς βουλῆς μετεπέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον, ὁ μ
στρεβλωθείς, Ξενοφῶν, ὁ δὲ Ἱππίας οὕτω ..., διό
οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐ-
δένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλλυσαν)· Ἀγόρατος δὲ ἀφείθη,
διότι ἐδόκει ἐκείνοις τὰ ἥδιστα πεποιηκέναι.

55 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν
τι περὶ τῶν γραφῶν τούτων. τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου
πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο. ὁ Μενέστρατος οὗτος ἀπε-
γράφη ὑπὸ τοῦ Ἀγοράτου καὶ συλληφθεὶς ἐδέδετο· |
Ἁγνόδωρος δ' ἦν Ἀμφιτροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενε-
στράτου, Κριτίου κηδεστὴς τοῦ τῶν τριάκοντα. οὗτος
οὖν, ὅτε ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίνετο,
ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν Μενέστρατον σωθῆναι, ἅμα

Reisk.

ὡς πλείστους ἀπογραφέντας ἀπολέσθαι, παράγει αὐ-
ν εἰς τὸν δῆμον, καὶ εὑρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ ψή-
ισμα τουτὶ ἄδειαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγένετο, μηνύει ὁ 56
ενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν.
ύτον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντα ἀφεῖσαν ὥσπερ Ἀγόρα-
ν τουτονί, δόξαντα τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολ-
ῷ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφό-
ον ὄντα, θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι, τῷ δημίῳ
αρέδοτε, καὶ ἀπετυμπανίσθη. καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπέ- 57
ανεν, ἦ που Ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε
όν τε Μενέστρατον ἀπογράψας αἴτιος ἐκείνῳ ἐστὶ τοῦ
ανάτου, καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφεῖσι τίς αἰ-
ιώτερος ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκεῖνον καταστήσας;
Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ 58
ολλείδῃ, ὃς ἐγγυητὴς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα
αρασκευάσας Μουνυχίασιν ἕτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ
ούτου. καὶ τό γε ἐπ' ἐκεῖνον εἶναι ἐσώθης, καὶ οὔτ' ἂν
θηναίων οὐδένα ἀπώλεσας οὔτ' ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιού-
ους κινδύνους κατέστης· νῦν δὲ καὶ τὸν σωτῆρα τὸν σαυ- 59
οῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, καὶ ἀπογράψας ἀπέκτεινας καὶ
κεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. τοῦτον μέντοι ὡς οὐ
αθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντα ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι,
αὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίζεσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Μετα τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφανει οἱ 60
ράττοντες τότε τὰ πράγματα ἐδέοντο αὐτοῦ κατειπεῖν
αὶ σώζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς
ενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη οὐδέποτε· οὕτω

χρηστὸς ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμο
τῶν Ἀθηναίων, ὥστε εἵλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατει
61 πεῖν καὶ ἀδίκως τινὰς ἀπολέσαι. ἐκεῖνος μὲν τοίνυν κ
ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσὶ ἐγένετο [καὶ Ξενοφῶ
ὁ στρεβλωθεὶς καὶ Ἱππίας ὁ Θάσιος]· σὺ δ' οὐδὲν το
ἀνδράσιν ἐκείνοις συνειδώς, πεισθεὶς δὲ ὡς σύ γε, ὡ
ἐκεῖνοι ἀπόλωνται, μεθέξεις τῆς τότε πολιτείας καθιστα
μένης, ἀπέγραφες καὶ ἀπέκτεινας Ἀθηναίων πολλο
καὶ ἀγαθούς.

62 Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεῖξ
οἵων ἀνδρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. εἰ μὲν
πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετ
νῦν δὲ συλλήβδην περὶ πάντων. οἱ μὲν γὰρ στρατηγ
σαντες ὑμῖν πολλάκις μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομ
νοις στρατηγοῖς παρεδίδοσαν· οἱ δ' ἑτέρας μεγάλας ἀρ
ἄρξαντες καὶ τριηραρχίας πολλὰς τριηραρχήσαντες οὐ
63 πώποτε ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν αἰσχρὰν ἔσχον. οἱ
αὐτῶν περιγενόμενοι καὶ σωθέντες, οὓς οὗτος μὲν ἀπ
κτεινεν ὠμῶς καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη, ἡ
τύχη καὶ ὁ δαίμων περιεποίησε· φυγόντες γὰρ ἐνθέν
καὶ οὐ συλληφθέντες γε οὐδὲ ὑπομείναντες τὴν κρίσ
κατελθόντες ἀπὸ Φυλῆς τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὡς ἄνδρ
ἀγαθοὶ ὄντες.

64 Τούτους μέντοι τοιούτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μ
ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὤν
αὐτός; δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δοῦλος καὶ ἐκ δούλων
ἐστίν, ἵν' εἰδῆτε οἷος ὢν ὑμᾶς ἐλυμαίνετο. τούτῳ μὲν
γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δὲ ὁ Εὐμάρης οὗτος
Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

65 [Πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ
αἰσχρὰ καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευ-

Reisk.

ι, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν. περὶ δὲ συκοφαντίας,
ιας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γρα-
ὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδέν με
ῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες
ὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκοφαντίας | αὐ-
ῦ κατέγνωτε καὶ ὤφλησεν ὑμῖν μυρίας δραχμάς, ὥστε 66
ῦτο μὲν ἱκανῶς ὑπὸ ὑμῶν ἁπάντων μεμαρτύρηται.
υναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὢν μοιχεύειν
αὶ διαφθείρειν ἐλευθέρας ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοι-
ός· καὶ τούτου θάνατος ἡ ζημία ἐστίν. Ὡς δὲ ἀληθῆ
έγω, μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.]

Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τέτταρες 67
ἀδελφοί. τούτων εἷς μὲν ὁ πρεσβύτερος ἐν Σικελίᾳ πα-
αφρυκτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμά-
ου ἀπετυμπανίσθη· ὁ δὲ ἕτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐν-
ενθενὶ ἀνδράποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην
στῆς ἐξαγαγὼν ἁλίσκεται, καὶ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ δε-
εμένος ἀπέθανε· τὸν δὲ τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε 68
ωποδύτην ἀπήγαγε, καὶ ὑμεῖς κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ
ικαστηρίῳ καὶ καταγνόντες αὐτοῦ θάνατον ἀποτυμπα-
ίσαι παρέδοτε. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ αὐτὸν οἶμαι ὁμο-
ογήσειν τοῦτον καὶ μάρτυρας παρεξόμεθα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου κατα- 69
ηφίζεσθαι; εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἓν ἁμάρτημα
θανάτου ἠξιώθη, ἦ που τοῦ γε πολλὰ ἐξημαρτηκότος
καὶ δημοσίᾳ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν
ἑκάστου ἁμαρτήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἡ ζημία
ἐστί, δεῖ ὑμᾶς σφόδρα θάνατον αὐτοῦ καταψηφίσασθαι.
ι. 483—491.

70 Λέξει δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμ
πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτειν
καὶ ἀντὶ τούτου φησὶν αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποι
σασθαι, ψευδόμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρ
νιχον ἀπέκτεινεν, οὔτε Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποι
71 σατο. Φρυνίχῳ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασ
βουλός τε ὁ Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρε
ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐπετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι,
μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλ
πατάξας, ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος οὐχ ἥψατο· ἅμα τού
κραυγὴ γίνεται καὶ ᾤχοντο φεύγοντες. Ἀγόρατος
οὑτοσὶ οὔτε παρεκλήθη οὔτε παρεγένετο οὔτε οἶδε τ
πράγματος οὐδέν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψ
φισμα δηλώσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

72 Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τ
ψηφίσματος δῆλον· οὐδαμοῦ γάρ ἐστιν Ἀγόρατον Ἀθη
ναῖον εἶναι ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρο
καίτοι εἴπερ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν
αὐτῇ στήλῃ, ἵνα περ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρο
Ἀθηναῖον πεποιημένον . . . τὰ μέντοι ὀνόματα διαπρά
τονται τὰ σφῶν αὐτῶν, δόντες ἀργύριον τῷ ῥήτο
προσγραφῆναι εἰς τὴν στήλην ὡς εὐεργέτας ὄντας.
ὡς ἀληθῆ λέγω, τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐλέγξει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

73 Οὕτω μέντοι οὗτος πολὺ ὑμῶν καταφρονεῖ, ὥσ
οὐκ ὢν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ γραφ
τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυρ
σιος εἶναι. ἔπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὡς ο
ἀπέκτεινε Φρύνιχον, δι' ὃ Ἀθηναῖός φησι γεγενῆσθ
Rei

ὁ Φρύνιχος γὰρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἀπέθανεν, οἱ πολλοὶ τῶν τετρακοσίων ἔφυγον. πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ 74
ἡ βουλὴ ἡ ἐπὶ τῶν τριάκοντα βουλεύουσα, οἳ αὐτοὶ ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρακοσίων τῶν φυγόντων, ἀφεῖναι ἂν λαβόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα, ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ Φρυνίχου καὶ τῆς φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἔφυγον; ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἄν. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας 75
προσποιεῖται, ἀδικεῖ, ὡς ἐγώ φημι· εἰ δὲ ἀμφισβητεῖς καὶ φῂς Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω· οὐδέποτε γὰρ πείσεις οὐδένα ἀνθρώπων ὡς Φρύνιχον ἀποκτείνας ἀφείθης ἂν | ὑπὸ τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀνήκεστα κακὰ εἰργάσω. ἐὰν μὲν οὖν 76
φάσκῃ Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, τούτων μέμνησθε, καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθε ἀνθ' ὧν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φάσκῃ, ἔρεσθε αὐτὸν δι' ὅ τι φησὶν Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι, τιμωρεῖσθε αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάντει πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος τοὔνομα ἐπιγραφόμενος.

Ἀκούω δ' αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι ὡς 77
καὶ Φυλήν τε ᾤχετο καὶ συγκατῆλθε ἀπὸ Φυλῆς, καὶ τοῦτο μέγιστον ἀγώνισμα εἶναι. ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. ἦλθεν οὗτος ἐπὶ Φυλήν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἄνθρωπος μιαρώτερος, ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσί τινες ἐπὶ Φυλῇ τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς τούτους; ἐπειδὴ δὲ εἶδον αὐτὸν τάχιστα, συλλαβόντες 78
ἄγουσιν ἄντικρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὗπερ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφαττον, εἴ τινα λῃστὴν ἢ κακοῦργον συλλάβοιεν. στρατηγῶν δὲ Ἄνυτος [ἐπὶ Φυλὴν] οὐκ ἔφη χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι οὐχ οὕτω δια-

κέοιντο, ὥστε τιμωρεῖσθαί τινας τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νῦν
μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν, εἰ δέ ποτε οἴκαδε κατέλ-
79 θοιεν, τότε καὶ τιμωρήσοιντο τοὺς ἀδικοῦντας. ταῦτα
λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλῇ·
ἀνάγκη δὲ ἦν στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελ-
λον σωθήσεσθαι. ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τού-
τῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκηνος γενόμενος, οὔτε ὁ τα-
ξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ
οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν
ταξίαρχον.

ΜΑΡΤΥΣ.

80 Ἐπειδὴ δὲ αἱ διαλλαναὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ
ἔπεμψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν,
ἡγεῖτο μὲν Αἴσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δὲ οὕτω τολμη-
ρὸς καὶ ἐκεῖ ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβὼν τὰ ὅπλα
καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ
81 ἄστυ. ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ
ὅπλα, πρὶν εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθά-
νεται καὶ προσελθὼν τήν τε ἀσπίδα αὐτοῦ λαβὼν ἔρριψε
καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν· οὐ
γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν
πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ. τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπὸ Αἰσίμου ἀπη-
λάθη. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

82 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐπὶ Φυλῇ
καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς πολίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ
αὐτῷ διελέγετο ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν
Ἄνυτος ἐγένετο αὐτῷ αἴτιος. ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ
ἀπολογίᾳ χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ
ἐγένετο αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν ἑτοίμων ὄντων τιμωρεῖ-

θαι, καὶ ἔρριψεν αὐτοῦ Αἴσιμος τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ 'α μετὰ τῶν πολιτῶν πέμπειν τὴν πομπήν, καὶ εἴ τις ὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξε.

Μήτε οὖν ταῦτα αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτε ἂν λέγῃ 83
ι πολλῷ χρόνῳ ὕστερον τιμωρούμεθα. οὐ γὰρ οἶμαι ὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προθεσμίαν εἶναι, λλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἴτ' εὐθὺς εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖ-αι, τοῦτον δεῖν ἀποδεικνύναι ὡς οὐ πεποίηκε περὶ ὧν στιν ἡ αἰτία. οὗτος τοίνυν τοῦτο ἀποφαινέτω, ἢ ὡς 84
ὐκ ἀπέκτεινεν ἐκείνους ἢ ὡς δικαίως, κακόν τι ποιοῦν-ας τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. εἰ δὲ πάλαι δέον τιμωρεῖ-θαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον κερδαίνει ὃν ἔζη οὐ προσῆκον αὐτῷ, οἱ δὲ ἄνδρες ὑπὸ τούτου ὐδὲν ἧττον τεθνήκασιν.

Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ διισχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτο- 85
φώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται· ὃ πάντων ἐγὼ οἶμαι ὐηθέστατον· ὡς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέ-γραπτο, ἔνοχος ὢν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο | προσ-γέγραπται, ῥᾳστώνην τινὰ οἴεται αὐτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ ὐδενὶ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι, μὴ ἐπ' αὐτο-φώρῳ δέ, καὶ περὶ τούτου διισχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ μέν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἕνεκα δέον αὐτὸν σώζεσθαι. δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι 86
τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμ-πράττειν τότε καὶ διισχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆ-σαι Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες, προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἢ ὅπου ἂν ᾖ· πρῶ-τον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας τινὰς ἀποκτείνειε καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου. οὐ γὰρ 87
δήπου τοῦτο μόνον οἴεται ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐάν τις ξύλῳ ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλῃ, ἐπεὶ ἔκ γε τοῦ σοῦ λόγου

οὐδεὶς φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας οὓς σὺ ἀπέγρα-
ψας· οὔτε γὰρ ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ' ἀπέσφαξεν,
ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς ἀπέθανον.
οὐκ οὖν ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου, οὗτος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐστί;
τίς οὖν ἄλλος αἴτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; ὥστε πῶς οὐκ ἐπ'
αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;
88 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὅρκων καὶ περὶ
τῶν συνθηκῶν μέλλειν λέγειν, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους
καὶ τὰς συνθήκας ἀγωνίζεται ἃς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς
ἐν ἄστει οἱ ἐν [τῷ] Πειραιεῖ. σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις
ἰσχυριζόμενος ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι· ἐμποδὼν
γοῦν ἢ ὅρκους ἢ συνθήκας ἢ χρόνον ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ
τι ποιεῖται, αὐτῷ δὲ τῷ πράγματι οὔ τι πιστεύει καλῶς
89 ἀγωνιεῖσθαι. ὑμῖν δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ προσήκει
περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι· ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδὲ
οἱ ἄνδρες τεθνᾶσι, περὶ τούτων κελεύετε αὐτὸν ἀπολο-
γεῖσθαι. ἔπειτα τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν
ἡγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. οἱ γὰρ ὅρκοι τοῖς
90 ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ γεγένηνται. εἰ μὲν οὖν
οὗτος μὲν ἐν ἄστει ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἦμεν, εἶχον ἄν
τινα λόγον αὐτῷ αἱ συνθῆκαι· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πει-
ραιεῖ ἦν καὶ ἐγὼ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ
τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστε οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδὼν
οὐδέν· οὐδένα γὰρ ὅρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν Πειραιεῖ
ὤμοσαν.
91 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἑνὸς θανάτου
ἄξιος εἶναι, ὅστις φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου . . . . , τὸν
δὲ δῆμον, ὃν αὐτός φησι πατέρα αὐτοῦ εἶναι, φαίνεται
κακώσας, καὶ ἀφεὶς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων
καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. ὅστις οὖν τόν τε γόνῳ πατέρα
τὸν αὑτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρεῖχε τῶν ἐπιτηδείων,
τόν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλετο ἃ ἦν ὑπάρχοντα ἐκείνῳ

Reisk.

γαθά, πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς κακώσεως
όμον ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;

Προσήκει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπασι τι- 92
ωρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν
νὶ ἑκάστῳ. ἀποθνήσκοντες γὰρ ἡμῖν ἐπέσκηψαν καὶ
μῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν
Ἀγόρατον τουτονὶ ὡς φονέα ὄντα, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ'
σον ἂν ἔμβραχυ ἕκαστος δύνηται. εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι
γαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι
εποιηκότες, ἃ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη
μᾶς ἐστι πάντας ἐκείνοις φίλους καὶ ἐπιτηδείους εἶναι,
ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ ὑμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ ἐπέσκη-
ψαν. οὔκουν οὔτε ὅσιον οὔτε νόμιμον ὑμῖν ἐστιν ἀνεῖ- 93
ναι Ἀγόρατον τουτονί. ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, νυνὶ δή, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι
πέθνησκον, οὐχ οἷοί τε ἐκείνοις ἐπαρκέσαι γεγόνατε
ιὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυνί, ἐν ᾧ δύνασθε,
ιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονέα. ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄν-
ρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχετλιώτατον
ργάσησθε. εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου | τουτουί,
ὐ μόνον τοῦτο διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν
νδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε ὑμῖν εὔνους εἶναι, τῇ αὐτῇ
ψήφῳ ταύτῃ θάνατον καταψηφίζεσθε· ἀπολύοντες γὰρ 94
ὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γι-
νώσκετε ἢ ἐκείνους δικαίως ὑπὸ τούτου τεθνηκέναι.
καὶ οὕτως ἂν δεινότατα πάντων πάθοιεν, εἰ οἷς ἐπέ-
σκηπτον ἐκεῖνοι ὡς φίλοις οὖσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν,
οὗτοι ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριά-
κοντα γενήσονται. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς 95
θεῶν Ὀλυμπίων, μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ θάνα-
τον ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν καταψηφίσησθε, οἳ πολλὰ κἀ-
γαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα

καὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπέθανον. ἀναμνησθέντες οὖν
ἁπάντων τῶν δεινῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῇ πόλει καὶ τῶν
ἰδίων, ὅσα ἑκάστῳ ἐγένοντο ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες
ἐτελεύτησαν, τιμωρήσατε τὸν αἴτιον τούτων. ἀποδέ-
δεικται δ' ὑμῖν [ἅπαντα] καὶ ἐκ τῶν ψηφισμάτων καὶ ἐκ
τῶν ἀπογραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων Ἀγόρατος
96 ὢν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου. ἔτι δὲ καὶ προσήκει ὑμῖν
ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζεσθαι. ὧν μὲν τοίνυν ἐκεῖ-
νοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς ἀποψηφίσασθε· ὧν
ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν, ὑμεῖς καταγινώσκετε. οἱ
τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀνδρῶν τούτων, οἳ ἦσαν ὑμέ-
τεροι φίλοι, θάνατον κατέγνωσαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀπο-
ψηφίζεσθαι· Ἀγοράτου δὲ ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει
προθύμως τούτους ἀπολλύναι· οὗ προσήκει καταψηφί-
97 ζεσθαι. ἐὰν οὖν τὰ ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζησθε,
πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε, ἔπειτα τοῖς ὑμετέ-
ροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς
πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

14.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΛΕΙΠΟΤΑΞΙΟΥ.

Ἡγοῦμαι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδεμίαν ὑμᾶς
ποθεῖν ἀκοῦσαι πρόφασιν παρὰ τῶν βουλομένων Ἀλ-
κιβιάδου κατηγορεῖν· τοιοῦτον γὰρ πολίτην ἑαυτὸν ἐξ
ἀρχῆς παρέσχεν, ὥστε καὶ εἰ μή τις ἰδίᾳ ἀδικούμενος ὑπ'
αὐτοῦ τυγχάνει, οὐδὲν ἧττον προσήκει ἐκ τῶν ἄλλων
2 ἐπιτηδευμάτων ἐχθρὸν αὐτὸν ἡγεῖσθαι. οὐ γὰρ μικρὰ
τὰ ἁμαρτήματα οὐδὲ συγγνώμης ἄξια, οὐδ' ἐλπίδα παρ-
έχοντα ὡς ἔσται τοῦ λοιποῦ βελτίων, ἀλλ' οὕτω πεπραγ-
μένα καὶ εἰς τοσοῦτο κακίας ἀφιγμένα, ὥστ' ἐπ' ἐνίοις
ὧν οὗτος φιλοτιμεῖται τοὺς ἐχθροὺς αἰσχύνεσθαι. ἐγὼ

Reisk.

ὕτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ πρότερον πρὸς τοὺς
ιτέρας ἡμῖν διαφορᾶς ὑπαρχούσης, καὶ πάλαι τοῦτον
θρὸν ἡγούμενος, καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθὼς κακῶς,
ιράσομαι περὶ πάντων τῶν πεπραγμένων μεθ' ὑμῶν
ιὸν τιμωρήσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων Ἀρχι- 3
ρατίδης ἱκανῶς κατηγόρησε· καὶ γὰρ τοὺς νόμους ἐπέ-
ιξε καὶ μάρτυρας πάντων παρέσχετο· ὅσα δ' οὗτος
ιραλέλοιπεν, ἐγὼ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξω. [Ἀνά-
ιωθι δέ μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.]

Εἰκὸς τοίνυν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐξ οὗ τὴν 4
ρήνην ἐποιησάμεθα, πρῶτον περὶ τούτων νυνὶ δικά-
ντας μὴ μόνον δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας αὐτοὺς
ενέσθαι, εὖ εἰδότας ὅτι, ὅπως ἂν ὑμεῖς νυνὶ περὶ αὐ-
ῶν γνῶτε, οὕτω καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡ πόλις αὐτοῖς
ρήσεται. δοκεῖ δέ μοι καὶ πολίτου χρηστοῦ καὶ δικαστοῦ
καίου ἔργον εἶναι ταύτῃ τοὺς νόμους διαλαμβάνειν,
τῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν τῇ πόλει.
λμῶσι γάρ τινες | λέγειν ὡς οὐδεὶς ἔνοχός ἐστι λειπο- 5
ξίου οὐδὲ δειλίας· μάχην γὰρ οὐδεμίαν γεγονέναι, τὸν
νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω
ιλίας ἕνεκα, μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς
ρατιώτας δικάζειν. ὁ δὲ νόμος οὐ περὶ τούτων κελεύει
όνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι ἂν μὴ παρῶσιν ἐν τῇ πεζῇ στρα-
ιᾷ. Ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων 6
ἶται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὔσης εἰς τοὐπίσω ἀναχωρή-
ωσι, καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσι. σκέ-
ψασθε δὲ τίνες εἰσὶν οὓς δεῖ παρεῖναι. οὐχ οἵτινες ἂν
ὴν ἡλικίαν ταύτην ἔχωσιν; οὐχ οὓς ἂν οἱ στρατηγοὶ

512–521.

7 καταλέξωσιν; ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅλῳ τῷ
νόμῳ μόνον αὐτὸν τῶν πολιτῶν ἔνοχον εἶναι. ἀστρα-
τείας μὲν γὰρ δικαίως ἂν αὐτὸν ἁλῶναι, ὅτι καταλε-
γεὶς ὁπλίτης οὐκ ἐξῆλθε μεθ' ὑμῶν στρατοπεδευόμε-
νος, οὐδὲ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυτὸν τάξαι, δει-
λίας δέ, ὅτι δεῖν αὐτὸν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν κινδυνεύει
8 ἱππεύειν εἵλετο. καίτοι φασὶν αὐτὸν ταύτην τὴν ἀπο-
λογίαν ποιήσεσθαι, ὡς ἐπειδήπερ ἵππευεν, οὐδὲν ἠδί-
κει τὴν πόλιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι διὰ τοῦθ' ὑμᾶς δικαί-
ἂν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, ὅτι τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐά
τις ἀδοκίμαστος ἱππεύῃ, ἄτιμον εἶναι, ἐτόλμησεν ἀδο-
κίμαστος ἱππεύειν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτω
ὑμῶν κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱπ-
πεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν, ὥσ-
οὐδὲν αὐτῷ τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβου-
λήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευθῆν
καὶ πάσαις ταῖς κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γενέσθαι μᾶλλο
10 ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν εἶναι καὶ ὁπλίτης γενέσθαι. καὶ ἕτε-
ροι μὲν οὐδεπώποτε ὁπλιτεύσαντες, ἱππεύσαντες δὲ κ
τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους κ
ποιηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆν
δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον· οὕτω γὰρ ἦσαν παρ
σκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς πόλεως, ἀλ
ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης καὶ τιμωρ
σομένης τοὺς ἀδικοῦντας· Ἀλκιβιάδης δ' ἐτόλμησ
ἀναβῆναι, οὔτε εὔνους ὢν τῷ πλήθει οὔτε πρότερ
ἱππεύσας οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὔτε ὑφ' ὑμῶν δ
κιμασθείς, ὡς οὐκ ἐξεσόμενον τῇ πόλει δίκην πα
11 τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν. ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅ
εἰ ἐξέσται ὅ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελ

Rei

όμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγοὺς αἱρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἀν μέν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως εταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν αταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος ν τοῖς ἱππεῦσιν ἀναφανῇ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν.
αὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν 12
μᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ οὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμούντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. ἀν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνῶτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὸν ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. ἐὰν 13
τοίνυν τούτου καταψηφίσησθε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πολέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἁμαρτημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγγνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας.
ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τῶν στρατιωτῶν 14
οἱ μὲν κάμνοντες ἐτύγχανον, οἱ δὲ ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, καὶ ἡδέως ἂν οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι καταμείναντες ἐθεραπεύοντο, οἱ δὲ οἴκαδ' ἀπελθόντες τῶν οἰκείων | ἐπεμέλοντο, οἱ δὲ ψιλοὶ ἐστρατεύοντο, οἱ δ' ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευον· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐτολμᾶτε 15
ἀπολιπεῖν τὰς τάξεις οὐδὲ τἀρεστὰ ὑμῖν αὐτοῖς αἱρεῖσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐφοβεῖσθε τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον. ὧν χρὴ μεμνημένους ὑμᾶς νυνὶ τὴν ψῆφον φέρειν, καὶ πᾶσι φανερὸν ποιεῖν ὅτι Ἀθηναίων οἱ μὴ βουλόμενοι τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι ὑφ' ὑμῶν κακῶς πείσονται.

16 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τ
νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐχ ἕξειν αὐτοὺς ὅ
λέξουσιν· ἀναβαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀν
βολήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου υἱέος τ
σαύτην δειλίαν καταγνῶναι, ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθ
ἀλλ' οὐχὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον γεγενημένον, ὃν
τηλικοῦτον ὄντα ἀπεκτείνατε, ὅτε πρῶτον εἰς ὑμᾶς ἐλ
βετε ἐξαμαρτάνοντα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ τοσα
17 ται τῇ πόλει. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ, ὦ ἄνδρες δικασ
εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου θάνατον κατέγνωτε, τοῦ
υἱοῦ ἀδικοῦντος δι' ἐκεῖνον ἀποψηφιεῖσθε, ὃς αὐ
μὲν οὐκ ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχεσθαι, ὁ δὲ πατὴρ αὐ
μετὰ τῶν πολεμίων ἠξίου στρατεύεσθαι. καὶ ὅτε μὲ
παῖς ὢν οὔπω δῆλος ἦν ὁποῖός τις ἔσται, διὰ τὰ τοῦ
πατρὸς ἁμαρτήματα ὀλίγου τοῖς ἕνδεκα παρεδόθη· ἐπει-
δὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνῳ πεπραγμένοις ἐπίστασθε καὶ τὴν
τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν πατέρα ἐλεεῖν αὐτὸν ἀξιώ-
18 σετε; οὐκ οὖν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτους μὲν
οὕτως εὐτυχεῖς εἶναι, ὥστ', ἐπειδὰν ἐξαμαρτάνοντες
ληφθῶσι, διὰ τὸ αὐτῶν γένος σῴζεσθαι, ἡμᾶς δέ, εἰ
ἐδυστυχήσαμεν διὰ τοὺς οὕτως ἀτακτοῦντας, μηδὲ
ἂν δύνασθαι παρὰ τῶν πολεμίων ἐξαιτήσασθαι μηδ' ἂν
19 τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς; καίτοι πολλαὶ καὶ μεγάλαι
καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ οὐδὲ
ὅμοιαι τοῖς ὑπὸ τούτων περὶ τὴν πόλιν πεπραγμένοις, ὦ
ἄνδρες δικασταί. εἰ δ' ἐκεῖνοι δοκοῦσι βελτίους εἶν
σῴζοντες τοὺς φίλους, δῆλον ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμείνου
20 δόξετε εἶναι τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθρούς. ἀξιῶ δ', ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ἐὰν μέν τινες τῶν συγγενῶν αὐτὸν ἐξαι
τῶνται, ὀργίζεσθαι ὅτι τούτου μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν δεη
θῆναι, ἢ δεηθέντες οὐκ ἐδύναντο εὑρέσθαι, ποιεῖν τ
ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττόμενα, ὑμᾶς δὲ πείθειν πει

Reisk

ρῶνται ὡς οὐ χρὴ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν· ἐὰν δέ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ ἐπίδει- 21
ξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, φιλοτιμούμενοι δὲ ὅτι καὶ τοὺς φανερῶς ἡμαρτηκότας σῴζειν δύνανται, ὑμᾶς δὲ χρὴ ὑπολαμβάνειν πρῶτον μὲν ὅτι, εἰ πάντες Ἀλκιβιάδῃ ὅμοιοι ἐγένοντο, οὐδὲν ἂν ἔδει τοῦ στρατηγεῖν (οὐδὲ γὰρ ἂν εἶχον ὅτου ἡγοῖντο), ἔπειθ' ὅτι πολὺ μᾶλλον αὐτοὺς προσήκει τῶν λιπόντων τὴν τάξιν κατηγορεῖν ἢ ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀπολογεῖσθαι. τίς γὰρ ἐστιν ἐλπὶς τοὺς ἄλλους ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προσταττόμενα, ὅταν αὐτοὶ οὗτοι τοὺς ἀκοσμοῦντας σῴζειν πειρῶνται; ἐγὼ τοίνυν ἀξιῶ, ἂν μὲν 22
ἀποδείξωσιν οἱ λέγοντες καὶ αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου ὡς ἐστρατεύσατο ἐν τοῖς ὁπλίταις ἢ ὡς ἱππεύει δεδοκιμασμένος, ἀποψηφίσασθαι· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχοντες δίκαιον κελεύωσιν αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι διδάσκουσιν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν καὶ τοῖς νόμοις μὴ πείθεσθαι, καὶ ὅτι λίαν προθύμως τοῖς ἀδικοῦσι βοηθοῦντες πολλοὺς τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμεῖν ποιήσουσι.

Θαυμάζω δὲ μάλιστα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις 23
ὑμῶν τὸν Ἀλκιβιάδην ἀξιώσει διὰ μὲν τοὺς βοηθοῦντας σῴζεσθαι, διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν μὴ ἀπολέσθαι. ἧς ἄξιον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε ὅτι οὐκ ἂν εἰκότως αὐτοῦ ἀποψηφίζοισθε, ὡς ταῦτα μὲν ἡμαρτηκότος, τὰ δ' ἄλλα πολίτου χρηστοῦ γεγενημένου· ἐκ γὰρ τῶν ἄλλων τῶν τούτῳ πεπραγμένων δικαίως ἂν αὐτοῦ θάνατον καταψηφίζοισθε. προσήκει δ' ὑμῖν περὶ αὐτῶν εἰδέναι· 24
ἐπειδὴ γὰρ καὶ τῶν | ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε λεγόντων τὰς σφετέρας αὐτῶν ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν προγόνων εὐεργεσίας, εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγόρων ἀκροᾶσθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκότας καὶ τοὺς προγόνους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰ-

25 τίους γεγενημένους. Οὗτος γὰρ παῖς μὲν ὢν παρ' Ἀρχε-
δήμῳ τῷ γλάμωνι, οὐκ ὀλίγα τῶν ὑμετέρων ὑφῃρημένῳ,
πολλῶν ὁρώντων ἔπινε μὲν ὑπὸ τῷ ἀετώματι κατακεί-
μενος, ἐκώμαζε δὲ μεθ' ἡμέραν, ἄνηβος ἑταίραν ἔχων,
μιμούμενος τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους, καὶ ἡγούμενος οὐκ
ἂν δύνασθαι πρεσβύτερος ὢν λαμπρὸς γενέσθαι, εἰ μὴ
26 νέος ὢν πονηρότατος δόξει εἶναι. μετεπέμφθη δ' ὑπὸ
Ἀλκιβιάδου, ἐπειδὴ φανερῶς ἐξημάρτανε. καίτοι ποῖόν
τινα χρὴ αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι εἶναι, ὅστις κἀ-
κείνῳ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύων διεβέβλητο, ὃς τοὺς ἄλλους
ταῦτ' ἐδίδασκε; μετὰ Θεοτίμου δὲ ἐπιβουλεύσας τῷ πα-
τρὶ Ὀρνεὰς προὔδωκεν. ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ χωρίον
πρότερον μὲν ὕβριζεν αὐτὸν ὡραῖον ὄντα, τελευτῶν δὲ
27 δήσας ἀργύριον εἰσεπράττετο. ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν οὕτως
ἐμίσει σφόδρα, ὥστ' οὐδ' ἂν ἀποθανόντος ἔφασκε τὰ
ὀστᾶ κομίσασθαι. τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ἐραστὴς γι-
νόμενος Ἀρχεβιάδης αὐτὸν ἐλύσατο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ
ὕστερον κατακυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὁρμώ-
28 μενος τοὺς φίλους κατεπόντιζεν. ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ἢ εἰς τοὺς πολίτας ἢ εἰς τοὺς οἰκείους ἢ περὶ
τοὺς αὑτοῦ ξένους ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἡμάρτηκε, μακρὸν
ἂν εἴη λέγειν· Ἱππόνικος δὲ πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέ-
πεμψε τὴν αὑτοῦ γυναῖκα, φάσκων τοῦτον ὡς οὐκ ἀδελ-
φὸν αὐτῆς ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι
29 τὴν αὑτοῦ. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω δεινὰ καὶ
πολλὰ καὶ μεγάλα πεποιηκότι οὔτε τῶν πεπραγμένων
αὐτῷ μεταμέλει οὔτε τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, ἀλλ' ὃν
ἔδει κοσμιώτατον εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀπολογίαν ποιού-
μενον τὸν ἑαυτοῦ βίον τῶν τοῦ πατρὸς ἁμαρτημάτων,
οὗτος ἑτέρους ὑβρίζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν
πολλοστὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προσόντων
30 τοῖς ἄλλοις μεταδοῦναι, καὶ ταῦθ' υἱὸς ὢν Ἀλκιβιάδου,

Reisk.

ς ἔπεισε μὲν Δεκέλειαν Λακεδαιμονίους ἐπιτειχίσαι, ἐπὶ
ὲ τὰς νήσους ἀποστήσων ἔπλευσε, διδάσκαλος δὲ τῶν
ῆς πόλεως κακῶν ἐγένετο, πλεονάκις δὲ μετὰ τῶν ἐχ-
ρῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐστρατεύσατο ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν
π' ἐκείνους. ἀνθ' ὧν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσε-
θαι τιμωρεῖσθαι προσήκει ὅντινα λαμβάνετε τούτων.
αίτοι σφόδρα εἴθισται λέγειν ὡς οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν 31
ατέρα αὐτοῦ κατελθόντα δωρεὰς παρὰ τοῦ δήμου λα-
βεῖν, τοῦτον δ' ἀδίκως διὰ τὴν φυγὴν τὴν ἐκείνου δια-
βεβλῆσθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ τὰς μὲν δωρεὰς
αὐτοῦ ἀφείλεσθε ὡς οὐ δικαίως δεδωκότες, τούτου δὲ
ἀδικοῦντος ἀποψηφιεῖσθε ὡς τοῦ πατρὸς χρηστοῦ περὶ
τὴν πόλιν γεγενημένου. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, 32
ἄλλων τε πολλῶν ἄξιον εἵνεκα αὐτοῦ καταψηφίσασθαι,
καὶ ὅτι ταῖς ὑμετέραις ἀρεταῖς χρῆται παραδείγματι περὶ
τῆς ἑαυτοῦ πονηρίας. τολμᾷ γὰρ λέγειν ὡς Ἀλκιβιάδης οὐ-
δὲν δεινὸν εἴργασται ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατεύσας· καὶ γὰρ 33
ὑμᾶς φεύγοντας Φυλὴν καταλαβεῖν καὶ δένδρα τεμεῖν
καὶ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν, καὶ ταῦτα ποιήσαντας οὐκ
ὄνειδος τοῖς παισὶ καταλιπεῖν, ἀλλὰ τιμὴν παρὰ πᾶσιν
ἀνθρώποις κτήσασθαι, ὡς τῶν αὐτῶν ὄντας ἀξίους ὅσοι
φυγόντες μετὰ τῶν πολεμίων ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευ-
σαν, καὶ ὅσοι κατῄεσαν Λακεδαιμονίων ἐχόντων τὴν
πόλιν. καὶ μὲν δὴ πᾶσιν ἡγοῦμαι δῆλον εἶναι ὅτι οὗτοι 34
μὲν ἐζήτουν κατιέναι ὡς τὴν μὲν τῆς θαλάττης ἀρχὴν
Λακεδαιμονίοις παραδώσοντες, αὐτοὶ δ' ὑμῶν ἄρξοντες·
τὸ δ' ὑμέτερον πλῆθος κατελθὸν τοὺς μὲν πολεμίους
ἐξήλασε, τῶν δὲ πολιτῶν καὶ τοὺς βουλομένους δου-
λεύειν ἠλευθέρωσεν· | ὥστ' οὐχ ὁμοίων τῶν ἔργων ἀμ-
φοτέροις γεγενημένων τοὺς λόγους ποιεῖται. Ἀλλ' ὅμως 35
τοσούτων συμφορῶν καὶ οὕτως [αὐτῷ] μεγάλων ὑπαρ-
χουσῶν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς πονηρίᾳ φιλοτιμεῖται, καὶ

λέγει ὡς οὕτως ἐκεῖνος μέγα ἐδύνατο, ὥστε τῇ πόλει
πάντων κακῶν αἴτιος γεγένηται. καίτοι τίς οὕτως ἄπει-
ρος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, ὃς οὐκ ἂν βουλόμενος εἶναι
πονηρὸς εἰσηγήσαιτο μὲν τοῖς πολεμίοις ἃ χρὴ καταλα-
βεῖν τῶν χωρίων, δηλώσειε δ' ἂν ἃ κακῶς φυλάττεται
τῶν φρουρίων, διδάξειε δ' ἂν ἃ πονηρῶς ἔχει τῶν πραγ-
μάτων, μηνύσειε δ' ἂν τοὺς βουλομένους ἀφίστασθαι
36 τῶν συμμάχων; οὐ γὰρ δήπου, ὅτε μὲν ἔφευγε, διὰ τὴν
δύναμιν κακῶς οἷός τ' ἦν ποιεῖν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ δὲ
ὑμᾶς ἐξαπατήσας κατῆλθε καὶ πολλῶν ἦρξε τριήρων,
οὔτε τοὺς πολεμίους ἐδύνατο ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν,
οὔτε Χίους οὓς ἀπέστησε πάλιν φίλους ποιῆσαι, οὔτε
37 ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι. ὥστ' οὐ χαλεπὸν
γνῶναι ὅτι Ἀλκιβιάδης δυνάμει μὲν οὐδὲν τῶν ἄλλων
διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολιτῶν πρῶτος ἦν. ἃ μὲν γὰρ
ᾔδει τῶν ὑμετέρων κακῶς ἔχοντα, μηνυτὴς αὐτῶν τοῖς
Λακεδαιμονίοις ἐγένετο· ἐπειδὴ δ' ἔδει αὐτὸν στρατη-
γεῖν, οὐδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκείνους ἐδύνατο, ἀλλ' ὑπο-
σχόμενος δι' ἑαυτὸν παρέξειν βασιλέα χρήματα, πλέον
38 ἢ διακόσια τάλαντα τῆς πόλεως ὑφείλετο. καὶ οὕτω πολ-
λὰ ἐνόμιζεν εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκέναι, ὥστε λέγειν δυνά-
μενος καὶ φίλων ὄντων καὶ χρήματα κεκτημένος οὐδέποτ'
ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλμησε δοῦναι, ἀλλὰ φυγὴν αὑτοῦ
καταγνοὺς καὶ Θρᾴκης καὶ πάσης πόλεως ἐβούλετο πολί-
της γενέσθαι μᾶλλον ἢ τῆς πατρίδος εἶναι τῆς ἑαυτοῦ.
καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπερβολὴν ποιη-
σάμενος τῆς προτέρας πονηρίας ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυ-
39 σάνδρῳ μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι. ὥστε εἴ τις ὑμῶν
ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἐλεεῖ, ἢ ὑπὲρ τῶν δου-
λευσάντων τοῖς πολεμίοις αἰσχύνεται, ἢ τῶν τειχῶν
καθῃρημένων ἀγανακτεῖ, ἢ Λακεδαιμονίους μισεῖ, ἢ
τοῖς τριάκοντα ὀργίζεται, τούτων ἁπάντων χρὴ τὸν τού-

Reisk.

ου πατέρα αἴτιον ἡγεῖσθαι, καὶ ἐνθυμηθῆναι ὅτι Ἀλκι-
ιάδην μὲν τὸν πρόπαππον αὐτοῦ καὶ τὸν πατρὸς πρὸς
ιητρὸς πάππον Μεγακλέα οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δὶς ἀμ-
ιοτέρους ἐξωστράκισαν, τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ οἱ πρεσβύ-
εροι ὑμῶν θάνατον κατέγνωσαν, ὥστε νῦν χρὴ ἡγησα- 40
ιένους πατρικὸν ἐχθρὸν τοῦτον εἶναι τῇ πόλει καταψη-
ιίσασθαι, καὶ μήτε ἔλεον μήτε συγγνώμην μήτε χάριν
ιηδεμίαν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν νόμων τῶν κει-
ιένων καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε.

Σκέψασθαι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τί ἄν τις 41
τοιούτων ἀνδρῶν φείσαιτο; πότερον ὡς πρὸς μὲν τὴν
πόλιν δεδυστυχήκασιν, ἄλλως δὲ κόσμιοί εἰσι καὶ σωφρό-
νως βεβιώκασιν; οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν,
οἱ δὲ ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ' ἐκ θυγατέρων παῖδες
γεγόνασιν, οἱ δὲ μυστήρια πεποιήκασι καὶ τοὺς Ἑρμᾶς 42
περικεκόφασι καὶ περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἠσεβήκασι καὶ
εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν, ἀδίκως καὶ παρανό-
μως καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους διακείμενοι καὶ πρὸς σφᾶς
αὐτοὺς πολιτευόμενοι, οὐδεμιᾶς τόλμης ἀπεχόμενοι,
οὐδὲ ἔργου δεινοῦ ἄπειροι γεγενημένοι; ἀλλὰ καὶ πε-
πόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα. οὕτω γὰρ διάκεινται,
ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς αἰσχύνεσθαι, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς
φιλοτιμεῖσθαι. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἤδη τι- 43
νῶν ἀπεψηφίσασθε ἀδικεῖν μὲν νομίσαντες, οἰόμενοι δ'
εἰς τὸ λοιπὸν χρησίμους ὑμῖν ἔσεσθαι. τίς οὖν ἐλπὶς ὑπὸ
τούτου τι ἀγαθὸν πείσεσθαι τὴν πόλιν, ὃν ὑμεῖς, ὅτι μὲν
οὐδενὸς ἄξιός ἐστιν, ἐπειδὰν ἀπολογῆται, εἴσεσθε, ὅτι
δὲ πονηρός ἐστιν, ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ᾔσθη-
σθε; Ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἐξελθὼν ἐκ τῆς πόλεως οὐδὲν 44
δύναιτο κακὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι, | δειλὸς ὢν καὶ πένης
καὶ πράττειν ἀδύνατος καὶ τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ
ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος. ὥστ' οὐδὲ τούτων ἕνεκα

45 αὐτὸν ἄξιον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς τούτου φίλοις, οἳ τὰ μὲν προσταττόμενα ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσι, τοιούτων δ' ἔργων ἐπιθυμοῦσι, καὶ περὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν κακῶς βουλευσάμενοι περὶ τῶν ὑμετέρων δημηγοροῦσιν.

46 Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα, ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωμένων θαυμάζουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελᾷ, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν.

47 ὑμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλελειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ καταψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μέν ἐστι τῇ γραφῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὴν γραφήν· καὶ τούτων μεμνημένοι ψηφιοῦνται τὰ δίκαια.

ΝΟΜΟΙ. ΟΡΚΟΙ. ΓΡΑΦΗ.

15.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

Ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὑμᾶς αἰτοῦμαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τῶν στρατηγῶν δέομαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἀρχῇ πολλοῦ ἄξιοι τῇ πόλει γεγόνασι, καὶ περὶ τῶν τῆς ἀστρατείας γραφῶν κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι, καὶ μὴ βοηθοῦντας ᾧ ἂν βούλωνται πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν παρὰ τὸ δίκαιον ὑμᾶς
2 ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἠγανακτεῖτε,
εἰ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ δοκιμασίᾳ οἱ θεσμοθέται ἀναβάντες
ὑμῶν ἐδέοντο καταψηφίσασθαι, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι,
εἰ οἱ τιθέντες τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ψῆφον διδόντες παρα-
κελεύσονται τῶν μὲν μὴ [καταψηφίζεσθαι τῶν δὲ] κατα-
3 ψηφίζεσθαι. τί δ' ἂν αἴσχιον ἔθος ἢ δεινότερον πρᾶγμα

Reisk.

ούτου τῇ πόλει γένοιτο, εἰ τολμήσει ὁ μὲν ἄρχων ἐν ταῖς
ῶν ἐπικλήρων δίκαις ἀντιβολεῖν καὶ ἱκετεύειν τοὺς δι-
αστὰς ὅ τι ἂν βούληται πραχθῆναι, ὁ δὲ πολέμαρχος καὶ
ἱ ἕνδεκα δεήσονται ἐν ταῖς δίκαις ταῖς ὑφ' ἑαυτῶν εἰσα-
ομέναις, ὥσπερ καὶ νῦν; χρὴ τοίνυν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐ- 4
ῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδὲν
ιοίσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν, ἢ τούτων
ινὰς δεῖσθαι αὐτοὺς τὴν ψῆφον διδόντας. σκέψασθε δέ, 5
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἱκανὸν γένηται τεκμήριον ὅτι
οὐδείς πω τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλκιβιάδῃ
ἦν παρεσκευασμένος. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἀληθῆ
λέγουσιν, ἀνακαλεῖν μὲν Πάμφιλον, ὅτι ἀφαιρῶν τὸν
ἵππον ἱππέως ἀπεστέρει τὴν πόλιν, ἐπιβάλλειν δὲ τῷ
φυλάρχῳ, ὅτι ἐξελαύνων Ἀλκιβιάδην ἐκ τῆς φυλῆς ἄκυ-
ρον ἐποίει τὴν τούτων τάξιν, κελεύειν δὲ τὸν ταξίαρχον
ἐξαλείφειν αὐτὸν ἐκ τοῦ τῶν ὁπλιτῶν καταλόγου. νῦν 6
δὲ τούτων οὐδὲν ἐποίησαν, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ
περιεώρων αὐτὸν ὑπὸ πάντων προπηλακιζόμενον κἂν
τοῖς ἱπποτοξόταις ἱππεύοντα, ἐπειδὴ δὲ ὑμᾶς δεῖ παρὰ
τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν, χαριζόμενοι μαρτυ-
ροῦσιν ὑφ' ἑαυτῶν αὐτὸν τετάχθαι. καίτοι δεινόν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, αὐτοὺς μὲν τοὺς στρατηγοὺς ὑπὸ τοῦ
δήμου χειροτονηθέντας μὴ ἂν τολμῆσαι πρότερον ἡμῶν
ἡγήσασθαι, ἕως ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους, Ἀλ-
κιβιάδην δὲ τολμᾶν παρὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους ὑπ'
αὐτῶν ταχθῆναι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες 7
δικασταί, εἰ τῶν μὲν | δεδοκιμασμένων ἱππέων οὐκ ἐπὶ
τούτοις ἐστὶν ὅντινα βούλονται αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁπλίτας
καταλέξαι, τῶν δὲ ὁπλιτῶν ἀδοκιμάστων ὄντων ἐπὶ τού-
τοις ἔσται ὅντιν' ἂν βούλωνται ἱππεύειν. εἰ μὲν τοίνυν, 8
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὄντες κύριοι πολλῶν βουλομένων
μηδένα τῶν ἄλλων ἱππεύειν εἴασαν, οὐκ ἂν δικαίως χα-

ῥίζοισθε αὐτοῖς· εἰ δ' ἄκυροι ὄντες ὁμολογήσουσι τάξαι,
ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι ὀμωμόκατε τὰ δίκαια γνώσεσθαι,
ἀλλ' οὐχ ὅ τι ἂν οὗτοι κελεύωσι ψηφιεῖσθαι, ὥστε οὐ-
δένα χρὴ τῶν δεομένων περὶ πλείονος ὑμῶν αὐτῶν καὶ
9 τῶν ὅρκων ποιεῖσθαι. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ
τῳ δοκεῖ μεγάλη ἡ ζημία εἶναι καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος,
μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε,
ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ψηφιούμενοι, οὐδὲ
τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεήσοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς
ὀργιούμενοι καὶ ὅλῃ τῇ πόλει βοηθήσοντες, εὖ εἰδότες
ὅτι ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ὀλίγους τιμωρησάμενοι
πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους ἐν τοῖς μέλλουσι κινδυ-
10 νεύειν. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτος ἀμελή-
σας τῆς πόλεως τὴν αὑτοῦ σωτηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως
ὑμᾶς ἀμελήσαντας τούτου τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσα-
σθαι, ἄλλως τε καὶ ὅρκους ὀμωμοκότας καὶ περὶ Ἀλκι-
βιάδου μέλλοντας ψηφίσασθαι, ὃς ἂν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ,
καταγελῶν τῆς πόλεως ἄπεισιν· οὐ γὰρ δὴ χάριν γε ὑμῖν
ἀποδώσει τῇ ψήφῳ κρύβδην εὖ παθών, ὃς τῶν φίλων
11 τοὺς φανερῶς αὐτὸν εὖ ποιήσαντας κακῶς ποιεῖ. ὑμεῖς
οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰς τούτων δεήσεις περὶ ἐλάτ-
τονος ποιησάμενοι τὰ δίκαια ψηφίσασθε. ἀποδέδεικται
δὲ καταλεγεὶς εἰς τοὺς ὁπλίτας καὶ λιπὼν τὴν τάξιν καὶ
τῶν νόμων κωλυόντων ἀδοκίμαστος ἱππεύσας, καὶ περὶ
ὧν οἱ νόμοι διαρρήδην οὔτε στρατηγὸν οὔτε ἵππαρχον
οὔτε ἄλλον οὐδένα κυριώτερον ἐκείνων ἀποδεικνύουσι,
περὶ τούτων ἰδιώτης ὢν τὴν ἐξουσίαν αὑτῷ δεδωκώς.
12 ἐγὼ μὲν οὖν καὶ φίλῳ ὄντι Ἀρχεστρατίδῃ βοηθῶν, καὶ
Ἀλκιβιάδην ἐχθρὸν ὄντα ἐμαυτοῦ τιμωρούμενος, δέομαι
τὰ δίκαια ψηφίσασθαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν γνώμην
ἔχοντας τὴν ψῆφον φέρειν, ἥνπερ ὅτε ᾔεσθε πρὸς τοὺς
πολεμίους διακινδυνεύειν.

Reisk. p. 566–57

16.

ΕΝ ΒΟΥΛΗΙ ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

*Εἰ μὴ συνῄδειν, ὦ βουλή, τοῖς κατηγόροις βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφό- 2
δρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρός με τυγχάνει ἀηδῶς ἢ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι.
ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, 3
ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πώ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι καὶ περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκὼς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὔτ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.*

*Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμ- 4
φορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε | τῶν τειχῶν καθαιρουμένων οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν 5
ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην σχόντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι*

μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ
6 τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ
σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὔηθές ἐστιν· ἐν
τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ
ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐπιγεγραμμένοι εἰ-
σίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατ-
ήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς
ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ'
7 αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενε-
χθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συν-
δίκοις οὔτε κατάστασιν παραλαβόντα. καίτοι πᾶσι ῥᾴ-
διον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις,
εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς
ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς
γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων
ῥᾴδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ
τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων
8 ἀπενεχθῆναι. Ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν
ἦν ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀπο-
δείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε,
δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμέ-
νους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύον-
τας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους κεχει-
ροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην
ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν
μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Περὶ μὲν τοίνυν ταύτης τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ
πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις
ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν
ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παν-
τὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐ-

Reisk.

νοίας ἀκροάσασθαί μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς
ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.
Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν οὐσίας μοι οὐ πολλῆς κατα- 10
λειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς
τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδοὺς τριά-
κοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμά-
μην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πα-
τρῴων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω βεβίωκα
ὥστε μηδεπώποτέ μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα
γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτω διῴκηκα· περὶ δὲ τῶν 11
κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς
ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους
ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς
ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας,
καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευ-
δομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν,
οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ', ὦ βουλή, 12
οὐδεὶς ἂν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰ-
σχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καί-
τοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθε-
στηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους
τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρ-
έχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιή- 13
σασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἁλίαρτον ἔδει βοηθεῖν,
ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας
ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομί-
ζοντας, τοῖς δ' ὁπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων
ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ | τὸν
νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί
με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλή-
θους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευά-
σαντι στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου,
εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προ-
θύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς
ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις.
καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ,
οὐχ ὡς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο
τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε, [μάρτυρες].

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου
γενομένης καὶ πάντων προειδότων ὅτι δεήσει κινδυ-
νεύειν, ἑτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς
πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μά-
λιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων
ἐνθανόντων, ὕστερον ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριέως
16 τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος. καὶ οὐ πολ-
λαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων
ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύ-
νασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβα-
λόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις
αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἁπάντων (εἰκότως, ὦ
βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσω-
σμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν
ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμ-
17 πειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πό-
λεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδρά-
σκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην
ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποίουν προθύ-
μως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποίουν
οὐχ ὡς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχε-

σθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἁπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδε- 18
μιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις τολμᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.
ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε 19
μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως περιερχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Ἤδη δέ τινων ᾐσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα 20
ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται των τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν 21
(τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τούτους μόνους ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταί εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

17.

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως τινὲς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ βούλεσθαί με ἄξιον εἶναί τινος ἡγοῦνται καὶ εἰπεῖν ἂν μᾶλλον ἑτέρου δύνασθαι· ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μὴ καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖόν μοί ἐστι λέγειν, ἀδύνατος ὦ τὰ δέοντα εἰπεῖν. οἴομαι μὲν οὖν, ἂν πάντα διηγήσωμαι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν πρὸς Ἐράτωνα καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας, ῥᾳδίως ἐξ αὐτῶν ὑμᾶς εὑρήσειν ἃ προσήκει σκέψασθαι περὶ ταύτης τῆς διαδικασίας. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἀκούσατε.

2 Ἐράτων ὁ Ἐρασιφῶντος πατὴρ ἐδανείσατο παρὰ τοῦ ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο. ὅτι μὲν οὖν ἔλαβε τἀργύριον καὶ ὡς τοσοῦτόν γε ἐδεήθη δανεῖσαι, ὧν ἐναντίον ἐδόθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ὡς δ' ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ ὅσα ὠφελήθη, οἱ μᾶλλόν τε ἐμοῦ εἰδότες καὶ παραγεγενημένοι οἷς ἐκεῖνος ἔπραττε διηγήσονται ὑμῖν καὶ μαρτυρήσουσι. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

3 Ἕως τοίνυν ὁ Ἐράτων ἔζη, τούς τε τόκους ἀπελάμβανον ἐγὼ καὶ τἆλλα τὰ συγκείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε καταλιπὼν υἱοὺς τρεῖς, Ἐρασιφῶντα καὶ Ἐράτωνα καὶ Ἐρασίστρατον, οὗτοι οὐδὲν ἔτι ἡμῖν τῶν δικαίων ἐποίουν. ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι· ἐπειδὴ δὲ εἰρήνη ἐγένετο, ὅτε περ πρῶτον αἱ ἀστικαὶ δίκαι ἐδικάζοντο, λαχὼν ὁ πατὴρ παντὸς τοῦ συμβολαίου Ἐρασιστράτῳ, ὅσπερ μόνος τῶν ἀδελφῶν ἐπεδήμει, κατ-

ἐδικάσατο ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος. μάρτυρας δὲ καὶ τούτων παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τὰ Ἐράτωνος δικαίως ἂν ἡμέτερα εἴη, ἐκ 4
τούτων ῥᾴδιον εἰδέναι, ὅτι δὲ πάντα δημεύεται, ἐξ αὐ-
τῶν τῶν ἀπογραφῶν· τρεῖς γὰρ καὶ τέτταρες ἕκαστα
ἀπογεγράφασι. καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὔγνωστον, ὅτι
οὐκ ἂν παραλιπόντες, εἴ τι ἄλλο τῶν Ἐράτωνος οἷόν τε
ἦν δημεύειν, πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπέγραφον, [ἀπογρά-
φοντες] καὶ ἃ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. ὡς μὲν
οὖν ἡμῖν οὐδ' ἑτέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε, ἂν ὑμεῖς
ταῦτα δημεύσητε, εὔγνωστόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὡς δὲ τὴν 5
ἀμφισβήτησιν ἐποιησάμην πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς ἰδιώ-
τας, ἔτι ἀκούσατε. ἕως μὲν γὰρ ἡμῖν οἱ Ἐρασιφῶντος
οἰκεῖοι τούτων τῶν χρημάτων ἠμφισβήτουν, ἅπαντα
ἠξίουν ἐμὰ εἶναι, διότι ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ χρέως ἀντι-
δικῶν πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἐρασίστρατος ἡττήθη· καὶ τὰ
μὲν Σφηττοῖ ἤδη τρία ἔτη μεμίσθωκα, τῶν δὲ Κικυννοῖ
καὶ τῆς οἰκίας ἐδικαζόμην τοῖς ἔχουσι. πέρυσι μὲν οὖν
διεγράψαντό μου τὰς δίκας, ἔμποροι φάσκοντες εἶναι·
νυνὶ δὲ λαχόντος ἐν τῷ Γαμηλιῶνι μηνὶ οἱ ναυτοδίκαι
οὐκ ἐξεδίκασαν. ἐπειδὴ δ' ὑμῖν τὰ Ἐρασιφῶντος δη- 6
μεύειν ἔδοξεν, ἀφεὶς τῇ πόλει τὰ δύο μέρη τὰ Ἐρασι-
στράτου ἀξιῶ μοι ψηφισθῆναι, διότι ταῦτά γε ἤδη καὶ
πρότερον ἐγνώκατε ἡμέτερα εἶναι. ὡρισάμην οὖν ἐμαυ-
τῷ τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐκείνων οὐσίας οὐ τὴν ἀκρίβειαν
ἐπισκεψάμενος, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἢ τὰ δύο μέρη τῷ
δημοσίῳ ὑπολιπών. ῥᾴδιον δὲ γνῶναι ἐκ τοῦ τιμήματος 7
τοῦ ἐπιγεγραμμένου τοῖς χρήμασιν. ἅπαντα μὲν γὰρ
πλείονος ἢ ταλάντου τετίμηνται, ὧν δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ
τῷ μὲν πέντε μνᾶς τῷ δὲ χιλίας δραχμὰς ἐπεγραψάμην·

καὶ εἰ πλείονος ἄξιά ἐστιν ἢ τοσούτου, ἀποκηρυχθέντων
8 τὸ περιττὸν ἡ πόλις λήψεται. ἵνα οὖν εἰδῆτε ὅτι ταῦτα
ἀληθῆ ἐστι, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι πρῶτον μὲν τοὺς
μεμισθωμένους παρ' ἐμοῦ τὸ Σφηττοῖ χωρίον, ἔπειτα
τοῦ | Κικυννοῖ τοὺς γείτονας, οἳ ἴσασιν ἡμᾶς ἤδη τρία
ἔτη ἀμφισβητοῦντας, ἔτι δὲ τούς τε πέρυσιν ἄρξαντας,
πρὸς οὓς αἱ δίκαι ἐλήχθησαν, καὶ τοὺς νῦν ναυτοδίκας.
9 ἀναγνωσθήσονται δὲ ὑμῖν καὶ αὗται αἱ ἀπογραφαί· ἐκ
τούτων γὰρ μάλιστα γνώσεσθε ὅτι οὔτε νεωστὶ ταῦτα
τὰ χρήματα ἀξιοῦμεν ἡμέτερα εἶναι, οὔτε νυνὶ τῷ δη-
μοσίῳ πλειόνων ἀμφισβητοῦμεν ἢ τῷ ἔμπροσθεν χρό-
νῳ τοῖς ἰδιώταις. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ παρὰ τὸ δί-
καιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα, ἀλλ' αὐτὸς
τῇ πόλει πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ ἀφεὶς τοῦτο ἀξιῶ μοι ἀπο-
δοθῆναι, ἀποδέδεικται. ἤδη δέ μοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι
καὶ δεηθῆναι ὑμῶν τε καὶ τῶν συνδίκων ἐναντίον ὑμῶν.

18.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΝΙΚΙΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ [ΕΠΙΛΟΓΟΣ].

Ἐνθυμήθητε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷοί τινες
ὄντες πολῖται καὶ αὐτοὶ καὶ ὧν προσήκοντες ἀδικούμενοι
ἀξιοῦμεν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν δικαίων τυγχάνειν·
οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ
περὶ τῆς πολιτείας, εἰ χρὴ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως
ἡμῖν μετεῖναι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ Νικίου τοῦ ἡμε-
2 τέρου θείου ἀναμνήσθητε. ἐκεῖνος γὰρ ὅσα μὲν τῇ ἑαυ-
τοῦ γνώμῃ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ πλήθους τοῦ ὑμετέρου

Reisk.

πραξε, πανταχοῦ φανήσεται πολλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν
ἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος, πλεῖστα δὲ καὶ μέγιστα κακα
οὺς πολεμίους εἰργασμένος· ὅσα δὲ οὐ βουλόμενος ἀλλ'
κων ἠναγκάσθη ποιῆσαι, τῶν μὲν κακῶν οὐκ ἐλάχιστον
ὑτὸς μετέσχε μέρος, τὴν δ' αἰτίαν τῆς συμφορᾶς οἱ
είσαντες ὑμᾶς δικαίως ἂν ἔχοιεν, ἐπεὶ τήν γε πρὸς ὑμᾶς 3
ὔνοιαν καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς
μετέραις καὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπεδεί-
ατο· στρατηγῶν γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις εἷλε, πολλὰ δὲ
αὶ καλὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἔστησε τρόπαια, ὧν καθ'
ν ἕκαστον πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν. Εὐκράτης τοίνυν, 4
δελφὸς μὲν ὢν ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμός, ἤδη τῆς τελευ-
αίας ναυμαχίας γεγενημένης φανερὰν ἐπεδείξατο τὴν
ὔνοιαν ἣν εἶχε περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἡττημένων
γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ᾑρημένος, καὶ
παρακαλούμενος μετέχειν τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπι-
βουλευόντων τῷ πλήθει, οὐκ ἠθέλησεν αὐτοῖς πείθε-
σθαι, ἐν τοιούτῳ καιρῷ ληφθεὶς ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι τῶν 5
ἀνθρώπων καὶ μεταβάλλονται πρὸς τὰ παρόντα καὶ ταῖς
τύχαις εἴκουσι, δυστυχοῦντος τοῦ δήμου, οὐκ ἀπελαυ-
νόμενος τῆς πολιτείας οὐδ' ἰδίας ἔχθρας ὑπαρχούσης
πρὸς τοὺς ἄρξειν μέλλοντας, ἀλλ' ἐξὸν αὐτῷ καὶ τῶν
τριάκοντα γενέσθαι καὶ μηδενὸς ἔλαττον δύνασθαι, μᾶλ-
λον εἵλετο πράττων ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ἀπολέ-
σθαι ἢ ἐπιδεῖν τὰ τείχη καθαιρούμενα καὶ τὰς ναῦς τοῖς
πολεμίοις παραδιδομένας καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος κατα-
δουλούμενον. καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος, 6
ἀνεψιὸς ὢν ἐμὸς καὶ υἱὸς Νικίου, εὔνους ὢν τῷ ὑμετέρῳ
πλήθει, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, οὔτε
γένει οὔτε οὐσίᾳ οὔθ' ἡλικίᾳ δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς
πολιτείας μετασχεῖν· ἀλλὰ τοιαῦτα ἐνομίζετο τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτῷ πρὸς τὸ ὑμέτερον πλῆθος εἶναι καὶ διὰ τοὺς

προγόνους καὶ αὐτόν, ὥστε οὐκ ἂν ποθ' ἑτέρας ἐπιθυ-
7 μῆσαι πολιτείας. συνῄδεσαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ τῆ
πόλεως τιμωμένοις, καὶ πολλαχοῦ μὲν ὑπὲρ ὑμῶν κεκιν-
δυνευκόσι, μεγάλας δ' εἰσφορὰς εἰσενηνοχόσι | καὶ λε-
λειτουργηκόσι κάλλιστα, καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς πώ-
ποτ' ἀποστᾶσιν ὧν ἡ πόλις αὐτοῖς προσέταξεν, ἀλλ
8 προθύμως λειτουργοῦσι. καίτοι τίνες ἂν ἡμῶν εἴησα
δυστυχέστεροι, εἰ ἐν μὲν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθνήσκοιμ
εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ ὡς κακόν
9 ὄντες τῷ πλήθει ἀποστεροίμεθα τῶν ὄντων; καὶ μὲν δ
ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Διόγνητος διαβληθεὶς μὲν ὑπ
τῶν συκοφαντῶν φεύγων ᾤχετο, μετ' ὀλίγων δὲ τῶ
ἐκπεπτωκότων οὔτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστρατεύσατο οὔτ
εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο· οὐδ' ἔστιν ὅτου κακοῦ αἴτιο
οὔτε φυγὼν οὔτε κατελθὼν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει γεγένη-
ται, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ὠργίζετο
τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθόδου αἰ-
10 τίοις γεγενημένοις ἐχαρίζετο. καὶ ἀρχὴν μὲν οὐδεμίαν ἦρ-
ξεν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν
Ἀκαδήμειαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Παυσανίας, λαβὼν τὸν
Νικηράτου καὶ ἡμᾶς παῖδας ὄντας, ἐκεῖνον μὲν κατέθηκε
ἐπὶ τοῖς γόνασι τοῖς Παυσανίου, ἡμᾶς δὲ παραστησά-
μενος ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρόν-
τας ὅσα εἴημεν πεπονθότες καὶ οἵαις τύχαις κεχρημέ-
νοι, καὶ ἠξίου Παυσανίαν βοηθῆσαι καὶ διὰ τὴν φι-
λίαν καὶ διὰ τὴν ξενίαν τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τι-
11 μωρὸν γενέσθαι τῶν εἰς ἡμᾶς ἡμαρτηκότων. ὅθε
Παυσανίας ἤρξατο εὔνους εἶναι τῷ δήμῳ, παράδειγμ
ποιούμενος πρὸς τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους τὰς ἡμε-
τέρας συμφορὰς τῆς τῶν τριάκοντα πονηρίας· δῆλον γὰ
ἅπασι τοῖς ἐλθοῦσι Πελοποννησίων ἐγεγένητο, ὅτι οι
τοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν ἀπέκτεινον, ἀλλ' οὓ

Reisk.

μάλιστα προσῆκον καὶ διὰ γένος καὶ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ
ὴν ἄλλην ἀρετὴν τιμᾶσθαι. οὕτω δ' ἠλεούμεθα καὶ 12
ᾶσι δεινὰ ἐδοκοῦμεν πεπονθέναι, ὥστε Παυσανίας τὰ
ὲν παρὰ τῶν τριάκοντα ξένια οὐκ ἠθέλησε λαβεῖν, τὰ
ὲ παρ' ἡμῶν ἐδέξατο. καίτοι δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
πὸ μὲν τῶν πολεμίων παῖδας ἡμᾶς ὄντας ἐλεεῖσθαι, οἳ
ῇ ὀλιγαρχίᾳ βοηθήσοντες ἦλθον, ὑπὸ δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες
ικασταί, τοιούτους γεγενημένους τῶν ὄντων ἀποστερεῖ-
σθαι, ὧν οἱ πατέρες ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἀπέθανον.
Εὖ δ' οἶδ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ πλείστου 13
ἂν ποιήσαιτο Πολίοχος τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατορθῶσαι,
ἡγούμενος αὑτῷ καλὴν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ πρὸς
τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ξένους, ὅτι Ἀθήνησι τοσοῦτον
δύναται, ὥσθ' ὑμᾶς τοὺς αὐτούς, περὶ ὧν ὅρκους ὀμω-
μόκατε, ὑμῖν αὐτοῖς τὰ ἐναντία ποιεῖν ψηφίζεσθαι. πάν- 14
τες γὰρ εἴσονται ὅτι τότε μὲν χιλίαις δραχμαῖς ἐζημιώσατε
τὸν βουλόμενον τὴν ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι,
νυνὶ δὲ κελεύων δημεῦσαι νενίκηκε, καὶ περὶ τούτων
μὴ ἀμφοτέρων Ἀθηναῖοι, παρανόμων φεύγοντος τοῦ
αὐτοῦ ἀνδρός, τἀναντία σφίσιν αὐτοῖς ἐψηφίσαντο. οὐκ 15
οὖν αἰσχρόν, εἰ ἃ μὲν Λακεδαιμονίοις συνέθεσθε βε-
βαιώσετε, ἃ δὲ αὐτοῖς ἐψηφίσασθε οὕτω ῥᾳδίως διαλύ-
σετε· καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιή-
σετε, τὰς δὲ πρὸς αὑτοὺς ἀκύρους· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις
Ἕλλησιν ὀργίζοισθε, εἴ τις Λακεδαιμονίους ὑμῶν περὶ
πλείονος ποιεῖται, ὑμεῖς δ' αὐτοὶ φανήσεσθε πιστότερον
πρὸς ἐκείνους ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς διακείμενοι; ἄξιον 16
δὲ μάλιστα φθονῆσαι ὅτι οὕτως ἤδη [οἱ] τὰ τῆς πόλεως
[πράττοντες] διάκειται, ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλ-
τιστον ᾖ, τοῦτο οἱ ῥήτορες λέγουσιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν
αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, ταῦτα ὑμεῖς ψηφίζεσθε. καὶ 17
εἰ μὲν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει συνέφερε τοὺς μὲν ἔχειν τὰ

αὐτῶν, τῶν δὲ ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότω
ἂν ἠμελεῖτε τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων· νυνὶ δὲ πάντε
ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλε
στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν, διαφέρεσθαι δὲ πρὸ
ἀλλήλους ἐκ τῶν τοιούτων μάλιστ', ἂν οἱ μὲν τῶν ἀλλο
18 τρίων ἐπιθυμῶσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄντων | ἐκπίπτωσι. κα
ταῦθ' ὑμεῖς ἔγνωτε νεωστὶ κατελθόντες, ὀρθῶς βου
λευόμενοι· ἔτι γὰρ ἐμέμνησθε τῶν γεγενημένων συμ
φορῶν, καὶ τοῖς θεοῖς εἰς ὁμόνοιαν εὔχεσθε καταστῆνα
τὴν πόλιν μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρεληλυθότων
τραπόμενοι τὴν μὲν πόλιν στασιάσαι, τοὺς δὲ λέγοντα
19 ταχέως πλουτῆσαι.... καίτοι πλείων συγγνώμη μνησικα-
κεῖν νεωστὶ κατεληλυθόσιν, ἔτι τῆς ὀργῆς οὔσης προσ-
φάτου, ἢ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τιμωρίαν τῶν
παρεληλυθότων τραπέσθαι, ὑπὸ τοιούτων πεισθέντας
οἳ ἐν ἄστει μείναντες ταύτην ὑμῖν οἴονται διδόναι πίστιν
τῆς αὑτῶν εὐνοίας, ἑτέρους κακῶς ποιοῦντες, ἀλλ' οὐ
σφᾶς αὐτοὺς χρηστοὺς παρέχοντες, καὶ νυνὶ τῶν τῆς
πόλεως εὐτυχιῶν ἀπολαύοντες, ἀλλ' οὐ πρότερον τῶν
ὑμετέρων κινδύνων μετέχοντες.

20 Καὶ εἰ μὲν ἑωρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, σωζόμενα
τῇ πόλει τὰ ὑπὸ τούτων δημευόμενα, συγγνώμην ἂν εἰ-
χομεν· νῦν δ' ἐπίστασθε ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τούτων
ἀφανίζεται, τὰ δὲ πολλοῦ ἄξια ὄντα ὀλίγου πιπράσκεται.
ἂν δ' ἐμοὶ πείθησθε, οὐκ ἐλάττω ἀπ' αὐτῶν ὑμεῖς ὠφε-
21 ληθήσεσθε ἢ ἡμεῖς οἱ κεκτημένοι, ἐπεὶ καὶ νυνὶ Διόμνη-
στος καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐκ μιᾶς οἰκίας τρεῖς ὄν-
τες τριηραρχοῦμεν, καὶ ὅταν ἡ πόλις δέηται χρημάτων,
ἀπὸ τούτων ὑμῖν εἰσφέρομεν. ὡς οὖν ἡμῶν ταύτῃ τῇ
γνώμῃ χρωμένων, καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων
22 τοιούτων γεγενημένων, φείδεσθε ἡμῶν. οὐδὲν γὰρ ἂν
ἡμᾶς κωλύοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀθλιωτάτους εἶναι,

Reisk

ὶ μὲν τῶν τριάκοντα ὀρφανοὺς καταλειφθέντας, ἐν δὲ
ῇ δημοκρατίᾳ τῶν ὄντων ἐστερημένους, οἷς ἡ τύχη
ιρέδωκεν ὥστ' ἔτι [ἡμᾶς] παῖδας ὄντας ἐπὶ τὴν Πανσα-
ίου σκηνὴν ἐλθόντας βοηθῆσαι τῷ πλήθει. καὶ τοιού-
ων ἡμῖν ὑπαρχόντων εἰς τίνας ἂν ἐβουλήθημεν δικα-
ὰς καταφυγεῖν; οὐκ εἰς τοὺς οὕτω πολιτευομένους 23
πὲρ τῆς πολιτείας ἧς καὶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ προσήκοντες
ιῖν ἀπέθανον; νῦν τοίνυν ταύτην ἀνθ' ἁπάντων ἀπαι-
οῦμεν ὑμᾶς τὴν χάριν, μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς ἀπόρως δια-
εθέντας μηδ' ἐνδεεῖς τῶν ἐπιτηδείων γενομένους, μηδὲ
ὴν τῶν προγόνων εὐδαιμονίαν καταλῦσαι, ἀλλὰ πολὺ
ἄλλον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς βουλομένοις τὴν πόλιν
ὖ ποιεῖν, οἵων ὑμῶν ἐν τοῖς κινδύνοις τεύξονται.

Οὐκ ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕστινας δεησομένους 24
πὲρ ἡμῶν ἀναβιβάσομαι· τῶν γὰρ προσηκόντων οἱ μὲν
νδρας ἀγαθοὺς αὐτοὺς παρασχόντες καὶ μεγάλην τὴν
όλιν ποιοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ τεθνᾶσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς
ημοκρατίας καὶ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν τριά-
οντα κώνειον πιόντες, ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας 25
ἴτιαι γεγόνασιν αἵ τε τῶν προσηκόντων ἀρεταὶ καὶ αἱ
ῆς πόλεως συμφοραί. ὧν ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας
ροθύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγησαμένους τούτους ἂν ἐν
ημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ' ὑμῶν, οἵπερ ἐν ὀλι-
αρχίᾳ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος. Ἄξιον δὲ καὶ 26
ούτους τοὺς συνδίκους εὔνους ἡμῖν εἶναι, ἐκείνου τοῦ
ρόνου μνησθέντας, ὅτ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκότες
αὶ τὰς οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας ἀρίστους ἐνομίζετ'
ἶναι τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκοντας, καὶ τοῖς θεοῖς
ὔχεσθε δυνηθῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι.
ἡμεῖς τοίνυν, υἱεῖς ὄντες καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς 27
ἐλευθερίας προκεκινδυνευκότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ
αύτην τὴν χάριν, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέ-

σαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον βοηθεῖν τοῖς τῶν αὐτῶν μετα-
σχοῦσι συμφορῶν. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ
καὶ ἱκετεύω, καὶ τούτων παρ' ὑμῶν τυγχάνειν ἀξιῶ·
οὐ γὰρ περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄν-
των ἁπάντων.

19.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ | ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ.

*Πολλήν μοι ἀπορίαν παρέχει ὁ ἀγὼν οὑτοσί, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι, ἂν ἐγὼ μὲν μὴ νῦν
εὖ εἴπω, οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ δόξει ἄδικος
εἶναι καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων στερήσομαι. ἀνάγκη οὖν,
εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ
2 καὶ ἐμαυτῷ οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι. τὴν μὲν οὖν παρα-
σκευὴν καὶ προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν ὁρᾶτε, καὶ οὐδὲν
δεῖ περὶ τούτων λέγειν· τὴν δ' ἐμὴν ἀπειρίαν πάντες
ἴσασιν, ὅσοι ἐμὲ γιγνώσκουσιν. αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δί-
καια καὶ ῥᾴδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς καὶ ἡμῶν ἀκοῦ-
3 σαι, ὥσπερ τῶν κατηγόρων. ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογού-
μενον, κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν
γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κιν-
δύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δὲ ἀγω-
νιζόμεθα μετὰ δέους καὶ διαβολῆς καὶ κινδύνου μεγί-
στου. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὔνοιαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολο-
4 γουμένοις. οἶμαι γὰρ πάντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι πολλοὶ
ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες παραχρῆμα ἐξηλέγ-
χθησαν ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥστε ὑπὲρ πάντων
τῶν πεπραγμένων μισηθέντες ἀπελθεῖν· οἱ δ' αὖ μαρ-
τυρήσαντες τὰ ψευδῆ καὶ ἀδίκως ἀπολέσαντες ἀνθρώ-
πους ἑάλωσαν ἡνίκα οὐδὲν ἦν πλέον τοῖς πεπονθόσιν.
Reisk*

τ' οὖν τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, ὡς ἐγὼ ἀκούω, εἰκὸς 5
μᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων
όγους ἡγεῖσθαι πιστούς, πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν.
κούω γὰρ ἔγωγε, καὶ ὑμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς οἶμαι εἰδέ-
αι, ὅτι πάντων δεινότατόν ἐστι διαβολή. μάλιστα δὲ 6
οὗτο ἔχοι ἄν τις ἰδεῖν, ὅταν πολλοὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ
ἰς ἀγῶνα καταστῶσιν. ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ τελευταῖοι
ρινόμενοι σώζονται· πεπαυμένοι γὰρ τῆς ὀργῆς αὐτῶν
κροᾶσθε, καὶ τοὺς ἐλέγχους ἤδη θέλοντες ἀποδέχεσθε.
νθυμεῖσθε οὖν ὅτι Νικόφημος καὶ Ἀριστοφάνης ἄκρι- 7
οι ἀπέθανον, πρὶν παραγενέσθαι τινὰ αὐτοῖς ἐλεγχο-
ιένοις ὡς ἠδίκουν. οὐδεὶς γὰρ οὐδ' εἶδεν ἐκείνους μετὰ
ὴν σύλληψιν· οὐδὲ γὰρ θάψαι τὰ σώματ' αὐτῶν ἀπέ-
δωκαν, ἀλλ' οὕτω δεινὴ ἡ συμφορὰ γεγένηται ὥστε πρὸς
τοῖς ἄλλοις καὶ τούτου ἐστέρηνται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσω· 8
ὐδὲν γὰρ ἂν περαίνοιμι· πολὺ δὲ ἀθλιώτεροι δοκοῦσί
ιοι οἱ παῖδες οἱ Ἀριστοφάνους. οὐδένα γὰρ οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε
ημοσίᾳ ἠδικηκότες οὐ μόνον τὰ πατρῷα ἀπολωλέκασι
ταρὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ἀλλὰ καὶ ἣ ὑπόλοι-
τος ἐλπὶς ἦν, ὑπὸ τοῦ πάππου ἐκτραφῆναι, ἐν οὕτω
δεινῷ καθέστηκεν. ἔτι δ' ἡμεῖς ἐστερημένοι μὲν κηδε- 9
στῶν, ἐστερημένοι δὲ τῆς προικός, παιδάρια δὲ τρία
ἠναγκασμένοι τρέφειν, προσέτι συκοφαντούμεθα, καὶ
κινδυνεύομεν περὶ ὧν οἱ πρόγονοι ἡμῖν κατέλιπον κτη-
σάμενοι ἐκ τοῦ δικαίου. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ
ἐμὸς πατὴρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ πλείω εἰς τὴν πόλιν ἀνάλω-
σεν ἢ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς οἰκείους, τετραπλάσια δὲ ἢ νῦν
ἔστιν ἡμῖν, ὡς ἐγὼ λογιζομένῳ αὐτῷ πολλάκις παρεγε-
νόμην. μὴ οὖν προκαταγινώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς αὐτὸν 10
μὲν μικρὰ δαπανῶντος, ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ' ἕκαστον
τὸν ἐνιαυτόν, ἀλλ' ὅσοι καὶ τὰ πατρῷα καὶ ἄν τί ποθεν
λάβωσιν, εἰς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς εἰθισμένοι εἰσὶν ἀνα-

) 613—619.

11 λίσκειν. χαλεπὸν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀπολογεῖσθαι πρὸς δόξαν ἣν ἔνιοι ἔχουσι περὶ τῆς Νικοφήμου οὐσίας, καὶ σπάνιν ἀργυρίου ἣ νῦν ἐστιν ἐν τῇ πόλει καὶ τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸ δημόσιον ὄντος· ὅμως | δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ῥᾳδίως γνώσεσθε ὅτι οὐκ ἀληθῆ ἐστι τὰ κατηγορημένα. δέομαι δ' ὑμῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ μετ' εὐνοίας ἀκροασαμένους ἡμῶν διὰ τέλους ὅ τι ἂν ὑμῖν ἄριστον καὶ εὐορκότατον νομίζητε εἶναι τοῦτο ψηφίσασθαι.

12 Πρῶτον μὲν οὖν, ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο διδάξω ὑμᾶς. στρατηγῶν γὰρ Κόνων περὶ Πελοπόννησον, τριηραρχήσαντι τῷ ἐμῷ πατρὶ πάλαι φίλος γεγενημένος, ἐδεήθη δοῦναι τὴν ἀδελφὴν αἰτοῦντι τῷ υἱεῖ τῷ
13 Νικοφήμου. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνου τε πεπιστευμένους γεγονότας τε ἐπιεικεῖς τῇ τε πόλει ἔν γε τῷ τότε χρόνῳ ἀρέσκοντας, ἐπείσθη δοῦναι, οὐκ εἰδὼς τὴν ἐσομένην διαβολήν, ἀλλ' ὅτε καὶ ὑμῶν ὁστισοῦν ἂν ἐκείνοις ἠξίωσε κηδεστὴς γενέσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε οὐ χρημάτων ἕνεκα, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν
14 ἔργων τῶν τοῦ πατρός. ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ, παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην, ὅτι δὲ Ξενοφῶντος ἦν θυγάτηρ τοῦ Εὐριπίδου υἱέος, ὃς οὐ μόνον ἰδίᾳ χρηστὸς ἐδόκει εἶναι, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν αὐτὸν ἠξιώσατε,
15 ὡς ἐγὼ ἀκούω. τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς θελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων οὐκ ἔδωκεν, ὅτι ἐδόκουν κάκιον γεγονέναι, ἀλλὰ τὴν μὲν Φιλομήλῳ τῷ Παιανιεῖ, ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλουσιώτερον, τὴν δὲ πένητι γεγενημένῳ οὐ διὰ κακίαν, ἀδελφιδῷ δὲ Φαίδρῳ ὄντι Μυρρινουσίῳ, ἐπιδοὺς τετ-
16 ταράκοντα μνᾶς, καὶ Ἀριστοφάνει τὸ ἴσον. πρὸς δὲ τούτοις ἐμοὶ πολλὴν ἐξὸν πάνυ προῖκα λαβεῖν ἐλάττω

συνεβούλευσεν, ὥστε εὖ εἰδέναι ὅτι κηδεσταῖς χρησοί-
μην κοσμίοις καὶ σώφροσι. καὶ νῦν ἔχω γυναῖκα τὴν
Κριτοδήμου θυγατέρα τοῦ Ἀλωπεκῆθεν, ὃς ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων ἀπέθανεν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο ἐν Ἑλλησ-
πόντῳ. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅστις αὐτός τε ἄνευ 17
χρημάτων ἔγημε ταῖν τε θυγατέροιν πολὺ ἀργύριον ἐπέ-
δωκε τῷ τε υἱεῖ ὀλίγην προῖκα ἔλαβε, πῶς οὐκ εἰκὸς περὶ
τούτου πιστεύειν ὡς οὐχ ἕνεκα χρημάτων τούτοις κηδε-
στὴς ἐγένετο;

Ἀλλὰ μὴν ὅ γε Ἀριστοφάνης ἤδη ἔχων τὴν γυναῖκα 18
ὅτι πολλοῖς δὴ μᾶλλον ἐχρῆτο ἢ τῷ ἐμῷ πατρί, ῥᾴδιον
γνῶναι. ἥ τε γὰρ ἡλικία πολὺ διάφορος, ἥ τε φύσις ἔτι
πλέον· ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἦν τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Ἀριστο-
φάνης δὲ οὐ μόνον τῶν ἰδίων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν ἐβού-
λετο ἐπιμελεῖσθαι, καὶ εἴ τι ἦν αὐτῷ ἀργύριον, ἀνήλωσεν
ἐπιθυμῶν τιμᾶσθαι. γνώσεσθε δὲ ὅτι ἀληθῆ λέγω ἐξ αὐ- 19
τῶν ὧν ἐκεῖνος ἔπραττε. πρῶτον μὲν γὰρ βουλομένου
Κόνωνος πέμπειν τινὰ εἰς Σικελίαν, ᾤχετο ὑποστὰς μετὰ
Εὐνόμου, Διονυσίου φίλου ὄντος καὶ ξένου, τὸ πλῆθος το
ὑμέτερον πλεῖστα ἀγαθὰ πεποιηκότος, ὡς ἐγὼ ἀκήκοα
τῶν ἐν Πειραιεῖ τῶν παραγενομένων. ἦσαν δ' ἐλπίδες 20
τοῦ πλοῦ πεῖσαι Διονύσιον κηδεστὴν μὲν γενέσθαι Εὐα-
γόρᾳ, πολέμιον δὲ Λακεδαιμονίοις, φίλον δὲ καὶ σύμ-
μαχον τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ. καὶ ταῦτ' ἔπραττον πολλῶν
κινδύνων ὑπαρχόντων πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς πο-
λεμίους, καὶ ἔπεισαν Διονύσιον μὴ πέμψαι τριήρεις ἃς
τότε παρεσκευάσατο Λακεδαιμονίοις. μετὰ δὲ ταῦτα 21
ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις ἧκον ἐκ Κύπρου ἐπὶ τὴν βοήθειαν,
οὐδὲν ἐνέλιπε προθυμίας σπεύδων. ὑμεῖς δὲ τριήρεις
αὐτοῖς ἔδοτε καὶ τἆλλα ἐψηφίσασθε, ἀργυρίου δ' εἰς τὸν
ἀπόστολον ἠπόρουν. ὀλίγα μὲν γὰρ ἦλθον ἔχοντες χρή-
ματα, πολλῶν δὲ προσεδεήθησαν· οὐ γὰρ μόνον εἰς

τὰς ναῦς, ἀλλὰ καὶ πελταστὰς ἐμισθώσαντο καὶ ὅπλα
22 ἐπρίαντο. Ἀριστοφάνης δ' οὖν τῶν χρημάτων τὰ μὲν
πλεῖστα αὐτὸς παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἱκανὰ ἦν, τοὺς
φίλους ἔπειθε δεόμενος καὶ ἐγγυώμενος, καὶ τοῦ ἀδελ-
φοῦ τοῦ ὁμοπατρίου ἀποκειμένας παρ' αὐτῷ τεσσαρά-
κοντα μνᾶς εἰπὼν κατεχρήσατο. τῇ δὲ προτεραίᾳ ᾗ
ἀνήγετο, | εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέλευσε
χρῆσαι ὅ τι εἴη ἀργύριον. προσδεῖν γὰρ ἔφη πρὸς τὸν
μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. ἦσαν δ' ἡμῖν ἔνδον ἑπτὰ μναῖ·
23 ὁ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσατο. τίνα γὰρ οἴεσθε,
ὦ ἄνδρες δικασταί, φιλότιμον μὲν ὄντα, ἐπιστολῶν δ'
αὐτῷ ἡκουσῶν παρὰ τοῦ πατρὸς μηδὲν ἀπορήσειν ἐκ
Κύπρου, ᾑρημένον δὲ πρεσβευτὴν καὶ μέλλοντα πλεῖν
ὡς Εὐαγόραν, ὑπολείπεσθαι ἄν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ
εἰ ἦν δυνατὸς πάντα παρασχόντα χαρίσασθαι ἐκείνῳ τε
καὶ κομίσασθαι μὴ ἐλάττω; Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ,
κάλει μοι Εὔνομον.....

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

24 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκούετε, οὐ μόνον ὅτι ἔχρησαν
ἐκείνου δεηθέντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπειλήφασιν· ἐκομίσθη
γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς τριήρους.

Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων γνῶναι ὅτι τοι-
ούτων καιρῶν συμπεσόντων οὐδενὸς ἂν ἐφείσατο τῶν
25 ἑαυτοῦ· ὃ δὲ μέγιστον τεκμήριον· Δῆμος γὰρ ὁ Πυρι-
λάμπους, τριηραρχῶν εἰς Κύπρον, ἐδεήθη μου προσελ-
θεῖν αὐτῷ, λέγων ὅτι ἔλαβε σύμβολον παρὰ βασιλέως
τοῦ μεγάλου φιάλην χρυσῆν, [ὡς Ἀριστοφάνην,] καὶ λα-
βεῖν ἑκκαίδεκα μνᾶς ἐπ' αὐτῇ, ἃς ἔχοι ἀναλίσκειν εἰς τὰ τῆς
τριηραρχίας· ἐπειδὴ δὲ εἰς Κύπρον ἀφίκοιτο, λύσεσθαι
ἀποδοὺς εἴκοσι μνᾶς· πολλῶν γὰρ ἀγαθῶν καὶ ἄλλων
καὶ χρημάτων εὐπορήσειν διὰ τὸ σύμβολον ἐν πάσῃ τῇ
Reisk.

ἠπείρῳ. Ἀριστοφάνης τοίνυν ἀκούων μὲν ταῦτα Δήμου, 26
δεομένου δ' ἐμοῦ, μέλλων δ' ἄξειν τὸ χρυσίον, τέτταρας
δὲ μνᾶς τόκον λήψεσθαι, οὐκ ἔφη εἶναι, ἀλλ' ὤμνυε καὶ
προσδεδανεῖσθαι τοῖς ξένοις ἄλλοθεν, ἐπειδὴ ἥδιστ'
ἂν ἀνθρώπων ἄγειν τε εὐθὺς ἐκεῖνο τὸ σύμβολον καὶ
χαρίσασθαι ἡμῖν ἃ ἐδεόμεθα. ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, 27
μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ κατέλιπεν Ἀριστοφάνης ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων· χαλκώματα δὲ σύμμικτα οὐ πολλὰ ἐκέκτητο. ἀλλὰ καὶ ὅθ' εἱστία τοὺς παρ' Εὐαγόρου πρεσβεύοντας, αἰτησάμενος ἐχρήσατο. ἃ δὲ κατέλιπεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως ἐνίοις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δοκεῖ ὀλίγα 28
εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πρὶν τὴν ναυμαχίαν
νικῆσαι ἡμᾶς, οὐκ ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥα-
μνοῦντι. ἐγένετο δ' ἡ ναυμαχία ἐπ' Εὐβούλου ἄρχοντος.
ἐν οὖν τέτταρσιν ἢ πέντε ἔτεσι, πρότερον μὴ ὑπαρχού- 29
σης οὐσίας, χαλεπόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τραγῳδοῖς τε
δὶς χορηγῆσαι, ὑπὲρ αὑτοῦ τε καὶ τοῦ πατρός, καὶ τρία
ἔτη συνεχῶς τριηραρχῆσαι, εἰσφοράς τε πολλὰς εἰσενηνο-
χέναι, οἰκίαν τε πεντήκοντα μνῶν πρίασθαι, γῆς τε
πλέον ἢ τριακόσια πλέθρα κτήσασθαι, ἔτι δὲ πρὸς τού-
τοις οἴεσθαι χρῆναι ἔπιπλα πολλὰ καταλελοιπέναι. ἀλλ'
οὐδ' οἱ πάλαι πλούσιοι δοκοῦντες εἶναι ἄξια λόγου
ἔχοιεν ἂν ἐξενεγκεῖν· ἐνίοτε γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἐάν τις
πάνυ ἐπιθυμῇ, πρίασθαι τοιαῦτα ἃ κτησαμένῳ εἰς τὸν
λοιπὸν χρόνον ἡδονὴν ἂν παρέχοι. ἀλλὰ τόδε σκοπεῖτε. 31

τῶν ἄλλων ὅσων ἐδημεύσατε τὰ χρήματα, οὐχ ὅπως σκεύη
ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀφηρ-
πάσθησαν· ἡμεῖς δὲ ἤδη δεδημευμένων καὶ ἐξεληλυθυίας
τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς φύλακα κατεστήσαμεν ἐν τῇ [ἐμῇ]
οἰκίᾳ, ἵνα μήτε θυρώματα μήτε ἀγγεῖα μήτε ἄλλο μη-
δὲν ἀπόλοιτο. ἔπιπλα δὲ ἀπεφαίνοντο πλεῖον ἢ χιλίων
82 δραχμῶν, ὅσα οὐδενός πώποτ᾽ ἐλάβετε. πρὸς δὲ τού-
οτις καὶ πρότερον πρὸς τοὺς συνδίκους καὶ νῦν ἐθέλο-
μεν πίστιν δοῦναι, ἥτις ἐστὶ μεγίστη τοῖς ἀνθρώποις,
μὴ ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, ὀφείλεσθαι δὲ
τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς καὶ ἑπτὰ μνᾶς, ἃς ᾤχετο λαβὼν
83 παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. πῶς ἂν οὖν εἶεν ἄνθρωποι
ἀθλιώτεροι, ἢ εἰ τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν ἀπολωλεκότες δο-
κοῖεν τἀκείνων ἔχειν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, τὴν
ἀδελφὴν | ὑποδέξασθαι παιδία ἔχουσαν πολλά, καὶ ταῦτα
τρέφειν, μηδ᾽ αὐτοὺς ἔχοντας μηδέν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ ὄντ᾽
84 ἀφέλησθε. φέρε πρός θεῶν Ὀλυμπίων· οὕτω γὰρ σκο-
πεῖτε, ὦ δικασταί. εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε δοὺς Τιμοθέῳ τῷ
Κόνωνος τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφήν, καὶ ἐκείνου ἀπο-
δημήσαντος καὶ ἐν διαβολῇ γενομένου ἐδημεύθη ἡ οὐσία,
καὶ μὴ ἐγένετο τῇ πόλει πραθέντων ἁπάντων τέτταρα τά-
λαντα ἀργυρίου, διὰ τοῦτο ἠξιοῦτε ἂν τοὺς ἀναγκαίους
τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπολέσαι, ὅτι οὐδὲ
πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς παρ᾽ ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρή-
85 ματα; ἀλλὰ μὴν τούτων πάντες ἐπίστασθε Κόνωνα μὲν
ἄρχοντα, Νικόφημον δὲ ποιοῦντα ὅ τι ἐκεῖνος προστάτ-
τοι. τῶν οὖν ὠφελειῶν Κόνωνα εἰκὸς πολλοστὸν μέρος
ἄλλῳ τινὶ μεταδιδόναι, ὥστ᾽ εἰ οἴονται πολλὰ γενέσθαι
Νικοφήμῳ, ὁμολογήσειαν ἂν τὰ Κόνωνος εἶναι πλείονα
86 ἢ δεκαπλάσια. ἔτι δὲ φαίνονται οὐδὲν πώποτε διενεχθέν-
τες, ὥστ᾽ εἰκὸς καὶ περὶ τῶν χρημάτων ταὐτὰ γνῶναι,
ἱκανὰ μὲν ἐνθάδε τῷ υἱεῖ ἑκάτερον καταλιπεῖν, τὰ δὲ

Reisk.

ἄλλα παρ' αὐτοῖς ἔχειν· ἦν γὰρ Κόνωνι μὲν υἱὸς ἐν Κύ-
πρῳ καὶ γυνή, Νικοφήμῳ δὲ γυνὴ καὶ θυγάτηρ, ἡγοῦντο
δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ ὅμως σφίσιν εἶναι σᾶ ὥσπερ καὶ τὰ ἐν-
θάδε. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ εἴ τις μὴ κτη- 37
σάμενος ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς παραλαβὼν τοῖς παισὶ
διένειμεν, οὐκ ἐλάχιστα ἂν αὑτῷ ὑπέλιπε· βούλονται
γὰρ πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι ἔχοντες χρή-
ματα μᾶλλον ἢ ἐκείνων δεῖσθαι ἀποροῦντες. νῦν τοίνυν 38
εἰ δημεύσαιτε τὰ Τιμοθέου, — ὃ μὴ γένοιτο, εἰ μή τι
μέλλει μέγα ἀγαθὸν ἔσεσθαι τῇ πόλει —, ἐλάττονα δὲ ἐξ
αὐτῶν λάβοιτ' ἢ ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους γεγένηται, τού-
του ἕνεκα ἂν ἀξιοῖτε τοὺς ἀναγκαίους τοὺς ἐκείνου τὰ
σφέτερ' αὐτῶν ἀπολέσαι; ἀλλ' οὐκ εἰκός, ὦ ἄνδρες δι- 39
κασταί· ὁ γὰρ Κόνωνος θάνατος καὶ αἱ διαθῆκαι, ἃς
διέθετο ἐν Κύπρῳ, σαφῶς ἐδήλωσαν ὅτι πολλοστὸν μέ-
ρος ἦν τὰ χρήματα ὧν ὑμεῖς προσεδοκᾶτε· τῇ μὲν γὰρ
Ἀθηνᾷ καθιέρωσεν εἰς ἀναθήματα καὶ τῷ Ἀπόλλωνι εἰς
Δελφοὺς πεντακισχιλίους στατῆρας· τῷ δὲ ἀδελφιδῷ τῷ 40
ἑαυτοῦ, ὃς ἐφύλαττεν αὐτῷ καὶ ἐταμίευε πάντα τὰ ἐν
Κύπρῳ, ἔδωκεν ὡς μυρίας δραχμάς, τῷ δὲ ἀδελφῷ τρία
τάλαντα· τὰ δὲ λοιπὰ τῷ υἱεῖ κατέλιπε, τάλαντα ἑπτα-
καίδεκα. τούτων δὲ κεφάλαιον γίγνεται περὶ τετταρά-
κοντα τάλαντα. καὶ οὐδενὶ οἷόν τε εἰπεῖν ὅτι διηρπάσθη 41
ἢ ὡς οὐ δικαίως ἀπεφάνθη· αὐτὸς γὰρ ἐν τῇ νόσῳ ὢν εὖ
φρονῶν διέθετο. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ μὴν ὁστισοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὶν ἀμ- 42
φότερα δῆλα γενέσθαι, πολλοστὸν μέρος τὰ Νικοφήμου
τῶν Κόνωνος χρημάτων φήθη ἂν εἶναι. Ἀριστοφάνης
τοίνυν γῆν μὲν καὶ οἰκίαν ἐκτήσατο πλέον ἢ πέντε τα-
λάντων, κατεχορήγησε δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς

πενταχισχιλίας δραχμάς, τριηραρχῶν δὲ ἀνήλωσεν ὀγ-
43 δοήκοντα μνᾶς. εἰσενήνεκται δὲ ὑπὲρ ἀμφοτέρων οὐκ
ἔλαττον μνῶν τετταράκοντα. εἰς δὲ τὸν ἐν Σικελίᾳ πλοῦν
ἀνήλωσεν ἑκατὸν μνᾶς. εἰς δὲ τὸν ἀπόστολον τῶν τριή-
ρων, ὅτε οἱ Κύπριοι ἦλθον καὶ ἔδοτε αὐτοῖς τὰς δέκα
ναῦς, καὶ τῶν πελταστῶν τὴν μίσθωσιν καὶ τῶν ὅπλων
τὴν ὠνὴν παρέσχε τρισμυρίας δραχμάς. καὶ τούτων κε-
φάλαιον πάντων γίγνεται μικροῦ λείποντος πεντεκαί-
44 δεκα τάλαντα. ὥστε οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιάσαισθε, ἐπεὶ
τῶν Κόνωνος, τῶν ὁμολογουμένων δικαίως ἀποφανθῆ-
ναι ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, πολλαπλασίων δοκούντων εἶναι
πλέον ἢ τρίτον μέρος φαίνεται τὰ Ἀριστοφάνους. καὶ οὐ
προσλογιζόμεθα ὅσα αὐτὸς ἐν Κύπρῳ ἔσχε Νικόφημος,
οὔσης αὐτῷ ἐκεῖ γυναικὸς καὶ θυγατρός.
45 Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω πολλὰ
καὶ μεγάλα τεκμήρια παρασχομένους ἡμᾶς ἀπολέσθαι
ἀδίκως. ἀκήκοα γὰρ ἔγωγε καὶ τοῦ πατρὸς καὶ ἄλλων
πρεσβυτέρων, | ὅτι οὐ νῦν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἔμπρο-
σθεν χρόνῳ πολλῶν ἐψεύσθητε τῆς οὐσίας, καὶ ζῶντες
μὲν πλουτεῖν ἐδόκουν, ἀποθανόντες δὲ πολὺ παρὰ τὴν
46 δόξαν τὴν ὑμετέραν ἐφάνησαν. αὐτίκα Ἰσχομάχῳ, ἕως
ἔζη, πάντες ᾤοντο εἶναι πλεῖον ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα,
ὡς ἐγὼ ἀκούω· ἐνειμάσθην δὲ τὼ υἱέε οὐδὲ δέκα τάλαντα
ἑκάτερος ἀποθανόντος. Στεφάνῳ δὲ τῷ Θάλλου ἐλέ-
γετο εἶναι πλέον ἢ πεντήκοντα ταλάντων, ἀποθανόν-
47 τος δ' ἡ οὐσία ἐφάνη περὶ ἕνδεκα τάλαντα. ὁ τοίνυν
Νικίου οἶκος προσεδοκᾶτο εἶναι οὐκ ἔλαττον ἢ ἑκατὸν
ταλάντων, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἔνδον [ἦν]· Νικήρατος
δὲ ὅτ' ἀπέθνησκεν, ἀργύριον μὲν ἢ χρυσίον οὐδ' αὐτὸς
ἔφη καταλείπειν οὐδέν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε
τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα
48 ταλάντων. Καλλίας τοίνυν ὁ Ἱππονίκου, ὅτε νεωστὶ

Reisk.

τεθνήκει ὁ πατήρ, πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆ-
σθαι, καὶ ὥς φησι, διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο αὐτοῦ
ὁ πάππος τότε, τούτου τὸ νῦν τίμημα οὐδὲ δυοῖν ταλάν-
τοιν ἐστί. Κλεοφῶντα δὲ πάντες ἴστε, ὅτι πολλὰ ἔτη
διεχείρισε τὰ τῆς πόλεως πάντα καὶ προσεδοκᾶτο πάνυ
πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἔχειν· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ οὐ-
δαμοῦ δῆλα τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ οἱ προσήκοντες καὶ
οἱ κηδεσταί, παρ' οἷς κατέλιπεν, ὁμολογουμένως πένη-
τές εἰσι. φαινόμεθα δὴ καὶ τῶν ἀρχαιοπλούτων πολὺ 49
ἐψευσμένοι καὶ τῶν νεωστὶ ἐν δόξῃ γεγενημένων. αἴτιον
δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι ῥᾳδίως τινὲς τολμῶσι λέγειν ὡς
ὁ δεῖνα ἔχει τάλαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς. καὶ ὅσα μὲν
περὶ τεθνεώτων λέγουσιν, οὐ πάνυ θαυμάζω (οὐ γὰρ
ὑπό γε ἐκείνων ἐξελεγχθεῖεν ἄν), ἀλλ' ὅσα ζώντων ἐπι-
χειροῦσι καταψεύδεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἔναγχος ἠκούετε 50
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς Διότιμος ἔχοι τάλαντα τετταράκοντα
πλείω ἢ ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παρὰ τῶν ναυκλήρων καὶ
ἐμπόρων· καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἐκείνου ἀπογρά-
φοντος καὶ χαλεπῶς φέροντος ὅτι ἀπὼν διεβάλλετο, οὐ-
δεὶς ἐξήλεγξε, δεομένης μὲν τῆς πόλεως χρημάτων, ἐθέ-
λοντος δὲ ἐκείνου λογίσασθαι. ἐνθυμεῖσθε τοίνυν οἷον 51
ἂν ἐγένετο, εἰ Ἀθηναίων ἁπάντων ἀκηκοότων ὅτι τετ-
ταράκοντα τάλαντα ἔχοι Διότιμος, εἶτα ἔπαθέ τι πρὶν
καταπλεῦσαι δεῦρο. εἶτα οἱ προσήκοντες ἂν αὐτοῦ ἐν
κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ, εἰ ἔδει αὐτοὺς πρὸς τοσαύτην
διαβολὴν ἀπολογεῖσθαι, μὴ εἰδότας μηδὲν τῶν πεπραγ-
μένων. αἴτιοι οὖν εἰσι καὶ ὑμῖν πολλῶν ἤδη ψευσθῆναι
καὶ δὴ ἀδίκως γέ τινας ἀπολέσθαι οἱ ῥᾳδίως τολμῶντες
ψεύδεσθαι καὶ συκοφαντεῖν ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντες.
ἔπειτ' οἴομαι ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι Ἀλκιβιάδης τέτταρα ἢ 52
πέντε ἔτη ἐφεξῆς ἐστρατήγει ἐπικρατῶν καὶ νενικηκὼς
Λακεδαιμονίους, καὶ διπλάσια ἐκείνῳ ἠξίουν αἱ πόλεις

διδόναι ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν, ὥστ' ᾤοντο εἶναί
τινες αὐτῷ πλέον ἢ ἑκατὸν τάλαντα. ὁ δ' ἀποθανὼν
ἐδήλωσεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἦν· ἐλάττω γὰρ οὐσίαν
κατέλιπε τοῖς παισὶν ἢ αὐτὸς παρὰ τῶν ἐπιτροπευσάν-
των παρέλαβεν.

53 Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοιαῦτα
ἐγίγνετο, ῥᾴδιον γνῶναι· φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀρίστους καὶ
σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγιγνώσκειν. εἰ οὖν δο-
κοῦμεν εἰκότα λέγειν καὶ ἱκανὰ τεκμήρια παρέχεσθαι,
ὦ ἄνδρες δικασταί, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ ἐλεήσατε,
ὡς ἡμεῖς τῆς μὲν διαβολῆς οὕτω μεγάλης οὔσης ἀεὶ
προσεδοκῶμεν κρατήσειν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς· ὑμῶν δὲ
μηδενὶ τρόπῳ ἐθελησάντων πεισθῆναι οὐδ' ἐλπὶς οὐδε-
54 μία σωτηρίας ἐδόκει ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ πρὸς θεῶν Ὀλυμ-
πίων, ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλεσθε ἡμᾶς δικαίως σῶσαι
μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, καὶ πιστεύετε τούτοις ἀληθῆ
λέγειν, οἳ ἂν καὶ σιωπῶντες ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ παρέχωσι
σώφρονας σφᾶς αὐτοὺς καὶ δικαίους.

55 Περὶ μὲν οὖν αὐτῆς τῆς γραφῆς, καὶ ᾧ τρόπῳ κη-
δεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο, καὶ ὅτι οὐκ ἐξήρκει τὰ ἐκείνου εἰς
τὸν ἔκπλουν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλοθεν | προσεδανείσατο
ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· περὶ δ' ἐμαυτοῦ βρα-
χέα βούλομαι ὑμῖν εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔτη γεγονὼς ἤδη τριά-
κοντα οὔτε τῷ πατρὶ οὐδὲν πώποτε ἀντεῖπον, οὔτε τῶν
πολιτῶν οὐδείς μοι ἐνεκάλεσεν, ἐγγύς τε οἰκῶν τῆς
ἀγορᾶς οὐδὲ πρὸς δικαστηρίῳ οὐδὲ πρὸς βουλευτηρίῳ
ὤφθην οὐδεπώποτε, πρὶν ταύτην τὴν συμφορὰν γενέ-
56 σθαι. περὶ μὲν οὖν ἐμαυτοῦ τοσαῦτα λέγω, περὶ δὲ τοῦ
πατρός, ἐπειδὴ ὥσπερ ἀδικοῦντος αἱ κατηγορίαι γεγέ-
νηνται, συγγνώμην ἔχετε, ἐὰν λέγω ἃ ἀνήλωσεν εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς φίλους· οὐ γὰρ φιλοτιμίας ἕνεκεν
ἀλλὰ τεκμήριον ποιούμενος ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστιν
Reisk.

νδρὸς ἄνευ ἀνάγκης τε πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ μετὰ κιν-
ύνου τοῦ μεγίστου ἐπιθυμῆσαι ἔχειν τι τῶν κοινῶν.
σὶ δέ τινες οἱ προαναλίσκοντες οὐ μόνον τούτου ἕνε- 57
ν, ἀλλ' ἵνα ἄρχειν ὑφ' ὑμῶν ἀξιωθέντες διπλάσια κο-
ίσωνται. ὁ τοίνυν ἐμὸς πατὴρ ἄρχειν μὲν οὐδεπώποτε
πεθύμησε, τὰς δὲ χορηγίας ἁπάσας κεχορήγηκε, τε-
ιηράρχηκε δὲ ἑπτάκις, εἰσφορὰς δὲ πολλὰς καὶ μεγά-
ας εἰσενήνοχεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς, καὶ καθ' ἑκάστην
ναγνώσεται.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πλῆθος. πεντή- 58
οντα γὰρ ἔτη ἐστὶν ὅσα ὁ πατὴρ καὶ τοῖς χρήμασι καὶ
ῷ σώματι τῇ πόλει ἐλειτούργει. ἐν οὖν τοσούτῳ χρόνῳ
οκοῦντά τι ἐξ ἀρχῆς ἔχειν οὐδεμίαν εἰκὸς δαπάνην πε-
ευγέναι. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τούτων συμπάντων κεφάλαιόν ἐστιν ἐννέα τάλαντα 59
αὶ δισχίλιαι δραχμαί. ἔτι τοίνυν καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολι-
ῶν ἀποροῦσι συνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς, τοὺς
' ἐλύσατο ἐκ τῶν πολεμίων, τοῖς δ' εἰς ταφὴν παρεῖχεν
ργύριον. καὶ ταῦτ' ἐποίει ἡγούμενος εἶναι ἀνδρὸς ἀγα-
οῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι εἴσεσθαι·
ῦν δὲ πρέπον ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἀκοῦσαί [μου]. Καί μοι κάλει
ὸν καὶ τόν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν οὖν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐνθυμεῖσθε δὲ 60
τι ὀλίγον μὲν χρόνον δύναιτ' ἄν τις πλάσασθαι τὸν
ρόπον τὸν αὑτοῦ, ἐν ἑβδομήκοντα δὲ ἔτεσιν οὐδ' ἂν
ις λάθοι πονηρὸς ὤν. τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν
ν τις ἔχοι ἐπικαλέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δὲ οὐδεὶς οὐδὲ

61 τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησε πώποτε. οὔκουν ἄξιον τοῖς
κατηγόρων λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις
ἐπράχθη ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑ
σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε. εἰ γὰρ
ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐ
νῦν γε ἐξαπατηθείητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡ
τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἄν. ὥστε οὐ μό
πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶ
λον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφελήσεσ
62 ἂν ἡμεῖς ἔχωμεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότ
χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ ν
ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν
ὁ πατὴρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνον ἑ
ρων, ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοιν
ὠφελείας. ὥστε τῷ γ' ἔργῳ πάλαι ταῦτ' ἐστί ...., κ
οὔτ' ἐγὼ ἀφῃρημένος ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν δὲ δι
63 ους οὕτως αἱ ὠφέλειαι ἢ εἰ δημεύσαιτε. πρὸς δὲ τούτο
ἄξιον ἐνθυμηθῆναι οἵαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γ
ἔξω τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν, πάν
φανήσεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ πόλει τιμὴ ἔμελλεν ἔσ
σθαι. αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσα
λαμπροὺς ἀλλὰ καὶ ἀθλητάς, οἷς ἐνίκησεν Ἰσθμοῖ κ
Νεμέᾳ, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφαν
64 θῆναι. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτ
καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημέν
βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀναι
θέντας. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε
ὑμῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα.

20.

ΥΡΕΡ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ.

ὔ μοι δοκεῖ χρῆναι ὀργίζεσθαι ὑμᾶς τῷ ὀνόματι τετρακοσίων, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἐνίων. οἱ μὲν γὰρ εύσαντες ἦσαν αὐτῶν, οἱ δ' ἵνα μήτε τὴν πόλιν κακὸν ἐργάσαιντο μηθ' ὑμῶν μηδένα, ἀλλ' εὔνοι ισῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, ὧν εἷς ὢν οὗτος ει Πολύστρατος. οὗτος γὰρ ᾑρέθη μὲν ὑπὸ τῶν 2
ν ὡς χρηστὸς ὢν ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς δημότας καὶ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· κατηγοροῦσι δὲ αὐτοῦ ὡς νους ἦν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, αἱρεθεὶς ὑπὸ τῶν ῶν, οἳ ἄριστα διαγνοῖεν ἂν περὶ σφῶν αὐτῶν τινές εἰσιν. οὗτος δὲ τίνος ἂν ἕνεκα ὀλιγαρχίας 3
μησε; πότερον ὡς ἡλικίαν εἶχε λέγων τι διαπράτ- παρ' ὑμῖν, ἢ τῷ σώματι πιστεύων, ἵνα ὑβρίζοι ν ὑμετέρων τινά; ἀλλ' ὁρᾶτε αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν, οὺς ἄλλους ἱκανός ἐστιν ἀποτρέπειν τούτων. ὅστις 4
ν ἄτιμος ὢν, κακόν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν , ἑτέρας πολιτείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν ήματα αὐτοῦ ἕνεκ' ἂν ἔπραττε· τούτῳ δὲ τοιοῦτον ἡμάρτηται, ὥστε ἢ αὐτοῦ ἕνεκα μισεῖν τὸ πλῆ- ὑμέτερον, ἢ τῶν παίδων. ὁ μὲν γὰρ ἐν Σικελίᾳ δ' ἐν Βοιωτοῖς· ὥστε μηδὲ τούτων ἕνεκα ἑτέρας ίας ἐπιθυμῆσαι διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα. καὶ 5
ορουσι μὲν αὐτοῦ ὡς πολλὰς ἀρχὰς ἦρξεν, ἀπο- δὲ οὐδεὶς οἷός τέ ἐστιν ὡς οὐ καλῶς ἦρξεν. ' ἡγοῦμαι οὐ τούτους ἀδικεῖν ἐν τοῖς πράγμα- κείνοις, ἀλλ' εἴ τις ὀλίγας ἄρξας μὴ τὰ ἄρι- ρξε τῇ πόλει. οὐ γὰρ οἱ καλῶς ἄρχοντες πρού- κν τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ μὴ δικαίως. οὗτος δὲ 6

πρῶτον μὲν ἄρξας ἐν Ὠρωπῷ οὔτε προέδωκε καὶ
πολιτείαν κατέστησε, τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅσοι
καταπροδόντων τὰ πράγματα. οἱ δ' οὐχ ὑπέμειναν
ταγνόντες σφῶν αὐτῶν ἀδικεῖν· ὁ δὲ ἡγούμενος
7 ἠδικηκέναι δίκην δίδωσι. καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦ
κατήγοροι ἐκκλέπτουσιν, ἀργύριον λαμβάνοντες
ὧν δ' ἂν μὴ κερδαίνωσιν, ἀδικοῦντας ἀποφαίνου
ὁμοίας τὰς κατηγορίας ποιοῦνται τῶν τε εἰπόντων
μην τινὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τῶν μή. οὗτος δὲ οὐδὲ γ
8 οὐδεμίαν εἶπε περὶ τοῦ ὑμετέρου πλήθους. ἐγὼ δ'
μαι ἀξίους εἶναι τούτους μηδὲν πάσχειν ὑφ' ὑμῶν
εἰ ὑμῖν μὲν εὖνοι ἦσαν, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἀπηχθ
τῶν γὰρ λεγόντων ἐναντία ἐκείνοις οἱ μὲν ἔφευγον
ἀπέθνησκον, ὥστ' εἴ τις καὶ ἐβούλετο ἐναντιοῦσθαι
ὑμῶν, τὸ δέος καὶ ὁ φόβος τῶν πεπονθότων ἀπ
9 πάντας. ὥστε οἱ πολλοὶ πάντα ἐγίγνωσκον αὐτῶν·
μὲν γὰρ ἐξήλαυνον αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀπεκτίννυσαν.
ἐκείνων ἔμελλον ἀκροᾶσθαι καὶ μηδὲν ἐπιβουλ
μηδὲ ἐξαγγέλλειν, τούτους ἂν καθίσταντο. ὥστε
ἂν ῥᾳδίως μετέστη ἂν ὑμῖν ἡ πολιτεία. οὔκουν
10 εἰσιν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην διδόναι
νὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆ
ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πα
καὶ ἐν μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτεν εἰς
ἐν ὀκτὼ δ' ἡμέραις; καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα π
ὄντες χρηστοὶ ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγένηνται, πει
τοὺς κατηγόρους, οἱ δ' ἀεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν,
11 πονηροί; Καίτοι ἔν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις
ἄλλα κατηγόρησαν ψευδῆ τοῦ πατρός, καὶ συγγεν
νιχον αὐτοῦ εἶναι ἔφησαν. καίτοι εἴ τις βούλεται,
λόγῳ τῷ ἐμῷ μαρτυρησάτω ὡς ἀναγκαῖον ὄντα
νίχῳ. ἀλλὰ γὰρ ψευδῆ κατηγόρουν. ἀλλὰ μὴν ο

ις φίλος ἦν αὐτῷ· ὁ μὲν γὰρ ἐν ἀγρῷ πένης ὢν
ινεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐν τῷ ἄστει ἐπαιδεύετο. καὶ 12
ἀνὴρ ἐγένετο, ὁ μὲν ἐγεώργει, ὁ δ' ἐλθὼν εἰς
υ ἐσυκοφάντει, ὥστε μηδὲν ὁμολογεῖν τῷ τρόπῳ
ήλων. καὶ ὅτ' ἐξέτινε τῷ δημοσίῳ, οὐκ εἰσήνεγκεν
ὸ ἀργύριον· καίτοι ἐν τοῖς τοιούτοις μάλιστα δη-
οἳ ἂν φίλοι ὦσιν. εἰ δ' ἦν δημότης, οὐ δίκαιος
ὕτο βλάπτεσθαί ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ καὶ μὴ ὑμεῖς
τε, ὅτι ὑμῶν ἐστι πολίτης. Πῶς δ' ἂν γένοιτο δη- 13
ότερος, ἢ ὅστις ὑμῶν ψηφισαμένων πεντακισχι-
παραδοῦναι τὰ πράγματα καταλογεὺς ὢν ἐνακισ-
ς κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν
ῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν βουλόμενον γράφοι, εἰ δέ τῳ
ν τ' εἴη, χαρίζοιτο. καίτοι οὐχ οἳ ἂν πλείους πολί-
ιῶσιν, οὗτοι καταλύουσι τὸν δῆμον, ἀλλ' οἳ ἂν ἐκ
ων ἐλάττους. οὗτος δὲ οὔτε ὀμόσαι ἤθελεν οὔτε 14
έγειν, ἀλλ' αὐτὸν ἠνάγκαζον, ἐπιβολὰς ἐπιβάλ-
καὶ ζημιοῦντες· ἐπεὶ δὲ ἠναγκάσθη καὶ ὤμοσε τὸν
, ὀκτὼ ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέ-
ς Ἐρέτριαν, καὶ ἐδόκει ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ πονηρὸς
ἐν ταῖς ναυμαχίαις, καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε,
η μετεπεπτώκει τὰ πράγματα. καὶ οὗτος μὲν οὔτ'
γνώμην οὐδεμίαν, οὔτε πλέον ὀκτὼ ἡμερῶν ἐλ-
ἰς τὸ βουλευτήριον ὦφλε χρήματα τοσαῦτα· τῶν
όντων ὑμῖν τἀναντία καὶ διὰ τέλους ἐν τῷ βουλευ-
όντων πολλοὶ ἀποπεφεύγασι. καὶ οὐ φθονῶν τού- 15
έγω, ἀλλ' ἡμᾶς ἐλεῶν· οἱ μὲν γὰρ δοκοῦντες ἀδι-
ζητημένοι εἰσὶν ὑπὸ τῶν ὑμῖν προθύμων ἐν τοῖς
ιασι γενομένων, οἱ δ' ἠδικηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς
όρους οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. πῶς ἂν οὖν οὐκ ἂν
πάσχοιμεν; καὶ κατηγοροῦσι μὲν τῶν τετρακο- 16
, ὅτι ἦσαν κακοί· καίτοι ὑμεῖς αὐτοὶ πεισθέντες
ντα.

ὑπὸ τούτων παρέδοτε τοῖς πεντακισχιλίοις ....,
αὐτοὶ τοσοῦτοι ὄντες ἐπείσθητε, ἕνα ἕκαστον τῶν
κοσίων οὐ χρῆν πεισθῆναι; ἀλλ' οὐχ οὗτοι ἀδικ
ἀλλ' οἱ ὑμᾶς ἐξηπάτων καὶ κακῶς ἐποίουν. οὗτο
πολλοῖς δηλοῖ ὑμῖν ὅτι, εἴ πέρ τι νεωτερίζειν ἐβ
εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος, οὐκ ἄν ποτ' ἐν ὀκτὼ
17 εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ᾤχετο ἐκπλέων. ἀλλ
ἄν τις ὅτι κερδαίνειν ἐπιθυμῶν ἐξέπλευσεν, ὥσπε
ἥρπαζον καὶ ἔφερον. οὐδεὶς τοίνυν ἂν εἴποι ὅ τι
ὑμετέρων ἔχει, ἀλλὰ πάντα μᾶλλον κατηγοροῦσι
τὴν ἀρχήν. καὶ οἱ κατήγοροι τότε μὲν οὐδαμῇ εὐ
τες ἐφαίνοντο τῷ δήμῳ οὐδὲ ἐβοήθουν· νῦν δὲ
αὐτὸς ἑαυτῷ εὐνούστατός ἐστιν ὁ δῆμος, βοηθοῦ
18 μὲν ὀνόματι ὑμῖν, τῷ δὲ ἔργῳ σφίσιν αὐτοῖς.
θαυμάζετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοσαῦτα ὀφλ
ματα. ἔρημον γὰρ αὐτὸν λαβόντες, αὐτοῦ τε καὶ
κατηγοροῦντες εἷλον. τῷ μὲν γὰρ οὐδ' εἴ τις ἤθε
τυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν διὰ τὸ δέος τὸ τῶν κατη
19 τοῖς δὲ καὶ τὰ ψευδῆ δεδοικότες ἐμαρτύρουν. ἢ δε
ἂν πάθοιμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοὺς μὲν οὐ
τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα ἔχειν ὑμῶν
τους μὲν ἀφεῖτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ, ἡμῖν δὲ αὐ
προθύμοις γεγενημένοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέ
καὶ τοῦ πατρὸς οὐδὲν ὑμᾶς ἠδικηκότος, οὐ χαριεῖσθ
εἰ μὲν ξένος τις ἐλθὼν ὑμᾶς ἢ χρήματα ᾔτει ἢ εὐε
ἀναγραφῆναι ἠξίου, ἔδοτε ἂν αὐτῷ· ἡμῖν δὲ οὐ
20 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπιτίμους ὑμῖν γενέσθαι; εἰ δέ τινες
νοι ἐγένοντο εἰς τὰ ὑμέτερα πράγματα ἢ γνώμην μ
τηδείαν εἶπον, οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἴτιοί εἰσιν
καὶ τοὺς παρόντας ὑμεῖς ἀπελύσατε. οὐδὲ γὰρ εἴ τι
ἐνθάδε μὴ τὰ ἄριστα λέγων πείθει ὑμᾶς, οὐχ ὑμεῖ
21 αἴτιοι, ἀλλ' ὁ ἐξαπατῶν ὑμᾶς. ἐκεῖνοι δὲ σφῶν

οκαταγνόντες ἀδικεῖν οἴχονται, | ἵνα μὴ δοῖεν δίκην· ὶ εἴ τινες ἄλλοι ἀδικοῦσιν, ἧττον μὲν ἐκείνων, ἀδιῦσι δέ, τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν τηγόρων μὴ ἐπιδημεῖν ἀλλὰ στρατεύεσθαι, ἵνα ἢ ὑμᾶς αοτέρους ποιῶσιν ἢ τούτους πείθωσιν. οὗτος δὲ ὑμῖν 22
ιην δέδωκεν, οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, εὐθὺς μετὰ τὰ πράγτα, ὅτε ὑμεῖς τε μάλιστα ἐμέμνησθε τῶν γενομένων ὶ οὗτος ἐλεγχθήσεσθαι ἔμελλε, πιστεύων αὐτῷ μηδὲν αρτῆσθαι ἀλλ' ἀγωνιεῖσθαι εὖ μετὰ τοῦ δικαίου. ὡς ἦν δημοτικός, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω. πρῶτον μὲν γὰρ 23
ων οὐδεμιᾶς στρατείας ἀπελείφθη, ἀλλ' ἐστρατεύετο, ; συνειδότες ἂν εἴποιεν οἱ δημόται· καὶ ἐξὸν αὐτῷ τὴν ισίαν ἀφανῆ καταστήσαντι μηδὲν ὑμᾶς ὠφελεῖν, εἵλετο ἄλλον συνειδέναι ὑμᾶς, ἵν', εἰ καὶ βούλοιτο κακὸς εἶναι, ἡ ἐξείη αὐτῷ, ἀλλ' εἰσφέροι τε τὰς εἰσφορὰς καὶ λειυργοίη. καὶ ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει ὠφεμώτατοι εἴημεν. καὶ ἐμὲ μὲν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν, 24
ιὖν δ' οὐκ ἦν ...., ὥστ' εἰδέναι τοὺς ἱππέας, οἷος ἦν τὴν ῦχήν, ἕως τὸ στρατόπεδον σῶν ἦν· ἐπειδὴ δὲ διεφθάρη ιὰ ἀνεσώθην εἰς Κατάνην, ἐληιζόμην ὁρμώμενος ἐνῦθεν καὶ τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίουν, ὥστε τῇ θεῷ τὰς δεκάτας ἐξαιρεθῆναι πλέον ἢ τριάκοντα μνᾶς καὶ ῖς στρατιώταις εἰς σωτηρίαν, ὅσοι ἐν τοῖς πολεμίοις ιαν. καὶ ἐπειδὴ Καταναῖοι ηνάγκαζον ἱππεύειν, ἵπ- 25
ευον καὶ οὐδενὸς οὐδ' ἐνταῦθα κινδύνου ἀπελειπόμην, τ' εἰδέναι ἅπαντας οἷος ἦν τὴν ψυχὴν ἱππεύων τε καὶ λιτεύων. ὧν ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀκηκόατε μὲν τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί· 26
ος δ' εἰμὶ περὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος, ἐγὼ ὑμῖν αποίξω. ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακουσίου ὅρκιον ἔχον-

τος καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ ὄντων, ἀντεῖπον εὐθὺς αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν ὡς Τυδέα διηγούμην ταῦτα, καὶ συλλογὴν ἐποίει, καὶ λόγοι οὐκ ὀλίγοι ἦσαν. ὧν δ' οὖν ἐγὼ εἶπον, καλῶ μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

27 Σκέψασθε δὴ καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔδωκεν ἀποδοῦναι ἐμοί, πότερα τῷ ὑμετέρῳ πλήθει ἀγαθὰ ἦν ἢ οὔ. τά τε γὰρ οἰκεῖα ἐνεγέγραπτο, καὶ ἔτι, ὅτι καλῶς ἔχοι τὰ ἐν Σικελίᾳ, ἥκειν. καίτοι ταῦτα ὑμῖν συνέφερε καὶ τοῖς ἐκεῖ· ὥστ' εἰ μὴ εὔνους ἦν τῇ πόλει καὶ ὑμῖν, οὐκ ἂν ποτε τοιαῦτα ἐπέστελλεν.

28 Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτατον, οἷος εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἐγὼ ἀποδείξω. καταδρομῆς γὰρ γενομένης τῶν φυγάδων, οἳ οὐ μόνον ἐνθάδε ὅ τι οἷοί τ' ἦσαν κακὸν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ἔφερον καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἐξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἱππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. ὧν ὑμῖν αὐτοὺς μάρτυρας τοὺς παραγενομένους παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Τὸν δὲ πρεσβύτατον ἀδελφὸν αὐτοὶ οἱ συστρατευόμενοι ἴσασιν, οἵτινες ἐνθάδε ὄντες ἦτε ἐν Ἑλλησπόντῳ, ὥστε νομίζειν μηδενὸς ἥττον' εἶναι ἀνθρώπων τὴν ψυχήν. Καί μοι ἀνάβητε δεῦρο.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Πῶς οὖν οὐ χρὴ χάριν παρ' ὑμῶν ἀπολαμβάνειν, εἰ τοιοῦτοί ἐσμεν; ὧν μὲν ὁ πατὴρ διαβέβληται εἰς ὑμᾶς, δικαίως τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι, δι' ὧν δὲ πρόθυμοι εἰς τὴν πόλιν γεγενήμεθα, μηδεμίαν ὠφέλειαν γενέσθαι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἀλλ' εἰ διὰ τὴν τούτου

)ιαβολὴν δεῖ ἡμᾶς πάσχειν, δίκαιοί ἐσμεν διὰ τὴν ἡμετέ-
)αν προθυμίαν τοῦτόν τε σῶσαι καὶ ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἡμεῖς 31
(ρημάτων γε ἕνεκα, ἵνα λάβοιμεν, εὖ ὑμᾶς ἐποιοῦμεν,
ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε κίνδυνος εἴη ἡμῖν, ἐξαιτούμενοι παρ'
ὑμῶν τὴν ἀξίαν χάριν ἀπολάβοιμεν. χρὴ δὲ ὑμᾶς καὶ
τῶν ἄλλων ἕνεκα τοιούτους εἶναι, γιγνώσκοντας ὅτι,
ἐάν τις πρόθυμος εἰς ὑμᾶς ᾖ, οὐ μόνον ἡμᾶς ὠφελή-
σετε· ἡμῶν μὲν γὰρ καὶ πρὶν δεηθῆναι πεπείρασθε, οἷοί
ἐσμεν εἰς ὑμᾶς· τοὺς δὲ ἄλλους προθυμοτέρους ποιήσετε,
κατ' ἀξίαν χαριζόμενοι, ὅταν τις ὑμᾶς εὖ ποιῇ. καὶ μη- 32
δαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώσητε | λόγον τὸν πάντων πο-
νηρότατον· λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆ-
σθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. τίς γὰρ ἔτι θελήσει χρηστὸς εἶναι,
εἰ ἡττηθήσονται τῶν κακῶς ὑμᾶς ποιούντων οἱ εὖ ποι-
οῦντες; ἔχει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω. περὶ
ἡμῶν γάρ ἐστι ψῆφος ὑμῖν, καὶ οὐ περὶ χρημάτων. ἕως 33
μὲν γὰρ εἰρήνη ἦν, ἡμῖν φανερὰ οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατὴρ
ἀγαθὸς γεωργός· ἐπειδὴ δὲ εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάν-
των τούτων ἐστερήθημεν. ὥστε αὐτῶν τούτων ἕνεκα
πρόθυμοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς, εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν
οὐκ ἔστι πόθεν ἐκτίσωμεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς
ὑμᾶς ἀξιούμεθα εὑρίσκεσθαι χάριν. καίτοι ὁρῶμέν γ' 34
ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὑτοῦ ἀναβι-
βασάμενος κλαίῃ καὶ ὀλοφύρηται, τούς τε παῖδας δι'
αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας τὰς
τῶν πατέρων ἁμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας, οὓς οὔπω ἴστε
εἴτε ἀγαθοὶ εἴτε κακοὶ ἡβήσαντες γενήσονται· ἡμᾶς δ'
ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν πατέρα
οὐδὲν ἡμαρτηκότα. ὥστε πολλῷ δικαιότεροί ἐστε, ὧν
πεπείρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς οὐκ ἴστε ὁποῖοί
τινες ἔσονται. πεπόνθαμεν δὲ τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις 35
ἀνθρώποις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς παῖδας παραστησά-

μενοι ἐξαιτοῦνται σφᾶς, ἡμεῖς δὲ τὸν πατέρα τουτονὶ καὶ ἡμᾶς ἐξαιτούμεθα, μὴ ἡμᾶς ἀντὶ μὲν ἐπιτίμων ἀτίμους ποιήσητε, ἀντὶ δὲ πολιτῶν ἀπόλιδας· ἀλλὰ ἐλεήσατε καὶ τὸν πατέρα γέροντα ὄντα καὶ ἡμᾶς. εἰ δὲ ἡμᾶς ἀδίκως ἀπολεῖτε, πῶς ἢ οὗτος ἡμῖν ἡδέως συνέσται ἢ ἡμεῖς ἀλλήλοις ἐν τῷ αὐτῷ, ὄντες ὑμῶν τε ἀνάξιοι καὶ τῆς πόλεως; ἀλλ' ὑμῶν δεόμεθα τρεῖς ὄντες ἐᾶσαι ἡμᾶς ἔτι
36 προθυμοτέρους γενέσθαι. δεόμεθα οὖν ὑμῶν πρὸς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἑκάστῳ, ὅτῳ μέν εἰσιν υἱεῖς, τούτων ἕνεκεν ἐλεῆσαι, ὅστις δ' ἡμῖν ἡλικιώτης τυγχάνει ἢ τῷ πατρί, ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι· καὶ μὴ ἡμᾶς βουλομένους εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν ὑμεῖς κωλύσητε. δεινὰ δ' ἂν πάθοιμεν, εἰ ὑπὸ τῶν πολεμίων μὲν ἐσώθημεν, οὓς εἰκὸς ἦν διακωλύειν μὴ σώζεσθαι, παρ' ὑμῶν δὲ μηδὲ εὑρησόμεθα τὸ σωθῆναι.

21.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

Περὶ μὲν τῶν κατηγορημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανῶς ὑμῖν ἀποδέδεικται· ἀκοῦσαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς ἀξιῶ, ἵν' ἐπίστησθε περὶ οἵου τινὸς ὄντος ἐμοῦ ψηφιεῖσθε. ἐγὼ γὰρ ἐδοκιμάσθην μὲν ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, καταστὰς δὲ χορηγὸς τραγῳδοῖς ἀνήλωσα τριάκοντα μνᾶς καὶ τρίτῳ μηνὶ Θαργηλίοις νικήσας ἀνδρικῷ χορῷ δισχιλίας δραχμάς, ἐπὶ δὲ Γλαυκίππου ἄρχοντος εἰς πυρριχιστὰς Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις
2 ὀκτακοσίας. ἔτι δ' ἀνδράσι χορηγῶν εἰς Διονύσια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος ἐνίκησα, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει πεντακισχιλίας δραχμάς, καὶ ἐπὶ Διοκλέους Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς κυκλικῷ χορῷ τριακοσίας. τὸν δὲ μεταξὺ χρόνον ἐτριηράρχουν ἑπτὰ ἔτη,

Reisk.

καὶ ἓξ τάλαντα ἀνήλωσα. καὶ τοσαύτας δαπάνας δαπανώμενος, καὶ καθ' ἡμέραν ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύων καὶ ἀποδημῶν, ὅμως εἰσφορὰν τὴν μὲν τριάκοντα μνᾶς τὴν δὲ τετρακισχιλίας δραχμὰς εἰσενήνοχα. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐπὶ Ἀλεξίου ἄρχοντος, εὐθὺς ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια, καὶ ἐνίκων ἀναλώσας δώδεκα μνᾶς. καὶ 4
ὕστερον κατέστην χορηγὸς παιδικῷ χορῷ, καὶ ἀνήλωσα πλέον ἢ πεντεκαίδεκα μνᾶς. ἐπὶ δὲ Εὐκλείδου ἄρχοντος κωμῳδοῖς χορηγῶν Κηφισοδώρῳ ἐνίκων, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τῆς σκευῆς ἀναθέσει ἑκκαίδεκα μνᾶς, καὶ Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς ἐχορήγουν πυρριχισταῖς ἀγενείοις, καὶ ἀνήλωσα ἑπτὰ μνᾶς. νενίκηκα δὲ τριήρει μὲν ἁμιλ- 5
λώμενος ἐπὶ Σουνίῳ, ἀναλώσας πεντεκαίδεκα μνᾶς· χωρὶς δὲ ἀρχιθεωρίας καὶ ἀρρηφορίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἃ ἐμοὶ δεδαπάνηται πλέον ἢ τριάκοντα μναῖ. καὶ τούτων ὧν κατέλεξα, εἰ ἐβουλόμην κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ λειτουργεῖν, οὐδ' ἂν τὸ τέταρτον μέρος ἀνήλωσα. τὸν δὲ χρόνον ὃν ἐτριηράρχουν, ἡ ναῦς ἄριστά 6
μοι ἔπλει παντὸς τοῦ στρατοπέδου. τεκμήριον δὲ τούτου ὑμῖν μέγιστον ἐρῶ. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὃν ἐγὼ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην μὴ συμπλεῖν μοι, οὔτε φίλος ὢν οὔτε συγγενὴς οὔτε φυλέτης ἔπλει ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεώς. καίτοι ὑμᾶς οἶμαι εἰδέναι ὅτι στρατηγὸς ὤν, ᾧ ἐξῆν ποι- 7
εῖν ὅ τι ἐβούλετο, οὐκ ἄν ποτε ἀνέβη ἐπ' ἄλλην ναῦν εἰ μὴ τὴν ἄριστα πλέουσαν, μέλλων αὐτὸς κινδυνεύσειν. ἐπειδὴ δὲ ἐκείνους μὲν ὑμεῖς ἐπαύσατε τῆς ἀρχῆς, τοὺς δὲ μετὰ Θρασύλου δέκα εἵλεσθε, οὗτοι πάντες ἐβούλοντο 8
ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεὼς πλεῖν, ἀνέβη μέντοι πολλῶν λοιδοριῶν αὐτοῖς γενομένων Ἀρχέστρατος ὁ Φρεάρριος· ἀποθανόντος δὲ τούτου ἐν Μυτιλήνῃ Ἐρασινίδης μετ' ἐμοῦ συνέπλει. καίτοι οὕτω παρεσκευασμένην τριήρη πόσα οἴεσθε ἀνηλωκέναι χρήματα ἢ πόσα τοὺς πολεμίους εἰρ-

9 γάσθαι κακά, ἢ πόσα τὴν πόλιν εὖ πεποιηκέναι; τεκμή-
ριον δὲ τούτου μέγιστον· ὅτε γὰρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυ-
μαχίᾳ αἱ νῆες διεφθάρησαν, οὐδενός μοι συμπλέοντος
στρατηγοῦ (ἵνα καὶ τούτου μνησθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς
τριηράρχοις ὠργίσθητε διὰ τὴν γενομένην συμφοράν)
ἐγὼ τήν τε ἐμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα καὶ τὴν Ναυσιμάχου
10 τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. καὶ ταῦτα οὐκ ἀπὸ τύχης ἐγίγνετο,
ἀλλ' ἀπὸ παρασκευῆς τῆς ἐμῆς· εἶχον γὰρ χρήμασι πείσας
κυβερνήτην Φαντίαν ἅπαντα τὸν χρόνον, ὃς ἐδόκει τῶν
Ἑλλήνων ἄριστος εἶναι, παρεσκευασάμην δὲ καὶ τὸ πλή-
ρωμα πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον.
καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ἐπίστασθε, ὅσοι ἐτυγ-
χάνετε ὄντες ἐκεῖ τῶν στρατιωτῶν. κάλεσον δὲ καὶ Ναυ-
σίμαχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 Αἱ μὲν τοίνυν σωθεῖσαι τῶν νεῶν δώδεκα ἦσαν·
ἐγὼ δ' ὑμῖν δύο ἐκόμισα, τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ναυσι-
μάχου τριήρη.

Καὶ οὕτω πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυ-
νευκὼς καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ
δέομαι οὐ δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων παρ' ὑμῶν
λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος
καὶ ὑμῖν αἰσχρὸν εἶναι παρά τε ἑκόντος ἐμοῦ καὶ παρ'
12 ἄκοντος λαμβάνειν. καὶ οὐ τοσοῦτόν μοι μέλει εἴ με δεῖ
τὰ ὄντα ἀπολέσαι· ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην ὑβρισθῆναι,
οὐδὲ παραστῆναι τοῖς διαδυομένοις τὰς λειτουργίας ἐμοὶ
μὲν ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ
δοκεῖν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι ὅτι ὑμῖν οὐδὲν προεῖνται
τῶν σφετέρων αὐτῶν. ἂν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, τά τε
δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς αἱ-
13 ρήσεσθε. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ προσιόντα
τῇ πόλει ὡς ὀλίγα ἐστί, καὶ ταῦτα ὡς ὑπὸ τῶν ἐφεστη-

κότων ἁρπάζεται· ὥστ' ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσοδον
βεβαιοτάτην τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν θελόντων λει-
τουργεῖν. ἂν οὖν εὖ βουλεύσησθε, οὐδὲν ἧττον ἐπι-
μελήσεσθε τῶν ἡμετέρων χρημάτων ἢ τῶν ἰδίων τῶν
ὑμετέρων αὐτῶν, εἰδότες ὅτι ἕξετε πᾶσι χρῆσθαι τοῖς 14
ἡμετέροις ὥσπερ καὶ πρότερον. οἶμαι δὲ πάντας ὑμᾶς
ἐπίστασθαι ὅτι τῶν ἐμῶν ἐγὼ πολὺ βελτίων ὑμῖν ἔσομαι
ταμίας τῶν τὰ τῆς πόλεως ὑμῖν ταμιευόντων. ἐὰν δ' ἐμὲ
πένητα ποιήσητε, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀδικήσετε· ἕτεροι δὲ
καὶ ταῦτα διανεμοῦνται, ὥσπερ καὶ τἆλλα.

Ἄξιον δέ ἐστιν | ἐνθυμηθῆναι ὅτι πολὺ μᾶλλον 15
ὑμῖν προσήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ διδόναι ἢ τῶν ἐμῶν
ἐμοὶ ἀμφισβητῆσαι, καὶ πένητα γενόμενον ἐλεῆσαι μᾶλ-
λον ἢ πλουτοῦντι φθονῆσαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι
τοὺς ἄλλους εἶναι τοιούτους πολίτας, ἵνα τῶν μὲν ὑμετέ-
ρων μὴ ἐπιθυμήσωσι, τὰ δὲ σφέτερα αὑτῶν εἰς ὑμᾶς ἀνα-
λίσκωσιν. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί (καὶ μηδεὶς ὑμῶν 16
ἀχθεσθῇ), πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς ὑπὸ τῶν ζητητῶν
ἀπογραφῆναι τὰ ἐμὰ ἔχειν, ἢ ἐμὲ νυνὶ κινδυνεύειν ὡς τοῦ
δημοσίου χρήματα ἔχοντα. τοιοῦτον γὰρ ἐμαυτὸν τῇ πόλει
παρέχω, ὥστ' ἰδίᾳ μὲν τῶν [ὄντων] φείδομαι, δημοσίᾳ δὲ
λειτουργῶν ἥδομαι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς περιοῦσι μέγα φρο-
νῶ, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένοις, ἡγούμενος τού- 17
των μὲν αὐτὸς αἴτιος εἶναι, τὴν δ' οὐσίαν ἑτέρους μοι
καταλιπεῖν, καὶ διὰ ταύτην μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀδίκως
συκοφαντεῖσθαι, δι' ἐκεῖνα δὲ ὑφ' ὑμῶν δικαίως σώζε-
σθαι. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξαιτήσαιντο παρ'
ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν ἐμῶν φίλων τοιοῦτον ἀγῶνα
ἠγωνίζετο, ὑμᾶς ἂν ἠξίουν ἐμοὶ δοῦναι ταύτην χάριν, καὶ
εἰ παρ' ἄλλοις ἐκινδύνευον, ὑμᾶς εἶναι τοὺς δεομένους
ὑπὲρ ἐμοῦ. τοῦτο δ' οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις, ὡς πολλὰς 18
ἀρχὰς ἄρξας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφέλημαι, ἢ ὡς αἰσχρὰς

δίκας δεδίκασμαι, ἢ ὡς αἰσχροῦ τινος αἴτιός εἰμι, ἢ ὡς τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἀσμένως εἶδον· ὑπὲρ ἁπάντων δὲ καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων οὕτως ἡγοῦμαί μοι πεπολιτεῦσθαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι, ὥστε οὐδὲν δεῖν

19 με ἀπολογήσασθαι περὶ αὐτῶν. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν αὐτὴν νῦν περὶ ἐμοῦ γνώμην ἔχειν ἥνπερ καὶ ἐν τῷ τέως χρόνῳ, καὶ μὴ μόνον τῶν δημοσίων λειτουργιῶν μεμνῆσθαι, ἀλλὰ τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων ἐνθυμεῖσθαι, ἡγουμένους ταύτην εἶναι τὴν λειτουργίαν ἐπιπονωτάτην, διὰ τέλους τὸν πάντα χρόνον κόσμιον εἶναι καὶ σώφρονα καὶ μήθ' ὑφ' ἡδονῆς ἡττηθῆναι μήθ' ὑπὸ κέρδους ἐπαρθῆναι, ἀλλὰ τοιοῦτον παρασχεῖν ἑαυτὸν ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν μήτε μέμψασθαι μήτε δίκην τολμῆσαι προσκαλέσασθαι.

20 Οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες δικασταί, πειθομένους κατηγόροις τοιούτοις ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, οἳ περὶ ἀσεβείας μὲν ἀγωνιζόμενοι τηλικοῦτοι γεγόνασιν, οὐκ ἂν δυνάμενοι δ' ὑπὲρ τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων ἀπολογήσασθαι ἑτέρων κατηγορεῖν τολμῶσι. καὶ ὧν Κινησίας οὕτω διακείμενος πλείους στρατείας ἐστράτευται, οὗτοι περὶ τῶν τῆς πόλεως ἀγανακτοῦσι. καὶ ἐξ ὧν μὲν ἡ πόλις εὐδαίμων ἔσται, οὐ συμβάλλονται, πάντα δὲ ποιοῦσιν ὅπως ὑμεῖς τοῖς εὖ πεποιηκόσιν ὀργισθήσεσθε.

21 οὗτοι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ δήμῳ καταποιεν ὑμῖν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἂν ἔχοιμι ὅ τι τούτου μεῖζον αὐτοῖς εὐξαίμην κακόν· ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ μὴ καταγνῶναι δωροδοκίαν ἐμοῦ, μηδ' ἡγήσασθαι τοσαῦτα χρήματα εἶναι, δι' ἃ ἐγὼ βουληθείην ἄν τι κακὸν τῇ πόλει γενέ-

22 σθαι. μαινοίμην γὰρ ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὴν μὲν πατρῴαν οὐσίαν φιλοτιμούμενος εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκοιμι, ἐπὶ δὲ τῷ τῆς πόλεως κακῷ παρὰ τῶν ἄλλων δωροδο-

κοίην. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ οἶδ᾽ οὕστινας ἢ ὑμᾶς ἐβουλήθην περὶ ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι, εἴπερ χρὴ τοὺς εὖ πεπονθότας περὶ τῶν εὖ πεποιηκότων εὔχεσθαι τὴν ψῆφον φέρειν. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες 23
δικασταί (ἐπιθυμῶ γὰρ καὶ τούτων μνησθῆναι), οὐδεπώποτε, λειτουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν δέον . . . ., εἰ τοσούτῳ πενεστέρους τοὺς παῖδας καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ προθύμως ποιήσω τὰ προσταχθέντα· οὐδ᾽ εἴ ποτε 24
κινδυνεύσειν ἐν ταῖς ναυμαχίαις μέλλοιμι, οὐδεπώποτ᾽ ἠλέησα οὐδ᾽ ἐδάκρυσα οὐδ᾽ ἐμνήσθην γυναικὸς οὐδὲ παίδων τῶν ἐμαυτοῦ, οὐδ᾽ ἡγούμην δεινὸν εἶναι εἰ τελευτήσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὸν βίον ὀρφανοὺς καὶ πατρὸς ἀπεστερημένους αὐτοὺς καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ | μᾶλλον εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω. ἀνθ᾽ ὧν ὑμᾶς ἀπαιτῶ νῦν τὴν χάριν, καὶ 25
ἀξιῶ, ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμοῦ τοιαύτην περὶ ὑμῶν γνώμην ἔχοντος, ὑμᾶς νυνὶ ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντας ἐμὲ καὶ τοὺς παῖδας τούτους περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι, ἡγουμένους ἡμῖν μὲν δεινὸν ὑμῖν δὲ αἰσχρὸν εἶναι, εἰ ἀναγκασθησόμεθα ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις ἄτιμοι γενέσθαι, καὶ στερηθέντες τῶν ὑπαρχόντων πένητες εἶναι καὶ πολλῶν ἐνδεεῖς ὄντες περιιέναι, ἀνάξια μὲν ἡμῶν αὐτῶν πεπονθότες, ἀνάξια δὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ὑπηργμένων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλ᾽ ἀποψηφισάμενοι τοιούτοις ἡμῖν χρῆσθε πολίταις οἷοισπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

22.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΤΟΠΩΛΩΝ.

Πολλοί μοι προσεληλύθασιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θαυμάζοντες ὅτι ἐγὼ τῶν σιτοπωλῶν ἐν τῇ βουλῇ κατηγόρουν, καὶ λέγοντες ὅτι ὑμεῖς, εἰ ὡς μάλιστα αὐτοὺς

ἀδικεῖν ἡγεῖσθε, οὐδὲν ἧττον καὶ τοὺς περὶ τούτων ποιουμένους λόγους συκοφαντεῖν νομίζετε. ὅθεν οὖν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν βούλομαι.

2 Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρυτάνεις ἀπέδοσαν εἰς τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν, οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς, ὥστε ἔλεγόν τινες τῶν ῥητόρων ὡς ἀκρίτους αὐτοὺς χρὴ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι θανάτῳ ζημιῶσαι. ἡγούμενος δὲ ἐγὼ δεινὸν εἶναι τοιαῦτα ἐθίζεσθαι ποιεῖν τὴν βουλήν, ἀναστὰς εἶπον ὅτι μοι δοκοίη κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον, νομίζων, εἰ μέν εἰσιν ἄξια θανάτου εἰργασμένοι, ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον ἡμῶν γνώσεσθαι τὰ δίκαια, εἰ δὲ μηδὲν ἀδικοῦσιν, οὐ δεῖν αὐτοὺς ἀκρίτους ἀπολωλέναι.
3 πεισθείσης δὲ τῆς βουλῆς ταῦτα, διαβάλλειν ἐπεχείρουν με λέγοντες ὡς ἐγὼ σωτηρίας ἕνεκα τῆς τῶν σιτοπωλῶν τοὺς λόγους τούτους ἐποιούμην. πρὸς μὲν οὖν τὴν βουλήν, ὅτ᾽ ἦν αὐτοῖς ἡ κρίσις, ἔργῳ ἀπελογησάμην· τῶν γὰρ ἄλλων ἡσυχίαν ἀγόντων ἀναστὰς αὐτῶν κατηγόρουν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησα ὅτι οὐχ ὑπὲρ τούτων
4 ἔλεγον, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις ἐβοήθουν. ἠρξάμην μὲν οὖν τούτων ἕνεκα, δεδιὼς τὰς αἰτίας· αἰσχρὸν δ᾽ ἡγοῦμαι πρότερον παύσασθαι, πρὶν ἂν ὑμεῖς περὶ αὐτῶν ὅ τι ἂν βούλησθε ψηφίσησθε.

5 Καὶ πρῶτον μὲν ἀνάβηθι καὶ εἰπὲ σὺ ἐμοί, μέτοικος εἶ; Ναί. Μετοικεῖς δὲ πότερον ὡς πεισόμενος τοῖς νόμοις τοῖς τῆς πόλεως, ἢ ὡς ποιήσων ὅ τι ἂν βούλῃ; Ὡς πεισόμενος. Ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν, εἴ τι πεποίηκας παρὰ τοὺς νόμους, ἐφ᾽ οἷς θάνατος ἡ ζημία; Ἔγωγε. Ἀπόκριναι δή μοι, εἰ ὁμολογεῖς πλείω σῖτον συμπρίασθαι πεντήκοντα φορμῶν, ὧν ὁ νόμος ἐξεῖναι κελεύει. Ἐγὼ τῶν ἀρχόντων κελευόντων συνεπριάμην.

6 Ἂν μὲν τοίνυν ἀποδείξῃ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς

στι νόμος ὃς κελεύει τοὺς σιτοπώλας συνωνεῖσθαι τὸν ἶτον, ἂν οἱ ἄρχοντες κελεύωσιν, ἀποψηφίσασθε· εἰ δὲ ή, δίκαιον ὑμᾶς καταψηφίσασθαι. ἡμεῖς γὰρ ὑμῖν παρσχόμεθα τὸν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει μηδένα τῶν ἐν τῇ όλει πλείω σῖτον πεντήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι.

Χρῆν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανὴν εἶναι 7
αύτην τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν ὁμολογεῖ συμ:ρίασθαι, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύων φαίνεται, ὑμεῖς δὲ ατὰ τοὺς νόμους ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι· ὅμως δ' ἵνα :εισθῆτε ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀρχόντων ψεύδονται, ἀνάγκη :αὶ μακρότερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι 8
ἠν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον, παρακαλέσαντες τοὺς ἰρχοντας ἠρωτῶμεν. καὶ οἱ μὲν τέσσαρες οὐδὲν ἔφασαν :ἰδέναι τοῦ πράγματος, Ἄνυτος δ' ἔλεγεν ὡς τοῦ προτέρου χειμῶνος, ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος, | τούτων ὑπερβαλλόντων ἀλλήλους καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς μαχοιένων συμβουλεύσειεν αὐτοῖς παύσασθαι φιλονεικοῦιν, ἡγούμενος συμφέρειν ὑμῖν τοῖς παρὰ τούτων ὠνουιένοις ὡς ἀξιώτατον τούτους πρίασθαι· δεῖν γὰρ αὐτοὺς ἰβολῷ μόνον πωλεῖν τιμιώτερον. ὡς τοίνυν οὐ συμ- 9
τριαμένους καταθέσθαι ἐκέλευεν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀλλή:οις ἀντωνεῖσθαι συνεβούλευεν, αὐτὸν ὑμῖν Ἄνυτον ιάρτυρα παρέξομαι, καὶ ὡς οὗτος μὲν ἐπὶ τῆς προτέρας ιουλῆς τούτους εἶπε τοὺς λόγους, οὗτοι δ' ἐπὶ τῆσδε ιυνωνούμενοι φαίνονται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθέν- 10
:ες συνεπρίαντο τὸν σῖτον, ἀκηκόατε· ἡγοῦμαι δ', ἂν ὡς μάλιστα περὶ τούτων ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὑπὲρ αὐ:ῶν αὐτοὺς ἀπολογήσεσθαι, ἀλλὰ τούτων κατηγορήσειν· τερὶ γὰρ ὧν εἰσι νόμοι διαρρήδην γεγραμμένοι, πῶς οὐ

χρὴ διδόναι δίκην καὶ τοὺς μὴ πειθομένους καὶ τοὺς κε-
λεύοντας τούτοις τἀναντία πράττειν;
11 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴομαι αὐτοὺς ἐπὶ
μὲν τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐλεύσεσθαι· ἴσως δ' ἐροῦ-
σιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τῆς πόλεως
συνεωνοῦντο τὸν σῖτον, ἵν' ὡς ἀξιώτατον ἡμῖν πωλοῖεν.
μέγιστον δ' ὑμῖν ἐρῶ καὶ περιφανέστατον τεκμήριον ὅτι
12 ψεύδονται. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ὑμῶν ἕνεκα ἔπραт-
τον ταῦτα, φαίνεσθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς πολλὰς ἡμέρας
πωλοῦντας, ἕως ὁ συνεωνημένος αὐτοὺς ἐπέλιπε· νῦν
δ' ἐνίοτε τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπώλουν δραχμῇ τιμιώτερον,
ὥσπερ κατὰ μέδιμνον συνωνούμενοι. καὶ τούτων ὑμῖν
μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ ὅταν μὲν εἰσφορὰν
εἰσενεγκεῖν δέῃ, ἣν πάντες εἴσεσθαι μέλλουσιν, οὐκ
ἐθέλουσιν, ἀλλὰ πενίαν προφασίζονται, ἐφ' οἷς δὲ θά-
νατός ἐστιν ἡ ζημία καὶ λαθεῖν αὐτοῖς συνέφερε, ταῦτα
ἐπ' εὐνοίᾳ φασὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρανομῆσαι. καίτοι πάντες
ἐπίστασθε ὅτι τούτοις ἥκιστα προσήκει τοιούτους ποιεῖ-
σθαι λόγους. τἀναντία γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις συμ-
φέρει· τότε γὰρ πλεῖστα κερδαίνουσιν, ὅταν κακοῦ τινος
14 ἀπαγγελθέντος τῇ πόλει τίμιον τὸν σῖτον πωλῶσιν. οὕτω
δ' ἄσμενοι τὰς συμφορὰς τὰς ὑμετέρας ὁρῶσιν, ὥστε τὰς
μὲν πρότεροι τῶν ἄλλων πυνθάνονται, τὰς δ' αὐτοὶ
λογοποιοῦσιν, ἢ τὰς ναῦς διεφθάρθαι τὰς ἐν τῷ Πόντῳ,
ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκπλεούσας συνειλῆφθαι, ἢ τὰ ἐμ-
πόρια κεκλεῖσθαι, ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀπορρηθήσε-
15 σθαι, καὶ εἰς τοῦτ' ἔχθρας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἐν τούτοις
τοῖς καιροῖς ἐπιβουλεύουσιν ἡμῖν, ἐν οἷσπερ οἱ πολέμιοι.
ὅταν γὰρ μάλιστα σίτου τυγχάνητε δεόμενοι, ἀναρπά-

[ουσιν οὗτοι καὶ οὐκ ἐθέλουσι πωλεῖν, ἵνα μὴ περὶ τῆς :ιμῆς διαφερώμεθα, ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ὁποσουτινοσοῦν τριάμενοι παρ' αὐτῶν ἀπέλθωμεν· ὥστ' ἐνίοτε εἰρήνης νούσης ὑπὸ τούτων πολιορκούμεθα. οὕτω δὲ πάλαι περὶ 16 τῆς τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν, ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις ὠνίοις ἅπασι τοὺς ἀγορανόμους φύλακας κατεστήσατε, ἐπὶ δὲ ταύτῃ μόνῃ τῇ τέχνῃ χωρὶς σιτοφύλακας ἀπεκληροῦτε· καὶ πολλάκις ἤδη παρ' ἐκείνων πολιτῶν ὄντων δίκην τὴν μεγίστην ἐλάβετε, ὅτι οὐχ οἷοί τ' ἦσαν τῆς τούτων πονηρίας ἐπικρατῆσαι. καίτοι τί χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας ὑφ' ὑμῶν πάσχειν, ὁπότε καὶ τοὺς οὐ δυναμένους φυλάττειν ἀποκτείνετε;

Ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἀδύνατον ὑμῖν ἐστὶν ἀπο- 17 ψηφίσασθαι. εἰ γὰρ ἀπογνώσεσθε ὁμολογούντων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἐμπόρους συνίστασθαι, δόξεθ' ὑμεῖς ἐπιβουλεύειν τοῖς εἰσπλέουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλην τινὰ ἀπολογίαν ἐποιοῦντο, οὐδεὶς ἂν εἶχε τοῖς ἀποψηφισαμένοις ἐπιτιμᾶν· ἐφ' ὑμῖν γὰρ ὁποτέροις βούλεσθε πιστεύειν· νῦν δὲ πῶς οὐ δεινὰ ἂν δόξαιτε ποιεῖν, εἰ τοὺς ὁμολογοῦντας παρανομεῖν ἀζημίους ἀφήσετε; ἀναμνήσθητε 18 δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλῶν ἤδη ἐχόντων ταύτην τὴν αἰτίαν [λαμβάνειν] καὶ μάρτυρας παρεχομένων | θάνατον κατέγνωτε, πιστοτέρους ἡγησάμενοι τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους. καίτοι πῶς ἂν οὐ θαυμαστὸν εἴη, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν ἁμαρτημάτων δικάζοντες μᾶλλον ἐπεθυμεῖτε παρὰ τῶν ἀρνουμένων δίκην λαμβάνειν; Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ἡγοῦμαι 19 φανερὸν εἶναι ὅτι οἱ περὶ τῶν τοιούτων ἀγῶνες κοινότατοι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε πεύσονται ἥντινα γνώμην περὶ αὐτῶν ἔχετε, ἡγούμενοι, ἂν μὲν θάνατον αὐτῶν καταγνῶτε, κοσμιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς λοιπούς· ἂν δ' ἀζημίους ἀφῆτε, πολλὴν ἄδειαν αὐτοῖς

p. 719—725.

20 ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ μόνον τῶν παρεληλυθότων ἕνεκα αὐτοὺς κολάζειν, ἀλλὰ καὶ παραδείγματος ἕνεκα τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· οὕτω γὰρ ἔσονται μόγις ἀνεκτοί. ἐνθυμεῖσθε δὲ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τέχνης πλεῖστοι περὶ τοῦ σώματός εἰσιν ἠγωνισμένοι· καὶ οὕτω μεγάλα ἐξ αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον αἱροῦνται καθ' ἑκάστην ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν ἢ παύεσθαι παρ'
21 ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες. καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἀντιβολῶσιν ὑμᾶς καὶ ἱκετεύωσι, δικαίως ἂν αὐτοὺς ἐλεήσαιτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν τε πολιτῶν οἳ διὰ τὴν τούτων πονηρίαν ἀπέθνησκον, καὶ τοὺς ἐμπόρους ἐφ' οὓς οὗτοι συνέστησαν· οἷς ὑμεῖς χαριεῖσθε καὶ προθυμοτέρους ποιήσετε, δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνοντες. εἰ δὲ μή, τίν' αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν, ἐπειδὰν πύθωνται ὅτι τῶν καπήλων, οἳ τοῖς εἰσπλέουσιν ὡμολόγησαν ἐπιβουλεύειν, ἀπεψηφίσασθε;

22 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων, ὅτε δικάζονται, δεῖ παρὰ τῶν κατηγόρων πυθέσθαι, τὴν δὲ τούτων πονηρίαν ἅπαντες ἐπίστασθε. ἂν οὖν τούτων καταψηφίσησθε, τά τε δίκαια ποιήσετε καὶ ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε· εἰ δὲ μή, τιμιώτερον.

23.

ΚΑΤΑ ΠΑΓΚΛΕΩΝΟΣ ΟΤΙ ΟΥΚ ΗΝ ΠΛΑΤΑΙΕΥΣ.

Πολλὰ μὲν λέγειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τουτουὶ τοῦ πράγματος οὔτ' ἂν δυναίμην οὔτε μοι δοκεῖν· ὡς δὲ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔλαχον τουτῳὶ Παγκλέωνι οὐκ ὄντι Πλαταιεῖ, τοῦτο ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι. Reisk.

Ὡς γὰρ ἀδικῶν με πολὺν χρόνον οὐκ ἐπαύετο, ἐλ- 2
θὼν ἐπὶ τὸ γναφεῖον, ἐν ᾧ εἰργάζετο, προσεκαλεσάμην αὐτὸν πρὸς τὸν πολέμαρχον, νομίζων μέτοικον εἶναι. εἰπόντος δὲ τούτου ὅτι Πλαταιεὺς εἴη, ἠρόμην ὁπόθεν δημοτεύοιτο, παραινέσαντός τινος τῶν παρόντων προσκαλέσασθαι καὶ πρὸς τὴν φυλήν, ἧς τινος εἶναι σκήπτοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς τῇ Ἱπποθωντίδι δικάζοντας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς, 3
ἵνα οἱ Δεκελεῖς προσφοιτῶσιν, ἠρώτων, οὕς τε ἐξευρίσκοιμι Δεκελέων ἐπυνθανόμην εἴ τινα γινώσκοιεν Δεκελειόθεν δημοτευόμενον Παγκλέωνα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἔφασκεν γιγνώσκειν αὐτόν, πυθόμενος ὅτι καὶ ἑτέρας δίκας τὰς μὲν φεύγοι τὰς δ' ὠφλήκοι παρὰ τῷ πολεμάρχῳ, ἔλαχον καὶ ἐγώ.

Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν Δεκελέων οὓς ἠρόμην μάρτυ- 4
ρας παρέξομαι, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν λαχόντων τε δίκας αὐτῷ πρὸς τὸν πολέμαρχον καὶ καταδικασαμένων, ὅσοι τυγχάνουσι παρόντες. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐκ μὲν τούτων πεισθεὶς πρὸς τὸν πολέμαρχον αὐτῷ 5
τὴν δίκην ἔλαχον· ἐπειδὴ δέ μοι αὐτὴν ἀντεγράψατο μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, περὶ | πολλοῦ ποιούμενος μηδενὶ δόξαι ὑβρίζειν βούλεσθαι μᾶλλον ἢ δίκην λαβεῖν ὧν ἠδικήθην, πρῶτον μὲν Εὐθύκριτον, ὃν πρεσβύτατόν τε Πλαταιέων ἐγίγνωσκον καὶ μάλιστα ᾤόμην εἰδέναι, ἠρόμην εἴ τινα γιγνώσκοι Ἱππαρμοδώρου υἱὸν Παγκλέωνα Πλαταιέα· ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπεκρίνατό μοι ὅτι 6
τὸν Ἱππαρμόδωρον μὲν γινώσκοι, υἱὸν δὲ ἐκείνῳ οὐδένα οὔτε Παγκλέωνα οὔτε ἄλλον οὐδένα εἰδείη ὄντα,

γρώτων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ᾔδειν Πλαταιέας ὄντας.
πάντες οὖν ἀγνοοῦντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκριβέστατα ἂν
ἔφασάν με πυθέσθαι ἐλθόντα εἰς τὸν χλωρὸν τυρὸν τῇ
ἕνῃ καὶ νέᾳ· ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἑκάστου
7 ἐκεῖσε συλλέγεσθαι τοὺς Πλαταιέας. ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν
τυρὸν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπυνθανόμην αὐτῶν, εἴ τινα
γιγνώσκοιεν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον. καὶ οἱ μὲν
ἄλλοι οὐκ ἔφασαν γιγνώσκειν, εἷς δέ τις εἶπεν ὅτι τῶν
μὲν πολιτῶν οὐδενὶ εἰδείη τοῦτο ὂν τὸ ὄνομα, δοῦλον
μέντοι ἔφη ἑαυτοῦ ἀφεστῶτα εἶναι Παγκλέωνα, τήν τε
ἡλικίαν λέγων τὴν τούτου καὶ τὴν τέχνην ᾗ οὗτος χρῆται.
8 Ταῦτ' οὖν ὡς ἀληθῆ ἐστι, τόν τε Εὐθύκριτον, ὃν πρῶ-
τον ἠρόμην, καὶ τῶν ἄλλων Πλαταιέων ὅσοις προσῆλθον,
καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι, μάρτυρας παρέξο-
μαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Ἡμέραις τοίνυν μετὰ ταῦτα οὐ πολλαῖς ὕστερον
ἰδὼν ἀγόμενον τουτονὶ Παγκλέωνα ὑπὸ Νικομήδους,
ὃς ἐμαρτύρησεν αὐτοῦ δεσπότης εἶναι, προσῆλθον βου-
λόμενος εἰδέναι ὁποῖόν τι περὶ αὐτοῦ πραχθήσοιτο. τότε
μὲν οὖν ἐπειδὴ ἐπαύσαντο μαχόμενοι, εἶπόν τινες τῶν
τούτῳ παρόντων ὅτι εἴη αὐτῷ ἀδελφὸς ὃς ἐξαιρήσοιτο
αὐτὸν εἰς ἐλευθερίαν· ἐπὶ τούτοις ἐγγυησάμενοι παρέ-
10 ξειν εἰς ἀγορὰν ᾤχοντο ἀπιόντες. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῆς τε
ἀντιγραφῆς ἕνεκα ταυτησὶ καὶ αὐτῆς τῆς δίκης ἔδοξέ
μοι χρῆναι μάρτυρας λαβόντι παραγενέσθαι, ἵν' εἰδείην
τόν τ' ἐξαιρησόμενον αὐτὸν καὶ ὅ τι λέγων ἀφαιρήσοιτο.
ἐφ' οἷς μὲν οὖν ἐξηγγυήθη, οὔτε ἀδελφὸς οὔτε ἄλλος
οὐδεὶς ἦλθε, γυνὴ δὲ φάσκουσα αὐτῆς αὐτὸν εἶναι δοῦ-
λον, ἀμφισβητοῦσα τῷ Νικομήδει, καὶ οὐκ ἔφη ἐάσειν
11 αὐτὸν ἄγειν. ὅσα μὲν οὖν αὐτόθι ἐρρήθη, πολὺς ἂν εἴη
μοι λόγος διηγεῖσθαι· εἰς τοῦτο δὲ βιαιότητος ἦλθον οἵ

Reisk.

ε παρόντες τούτῳ καὶ αὐτὸς οὗτος, ὥστε ἐθέλοντος μὲν οῦ Νικομήδους ἐθελούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἀφιέναι, εἴ ις ἢ εἰς ἐλευθερίαν τοῦτον [ἐξαιροῖτο] ἢ ἄγοι φάσκων ιυτοῦ δοῦλον εἶναι, τούτων οὐδὲν ποιήσαντες ἀφελό-ενοι ᾤχοντο. Ὡς οὖν τῇ τε προτεραίᾳ ἐπὶ τούτοις ἠγγυήθη καὶ τότε βίᾳ ᾤχοντο ἀφελόμενοι αὐτόν, μάρ-υρας παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

12 Ῥᾴδιον τοίνυν εἰδέναι ὅτι οὐδ' αὐτὸς Παγκλέων νο-ιίζει ἑαυτὸν μὴ ὅτι Πλαταιέα εἶναι, ἀλλ' οὐδ' ἐλεύθερον. ὅστις γὰρ ἐβουλήθη βίᾳ ἀφαιρεθεὶς ἐνόχους καταστῆσαι ούς ἑαυτοῦ ἐπιτηδείους τοῖς βιαίοις μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς όμους εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἐξαιρεθεὶς δίκην λαβεῖν παρὰ ῶν ἀγόντων αὐτόν, οὐδενὶ χαλεπὸν γνῶναι ὅτι εὖ ἰδὼς ἑαυτὸν ὄντα δοῦλον ἔδεισεν ἐγγυητὰς καταστήσας ερὶ τοῦ σώματος ἀγωνίσασθαι.

13 Ὅτι μὲν οὖν Πλαταιεὺς εἶναι πολλοῦ δεῖ, οἶμαι μᾶς ἐκ τούτων σχεδόν τι γινώσκειν· ὅτι δὲ οὐδ' οὗτος, ς ἄριστα οἶδε τὰ αὑτοῦ, ἡγήσατο δόξαι ἂν ὑμῖν Πλα-αιεὺς εἶναι, ἐξ ὧν ἔπραξε ῥᾳδίως μαθήσεσθε. ἐν τῇ ντωμοσίᾳ γὰρ τῆς δίκης ἣν αὐτῷ ἔλαχεν Ἀριστόδικος ὑτοσί, ἀμφισβητῶν μὴ πρὸς τὸν πολέμαρχον εἶναί οἱ ὰς δίκας διεμαρτυρήθη μὴ Πλαταιεὺς εἶναι, ἐπισκηψά- 14
ιενος δὲ τῷ μάρτυρι οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ' εἴασε καταδι-ιάσασθαι αὐτοῦ τὸν Ἀριστόδικον. ἐπεὶ δὲ ὑπερήμερος γένετο, ἐξέτισε τὴν δίκην, καθότι ἔπειθε. καὶ τούτων, ὡς ἀληθῆ ἐστι, μάρτυρας ἐγὼ παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι πίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Πρὶν τοίνυν ταῦτα ὁμολογηθῆναι αὐτῷ, δεδιὼς ὸν Ἀριστόδικον, μεταστὰς ἐντεῦθεν Θήβησι | μετῴκει.

) 732—737.

καίτοι οἶμαι εἰδέναι ὑμᾶς ὅτι εἴπερ ἦν Πλαταιεύς, πανταχοῦ μᾶλλον ἢ Θήβησιν εἰκὸς ἦν αὐτὸν μετοικῆσαι. Ὡς οὖν ᾤκει ἐκεῖ πολὺν χρόνον, τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

16 Ἐξαρκεῖν μοι νομίζω τὰ εἰρημένα, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐὰν γὰρ διαμνημονεύητε, οἶδ' ὅτι τά τε δίκαια καὶ τἀληθῆ ψηφιεῖσθε, καὶ ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

24.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΔΙΔΟΣΘΑΙ ΤΩΙ ΑΔΥΝΑΤΩΙ ΑΡΓΥΡΙΟΝ.

Οὐ πολλοῦ δέω χάριν ἔχειν, ὦ βουλή, τῷ κατηγόρῳ, ὅτι μοι παρεσκεύασε τὸν ἀγῶνα τουτονί. πρότερον γὰρ οὐκ ἔχων πρόφασιν ἐφ' ἧς τοῦ βίου λόγον δοίην, νυνὶ διὰ τοῦτον εἴληφα. καὶ πειράσομαι τῷ λόγῳ τοῦτον μὲν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον, ἐμαυτὸν δὲ βεβιωκότα μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐπαίνου μᾶλλον ἄξιον ἢ φθόνου· διὰ γὰρ οὐδὲν ἄλλο μοι δοκεῖ παρασκευάσαι τόνδε μοι τὸν
2 κίνδυνον οὗτος ἢ διὰ φθόνον. καίτοι ὅστις τούτοις φθονεῖ οὓς οἱ ἄλλοι ἐλεοῦσι, τίνος ἂν ὑμῖν ὁ τοιοῦτος ἀποσχέσθαι δοκεῖ πονηρίας; οὐ μὲν γὰρ ἕνεκα χρημάτων με συκοφαντεῖ, οὐδ' ὡς ἐχθρὸν ἑαυτοῦ με τιμωρεῖται [ψεύδεται]· διὰ γὰρ τὴν πονηρίαν αὐτοῦ οὔτε φίλῳ οὔτε
3 ἐχθρῷ πώποτε ἐχρησάμην αὐτῷ. ἤδη τοίνυν, ὦ βουλή, δῆλός ἐστι φθονῶν, ὅτι τοιαύτῃ κεχρημένος συμφορᾷ τούτου βελτίων εἰμὶ πολίτης. καὶ γὰρ οἶμαι δεῖν, ὦ βουλή, τὰ τοῦ σώματος δυστυχήματα τοῖς τῆς ψυχῆς ἐπιτηδεύμασιν ἰᾶσθαι καλῶς. εἰ γὰρ ἐξ ἴσου τῇ συμφορᾷ καὶ τὴν διάνοιαν ἕξω καὶ τὸν ἄλλον βίον διάξω, τί τούτου διοίσω;

Περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· ὑπὲρ 4
ὧν δέ μοι προσήκει λέγειν ὡς ἂν οἷόν τε διὰ βραχυτάτων
ἐρῶ. φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με λαμβάνειν τὸ
παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον· καὶ γὰρ τῷ σώματι δύνα-
σθαι καὶ οὐκ εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ τέχνην ἐπίστασθαι
τοιαύτην ὥστε καὶ ἄνευ τοῦ διδομένου τούτου ζῆν. καὶ 5
τεκμηρίοις χρῆται τῆς μὲν τοῦ σώματος ῥώμης, ὅτι ἐπὶ
τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τῆς δ' ἐν τῇ τέχνῃ εὐπορίας, ὅτι
δύναμαι συνεῖναι δυναμένοις ἀνθρώποις ἀναλίσκειν.
τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς τέχνης εὐπορίαν καὶ τὸν ἄλλον τὸν
ἐμὸν βίον, οἷος τυγχάνει, πάντας ὑμᾶς οἴομαι γινώσκειν·
ὅμως δὲ κἀγὼ διὰ βραχέων ἐρῶ. ἐμοὶ γὰρ ὁ μὲν πατὴρ 6
κατέλιπεν οὐδέν, τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι
τρέφων τρίτον ἔτος τουτί, παῖδες δέ μοι οὔπω εἰσὶν οἵ
με θεραπεύσουσι. τέχνην δὲ κέκτημαι βραχέα δυναμένην
ὠφελεῖν, ἣν αὐτὸς μὲν ἤδη χαλεπῶς ἐργάζομαι, τὸν δια-
δεξόμενον δ' αὐτὴν οὔπω δύναμαι κτήσασθαι. πρόσοδος
δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης, ἣν ἂν ἀφέλησθέ με,
κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ τῇ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ.
μὴ τοίνυν, ἐπειδή γε ἔστιν, ὦ βουλή, σῶσαί με δικαίως, 7
ἀπολέσητε ἀδίκως· μηδὲ ἃ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἐρρω-
μένῳ ὄντι ἔδοτε, πρεσβύτερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνό-
μενον ἀφέλησθε· μηδὲ πρότερον καὶ περὶ τοὺς οὐδὲν
ἔχοντας κακὸν ἐλεημονέστατοι δοκοῦντες εἶναι νυνὶ διὰ
τοῦτον τοὺς καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐλεεινοὺς ὄντας ἀγρίως
ἀποδέξησθε· μηδ' ἐμὲ τολμήσαντες ἀδικῆσαι καὶ τοὺς
ἄλλους τοὺς ὁμοίως ἐμοὶ διακειμένους ἀθυμῆσαι ποιή-
σητε. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον εἴη, ὦ βουλή, εἰ ὅτε μὲν ἁπλῆ 8
μοι ἦν ἡ συμφορά, τότε μὲν φαινοίμην λαμβάνων τὸ
ἀργύριον τοῦτο, νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ γῆρας καὶ νόσοι καὶ
τὰ τούτοις ἐχόμενα κακὰ | προσγίνεταί μοι, τότε ἀφαι-
ρεθείην. δοκεῖ δέ μοι τῆς πενίας τῆς ἐμῆς τὸ μέγεθος ὁ 9

κατήγορος ἂν ἐπιδεῖξαι σαφέστατα μόνος ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐγὼ κατασταθεὶς χορηγὸς τραγῳδοῖς προκαλεσαίμην αὐτὸν εἰς ἀντίδοσιν, δεκάκις ἂν ἕλοιτο χορηγῆσαι μᾶλλον ἢ ἀντιδοῦναι ἅπαξ. καὶ πῶς ου δεινόν ἐστι νῦν μὲν κατηγορεῖν ὡς διὰ πολλὴν εὐπορίαν ἐξ ἴσου δύναμαι συνεῖναι τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰ δὲ ὧν ἐγὼ λέγω τύχοι τι γενόμενον, τοιοῦτον εἶναι; καὶ ἔστι τι πονηρότερον;

Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἱππικῆς, ἧς οὗτος ἐτόλμησε μνησθῆναι πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τὴν τύχην δείσας οὔτε ὑμᾶς αἰσχυνθείς, οὐ πολὺς ὁ λόγος. ἔγνων γάρ, ὦ βουλή, πάντας τοὺς ἔχοντάς τι δυστύχημα τοιοῦτόν τι ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν, ὅπως ὡς ἀλυπότατα μεταχειριοῦνται τὸ συμβεβηκὸς πάθος. ὧν εἷς ἐγώ, καὶ περιπεπτωκὼς τοιαύτῃ συμφορᾷ ταύτην ἐμαυτῷ ῥᾳστώνην ἐξεῦρον εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς μακροτέρας τῶν ἀναγκαίων.

11 ὃ δὲ μέγιστον, ὦ βουλή, τεκμήριον ὅτι διὰ τὴν συμφορὰν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ὕβριν, ὡς οὗτός φησιν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω [ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν]. εἰ γὰρ ἐκεκτήμην οὐσίαν, ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἵππους ἀνέβαινον· νυνὶ δ' ἐπειδὴ τοιοῦτον οὐ δύναμαι κτήσασθαι, τοῖς ἀλλοτρίοις ἵπποις

12 ἀναγκάζομαι χρῆσθαι πολλάκις. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν, ὦ βουλή, τοῦτον αὐτόν, εἰ μὲν ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενον ἑώρα με, σιωπᾶν ἂν (τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;), ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ᾐτημένους ἵππους ἀναβαίνω, πειρᾶσθαι πείθειν ὑμᾶς ὡς δυνατός εἰμι; καὶ ὅτι μὲν δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι, τῶν ἄλλων μιᾷ χρωμένων, μὴ κατηγορεῖν ὡς καὶ τοῦτο τῶν δυναμένων ἐστίν· ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τεκμηρίῳ χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰμὶ τῶν δυναμένων; οἷς ἐγὼ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀμφοτέροις χρῶμαι.

13 Τοσοῦτον δὲ διενήνοχεν ἀναισχυντίᾳ τῶν ἁπάντων

Reisk.

ἀνθρώπων, ὥστε ὑμᾶς πειρᾶται πείθειν, τοσούτους
ὄντας εἷς ὤν, ὡς οὐκ εἰμὶ τῶν ἀδυνάτων ἐγώ. καίτοι
εἰ τοῦτο πείσει τινὰς ὑμῶν, ὦ βουλή, τί με κωλύει
κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν
ἀφελέσθαι τὸν ὀβολὸν ὡς ὑγιαίνοντος, τούτῳ δὲ ψηφί-
σασθαι πάντας ὡς ἀναπήρῳ; οὐ γὰρ δήπου τὸν αὐτὸν
ὑμεῖς μὲν ὡς δυνάμενον ἀφαιρήσεσθε τὸ διδόμενον, οἱ
δὲ ὡς ἀδύνατον ὄντα κληροῦσθαι κωλύσουσιν. ἀλλὰ 14
γὰρ οὔτε ὑμεῖς τούτῳ τὴν αὐτὴν ἔχετε γνώμην, οὔθ'
οὗτος εὖ ποιῶν. ὁ μὲν γὰρ ὥσπερ ἐπικλήρου τῆς συμ-
φορᾶς οὔσης ἀμφισβητήσων ἥκει καὶ πειρᾶται πείθειν
ὑμᾶς ὡς οὐκ εἰμὶ τοιοῦτος οἷον ὑμεῖς ὁρᾶτε πάντες·
ὑμεῖς δὲ (ὃ τῶν εὖ φρονούντων ἔργον ἐστί) μᾶλλον
πιστεύετε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τού-
του λόγοις.

Λέγει δ' ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελ- 15
γῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβερῶς ὀνομάσαι, μέλλων
ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ' οὐκ, ἂν πάνυ πρᾳόνως, μηδὲ ψεύ-
δηται, ταῦτα ποιήσων. ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς
οἶμαι δεῖν διαγινώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων
ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. οὐ γὰρ πενομένους 16
καὶ λίαν ἀπόρως διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς
πολλῷ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς
ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πι-
στεύοντας ταῖς αὑτῶν ῥώμαις· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβη-
κότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ νέαις ταῖς δια-
νοίαις χρωμένους. οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν 17
ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρ-
ούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν νέοι
συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, τοῖς δ' ἑτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν
ἀμφότεροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγχωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς 18

πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθε-
νέσιν οὐκ ἔστιν οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρ-
ξαντας οὔτε ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίνεσθαι τῶν
ἀδικουμένων. ὥστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ
τῆς ἐμῆς ὕβρεως οὐ σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ᾽ ὑμᾶς
πεῖσαι βουλόμενος ὡς εἰμὶ τοιοῦτος, ἀλλ᾽ ἐμὲ κωμῳδεῖν
βουλόμενος, ὥσπερ τι καλὸν ποιῶν.

19 Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαί φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ
πονηροὺς καὶ πολλούς, οἳ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασι,
τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν.
ὑμεῖς δὲ ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ
κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ
τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δη-
20 μιουργούς. ἕκαστος γὰρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ
μὲν πρὸς μυροπωλεῖον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς
σκυτοτομεῖον, ὁ δ᾽ ὅποι ἂν τύχῃ, καὶ πλεῖστοι μὲν ὡς
τοὺς ἐγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι
δὲ ὡς τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας αὐτῆς· ὥστ᾽ εἴ τις ὑμῶν
πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον
ὅτι καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατριβόντων· εἰ δὲ κἀκεί-
νων, ἁπάντων Ἀθηναίων· ἅπαντες γὰρ εἴθισθε προσ-
φοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἁμοῦ γέ που.

21 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι δεῖ λίαν με ἀκριβῶς ἀπολο-
γούμενον πρὸς ἓν ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων ἐνοχλεῖν
πλείω χρόνον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων εἴρηκα, τί δεῖ
περὶ τῶν ὁμοίως τούτῳ φαύλων σπουδάζειν; ἐγὼ δ᾽
ὑμῶν, ὦ βουλή, δέομαι πάντων τὴν αὐτὴν ἔχειν περὶ
22 ἐμοῦ διάνοιαν, ἥνπερ καὶ πρότερον. μηδ᾽ οὗ μόνου με-
ταλαβεῖν ἔδωκεν ἡ τύχη μοι τῶν ἐν τῇ πατρίδι, τούτου
διὰ τουτονὶ ἀποστερήσητέ με· μηδ᾽ ἃ πάλαι κοινῇ πάν-
τες ἔδοτέ μοι, νῦν οὗτος εἷς ὢν πείσῃ πάλιν ὑμᾶς ἀφελέ-
σθαι. ἐπειδὴ γάρ, ὦ βουλή, τῶν μεγίστων ἀρχῶν ὁ δαί-

μων ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, ἡ πόλις ἡμῖν ἐψηφίσατο τοῦτο
τὸ ἀργύριον, ἡγουμένη κοινὰς εἶναι τὰς τύχας τοῖς
ἅπασι καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν. πῶς οὖν οὐκ 23
ἂν δειλαιότατος εἴην, εἰ τῶν μὲν καλλίστων καὶ μεγί-
στων διὰ τὴν συμφορὰν ἀπεστερημένος εἴην, ἃ δ' ἡ πό-
λις ἔδωκε προνοηθεῖσα τῶν οὕτως διακειμένων, διὰ τὸν
κατήγορον ἀφαιρεθείην; μηδαμῶς, ὦ βουλή, ταύτῃ θῆ-
σθε τὴν ψῆφον. διὰ τί γὰρ ἂν καὶ τύχοιμι τοιούτων
ὑμῶν; πότερον ὅτι δι' ἐμέ τις εἰς ἀγῶνα πώποτε κατα- 24
στὰς ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἷς ἀποδείξειεν.
ἀλλ' ὅτι πολυπράγμων εἰμὶ καὶ θρασὺς καὶ φιλαπεχθή-
μων; ἀλλ' οὐ τοιαύταις ἀφορμαῖς τοῦ βίου πρὸς τὰ
τοιαῦτα τυγχάνω χρώμενος. ἀλλ' ὅτι λίαν ὑβριστὴς καὶ 25
βίαιος; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς φήσειεν, εἰ μὴ βούλοιτο καὶ
τοῦτο ψεύδεσθαι τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τῶν
τριάκοντα γενόμενος ἐν δυνάμει κακῶς ἐποίησα πολλοὺς
τῶν πολιτῶν; ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἔφυγον
εἰς Χαλκίδα τὴν ἐπ' Εὐρίπῳ, καὶ ἐξόν μοι μετ' ἐκείνων
ἀδεῶς πολιτεύεσθαι, μεθ' ὑμῶν εἱλόμην κινδυνεύειν
ἁπάντων. μὴ τοίνυν, ὦ βουλή, μηδὲν ἡμαρτηκὼς ὁμοίως 26
ὑμῶν τύχοιμι τοῖς πολλὰ ἠδικηκόσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν
ψῆφον θέσθε περὶ ἐμοῦ ταῖς ἄλλαις βουλαῖς, ἀναμνη-
σθέντες ὅτι οὔτε χρήματα διαχειρίσας τῆς πόλεως δίδωμι
λόγον αὐτῶν, οὔτε ἀρχὴν ἄρξας οὐδεμίαν εὐθύνας ὑπ-
έχω νῦν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ὀβολοῦ μόνον ποιοῦμαι τοὺς
λόγους. καὶ οὕτως ὑμεῖς μὲν τὰ δίκαια γνώσεσθε πάν- 27
τες, ἐγὼ δὲ τουτων ὑμῖν τυχὼν ἕξω τὴν χάριν, οὗτος δὲ
τοῦ λοιποῦ μαθήσεται μὴ τοῖς ἀσθενεστέροις ἐπιβου-
λεύειν ἀλλὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ περιγίνεσθαι.

25.

| ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Ὑμῖν μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμιμνησκομένοις τῶν γεγενημένων, ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι τοῖς ἐν ἄστει μείνασι· τῶν δὲ κατηγόρων θαυμάζω, οἳ ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμελοῦνται· οἳ σαφῶς εἰδότες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας ζητοῦσι κερδαίνειν, ἢ ὑμᾶς πείθειν περὶ ἁπάν-
2 των ἡμῶν τὴν γνώμην ταύτην ἔχειν. εἰ μὲν οὖν οἴονται, ἃ ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένηται τῇ πόλει, ὁμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνάτους αὐτοὺς ἡγοῦμαι λέγειν· οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν· εἰ δὲ ὡς ἐμοί τι προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους, ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄντα οἷόσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς
3 ὁ βέλτιστος ἐν ἄστει μείνας ἐγένετο. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις. τούτων μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν καθιστάναι (ἐκ τούτων γὰρ ἂν μάλιστα χρηματίζοιντο), ὑμέτερον δὲ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐξ ἴσου τῆς πολιτείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς
4 καθεστηκόσι πράγμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἀποφανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς αἴτιος γεγενημένος, πολλὰ δὲ κἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτά γοῦν μοι παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν, ὧν οὐ μόνον τοὺς εὖ πεποιηκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν
5 δίκαιόν ἐστι. μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύναντο οἱ κατήγοροι ἰδίᾳ με ἀδικοῦντα ἐξελέγξαι,

Leisk.

οὐκ ἂν τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγόρουν, οὐδ' ἂν ᾤοντο χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων ἑτέρους διαβάλλειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νῦν δὲ νομίζουσι τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς μηδὲν κακὸν εἰργασμένους ἀπολέσαι. ἐγὼ δὲ οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον εἶναι οὔτε εἴ τινες τῇ 6
πόλει πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι γεγένηνται, ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν, οὔτ' εἴ τινες πολλὰ κακὰ εἰργασμένοι εἰσίν, εἰκότως ἂν δι' ἐκείνους τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας ὀνείδους καὶ διαβολῆς τυγχάνειν· ἱκανοὶ γὰρ οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει καὶ μέγα κέρδος νομίζοντες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς καθεστηκότας.

Πειράσομαι δ' ὑμᾶς διδάξαι, οὓς ἡγοῦμαι τῶν πο- 7
λιτῶν προσήκειν ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν καὶ δημοκρατίας. ἐκ τούτου γὰρ καὶ ὑμεῖς γνώσεσθε, κἀγὼ περὶ ἐμαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν ποιήσομαι, ἀποφαίνων ὡς οὔτε ἐξ ὧν ἐν δημοκρατίᾳ οὔτε ἐξ ὧν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πεποίηκα, οὐδέν μοι προσῆκον κακόνουν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. πρῶ- 8
τον μὲν οὖν ἐνθυμηθῆναι χρὴ ὅτι οὐδείς ἐστιν ἀνθρώπων φύσει οὔτε ὀλιγαρχικὸς οὔτε δημοκρατικός, ἀλλ' ἥτις ἂν ἑκάστῳ πολιτεία συμφέρῃ, ταύτην προθυμεῖται καθιστάναι· ὥστε οὐκ ἐλάχιστον ἐν ὑμῖν ἐστι μέρος ὡς πλείστους ἐπιθυμεῖν τῶν παρόντων νυνὶ πραγμάτων. καὶ ταῦτα ὅτι οὕτως ἔχει, οὐ χαλεπῶς ἐκ τῶν πρότερον γεγενημένων μαθήσεσθε. σκέψασθε γάρ, ὦ ἄνδρες δι- 9
κασταί, τοὺς προστάντας ἀμφοτέρων τῶν πολιτειῶν, ὁσάκις δὴ μετεβάλοντο. οὐ Φρύνιχος μὲν καὶ Πείσανδρος καὶ οἱ μετ' ἐκείνων δημαγωγοί, ἐπειδὴ πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἐξήμαρτον, τὰς περὶ τούτων δείσαντες τιμωρίας τὴν προτέραν ὀλιγαρχίαν κατέστησαν, πολλοὶ δὲ τῶν τετρακοσίων μετὰ τῶν ἐκ Πειραιῶς συγκατῆλθον, ἔνιοι

δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόντων αὐτοὶ αὖθις τῶν τριάκοντα
ἐγένοντο· εἰσὶ δὲ οἵτινες | τῶν Ἐλευσῖνάδε ἀπογραψα-
μένων, ἐξελθόντες μεθ' ὑμῶν, ἐπολιόρκουν τοὺς μεθ'
10 αὐτῶν. οὔκουν χαλεπὸν γνῶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι
οὐ περὶ πολιτείας εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ
περὶ τῶν ἰδίᾳ συμφερόντων ἑκάστῳ. ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ
τούτων δοκιμάζειν τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως
ἦσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πεπολιτευμένοι, ζητοῦντας δὲ ἥ-
τις αὐτοῖς ἐγίγνετο ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόν-
των· οὕτως γὰρ ἂν δικαιοτάτην τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν
11 ποιοῖσθε. ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρα-
τίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας δεδωκότες ἢ τῶν ὄντων ἀπε-
στερημένοι ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ τοιαύτῃ κεχρημένοι,
προσήκειν αὐτοῖς ἑτέρας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπίζον-
τας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι
δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κἀγαθὰ εἰργασμένοι εἰσί, κακὸν δὲ
μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι
παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων,
οὐκ ἄξιον τὰς τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἂν
πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐ-
12 τοὺς φάσκωσιν εἶναι. ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐ-
δεμία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἧς τινος ἂν προθυμούμενος
τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἑτέρων ἐπεθύμουν
πραγμάτων. τετριηράρχηκα μὲν γὰρ πεντάκις, καὶ τε-
τράκις νεναυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς
εἰσενήνοχα, καὶ τἆλλα λελειτούργηκα οὐδενὸς χεῖρον
13 τῶν πολιτῶν. καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πό-
λεως προσταττομένων ἐδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ'
ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοί τις συμφορὰ γίνοιτο,
ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. ὧν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἁπάντων
ἀπεστερούμην· οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος
Reisk.

ιτίους γεγενημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουν τυγχά-
ειν, ἀλλὰ τοὺς πλεῖστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς
ιμὰς καθίστασαν, ὡς ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰλη-
ιότες. ἃ χρὴ πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων
όγοις πιστεύειν, ἀλλὰ [καὶ] ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν ἃ
κάστῳ τυγχάνει πεπραγμένα. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικα- 14
ταί, οὔτε τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην· ἢ τῶν κατηγό-
ιων ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω· οὐ τοίνυν οὐδ'
πειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδείς με ἀποδείξει
ιὔτε βουλεύσαντα οὔτε ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. καίτοι
εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἠβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ
τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ δὲ οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουν
μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον
ἢ οὕτως ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγόρους;

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων 15
τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. ἐγὼ γὰρ
τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρ-
έσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί,
μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾷ κεχρῆσθαι συμφορᾷ. ὑπ' ἐμοῦ
γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεὶς οὐδεὶς φανήσεται,
οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων
εὖ πεπονθώς. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ 16
μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρ-
τάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥᾴδιον. οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν
κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ
δίαιταν καταδιαιτησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος
ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονὼς συμφορῶν. καίτοι εἰ τοῖς τῶν
γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς
μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. καὶ 17
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἡγοῦμαι περὶ
ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. ὅστις γὰρ
τότε οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας,

ἤ που νῦν σφόδρα προθυμηθήσομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ
εἰδὼς ὅτι, ἐὰν ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην. ἀλλὰ
γὰρ τοιαύτην διὰ τέλους γνώμην ἔχω, ὥστε ἐν ὀλιγαρ-
χίᾳ | μὲν μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ
τὰ ὄντα προθύμως εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

18 Ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως
ὑμᾶς μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ μηδὲν πεπονθότας κα-
κόν, ἐξὸν ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκόσιν,
οὐδὲ τοὺς μὴ φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς
ὑμᾶς ἐκβαλόντας, οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ ἑαυ-
τῶν σῶσαι, ἀλλὰ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ἀφῃρημένους, οὐδὲ
οἳ τῆς σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἕνεκα ἔμειναν ἐν τῷ
ἄστει, ἀλλ' οἵτινες ἑτέρους ἀπολέσαι βουλόμενοι μετέ-
σχον τῶν πραγμάτων. εἰ δὲ οἴεσθε χρῆναι, οὓς ἐκεῖνοι
παρέλιπον ἀδικοῦντες, ὑμεῖς ἀπολέσαι, οὐδεὶς τῶν πο-
λιτῶν ὑπολειφθήσεται.

19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶνδε, ὦ ἄνδρες δικασταί·
πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν
τὰ τῆς πόλεως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσια ἔκλε-
πτον, ἔνιοι δ' ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ
συκοφαντοῦντες τοὺς συμμάχους ἀφίστασαν. καὶ εἰ μὲν
οἱ τριάκοντα τούτους μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγα-
θοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς ἡγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν
ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἠξίουν,
ἠγανακτεῖτε, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι τὰ τῶν ὀλίγων ἀδι-
20 κήματα πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ γίγνεσθαι. οὐ τοίνυν ἄξιον
χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἑωρᾶτε ἐξαμαρτάνοντας,
οὐδὲ ἃ πάσχοντες ἄδικα ἐνομίζετε πάσχειν, ὅταν ἑτέρους
ποιῆτε, δίκαια ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελθόντες
περὶ αὑτῶν γνώμην ἔχετε, ἥνπερ φεύγοντες περὶ ὑμῶν
αὐτῶν εἴχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοιαν πλείστην
Reisk

ιήσετε, καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ιαρότατα ψηφιεῖσθε.

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπὶ 21
ν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτήματα ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν υλεύσασθαι. ὅτε μὲν γαρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν τὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἴχετε τῆς καθόν, ἡγούμενοι τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν μέγιστον κακὸν ιαι τῇ ὑμετέρᾳ φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς 22
ν τρισχιλίους στασιάζοντας, τοὺς δὲ ἄλλους πολίτας κεκηρυγμένους ἐκ τοῦ ἄστεος, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ ν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους δὲ ὄντας τοὺς ὑπὲρ ιῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότ' ἤδη καὶ κτιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι ίκην. ταῦτα γὰρ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε, ἅπερ ἐκείνους ιρᾶτε ποιοῦντας, ἡγούμενοι διὰ τὴν τῶν τριάκοντα ινηρίαν πολὺ μᾶλλον σωθήσεσθαι ἢ διὰ τὴν τῶν φευίντων δύναμιν κατιέναι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικα- 23
ιαί, τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένυς βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τούυς ἡγεῖσθαι δημοτικωτάτους, οἵτινες ὁμονοεῖν ὑμᾶς ιυλόμενοι τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένουσι, ιμίζοντες καὶ τῆς πόλεως ταύτην ἱκανωτάτην εἶναι σωιρίαν καὶ τῶν ἐχθρῶν μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ ' εἴη αὐτοῖς χαλεπώτερον τούτων, ἢ πυνθάνεσθαι μὲν ιᾶς μετέχοντας τῶν πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δὲ οὕτως ακειμένους τοὺς πολίτας ὥσπερ μηδενὸς ἐγκλήματος ρὸς ἀλλήλους γεγενημένου. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δι- 24
ισταί, ὅτι οἱ φεύγοντες τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλείστους ιὶ διαβεβλῆσθαι καὶ ἠτιμῶσθαι βούλονται, ἐλπίζοντες ιὺς ὑφ' ὑμῶν ἀδικουμένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι συμμάχους, ιὺς δὲ συκοφάντας εὐδοκιμεῖν δέξαιντ' ἂν παρ' ὑμῖν

καὶ μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει· τὴν γὰρ τούτων πονη-
ρίαν ἑαυτῶν ἡγοῦνται σωτηρίαν.
25 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίων
πραγμάτων· εὖ γὰρ εἴσεσθε ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβου-
λεύουσιν, οὐδεπώποτε ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ πα-
ραινῶ, ἀμφοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. ἴστε
γὰρ Ἐπιγένην καὶ Δημοφάνην καὶ | Κλεισθένην ἰδίᾳ μὲν
καρπωσαμένους τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημοσίᾳ δ'
26 ὄντας μεγίστων κακῶν αἰτίους. ἐνίων μὲν γὰρ ἔπεισαν
ὑμᾶς ἀκρίτων θάνατον καταψηφίσασθαι, πολλῶν δὲ
ἀδίκως δημεῦσαι τὰς οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι καὶ ἀτιμῶ-
σαι τῶν πολιτῶν· τοιοῦτοι γὰρ ἦσαν ὥστε τοὺς μὲν
ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι, τοὺς δὲ
μηδὲν ἠδικηκότας εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες ἀπολλύναι. καὶ οὐ
πρότερον ἐπαύσαντο, ἕως τὴν μὲν πόλιν εἰς στάσεις καὶ
τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστησαν, αὐτοὶ δ' ἐκ πενήτων
27 πλούσιοι ἐγένοντο. ὑμεῖς δὲ οὕτως διετέθητε· τοὺς μὲν
φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποι-
ήσατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμονοίας ὅρκους ὠμνύτε·
τελευτῶντες δὲ ἥδιον ἂν τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκο-
φαντοῦντας ἐτιμωρήσασθε ἢ τοὺς ἄρξαντας ἐν τῇ ὀλι-
γαρχίᾳ. καὶ εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ ἤδη
φανερόν ἐστιν ὅτι διὰ τοὺς μὲν ἀδίκως πολιτευομένους
ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίνεται, διὰ δὲ τοὺς ἐν
δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦντας ὀλιγαρχία δὶς κατέστη. ὥστε
οὐκ ἄξιον τούτοις πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις, οἷς
28 οὐδὲ ἅπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις. σκέψασθαι δὲ χρὴ
ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες καὶ
μάλιστα κεκινδυνευκότες καὶ πλεῖστα ὑμᾶς ἀγαθὰ εἰρ-
γασμένοι πολλάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ πλήθει διεκελεύ-
σαντο τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένειν, ἡγούμε-
νοι ταύτην δημοκρατίας εἶναι φυλακήν· τοῖς μὲν γὰρ

ἄστεος ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ἄδειαν ποιήσειν,
ς δ' ἐκ Πειραιῶς οὕτω πλεῖστον χρόνον τὴν πολιτείαν
παραμεῖναι. οἷς ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτε 29
οὕτοις, οἳ φεύγοντες μὲν δι' ἑτέρους ἐσώθησαν, κατ-
όντες δὲ συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. ἡγοῦμαι δέ, ὦ
ρες δικασταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας
ὶ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενῆσθαι καὶ
ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν δημοκρατίᾳ, ὁποῖοί τινές εἰσι πο-
αι· τούτων δ' ἄξιον θαυμάζειν, ὅ τι ἂν ἐποίησαν, εἴ 30
αὐτοὺς εἴασε τῶν τριάκοντα γενέσθαι, οἳ νῦν δημο-
ατίας οὔσης ταὐτὰ ἐκείνοις πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν
πενήτων πλούσιοι γεγένηνται, πολλὰς δὲ ἀρχὰς ἄρ-
ντες οὐδεμιᾶς εὐθύνην διδόασιν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν ὁμο-
ίας ὑποψίαν πρὸς ἀλλήλους πεποιήκασιν, ἀντὶ δὲ εἰρή-
ης πόλεμον κατηγγέλκασι, διὰ τούτους δὲ ἄπιστοι τοῖς
λησι γεγενήμεθα. καὶ τοσούτων κακῶν καὶ ἑτέρων 31
λλῶν ὄντες αἴτιοι, καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριά-
ντα πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμουν
περ οὗτοι, οὗτοι δὲ δημοκρατίας τῶν αὐτῶν ὧνπερ
εῖνοι, ὅμως οἴονται χρῆναι οὕτως ῥᾳδίως ὃν ἂν βού-
νται κακῶς ποιεῖν, ὥσπερ τῶν μὲν ἄλλων ἀδικούν-
ν, ἄριστοι δὲ ἄνδρες αὐτοὶ γεγενημένοι. καὶ τούτων 32
ν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, ὑμῶν δέ, ὅτι οἴεσθε μὲν δη-
κρατίαν εἶναι, γίγνεται δὲ ὅ τι ἂν οὗτοι βούλωνται,
δίκην διδόασιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦντες,
λ' οἱ τὰ σφέτερα αὐτῶν μὴ διδόντες. καὶ δέξαιντ' ἂν
ιρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους μεγάλην καὶ
υθέραν, ἡγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς τῶν ἐκ Πειραιῶς 33
δύνους αὐτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, ἐὰν
ὕστερον ὑμῖν δι' ἑτέρους σωτηρία γένηται, τούτους
ν ἐπιλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μεῖζον δυνήσεσθαι· ὥστε
αὐτὸ πάντες ἐμποδών εἰσιν, ἐάν τι δι' ἄλλων ἀγαθὸν

34 ὑμῖν φαίνηται. τοῦτο μὲν οὖν οὐ χαλεπὸν τῷ βουλομένῳ κατανοῆσαι· αὐτοί τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν, ἀλλ' αἰσχύνονται μὴ δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς δὲ τὰ μὲν αὐτοὶ ὁρᾶτε τὰ δ' ἑτέρων πολλῶν ἀκούετε. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἡγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρ-
35 κοις ἐμμένειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους δί|κην διδόντας, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ φανεροὶ γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τιμωρούμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο......

26.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΝΔΡΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

..... ἡγούμενος ἀκριβῆ νῦν τὴν δοκιμασίαν αὐτοὺς διὰ τὸν χρόνον ποιήσεσθαι, ἐπεὶ σύνοισθα πολλὰ καὶ δεινὰ εἰς αὐτοὺς ἐξημαρτηκώς, ὧν ἐπιλελῆσθαι καὶ οὐδ' ἀναμνησθήσεσθαι ἐνίους αὐτῶν νομίζεις. ὃ δὴ ἔγωγε καὶ ἀγανακτῶ, εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἥκει πιστεύων, ὥσπερ ἄλλων μέν τινων ὄντων τῶν ἠδικημένων, ἑτέρων δὲ τῶν ταῦτα διαψηφιουμένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τὰ
2 αὐτῶν καὶ πεπονθότων καὶ ἀκουσομένων. αἴτιοι δὲ τούτων ὑμεῖς ἐστε· οὐ γὰρ ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὗτοι μὲν ὅτε ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤρχετο, οὐδὲ τῆς αὐτῆς δουλείας ὑμῖν μεταδοῦναι ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἐξήλασαν, ὑμεῖς δ' ἐλευθέραν αὐτὴν ποιήσαντες οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζειν καὶ τοῦ ἐκκλησιάζειν περὶ τῶν κοινῶν μετέδοτε, ὥστ' εἰκότως ὑμῶν ταύτην τὴν εὐήθειαν καταγιγνώσκουσιν.
3 ὧν εἷς οὗτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἴ τις αὐτὸν ἐᾷ τούτων μετέχειν, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐκείνων δοῦναι δίκην πάλιν ἄρχειν

ιοῖ. καὶ νυνὶ αὐτὸν ἀκούω μὲν ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων διὰ βραχέων ἀπολογήσεσθαι, ἐπισύροντα πράγματα καὶ διακλέπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατηγορίαν, λέξειν δὲ ὡς πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀνηλώκασι καὶ λοτίμως λελειτουργήκασι καὶ νίκας πολλὰς καὶ καλὰς δημοκρατίᾳ νενικήκασι, καὶ ὅτι αὐτὸς κόσμιός ἐστι ὶ οὐχ ὁρᾶται ποιῶν ἃ ἕτεροι ἐνταῦθα τολμῶσιν, ἀλλὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἀξιοῖ. ἐγὼ δὲ πρὸς τούτους τοὺς 4
γους οὐ χαλεπὸν οἶμαι ἀντειπεῖν· πρὸς μὲν τὰς λειυργίας, ὅτι κρείττων ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὴ λειτουργήκς ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀναλώσας· διὰ γὰρ ταῦτα ιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἰστ' εἶναι ταῦτα τὰ ἔργα ἀειμνηστότερα ἢ τὰ ἐκ τῶν ειτουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα· πρὸς δὲ τὴν ἡσυχιότητα 5
ἣν τούτου, ὅτι οὐ νῦν δεῖ αὐτὸν ἐξετάζειν εἰ σώφρων στίν, ὅτ' αὐτὸν οὐκ ἔξεστιν ἀσελγαίνειν, ἀλλ' ἐκεῖνον ὸν χρόνον σκοπεῖν, ἐν ᾧ ἐξὸν ὁποτέρως ἐβούλετο ζῆν 'λετο παρανόμως πολιτευθῆναι. τοῦ μὲν γὰρ νῦν μηὲν ἐξαμαρτάνειν οἱ κωλύσαντες αἴτιοι, τῶν δὲ τότε γεομένων ὁ τούτου τρόπος καὶ οἱ τούτῳ ἐπιτρέπειν ἀξιῦντες. ὥστε ἂν ἐκ τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοῖ, ταῦτα ρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε.

Ἂν δὲ καὶ ἐπὶ τοιόνδε λόγον τράπωνται, ὡς ὁ χρό- 6
νος οὐκ ἐγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, ἀλλὰ ἀνάγκη, ἐὰν ὐτὸν ἀποδοκιμάσητε, ἄθυτα τὰ πάτρια ἱερὰ γίγνεσθαι, ἐνθυμήθητε, ὅτι πάλαι ὁ χρόνος ἤδη παρελήλυθεν. γὰρ αὔριον ἡμέρα μόνη λοιπὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐστιν, ἐν ταύτῃ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι θυσία γίγνεται, δικαστήριον παρὰ τοὺς νόμους ἀδύνατον πληρωθῆναι. εἰ δὲ ταῦτα 7
νθ' οὗτος ὥστε γενέσθαι διαπέπρακται, τί προσδοσαι δεῖ δοκιμασθέντα αὐτὸν ποιήσειν, εἰ τὴν ἐξιοῦσαν ἡν πέπεικεν αὐτοῦ ἕνεκα παρανομῆσαι; ἆρ' ἂν ὀλίγα

383—792.

τοιαῦτα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διαπράξασθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ
8 ἂν οἶμαι. ἔστι δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον σκεπτέον, ἀλλὰ
καὶ πότερον εὐσεβέστερον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συνάρ-
χοντας τὰ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἄρξειν ἱερὰ θῦσαι, ὡς καὶ
πρότερον ἤδη γεγένηται, ἢ καὶ τοῦτον, ὃν οὐδὲ καθαρὸν
εἶναι τὰς χεῖρας οἱ εἰδότες μεμαρτυρήκασι, καὶ πότερον
ὑμεῖς ὠμόσατε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδοκίμαστον καταστή-
σειν, ἢ δοκιμάσαντες τὸν ἄξιον τῆς ἀρχῆς | στεφανώσειν.
9 ταῦτα γὰρ σκοπεῖσθε· κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ θεὶς
τὸν περὶ τῶν δοκιμασιῶν νόμον οὐχ ἥκιστα περὶ τῶν
ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἀρξάντων ἕνεκα ἔθηκεν, ἡγούμενος δει-
νὸν εἶναι, εἰ δι' οὓς ἡ δημοκρατία κατελύετο, οὗτοι ἐν
αὐτῇ τῇ πολιτείᾳ πάλιν ἄρξουσι, καὶ κύριοι γενήσονται
τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως, ἣν πρότερον παραλαβόντες
οὕτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐλωβήσαντο. ὥστ' οὐκ ἄξιον
τῆς δοκιμασίας ὀλιγώρως ἔχειν, οὐδὲ μικρὸν ἡγουμένους
τὸ πρᾶγμα μὴ φροντίζειν αὐτῆς, ἀλλὰ φυλάττειν· ὡς
ἐν τῷ ἕκαστον δικαίως ἄρχειν ἥ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο
10 πλῆθος τὸ ὑμέτερον σώζεται. εἰ μὲν δὴ βουλεύσων
νυνὶ ἐδοκιμάζετο καὶ ὡς ἱππευκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τριά-
κοντα ἄρμα ἐν ταῖς σανίσιν ἐνεγέγραπτο, καὶ ἄνευ κατη-
γόρου ἂν αὐτὸν ἀπεδοκιμάζετε· νῦν δέ, ὅτε μὴ μόνον
ἱππευκὼς μηδὲ βεβουλευκώς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλῆθος
ἐξημαρτηκὼς φαίνεται, οὐκ ἂν ἄτοπον ποιήσαιτε, εἰ
μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες περὶ αὐτοῦ φανοῖσθε;
11 καὶ μὲν δὴ βουλεύειν γε δοκιμασθεὶς πεντακοσιοστὸς ὢν
μετὰ τῶν ἄλλων ἐνιαυτὸν ἂν μόνον ἐβούλευσεν, ὥστε
καὶ εἴ τι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐξαμαρτάνειν ἐβούλετο, ῥᾳ-
δίως ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκωλύετο. ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν
ἀξιοῖ μόνος αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἄρχειν, καὶ μετὰ τῆς ἐν
Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν μεγίστων
12 κύριος γενέσθαι· ὥστε ὑμῖν καθήκειν περὶ ταύτης τῆς

ἰρχῆς ἀκριβεστέραν τὴν δοκιμασίαν ἢ περὶ τῶν ἄλλων
ἰρχῶν ποιεῖσθαι. εἰ δὲ μή, πῶς οἴεσθε τὸ ἄλλο πλῆθος
ῶν πολιτῶν διακείσεσθαι, ὅταν αἴσθωνται, ὅι προσῆκε
ίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι, τοῦτον ὑφ᾽ ὑμῶν τοι-
ύτης ἀρχῆς ἠξιωμένον; καὶ φόνου δίκας δικάζοντα, ὃν
δει αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς κρίνεσθαι;
αὶ πρὸς τούτοις ἴδωσιν ἐστεφανωμένον, καὶ ἐπικλήρων
αὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον, ὧν ἐνίοις αὐτὸς οὗτος
ῆς ὀρφανίας αἴτιος γεγένηται; ἆρ᾽ οὐκ οἴεσθε αὐτοὺς 13
αλεπῶς διακείσεσθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἡγήσε-
θαι, ὅταν γένωνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς
ὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο καὶ ἄκριτοι
ὑπὸ τούτων ἀπώλλυντο καὶ φεύγειν τὴν σφετέραν αὐ-
ῶν ἠναγκάζοντο; κἀκεῖνοι προσενθυμηθῶσιν, ὅτι ὁ αὐ-
τὸς οὗτος ἀνὴρ [Θρασύβουλος] αἴτιος γεγένηται Λεωδά-
μαντά τε ἀποδοκιμασθῆναι καὶ τοῦτον δοκιμασθῆναι,
τοῦ μὲν κατήγορος γενόμενος, ὑπὲρ τούτου δὲ ἀπολογή-
σασθαι παρασκευασάμενος; ὃς ὅπως πρὸς τὴν πόλιν διά-
κειται καὶ πόσων αἴτιος αὐτῇ κακῶν γεγένηται . . . . ἢ 14
πειθόμενοι πῶς ἂν οἴεσθε διαβληθῆναι; τότε μὲν γὰρ
ὑμᾶς ᾤοντο ὀργισθέντας Λεωδάμαντα ἀποδοκιμάσαι·
ἐὰν δὲ τοῦτον δοκιμάσητε, εὖ εἴσονται ὅτι οὐ δικαίᾳ
γνώμῃ περὶ αὐτοῦ κέχρησθε. ἔστι δὲ τούτοις μὲν πρὸς
ὑμᾶς ἀγών, ὑμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν, ἣ σκοπεῖ
νυνὶ τίνα ὑμεῖς γνώμην περὶ αὐτῆς ἕξετε. καὶ μηδεὶς 15
ὑμῶν ἡγείσθω με Λεωδάμαντι χαριζόμενον κατηγορεῖν
Εὐάνδρου, ὅτι φίλος ὢν τυγχάνει, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ
τῆς πόλεως προνοούμενον. ῥᾴδιον δ᾽ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγ-
ματος μαθεῖν. Λεωδάμαντι γὰρ συμφέρει τοῦτον δοκι-
μασθῆναι, οὕτω γὰρ ὑμεῖς μάλιστα διαβληθήσεσθε, καὶ
δόξετε ἀντὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὀλιγαρχικοὺς εἰς τὰς
ἀρχὰς καθιστάναι· ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε

γὰρ κἀκεῖνον δικαίως ἀποδοκιμάσαι· ἐὰν δὲ μηδὲ τόνδε,
οὐδ' ἐκεῖνον δικαίως.
16 Καίτοιγε αὐτὸν ἀκούω λέξειν ὡς οὐ περὶ αὐτοῦ μό-
νον ἡ δοκιμασία ἐστίν, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει
μεινάντων, καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ὑμᾶς
ὑπομνήσειν, ὡς ἐκ τούτων προσληψόμενον αὐτὸν δο-
κιμαστὰς τοὺς ἐν ἄστει μείναντας. ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ πλή-
θους βραχέα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν βούλομαι, ὅτι ὁ δῆμος
οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχει περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει
μεινάντων, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιαῦτα ἐξα|μαρτανόν-
των οἵαν ἐγώ φημι δεῖν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τὴν ἐναν-
17 τίαν. τεκμήριον δέ· οὐ γὰρ ἐλάττους τούτων ἡ πόλις
τετίμηκε τῶν ἐπὶ Φυλὴν ἐλθόντων καὶ τὸν Πειραιᾶ
καταλαβόντων. εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ ἴσασιν ὁποῖοί
τινες ἐν δημοκρατίᾳ μόνῃ γεγένηνται, ὁποῖοι δ' ἄν τινες
ἐν ὀλιγαρχίᾳ γένοιντο, οὔπω πεῖραν εἰλήφασι· παρὰ δὲ
τούτων ἑκατέρας τῆς πολιτείας ἱκανὴν βάσανον ἔχουσιν,
18 ὥστ' εἰκότως πιστεύειν. καὶ ἡγοῦνταί γε διὰ μὲν τοὺς
τοιούτους τοὺς συλληφθέντας τότε ἀποθανεῖν, διὰ δὲ
τοὺς ἄλλους τοὺς συλληφθέντας ἐκφυγεῖν, ἐπεὶ εἴ γε
τὴν αὐτὴν γνώμην ἅπαντες ἔσχον, οὔτ' ἂν φυγὴ οὔτ' ἂν
κάθοδος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἂν τῶν γεγενημένων τῇ πόλει
19 συνέβη. ἀλλὰ καὶ ὃ ἄλογον δοκεῖ εἶναι παρά τισιν, ὅπως
ποτὲ πολλοὶ ὄντες ὑπ' ὀλίγων τῶν ἐν Πειραιεῖ ἡττήθη-
σαν, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς τούτων προνοίας γε-
γένηται· οὗτοι γὰρ εἵλοντο μετὰ τῶν κατελθόντων πολι-
τεύεσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν τριάκοντα Λακεδαιμονίοις
20 δουλεύειν. τοιγάρτοι ἀντὶ τούτων αὐτοὺς ὁ δῆμος ταῖς
μεγίσταις τιμαῖς τετίμηκεν, ἱππαρχεῖν καὶ στρατηγεῖν
καὶ πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν αἱρούμενοι· καὶ οὐδέποτε
αὐτοῖς μετεμέλησε. καὶ διὰ μέν γε τοὺς πολλὰ ἐξαμαρ-
τόντας τὰς δοκιμασίας εἶναι ἐψηφίσαντο, διὰ δὲ τοὺς

μηδὲν τοιοῦτον πράξαντας τὰς συνθήκας ἐποιήσαντο. τοιαῦτά σοι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ δήμου ἀποκρίνομαι.

Ὑμέτερον δὴ ἔργον ἐστίν, ὦ ἄνδρες βουλευταί, σκέ- 21
ψασθαι ποτέρῳ ἂν πειθόμενοι περὶ τῆς δοκιμασίας ταύτης ἄμεινον βουλεύσαισθε, πότερον ἐμοὶ ἢ Θρασυβούλῳ, ὃς αὐτῷ ἀπολογήσεται. περὶ μὲν οὖν ἐμοῦ ἢ τοῦ πατρὸς ἢ τῶν προγόνων οὐδὲν οὗτος εἰπεῖν ἕξει εἰς μισοδημίαν. οὔτε γὰρ ὡς ὀλιγαρχίας μετέσχον (ὕστερον γὰρ τῶν χρόνων τούτων ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην), οὔθ' ὡς ὁ πατὴρ (πρὸ γὰρ τῶν στάσεων πολὺ ἐν Σικελίᾳ ἄρχων ἐτελεύ-
τησεν)· οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγέ- 22
νοντο· στασιάζοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέλεσαν. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ φήσει κτήσασθαι, εἰς δὲ τὴν πόλιν οὐδὲν ἀνηλωκέναι· πᾶν γὰρ τοὐναντίον, ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν τῆς
πόλεως σωτηρίαν ἐν τῷ πολέμῳ ἅπας ἀνηλώθη. ἐγὼ δὲ 23
περὶ τούτου τρία ἕξω εἰπεῖν τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὥστ' ἄξιον εἶναι ἕκαστον ἔργον θανάτου· πρῶτον μὲν ὅτι τὴν ἐν Βοιωτοῖς πολιτείαν χρήματα λαβὼν μετέστησε καὶ τῆς συμμαχίας ἡμᾶς ταύτης ἀπεστέρησεν, ἔπειτα ὅτι τὰς ναῦς προὔδωκε καὶ τὴν πόλιν περὶ σωτηρίας βουλεύε-
σθαι πεποίηκεν, ἔπειτα ὅτι παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, οὓς 24
αὐτὸς ἀπώλεσε, τριάκοντα μνᾶς ἐσυκοφάντησεν, οὐ φάσκων αὐτοὺς λύσεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο αὐτῷ παρὰ σφῶν αὐτῶν παράσχοιεν. συνειδότες οὖν ἡμῶν ἑκατέρῳ τὸν βίον, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε ὁποτέρῳ χρὴ πιστεύειν περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας, καὶ οὕτως οὐκ ἐξαμαρτήσεσθε.

27.

ΚΑΤΑ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΩΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

Κατηγόρηται μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἐπικράτο
ἱκανὰ καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν· ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅ
πολλάκις ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὁπότε βούλοιν
τινα ἀδίκως ἀπολέσαι, ὅτι, εἰ μὴ καταψηφιεῖσθε ὧν αὐ-
2 τοὶ κελεύουσιν, ἐπιλείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά. καὶ νῦν
οὐδὲν ἧττον τοσοῦτον | ἐνδεῖ, ὥστε τὸ μὲν πλῆθος ....
καὶ ἡ αἰσχύνη ἡ διὰ τούτων ὑμῖν γίνεται, ἡ δ' ὠφέλεια
τούτοις· πεπείρανται γὰρ ὅτι, ὁπόταν οὗτοι καὶ οἱ τού-
των λόγοι δοκῶσιν αἴτιοι εἶναι ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς παρὰ
τὸ δίκαιον, ῥᾳδίως παρὰ τῶν ἀδικούντων χρήματα λαμ-
3 βάνουσι. καίτοι τίνα χρὴ ἐλπίδα ἔχειν σωτηρίας, ὁπόταν
ἐν χρήμασιν ᾖ καὶ σωθῆναι τὴν πόλιν καὶ μή, ταῦτα δὲ
οὗτοι, φύλακες ὑφ' ὑμῶν καταστάντες, οἱ τῶν ἀδικούν-
των κολασταί, κλέπτωσί τε καὶ καταδωροδοκῶσι; καὶ οὐ
νῦν πρῶτον ὤφθησαν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ καὶ πρότερον
4 ἤδη δώρων ἐκρίθησαν. καὶ ὑμῖν ἔχω ἐπικαλέσαι ὅτι τοῦ
αὐτοῦ ἀδικήματος Ὀνομάσαντος μὲν κατεψηφίσασθε,
τούτου δὲ ἀπεψηφίσασθε, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων
κατηγοροῦντος καὶ τῶν αὐτῶν καταμαρτυρούντων, οἳ
οὐχ ἑτέρων ἤκουσαν, ἀλλ' αὐτοὶ ἦσαν οἱ περὶ τῶν χρη-
5 μάτων καὶ τῶν δώρων πρὸς τούτους πράττοντες. καίτοι
τοῦτο ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ ὅταν τοὺς μὴ δυνα-
μένους λέγειν κολάζητε, τότε ἔσται παράδειγμα τοῦ μὴ
ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ' ὁπόταν παρὰ τῶν δυναμένων δίκην
λαμβάνητε, τότε πάντες παύσονται ἐπιχειροῦντες εἰς
6 ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν. νῦν δ' ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ ὑμέ-
τερα κλέπτειν. ἂν μὲν γὰρ λάθωσιν, ἀδεῶς αὐτοῖς ἔχουσι

Reisk.

ρῆσθαι· ἂν δὲ ὀφθῶσιν, ἢ μέρει τῶν ἀδικημάτων τὸν
ίνδυνον ἐξεπρίαντο, ἢ εἰς ἀγῶνα καταστάντες τῇ αὐτῶν
υνάμει ἐσώθησαν. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πα-
άδειγμα ποιήσετε τοῖς ἄλλοις δικαίοις εἶναι, παρὰ τού-
ων δίκην λαβόντες. ἥκουσι δὲ πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως 7
ράττοντες οὐχ ἡμῶν ἀκροασόμενοι, ἀλλ' ὑμᾶς εἰσόμε-
οι ἥντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἕξετε. ὥστ' εἰ
ὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δόξει αὐτοῖς
ἶναι ὑμᾶς ἐξαπατήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεῖσθαι·
ὰν δὲ καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ αὐτῇ
ήφῳ τούς τε ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε ἢ νῦν εἰσι,
αὶ παρὰ τούτων δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἡγοῦμαι δ', 8
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' εἰ μὴ προθέντες αὐτοῖς κρίσιν,
ἢ ἀπολογουμένων μὴ ἐθελήσαντες ἀκοῦσαι, καταψηφι-
σάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσαιτε, οὐκ ἂν ἀκρίτους αὐτοὺς
ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν δίκην δεδωκέναι.
οὐ γὰρ οὗτοι ἄκριτοί εἰσι, περὶ ὧν ἂν ὑμεῖς εἰδότες τὰ
πραχθέντα ψηφίσησθε, ἀλλ' οἵ τινες ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
διαβληθέντες περὶ ὧν ὑμεῖς μὴ ἴστε, ἀκροάσεως μὴ τύ-
χωσι. τούτων δὲ τὰ μὲν πράγματα κατηγορεῖ, ἡμεῖς δὲ
καταμαρτυροῦμεν· καὶ οὐ τοῦτο δέδοικα, ὡς ἐὰν ἀκροᾶ- 9
σθε αὐτῶν ἀποψηφιεῖσθε· ἀλλ' οὐκ ἂν ἡγοῦμαι αὐτοὺς
δίκην ἀξίαν δεδωκέναι, εἰ ἀκροασάμενοι αὐτῶν κατα-
ψηφίσαισθε. πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς οὐδὲ
ταὐτὰ καὶ ὑμῖν συμφέρει; οὗτοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ
ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγόνασιν ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς
δὲ διὰ τούτους πένητες. καίτοι οὐ ταῦτα ἀγαθῶν δημα- 10
γωγῶν ἐστι, τὰ ὑμέτερα ἐν ταῖς ὑμετέραις συμφοραῖς
λαμβάνειν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν ὑμῖν διδόναι. καὶ γάρ τοι
εἰς τοσοῦτον ἥκομεν, ὥσθ' οἳ πρότερον ἐν τῇ εἰρήνῃ
οὐδὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐδύναντο τρέφειν, νῦν ὑμῖν εἰσφορὰς
εἰσφέρουσι καὶ χορηγοῦσι καὶ οἰκίας μεγάλας οἰκοῦσι.

11 καίτοι ἑτέροις ὑμεῖς ἔστιν ὅτε τὰ πατρῷα κεκτημένοις
ταῦτα ποιοῦσιν ἐφθονεῖτε· νῦν δ' οὕτως ἡ πόλις διά-
κειται, ὥστε οὐκέτι ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθε, ἀλλ'
ὧν αὐτοὶ λαμβάνετε χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς τὰ τούτων
μισθοφοροῦντες, ἀλλ' οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλεπτόν-
12 των. τὸ δὲ πάντων ὑπερφυέστατον, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἰδίοις
οἱ ἀδικούμενοι δακρύουσι καὶ ἐλεεινοί εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς
δημοσίοις οἱ μὲν ἀδικοῦντες ἐλεεινοί, ὑμεῖς δ' οἱ ἀδι-
κούμενοι ἐλεεῖτε. καὶ νῦν ἴσως ποιήσουσιν ἅπερ καὶ
πρότερον ἦσαν εἰθισμένοι καὶ δημόται καὶ φίλοι, κλαί-
13 οντες ἐξαιτεῖσθαι αὐτοὺς παρ' ὑμῶν. ἐγὼ δ' οὕτως ἀξιῶ
γενέσθαι· εἰ μὲν ἀδικεῖν τούτους μηδὲν νομίζουσιν,
ἀποδείξαντας ὡς ψευδῆ τὰ κατηγορημένα, οὕτως πείθειν
ὑμᾶς ἀποψηφίσασθαι· εἰ δὲ νομίσαντες ἀδικεῖν αἰτή-
σονται, δῆλον ὅτι τοῖς ἀδικοῦσιν εὐνούστεροί εἰσιν ἢ
ὑμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ὥστ' οὐ χάριτος ἄξιοι τυχεῖν
14 ἀλλὰ τιμωρίας, ὁπόταν ὑμεῖς δύνησθε. ἔτι δὲ τοὺς αὐ-
τοὺς ἡγεῖσθαι χρὴ καὶ τῶν κατηγόρων σφόδρα δεήσε-
σθαι, νομίζοντας πολὺ ἂν θᾶττον παρ' ἡμῶν ὀλίγων
ὄντων ταύτην τὴν χάριν λαμβάνειν ἢ παρ' ὑμῶν, ἔτι δὲ
ῥᾷον ἄλλους τινὰς τὰ ὑμέτερα καταχαρίζεσθαι ἢ ὑμᾶς
15 αὐτούς γε. ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠθελήσαμεν προδοῦ-
ναι, ἀξιοῦμεν δὲ μηδ' ὑμᾶς, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρα
ἂν ἡμῖν ὠργίζεσθε καὶ ἐτιμωρεῖσθε, ὅπου παρεκλέπτομεν
ὡς εἰκὸς τοὺς ἀδικοῦντας, εἰ ἡμεῖς παρὰ τούτων ἢ χρή-
ματα λαβόντες ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ διηλλάγημεν. καίτοι
εἰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξιοῦσιν ὀργίζεσθε, ἦ που σφόδρα
16 χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι. νῦν τοίνυν
ὦ ἄνδρες δικασταί, καταψηφισάμενοι Ἐπικράτους τῶν
ἐσχάτων τιμήσατε, καὶ μή, ὥσπερ ἐν τῷ τέως χρόνῳ εἰ-
θισμένοι ἐστέ, ἐπειδὰν καταψηφισάμενοι ἐξελέγξητε τοὺς
ἀδικοῦντας, ἐν τῷ τιμήματι ἀζημίους ἀφίετε, ἔχθραν
Reisk.

ὑ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνοντες, ὥσπερ τοῦ ὀνείδους ἀλλ' οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν μὲν τῇ ψήφῳ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖτε ἢ ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐν δὲ τῷ τιμήματι τιμωρεῖσθε τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

28.

ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἐστὶ πολλὰ καὶ δεινά, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλῆς ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανὼν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει. καὶ γὰρ πόλεις προδεδωκὼς φαίνεται, καὶ προξένους καὶ πολίτας ὑμετέρους ἠδικηκώς, καὶ ἐκ πένητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. καίτοι πῶς αὐ- 2
τοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὁρᾶτε τὰς μὲν ναῦς, ὧν ἦρχον οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυομένας καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγας γινομένας, τούτους δὲ πένητας καὶ ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτω ταχέως πλείστην τῶν πολιτῶν οὐσίαν κεκτημένους; ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστίν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι· καὶ 3
γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ νῦν μὲν οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς κλέπτουσι καὶ τοῖς δωροδοκοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως χρόνῳ, καὶ τῶν οἴκων τῶν ὑμετέρων μεγάλων ὄντων καὶ τῶν δημοσίων προσόδων μεγάλων οὐσῶν, θανάτῳ ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέ-
ρων ἐπιθυμοῦντας. οἶμαι δ' ἔγωγε πάντας ὑμᾶς ὁμολο- 4
γῆσαι, εἰ ὑμῖν Θρασύβουλος ἐπηγγέλλετο τριήρεις ἔχων ἐκπλεύσεσθαι καὶ ταύτας παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν, καὶ τοὺς μὲν κινδύνους ὑμετέρους ἔσεσθαι, τὰς δ' ὠφελείας τῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ ὑμᾶς μὲν διὰ τὰς εἰσφο-

ρὰς πενεστέρους ἀποδείξειν, Ἐργοκλέα δὲ καὶ τοὺς κό-
λακας τοὺς αὐτοῦ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ποιήσειν,
οὐδένα ἂν ὑμῶν ἐπιτρέψαι τὰς ναῦς ἐκεῖνον ἔχοντα ἐκ-
5 πλεῦσαι. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ὑμεῖς ἐψηφίσασθε
τὰ χρήματα ἀπογράψαι τὰ ἐκ τῶν πόλεων εἰλημμένα καὶ
τοὺς ἄρχοντας τοὺς μετ' ἐκείνου καταπλεῖν εὐθύνας δώ-
σοντας, Ἐργοκλῆς ἔλεγεν ὡς ἤδη συκοφαντεῖτε καὶ τῶν
ἀρχαίων νόμων ἐπιθυμεῖτε, καὶ Θρασυβούλῳ συνεβού-
λευε Βυζάντιον καταλαβεῖν καὶ τὰς ναῦς ἔχειν | καὶ
6 τὴν Σεύθου θυγατέρα γαμεῖν· „ἵνα αὐτῶν ἐκκόψῃς“
ἔφη „τὰς συκοφαντίας· ποιήσεις γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἐπι-
βουλεύοντας σοὶ καθῆσθαι καὶ τοῖς σοῖς φίλοις, ἀλλὰ
περὶ αὐτῶν δεδιέναι.“ οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπει-
δὴ τάχιστα ἐνέπληντο καὶ τῶν ὑμετέρων ἀπέλαυσαν, ἀλ-
7 λοτρίους τῆς πόλεως ἑαυτοὺς ἡγήσαντο. ἅμα γὰρ πλου-
τοῦσι καὶ ὑμᾶς μισοῦσι, καὶ οὐκέτι ὡς ἀρξόμενοι παρα-
σκευάζονται ἀλλ' ὡς ὑμῶν ἄρξοντες, καὶ δεδιότες ὑπὲρ
ὧν ὑφῄρηνται ἕτοιμοί εἰσι καὶ χωρία καταλαμβάνειν καὶ
ὀλιγαρχίαν καθιστάναι καὶ πάντα πράττειν, ὅπως ὑμεῖς
ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔσε-
σθε· οὕτως γὰρ ἡγοῦνται οὐκέτι τοῖς σφετέροις αὐτῶν
ἁμαρτήμασι τὸν νοῦν ὑμᾶς προσέξειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν
αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρρωδοῦντας ἡσυχίαν πρὸς τού-
8 τους ἕξειν. Θρασύβουλος μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
(οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν
οὕτως τελευτήσας τὸν βίον· οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν
τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀπο-
θανεῖν ἤδη τι δοκοῦντα ὑμᾶς ἀγαθὸν πεποιηκέναι, ἀλλὰ
9 τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι. ὁρῶ δ' αὐτοὺς
διὰ τὴν πρῴην ἐκκλησίαν οὐκέτι φειδομένους τῶν χρη-
μάτων, ἀλλ' ὠνουμένους τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν
λεγόντων καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ παρὰ τῶν πρυτά-

Reisk.

ιεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείρειν. ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἄξιόι ἐστιν ἀπολογήσασθαι παρὰ τούτου ὴν δίκην λαβοῦσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδεῖξαι ὅτι ὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἡττήσεσθε ὥστε μὴ ιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἐνθυμεῖσθε γάρ, ὦ ἄν- 10
ρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται, ἀλλὰ αὶ ἡ πόλις ὅλη. νυνὶ γὰρ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις πιδείξετε πότερον χρὴ δικαίοις εἶναι, ἢ ὡς πλεῖστα τῶν ὑμετέρων ὑφελομένοις τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν σωτηρίαν παρασκευάζεσθαι, ᾧπερ οὗτοι νυνὶ πειρῶνται. καίτοι εὖ εἰδέναι χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὅστις ἐν τοσαύτῃ 11
ἀπορίᾳ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἢ πόλεις προδίδωσιν ἢ χρήματα κλέπτειν ἢ δωροδοκεῖν ἀξιοῖ, οὗτος καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδίδωσι καὶ ὀλιγαρχίαν ἐκ δημοκρατίας καθίστησιν· ὥστ' οὐκ ἄξιον ὑμῖν τῆς τούτων παρασκευῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ παράδειγμα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιῆσαι καὶ μήτε κέρδος μήτε ἔλεον μήτ' ἄλλο μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς τούτων τιμωρίας.

Οἶμαι δ' Ἐργοκλέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν 12
Ἁλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δὲ ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε καὶ ὡς δημοτικός ἐστι καὶ ὡς τῶν κινδύνων τῶν ὑμετέρων μετέσχεν. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῶν τοιούτων·
ἀλλ' ὅσοι μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐπιθυμοῦντες 13
καὶ τοὺς νόμους ἰσχύειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦντας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέσχον, οὐ πονηροὺς εἶναι πολίτας, οὐδὲ ἀδίκως τούτοις φημὶ ἂν εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγήν· ὅσοι δὲ κατελθόντες ἐν δημοκρατίᾳ τὸ μὲν ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς δὲ ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων μεγάλους ποιοῦσι,

πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει ὀργίζεσθαι ἢ τοῖς τριά-
14 κοντα. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦτ᾽ ἐχειροτονήθησαν, ἵνα κακῶς,
εἴ πῃ δύναιντο, ὑμᾶς ποιήσειαν· τούτοις δ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς
ἐπετρέψατε, ὡς μεγάλην καὶ ἐλευθέραν τὴν πόλιν ποιή-
σωσιν· ὧν ὑμῖν οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτοις
εἶναι ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθεστήκατε, ὥστε
πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς αὐτοὺς ἢ τούτους ἐλεοῖτε, καὶ
τοὺς ὑμετέρους παῖδας καὶ γυναῖκας; ὅτι ὑπὸ τοιούτων
15 ἀνδρῶν λυμαίνεσθε. ὅταν γὰρ ἡγησώμεθα σωτηρίας
ἀντειλῆφθαι, δεινότερα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων
πάσχομεν ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων. καίτοι πάντες ἐπί-
στασθε ὅτι οὐδεμία ἐλπὶς σωτηρίας ὑμῖν δυστυχήσασιν.
ὥστε ἄξιον ὑμᾶς παρακελευσαμένους ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ
τούτων νυνὶ τὴν μεγίστην δίκην λαβεῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις
Ἕλλησιν ἐπιδεῖξαι ὡς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθε, καὶ
16 τοὺς ὑμετέρους ἄρχοντας βελτίους ποιήσετε. ἐγὼ μὲν
οὖν ταῦθ᾽ ὑμῖν παρακελεύομαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ εἰδέναι ὅτι,
ἂν μὲν ἐμοὶ πεισθῆτε, εὖ περὶ αὐτῶν βουλεύσεσθε, εἰ δὲ
μή, χείροσι τοῖς ἄλλοις πολίταις χρήσεσθε. ἔτι δέ, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν αὐτῶν ἀποψηφίσησθε, οὐδεμίαν
ὑμῖν εἴσονται χάριν, ἀλλὰ τοῖς ἀνηλωμένοις καὶ τοῖς
χρήμασιν οἷς ὑφῄρηνται· ὥστε τὴν μὲν ἔχθραν ὑμῖν
αὐτοῖς καταλείψετε, τῆς δὲ σωτηρίας ἐκείνοις εἴσονται
17 χάριν. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ Ἁλικαρ-
νασσεῖς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι, ἂν μὲν
παρὰ τούτων τὴν μεγίστην δίκην λάβητε, νομιοῦσιν
ὑπὸ τούτων μὲν ἀπολωλέναι, ὑμᾶς δὲ αὐτοῖς βεβοη-
θηκέναι· ἐὰν δὲ τούτους σώσητε, ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς
ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοὺς προδεδωκόσιν. ὥστ᾽
ἄξιον τούτων ἁπάντων ἐνθυμηθέντας ἅμα τοῖς τε φίλοις
τοῖς ὑμετέροις ἀποδοῦναι χάριν καὶ παρὰ τῶν ἀδικούν-
των τὴν δίκην λαβεῖν.

Reisk.

29.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐρημότερος γεγένηται ἢ ἐγὼ προσεδόκων. πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ ἀπειλοῦντες καὶ οἱ φάσκοντές Φιλοκράτους κατηγορήσειν· ὧν οὐδεὶς νυνὶ φαίνεται. ὃ κἀμοὶ δοκεῖ οὐδενὸς ἔλαττον εἶναι τεκμήριον τῆς ἀπογραφῆς ὅτι ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει· εἰ γὰρ μὴ πολλὰ τῶν Ἐργοκλέους εἶχε χρημάτων, οὐκ ἂν οὕτως οἷός τ' ἦν ἀπαλλάξαι τοὺς κατηγόρους.
2 ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι εἰδέναι ὅτι Ἐργοκλέους διὰ τοῦτο ὑμεῖς θάνατον κατεχειροτονήσατε, ὅτι κακῶς διαθεὶς τὰ τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκοντα ταλάντων οὐσίαν ἐκτήσατο. καὶ τούτων τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι ποῖ χρὴ τραπέσθαι ἢ πῇ ζητῆσαι τὰ χρήματα; εἰ γὰρ παρὰ τοῖς κηδεσταῖς καὶ οἷς ἐκεῖνος οἰκειότατ' ἀνθρώπων ἐχρῆτο μὴ φανήσεται, χαλεπῶς παρὰ τοῖς ἐχθροῖς εὑρεθήσεται.
3 τίνα δὲ Ἐργοκλῆς περὶ πλείονος Φιλοκράτους ἐποιεῖτο, ἢ πρὸς τίν' ἀνθρώπων διέκειτο οἰκειότερον; οὐ τῶν μὲν ὑμετέρων πολιτῶν αὐτὸν ἐξήγαγε, τῶν δ' αὑτοῦ χρημάτων ταμίαν ἐποίησε, καὶ τὸ τελευταῖον τριήραρχον αὐτὸν κατέστησε;
4 καίτοι δεινὸν εἰ οἱ μὲν τὰς οὐσίας ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριηραρχοῦντες, οὗτος δὲ οὐδὲν πρότερον κεκτημένος ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐθελοντὴς ὑπέστη ταύτην τὴν λειτουργίαν. οὐκοῦν δὴ οὐχ ὡς ζημιωθησόμενον αὐτὸν τριήραρχον κατέστησεν, ἀλλ' ὡς ὠφεληθησόμενον καὶ φυλάξοντα τὰ αὑτοῦ χρήματα, οὐκ ἔχων ὅτῳ χρὴ μᾶλλον τούτου πιστεῦσαι.
5 ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Φιλοκράτει δύο εἶναι καὶ μόνας ἀπολογίας· προσήκειν γὰρ αὐτῷ ἀποδεῖξαι ἢ ἑτέρους ἔχον-

τας τὰ Ἐργοκλέους χρήματα, ἢ ἀδίκως ἀπολωλότα ἐκεῖ-
νον καὶ οὐδὲν ὑφῃρημένον τῶν ὑμετέρων οὐδὲ δεδωρο-
δοκηκότα· εἰ δὲ τούτων μηδέτερον ποιήσει, δεδόχθαι
καταψηφίζεσθαι, καὶ μὴ τοῖς μὲν παρὰ τῶν ἄλλων λαμ-
βάνουσιν ὀργίζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχουσι
συγγνώμην ἔχειν.

6 Τίς δ' οὐκ οἶδεν Ἀθηναίων τρία τάλαντα | περὶ
Ἐργοκλέους μεσεγγυηθέντα τοῖς λέγουσιν, εἰ δύναιντο
αὐτὸν σῶσαι [καὶ μὴ κατηγορεῖν]; οἳ ἐπειδὴ ἑώρων τὴν
ὑμετέραν ὀργὴν τιμωρεῖσθαι βουλομένων, ἡσυχίαν ἦγον
καὶ οὐκ ἐτόλμων σφᾶς αὐτοὺς φανεροὺς ποιῆσαι. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον οὗτος οὐ κομιζόμενος παρ' αὐτῶν τὰ χρή-
7 ματα μηνύειν ἔφη τῇ πόλει· ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀπεί-
ληφε καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκείνου κύριος γεγένηται, εἰς
τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε μάρτυρας πεπόρισται οἳ
μαρτυρήσουσιν αὐτῷ ὡς ἦν ἔχθιστος ἁπάντων ἀνθρώ-
πων Ἐργοκλεῖ. καίτοι οἴεσθ' ἂν αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰς τοῦτο μανίας ἀφικέσθαι, ὥστε Θρασυβούλου
στρατηγοῦντος καὶ Ἐργοκλέους αὐτῷ διαφερομένου ἐθε-
λοντὴν ὑποστῆναι τριηραρχίαν; πῶς γὰρ ἂν θᾶττον
ἀπώλετο, ἢ πῶς ἂν μᾶλλον ἐπηρεάζετο;

8 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἐγὼ δ'
ὑμᾶς ἀξιῶ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι, καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς
ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι ἢ τοὺς τὰ τῆς πόλεως ἔχοντας
ἐλεεινοὺς ἡγεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν αὑτοῦ καταθήσει,
ἀλλὰ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει, καὶ πολλῷ πλεῖον
9 αὐτῷ τούτων περιέσται. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, ὦ
ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῖς μὲν μὴ δυναμένοις τὰ σφέτερ'
αὐτῶν εἰσφέρειν ὀργίζοισθε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ὡς
ἀδικούντων δημεύοιτε, τοὺς δὲ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἔχον-
τας μὴ τιμωροῖσθε, ἀλλὰ τῶν τε χρημάτων ἀποστεροῖσθε
10 καὶ τούτους χαλεπωτέρους ἐχθροὺς ἔχοιτε. ἕως γὰρ ἂν

Reisk.

ὰ ὑμέτερα ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυνειδῶσιν, οὐδέποτε
μῖν παύσονται κακονοοῦντες, νομίζοντες τὰς τῆς πό-
εως δυστυχίας μόνας ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν πρὸς αὐτοὺς
ιραγμάτων.
Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ μόνον περὶ 11
ρημάτων αὐτῷ προσήκειν ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ
οῦ σώματος κινδυνεύειν. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ
ἰ μὲν τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνει-
ότες τοῖς αὐτοῖς ἐνέχοιντο, οὗτος δὲ τὰ τῆς πόλεως
Ἐργοκλεῖ συνειδὼς κλέπτοντι καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις
δωροδοκοῦντι μὴ τῆς αὐτῆς τιμωρίας τυγχάνοι, ἀλλὰ
ἆθλα λάβοι τὴν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθεῖσαν οὐσίαν
ἀντὶ τῆς αὑτοῦ πονηρίας. ἄξιοι δ' ὑμῖν εἰσιν ὀργῆς, 12
ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι γάρ, ὅτε Ἐργοκλῆς ἐκρίνετο,
ἐν τῷ δήμῳ περιιόντες ἔλεγον ὡς πεντακόσιοι μὲν αὐ-
τοῖς εἴησαν ἐκ τοῦ Πειραιῶς δεδεκασμένοι, ἑξακόσιοι
δὲ καὶ χίλιοι ἐκ τοῦ ἄστεος· μᾶλλον δὲ προσεποιοῦντο
πιστεύειν τοῖς χρήμασιν ἢ δεδιέναι τὰ αὑτῶν ἁμαρτή-
ματα. ἐκεῖ μὲν οὖν ἐπεδείξατε αὐτοῖς, ἐὰν δὲ εὖ φρονῆτε, 13
καὶ νυνὶ τοῦτο φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε, ὅτι
οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα ἃ ὑμᾶς, οὓς ἂν λαμβάνητε
ἀδικοῦντας, ἀποτρέψει τιμωρεῖσθαι, καὶ μηδεμίαν αὐ-
τοῖς ἄδειαν δώσετε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν διαρπάζουσι καὶ
κλέπτουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ὑμῖν παραινῶ. πάντες 14
γὰρ ἐπίστασθε ὅτι Ἐργοκλῆς χρηματιούμενος ἀλλ' οὐ
πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμησόμενος ἐξέπλευσε, καὶ οὐδεὶς ἄλ-
λος ἔχει τὰ χρήματα ἢ οὗτος. ἐὰν οὖν σωφρονῆτε, τὰ
ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

30.

| ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἤδη, ὦ ἄνδρες δικασταί, τινὲς εἰς κρίσιν καταστάντες ἀδικεῖν μὲν ἔδοξαν, ἀποφαίνοντες δὲ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς καὶ τὰς σφετέρας αὐτῶν εὐεργεσίας συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε, ἐάν τι ἀγαθὸν φαίνωνται τὴν πόλιν πεποιηκότες, ἀξιῶ καὶ τῶν κατηγόρων ὑμᾶς ἀκροάσασθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πάλαι

2 πονηροὺς ὄντας. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ὁ Νικομάχου δημόσιος ἦν, καὶ οἷα νέος ὢν οὗτος ἐπετήδευσε, καὶ ὅσα ἔτη γεγονὼς εἰς τοὺς φράτορας εἰσήχθη, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τῶν νόμων ἀναγραφεὺς ἐγένετο, τίς οὐκ οἶδεν οἷα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο; προσταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεσσάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὑτὸν νομοθέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεττάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀργύριον λαμβάνων τοὺς

3 μὲν ἐνέγραφε τοὺς δὲ ἐξήλειφεν. εἰς τοῦτο δὲ κατέστημεν ὥστε ἐκ τῆς τούτου χειρὸς τεταμιεύμεθα τοὺς νόμους καὶ οἱ ἀντίδικοι ἐπὶ τοῖς δικαστηρίοις ἐναντίους παρείχοντο, ἀμφότεροι παρὰ Νικομάχου φάσκοντες εἰληφέναι. ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον οὐκ ἠθέλησε παραδοῦναι τοὺς νόμους· ἀλλὰ πρότερον ἡ πόλις εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη, πρὶν τοῦτον ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς καὶ

4 τῶν πεπραγμένων εὐθύνας ὑποσχεῖν. καὶ γάρ τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐκείνων δίκην οὐ δέδωκεν, ὁποίαν καὶ νῦν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο; ὅστις πρῶτον

Reisk.

μὲν τέτταρα ἔτη ἀνέγραψεν, ἐξὸν αὐτῷ τριάκοντα ἡμε-
ρῶν ἀπαλλαγῆναι· ἔπειτα διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει ἀνα-
γράφειν, αὐτὸν ἁπάντων κύριον ἐποιήσατο, καὶ ὅσα ....
διαχειρίσας μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας οὐκ
ἔδωκεν, ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι τῆς αὑτῶν ἀρχῆς κατὰ πρυ- 5
τανείαν λόγον ἀναφέρουσι, σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, οὐδὲ
τεττάρων ἐτῶν ἠξίωσας ἐγγράψαι, ἀλλὰ μόνῳ σοὶ τῶν
πολιτῶν ἐξεῖναι νομίζεις ἄρχειν πολὺν χρόνον, καὶ μήτε
εὐθύνας διδόναι μήτε τοῖς ψηφίσμασι πείθεσθαι μήτε
τῶν νόμων φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγράφεις τὰ δ'
ἐξαλείφεις, καὶ εἰς τοῦτο ὕβρεως ἥκεις ὥστε σαυτοῦ
νομίζεις εἶναι τὰ τῆς πόλεως, αὐτὸς δημόσιος ὤν. ὑμᾶς 6
τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀναμνησθέντας καὶ τῶν
προγόνων τῶν Νικομάχου, οἵτινες ἦσαν, καὶ οὗτος ὡς
ἀχαρίστως ὑμῖν προσενήνεκται παρανομήσας, κολάσαι
αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ ἑνὸς ἑκάστου δίκην οὐκ εἰλήφατε, νῦν
ὑπὲρ ἁπάντων γε αὐτῶν τὴν τιμωρίαν ποιήσασθε.

Ἴσως δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν περὶ αὑτοῦ 7
μηδὲν δύνηται ἀπολογεῖσθαι, ἐμὲ διαβάλλειν πειράσε-
ται. τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ ἀξιῶ πιστεύειν ὑμᾶς,
ὁπόταν ἀπολογίας ἐμοὶ δοθείσης μὴ δύνωμαι ψευδόμε-
νον αὐτὸν ἐξελέγξαι. ἐὰν δ' ἄρα ἐπιχειρῇ λέγειν ἅπερ ἐν
τῇ βουλῇ, ὡς ἐγὼ τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην, ἐνθυ-
μεῖσθε· τούτων τοιαῦτα λεγόντων ἐκ τῶν τετρακοσίων
πλεῖον ἢ χίλιοι γενήσονται· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι παῖδας ὄν-
τας ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας οἱ δια-
βάλλειν βουλόμενοι ταῦτα λοιδοροῦσιν. ἐγὼ δὲ οὕτω πολ- 8
λοῦ ἐδέησα τῶν τετρακοσίων γενέσθαι, ὥστε οὐδὲ τῶν
πεντακισχιλίων κατελέγην. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὅτι,
εἰ μὲν περὶ ἰδίων συμβολαίων ἀγωνιζόμενος οὕτω φα-
νερῶς ἐξήλεγχον αὐτὸν ἀδικοῦντα, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠξίωσε
τοιαῦτα ἀπολογούμενος ἀποφεύγειν, νυνὶ δὲ περὶ τῶν

τῆς | πόλεως κρινόμενος οἰήσεται χρῆναι ἐμοῦ κατηγο-
ρῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι δίκην.
9 Ἔτι δέ, οἶμαι, θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροις
ὡς ἀδικοῦσι μνησικακεῖν ἀξιοῦν, ὃν ἐγὼ ἐπιβουλεύσαντα
τῷ πλήθει ἀποδείξω. καί μου ἀκούσατε· δίκαιον γάρ, ὦ
ἄνδρες δικασταί, περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τὰς τοι-
αύτας κατηγορίας ἀποδέχεσθαι, οἵτινες τότε συγκατα-
10 λύσαντες τὸν δῆμον νυνὶ δημοτικοί φασιν εἶναι. ἐπειδὴ
γὰρ ἀπολομένων τῶν νεῶν ἡ μετάστασις ἐπράττετο,
Κλεοφῶν τὴν βουλὴν ἐλοιδόρει, φάσκων συνεστάναι καὶ
οὐ τὰ βέλτιστα βουλεύειν τῇ πόλει. Σάτυρος δὲ Κη-
φισιεὺς βουλεύων ἔπεισε τὴν βουλὴν δήσαντας αὐτὸν
11 παραδοῦναι δικαστηρίῳ. οἱ δὲ βουλόμενοι αὐτὸν ἀπο-
λέσαι, δεδιότες μὴ οὐκ ἀποκτείνωσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
πείθουσι Νικομαχίδην νόμον ἀποδεῖξαι ὡς χρὴ καὶ τὴν
βουλὴν συνδικάζειν. καὶ ὁ πάντων οὗτος πονηρότατος
οὕτω φανερῶς συνεστασίασεν, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἡ κρίσις
12 ἐγένετο ἀποδεῖξαι τὸν νόμον. Κλεοφῶντος τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἕτερα μὲν ἄν τις ἔχοι κατηγορῆσαι·
τοῦτο δὲ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ καταλύοντες
τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἐβούλοντο μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐκ-
ποδὼν γενέσθαι, καὶ ὅτι Σάτυρος καὶ Χρέμων οἱ τῶν
τριάκοντα γενόμενοι οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ὀργιζόμενοι Κλεο-
φῶντος κατηγόρουν, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνον ἀποκτείναντες
13 αὐτοὶ ὑμᾶς κακῶς ποιῶσι. καὶ ταῦτα διεπράξαντο διὰ
τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. εἰκὸς τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁπόσοι ὑμῶν ἐνό-
μιζον Κλεοφῶντα κακὸν πολίτην εἶναι, ὅτι καὶ τῶν ἐν
τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθανόντων ἴσως τις ἦν πονηρός, ἀλλ'
ὅμως καὶ διὰ τοὺς τοιούτους ὠργίζεσθε τοῖς τριάκοντα,
ὅτι οὐ τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα ἀλλὰ κατὰ στάσιν αὐτοὺς
14 ἀπέκτειναν. ἐὰν οὖν πρὸς ταῦτα ἀπολογῆται, τοσοῦτον

μέμνησθε, ὅτι ἐν τοιούτῳ καιρῷ τον νόμον ἀπέδειξεν
ἐν ᾧ ἡ πολιτεία μεθίστατο, καὶ τούτοις χαριζόμενος οἳ
τὸν δῆμον κατέλυσαν, καὶ ταύτην τὴν βουλὴν συνδικά-
ζειν ἐποίησεν ἐν ᾗ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μέγιστον
ἐδύναντο, Στρομβιχίδης δὲ καὶ Καλλιάδης καὶ ἕτεροι
πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν πολιτῶν ἀπώλλυντο.

Καὶ περὶ τούτων οὐδένα ἂν ἐποιησάμην λόγον, εἰ 15
μη ᾐσθανόμην αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὄντα πειράσεσθαι
παρὰ τὸ δίκαιον σώζεσθαι, καὶ τῆς εὐνοίας τῆς εἰς τὸ
πλῆθος τεκμηρίῳ χρησόμενον ὅτι ἔφυγεν. ἐγὼ δὲ καὶ
ἑτέρους ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι τῶν συγκαταλυσάντων τὸν
δῆμον τοὺς μὲν ἀποθανόντας, τοὺς δὲ φυγόντας τε καὶ
οὐ μετασχόντας τῆς πολιτείας, ὥστε οὐδένα εἰκὸς αὐτῷ 16
τούτου ὑπόλογον γενέσθαι. τοῦ μὲν γὰρ ὑμᾶς φυγεῖν
μέρος τι καὶ οὗτος συνεβάλετο, τοῦ δὲ τοῦτον κατελθεῖν
τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον αἴτιον ἐγένετο. ἔτι δὲ καὶ δεινόν,
εἰ ὧν μὲν ἄκων ἔπαθε χάριν αὐτῷ εἴσεσθε, ὧν δ' ἑκὼν
ἐξήμαρτε μηδεμίαν τιμωρίαν ποιήσεσθε.

Πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν λέγειν ὡς ἀσεβῶ καταλύων 17
τὰς θυσίας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν νόμους ἐτίθην περὶ τῆς ἀνα-
γραφῆς, ἡγούμην ἂν ἐξεῖναι Νικομάχῳ τοιαῦτα εἰπεῖν
περὶ ἐμοῦ· νῦν δὲ τοῖς κοινοῖς καὶ κειμένοις ἀξιῶ τοῦτον
πείθεσθαι. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐνθυμεῖται, ὅταν ἐμὲ
φάσκῃ ἀσεβεῖν λέγοντα ὡς χρὴ θύειν τὰς θυσίας τὰς ἐκ
τῶν κύρβεων καὶ τῶν στηλῶν κατὰ τὰς συγγραφάς, ὅτι
καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖ· ταῦτα γὰρ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε.
ἔπειτα εἰ ταῦτα νομίζεις δεινά, ἦ που σφόδρα ἐκείνους
ἡγῇ ἀδικεῖν, οἳ τὰ ἐκ τῶν κύρβεων μόνον ἔθυον. καίτοι, 18
ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ εὐσεβείας οὐ παρὰ Νικομάχου
χρὴ μανθάνειν, ἀλλ' ἐκ τῶν γεγενημένων σκοπεῖν. οἱ
τοίνυν πρόγονοι τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύοντες μεγίστην
καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν παρέδο-

σιν, ὥστε ἄξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας ποιεῖσθαι καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο, τῆς τύχης ἕνεκα τῆς ἐξ ἐκεί-
19 νων τῶν ἱερῶν γεγενημένης. πῶς | δ' ἄν τις εὐσεβέστερος γένοιτο ἐμοῦ, ὅστις ἀξιῶ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ πάτρια θύειν, [ἔπειτα] ἃ μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλει, ἔτι δὲ ἃ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο καὶ δυνησόμεθα δαπανᾶν ἐκ τῶν προσιόντων χρημάτων; σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, τούτων τἀναντία πεποίηκας· ἀναγράψας γὰρ πλείω τῶν προσταχθέντων αἴτιος γεγένησαι τὰ προσιόντα χρήματα εἰς ταῦτα μὲν ἀναλίσκεσθαι, ἐν δὲ ταῖς πατρίοις θυσίαις ἐπιλεί-
20 πειν. αὐτίκα πέρυσιν ἱερὰ ἄθυτα τριῶν ταλάντων γεγένηται τῶν ἐν ταῖς κύρβεσι γεγραμμένων. καὶ οὐχ οἷόν τε εἰπεῖν ὡς οὐχ ἱκανὰ ἦν ἃ προσῆλθε τῇ πόλει· εἰ γὰρ οὗτος μὴ πλείω ἀνέγραψεν ἓξ ταλάντοις, εἴς τε τὰς θυσίας τὰς πατρίους ἂν ἐξήρκεσε καὶ τρία τάλαντα ἂν περιεγένετο τῇ πόλει. περὶ δὲ τῶν εἰρημένων καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι, ὅταν μὲν κατὰ τὰς συγγραφὰς ποιῶμεν, ἅπαντα τὰ πάτρια θύεται, ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὰς στήλας ἃς οὗτος ἀνέγραψε, πολλὰ τῶν ἱερῶν καταλύεται. καίτοι οὗτος ὁ ἱερόσυλος περιτρέχει, λέγων ὡς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε· καὶ εἰ μὴ ταῦτα ὑμῖν ἀρέσκει, ἐξαλείφειν κελεύει, καὶ ἐκ τούτων οἴεται πείθειν ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ· ὃς ἐν δυοῖν μὲν ἔτοιν πλείω ἤδη τοῦ δέοντος δώδεκα ταλάντοις ἀνάλωσε, παρ' ἕκαστον δὲ τὸν ἐνιαυτὸν ἐπε-
22 χείρησεν ἓξ ταλάντοις τὴν πόλιν ζημιῶσαι, καὶ ταῦτα ὁρῶν αὐτὴν ἀποροῦσαν χρημάτων καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ἀπειλοῦντας, ὅταν μὴ ἀποπέμψωμεν αὐτοῖς τὰ χρήματα, Βοιωτοὺς δὲ σύλας ποιουμένους, ὅτι οὐ δυνάμεθα

Rei

ύο τάλαντα ἀποδοῦναι, τοὺς δὲ νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη ερικαταρρέοντα, εἰδὼς δὲ ὅτι ἡ βουλὴ ἡ βουλεύουσα, ταν μὲν ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξααρτάνει, ὅταν δὲ εἰς ἀπορίαν καταστῇ, ἀναγκάζεται ἰσαγγελίας δέχεσθαι καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν καὶ ῶν ῥητόρων τοῖς τὰ πονηρότατα λέγουσι πείθεσθαι.
ρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τοῖς βουλεύουσιν 23
κάστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστᾶσι τὴν πόλιν. προσέχουσι τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι ὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσησθε, πολλὴν ἄδειαν οιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων αὐτῷ ιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους βελτίους ποιήσετε καὶ παρὰ τούτου δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἐπίστα- 24
σθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνάτους εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων λέγειν δίκην λαμβάνητε. τίς οὖν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδειότερος Νικομάχου δοῦναι δίκην; τίς ἐλάττω τὴν πόλιν ἀγαθὰ πεποίηκεν ἢ πλείω ἠδίκηκεν; ὃς καὶ τῶν 25
ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγραφεὺς γενόμενος εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἡμάρτηκεν. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι πολλοὺς ἤδη τῶν πολιτῶν ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἀπεκτείνατε. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς ἔβλαψαν ὅσον ἐν τῷ παρόντι, οὗτοι δ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων ἀναγραφῇ καὶ τῶν ἱερῶν δῶρα λαμβάνοντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον τὴν πόλιν ζημιοῦσι.

Διὰ τί δ' ἂν τις ἀποψηφίσαιτο τούτου; πότερον 26
ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πολλαῖς μάχαις καὶ ναυμαχίαις παραγεγενημένου; ἀλλὰ ὅτε ὑμεῖς κινδυνεύετε ἐκπλέοντες, οὗτος αὐτοῦ μένων τοὺς Σόλωνος νόμους ἐλυμαίνετο. ἀλλ' ὅτι χρήματα δεδαπάνηκε

καὶ πολλὰς εἰσφορὰς εἰσενήνοχεν; ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν
τῶν αὑτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῄ-
27 ρηται. ἀλλὰ διὰ τοὺς προγόνους; ἤδη γάρ τινες καὶ διὰ
τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἀλλὰ τούτῳ γε
προσήκει διὰ μὲν αὑτὸν τεθνάναι, διὰ δὲ τοὺς προγόνους
πεπρᾶσθαι. ἀλλ' ὡς, ἐὰν νῦν αὐτοῦ φείσησθε, αὖθις
ἀποδώσει | τὰς χάριτας; ὃς οὐδ' ὧν πρότερον μετέλαβε
παρ' ὑμῶν ἀγαθῶν μέμνηται. καίτοι ἀντὶ μὲν δούλου
πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ δὲ
28 ὑπογραμματέως νομοθέτης. ἃ καὶ ὑμῶν ἔχοι ἄν τις κατη-
γορῆσαι, ὅτι οἱ μὲν πρόγονοι νομοθέτας ᾑροῦντο Σό-
λωνα καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα, ἡγούμενοι τοιού-
τους ἔσεσθαι τοὺς νόμους οἷοί περ ἂν ὦσιν οἱ τιθέντες,
ὑμεῖς δὲ Τισαμενὸν τὸν Μηχανίωνος καὶ Νικόμαχον καὶ
ἑτέρους ἀνθρώπους ὑπογραμματέας· καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς
ὑπὸ τῶν τοιούτων ἡγεῖσθε διαφθείρεσθαι, αὐτοῖς δὲ
29 τούτοις πιστεύετε. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· ὑπογραμ-
ματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι δὶς τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ,
περὶ δὲ τῶν μεγίστων τοὺς αὐτοὺς ἐᾶτε πολὺν χρόνον
κυρίους εἶναι. καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον εἵλεσθε
ἀναγράφειν τὰ πάτρια, ᾧ κατὰ πατέρα τῆς πόλεως οὐ
30 προσήκει· καὶ ὃν ἔδει ὑπὲρ τοῦ δήμου κρίνεσθαι, οὗτος
τὸν δῆμον συγκαταλύσας φαίνεται. νῦν τοίνυν ὑμῖν
μεταμελησάτω τῶν πεπραγμένων, καὶ μὴ ὑπὸ τούτων
ἀεὶ κακῶς πάσχοντες ἀνέχεσθε, μηδὲ ἰδίᾳ μὲν ὀνειδίζετε
τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐπειδὰν δ' ἐξῇ δίκην παρ' αὐτῶν λαμ-
βάνειν, ἀποψηφίζεσθε.
31 Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ
δὲ τῶν ἐξαιτησομένων βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν βούλο-
μαι. παρεσκευασμένοι τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν
τὰ τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ
ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμέ-
Reisk.

νων ἀπολογεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σώ-
ζειν προαιρεῖσθαι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες 32
δικασταί, εἰ τούτου μὲν ἑνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς
πόλεως ἠδικημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι ὡς χρὴ
παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα, ὑμᾶς δὲ τοσούτους
ὄντας καὶ ἠδικημένους ὑπὸ τούτου ζητήσουσιν [πείθειν]
ὡς οὐ χρὴ δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. χρὴ τοίνυν, 33
ὥσπερ ἂν τούτους ὁρᾶτε προθύμως σώζοντας τοὺς φί-
λους, οὕτως καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, εὖ
εἰδότας ὅτι τούτοις πρώτοις ἄνδρες ἀμείνους δόξετε
εἶναι, ἐὰν παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε. ἐν-
θυμεῖσθε δὲ ὅτι οὔτε Νικόμαχος οὔτε τῶν αἰτησομένων
οὐδεὶς τοσαῦτα ἀγαθὰ πεποίηκε τὴν πόλιν, ὅσα οὗτος
ἠδίκηκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσήκει τιμωρεῖσθαι
ἢ τούτοις βοηθεῖν. εὖ δ' εἰδέναι χρὴ τοὺς αὐτοὺς τού- 34
τους, ὅτι πολλὰ δεηθέντες τῶν κατηγόρων ἡμᾶς μὲν
οὐδαμῶς ἔπεισαν, τὴν δὲ ὑμετέραν ψῆφον καταπειρά-
σοντες εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐλπίζουσιν
ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον λήψε-
σθαι τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ 35
ἠθελήσαμεν ὑπὸ τούτων ἀξιούμενοι πεισθῆναι, τὸ δὲ
αὐτὸ τοῦτο παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, καὶ μὴ πρὸ τῆς κρίσεως
μισοπονηρεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν
ὑμετέραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας· οὕτω γὰρ ἐννόμως
διοικηθήσεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ἅπαντα.

31.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

Ὤιμην μέν, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ' εἰς τοῦτο τόλ-
μης Φίλωνα ἀφικέσθαι, ὥστε ἐθελῆσαι ὡς ὑμᾶς ἐλθεῖν
δοκιμασθησόμενον· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἕν τι μόνον ἀλλὰ

p. 863—869.

ἔθος δίκαιον πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων
μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδικεῖν,
τοῖς δὲ πένησιν ἢ ἀδυνάτοις τῷ σώματι συγγνώμην ἔχειν
12 διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ἄκοντας αὐτοὺς ἁμαρτάνειν. οὗτος τοί-
νυν οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιός ἐστι τυχεῖν· οὔτε γὰρ
τῷ σώματι ἀδύνατος ἦν ταλαιπωρεῖν, ὡς καὶ ὑμεῖς
ὁρᾶτε, οὔτε τῇ | οὐσίᾳ ἄπορος λειτουργεῖν, ὡς ἐγὼ ἀπο-
δείξω. ὅστις οὖν ὅσον δυνατὸς ἦν ὠφελεῖν, τοσοῦτον
κακὸς ἦν, πῶς οὐκ ἂν εἰκότως ὑπὸ πάντων ὑμῶν μι-
13 σοῖτο; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε τῶν πολιτῶν
οὐδενὶ τοῦτον ἀποδοκιμάσαντες, ὃς οὔ τι τοὺς ἑτέρους
ἀλλ' ἀμφοτέρους φανερός ἐστι προδούς, ὥστε μήτε τοῖς
ἐν τῷ ἄστει γενομένοις φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον
(οὐ γὰρ ἠξίωσεν ὡς αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας), μήτε
τοῖς τὸν Πειραιᾶ καταλαβοῦσιν· οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέ-
λησε συγκατελθεῖν. φαίη δ' ἂν ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐλεγχό-
14 μενος. εἰ μέντοι τι μέρος περίεστι τῶν πολιτῶν ὃ τι τῶν
αὐτῶν μετέσχε τούτῳ πραγμάτων, μετ' ἐκείνων, ἐάν ποτε
(ὃ μὴ γένοιτο) λάβωσι τὴν πόλιν, βουλεύειν ἀξιούτω.

Ὡς οὖν ᾤκει τε ἐν Ὠρωπῷ ἐπὶ προστάτου καὶ ἐκέ-
κτητο ἱκανὴν οὐσίαν καὶ οὔτ' ἐν τῷ Πειραιεῖ οὔτ' ἐν τῷ
ἄστει ἔθετο τὰ ὅπλα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ
λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτύρων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Ὑπολείπεται τοίνυν αὐτῷ λέγειν ὡς τῷ μὲν σώματι
δι' ἀσθένειάν τινα γενομένην ἀδύνατος κατέστη βοηθῆ-
σαι εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαγγειλά-
μενος αὐτὸς ἢ χρήματ' εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέ-
τερον ἢ ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν, ὥσπερ καὶ
ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι λειτουρ-
16 γεῖν τοῖς σώμασιν. ἵνα οὖν μὴ ἐγγένηται αὐτῷ ψευσα-

ἐν ᾧ ἐξαπατῆσαι, καὶ περὶ τούτων ἤδη σαφῶς ὑμῖν ποδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἔξεσταί μοι παρελθόντι νθάδ' ἐλέγχειν αὐτόν. Καί μοι κάλει αὐτὸν Διότιμον ἰχαρνέα καὶ τοὺς αἱρεθέντας μετ' αὐτοῦ τοὺς δημότας πλίσαι ἀπὸ τῶν εἰσενεχθέντων χρημάτων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΙΟΤΙΜΟΥ.

17 Οὗτος τοίνυν οὐχ ὅπως ὠφελήσει τὴν πόλιν ἐν τοιύτῳ καιρῷ καὶ τοιαύτῃ καταστάσει διενοήθη, ἀλλ' ὅπως ι κερδανεῖ ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμφορῶν παρεσκευάσατο· ρμώμενος γὰρ ἐξ Ὠρωποῦ, τοτὲ μὲν αὐτὸς μόνος, τοτὲ ' ἑτέροις ἡγούμενος οἷς τὰ ὑμέτερα δυστυχήματα εὐτυήματα ἐγεγόνει, περιιὼν κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐντυγ- 18
χάνων τῶν πολιτῶν τοῖς πρεσβυτάτοις, οἳ κατέμειναν ἐν τοῖς δήμοις ὀλίγα μὲν τῶν ἐπιτηδείων ἔχοντες, ἀναγιαῖα δέ, εὖνοι μὲν ὄντες τῷ πλήθει, ἀδύνατοι δὲ ὑπὸ ῆς ἡλικίας βοηθεῖν, τούτους ἀφῃρεῖτο τὰ ὑπάρχοντα, ερὶ πλείονος ποιούμενος αὐτὸς μικρὰ κερδαίνειν ἢ κείνους μηδὲν ἀδικεῖν· οἳ νῦν αὐτὸν δι' αὐτὸ τοῦτο ὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἐπεξελθεῖν ἅπαντες, δι' ὅπερ καὶ τότε δύνατοι τῇ πόλει βοηθεῖν ἦσαν. οὐ μέντοι τοῦτόν γε 19
ρὴ διὰ τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν δὶς ὠφεληθῆναι, τότε τ' φελόμενον ἃ εἶχον, νῦν τε δοκιμασθέντα ὑφ' ὑμῶν· λλὰ κἂν ὁστισοῦν παραγένηται τῶν ἀδικηθέντων, μέγα ὐτὸ ἡγήσασθε εἶναι, καὶ τοῦτον ὑπερμισήσατε, ὅστις τόλμησεν, οἷς ἕτεροι διδόναι παρ' ἑαυτῶν τι προῃοῦντο διὰ τὴν ἀπορίαν οἰκτείραντες αὐτούς, τούτων φαιρεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα. Κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

20 Οὐ τοίνυν ἔγωγε οἶδα ὅ τι ὑμᾶς διαφερόντως δεῖ ιγνώσκειν περὶ αὐτοῦ ἢ οἱ οἰκεῖοι γιγνώσκουσι· τοι-

αὕτα γάρ ἐστιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ ἄλλο ἡμάρτητο,
διὰ μόνα ταῦτα δίκαιον εἶναι ἀποδοκιμασθῆναι. οἷα μὲν
οὖν ζῶσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατηγόρει, παρήσω· ἐξ ὧν δὲ
τελευτῶσα τὸν βίον διεπράξατο τεκμαιρομένοις ῥᾴδιόν
21 ἐστιν ὑμῖν γνῶναι ὁποῖός τις ἦν περὶ αὐτήν. ἐκείνη γὰρ
τούτῳ μὲν ἠπίστησεν ἀποθανοῦσαν ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι,
Ἀντιφάνει δὲ οὐδὲν προσήκουσα πιστεύσασα ἔδωκεν εἰς
τὴν ἑαυτῆς ταφὴν τρεῖς μνᾶς ἀργυρίου, παραλιποῦσα
τοῦτον υἱὸν ὄντα ἑαυτῆς. ἆρα δῆλον ὅτι εὖ ᾔδει αὐτὸν
οὐδὲ διὰ τὸ προσήκειν αὐτῇ τὰ δέοντα ἂν ποιήσοντα;
22 καίτοι εἰ μήτηρ, ἣ πέφυκε καὶ ἀδικουμένη ὑπὸ τῶν ἑαυ-
τῆς παίδων μάλιστα ἀνέχεσθαι καὶ μίκρ' ὠφελουμένη με-
γάλα ἔχειν ἡγεῖσθαι διὰ τὸ εὐνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐλέγχῳ τὰ
γιγνόμενα | δοκιμάζειν, ἐνόμιζε τοῦτον κἂν ἀπὸ τεθνεώ-
σης φέρειν ἑαυτῆς, τί χρὴ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ διανοηθῆ-
23 ναι; ὅστις γὰρ περὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγκαίους τοιαῦτα
ἁμαρτάνει ἁμαρτήματα, τί ἂν περί γε τοὺς ἀλλοτρίους
ποιήσειεν; Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστιν, ἀκούσατε αὐ-
τοῦ τοῦ λαβόντος τὸ ἀργύριον καὶ θάψαντος αὐτήν.

ΜΑΡΤΥΣ.

24 Τί οὖν βουληθέντες ὑμεῖς τοῦτον δοκιμάσαιτε;
πότερον ὡς οὐχ ἡμαρτηκότα; ἀλλὰ τὰ μέγιστα περὶ τὴν
πατρίδα ἠδίκηκεν· ἀλλ' ὡς ἔσται βελτίων; τοιγάρτοι
πρότερον βελτίων γενόμενος περὶ τὴν πόλιν ὕστερον
βουλεύειν ἀξιούτω, φανερόν τι ἀγαθὸν ὥσπερ τότε κα-
κὸν ποιήσας. σωφρονέστερον γάρ ἐστιν ὕστερον πᾶσι
τῶν ἔργων τὰς χάριτας ἀποδιδόναι· δεινὸν γὰρ ἔμοιγε
δοκεῖ εἶναι, εἰ ἐξ ὧν μὲν ἤδη ἡμάρτηκε μηδέποτε τι-
μωρηθήσεται, ἐξ ὧν δὲ μέλλει εὖ ποιήσειν ἤδη τετι-
25 μήσεται. ἀλλ' ἆρα ἵνα βελτίους ὦσιν οἱ πολῖται ὁρῶν-
τες ἅπαντας ὁμοίως τιμωμένους, διὰ τοῦτο δοκιμαστέον

Reisk.

στίν; ἀλλὰ κίνδυνος καὶ τοὺς χρηστούς, ἐὰν αἰσθά-
ωνται ὁμοίως τοὺς πονηροὺς τιμωμένους, παύσεσθαι
ῶν χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων, τῶν αὐτῶν ἡγουμένους
ναι τούς τε κακοὺς τιμᾶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀμνημονεῖν.
ξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι εἰ μέν τις φρούριόν 26
προὔδωκεν ἢ ναῦν ἢ στρατόπεδόν τι, ἐν ᾧ μέρος τι
ύγχανε τῶν πολιτῶν ὄν, ταῖς ἐσχάταις ἂν ζημίαις
ζημιοῦτο, οὗτος δὲ προδοὺς ὅλην τὴν πόλιν οὐχ ὅπως
ὴ τιμωρηθήσεται ..... παρασκευάζεται. καίτοι δικαίως
' ἄν, ὅστις φανερῶς ὥσπερ οὗτος προὔδωκε τὴν ἐλευ-
θερίαν, οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν
αὶ τῆς μεγίστης τιμωρίας ἐκκλησιάζοιτε.

Ἀκούω δ' αὐτὸν λέγειν ὡς, εἴ τι ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ 27
ταραγενέσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, νόμος ἂν ἔκειτο περὶ
ὐτοῦ διαρρήδην, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδικημά-
ων. οὐ γὰρ οἴεται ὑμᾶς γνώσεσθαι ὅτι διὰ τὸ μέγεθος
οῦ ἀδικήματος οὐδεὶς περὶ αὐτοῦ ἐγράφη νόμος. τίς
ὰρ ἄν ποτε ῥήτωρ ἐνεθυμήθη ἢ νομοθέτης ἤλπισεν
μαρτήσεσθαί τινα τῶν πολιτῶν τοσαύτην ἁμαρτίαν;
ὐ γὰρ δή που, εἰ μέν τις λίποι τὴν τάξιν μὴ αὐτῆς τῆς 28
όλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης ἀλλ' ἑτέρους εἰς τοῦτο καθι-
τάσης, ἐτέθη νόμος ὡς μεγάλα ἀδικοῦντος, εἰ δέ τις
ὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης λίποι τὴν πόλιν
ὐτήν, οὐκ ἂν ἄρα ἐτέθη. σφόδρα γ' ἄν, εἴ τις ᾠήθη
ινὰ τῶν πολιτῶν ἁμαρτήσεσθαί τι τοιοῦτόν ποτε. τίς 29
' οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειεν ὑμῖν, εἰ τοὺς μετοίκους
ὲν, ὅτι οὐ κατὰ τὸ προσῆκον ἑαυτοῖς ἐβοήθησαν τῷ
ήμῳ, ἐτιμήσατε ἀξίως τῆς πόλεως, τοῦτον δέ, ὅτι
αρὰ τὸ προσῆκον ἑαυτῷ προὔδωκε τὴν πόλιν, μὴ κο-
άσετε, εἰ μή γε ἄλλῳ τινὶ μείζονι, τῇ γε παρούσῃ ἀτι-
ίᾳ; ἀναμνήσθητε δὲ δι' ὅ τι ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας 30
ινομένους περὶ τὴν πόλιν τιμᾶτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτι-

μάζετε. ἐδείχθη γὰρ ἀμφότερα ταῦτα οὐ τῶν γεγενη-
μένων μᾶλλόν τι ἕνεκα ἢ τῶν γενησομένων, ἵν' ἀγαθοὶ
προθυμῶνται γίγνεσθαι ἐκ παρασκευῆς, κακοὶ δὲ μηδὲ
31 ἐξ ἑνὸς τρόπου ἐπιχειρῶσιν. ἔτι δὲ ἐνθυμήθητε ποίων
ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὅρκων φροντίσαι, ὃς ἔργῳ τοὺς πα-
τρῴους θεοὺς προὔδωκεν; ἢ πῶς ἂν χρηστόν τι βου-
λεῦσαι περὶ τῆς πολιτείας, ὃς οὐδὲ ἐλευθερῶσαι τὴν
πατρίδα ἐβουλήθη; ἢ ποῖα ἂν ἀπόρρητα τηρῆσαι, ὃς
οὐδὲ τὰ προειρημένα ποιῆσαι ἠξίωσε; πῶς δ' εἰκός ἐστι
τοῦτον, ὃς οὐδὲ τελευταῖος ἐπὶ τοὺς κινδύνους ἦλθε,
πρότερον τῶν κατεργασαμένων καὶ οὕτω συντιμηθῆναι;
σχέτλιον δ' ἂν εἴη, εἰ οὗτος μὲν ἅπαντας τοὺς πολίτας
περὶ οὐδενὸς ἡγήσατο, ὑμεῖς δὲ τοῦτον ἕνα ὄντα μὴ
32 ἀποδοκιμάσαιτε. ὁρῶ δέ τινας οἳ νῦν μὲν τούτῳ παρα-
σκευάζονται βοηθεῖν καὶ δεῖσθαι ὑμῶν, ἐπειδὴ ἐμὲ οὐκ
ἠδύναντο πεῖσαι· τότε δέ, ὅτε οἱ κίνδυνοι μὲν ὑμῖν
καὶ οἱ μέγιστοι ἀγῶνες ἦσαν, τὰ δὲ ἆθλα αὐτὴ ἡ πολι-
τεία ἔκειτο, καὶ ἔδει οὐ μόνον περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ
καὶ περὶ | τῆς ἐλευθερίας βουλεύεσθαι, τότε οὐκ ἐδέοντο
αὐτοῦ βοηθῆσαι καὶ ὑμῖν καὶ κοινῇ τῇ πόλει, καὶ μὴ
προδοῦναι μήτε τὴν πατρίδα μήτε τὴν βουλήν, ἧς νῦν
ἀξιοῖ τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῷ, ἄλλων γε κατεργασαμένων.
33 μόνος δή, ὦ βουλή, δικαίως οὐδ' ἂν ἀγανακτοίη μὴ τυ-
χών· οὐ γὰρ ὑμεῖς νῦν αὐτὸν ἀτιμάζετε, ἀλλ' αὐτὸς
αὐτὸν τότε ἀπεστέρησεν, ὅτε οὐκ ἠξίωσεν, ὥσπερ νῦν
προθύμως κληρωσόμενος ἦλθε, καὶ τότε διαμαχούμενος
περὶ αὐτῆς καταστῆναι μεθ' ὑμῶν.
34 Ἱκανά μοι νομίζω εἰρῆσθαι, καίτοι πολλά γε παρα-
λιπών· ἀλλὰ πιστεύω ὑμᾶς καὶ ἄνευ τούτων αὐτοὺς τὰ
συμφέροντα τῇ πόλει γνώσεσθαι. οὐ γὰρ ἄλλοις τισὶν
ὑμᾶς δεῖ περὶ τῶν ἀξίων ὄντων βουλεύειν τεκμηρίοις
χρῆσθαι ἢ ὑμῖν αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ὄντες αὐτοὶ περὶ
Reisk.

ἣν πόλιν ἐδοκιμάσθητε. ἔστι γὰρ τὰ τούτου ἐπιτηδεύματα κοινὰ παραδείγματα καὶ πάσης δημοκρατίας ἀλλότρια.

32.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥΔΟΥ.

Διόδοτος Διογείτονος τοῦ ἀδελφοῦ θυγατέρα γήμας καὶ σχὼν ἐξ αὐτῆς παῖδας ἐξιὼν ἐπὶ πόλεμον ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς ἐπίτροπον καταλιμπάνει τῶν παίδων τὸν ἀδελφόν, καὶ μαχόμενος ἐν Ἐφέσῳ τελευτᾷ τὸν βίον· Ἀθηναίων δέ τις γήμας τὴν Διοδότου μὲν θυγατέρα, Διογείτονος δὲ θυγατριδῆν, ἐγράψατο Διογείτονα κακῆς ἐπιτροπῆς τῶν παίδων· ᾧ Λυσίας γέγραφε τὸν κατὰ Διογείτονος λόγον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Διόδοτος, εἷς τῶν μετὰ Θρασύλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπλεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυκίππου ἄρχοντος, ἔχων νήπια παιδία, διαθήκας ἐποιήσατο, καταλιπὼν αὐτοῖς ἐπίτροπον τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφόν, Διογείτονα, τῶν δὲ παιδίων θεῖόν τε καὶ πάππον ἀπὸ μητρός. αὐτὸς μὲν οὖν ἐν Ἐφέσῳ μαχόμενος ἀποθνήσκει· Διογείτων δὲ πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῶν ὀρφανῶν διαχειρισάμενος, καὶ ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας, αὐτὸς ἔτι περιὼν κατηγορεῖται πρὸς ἑνὸς τῶν μειρακίων δοκιμασθέντος κακῆς ἐπιτροπῆς. λέγει δὲ κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ὁ τῆς ἐκείνου μὲν θυγατριδῆς, τῶν δὲ μειρακίων ἀδελφῆς, ἀνήρ.

Εἰ μὲν μὴ μεγάλα ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ δια- 1
φέροντα, οὐκ ἄν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νομίζων αἴσχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεσθαι, εἰδώς τε ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικοῦντες χείρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προση-

p. 888—893

κόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέν-
τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρην-
ται καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ' ὧν ἥκιστα
ἐχρῆν, ἐπ' ἐμὲ κηδεστὴν ὄντα κατέφυγον, ἀνάγκη
2 μοι γεγένηται εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἔχω δὲ τούτων μὲν
ἀδελφήν, Διογείτονος δὲ θυγατριδῆν, καὶ πολλὰ δεη-
θεὶς ἀμφοτέρων τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις
ἐπιτρέψαι δίαιταν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων
πράγματα μηδένα τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπεὶ δὲ ὁ Διογεί-
των ἃ φανερῶς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ
τῶν αὑτοῦ φίλων ἐτόλμα πείθεσθαι, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ
φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ ὑπομεῖναι τοὺς
ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλ-
λάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων, ὑμῶν δέομαι,
3 ἐὰν μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχρῶς αὐτοὺς ἐπιτετροπευ-
μένους ὑπὸ τοῦ πάππου ὡς οὐδεὶς πώποτε ὑπὸ τῶν
οὐδὲν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δί-
καια, εἰ δὲ μή, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δὲ
εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. ἐξ ἀρχῆς
δ' ὑμᾶς περὶ αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.

4 Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, Διόδοτος καὶ
Διογείτων ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν
ἀφανῆ οὐσίαν ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανερᾶς ἐκοινώνουν.
ἐργασαμένου δὲ Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρήματα
πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογείτων τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα,
ἥπερ ἦν αὐτῷ μόνη· καὶ γίνονται αὐτῷ δύο υἱοὶ καὶ
5 θυγάτηρ. χρόνῳ δὲ ὕστερον καταλεγεὶς Διόδοτος μετὰ
Θρασύλου τοῦ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, καλέσας τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα, ἀδελφιδῆν οὖσαν, καὶ τὸν ἐκείνης μὲν πατέρα,
αὑτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν ὁμοπάτριον, πάππον
δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος διὰ ταύτας τὰς
ἀνάγκας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν δικαίῳ περὶ τοὺς αὐ-

τοῦ παῖδας ἐπιτρόπῳ γενέσθαι, διαθήκην αὐτῷ δίδωσι
καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου παρακαταθήκην· ναυτικὰ 6
δὲ ἐπέδειξεν ἐκδεδομένα ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα
μνᾶς ...., δισχιλίας δὲ ὀφειλομένας ἐν Χερρονήσῳ.
ἐπέσκηψε δέ, ἐάν τι πάθῃ, τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ
γυναικὶ καὶ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ δοῦναι, τάλαντον δὲ τῇ
θυγατρί. κατέλιπε δὲ καὶ εἴκοσι μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ
τριάκοντα στατῆρας Κυζικηνούς. ταῦτα δὲ πράξας καὶ 7
οἴκοι ἀντίγραφα καταλιπὼν ᾤχετο στρατευσόμενος μετὰ
Θρασύλου. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου ἐν Ἐφέσῳ Διογεί-
των τὴν μὲν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός,
καὶ τὰ γράμματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε σεσημασμένα,
φάσκων τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμ-
ματείων κομίσασθαι. ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ ἐδήλωσε τὸν 8
θάνατον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν
πρῶτον ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ διῃτῶντο· ἅπαντα γὰρ
αὐτοῦ κατελέλειπτο τὰ ἐπιτήδεια· ἐκείνων δὲ ἐπιλει-
πόντων τοὺς μὲν παῖδας εἰς ἄστυ ἀναπέμπει, τὴν δὲ
μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπιδοὺς πεντακισχιλίας δραχ-
μάς, χιλίαις ἔλαττον ὧν ὁ ἀνὴρ αὐτῇ ἔδωκεν. ὀγδόῳ δ' 9
ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν
μειρακίοιν, καλέσας αὐτοὺς εἶπε Διογείτων ὅτι κατα-
λίποι αὐτοῖς ὁ πατὴρ εἴκοσι μνᾶς ἀργυρίου καὶ τριά-
κοντα στατῆρας. „ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδα-
πάνηκα εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. καὶ ἕως μὲν εἶχον,
οὐδέν μοι διέφερε· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως διάκει-
μαι. σὺ οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένησαι,
σκόπει αὐτὸς ἤδη πόθεν ἕξεις τὰ ἐπιτήδεια.“ ταῦτ' 10
ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύοντες ᾤχοντο πρὸς
τὴν μητέρα, καὶ παραλαβόντες ἐκείνην ἧκον πρὸς ἐμέ,
οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι καὶ ἀθλίως ἐκπε-
πτωκότες, κλαίοντες καὶ παρακαλοῦντές με μὴ περιιδεῖν

αὐτοὺς ἀποστερηθέντας τῶν πατρῴων μηδ' εἰς πτωχείαν
καταστάντας, ὑβρισμένους ὑφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν, ἀλλὰ
11 βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελφῆς ἕνεκα καὶ σφῶν αὐτῶν. πολὺ
ἂν εἴη ἔργον λέγειν, ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ ἦν ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. τελευτῶσα δὲ ἡ μήτηρ αὐτῶν ἠντι-
βόλει με καὶ ἱκέτευε συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ
τοὺς φίλους, εἰποῦσα ὅτι, εἰ καὶ πρότερον μὴ εἴθισται
λέγειν ἐν ἀνδράσι, τὸ μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν
συμφορῶν περὶ τῶν σφετέρων κακῶν δηλῶσαι πάντα
12 πρὸς ἡμᾶς. ἐλθὼν δ' ἐγὼ ἠγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγή-
μονα τὸν ἔχοντα τὴν τούτου θυγατέρα, λόγους δ' ἐποι-
ούμην πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιτηδείους, ἠξίουν δὲ τοῦτον
εἰς ἔλεγχον ἰέναι περὶ τῶν πραγμάτων. Διογείτων δὲ τὸ
μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελε, τελευτῶν δὲ ὑπὸ τῶν φίλων
ἠναγκάσθη. ἐπειδὴ δὲ συνήλθομεν, ἤρετο αὐτὸν ἡ
γυνή, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων ἀξιοῖ περὶ τῶν παίδων τοι-
αύτῃ γνώμῃ χρῆσθαι, „ἀδελφὸς μὲν ὢν τοῦ πατρὸς
13 αὐτῶν, πατὴρ δ' ἐμός, θεῖος δὲ αὐτοῖς καὶ πάππος. καὶ εἰ
μηδένα ἀνθρώπων ᾐσχύνου, τοὺς θεοὺς ἐχρῆν σε" φησί
„δεδιέναι· ὃς ἔλαβες μέν, ὅτ' ἐκεῖνος ἐξέπλει, πέντε
τάλαντα παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην. καὶ περὶ τούτων
ἐγὼ θέλω τοὺς παῖδας παραστησαμένη καὶ τούτους καὶ
τοὺς ὕστερον ἐμαυτῇ γενομένους ὀμόσαι ὅπου ἂν αὐτὸς
λέγῃς. καίτοι οὐχ οὕτως ἐγώ εἰμι ἀθλία, οὐδ' οὕτω περὶ
πολλοῦ ποιοῦμαι χρήματα, ὥστ' ἐπιορκήσασα κατὰ τῶν
παίδων τῶν ἐμαυτῆς τὸν βίον [κατα]λιπεῖν, ἀδίκως δὲ
14 ἀφελέσθαι τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν·" ἔτι τοίνυν ἐξήλεγ-
χεν αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκομισμένον ναυτικὰ καὶ τε-
τρακισχιλίας δραχμάς, καὶ τούτων τὰ γράμματα ἀπέ-
δειξεν· ἐν γὰρ τῇ διοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ διῳκίζετο
εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας ἐπιτυχόντας ἐκβε-
15 βλημένῳ τῷ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς αὐτήν. ἀπέφηνε δ'

ὑτὸν ἑκατὸν μνᾶς κεκομισμένον ἐγγείους ἐπὶ τόκῳ δεανεισμένας, καὶ ἑτέρας δισχιλίας δραχμὰς καὶ ἔπιπλα ολλοῦ ἄξια· φοιτᾶν δὲ καὶ σῖτον αὐτοῖς ἐκ Χερρονήσου αθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. „ἔπειτα σὺ ἐτόλμησας" ἔφη εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα χρήματα, ὡς δισχιλίας δραχμὰς τούτων πατὴρ κατέλιπε καὶ τριάκοντα στατῆρας, ἅπερ μοὶ καταλειφθέντα ἐκείνου τελευτήσαντος ἐγώ σοι ἔδωα; καὶ ἐκβαλεῖν τούτους ἠξίωκας θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ 16
ῆς οἰκίας τῆς αὐτῶν ἐν τριβωνίοις, ἀνυποδήτους, οὐ ιετὰ ἀκολούθου, οὐ μετὰ στρωμάτων, οὐ μετὰ ἱματίων, ού μετὰ τῶν ἐπίπλων ἃ ὁ πατὴρ αὐτοῖς κατέλιπεν, ὐδὲ μετὰ τῶν παρακαταθηκῶν ἃς ἐκεῖνος παρὰ σοὶ κατέθετο. καὶ νῦν τοὺς μὲν ἐκ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς παι- 17
δεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν εὐδαίμονας ὄντας· καὶ ταῦτα μὲν καλῶς ποιεῖς· τοὺς δ' ἐμοὺς ἀδικεῖς, οὓς ἀτίμως ἐκ τῆς οἰκίας ἐκβαλὼν ἀντὶ πλουσίων πτωχοὺς ἀποδεῖξαι προθυμῇ. καὶ ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς ροβῇ, οὔτε ἐμὲ τὴν σὴν θυγατέρα τὴν συνειδυῖαν αἰσχύνῃ, οὔτε τοῦ ἀδελφοῦ μέμνησαι, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς τερὶ ἐλάττονος ποιῇ χρημάτων." τότε μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες 18
ἰκασταί, πολλῶν καὶ δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ῥηθένων οὕτω διετέθημεν πάντες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν τούτῳ τεπραγμένων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκείνης, ὁρῶντες μὲν οὺς παῖδας, οἷα ἦσαν πεπονθότες, ἀναμιμνησκόμενοι ὲ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπίροπον κατέλιπεν, ἐνθυμούμενοι δὲ ὡς χαλεπὸν ἐξευεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦσαί τινα, ὥστε, ὦ νδρες δικασταί, μηδένα τῶν παρόντων δύνασθαι φθέγασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας μηδὲν ἧττον τῶν πεπονότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ.

Πρῶτον μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἀξιῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσ-
έχειν τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος
τῶν συμφορῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ' ἅπασι τοῖς πολίταις
ἄξιον ὀργῆς ἡγήσησθε. εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν Διογεί-
των πάντας ἀνθρώπους [εἰς ἀλλήλους] καθίστησιν, ὥστε
μήτε ζῶντας μήτε ἀποθνήσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰ-
20 κειοτάτοις ἢ τοῖς ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε τὰ μὲν
ἔξαρνος γενέσθαι, τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν, εἰς
δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν λῆμμα καὶ ἀνάλωμα ἐν ὀκτὼ ἔτε-
σιν ἑπτὰ τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑπτακισχιλίας δραχμὰς
ἀποδεῖξαι. καὶ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀναισχυντίας, ὥστε οὐκ
ἔχων ὅποι τρέψειε τὰ χρήματα, εἰς ὄψον μὲν δυοῖν παι-
δίοιν καὶ ἀδελφῇ πέντε ὀβολοὺς τῆς ἡμέρας ἐλογίζετο, εἰς
ὑποδήματα δὲ καὶ εἰς γναφεῖον καὶ εἰς κουρεῖον οὐκ ἦν
αὐτῷ κατὰ μῆνα οὐδὲ κατ' ἐνιαυτὸν γεγραμμένα, συλ-
λήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου πλεῖον ἢ τάλαντον ἀργυ-
21 ρίου. εἰς δὲ τὸ μνῆμα τοῦ πατρὸς οὐκ ἀναλώσας πέντε
καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκ πεντακισχιλίων δραχμῶν, τὸ μὲν
ἥμισυ αὐτῷ τίθησι, τὸ δὲ τούτοις λελόγισται. εἰς Διο-
νύσια τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, (οὐκ ἄτοπον γάρ μοι
δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἑκκαίδεκα δραχμῶν
ἀπέφαινεν ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτὼ
δραχμὰς ἐλογίζετο τοῖς παισίν· ἐφ' ᾧ ἡμεῖς οὐχ ἥκιστα
ὠργίσθημεν. οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις
ἐνίοτε οὐχ ἧττον τὰ μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν
γὰρ φανερὰν τὴν πονηρίαν τῶν ἀδικούντων ἐπιδείκνυ-
22 σιν. εἰς τοίνυν τὰς ἄλλας ἑορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατο
αὐτοῖς πλέον ἢ τετρακισχιλίας δραχμὰς ἀνηλωμένας,
ἕτερά τε παμπληθῆ, ἃ πρὸς τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο,
ὥσπερ διὰ τοῦτο ἐπίτροπος τῶν παιδίων καταλειφθείς,
ἵνα γράμματα αὐτοῖς ἀντὶ χρημάτων ἀποδείξειε καὶ πε-
νεστάτους ἀντὶ πλουσίων ἀποφήνειε, καὶ ἵνα, εἰ μέν τις

Reisk.

αὐτοῖς πατρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν ἐπιλάθωνται, τῷ δ᾽, ἐπεὶ τῶν πατρῴων εἰσὶν ἀπεστερημένοι, πολεμῶσι. καίτοι εἰ ἐβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς παῖδας, ἐξῆν 23
αὐτῷ, κατὰ τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ τοῖς δυναμένοις, μισθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένος πολλῶν πραγμάτων, ἢ γῆν πριάμενος ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν· καὶ ὁπότερον τούτων ἐποίησεν, οὐδενὸς ἂν ἧττον Ἀθηναίων πλούσιοι ἦσαν. νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς φανερὰν καταστήσων τὴν οὐσίαν, ἀλλ᾽ ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ τούτων, ἡγούμενος δεῖν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν κληρονόμον εἶναι τῶν τοῦ τεθνεῶτος χρημάτων. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὦ δικασταί· οὗτος γὰρ 24
συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου, φάσκων δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἐκείνῳ συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ τούτων αὐτοῖς ὀρφανοῖς οὖσι λελόγισται, οὓς ἡ πόλις οὐ μόνον παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὰν δοκιμασθῶσιν ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν ἁπασῶν τῶν λειτουργιῶν. οὗτος δὲ πάππος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς ἑαυτοῦ τριηραρχίας παρὰ τῶν αὐτοῦ θυγατριδῶν τὸ ἥμισυ πράττεται. καὶ ἀποπέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὁλκάδα δυοῖν 25
ταλάντοιν, ὅτε μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῶν ὅτι τῶν παίδων ὁ κίνδυνος εἴη, ἐπεὶ δὲ ἐσώθη καὶ ἐδιπλασίασεν, αὐτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. καίτοι εἰ μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν χρημάτων αὐτὸς ἕξει, ὅποι μὲν ἀνήλωται τὰ χρήματα, οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον ἐγγράψει, ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων αὐτὸς πλουτήσει. καθ᾽ ἕκαστον μὲν οὖν, ὦ 26
δικασταί, πολὺ ἂν εἴη ἔργον πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι· ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ᾽ αὐτοῦ παρέλαβον τὰ γράμματα, μάρτυρας ἔχων ἠρώτων Ἀριστόδικον τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἀλέξιδος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτηκώς) εἰ ὁ λόγος

αὐτῷ εἴη τῆς τριηραρχίας· ὁ δὲ ἔφασκεν εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδε εὕρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ εἴκοσι
27 μνᾶς ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν τριηραρχίαν. οὗτος δὲ ἐπέδειξε δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἀνηλωκέναι, ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσον περ ὅλον τὸ ἀνάλωμα αὐτῷ γεγένηται. καίτοι τί αὐτὸν οἴεσθε πεποιηκέναι περὶ ὧν αὐτῷ οὐδεὶς σύνοιδεν ἀλλ' αὐτὸς μόνος διεχείριζεν, ὃς ἃ δι' ἑτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι, ἐτόλμησε ψευσάμενος τέτταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὑτοῦ θυγατριδοῦς ζημιῶσαι; Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ δικασταί· ἐγὼ δ' ὅσα τελευτῶν ὡμολόγησεν αὐτὸς ἔχειν χρήματα, ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ἐκ τούτων αὐτῷ λογιοῦμαι, πρόσοδον μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσον οὐδεὶς πώποτε ἐν τῇ πόλει, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, μικρῷ ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας·
29 ἐν ὀκτὼ αὗται ἔτεσι γίνονται ὀκτακισχίλιαι δραχμαί, καὶ ἀποδείκνυνται ἓξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ ταλάντων καὶ εἴκοσι μναῖ [τῶν τετταράκοντα μνῶν]. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο ἀποδεῖξαι οὔθ' ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἀπολωλεκὼς οὔτε ζημίαν εἰληφὼς οὔτε χρήσταις ἀποδεδωκώς· . . . . .

33.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἔστι δή τις αὐτῷ πανηγυρικὸς λόγος, ἐν ᾧ πείθει τοὺς Ἕλληνας ἀγομένης Ὀλυμπίασι τῆς πανηγύρεως, ἐκβάλλειν Διονύσιον τὸν τύραννον τῆς ἀρχῆς καὶ Σικελίαν ἐλευθερῶ-

Reisk.

σαι, ἄρξασθαί τε τῆς ἔχθρας αὐτίκα μάλα διαρπάσαντας τὴν τοῦ τυράννου σκηνὴν χρυσῷ τε καὶ πορφύρᾳ καὶ ἄλλῳ πλούτῳ πολλῷ κεκοσμημένην. ἔπεμψε γὰρ θεωροὺς εἰς τὴν πανήγυριν ὁ Διονύσιος ἄγοντας θυσίαν τῷ θεῷ, μεγαλοπρεπής τε καταγωγὴ τῶν θεωρῶν ἐγίνετο ἐν τῷ τεμένει καὶ πολυτελής, ἵνα θαυμασθείη μᾶλλον ὁ τύραννος ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. ταύτην λαβὼν τὴν ὑπόθεσιν τοιαύτην πεποίηται τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου·

Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνῆσθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος. ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ 2
τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἁπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δὲ ἀκουσόμενοι· ἡγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἕλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας. ἐκεῖνος μὲν οὖν 3
ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δ' ἥκω οὐ μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαχούμενος. ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ καὶ πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν, ὁρῶν οὕτως αἰσχρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων ἀναστάτους γεγενημένας. καὶ ταῦτα εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν 4
ἐπάσχομεν, στέργειν ἂν ἦν ἀνάγκη τὴν τύχην· ἐπειδὴ δὲ διὰ στάσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν, πῶς οὐκ ἄξιον τῶν μὲν παύσασθαι τὰ δὲ κωλῦσαι, εἰδότας ὅτι φιλονεικεῖν μέν ἐστιν εὖ πραττόντων, γνῶναι δὲ τὰ βέλτιστα τῶν αὐτῶν; ὁρῶμεν γὰρ τοὺς κινδύνους καὶ 5
μεγάλους καὶ πανταχόθεν περιεστηκότας· ἐπίστασθε δὲ

ὅτι ἡ μὲν αρχὴ τῶν κρατούντων τῆς θαλάσσης, τῶν δὲ
χρημάτων βασιλεὺς ταμίας, τὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων σώματα
τῶν δαπανᾶσθαι δυναμένων, ναῦς δὲ πολλὰς μὲν αὐτὸς
6 κέκτηται, πολλὰς δ' ὁ τύραννος τῆς Σικελίας. ὥστε ἄξιον
τὸν μὲν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον καταθέσθαι, τῇ δ' αὐτῇ
γνώμῃ χρωμένους τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι, καὶ περὶ
μὲν τῶν παρεληλυθότων αἰσχύνεσθαι, περὶ δὲ τῶν μελ-
λόντων ἔσεσθαι δεδιέναι, καὶ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι,
οἳ τοὺς μὲν βαρβάρους ἐποίησαν τῆς ἀλλοτρίας ἐπιθυ-
μοῦντας τῆς σφετέρας αὐτῶν ἐστερῆσθαι, τοὺς δὲ τυ-
ράννους ἐξελάσαντες κοινὴν ἅπασι τὴν ἐλευθερίαν κατ-
7 έστησαν. θαυμάζω δὲ Λακεδαιμονίους πάντων μάλιστα,
τίνι ποτὲ γνώμῃ χρώμενοι καιομένην τὴν Ἑλλάδα περι-
ορῶσιν, ἡγεμόνες ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ
διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν τῶν πρὸς τὸν πό-
λεμον ἐπιστήμην, μόνοι δὲ οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ
ἀτείχιστοι καὶ ἀστασίαστοι καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ
τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι· ὧν ἕνεκα ἐλπὶς ἀθάνατον τὴν
ἐλευθερίαν αὐτοὺς κεκτῆσθαι, καὶ ἐν τοῖς παρεληλυθόσι
κινδύνοις σωτῆρας γενομένους τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν
8 μελλόντων προορᾶσθαι. οὐ τοίνυν ὁ ἐπιὼν καιρὸς τοῦ
παρόντος βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίας δεῖ τὰς τῶν ἀπο-
λωλότων συμφορὰς νομίζειν ἀλλ' οἰκείας, οὐδ' ἀναμεῖ-
ναι, ἕως ἂν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων
ἔλθωσιν, ἀλλ' ἕως ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων ὕβριν κωλῦ-
9 σαι. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐνορῶν ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ
μεγάλους αὐτοὺς γεγενημένους; ὧν οὐ μόνον αἰσχρῶν
ὄντων ἀλλὰ καὶ δεινῶν, τοῖς μὲν μεγάλα ἡμαρτηκόσιν
ἐξουσία γεγένηται τῶν πεπραγμένων, τοῖς δὲ Ἕλλησιν
οὐδεμία αὐτῶν τιμωρία . . . . .

34.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΟΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ δήμου κατελθόντος ἐκ Πειραιῶς καὶ ψηφισαμένου διαλύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν ἄστει καὶ μηδενὸς τῶν γεγενημένων μνησικακεῖν, δέους δὲ ὄντος μὴ πάλιν τὸ πλῆθος εἰς τοὺς εὐπόρους ὑβρίζῃ τὴν ἀρχαίαν ἐξουσίαν κεκομισμένον, καὶ πολλῶν ὑπὲρ τούτου γινομένων λόγων, Φορμίσιός τις τῶν συγκατελθόντων μετὰ τοῦ δήμου γνώμην εἰσηγήσατο, τοὺς μὲν φεύγοντας κατιέναι, τὴν δὲ πολιτείαν μὴ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς γῆν ἔχουσι παραδοῦναι, βουλομένων ταῦτα γενέσθαι καὶ Λακεδαιμονίων. ἔμελλον δὲ τοῦ ψηφίσματος τούτου κυρωθέντος πεντακισχίλιοι σχεδὸν Ἀθηναίων ἀπελαθήσεσθαι τῶν κοινῶν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο γένοιτο, γράφει τὸν λόγον τόνδε ὁ Λυσίας τῶν ἐπισήμων τινὶ καὶ πολιτευομένων.

Ὅτε ἐνομίζομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς γεγενημένας συμφορὰς ἱκανὰ μνημεῖα τῇ πόλει καταλελεῖφθαι, ὥστε μηδ' ἂν τοὺς ἐπιγινομένους ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμεῖν, τότε δὴ οὗτοι τοὺς κακῶς πεπονθότας καὶ ἀμφοτέρων πεπειραμένους ἐξαπατῆσαι ζητοῦσι τοῖς αὐτοῖς ψηφίσμασιν οἷσπερ καὶ πρότερον δὶς ἤδη. καὶ τούτων μὲν οὐ θαυ- 2
μάζω, ὑμῶν δὲ τῶν ἀκροωμένων, ὅτι πάντων ἐστὲ ἐπιλησμονέστατοι ἢ πάσχειν ἑτοιμότατοι κακῶς ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν, οἳ τῇ μὲν τύχῃ τῶν ἐκ Πειραιῶς πραγμάτων μετέσχον, τῇ δὲ γνώμῃ τῶν ἐξ ἄστεος. καίτοι τί ἔδει φεύγοντας κατελθεῖν, εἰ χειροτονοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς καταδουλώσεσθε; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, [οὔτε οὐσίᾳ] 3
οὔτε γένει ἀπελαυνόμενος, ἀλλ' ἀμφότερα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὤν, ἡγοῦμαι ταύτην μόνην σωτηρίαν εἶναι τῇ πόλει, ἅπασιν Ἀθηναίοις τῆς πολιτείας μετεῖναι,

ἐπεὶ ὅτε καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ
συμμάχους ἐκεκτήμεθα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίων τινὰ ἀπώ-
σομεν διενοούμεθα, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῦσιν ἐπιγαμίαν ἐποι-
ούμεθα· νῦν δὲ καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πολίτας ἀπολοῦ-
4 μεν; οὐκ ἄν ἔμοιγε πείθησθε, οὐδὲ μετὰ τῶν τειχῶν καὶ
ταῦτα ἡμῶν αὐτῶν περιαιρησόμεθα, ὁπλίτας πολλοὺς
καὶ ἱππέας καὶ τοξότας, ὧν ὑμεῖς ἀντεχόμενοι βεβαίως
δημοκρατήσεσθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν πλέον ἐπικρατήσετε,
ὠφελιμώτεροι δὲ τοῖς συμμάχοις ἔσεσθε· ἐπίστασθε γὰρ
κἀν ταῖς ἐφ' ἡμῶν ὀλιγαρχίαις γεγενημέναις οὐ τοὺς γῆν
κεκτημένους ἔχοντας τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μὲν
αὐτῶν ἀποθανόντας, πολλοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεσόν-
5 τας, οὓς ὁ δῆμος καταγαγὼν ὑμῖν μὲν τὴν ὑμετέραν ἀπέ-
δωκεν, αὐτὸς δὲ ταύτης οὐκ ἐτόλμησε μετασχεῖν. ὥστε,
ἂν ἔμοιγε πείθησθε, οὐ τοὺς εὐεργέτας, καθὸ δύνασθε,
τῆς πατρίδος ἀποστερήσετε, οὐδὲ τοὺς λόγους πιστοτέ-
ρους τῶν ἔργων οὐδὲ τὰ μέλλοντα τῶν γεγενημένων νο-
μιεῖτε, ἄλλως τε καὶ μεμνημένοι τῶν περὶ τῆς ὀλιγαρ-
χίας μαχομένων, οἳ τῷ μὲν λόγῳ τῷ δήμῳ πολεμοῦσι, τῷ
δὲ ἔργῳ τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦσιν· ἅπερ κτήσονται,
6 ὅταν ὑμᾶς ἐρήμους συμμάχων λάβωσιν. εἶτα τοιούτων
ὑμῖν ὑπαρχόντων ἐρωτῶσι τίς ἔσται σωτηρία τῇ πόλει,
εἰ μὴ ποιήσομεν ἃ Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν; ἐγὼ δὲ
τούτους εἰπεῖν ἀξιῶ, τί τῷ πλήθει περιγενήσεται, εἰ ποιή-
σαιμεν ἃ ἐκεῖνοι προστάττουσιν; εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον
μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ φανερῶς ἡμῶν αὐτῶν θάνα-
7 τον καταψηφίσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ, ἐὰν μὲν πείθω, ἀμ-
φοτέροις κοινὸν εἶναι τὸν κίνδυνον. ὁρῶ δὲ καὶ Ἀργείους
καὶ Μαντινέας τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην τὴν αὐτῶν οἰ-
κοῦντας, τοὺς μὲν ὁμόρους ὄντας Λακεδαιμονίοις, τοὺς
δὲ ἐγγὺς οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν οὐδὲν ἡμῶν πλείους,
8 τοὺς δὲ οὐδὲ τρισχιλίους ὄντας. ἴσασι γὰρ ὅτι, κἂν πολ-

Reisk.

λάκις εἰς τὴν τούτων ἐμβάλλωσι, πολλάκις αὐτοῖς ἀπαντήσονται ὅπλα λαβόντες, ὥστε οὐ καλὸς ὁ κίνδυνος αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν νικήσωσι, τούτους οὐ καταδουλώσεσθαί γε, ἐὰν δὲ ἡττηθῶσι, σφᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀποστερῆσαι· ὅσῳ δ' ἂν ἄμεινον πράττωσι, τοσούτῳ [ἧττον] ἐπιθυμοῦσι κινδυνεύειν.
εἴχομεν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, 9
ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλεύεσθαι περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δὲ χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν ἁπάντων μάχῃ ἐστερήμεθα, ἡ δὲ πατρὶς ἡμῖν λέλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος
ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνη- 10
σθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν γίνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς καὶ ἐλπίζοντας τὸ
δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι. δεινὸν γὰρ ἂν 11
εἴη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ἐφεύγομεν, ἐμαχόμεθα Λακεδαιμονίοις, ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ φευξόμεθα, ἵνα μὴ μαχώμεθα. οὐκ οὖν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο κακίας ἥξομεν, ὥστε οἱ μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας Ἑλλήνων διεκινδύνευον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν; . . . . .

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

I. ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΗΝ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ ΧΡΕΩΣ.

1. *Οὐκ ἄν ποτ' ᾠήθην, ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆ-
σαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζω δ' οὐκ ἂν ῥαδίως
αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. Οὗτος γάρ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσι-
νόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι προσελθὼν πρὸς ἐμὲ ἐδεῖτο
μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα.
2 „κατασκευάζομαι δ'“ ἔφη „τέχνην μυρεψικήν· ἀφορμῆς δὲ δέο-
μαι, [καὶ] οἴσω δέ σοι ἐννέ' ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους.“ πεισθεὶς
δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος καὶ ἅμα οἰόμενος τουτονὶ Αἰσχί-
νην Σωκράτους γεγονότα μαθητὴν καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ
ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἄν ποτε ἐπιχει-
ρῆσαι οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄν-
θρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν . . . .
3 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους.
οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προδόσεις λαμ-
βάνων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ κα-
πηλεῖα, οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν ὥστ' ἐκ-
4 λιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται; ὅσους δ'
ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν,
ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται.
τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφει-
λόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐ-
τοὺς ἥκειν τοῦ τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται
ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν ἢ
5 τούτῳ συμβάλλειν· πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὑτοῦ νο-*

κέζει εἶναι ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου, τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν; ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν, αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο, τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι [ὅσῳ ἐλάττους ἦσαν] ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. Athen. 13. p. 611. D.

II. ΚΑΤ᾿ ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

2. Ἐπειδὴ τοίνυν τοὺς Χύτρους ὁ Δημάρατος ἑάλω προδιδούς. Harpocr. v. Χύτροι.

III. ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΒΛΑΒΗΣ.

3. Οὗτος ἐμοὶ βλάβης δεδίκασται. Bekk. Anecd. p. 132, 23.

IV. ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΣ.

4. Ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν καὶ ξυνῳκείτην. ἔπειτα αὐτοῖν γίγνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα, εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. Athen. 12. p. 534. F.

5. Οἶμαι τοίνυν καὶ ἐκεῖνο ὑμᾶς αἰσθάνεσθαι ὅτι Ἀρχεβιάδης οὐκ ἄλλο τι ἐζήτει κομίσασθαι, ἀλλὰ τῶν ἐμῶν ἠμφισβήτει. Suid. v. αἰσθέσθαι.

6. Καίτοι εἰ ἀποδεδώκει τῷ Κτησικλεῖ τὰς ν' παλαιάς, ὥσπερ οὗτός φησιν. Phot. lex. p. 370, 26. Suid. v. παλαιόν.

V. ΠΡΟΣ ΑΝΔΟΚΙΔΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.

7. Οὔτε τιμῆς τεταγμένης πωλοῦσιν, ἀλλ᾿ ὡς ἂν δύναιντο πλειστηριάσαντες πλείστου ἀπέδοντο. Pollux 7. §. 14.

VI. ΚΑΤΑ ΑΝΤΙΓΕΝΟΥΣ ΑΜΒΛΩΣΕΩΣ.

8. Σκέψασθε δὲ καὶ ὡς Ἀντιγένης πεποίηκεν οὑτοσί· γραψάμενος τὴν μητέρα ἡμῶν ἀξιοῖ λαβεῖν τὴν ἀδελφὴν καὶ ἀγωνίσασθαι μέν, ἵνα μὴ ἀποτίσῃ τὰς χιλίας δραχμάς, ἃς δεῖ ἀποτί-

νειν ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ γραψάμενος. Fragm. lex. rhet. Cantabr. p. 669, 20. Dobr.

VII. ΠΡΟΣ ΑΡΕΣΑΝΔΡΟΝ.

9. Νῦν δὲ πρὸς τοὺς ἐκλογέας τοῦ φόρου ἅπαντα ἀπογραφόμεθα. Harpocr. v. ἐκλογεῖς.

VIII. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΑΡΓΙΑΣ.

10. Δράκων ἦν ὁ θεὶς τὸν νόμον, αὖθις δὲ καὶ Σόλων ἐχρήσατο, θάνατον οὐχ ὁρίσας ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἀτιμίαν, ἐάν τις ἁλῷ τρίς, ἐὰν δ' ἅπαξ, ζημιοῦσθαι δραχμὰς ἑκατόν. Fragm. lex. rhet. Cantabr. p. 665, 19.

IX. ΠΡΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΝ ΠΕΡΙ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ ΔΩΡΕΩΝ.

11. Εἰ, πρὶν ποιῆσαι, ἠξίουν τῆς εἰκόνος τυχεῖν ἐὰν ποιήσω, ἔδοτε ἄν· ποιήσαντι δ' ἆρ' οὐ δώσετε; μὴ τοίνυν μέλλοντες μὲν ὑπισχνεῖσθε, παθόντες δ' ἀφαιρεῖσθε. Aristot. rhetor. 2. 23. Dionys. Hal. 6. p. 739. R.

12. Καὶ γὰρ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι οὐδὲν πρότερον ὑπῆρχε γενναῖον πρὶν γενναῖόν τι πρᾶξαι. τὰ γοῦν ἔργα συγγενέστερά ἐστι τὰ ἐμὰ τοῖς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἢ τὰ σά. Aristot. ibid.

13. Εἰ ἑπτὰ ὑμῖν ἦσαν τοιοῦτοι στρατηγοὶ οἷος ἐγώ, ἀοίκητος ἂν ἦν ἡ Λακεδαίμων. Aristid. or. 49. p. 518. Dind.

14. Ὑμεῖς μὲν οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρ' ὑμῶν ταῦτά μοι γράμματα καὶ τὴν στήλην εἶναί τι σεμνόν, ἐμοὶ δὲ στήλη οὐρανομήκης ἕστηκεν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ μαρτυροῦσα τὴν ἀρετήν. Aristid. ibid.

15. Τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται. Plut. apophthegm. p. 187. B. (cfr. Arsenius viol. p. 308. Io. Stobaeus floril. 86, 15. Ulpianus ad Demosth. Mid. §. 62. p. 79. sq. ed. Meier. ita habet idem fragm.: τὸ μὲν ἐμὸν γένος ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἀρχὴν τοῦ γνωρίζεσθαι λαμβάνει, τὸ δὲ σὸν μέχρι σοῦ τὴν δόξαν ἔστησεν.)

X. ΠΡΟΣ ΑΡΧΕΒΙΑΔΗΝ.

16. Ἐπειδὴ τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν δίκην Ἀρχεβιάδης, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆλθον αὐτῷ λέγων ὅτι νέος καὶ ἄπειρος εἴην πραγμάτων καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον· „ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ μὴ εὕρημα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν

μήν, ἀλλὰ παραλαβόντα τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ τοὺς σαυτοῦ διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέως ὅθεν γεγένηται. κἂν δόξῃς ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐδέν σοι δεήσει πραγμάτων, ἀλλ' ἄπει λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ. δίκαιος δὲ εἶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅπαν- 2
τα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβολαίου, ἵνα ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν βουλευσώμεθα περὶ ὧν σὺ λέγεις, ἐάν πως φανερὸν γένηται, πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφίεσαι ἢ δικαίως τὰ σαυτοῦ ζητεῖς κομίσασθαι.“ ταῦτ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὐδεπώποτ' ἠθέλησε συνελθεῖν οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνεκάλει ποιήσασθαι, οὐδὲ δίαιταν ἐπιτρέψαι, ἕως ὑμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν διαιτητῶν ἔθεσθε. Dionys. Hal. 5. p. 601. coll. p. 604. R.

XI. *ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΛΕΟΥΣ.*

17. *Ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον.* Pollux 7, 200.

XII. *ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.*

18. *Τοῖς ὀψιζομένοις ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιτιθέμενοι τὰ ἱμάτια ἀποδύονται.* Bekk. Anecd. p. 110, 29.

19. *Τετύχηκε δέ μοι καὶ εἰκοσίμνως ἔρανος.* Pollux 9, 56.

20. *Τὸν παῖδα τὸν ἀκολουθοῦντα μετ' αὐτοῦ.* Phrynichi epitome p. 353. Lob.

21. *Μεταλλαξαμένη χιτῶνα.* Pollux 7, 44.

XIII. *ΥΠΕΡ ΑΧΙΛΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

22. *Ἀκράτης λύπης γενηθεῖσα αὑτὴν ἀπέκτεινε.* Apsines in Rhetor. Gr. 9. p. 591. Walz.

XIV. *ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.*

23. *Καὶ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτο ἂν ἔχοι Γλαύκων εἰπεῖν ἢ ἄλλος τις τῶν Δικαιογένους συγγενῶν, ὡς, ὅτε μὲν προὔκειτο, ὤκνουν καὶ ᾐσχύνοντο λόγους περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, ἐξενεχθέντος δὲ ἢ περὶ τῶν χρημάτων τινὰ μνείαν εἴχετε ἢ τὰς θυγατέρας ἠξιοῦτε διαιτᾶσθαι.* Suid. v. *προὔκειτο.*

24. *Δικαιογένης δὲ τέως μὲν ᾤκει παρ' ἡμῖν, δοκιμασθεὶς δὲ ἔγημε.* Suid. v. *τέως.*

XV. *ΥΠΕΡ ΔΕΞΙΟΥ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.*

25 *Καθίστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὰς αἶγας, καὶ ἠπόλει αὐταῖς.* Bekk. Anecd. p. 129, 15.

26. Ἐχρῆν τὸν Κλειτοφῶντα καὶ τοὺς ἀντιδικοῦντας αὐτῷ. Ibid. p. 129, 18.

XVI. ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

27. Εἰ γάρ τι ἐγκαλεῖς τῷδε τῷ μειρακίῳ καὶ τῶν σῶν ἔχει, δίκασαι αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, εἰ μὲν χωρίου ἀμφισβητεῖς καρποῦ, εἰ δὲ οἰκίας, ἐνοικίου, ὥσπερ οὗτος σοὶ νῦν ἐπιτροπῆς δικάζεται. Harpocr. v. καρποῦ δίκη.

28. Πέντε μησὶ μετὰ τῶν ἐλεοκόπων διαιτώμενος. Harpocr. v. ἐλεοκόπων.

XVII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

29. Διογένει δὲ οἰκειότατα πάντων ἀνθρώπων ἐχρώμεθα καὶ ἕως γε ὑγίαινεν, ἐξ ἀγροῦ ὁπότε ἔλθοι, παρ' ἡμῖν διητᾶτο. Priscian. 18. c. 25. p. 230. Kr.

30. Ἦν γὰρ αὐτῇ υἱὸς ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἐτῶν γεγονὼς ἑκκαίδεκα. Priscian. ib. p. 210. Kr.

31. Μόλπις ὁ τῶν ἐν Πειραιεῖ. Harpocr. v. Μόλπις.

XVIII. ΠΡΟΣ ΔΙΟΓΕΝΗΝ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

32. Ἆρα οὖν ἀπράγμων εἶναι δοκεῖ ὑμῖν Δικαιογένης, ὃς ἐπιδικάζεται μὲν τῶν κλήρων, ἀμφισβητεῖ δὲ τοῖς ὀρφανοῖς ὧν αὐτοῖς οἱ πατέρες κατέλιπον; Bekk. Anecd. p. 145, 8. et 120, 14.

[XIX. ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΥΒΡΕΩΣ.

33. Ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὢν ἡμῖν, συντυγχάνουσι τῷ Ἕρμωνι ἐς Βόθυνον ἀπιόντι. Bekk. Anecd. p. 173, 26.]

XX. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΘΗΚΗΣ.

34. Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, ἄνδρες δικασταί, Διοσιμένης. . . .
οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι ἢ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. πέρυσι δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ σύνθετος καὶ Σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια . . . . ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη ταὐτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. Athen. 5. p. 209. F.

XXI. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΓΕΝΟΥΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

35. Ἐπειδὴ τοίνυν Ἐπιγένης ἀσθενὴς τριηραρχεῖν ἠναγ

κάζετο, ἀνάργυρος ὢν καὶ τῆς γῆς τῶν πολεμίων κρατούντων. Suid. v. *ἀνάργυρος.*

XXII. *ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΥΕΡΓΕΣΙΩΝ.*

36. *Οἱ Κεῖοι μὲν πόλις τοσαύτη.* Harpocr. v. *Κεῖοι.*

XXIII. *ΚΑΤ' ΕΥΘΥΔΙΚΟΥ.*

37. *Οὐ δυνάμενος δ' ἐκβαλεῖν διὰ τὸ ἀμφιδέαις δεδέσθαι τὰς θύρας.* Harpocr. v. *ἀμφιδέαι.*

XXIV. *ΥΠΕΡ ΕΥΘΥΝΟΥ.*

38. *Καὶ τοῦτο ἐποιήσαμεν οὐκ αὐτοτελῶς, ἀλλ' ἀκριβῶς.* Bekk. Anecd. p. 467, 32.

XXV. *ΥΠΕΡ ΕΥΚΡΙΤΟΥ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.*

39. *Ἀδηφάγους τριήρεις.* Harpocr. h. v.

XXVI. *ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΓΗΣΑΝΔΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.*

40. *Ὡς ἔμελλεν ἐπί τε τοὺς βωμοὺς ἰέναι καὶ τὰ νομιζόμενά γε ποιήσειν.* Priscian. 18. p. 221. Krehl.

41. *Τοῖς ἐγγύτατα γένους συνῴκουν.* Idem 18. p. 187. Kr.

XXVII. *ΚΑΤΑ ΘΕΟΠΟΜΠΟΥ ΑΙΚΙΑΣ.*

42. *Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.* Athen. 2. p. 67. E.

XXVIII. *ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΙΔΑΣ.*

43. *Οὐχ ἱκανόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπιτρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπείαν ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν φίλων οὐσίας συκοφαντοῦνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί· ὅπερ κἀμοὶ νῦν συμβέβηκεν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἱπποκράτους χρημάτων καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦμαι νῦν ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως.* Dionys. Hal. 5. p. 599. R. coll. p. 600.

XXIX. *ΠΡΟΣ ΙΣΟΚΡΑΤΗΝ* [*ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ* Poll. 8, 46.] *ΑΙΚΙΑΣ.*

44. *Καίτοι τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν ὅτι τὴν μὲν αἰκίαν χρημάτων ἔστι μόνον τιμῆσαι, τοὺς δὲ ὑβρίζειν δόξαντας ἔξεστιν ὑμῖν θανάτῳ ζημιοῦν;* Phot. p. 614, 10. Suid. et Etym. M. v. *ὕβρις.*

XXX. *ΥΠΕΡ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.*

45. *Εἶτα σὺ μὲν ὢν Ἀριστοφῶν οὐκ ἂν προδοίης, ἐγὼ δ'*

ὢν Ἰφικράτης; Aristot. rhetor. 2, 23. p. 1398. (*Σὺ δ' αὐτὸς εἰ κύριος ἦσθα τῶν νεῶν, πότερον προὔδωκας ἂν ἢ οὔ; — εἶτα σὺ μὲν οὐκ ἂν προὔδωκας ὢν Ἀριστοφῶν, Ἰφικράτης δὲ προὔδωκεν;* Aristid. or. 49. vol. 2. p. 519. Dind.)

46. *Ἡ γὰρ ὁδός μοι τῶν λόγων διὰ μέσων τῶν Χάρητι πεπραγμένων ἐστίν.* Aristot. rhetor. 3, 11. p. 1411.

47. *Τραύματα ἔχων οὐχ ἑτέρων ἐπ' ἐμὲ ἐρχομένων, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιών.* Schol. Hom. Il. p. 364. B. 22. Bk.

48. *Οἷα ποιεῖς, ὦ ἄνθρωπε, πολέμου περιεστῶτος τὴν πόλιν περὶ ἐμοῦ πείθων βουλεύεσθαι καὶ μὴ μετ' ἐμοῦ.* Plut. moral. p. 187. B.

49. *Βελτίων μὲν ὁ τῶν ἀντιδίκων ὑποκριτής, δρᾶμα δὲ τοὐμὸν ἄμεινον.* Plut. moral. p. 801. F.]

XXXI. *ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΑΙΣΧΡΟΥ.*

50. *Μετ' ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου πωλῶν ἑαυτόν.* Pollux 10, 105.

XXXII. *ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΟΥ ΥΒΡΕΩΣ.*

51. *Καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη τὴν θύραν ἀνοίγνυσι.* Poll. 3, 76.

[XXXIII. *ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ.*

52. *Οὗτοι δὲ φάσκοντες πλείονος μισθώσασθαι καὶ τίμημα καταστήσασθαι.* Harpocr. et Suid. v. *τίμημα.*]

XXXIV. *ΚΑΤΑ ΚΙΝΗΣΙΟΥ ΥΠΕΡ ΦΑΝΙΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.*

53. *Θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθός, ὃν ὑμεῖς πάντες ἐπίστασθε ἀσεβέστατον ἁπάντων καὶ παρανομώτατον ἀνθρώπων γεγονέναι. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰ-*
2 *σχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν; οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὑτοῖς τοὔνομα θέμενοι, πρέπον μὲν ταῖς αὑτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραττόμενοι τὴν διάνοιαν ἔσχον, ἀλλ' ὡς καταγε-*
3 *λῶντες τῶν θεῶν καὶ τῶν νόμων τῶν ἡμετέρων. ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους· τοῦτον δὲ*

τὸν ὑπὸ πλείστων γιγνωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτω διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' ἴδωσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστί, τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἅπερ οὗτος ἐξημαρτηκόσιν. Athen. 12. p. 551. D.

XXXV. *ΠΡΟΣ ΚΛΕΙΝΙΑΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.*

54. Ἐπειδὴ πάντες κατέδαρθον, συσκευασάμενος τῶν χαλκωμάτων ὅσα οἷός τ' ἦν πλεῖστα, λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων ὑπὸ μάλης. Suid. v. ὑπὸ μάλης.

XXXVI. *ΠΡΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΝ.*

55. Οὐδὲ εἴ τις εἰσποίητος πάθοι, οὐκ ἀποστερεῖ τὴν μητέρα τούτων τῶν χρημάτων. Priscian. 18. p. 235. Kr.

XXXVII. *ΠΡΟΣ ΚΛΕΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΤΡΙΠΟΔΟΣ.*

56. Ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. Athen. 6. p. 231. B. (cfr. Poll. 10, 174. 7, 103 et 104.)

XXXVIII. *ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.*

57. Καὶ τοὺς μὲν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων παῖδας, ὧν οἱ πατέρες βοηθήσαντες ὑμῖν ἔτι ζῶσιν, ἀπειπεῖν ἐν τοῖς νόμοις μήτε ἄδικον μήτε δίκαιον λέγειν. Suid. v. ἀπειπεῖν.

XXXIX. *ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.*

58. Ἐλυμαίνοντο γάρ μου τὸν καρκίνον εἰσφοιτῶσαι αἱ κύνες. Harpocr. v. καρκίνος.

XXXX. *ΠΡΟΣ ΛΑΙΔΑ.*

59. Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα καὶ Σκιώνη καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια (καὶ Ἀριστόκλεια. Athen. 13. p. 592. E.). Athen. 13. p. 586. E.

XXXXI. *ΠΡΟΣ ΛΑΚΡΑΤΗΝ.*

60. Οὐδ' ἂν εἰ πολὺ ἐλάττονα τόκον λογίσαιτό τις ἢ ὅσον

οὗτοι οἱ ὀβολοστατοῦντες τοὺς ἄλλους πράττονται. Harpocr. v. *ὀβολοστατεῖ.*

XXXXII. *ΚΑΤΑ ΛΥΣΙΘΕΟΥ.*

61. *Κάμψαντι τοῦ τείχους, ὦ βουλή, ἐστὶ γωνιασμὸς ἐν ἀριστερᾷ καὶ εὐρυχωρία πάνυ πολλή.* Harpocr. v. *γωνιασμός.* Suid. v. *γωνία.*

62. *Ἐβιάζετό τε γὰρ καὶ οἷος ἦν ἐξευρεῖν τὴν θύραν.* Phot. lex. p. 323, 5.

XXXXIII. *ΚΑΤΑ ΜΙΚΙΝΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

63. *Τὴν νύκτα ἐκάθητο ἐν τῷ ἱερῷ τὴν ὄψιν κατακαλυψάμενος.* Anonym. in Rhet. Gr. 7. p. 286. Walz.

64. *Οἱ μὲν ἄλλοι συγγενεῖς παρεγένοντο, μόνος δ' ἀπελείφθη.* Idem eod. loco.

65. *Τὰ πρὸς ἑτέρας αἰτίας ἀνήκειν δοκοῦντα παραλελείψεται.* Priscian. 18. p. 194. Kr.

66. *Ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον.* Athen. 8. p. 365. B.

XXXXIV. *ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΙΞΙΔΗΜΟΥ ΓΡΑΦΗΝ.*

67. *Καὶ δύο παῖδας αὐτῷ ἀκολούθους εἶναι, ὧν οὗτος τὸν μὲν Μουσαῖον καλεῖ τὸν δὲ Ἡσίοδον.* Harpocr. v. *Μουσαῖος.*

XXXXV. *ΠΡΟΣ ΜΝΗΣΙΜΑΧΟΝ.*

68. *Συντίθεται δὲ τούτοις καὶ Καρκίνος ὁ ποιητὴς εἰπών·*

οὐκ οἶνος ἐξέστησε· τὰς γὰρ ἐμφύτους
ὀρθῶς παγείσας — μεν — φρένας
οὐδεὶς ἐπαίρει καιρὸς ἐξαμαρτάνειν. Harpocr. v. *Καρκίνος.*

XXXXVI. *ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.*

69. *Ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς τέχνας ἐργάζεσθαι, τήν τε λιθουργικὴν καὶ λιθοτριβικὴν καὶ πρὸς τούτοις τὸ τετρυφηκέναι.* Suid. v. *λιθουργική.*

XXXXVII. *ΠΡΟΣ ΝΙΚΙΑΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ.*

70. *Τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί.* Clem. Alex. strom. 6. p. 626. Sylb.

[XXXXVIII. *ΥΠΕΡ ΝΙΚΙΟΥ.*

71. *Κλαίω τὸν ἀμάχητον καὶ ἀναυμάχητον ὄλεθρον. — ἱκέται μὲν αὐτοὶ τῶν θεῶν καθίζοντες, προδότας δὲ τῶν ὅρκων*

ἡμᾶς ἀποφαίνοντες. — ἀνακαλοῦντες συγγένειαν εὐμένειαν. Dionys. Hal. 5. p. 483. R.]

IL. ΠΡΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΝ (vel ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ).

72. Συγκομίσας δ' ὀπώραν καὶ ἀποδόμενος τὸν ἀγρόν. Phot. lex. p. 546. et 767. Suid. v. συγκομιδή.

L. ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΑ.

73. Οἱ δ' ἀλαζονεύονται μὲν Τίμωνι παραπλησίως καὶ ἐσχηματισμένοι περιέρχονται ὥσπερ οὗτος. Suid. v. ἐσχηματισμένος.

LI. ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΙΔΗΝ.

74. Πῶς δ' ἂν τῆς διαθέσεως τοῦ τετελευτηκότος ἀμελήσαιμεν, ἣν ἐκεῖνος διέθετο οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πεισθείς; Suid. v. διάθεσις.

LII. ΚΑΤΑ ΤΙΣΙΔΟΣ.

75. Ἄρχιππος γὰρ οὑτοσί, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀπεδύσατο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν παλαίστραν οὗπερ καὶ Τῖσις ὁ φεύγων τὴν δίκην, ὀργῆς δὲ γενομένης ἐς σκώμματά τε αὐτοῖς καὶ ἀντιλογίαν καὶ ἔχθραν καὶ λοιδορίαν κατέστησαν. Ἔστιν οὖν Πυθέας ἐραστὴς μὲν τοῦ μειρακίου — πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς — ἐπίτροπος δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλελειμμένος. οὗτος, ἐπειδὴ 2 Τῖσις πρὸς αὐτὸν τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ λοιδορίαν διηγήσατο, βουλόμενος χαρίζεσθαι καὶ δοκεῖν δεινὸς καὶ ἐπίβουλος εἶναι, ἐκέλευσεν αὐτόν, ὡς ἡμεῖς ἔκ τε τῶν πεπραγμένων ᾐσθήμεθα καὶ τῶν εὖ εἰδότων ἐπυθόμεθα, ἐν μὲν τῷ παρόντι διαλλαγῆναι, σκοπεῖν δὲ ὅπως αὐτὸν μόνον που λήψεται. πεισθεὶς δὲ ταῦτα καὶ 3 καταλλαγεὶς καὶ χρώμενος καὶ προσποιούμενος ἐπιτήδειος εἶναι εἰς τοῦτο μανίας τηλικοῦτος ὢν καθίστατο, ὥστε ἐτύγχανε μὲν οὖσα ἱπποδρομία Ἀνακείων, ἰδὼν δ' αὐτὸν μετ' ἐμοῦ παρὰ τὴν θύραν παριόντα — γείτονες γὰρ ἀλλήλοις τυγχάνουσιν ὄντες — τὸ μὲν πρῶτον συνδειπνεῖν ἐκέλευεν, ἐπειδὴ δ' οὐκ ἠθέλησεν, ἐδεήθη ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ κῶμον, λέγων ὅτι μεθ' αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκετῶν πιέτω. δειπνήσαντες οὖν ἤδη συσκοτάζοντος ἐλθόντες 4 κόπτομεν τὴν θύραν, οἱ δ' ἡμᾶς ἐκέλευον εἰσιέναι. ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἐγενόμεθα, ἐμὲ μὲν ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς οἰκίας, τουτονὶ δὲ συναρπάσαντες ἔδησαν πρὸς τὸν κίονα, καὶ λαβὼν μάστιγά τις ἐντείνας πολλὰς πληγὰς εἰς οἴκημα αὐτὸν καθεῖρξε. καὶ οὐκ ἐξ-

ἤρκεσεν αὐτῷ ταῦτα μόνον ἐξαμαρτεῖν, ἀλλ' ἐξηλωκὼς μὲν τῶν νεωτέρων τοὺς πονηροτάτους τοὺς ἐν τῇ πόλει, νεωστὶ δὲ τὰ πατρῷα παρειληφὼς καὶ προσποιούμενος νέος καὶ πλούσιος εἶναι, πάλιν τοὺς οἰκέτας ἐκέλευσεν ἡμέρας ἤδη γενομένης πρὸς τὸν κίονα
5 αὐτὸν μαστιγοῦν δήσαντας. οὕτω δὲ τοῦ σώματος πονήρως ἤδη διακειμένου Ἀντίμαχον μεταπεμψάμενος τῶν μὲν γεγενημένων οὐδὲν εἶπεν, ἔλεγε δ' ὡς αὐτὸς μὲν δειπνῶν τύχοι, οὗτος δὲ μεθύων ἔλθοι, ἐκκόψας δὲ τὴν θύραν καὶ εἰσελθὼν κακῶς λέγοι αὐτὸν καὶ τὸν Ἀντίμαχον καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἀντίμαχος δὲ ὠργίζετο μὲν αὐτοῖς ὡς μεγάλα ἡμαρτηκόσιν, ὅμως δὲ μάρτυρας παρακαλέσας ἠρώτα αὐτὸν πῶς εἰσέλθοι· ὁ δὲ κελεύσαντος
6 Τίσιδος καὶ τῶν οἰκετῶν ἔφασκε. συμβουλευόντων δὲ τῶν εἰσελθόντων ὡς τάχιστα λῦσαι καὶ τὰ γεγενημένα δεινὰ νομιζόντων εἶναι ἀπέδοσαν αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς. οὐ δυναμένου δὲ βαδίζειν ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς τὸ δεῖγμα ἐν κλίνῃ, καὶ ἐπέδειξαν πολλοῖς μὲν Ἀθηναίων, πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ξένων οὕτω διακείμενον ὥστε τοὺς ἰδόντας μὴ μόνον τοῖς ποιήσασιν ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖν ὅτι οὐ δημοσίᾳ οὐδὲ παραχρῆμα τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας τιμωρεῖται. Dionys. Hal. 6. p. 983. R.

76. Ἐπιτήδειός μοί ἐστιν Ἄρχιππος οὑτοσί, ὦ δικασταί. Anonymus Seguerii p. 34.

LIII. ΠΡΟΣ ΤΛΗΠΟΛΕΜΟΝ.

77. Οὑτοσὶ δὲ πυροὺς ἐπὶ καλάμῃ ἀροῖ. Suid. v. ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν.

LIV. ΥΠΕΡ ΦΕΡΕΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

78. Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς ὑμῶν πώποτε εἰρη-
2 κὼς πρότερον ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ξένος ἦν Κηφισόδοτος ὁ τούτου πατήρ, καὶ ὅτε ἐφεύγομεν, ἐν Θήβαις παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πα-
3 θόντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν αὐτῶν κατήλθομεν. ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοι ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο καὶ φυγάδες Ἀθήναζε ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν, οὕτως

οἰκείως αὐτοὺς ὑπεδεξάμην, ὥστε μηδένα γνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μή τις πρότερον ἠπίστατο, ὁπότερος ἡμῶν ἐκέκτητο τὴν οὐσίαν. οἶδε μὲν οὖν καὶ Φερένικος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλοὶ 4
λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι καὶ μᾶλλον τοιούτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα πιστοτάτην εἶναι. αἰσχρὸν οὖν δοκεῖ εἶναι ἱκετεύοντος τούτου καὶ δεομένου τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι περιιδεῖν αὐτόν, καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμὶ ἐγώ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδου δεδομένων στερηθῆναι. Dionys. Hal. 5. p. 594. coll. p. 596. sq. R.

79. *Εἰ μὲν γὰρ ἀγροὺς κατέλιπεν Ἀνδροκλείδης ἢ ἄλλην φανερὰν οὐσίαν, ἐξῆν ἂν εἰπεῖν τῷ βουλομένῳ, ὅτι οὗτος μὲν ψεύδεται, αὐτῷ δὲ δέδοται. περὶ δὲ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ ἀφανοῦς οὐσίας δῆλον ὅτι, ὅστις ἔχων αὐτὰ φαίνεται, τούτῳ δέδωκεν.* Suid. v. *οὐσία φανερά.*

LV. *ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.*

80. *Φιλίππῳ δὲ μὴ οἴεσθε ταῦτ' ἀποχρᾶν.* Zonar. lex. v. *ἀποχρῆν καὶ ἀποχρᾶν.*

LVI. *ΠΡΟΣ ΦΙΛΩΝΑ ΥΠΕΡ ΘΕΟΚΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

81. *Ἀλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος.* Poll. 9, 39.

LVII. *ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ ΒΙΑΙΩΝ.*

82. *Ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα, Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν, ὁ δ' Ὑμέναιος ἐπιτήδειος, Φιλωνίδης δ' ἐρᾷν φησίν.* Athen. 13. p. 592. C.

LVIII. *ΠΡΟΣ ΧΥΤΡΙΝΟΝ.*

83. *Ἐξαίφνης τοῦ συνακολουθοῦντος οἰκέτου λίθον τις λαβὼν ἔκρουσε τὸν λυχνοῦχον.* Pollux 10, 116.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

84. *Καὶ φανερὸς γέγονεν οὐ τῶν σωμάτων συγγενὴς ὢν ἀλλὰ τῶν χρημάτων.* Clem. Alex. strom. 6. p. 226. Sylb.

85. *Ὅστις τοῦ μὲν μὴ ἀδικεῖν οὐ προνοεῖται, τοῦ δὲ μὴ δοῦναι δίκην ἐπιμελεῖται, κακουργεῖ.* Stob. floril. 2, 24.

86. *Ψεύδεσθαι προχειρότατον τοῖς πολλάκις ἁμαρτάνουσιν.* Id. 12, 21.

87. *Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν δικάζοντας ἄξιον ἥνπερ νομοθετοῦντας.* Id. 46, 17.

88. *Εἰ μὲν οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν προτέρων λόγων τὰ δίκαια γιγνώσκειν, οὐδὲν ἂν ἔδει τοὺς φεύγοντας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' ἀκριτὶ ἀποθνήσκειν· ἐπεὶ δὲ τὰ ψευδῆ λέγειν δυνατόν ἐστι τοῖς κατηγοροῦσι, δίκαιον ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσαντας τηνικαῦτα τὴν περὶ τοῦ δικαίου ψῆφον φέρειν.* Id. 46, 110.

89. *Προσήκει δ' ὑμῖν περὶ ψυχῆς δικάζουσι μὴ παρανομεῖν ἀλλ' εὐσεβεῖν, μηδὲ θορύβῳ τὰ πράγματα κρίνειν ἀλλὰ σιωπῇ τὰ δίκαια γιγνώσκειν.* Id. 46, 111.

90. *Ἣι γὰρ ἂν ἡμέρᾳ γυνὴ προδῷ τὸ σῶμα καὶ τὴν τάξιν λίπῃ τῆς αἰδοῦς, εὐθέως παραλλάττει τῶν φρενῶν, ὥστε νομίζειν τοὺς μὲν οἰκείους ἐχθρούς, τοὺς δὲ ἀλλοτρίους πιστούς, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ αἰσχρῶν ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην.* Id. 68, 32.

91. *Τοῦ νόμου κελεύοντος τοὺς ἐπιτρόπους τοῖς ὀρφανοῖς ἔγγειον τὴν οὐσίαν καθιστάναι, οὗτος δὲ ναυτικοὺς ἡμᾶς ἀποφαίνει.* Suid. v. *ἔγγειον.*

92. *Ἡ γὰρ γλῶττα νοῦν οὔτε πολὺν οὔτε μικρὸν ἔχει, ὁ δὲ νοῦς, ᾧ μὲν πολύ, πολύς, ᾧ δὲ μικρόν, μικρός.* Gregor. Cor. p 4. Schaef.

93. *Ὅσας ἄξιος ἦν λαβεῖν πληγάς, τοσαύτας εἴληφε δραχμάς.* Demetr. in Rhetor. Gr. 9. p. 58. W.

94. *Εἰσιόντων πρὸς τῇ Νεμέᾳ ἕστηκεν ἐπιδέξια.* Poll. 2, 159.

95. *Ἁρπάσας τὴν κνημίαν τῆς ἁμάξης.* Poll. 7, 116.

96. *Ἀδελφιδοῦς μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.* Maxim. Plan. in Rhet. Gr. 5. p. 382. W.

97. *Πολλαχῇ οἰκειότατον ἐμαυτῷ νομίζω βοηθεῖν.* Apsines in Rhet. Gr. 9. p. 482.

98. *Εἴ τις ἄλλος βούλεται, αἰτείσθω ὑμῶν.* Bekk. Anecd. p. 122.

99. *Ὃς λειτουργῆσαι μὲν οὐδὲν πώποτε ἐτόλμησε τῇ πόλει.* Ibid. p. 155.

100. *Ὅτι προδικῶ τοῦ ἀλλοτρίου ἀπελευθέρου.* Ibid. p. 169.

101. *Ἦν γὰρ προϊδόντα τινὰ καὶ τὸ πῦρ τῆς Χιμαίρας φυλάξασθαι.* Tzetz. ad Lycophr. v. 17.

102. *Ἐξείργασται καὶ τέλος ἔχει καὶ πέρας ἀηδίας ἐστίν.* Synes. ep. 32.

INDEX

NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

E.

Λ.

Addenda et corrigenda:

Orat. 6. § 31. in annotatione critica lege: ἐπινοεῖν] ἐπινοῶν vir eruditissimus apud Taylorum: infinitivus vero recte se habet.

Orat. 26. § 13. Libri οὖν habent pro οὐκ, Palatinus διακεῖσθαι pro διακείσεσθαι (quam scripturam doleo a me notatam non esse) et ἡγήσασθαι pro ἡγήσεσθαι. Recte igitur, ut mihi quidem videtur, Paullus Ricardus Müllerus in Schneidewini Philol. IX. 3. p. 556 (qui fasciculus nunc demum ad me pervenit, quum omnia iam formis descripta sunt) ita locum restituit: ἆρ' οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτοὺς χαλεπῶς διακεῖσθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἡγήσασθαι. Ceterum moneo, quod idem homo doctus l. d. Antiphontem in orat. 5. §. 12 scripsisse coniecit καὶ ἡγεῖ χρῆναι pro καὶ εἴγε χρῆναι, eius emendationis laudem a Dryandro in calce commentationis de Antiphontis Rhamnusii vita et scriptis (Halis 1838) occupatam esse, nisi quod hic ἡγῇ voluit.

Fragm. 1. § 2. in annot. crit. lege: [καὶ] οἴσω δὲ nunc scripsi, καὶ particulam, ut ab h. l. alienam, uncis includens (φέρειν de usuris solvendis usurpaverunt Lycurgus in Leocr. § 23. et Aeschin. in Ctes. § 104.). Possis etiam καταθήσω δὲ, quod verbum de eadem re est apud Plat. legg. IX. p. 921. D.